

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

**H.1310 (M.1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLÂYET SALNAMESİNİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLYAS SÖZEN

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. TANER ASLAN**

AKSARAY, 2017

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

**H.1310 (M.1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLÂYET SALNAMESİNİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLYAS SÖZEN

DANIŞMAN

DOÇ.DR. TANER ASLAN

AKSARAY, 2017

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki(12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : İlyas

Soyadı : SÖZEN

Bölümü : Tarih

İmza :

Teslim tarihi: 04.08.2017

TEZİN

Türkçe Adı : H.1310 (M.1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLAYET
SALNAMESİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

İngilizce Adı: THE EVALUATION AND TRANSLITERATION OF THE
CRETEPROVINCE YEARBOOK DATED H.1310 (AD.1892-1893)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: İlyas SÖZEN

İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

İlyas SÖZEN tarafından hazırlanan “ **H.1310 (M.1892-1893) Tarihli Girit Vilayet Salnamesinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi** ” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Aksaray Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans / Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Doç. Dr. Taner ASLAN)

(Yakınçağ, Aksaray Üniversitesi)

Üye: (Doç. Dr. Alpaslan DEMİR)

(Yeniçağ, Gaziosmanpaşa Üniversitesi)

Üye: (Doç. Dr. Necmettin AYGÜN)

(Yeniçağ, Aksaray Üniversitesi)

İMZA

.....

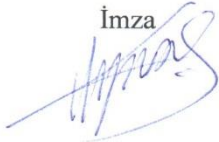

.....

.....

Tez Savunma Tarihi: 06/07/2017.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun 04.08.2017 tarih ve 2017/34-9 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Öğrencinin
İlyas SÖZEN

İmza

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Yrd. Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU

İmza

ÖNSÖZ

Vilayet salnameleri, Osmanlı Devleti'nin siyasi, iktisadi, idari, sosyal ve kültürel hayatına ışık tutması bakımından son derece önemli arşiv belgeleridir. Başlangıçta Osmanlı Devleti'nin vilayetlerdeki gelişmeleri takip etmesi için düzenlenen bu yıllık raporlar daha sonra Osmanlı Devleti'nin teşkilat yapısı hakkında araştırmacılara çok önemli bilgiler sunmaktadır.

Çalışmanın ana kaynağı H.1310(M. 1892-1893) tarihli Girit Vilayet salnamesidir. Bu salnamede Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyıl teşkilat yapısı, ekonomik yapısı, idari yapısı ve daha pek çok konuda istatistiki veri ve bilgiler muhtevasında barındırmaktadır.

Tezin yürütülmesinde danışmanlık görevini üstlenen ve bu süreçte değerli zamanlarını ayıran ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Taner ASLAN'a teşekkürü borç bilirim.

İlyas SÖZEN

**AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**H.1310 (M.1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLÂYET SALNAMESİNİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

**Aksaray, 2017
İlyas SÖZEN**

ÖZET

Sâlname, genel bağlamda bir yıllık olayları bir arada göstermek üzere düzenlenmiş olan eserlere denilmektedir. Bu kelime dilimize XIX. Yüzyıl'dan sonra girmiştir. Devlet sâlnamelerinin çıkarılmasıyla başlayan bu gelişmenin faydaları görülmeye başlandıktan sonra vilayet sâlnamelerinin düzenlenmesi yoluna gidilmiştir.

1867 Vilayet Nizamnamesi'nin çıkarılmasıyla Osmanlı Devleti'nin idari yapısı, eyaletlerden vilayetlere geçiş şeklinde düzenleme yapılmıştır. Bu reform hareketi ile birlikte vilayetlerde bir sene içerisinde meydana gelen bütün gelişmelerin kayıt altına alınması geleneği hızlı bir şekilde neredeyse bütün vilayetlere yayılmıştır.

Vilayet sâlnamelerinde; vilayetin idari taksimatı, vilayette görev alan memurlar, coğrafi yapısı, ekonomik faaliyetleri, tarihi yapıları, vakıfları, camiileri, okulları, kütüphaneleri, hastaneleri, vilayet bütçesi, nüfus yapısı, zirai ve ticari hayatı gibi hemen hemen pek çok konuda önemli bilgi ve istatistik veriler barındırmaktadır. Bu eserler teşkilat tarihi açısından araştırmacılara ışık tutan önemli arşiv belgeleri mahiyetindedir.

Osmanlı Devleti'nin idari teşkilat yapısını kavrayabilmemiz için arşivlerimizde bulunan salnameler üzerinde daha fazla araştırma yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Bu sebepten dolayı teşkilat tarihi açısından son derece mühim olan Girit Vilayet Sâlnamesi tezin ana konusunu teşkil etmektedir.

Çalışmanın ana kaynağı olan H.1310 (M.1892-1893) tarihli Girit Vilayet Sâlnamesi'nin transkripsiyonu yapıldıktan sonra değerlendirme yapılabilmesi için tetkik eserler hakkında bibliyografya taraması yapılmıştır. Transkripsiyonu tamamladıktan sonra salnameki bilgileri sosyal bilimler araştırma ve metodları ışığında değerlendirmeye tabii tuttuk.

Bilim Kodu :
Anahtar Kelimeler : Girit, Vilâyet, Salnâme, İdari, Osmanlı
Sayfa Adedi :503
Danışman :Doç. Dr. Taner ASLAN

AKSARAY UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
THE EVALUATION AND TRANSLITERATION OF THE CRETE
PROVINCE YEARBOOK DATED H.1310 (AD.1892-1893)

(M.S Thesis)

Aksaray, 2017

İlyas SÖZEN

ABSTRACT

Yearbook (Salname) in general context is said to be a collection of works organized to show annual events. This word entered our literature after the 19th century. After starting to see the benefits of this development that started with the regulation of state yearbooks, the yearbooks of provinces began to be regulated.

After the regulation of the 1867 Provincial Regulations, the administrative structure of the Ottoman State was switched to a transition from provinces to cities. With this reform movement, the tradition of registering all the developments that took place in a year in the provinces spread quickly to almost all the provinces.

The province yearbooks include so many important data and statistics such as, administrative shape of cities, the civil servants that work in the provinces, their geographical state, economic activities, historical structures, foundations, mosques, schools, libraries, hospitals, provincial budget, populational rate, agricultural situation and trade. These yearbooks are very essential archive documents that shed light to the researchers in terms of organizational history.

We need to do more research on the yearbooks in our archives so that we can comprehend the structure of administrative organization of the Ottoman State. Due to this reason, the main issue of the Crete Province Yearbook scheme which is very important in terms of organizational history constitutes.

The bibliography was searched for research works in order to be able to evaluate after the transcription of the Crete Province Yearbook for H.1310 which is the main source of our work. We have reviewed the yearbook data and have completed transcription in the light of social science research methods.

Science Code :
Key Words : Crete, Province, Yearbook, Administrative, Ottoman
Page Number :503
Supervisor :Doç. Dr. Taner ASLAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT.....	VI
KISALTMALAR.....	X
GİRİŞ.....	12
KONU.....	12
AMAÇ.....	13
ÖNEMİ.....	14
YÖNTEM.....	14
GİRİT ADASI'NIN COĞRAFİ VE TARİHİ GELİŞİMİ HAKKINDA.....	15
I. BÖLÜM.....	29
SALNEMELER.....	29
A- TANIMI VE TARİHİ GELİŞİMİ HAKKINDA.....	29
B-SALNAME TÜRLERİ.....	30
1. Devlet Salnameleri.....	30
2. Vilayet ve Bazı Eyalet-i Mümtaze Salnameleri.....	31
3. Resmi Kurum ve Kuruluşlara Ait Salnameler.....	32
3.1. Askeri Sâlnâmeler.....	32
3.2. Bahriye Sâlnâmeleri.....	33
3.3. Hariciye Sâlnâmeleri.....	33
3.4. İlmiye Sâlnâmeleri.....	34
3.5. Maarif Sâlnâmeleri.....	34
3.6. Rasadhâne-i Amireye Mahsus Sâlnâmeler.....	34

3.7. Rüsûmat Sâlnâmeleri	35
3.8. Cemiyet-i Tedrisiyye-i İslâmiyye Sâlnâmeleri	35
3.9. Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi	35
3.10. Türkiye Büyük Millet Meclisi Sâlnâmesi	36
4. Özel Konulu veya Kişi ve Kuruluşlara Ait Sâlnâmeler	36
4.1. Ali Suavi Sâlnâmesi	36
4.2. Sâlnâme-i Hadika	37
4.3. Sâlnâme-i Türkî	37
4.4. Sâlnâme-i Gayret	37
4.5. Sâlnâme-i Servet-i Fünûn	37
4.6. Zümürüdü Anka Sâlnâmesi	37
4.7. Karagöz Sâlnâmesi	38
4.8. Türkiye Sâlnâmesi	38
4.9. Türk Yılı Sâlnâmesi	38
II. BÖLÜM	39
GİRİT VİLAYETİ'NİN İDARİ, ADLİ, ASKERİ, İKTİSADİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPISI	39
A. VİLAYET'İN İDARİ TAKSİMATI	39
B. VİLAYETİN İDARİ YAPISI VE YÖNETİM	46
1. Vilayet Erkânı	47
1.1. Vali	47
1.2. Müşavir	48
1.3. Defterdar	48
1.4. Mektûbî	48
2. Vilâyet'te Bulunan Meclisler	49
2.1. Meclisler	49
2.1.1. Vilâyet İdare Meclisi	50
2.1.2. Sancak (Liva) İdare Meclisleri	51
2.1.3. Kaza İdare Meclisleri	52
2.1.4. Nahiye Meclisleri	53
2.1.5. Belediye Dairesi (Meclisleri)	56
2.1.6. Girit'te Köy Yönetimi	57
3. Girit Vilayeti'nde Bulunan Kalemler, Daireler, Sandıklar ve Komisyonlar	58

3.1. Türkî Mektubî Kalemî	58
3.2. Rumî Mektubî Kalemî	58
3.3. Muhasebe Vilâyet Kalemî.....	58
3.4. Muhasebe Liva Kalemleri	59
3.5. Türkî Evrak Odası	60
3.6. Rûmî Evrak Odası	60
3.7. Tercüme-i Ahvâl Komisyonu.....	60
3.8. Menafî ve Jandarma Tekâüd Sandıkları.....	61
3.9. Vilayet Matbaa Dairesi	62
3.10. Müslüman Eytam ve Evkaf Dairesi	62
3.11. Evkaf Kalemî	63
3.12. Eytam Kalemî	64
3.13. Hristiyan Eytam Sandıkları " <i>Dimoyerandiyalar</i> "	65
3.14. Tahrirât Kalemî	66
C. ADLÎ YAPI	67
1. İstinaf Mahkemesi	68
2. Bidayet Mahkemeleri.....	68
3. Sulhiye Meclisleri (Mahkemeleri).....	69
4. İstintak Dairesi.....	70
5. Kaza ve Nahiye Müsâlaha Meclisleri	70
D. ASKERÎ YAPI	70
1. Girit Kara Ordusu Teşkilatı	72
1.1. Jandarma Kuvvetleri	73
1.2. Polis Teşkilatı.....	74
2. Bahriye Teşkilatı.....	74
3. Girit'te Bulunan Askeri Kurumlar ve Kaleler	75
E. EĞİTİM	76
1. Müslüman Cemaatine Ait Okullar	77
2. Hristiyan Cemaatine Ait Okullar	78
F. İKTİSADÎ YAPI	79
1. Tarım.....	80
2. Hayvancılık.....	82
3. Madenler	82

4. Sanayi ve Ticari Ürünler.....	82
5. Vergi ve Bütçe	84
G. SAĞLIK	84
1. Hastaneler	85
2. Karantina Daireleri	85
H. DİNİ YAPI VE KURUMLAR.....	86
I. HABERLEŞME VE ULAŞIM.....	87
1. Telgraf ve Posta Dairesi.....	88
2. Ulaşım.....	89
III. BÖLÜM	91
H. 1310 (M. 1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLAYET SALNAMESİ'NİN GÜNÜMÜZ HARFLERİNE ÇEVİRİLMESİ.....	91
SONUÇ.....	344
KAYNAKÇA	347
DİZİN	352
EK.....	355

KISALTMALAR

a.g.e.	:Adı Geçen Eser
a.g.m.	:Adı Geçen Makale
a.g.md.	:Adı Geçen Madde
a.g.t.	:Adı Geçen Tez
Bkz.	:Bakınız
C.	:Cilt
ev.	:eviren
H.	:Hicri
Haz.	:Hazırlayan
İ.A.	:İslam Ansiklopedisi
M.	:Miladi
M.E.B.	:Milli Eğitim Bakanlığı
s.	:Sayfa
S.	:Sayı
T.D.V.İ.A.	:Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
T.T.K.	:Türk Tarih Kurumu
yy.	:Yüzyıl
Yay.	:Yayın

GİRİŞ

KONU

Çalışmanın konusunu H.1310 (M. 1892-1893) tarihli Girit Vilayet Salnamesi oluşturmaktadır. Akdeniz adaları içerisinde önemli bir yer teşkil eden Girit Adası, Osmanlı Devleti'nin önemli bir vilayeti konumundaydı. Girit vilayeti için önemli savaşlar meydana gelmiş olmakla birlikte nihayetinde Osmanlı Devleti'nin gücünü kaybetmesiyle elden çıkmıştır.

Tez konusunun Girit olmasının sebeplerinden biri Osmanlı Devleti'nin önemli bir vilayeti konumunda olmasının yanında bu vilayetin siyasi tarihi hakkında çok sayıda çalışma yapılmış durumda iken Girit Adası'nın üzerine sosyal ve şehir tarihi bakımından pek az akademik araştırma yapılması bizi bu konuda araştırma yapmaya sevk etti. Nihayetinde Girit Vilayeti'nin sosyal tarih anlayışını yansıtan arşiv belgeleri incelendiğinde salnamelere başvurmanın gerekli olduğu kanaatine vardık. Ayşe Nühket Adıyeke, Girit adası üzerinde önemli çalışmalar yapmış değerli şahsiyetlerin başında gelmektedir. Bu çalışmalarında Girit Vilayet Salnameleri'nden faydalanmıştır. Ancak bu salnameler üzerinde müstakil bir çalışma yapılmaması bu konuyu seçmeye teşvik etti.

Girit Vilayet Salnameleri 4 adet olarak yayınlanmış olmakla birlikte ilk salname 1292 Hicri senesi, Miladi 1875 yılında Hanya Girit Vilayet Matbaası tarafından neşr olunmuştur. Bu salname 162 sayfadan mürekkebdir. İkinci salname 1293 Hicri senesi, Miladi 1876 yılında yayınlanmıştır. Bu salname ise 171 sayfadan oluşmaktadır. Bu iki salname taş baskı yöntemi litografya yöntemiyle basılmıştır.¹ Üçüncü salname, Hanya Girit Vilayet Matbaası tarafından 1309 sene-i hicriyesinde, miladi 1891 yılında basılmıştır. Bu salname ile birlikte taş baskı yöntemi terk edilmiştir. 1891 senesine ait salname 277 sayfadan müteşekkildir. Tezimizin ana

¹Hasan Duman, **Osmanlı Yıllıkları(Salnameler ve Nevsaller)**, İslam Tarih, Sanat ve Kültürü Araştırma Merkezi (IRCICA), İstanbul, 1982, s.57;Hasan Duman, **Osmanlı Salnameleri ve Nevsalleri Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu**, I.C./Vol., T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999, s.101

konusunu oluşturan ve Hanya Girit Vilayet Matbaası tarafından Hicri 1310, Miladi 1892 senesine ait olanıdır. 260 sayfadan meydana gelmiştir.²

Girit Vilayetine ait bu dört salnamenin transkribe edilmesi ve değerlendirilmesi bilimsel bir araştırmanın sınırlarını aşmasından dolayı vilayete ait son salname üzerinde çalışmayı uygun gördük.

AMAÇ

Osmanlı tarihi üzerine yapılan çalışmaların siyasi tarih ağırlıklı olduğunu görüyoruz. Nitekim Osmanlı Devleti, kurum ve kuruluşlarıyla altı yüz yıl kadar süre ile bugün pek çok devletin tarihini anlayabilmemize olanak sağlamaktadır. Haleb'ten Şam'a, Kuveyt'ten Balkanlar'a Akdeniz'den Karadeniz'e hükmetmiş ve bu bölgelerde bulunan yerlerde muazzam bir yerel yönetim idaresi oluşturmuştur.

Osmanlı Devleti ele geçirdiği yerlerde güç ve kuvvetten ziyade hoşgörü ve adalet üzerine kurulu bir sistemi hayata geçirmiştir. Bakıldığında mahalli idare yönetiminde Osmanlı tebaasının içinde bulunan gerek müslim gerekse gayr-i müslim bireylere yer verilmiştir. Bu bilgileri Osmanlı Devleti'nin resmi arşiv belgeleri olan salnamelerden öğrenmekteyiz. Osmanlı tarihini daha iyi anlayabilmek için siyasi tarih kadar sosyal, iktisadi, idari, kültürel öğelere de yer verilmelidir. Bu yüzden salnameler Osmanlı tarihi için tartışmasız en önemli arşiv kaynaklarından biridir.

Çalışmanın konusunu oluşturan H.1310 (M. 1892-1893) tarihli Girit Vilayet Salnamesi, adanın Akdeniz hâkimiyeti için ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Adanın sahip olduğu limanlar ve Akdeniz ticareti için önemli bir güzergâhta yer alması adanın öneminin tartışmasız olduğunu kanıtlamaktadır. Bu çalışma, Girit Vilayeti'nde 19. yy. sonlarında mahalli idareler ve yerel yönetimler hususunda ne gibi değişim ve reformlar yapıldığını ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca bu çalışma Girit adasının Osmanlı Devleti'nden koparılmasının siyasi sebeplerin yanı sıra adanın sosyal, kültürel ve ekonomik sebepleri hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bu çalışmada temel amaç Girit Vilayeti'nin siyasi tarihinden ziyade sosyal, kültürel, ekonomik, idari yapısı hakkında bilgileri tetkik eserler ile birlikte incelemektir.

²Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.58

ÖNEMİ

Araştırmanın konusunu oluşturan salname, Girit Vilayetine ait basılan son salname olmasından dolayı önem arz etmektedir. Girit Adası, Osmanlı Devleti'nin Akdeniz hakimiyeti için önemli savaşlar yürüttüğü adalardan biridir. Kıbrıs ve Rodos adalarının Akdeniz hakimiyeti için önemi olduğu kadar Girit de bu önemli mahiyete sahiptir. Adanın sosyal ve kültürel yapısının önemini anlamak için Girit Vilayetine ait salnamelere başvurmanın yerinde olacağını tespit ettik. Bu salnamelerden değerli akademisyenlerimiz siyasi tarih araştırmaları için faydalanmış olmakla birlikte vilayete ait salnameler üzerinde bağımsız bir araştırmanın olmaması bu hususta var olan bir boşluğu gidermesi açısından önem arz etmektedir.

Salnamelerin sosyal tarih ve şehir tarihçiliği için çok önemli arşiv kaynakları olması bu eserlerin değerini arttırmıştır. Son yıllarda bu eserler üzerinde yapılan çalışmalar hız kazanmıştır. Siyasi tarih üzerine yapılan çalışmalar giderek yerini sosyal tarih anlayışa bırakmaktadır. Meydana gelen siyasi olayların ortaya çıkmasında toplumda meydana gelen sosyal, kültürel ve benzeri birçok değişiklik yer almaktadır. İşte bu yüzden siyasi tarih ile birlikte sosyal tarih de değerlendirilmelidir. Vilayet salnameleri devlet tarafından düzenlenen resmi evraklar olduğundan bu evrakların incelenmesiyle yıllar içinde devletin yaptığı reformların vilayetlerde hayata geçirilip geçirilmediği salnameler üzerinde çalışmalar yapılarak anlaşılabilir. Kısaca Osmanlı Devleti'nin yerel yönetimler konusunda uyguladığı yenilikleri bu arşiv belgelerinden takip edebiliriz.

Girit Vilayeti'nin 19. yy'daki durumunu anlamamız açısından yaptığımız bu araştırma sadece Girit adasının değil aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin adalarda nasıl bir yönetim ve idari taksimat uyguladığını anlamamız açısından bu çalışma önem kazanmaktadır.

YÖNTEM

Çalışmanın ana konusunu teşkil eden H.1310 (M.1892-1893) tarihli salnamenin nüshaları farklı kütüphanelerde bulunmaktadır. Başlangıçta internet ortamına aktarılan bu eseri bulmak için İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığının veri tabanından katalog taramasında mevcut olmasına rağmen kütüphanenin bütün salnamenin üstüne hologram baskı uygulaması salnamenin çevirisinde zorluklar oluşturmamasından dolayı başka kütüphanelerdeki nüshalarını bulmaya sevk etti. Daha sonra Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us Koleksiyonunda

bulunan nüshası için kütüphanenin ana binasında bulunan salnamenin dijital ortama aktarılmış kopyasını arşiv bölümünden temin ettik.

Çalışmanın transkripsiyon kısmında farklı lügat ve imla kılavuzlarından faydalanılmıştır. Çeviri üzerinde çalışma yapmak isteyen, çeviriyi orjinalleriyle karşılaştırmak ve faydalanmak isteyen araştırmacılar için kolaylık sağlamak amacıyla transkripsiyon esnasında salnamedeki tablo ve şekilsel biçime sadık kalınmaya çalışılmıştır. Salnamede ismi geçen yabancı yer ve kişi isimleri için Girit üzerine yapılan çalışmalar, çevirisi yapılmış başka salname örnekleri, ansiklopedi, makale ve lügatlerden hareketle okunmaya çalışıldı.

Çeviri yaparken salnamenin sayfalar arasındaki geçişi koparmamak adına parantez içinde sayfa numaraları belirtilmiştir. Eserin vilayet matbaası tarafından basılırken kısmi olarak sayfalar arasında hatalar bulunmaktadır. Ancak bu hataları çeviri yaparken kolaylık sağlaması için sayfa numaraları ard arda gelecek şekilde düzenlenmiştir. Çeviriyi salnamenin orjinaline bağlı kalınarak sayfa numaraları üst kısımda parantez "{}" olarak belirtilmiştir.

Çeviri kısmı bittikten sonra değerlendirme yapabilmek için konuyla ilgili kaynak taraması ve bulunan kaynakların incelenmesi yoluna gidilmiştir. Daha sonra bu kaynak ve tetkik eserlerden çalışmada dipnot kullanmak suretiyle faydalanıldı.

Salnamenin değerlendirmesi yapıldıktan sonra elde edilen veriler yorumlanarak bir sonuç kısmı oluşturulmuştur.

GİRİT ADASI'NIN COĞRAFI VE TARİHİ GELİŞİMİ HAKKINDA

Girit, Doğu Akdeniz'in Kıbrıs'tan sonra ikinci büyük adası konumunda bulunmaktadır.³ Ada, Anadolu, Rumeli ve Afrika'nın arasında yer almaktadır.⁴ Girit Adası, Ege Denizi ile Akdeniz'in birleştiği noktada bir yandan Mora'ya diğer yandan Anadolu'nun batı ve güneybatı sahillerine ve Afrika'nın kuzey sahillerine bağlıdır.⁵ Girit Adası, Akdeniz, Ege ve Afrika bölgeleri arasında bulunduğundan önemli bir ticaret ve kültür merkezi özelliğini taşımakta olduğunu görmekteyiz. Adanın bu kadar önemli olması bulunduğu coğrafi konum ile yakından ilişkilidir.

³ Ayşe Nükhet Adıyeke, **Osmanlı İmparatorluğu ve Girit Bunalımı (1896-1908)**, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2000, s.7

⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.234

⁵ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.7

Girit, Batı dillerinde Krete, Kriti, Creta, Crete Araplar tarafından Ekritiş veya İkritiş, İtalyanlar tarafından Candia ve Türkler tarafından Girit adı verilen bu ada, Doğu Akdeniz'in ve bilhassa Adalar Denizi'nin en büyüğü ve kilidi noktasındaydı.⁶

23-31 ve 26-20 Doğu enlemleri ile 34-55 ve 35-41 Kuzey boylamları arasında kalan Ada'nın yüzölçümü 8.261 km²'dir.⁷ Batı'dan Doğu'ya doğru uzunluğu yaklaşık 240 km² ve genişliği de 50 km² kadardır. Bu genişlik yer yer 15-20 km² kadar düşer.⁸ Tezin ana kaynağı olan salnamede ise adanın yüzölçümü ile ilgili şu bilgiler verilmektedir. Doğu'dan Batı'ya doğru adanın uzunluğu 365 km² ve Kuzey'den Güney'e doğru genişliği ise 57 km²'dir. Adanın yüzölçümü 393 milden ibarettir.⁹

Adanın iklimine baktığımız zaman tipik Akdeniz iklimi niteliklerini taşımaktadır.¹⁰ Ilıman bir iklime sahip olan Ada, seçkin bir noktada yer almakta olup genel itibariyle adanın bitki örtüsü üzerine etkisi çok büyük olmuştur.¹¹ Bu yumuşak hava her mevsimde her çeşit sebze ve

⁶Cemal Tukin, "Girit Maddesi", **İslam Ansiklopedisi**, C.4, Milli Eğitim Bakanlığı, Eskişehir, 1997, s.791; Cemal Tukin, "Girit Maddesi", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C.14, İstanbul,1996, s.85; Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8; Niyazi Ahmet Banoğlu, **Tarihte Girit ve Osmanlılar Dönemi**, Kastaş Yayınları, 1.Baskı, İstanbul, 1991, s.13

⁷ Ada'nın çevresinde irili ufaklı birçok ada bulunması sebebiyle yüzölçümü hakkında net bir ölçüm ortaya çıkmamaktadır. Bazı kaynaklarda Ada'nın yüzölçümüne irili ufaklı adaların yüzölçümleri hesaplamaya dahil edilirken bazı kaynaklarda verilen ölçüme bu adacıkların Ada yüzölçümüne katılmadığını kaynaklar arasındaki ihtilaftan anlamak mümkündür. Girit Adası'nın ayrıntılı yüzölçümü için bkz. Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.7; Diğer kaynaklar Ada'nın yüz ölçümü hususunda şu bilgileri vermektedir. "*Ada'nın yüzölçümü 8.618 km² büyüklüğündedir. Batıdan doğuya doğru 260 km.lik bir uzunluğu ve 15-56 km² genişliği olan bu ada Yunanistan ve Güney Anadolu sıradağları arasında bir bağ meydana getirmektedir.*" Banoğlu, **a. g.e.**, s.13; "*Toprakları çok büyük değil, bugünkü herhangi bir küçük ilimiz kadar, yani 8.261 km²'dir.*" Mahir Aydın, **Girit Sarı Kitap**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2008, s.11; "*Yüzölçümü yaklaşık 8.618 km² olan adanın batıdan doğuya uzunluğu yaklaşık 260 km. ve genişliği ise 50 km. kadardır. Bu genişlik yer yer 15-16 km.ye kadar düşer. Adanın genel olarak ortalama mesafeleri Çanakkale'den 300, Pire'den 150, Kıbrıs'tan 300, İskenderiye'den 230 mil kadardır. Ada ile Afrika'nın kuzeyi (Bingazi) arasındaki mesafe 180 mil kadardır. Bu nedenle adanın Asya ve Avrupa ile olduğu kadar Afrika ile de yakından irtibatı bulunmaktadır.*" Rüştü Çelik, **Kandiye Olayları (Girit'in Osmanlı Devleti'nden Kopuşu)**, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2012, s.13; "*Ege Denizi'nin kilidi mesabesinde olup, 8.618 km² büyüklüğündedir. Garp'tan Şark'a doğru aşağı yukarı 260 km. bir uzunluğa ve 15-56 km. genişliğe malik olan bu ada, Yunanistan ve cenübi Anadolu sıra dağları arasında bir bağ meydana getirmektedir.*" Tukin, "Girit Md." **İ.A.**, s.791;Tukin, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A**, s.85; "*Girid 8.618 km. murabbaında Akdeniz adalarının büyüklerinden olup Venedik Cumhuriyetine tabii idi.*" İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, C.3, I.Kısım, 8.Baskı, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2011, s.216; "*Mesaha-i sathiyesi 8.580 murabba kilometre olub, bahri-sefid(Akdeniz) cezairi miyanında(ortasında) Sicilyadan küçük ve Kıbrıs ve Korsika'ya muadildir.*" ;Şemsettin Sami, **Kamusü'l-Alam(Tarih ve Coğrafya Lügatı)**, "Girit Maddesi", C.5, İstanbul, 1314, s.3852

⁸ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.7

⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.234

¹⁰ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8; Çelik, **a.g.e.**, s.13

¹¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.234

meyvenin yetişmesine elverişlidir.¹² Yağışlar çoğunlukla yağmur şeklinde olup, sonbahar ve kış mevsimlerinde seller meydana getirecek düzeyde bir artış göstermektedir.¹³ Girit Adasında aşırı sıcak ve soğuklar görülmez. En şiddetli soğuklarda bile çok az önlem alarak bu soğuklardan korunmak mümkündür. Hatta bazı ovalarda ve iç kesimlerde bu şiddetli soğuklar neredeyse hissedilemeyecek derecededir.¹⁴ Adanın hava durumuna genellikle bulutsuz ve güneşli bir gökyüzü hâkimdir. Şubat ayına doğru ilkbahar adada kendini göstermeye başlar.¹⁵

Adanın arazi yapısına baktığımız zaman genellikle kayalık ve oldukça yüksek bir takım tepelerden oluşmaktadır.¹⁶ Dağlık olan ada, doğudan batıya doğru uzanan dağlar kuzey ve güney istikametinde dağ eteklerine doğru kollar uzatarak sahildeki girinti ve çıkıntıları oluşturmuştur.¹⁷ Adanın güney kısımları dağlık ve daha sarp kayalıklar olup burada yer alan dağlar deniz seviyesinden hemen yükselmektedir. Kuzey kıyıları ise verimli ovalara ve yaylalara sahip olması bakımından ziraata daha elverişlidir.¹⁸ Girit Adasının en yüksek dağı Psiloriti namı diğerle İda Dağıdır. Denizden 2500 metre yüksekliğindedir. Bu dağın zirvesinden neredeyse diğer adaların zirvelerinin görülebileceği aktarılmaktadır. Bu dağdan sonra adanın en yüksek dağları Laşid dağları ile Lefka Ori namı diğerle Ak Dağlardır. Bu dağların zirveleri neredeyse tüm yıl boyunca karla kaplı olmasından dolayı Ak Dağlar olarak anılmaktadır.¹⁹

Adada mevcut akarsular şiddetli yağmurun yağmasıyla beslenmekte olup sularını denize boşaltmaktadırlar. Adada bulunan önemli ırmak ve akarsular arasında Platanya, Apokron kazasında Kilyaris(Kifyaris), Milopotamo ve Kandiye'de Bofiros, Estiye'de Pandelis, Ayvasil'de Megalos Potamos, Mesara'da Yeropotamos nehirleri yer almaktadır.²⁰ Bunların dışında çoğunlukla kış aylarında şiddetli yağmurlardan ve kar erimesinden meydana gelen küçük çaylar

¹²Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8; Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, "**Girit Maddesi**", C.9, Milliyet Gazetecilik, s.4583

¹³ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8

¹⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.235

¹⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.235

¹⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.239

¹⁷ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8

¹⁸ Tükün, "Girit Md." **İ.A.**, s.791; Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8

¹⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.241; Girit Adasının yüksek dağ zirveleri hakkında farklı bilgiler verilmektedir. "*Batıdan başlamak üzere dağ silsilesi Selene, Hanya ve Apokoron kazalarının ortasından geçerek kuzeyde ve batıda denize ulaşır. Adanın orta kesiminde yer alan dağ silsilesinin en önemli noktası ise, aynı zamanda en yüksek dağı olan İda (Psiloriti) Dağı'dır (2497 metre). Bu dağın ormanları ve meraları çoktur. Doğudaki dağ silsilesi ise Estiye ve Laşid dağları ile çeşitli tepelerden oluşmuştur. Bunlar Sidero Burnu'nda denize ulaşır*". Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8; "*Girit'in en meşhur ve en yüksek dağları Ak Dağlar (Leuka Ore, Aspra Vouna, Madaras; 2482 metre) ve İda ve Psiloritis (2498 metre) diye adlandırılan büyük dağlardır*." Tükün, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A.**, s.85

²⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310(1892), s.243

bulunmaktadır.²¹Bu çaylar Hanya, Resmo, Kandiye, Pedye, Estiye sahillerine akmaktadır.²² Bazı ırmak ve çayların büyüklüğü az olmakla birlikte ulaşım ve ticaret için elverişli değildir. Çoğunun suları yazın tamamen çekilmektedir.²³

Adada yalnız Apokron kazası dâhilinde bulunan Kurna köyü yakınında Kurna adıyla bir göl vardır. Denizden 2 mil uzaklıktadır. Bu gölden başka irili ufaklı birkaç göl daha var ise de yazın şiddetli sıcaklık ve buharlaşma yüzünden kurudukları için ehemmiyetleri yok gibidir.²⁴

Adada pek çok mağara bulunmaktadır. Adanın eski zamanlarından beri bu mağaralar çeşitli efsanelere konu olmuştur.²⁵ Bulunan mağaralara baktığımızda adanın en önemli mağarası Kenuryo kazasında bulunan Lavirinso (Akul) ismiyle anılan mağaradır. Bundan başka Akrotor mevkinde bulunan bir manastırın yakınında bulunan üç mağara bulunmaktadır. Adanın diğer kısımlarında hemen hemen hepsinde küçük çapta mağaralar bulunmaktadır. Adada toplam 20 mağara vardır.²⁶

Girit Adasında bulunan yaylalara baktığımızda İsfakiye dağları zirvelerinde bulunan Omalo ve Askifo yaylaları ile Pesiloriti Dağındaki Nida ve daha ötede bulunan Laşid yaylalarıdır.²⁷

Adanın en büyük ovası Kandiye civarında olup bundan başka önemli sayılamayacak derecede küçük ovalar bulunmaktadır. Bu ovalar şunlardır: Kastel, Kizonya, Kisamo, Selne, Mirabela ovalarıdır.²⁸

Adanın en yüksek dağı olan Psiloriti (İda) orman bakımından zengindir.²⁹ Yüksek dağ sırasının eteklerinde bazı ufak tefek ormanlar olduğu gibi Ak Dağlar'ın bazı kesimlerinde ve İsfakiye taraflarında Aya Rumeli ve Samarya köyleri arasında bir çam ve servi ormanı bulunmaktadır. Bunlardan başka Selne kazasında ağaçlardan oluşan arazi ve Estiye kazasında Ornos köyünde otuz mil kadar bir çam ağacı ormanı bulunmakla Laşid Dağlarının bazı kesimleri orman halindedir.³⁰

²¹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

²² Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.243

²³ Tuki, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791

²⁴ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.244

²⁵ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

²⁶ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.242

²⁷ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.242

²⁸ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.241

²⁹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.8

³⁰ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.242

Girit Adasının sahil kesimi oldukça girintili çıkıntılı olduğu için pek çok doğal koylara ve limanlara sahiptir.³¹ Önemli limanlar Girit'in kuzey sahillerinde yer almaktadır.³² Kuzey sahilinde yer alan Suda Limanı³³, doğal bir liman³⁴ olup Hanya'dan deniz yoluyla yirmi mil mesafede bulunmaktadır.³⁵ Suda Limanı, her çeşit harp ve ticaret gemisinin şiddetli kış şartlarında dahi korunması için uygun bir liman yapısına sahiptir.³⁶ Suda limanı hariç Sitia, Mirabela, Almiros, Kandiye, Hanya, Kisamo açık liman özelliğindedirler.³⁷ Adanın en meşhur limanı Suda Limanı dışında Garambosa, İspirlanka, Koevgises, Kali Limyones adıyla dört liman daha kuzey sahillerinde yer almaktadır.³⁸ Adanın bunlardan başka kış mevsiminde gemilerin sığınması için kullanabilecekleri mahiyette olan limanlar arasında şunları sayabiliriz: Ayososti, Eski Suda, Diya Adasındaki Aya Yorgi, Kapari Ağrolya, Penaya, Poro, Aya Nikola, İstiye, Zakro, Yerapetra, Matala, Aya Galani, Lutro, Stavro limanları Girit için son derece önemlidirler.³⁹ Adada limanlar dışında toplam 17 meşhur burun bulunmaktadır.⁴⁰

Girit Adası'nın etrafında pek çok adacık bulunmaktadır. Ancak bu adaların çoğunluğu kayalıklardan oluştuğu için yerleşime pek uygun değildir. "*Bu küçük adaların en önemli olanları Granbosa, Suda, Dia (Peksimedia-Tavşan), Gavdos ve Todoro adalarıdır.*"⁴¹ Bunların içinde yerleşime uygun bir ada olan ve adanın güneyinde yer alan Büyük Gavdos adasıdır. Adanın üzerinde 8 köy bulunmakta olup arazisi ziraate ve imara oldukça uygundur.⁴² Granbosa Adası, Girit'in batısında Granbosa Burnu karşısında bulunmaktadır.⁴³ Granbosa, tarıma elverişli olmayan bir kayadan ibaret olmakla birlikte adanın konumu itibarıyla Venedik zamanından kalma eski bir kale var olduğundan dolayı Granbosa Adası'nın ehemmiyeti göz ardı edilemez.⁴⁴ Todoro Adası,⁴⁵ Hanya Körfezi'nin ortasında ve sahilden yarım mil mesafede bulunur.

³¹ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.238

³² Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791; Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

³³"Suda Limanı, Adanın batısına denk gelen kuzey tarafında Akrotori yarımadasının doğusunda yer almaktadır." Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s.216

³⁴ Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791

³⁵ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.238

³⁶ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

³⁷ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9; Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791

³⁸ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.238

³⁹ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.238-239

⁴⁰ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.239

⁴¹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

⁴² Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.236; Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

⁴³ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

⁴⁴ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.236

⁴⁵Ayşe Nühket Adıyeke eserinde "Todoro Adası" hakkında şu bilgileri vermektedir. "*Todoro Adası, Osmanlı Devleti tarafından ilk ele geçirilen adadır. Girit'in korunması için stratejik öneme sahip olmakla birlikte Hanya'nın kuzey-batısında sahile yarım mil uzaklıktadır.*" Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.9

Venedikliler zamanında adada yerleşim olduğuna rastlamaktayız.⁴⁶ Suda Adası, Girit'in kuzey sahilinde bulunan Suda Körfezi'nin ağzında⁴⁷ yer almaktadır. Bu Adada da Venedik zamanından kalma kale kalıntılarına rastlanmaktadır.⁴⁸ Diya (Tavşan) Adası, Kandiye şehrinin kuzey doğusunda yer alan bir ada olmakla birlikte şiddetli fırtınalarda gemilere korunma imkânı veren önemli 4 limana sahiptir.⁴⁹ Bu adaların dışında Girit Adası'nın etrafında irili ufaklı pek çok ada bulunmakta olup bunların imar ve iskâna uygun olmayan kayalık bir arazi yapısına sahip olmalarından dolayı pek fazla ehemmiyete haiz değillerdir.

Girit Adası, tarih boyunca çeşitli milletlerin ve devletlerin hâkim olmak için mücadele ettiği bir ada olmuştur. Hiç şüphesiz adanın doğal zenginlikleri ve stratejik konumu bunda etkili olmuştur. Girit, Doğu Akdeniz, Ege, Afrika, Asya ve Avrupa bölgelerine açılan bir kapı noktasındadır. Adanın hâkim olduğu konum itibariyle Venedikliler için bir ticaret merkezi olduğu kadar, korsanlar için de bir sığınak konumu durumundaydı. Osmanlı Devleti için ise Akdenizde hâkimiyet ve İstanbul'un güvenliği için son derece mühim bir kale konumundaydı. Bu gibi siyasi ve ticari sebepler yüzünden Ada sürekli bir mücadele alanı haline gelmiştir.

Ege dünyasında uygarlığın ilk ortaya çıktığı yer Girit Adası'dır.⁵⁰ Girit'de ilk yerleşim izlerine Neolitik Çağda rastlanmaktadır.⁵¹ Adanın ilk sakinleri Küçük Asyalı (Karlar)'dır. M.Ö. 3000-1400 yılları arasında bugünkü Avrupa medeniyetine beşik vazifesi niteliğinde olan Girit, başka bir deyişle Minos (Kral Minos'un adına izafeten) diye adlandırılan kültürü oluşturdular.⁵² M.Ö. 1400 yılında Pelopones'ten gelerek Akkalar ile başlayan ve sonra da Dorlar'ın akınları⁵³ ile sona eren Yunanlıların istila hareketleri görülmektedir.⁵⁴

Yunanistan, Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altına girdikten sonra Girit bir süre bağımsızlığını muhafaza etmekle birlikte, korsan yatağı haline gelmesi ve etrafa tehlike arz etmesinden dolayı M.Ö. 69 tarihinde Romalılar bu adayı zapta girişmişlerdir. Bir süre Girit Adası, Roma

⁴⁶ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.237

⁴⁷ Adıyke, **a.g.e.**, (2000), s.9; Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.237

⁴⁸ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.237

⁴⁹ Salname-yi Vilayet-i Girid, 1310(1892), s.237

⁵⁰ Oğuz Tekin, **Eski Yunan Tarihi**, İletişim Yayınları, 2.Baskı, İstanbul, 1998, s.25

⁵¹ Tekin, **a.g.e.**, s.19

⁵² Tukin, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A.**, s.85; Banoğlu, **a.g.e.**, s.13-14; Hasan Ali Cengiz, **Girit İsyancıları (1866-1908)**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 1999, s.3

⁵³ Dorlar'ın adaya yerleşimiyle ilgili ayrıntılı bilgiler için bkz. "Dorlar, bir süre Yunanistan'ın kuzeyindeki Doris bölgesinde oturduktan sonra Peloponnesos Girit, Anadolu'nun güneybatı kıyıları ve bu kıyıların önündeki adalara yerleştiler". Tekin, **a.g.e.**, s.39; "Balkanları ve Yunanistan'ı istila eden Dorlar büyük topluluklar halinde Girit'e akın ederek burada yaşayan yerli halkı toprağa bağlamışlar ve devlet kölesi haline getirmişlerdir. Ada aralarında bağlar bulunmayan bir takım şehirlere bölünmüştür. Dor güçlerinden sonra Dorlar ile birlikte Eteogiritliler, Kidonyalılar ve Peleşgi kabilesinden olanlar Girit Adası halkını oluşturmuşlardır". Adıyke, **a.g.e.**, (2000), s.10

⁵⁴ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791

İmparatorluğuna karşı dirense de daha fazla mukavemet edemez nihayetinde M.Ö. 67/66 senelerinde Girit tamamen Roma'nın hâkimiyetine geçti.⁵⁵ Romalıların Girit'i fethetmeleri çok kanlı savaşların sonunda mümkün olmuştur. Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması sonucu (395) Girit, Doğu Roma İmparatorluğu hâkimiyetinde kaldı.⁵⁶Girit, buğday üretildiği sürece Roma İmparatorluğu'nun zahire deposu durumundaydı ve bir iskân bölgesinden ziyade bir üs olarak kullanıldı.⁵⁷

Girit Adası, Doğu Roma egemenliği altındayken İslam ordularının Akdeniz'e olan akınları ile ele geçirilmeye çalışılmıştır. Girit'e yönelik ilk Arap akınları Emeviler zamanında oldu.⁵⁸ Emeviler zamanında Girit'e yapılan akınlar Abbasiler devrinde de devam etmiştir. Abbasi halifesi Ma'mûn zamanında Girit, İslam orduları tarafından tamamiyle fethedilmiştir.⁵⁹ Arap donanması, 823 tarihinde adayı fethetti.⁶⁰ Adanın Araplar'ın elinde olduğu yaklaşık 150 yıllık süreçte burada Kandiye şehrini inşa etmişler ve birçok İslam eserleri meydana getirmişlerdir.⁶¹

Araplar'ın Girit Adası'nı fethetmesinden sonra Bizans'ın tekrar hâkimiyet kurma mücadeleleri başlamıştır. Adanın tekrar Bizans hâkimiyetine girmesi 961 senesinde olmuştur. Bizans hâkimiyeti altında halka ağır vergiler yüklenmesinden dolayı sık sık isyan hareketleri görülmüştür. Adada İslamiyet'in izleri ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.⁶²

Girit, Bizans tarafından 100.000 gümüş⁶³ karşılığında 1204 yılında Venedik Cumhuriyeti'ne satılarak el değiştirdi.⁶⁴ Adanın idaresi "Dük" unvanını alan bir genel valiye verilerek maiyetine bir kumandan ve iki müşavir verilmiştir.⁶⁵ Venedikliler Girit Adası'nda kaleler ve surlar inşa ederken küçük garnizonlar kurdular.⁶⁶ İlerleyen kısımda görüleceği üzere Osmanlı Devleti'nin

⁵⁵ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791; Tukin, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A.**, s.85

⁵⁶ Banoğlu, **a.g.e.**, s.15

⁵⁷ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.11

⁵⁸ Tukin, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A.**, s.85

⁵⁹ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791

⁶⁰ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.11

⁶¹ Cengiz, **a.g.t.**, s.4-5

⁶² Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.11; Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.791; Cengiz, **a.g.t.**, s.5

⁶³ Niyazi Ahmet Banoğlu Adanın Bizans tarafından Venedik'e 100.000 gümüş mark karşılığında satmak mecburiyetinde kaldığını aktarmaktadır. Banoğlu, **a.g.e.**, s.17

⁶⁴ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.792; Tukin, "Girit Md.", **T.D.V.İ.A.**, s.86; Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.11; Vahit Cemil Urhan, **1908-1913 Tarihlerinde Girit Olayları**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.1-2

⁶⁵ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.11

⁶⁶ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.792

adayı fethetmek için başlattığı kuşatmalar bu yüzden uzun sürmüş olduğunu söyleyebiliriz. Ada, 1204 senesinden itibaren 440 sene Venediklilerin hâkimiyeti altında kalmıştır.⁶⁷

Ege adalarının, Rodos'un Kıbrıs'ın Osmanlı topraklarına katılmasından sonra sıra bölgede hâkimiyet için bir tehdit⁶⁸ durumunda bulunan Girit'e gelmiş durumdaydı. Akdeniz egemenliği için Girit son ve kilit noktası idi. Girit, Doğu Akdeniz ticaretinin kilit noktalarından birisi idi. Aynı zamanda korsanlık için de oldukça önemli bir ada durumundaydı.⁶⁹

Adaya ilk Türk akınları Selçuklu Aydın Beyleri'nden Umur Bey, 300 gemi ile Girit'te başlatmıştı. Umur Bey'den sonra 1469 yılında Osmanlı Devleti seferlerinin takip etmesi ve de Akdenizi bir Türk gölü haline getiren Barbaros Hayrettin Paşa'nın 1538 yılında Girit sahillerini kontrol altına almasıyla Girit halkı Venedik zulmünden kurtulup "Türk adaletine"⁷⁰ kucak açmaya başlamıştır.⁷¹

17. Yüzyıl ortalarına kadar Venedik hâkimiyetinde kalan Girit I. Ahmed devrinden beri fethine niyet edilmişse de Sultan İbrahim devrinde karar verilmiştir.⁷² Venedikliler ile olan ticari ilişkiler Girit'in fetih girişimini ertelemiştir. Adanın fethine niyet edilmiş olmakla Girit kuşatmasını başlatacak kıvılcım beklenmekteydi. Nihayetinde Osmanlı Paşası'nın (Sünbül Ağa Hadisesi)⁷³ Akdenizde uğradığı saldırı Girit'in fethini başlatacak kıvılcım olmuştur.⁷⁴ 30 Nisan 1645 tarihinde İstanbul'dan ayrılan Osmanlı kuvvetleri, Haziran ayında Girit'e çıkartma yaptılar. Rumeli Beylerbeyi Küçük Hasan Paşa'nın başlattığı Hanya muhasarası 53 gün sürdü ve şehir 22 Ağustos'ta teslim alındı.⁷⁵ Bundan sonra Ada, çeyrek asır sürecek kuşatmaya şahit

⁶⁷ İsmail Hami Danişmend, **İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi**, C.3, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1972, s.393; Adıyeye, **a.g.e.**, (2000), s.12; Urhan, **a.g.t.**, s.1-2; Niyazi Ahmet Banoğlu, Girit Adası'nın Venedik hakimiyeti altında kaldığı 440 seneyi "Venedik terörü" olarak izah etmiştir. Banoğlu, **a.g.e.**, s.17; Ayrıca Girit'te Venedik hakimiyeti altında iken adada yaşanan gelişmeler ve sık sık çıkan isyanlar hakkında detaylı bilgi için bkz. Banoğlu, **a.g.e.**, s. 17-30

⁶⁸ Danişmend, **a.g.e.**, s.393

⁶⁹ Nuri Adıyeye, "*Girit Savaşları ve Birleşik Hristiyan Orduları*", **Türkler Ansiklopedisi**, C.9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.738

⁷⁰ Ada'da Venedikliler'in uyguladığı şiddet ve terörden rahatsız olan halk hakkında Niyazi Ahmet Banoğlu şu bilgileri aktarmaktadır. "Yıl 1567... İkinci Selim Osmanlı Hükümdarı... Durmadan Venedikliler'e karşı isyan eden Giritliler Türk donanmasından köylere saldıran leventlere adeta kucak açıyor... En küçük bir karşı gelmek yok.." Banoğlu, **a.g.e.**, s.32; "*Giritlilerin Resmo isyanında ihtiyar bir Giritli şöyle haykırmıştır: 'Kıbrıs'ı fetheden Türkler, bütün eserleri kendi gemileri ile Girit'e gönderdiler, bir tek esirin burnunu kanatmadılar. Ama bu savaş sırasında Venedikliler tarafından esir edilen Türkler, alçakça öldürüldü, parçalandı... Bizi kurtaracak Türklerdir*". Banoğlu, **a.g.e.**, s.33

⁷¹ Banoğlu, **a.g.e.**, s.32

⁷² Danişmend, **a.g.e.**, s.393

⁷³Sünbül Ağa Hadisesi hakkında detaylı bilgi için bkz. Ahmed Rasim, **Osmanlı Tarihi**, (Yay. Haz. Hakkı Dursun Yıldız), C.1, İlgü Kültür Sanat Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, 2012, s. 328-329; Banoğlu, **a.g.e.**, s.34-35; Adıyeye, **a.g.m.**, (2002), s. 738

⁷⁴ Adıyeye, **a.g.e.**, (2000), s.13

⁷⁵ Urhan, **a.g.t.**, s.3

olmuştur. Kandiye'nin ilk kuşatılması 1647 yılı 7 Temmuz günü başlamış ve Venedikliler 22 yıl 1 ay 29 gün Osmanlı ordusu karşısında durabilmişlerdi.⁷⁶ Nuri Adıyeke'ye göre Girit savaşları sırasında Ada, Osmanlı İmparatorluğu'nun adeta savaş talimhanesi durumuna gelmişti.⁷⁷ Girit muhasarası 26 yıl süren⁷⁸ ve 6 Eylül 1669 tarihinde 18 maddelik bir sulh anlaşması ile sona eren savaş sonunda Adada Venedik hâkimiyeti sona erdi. Ege Denizi de Karadeniz gibi bir Türk iç denizi haline geldi.⁷⁹

Fetihten sonra Osmanlı Devleti'nin ayrıcalıklı vilayetlerinden biri olan Girit yönetsel ve ekonomik yapıda kendini gösteren imtiyazlar, sosyal yapıda da varlığını belirgin olarak göstermiştir.⁸⁰

Osmanlı Devleti'nin Girit Adası'nda bir buçuk asırlık sükûnet ve barış döneminden sonra Ada, adeta bir isyan yuvasına dönmüş durumundaydı. Rus kışkırtmaları, Fransız ihtilali ile uyandırılan milliyetçilik duyguları ve bunların yanı sıra Osmanlı Devleti'nin merkezi otoritesinin zayıflaması bu kargaşa ortamına zemin hazırlamıştır. Hristiyan halk arasında ortaya çıkan ayaklanmalar silsilesi ve bu ayaklanmaları çıkarmak üzere Rumların kurdukları Heteria Cemiyeti'nin⁸¹ propagandası Girit Rum halkının isyan çıkarmasına sebep olmuştur.⁸²

1829 Edirne Antlaşması ve 1830 Londra Protokolü ile Yunanistan kurulduktan sonra Rumlar, topraklarını genişletmek ve Büyük Yunanistan'ı kurmak için Girit'i Megali İdea'ya gerçekleştirmenin bir parçası olarak⁸³ düşünüyor ve Rum ahalinin yaşadığı yerlerde halkı

⁷⁶ Banoğlu, **a.g.e.**, s.52

⁷⁷ Adıyeke, **a.g.m.**, (2002), s.738

⁷⁸ Adanın muhasarası muhtelif kaynaklarda 24, 25 ve 26 sene olarak farklı gösterilmesinin sebebi Ada çevresinde bulunan bazı ufak tefek adaların Venedik'e bırakılmış olmasıdır. Bu adaların da Osmanlı Devleti hakimiyetine bırakılması süreci de katıldığından farklı tarihler çıkmaktadır. İsmail Hakkı Uzunçarşılı bu konu hakkında şu bilgileri aktarmaktadır. "*Köprülüler devrinde görüleceği üzere Kandiye'nin işgaliyle Girid'in tamamen alınması yirmi beş sene sürmüştür ve H. 1080/ M. 1669'da sona ermiştir*". Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s.222; Niyazi Ahmet Banoğlu'na göre "*24 yıl 4 ay 16 gün süren savaş sonucu Girit alınabilmiştir*". Banoğlu, **a.g.e.**, s.31 Nihayetinde seferin başlangıç tarihi 1645 olarak bilinmekte ve Kandiye muhasarası bitimi 1669 tarihi Venedik ile yapılan sulh anlaşması esas alındığı zaman kuşatmanın en az 24 yıl sürdüğünü söylemek gerekir.. Ada'nın çeyrek asır kuşatma altında olması sebebiyle pek çok esere Girit kuşatması olarak konu olmuştur. Ada'nın muhasarası ve fethi hakkında detaylı bilgi için bkz. Banoğlu, **a.g.e.**, s.31-53; Mürvet Arslan, **Sipahizâde Ahmed'in Gazavat-name-i Cezire-i Girit ve Zadre Eseri (Değerlendirme-Transkripsiyon)**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2009 bu çalışmada Girit muhasarası ayrıntılı bir şekilde aktarılmıştır. Bu uzun kuşatma döneminde Ada'nın Osmanlı yönetimine katılmasını ayrıntılı aktaran bir başka çalışma için bkz. Ayşe Pul, **Girit Savaşı ile İlgili Bir Türk Kaynağının Tahlili (TTK Kütüphanesinde Bulunan Girid Fethi Tarihi Başlıklı Yazma)**, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 2004, s.11

⁷⁹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.13

⁸⁰ Melike Kara, **Girit Kandiye'de Müslüman Cemaati 1913-1923**, Kitap Yayınevi, 1.Basım, İstanbul, 2008, s.11

⁸¹ Ayşe Nühket Adıyeke, 1814'te Odessa'da kurulan derneğin çoğunlukla yanlış kullanıldığı gibi Etniki Eteryaya değil, Filiki Eteryaya olduğunu izah etmektedir. Bkz. A. N. Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.15-18

⁸² Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.796; Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.17-18

⁸³ Serap Toprak, "**Megali İdea'ya Bir Örnek: Girit**", Akademik ORTA DOĞU Dergisi, C. 7, S.1, Ankara, 2012, s.149

silahlandırmaya ve isyana teşvik ediyordu.⁸⁴Girit Adası'nın idaresi, 1821 tarihinden beri mesele haline gelmişti. Adanın Rum tebaası, sık sık isyan etmekte idi. Bağımsız bir Yunan devletinin kurulmasından sonra adanın Yunanistan'a ilhak edilmesi hem Yunan hem de Rumların ortak amacı olmuştu.⁸⁵

1830 Londra Protokolü ile Yunanistan sınırları dâhilinde olması beklenen Girit'in Osmanlı Devleti bünyesinde kalmaya devam edilmesi üzerine Girit Adası'nda büyük çapta bir isyan ortaya çıkmış durumundaydı. Girit Adası'nda huzur ve sükûnet ortamının sağlanması için bulunan kuvvetler yetersiz kalınca Mısır valisi Mehmed Ali Paşa'ya adadaki isyan hareketlerinin bastırılması gerektiği bildirilmiştir. Adaya doğru hareket eden Mehmed Ali Paşa donanması 1831 yılında adadaki isyanı bastırmıştır. Bu isyanı bastırmasından sonra Girit yönetimi Mehmed Ali Paşa'ya bırakılmıştır.⁸⁶ On yıl kadar Mehmed Ali Paşa'nın yönetimine bırakılan Girit Adası'nda bu süreçte adanın genel idaresi Mustafa Naili Paşa⁸⁷ tarafından yürütüldü.⁸⁸ Bir süre sonra yönetime karşı büyük güç kazanan Mehmed Ali Paşa, Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etti. Büyük Devletler'in araya girmesiyle Mısır sorunu olarak bilinen Mehmed Ali Paşa isyanı büyük oranda çözüme kavuştu. 15 Temmuz 1840 tarihinde imzalanan Londra Antlaşması ardından kendisine fazla bir menfaat⁸⁹ sağlamayacağını anladığı Girit Adası'nda yönetimde kalmak istemedi ve bir süre sonra bölgeden tamamen çekildi. Ada yönetimi Naili Paşa'ya bırakılmıştır.⁹⁰

⁸⁴ İdris Aksoy, **Girit ve Girit'teki Ayrılıkçı Hareketlerin Tarihi Süreci ve Kıbrıs'a Yansımaları**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006, s.26

⁸⁵ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi "Birinci Meşrutiyet ve İstibdat Devirleri (1876-1907)"**, C. 8, T.T.K., 5.Baskı, Ankara, 2000, s.118; Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.1

⁸⁶ Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.796

⁸⁷ Mustafa Naili Paşa'nın hayatı ve Girit valiliği hakkında detaylı bilgi için bkz. Kevser Değirmenci, **Mustafa Naili Paşa'nın Hayatı ve Girit Valiliği**, (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013

⁸⁸ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.19

⁸⁹ Mehmed Ali Paşa başlangıçta Girit Vilayeti'nin kendisine verilmesinden hoşnut idi. Daha sonraları Yunanistan'ın ektiği milliyetçilik tohumları filizlendikçe, Adada isyanlar eksik olmuyor ve adanın masraflarının gelirlerinden fazla olması sebebiyle zararda olduğunu iyice kavramış durumundaydı. Bu yüzden Girit Adası üzerindeki tasarruf hakkından vazgeçerek vilayeti Osmanlı Devleti'ne bırakmıştır.Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.796; Girit Vilayeti'nde isyanlar yüzünden halkın eskisi gibi vilayet ekonomisine giderek katkısı azalmakta olup zorla göç ettirilmeye çalışılmış olmakla tekensiz bir yer olmuş durumundaydı. Yarardan çok zarar getirir bir vilayet durumuna getirilmişti. Bu sebepten M. Ali Paşa yönetimden çekilmeyi daha uygun bulmuştur.

⁹⁰ Zekeriya Türkmen, **"Girit Adasını Osmanlı İdaresinden Ayırma Çabaları:Yunan İsyanını Takip Eden Dönemdeki Gelişmeler (1821 -1869)"**, OTAM, S.12, Ankara, 2001, s.226

1840 Londra Antlaşması ile Mehmed Ali Paşa Girit'ten çekilince Giritli Rumlar 1841 ve 1852 yıllarında tekrar ayaklandılar. 1858 yılına gelindiğinde Yunanlılar'ın kışkırtmaları ile Girit'teki Rum ve Türkler arasında çatışmalar çıktı.⁹¹

Osmanlı Devleti Girit'te huzuru ve sükûnu sağlamak amacıyla 26 Mayıs 1858 tarihinde bir takım düzenlemeler yaptı. Vergi hususunda hafifletici bir takım tedbirler aldı.⁹² Yapılan bu düzenlemeler adada kısa süreliğine sükûneti sağlamıştır.

Ada, 1866 yılına gelindiğinde ilk defa geniş ölçüde bir ayaklanmaya sahne oldu. Hiçbir şekilde yapılan ıslahatlardan memnun olmayıp Girit Hristiyanları bu seferde yapılan düzenlemenin hükümlerine kesin bir şekilde riayet edilmesini, vergilerin hafifletilmesini, mekteplerin düzeltilmesini, limanlar açılmasını ve bir ziraat bankası kurulmasını talep ve bahane ederek ayaklandılar.⁹³ 1866 yılı baharında adada başlayan bu geniş çaplı isyanı⁹⁴ diğer isyanlardan ayıran özelliği Avrupa kamuoyunun ve devletlerinin tepkileri ile fiili olarak müdahale etmeleri idi.⁹⁵ 1866 isyanı kuvvet kullanılarak bastırılmıştır. Bundan sonra bir komisyon ile birlikte adaya gelen Sadrazam Ali Paşa, idari, mali ve siyasi açıdan yeni düzenlemeler ve haklar getiren bir Girit Vilayet Nizamnamesi⁹⁶ hazırlayarak adada kısmi olarak sükûnu tesis etti.⁹⁷

Osmanlı Devleti, 1877- 1878 tarihinde Ruslar ile harbe girdiği vakit Girit'te bulunan Rumlar Osmanlı Devleti'nin bu güç durumundan faydalanarak yeni bir ayaklanma başlattılar. Büyük Devletler, Berlin Kongresi sırasında Rumlar'ın ve Yunanlılar'ın taleplerini dikkate almayarak,

⁹¹ Toprak, **a. g. m.**, s.150; Aksoy, **a. g. t.**, s.27

⁹² Türkmen, **a. g. m.**, s.227

⁹³ Tükin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.796

⁹⁴ 1866 yılında Girit'te başlayan bu isyan ve yaşanan gelişmeler ayrıca incelenmesi gereken bir konudur. Detaylı bilgi için bu isyan üzerine yapılan çalışmalar: 1866 Girit İsyanı ve bu isyanın bastırılması hususunda Ali Paşa'nın faaliyetleri hakkında detaylı bilgi için bkz. Hayrettin Pınar, "**Diplomasi ile Siyasetin Birlikteliği: Girit İsyanı ve Ali Paşa**", SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.18, Aralık 2008, s.1-22; Ada'nın Osmanlı Devleti idaresine geçmesinden sonra Ada'da meydana gelen isyan girişimleri ve 1897 Osmanlı-Yunan Harbi'nin çıkmasına neden olan sebeplerin ayrıntıları için bkz. Metin Hülagü, "**1897 Türk-Yunan Harbine Kadar Osmanlı İdaresinde Girit**", CIEPO-14 Uluslararası Türk İncelemeleri Kongresi, Ege Üniversitesi, 18-22 Eylül, İzmir, 2000, s.321-359; Basın yayın organı olan gazetelere göre bu isyanın incelemesi için bkz. Mehmet Volkan Şenarşlan, "**Muhbir Gazetesine göre 1866 Girit İsyanı**", (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2011; 1866-1869 yıllarında bu isyan ve sonrasında İngiltere'nin izlediği politika hakkında detaylı bilgi için bkz. Kenneth Bourne, "**İngiltere ve Girit İsyanı 1866-1869 (Great Britain and the Cretan Revolt 1866-1869)**", (Çev. Yuluğ Tekin Kurat), Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi, C.1, S.1, Ankara, 1963, s.249-274.

⁹⁵ Kara, **a.g.e.**, (2008), s.12

⁹⁶"*Bu nizamname ile ilgili olarak çıkarılan 10 Ocak 1868 tarihli fermanla vilayet yönetim kadrolarında Rumlara da görev alma hakkının tanınması, aşar vergisinin 1868 Mart ayından itibaren iki seneliğinin tamamen affedilmesi, her kazadan iki üye seçimiyle yılda bir kez toplanacak bir meclis-i umumi oluşturulması gibi düzenlemeler bulunmaktadır*" Çelik, **a. g. e.**, s.17

⁹⁷ Karal, **a. g. e.**, s.119; Girit'te vuku bulan bu isyan ve yapılan ıslahat hakkında bkz. Gülser Oğuz, **Osmanlı Gazetesi (1897- 1904)**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2006, s.43

yalnız 1878 Berlin Muahedesi'nin 23. maddesinin başına şu fıkrayı koydular: " Devlet-i Aliyye, Girit Adası'nda 1868 yılında yayınladığı nizamnamede düzenlemeler yapmayı ve bu yapılan düzenlemelerin uygulanmasını taahhüt eder".⁹⁸ Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra verilen bu taahhüt yerine getirilmeye çalışılmıştır. Bunun üzerine Hanya yakınlarında Halepa adı verilen mevkiye Rumlar'ın temsilcileri, Osmanlı Devleti'nin komisyonu ve Büyük Devletler'in konsoloslarının kontrolü altında 25 Ekim 1878 tarihinde Halepa Sözleşmesi⁹⁹'ni imzaladı.¹⁰⁰ 1878'den sonra Ada'nın idaresi, yapılan ıslahatlar sonucunda Rum cemaatının yönetime katılması ile birlikte kısa da olsa bir sükûnet devri yaşandığını söyleyebiliriz.

Girit Rumları, Bulgaristan Eمارeti ile Doğu Rumeli'nin 1885 yılında birleştirilmesi üzerine adanın Yunanistan ile birleşme emellerini talep edip isyan ve kargaşa ortamı meydana getirdiler.¹⁰¹

1894 yılına gelindiğinde Ada'nın Müslüman ve Hristiyan halkı arasındaki silahlı çatışmalar devam etti.¹⁰² Rum ve Müslümanlar arasındaki huzursuzluk giderek artmaktaydı. 1896 Nisanında Hanya'da patlak veren çarpışmalar kısa bir sürede Adanın her tarafına yayıldı.¹⁰³

Yunanistan'ın kışkırtmasıyla adada çetelerin etkinlikleri artmış durumundaydı. Rumların oluşturduğu kamuoyu baskısı sebebiyle Yunanistan, Girit sularına bir Yunan filosu gönderdi. Yunanistan, Ada'ya 1500 kişilik bir askeri kuvvet çıkardı. Yunan kuvvetlerin Ada'ya asker çıkarması üzerine çatışmalar alev almış durumundaydı. Osmanlı Devleti'nin siyasi girişimleri sonucunda Büyük Devletler Yunanistan'a bir nota vererek Girit'teki kuvvetlerini geri çekmesini istediler ve adayı abluka altına aldılar. Ancak Yunanistan Girit'i boşaltmadığı gibi Teselya sınırındaki çete faaliyetlerini artırması üzerine Osmanlı Devleti, Yunanistan'a savaş ilan etti.¹⁰⁴

⁹⁸ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.798

⁹⁹ Halepa Sözleşmesi'ne göre Girit'te yeni düzenlemeler şu şekildedir:1. Girit genel valisi beş yıl süreyle tayin edilecek;Genel vali Müslüman veya Hristiyan olabilecektir. Müslüman olması halinde Hristiyan bir yardımcısı , Hristiyan olduğu zaman bir Müslüman yardımcısı bulunacaktır. 2. Vilayet Genel Meclisi, 80 üyeden oluşacak; bunlardan 49'u Hristiyan, 31'i Müslüman üyeden olacaktır. Meclis yılda bir defa toplanacak ve mahalli kararlar konusunda geniş yetkilere sahip olacaktır. 3. Memurlar tercihen yerliler arasından seçilecektir. 4. Rumca, Türkçe gibi resmi dil olarak kabul edilecektir. 5. Vergi gelirlerinin fazlası Ada'nın amme hizmetleri için kullanılacaktır. 6. Kağıt paranın tedavülü yasak olacak, basın hürriyeti sağlanacaktır. Bkz. Toprak, **a. g. m.**, s.153-154: 7. Ada'nın jandarma heyetine Hristiyanlardan da kabul olunacaktır. 8. Varidatın bir kısmı mektep, hastahane, yol ve liman gibi işlerin yapılmasına tahsis olunacaktır. Bkz. Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.798

¹⁰⁰ Karal, **a. g. e.**, s.119; Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.28; Kara, **a. g. e.**, (2008), s.13

¹⁰¹ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.798

¹⁰² Toprak, **a. g. m.**, s.155

¹⁰³ Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.798; Oğuz, **a. g. t.**, s.44

¹⁰⁴ Büyük Larousse, "*Girit Md.*", **C.9**, s.4585; Tukin, "Girit Md.", **İ.A.**, s.799; Oğuz, **a. g. t.**, s.44

Osmanlı Devleti ile Yunanlılar arasında 1897 yılında yapılan bu savaşta Yunanlılar'ı Dömeke'de yendikten sonra Atina'ya doğru ilerlerken bundan rahatsız olan Büyük Devletler'in araya girmesiyle ateşkes imzalandı. Osmanlı Devleti savaşı kazanmasına rağmen Büyük Devletlerin baskısıyla adaya daha önceden verilmiş imtiyazların yanısıra büyük ölçüde Ada Rumlarını sevindirecek bir karar üzerinde Osmanlı Devleti'ne baskı yaptılar. Bu baskıların nihayetinde sonuç verdiğini söylemek mümkündür.

18 Aralık 1897 tarihinde Girit Adası için muhtariyet¹⁰⁵ ilan edildi.¹⁰⁶ Muhtariyetin ilan edilmesinden sonra Ada'ya Yunan Kralı'nın ikinci oğlu Prens Georges yüksek komiser olarak tayin edildi.¹⁰⁷Girit'ten Osmanlı askeri çekilince, Osmanlı Devleti'nin Girit üzerindeki egemenliği fiilen sona ermiş bulunuyordu.

Girit resmiyette Osmanlı idaresine bağlı bulunsa da pek çok kez Girit Umumi Meclisi adanın Yunanistan'a bağlandığını ilan etmiş ise de Osmanlı Devleti bu kararları protesto ederek mevcut statükonun korunmasından yana tavır takınmıştır.

Girit'in Osmanlı egemenliğinden resmen çıkışı I. Balkan Savaşı sonunda 1913 yılı başında toplanan Londra Konferansı'nda gündeme geldi. Konferansın ilk günlerinde Türk tarafının iddiaları Girit'ten ve Adalar'dan vazgeçilmeyeceği yönünde idi. Meydana gelen gelişmeler ile birlikte düşünce değişmiş heyetin başındaki Reşit Paşa yaptığı açıklamada, başka hiçbir Ege adasının talep edilmeyeceğine dair garanti verilmesi halinde Osmanlı Devleti'nin Girit üzerindeki egemenlik haklarını Büyük Devletler'e bırakabileceğini açıkladı. 30 Mayıs 1913'te imzalanan Londra Antlaşması'nın 4.maddesinde "*...Sultan'ın Girit üzerindeki haklarını bağlaşıklara bıraktığı*" not düşüldü. Böylece Girit Adası, Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmış olup Büyük Devletler'e bırakılmıştır. Daha sonra 14 Aralık 1913 tarihinde Yunan kralı, Ada'nın Yunanistan'a ilhak¹⁰⁸ edildiğini tüm dünyaya ilan etti.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Muhtariyet Yönetimine göre: 1. Girit, Osmanlı hâkimiyetinde tarafsız ve muhtar bir vilayettir. 2. Bu vilayetin başında Padişah'ın beş sene süreyle ve Büyük Devletler'in onayı ile tayin edeceği bir vali bulunacaktır. 3. Müslümanların emniyeti tesis edildiği vakit Osmanlı askeri Adadan çekilecektir. 4. Her sene Osmanlı hazinesine vergi verilecektir. Bkz. Toprak, **a. g. m.**, s.157

¹⁰⁶ Toprak, **a. g. m.**, s.156-157

¹⁰⁷ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.5; Büyük Larousse, "*Girit Md.*", **C.9**, s.4585

¹⁰⁸ Girit Adası'nın Yunanistan'a ilhakı hakkında detaylı bilgi için bkz. Ahmet Niyazi Banoğlu, **a. g. e.**, s.54-117; Emin Ünsal, **Girit'in Türk Hakimiyetinden Çıkışı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 2009; Niyazi Karan, **Girit'in Yunanistan'a İlhakına Türk Kamuoyunun Tepkisi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006; Bülent Akyay, **Başlangıçtan Girit İsyanına Kadar Osmanlı- Yunan İlişkileri (1830-1866)**, (Basılmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2010

¹⁰⁹ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s. 296

Gelişmeleri bir bütün olarak değerlendirdiğimizde Büyük Devletler'in Yunanistan'ın bir müttefiği gibi davrandığını söyleyebiliriz. Osmanlı-Yunan harbinde Yunanistan'ın yenilgiye uğraması Büyük Devletler'i endişeye sevk etti. Bölgede güçlü bir Osmanlı Devleti yerine kendi güdümlerindeki bir Yunanistan'ın olmasını çıkarlarına uygun görmekte olduklarından Girit'in Yunanistan tarafından ilhakına karşı bir tutum takınmamışlardır.

I. BÖLÜM

SALNEMELER

A- TANIMI VE TARİHİ GELİŞİMİ HAKKINDA

Kelime anlamı olarak Farsça'da yıl sene demek olan "sâl" ile mektup, kitap anlamında kullanılan "nâme" kelimelerinden meydana gelmiştir. Türkçe tam karşılığı olarak da yıllık kelimesi kullanılmaktadır. Batı'da, Latince Annus, Fransızca Annale ve özellikle Annuaire ile Almanach kelimeleri ile ifade edilmektedir.¹¹⁰

Genel olarak geçmiş yılların veya bir yılın bütün olaylarını, her türlü icraatını, istatistik, ticaret, sanayi, iktisat, tarih, fen ve biyografi bilgilerini özet biçiminde veren ve her sene düzenlenen bu eserler için kullanılan bir tabirdir.¹¹¹ Salname, bir senelik olayları birarada göstermek için hazırlanmış eserler için kullanılan bir sözcük olup Türkçe'ye Tanzimat'tan sonra girmiştir.¹¹² Bir diğer kelime anlamı için "*Yıllık. Muayyen mevzulara dair, yıldan yıla çıkan dergi, kitap*" olarak tanımlanmaktadır.¹¹³

Osmanlılarda resmi salname neşri ilk defa 19. y.y. ortalarında Büyük (Koca) Reşid Paşa'nın düşünce ve himmetiyle başlamıştır. Bundan sonra giderek gelişme göstermekte olup her aşamada gerek resmi gerek özel kurum ve kuruluşlar tarafından pek çok türde ve yararlı yayında bulunulmuştur.¹¹⁴

Salnameler devlet tarafından yayımlandıklarına göre resmi olur. Bunlar genellikle devlet teşkilatı ve kadrolarıyla buralarda görev alan görevliler ve yüksek memur isimlerini ve memlekete ait genel bilgileri ihtiva ederler. Bundan başka özel kurum veya şahıslar tarafından

¹¹⁰ Midhat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lügatı**, 2.Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986, s.297

¹¹¹ Fehmi Yılmaz, **Osmanlı Tarih Sözlüğü**, Gökkuşbu Yayinevi, İstanbul, 2010, s.564; Sertoğlu, a. g. e., s.297

¹¹² Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.1

¹¹³ Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, (Yay. Haz. Aydın Sami Güneççal), 31. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2015, s.1072

¹¹⁴ Sertoğlu, **a.g.e.**, s.297-298

yayınlanan resmi olmayan salnameler de vardır. Bu salnameler geçen bir yılın iç ve dış olaylarından, önemli şahsiyetlerinden bahsederler. Daha genel bilgi ihtiva ederler. Tek amaçlı, pek ciddi ve ilmi salnamelerin yanında mizaha yer verenleri de bulunur. Resim bakımından pek zengindirler.¹¹⁵ Salnameler yayımlandıkları konu hakkında teferruatlı bilgiler vermesi bakımından son derece öneme haizdir. Yayımlandıkları dönem hakkında pek çok konuya ışık tutmaktadırlar.

B-SALNAME TÜRLERİ

1. Devlet Salnameleri

Salnamelerin en eskisi, en tertipli ve aynı zamanda en uzun ömürlüsü "Devlet Salnameleri" olarak da bilinen "Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye"lerdir.¹¹⁶ Osmanlı Devleti'nde Sadrazamlar'dan Büyük (Koca) Reşid Paşa, tarafından düşünülen ve uygulamaya geçirilen ilk resmi salnamedir. İlk zamanlarda hazırlanmasıyla Müverrih Hayrullah Efendi, Ahmed Vefik Paşa, Müverrih Cevdet Paşa gibi şahıslar ilgilenmişlerdir.¹¹⁷ Daha sonraları Meclis-i Maarif Başkâtibi Behçet meclis azasından Rüşdü Beyler görevlendirilmişlerdir. Bir süre sonra İrade-i Seniyye ile Maarif Nezareti Mektubi kalem heyetine havale edilen bu görev nihayet, H.1306 (M.1888) senesinden itibaren de Memurin-i Mülkiyye Komisyonu'na bağlı Sicill-i Ahval-i Memurin İdaresi tarafından bu iş yerine getirilmeye başlandı.¹¹⁸

Devlet tarafından yayınlanan Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniyyeler¹¹⁹ H.1263 (1847 M.) - 1328 Mali (1912) yılları arasında muntazam bir şekilde yayınlanmıştır. En son cilt def'a 68'dir ve 1334 mali (1918) tarihini taşır. Başlangıçta küçük hacimde, yüz sayfa civarında olan söz konusu yıllıklar giderek hem sayfa hem de boy bakımından gelişerek ince puntolarla bin sayfayı aşmışlardır.¹²⁰

¹¹⁵ Sertoğlu, a.g.e., s.297

¹¹⁶ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.3

¹¹⁷ Sertoğlu, a.g.e., s.298

¹¹⁸ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.4; Sertoğlu, a.g.e., s.298

¹¹⁹Devlet salnameleri üzerinde yapılan araştırmalar için bkz. Barış Arslan, **H.1265 (M.1849) Devlet Salnamesine Göre Osmanlı İdari Yapısı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007; Nuri Şengül, **H.1291 (M.1874) Senesi Osmanlı Devlet Salnamesine Göre Osmanlı Devlet Teşkilatı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1996; Muharrem Dördüncü, **1326(M.1910) Senesi Devlet Salnamesine Göre Osmanlı Devlet Teşkilatı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1995; Cengiz Dönmez, **1294 (M.1877) Senesi Devlet Salnamesine Göre Osmanlı Devlet Teşkilatı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1991

¹²⁰ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.4

1847 yılında ilk yayınlanan Devlet Salnamesi'nin "Önsöz" kısmında bu salnamelerin hazırlanış amaçları anlatılmıştır. *"Devletimizin bakanlarını, taşrada bulunan vezirlerle memurların, devletimizdeki elçilerle yabancı memurların (ad ve durumlarını gösteren) başka başka cedvelleri yazılmıştır. Dış dünya hakkında bilgi vermek üzere, Avrupa Devletleri'nin hükümdarları ve bakanları ve kısaca hukuki statüleri belirtilmiştir."*¹²¹ Bu salnamelerde devletin resmi kurum ve kuruluşlarında görev alan üst düzey memur ve görevlilerin isimleri, göreve başlama tarihleri, görev yaptıkları hizmetteki rütbeleri ve nişanları gösterilmesinden dolayı bu salnamelerden hareketle Osmanlı Devleti'nin teşkilat yapısı hakkında bu eserlerden oldukça önemli bilgiler görmekteyiz.

2. Vilayet ve Bazı Eyalet-i Mümtaze Salnameleri

Devlet salnamelerinin faydası görüldükten sonra vilayet ve nezaret salnameleri çıkarılmaya başlanmıştır. Bazı kayıtlarda ilk vilayet salnamesinin H.1282 yılında Trabzon'a ait olduğu söylenirse de, ilk Trabzon vilayet salnamesi H.1286 (M.1869) yılında yayınlanmıştır. İlk Osmanlı vilayet salnamesi H.1283 (M.1866) senesinde yayınlanan Bosna, son vilayet salnamesi ise mali 1334 (M.1918) senesinde yayınlanan Müstakil Bolu Sancağı salnamesidir. Vilayet idaresi çalışmalarının düzenlenmesi özellikle "Vilayet Nizamnamesi'nin H.1284 (M.1867)'de yayınlanmasından sonra vilayet salnamelerinin düzenlenmesinde büyük bir artış olduğu görülmektedir.¹²²

Bazı vilayetlerin bir defa salname yayınlamalarının yanında bazı vilayetlerin de otuz beş civarında salname yayınladıklarını görmek mümkündür. Bunların içinde Türkçe-Arapça, Türkçe-Rumca, Türkçe-Boşnakça ve hatta sadece Arapça olanları bile vardır. Verdikleri bilgiler bakımından Bolu, Diyarbakır, Halep, Hüdavendigâr (Bursa), Manastır ve Selanik salnameleri önem arz etmektedir. Tarih ve coğrafi bilgi açısından oldukça zengindirler.¹²³

Her bakımdan önemli arşiv belgeleri mahiyetinde olan vilayet salnameleri konusu dâhilinde oldukları yerin gerek resmi gerek hususi bütün teşkilat ve kuruluşlarından bunların başında bulunanlardan bahsettikten sonra mahallin tarihini ve önemli sanat eser ve abidelerini ve daha birçok konu hakkında muhtevaya sahiptir. İlgili vilayetin idari bölünüşü, memur listeleri,

¹²¹ Duman, *Osmanlı Salnameleri...*, s.3-4

¹²² Duman, *Osmanlı Yıllıkları...*, s.19

¹²³ Duman, *Osmanlı Salnameleri...*, s.5

mahalli tarihi, coğrafyası, ticari ve ekonomik faaliyetleri, nüfus, okullar, kütüphaneler ve daha pek çok konu hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.¹²⁴

Araştırmaya konu olan Girid Vilayeti, Anadolu'daki vilayetlerden idari yapı bakımından ayrılmaktadır. Bunun sebebi de giriş kısmında bahsettiğimiz adanın sahip olduğu özel statüdür. 1867 Vilayet Nizamnamesi ilan edildikten sonra vilayetlerin idari yapıları buna göre şekillenmesine rağmen Girit Adası'nın yapısı bunlardan farklı olarak şekillenmiştir. Girit vilayeti eyalet-i mümtaze olarak adlandırılan ayrıcalıklı bir vilayet statüsünde yer almasından dolayı farklılık arz etmektedir.

3. Resmi Kurum ve Kuruluşlara Ait Salnameler

Bu salnameler, devlet yıllıkları ve vilayet salnameleri kadar düzenli yayınlanmamışlardır. Bazı istekli bakanlıklar ve kendilerine bağlı kuruluşların kanuni statülerini belirtmek, daireleri yöneten görevlilerin isimlerini belirlemek için nazâret sâlnâmeleri tertib eylemişlerdir.

3.1. Askeri Sâlnâmeler

Harbiye Nezâreti ve Makam-ı Seraskeri tarafından Keçecizâde Fuad Paşa'nın seraskerliği zamanında yayınlanmasına başlanmıştır. Askeri yıllıklarda başlangıçta bahriye sınıfı da dâhil olmak üzere ordu teşkilatı, kadrolar, zabıtların isimleri, nişanları, rütbeleri, istatistikler v.b. bilgiler bulunur. Bu salnameler 14 def'a (sayı) yayınlanmıştır. 1914 senesinde yayınlanan Ordu Salnamesi'nin özelliği, Başkumandan Vekili ve Harbiye Nazırı Enver Paşa tarafından ortaya atılıp bir süre ordumuzda resmen kullanılan ayırık Arap harfleriyle dizilmiş olmasıdır.¹²⁵

Askeri Sâlnâmeler, Bahriye Sâlnâmeleri neşredilinceye kadar deniz ordusuna dair bilgileri de içermekteydiler. İlki 1282'de çıkarılan bu salnamenin 1283, 1286, 1287, 1291, 1293, 1304, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1313, 1324 ve son olarak da 1326 yıllarına ait olanı neşredilmiştir.¹²⁶

¹²⁴ Sertoğlu, a. g. e., s.299; Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.19

¹²⁵ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.7

¹²⁶ Sertoğlu, a. g. e., s.298

3.2. Bahriye Sâlnâmeleri

Bahriye Nezaretine bağlı Fen Komisyonu tarafından düzenlenen ve yayınlanan resmi salnamelerdendir. Ait olduğu bakanlığın teşkilat yapısı, kadroları ve buraları işgal eden zevatın adları, rütbeleri ve nişanlarından başka donanmayı oluşturan gemilerle, bunların vasıfları hakkında geniş malumata havidir. İlki H. 1307'de çıkarılan bu salnamenin 1308, 1309, 1310, 1311, 1313, 1314, 1315, 1317,¹²⁷1318, 1319,¹²⁸1320, 1321, 1322, 1323, 1326 ve son olarak da 1330 yıllarına ait olanı neşredilmiştir. Bahriye Nezareti, İngiltere rasathanesi tarafından çıkarılan ilmi bir Almanak'ı her yıl Takvim-i Bahri adı ile tercüme ettirmek suretiyle neşretmiştir.¹²⁹ Bahriye Salnameleri 24 def'a (sayı) basılmıştır.¹³⁰

Cumhuriyetin ilk Bahriye Salnamesi 23.sayı olarak H. 1340 (M.1924) yılında Müdafaa-i Milliye Vekâleti Bahriye Dairesi tarafından yayınlanmıştır. Son yayınlanan salnamelerin ilk yayınlanan salnamelerden muhtevası bakımından konular yönünden farklı olması onları bir yıllık olmaktan çıkarmış, Deniz Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda mevcut subayların bir isim listesi haline gelmiştir.¹³¹

3.3. Hariciye Sâlnâmeleri

Hariciye Nezareti Sicill-i Ahvâl Müdiriyeti tarafından düzenlenmiş resmi salnamelerdendir. Kanuni Sultan Süleyman devrinden itibaren yabancı elçiler, Türk elçileri, reis'ül-küttablar, ilk Hariciye nazırları ve Hariciye Nezareti'nin içteki ve dıştaki teşkilatından, temsilcilerinden, nişanlarından ve yabancı devletlerin dışişlerinden, bazı antlaşmalardan ve diğer pek çok konuyu muhtevasında barındırmaktadır. Yalnız 1302(1301), 1306, 1317, 1320¹³² yıllarına ait olmak üzere dört tane çıkmıştır.¹³³

¹²⁷ 1317 Tarihli Bahriye Salnamesi için bkz. Mehmet Zahid Saraç, **H.1317 (M.1890-1900) tarihli Bahriye Salnamesinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2014

¹²⁸ 1319 Tarihli Bahriye Salnamesi için bkz. Haşim Erdoğan, **H. 1319 (M.1901) tarihli Bahriye Salnamesinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2007

¹²⁹ Sertoğlu, **a. g. e.**, s.298

¹³⁰ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.7

¹³¹ Erdoğan, **a. g. t.**, s.6

¹³² Hariciye Salnameleri hakkında ayrıntılı bilgi için yapılan araştırma bkz. Hakverdi Güneş, **Salnamelere Göre Hariciye Nezareti Teşkilatı**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir, 2016

¹³³ Sertoğlu, **a. g. e.**, s.298;Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.8

3.4. İlmiye Sâlnâmeleri

Meşihât-ı Celile-i İslâmiyye'nin Ceride-i Resmîyesi'ne ek olarak Meşihât-ı Ülya mektupçuluğu tarafından düzenlenmiş resmi salnamelerdendir. Ebul'ulâ Mardin ve Ahmed Refik (Altınay) Beyler'in de içinde bulunduğu bir heyet yardımıyla hazırlanmıştır. Daire-i Meşihât'ın teşkilat ve bütün şeyhülislamın tercüme-i hallerini (biyografilerini) belirtmesi ve verdikleri fevaların tıpkıbasımlarını ihtiva etmesi bakımından son derece önem arz eden bu salnameden neşredilen bir tanedir ve H.1334(M.1915-1916) yılına aittir.¹³⁴

3.5. Maarif Sâlnâmeleri

Maarif Nezareti tarafından düzenlenen ve yayınlanan salnamelerdir. Maarif Nezareti'nin tarihçesi, nazırları ve bu nezaretin teşkilatı, kadroları ve bu mevkiileri işgal edenler hakkında izahat verdikten sonra imparatorluk dâhilinde, ister Maarif Nezareti'ne bağlı olsun ister başka bir makama veya yere ait olsun bütün okullar ve maarif nezaretini alakadar eden pek çok konu hakkında malumata sahiptir. Maarife ait nizamnameler, talimat ve programlar da bu muhteva içerisinde.¹³⁵ 1316 ile 1321(1898-1903) arasında ait olmak üzere altı defa neşredilmiştir.¹³⁶ 6 sayı olarak yayımlandığı kayıtlara geçmişse de H. 1320 (1902) yılına ait defa 5'e bugüne kadar rastlanmamıştır.¹³⁷

3.6. Rasadhâne-i Amireye Mahsus Sâlnâmeler

1872'de Ticaret ve Nafia Nezareti'ne bağlı Rasadhane İdaresi tarafından tanzim edilmiştir. Mukaddimesinden o zaman müdür olan Kombari Efendi tarafından tertib edildiği anlaşılan salname, takvim ve takvime dair bilgilerden sonra "Bahriye'ye Dair Fenni Heyet Ameliyâtı" adlı bir makaleyi saatlerin tahviline dair bir yazıyı ve muhtelif ilmi konuları içermektedir. Sonunda o zaman tatbiki düşünülen metre sistemi hakkında bilgiler vardır.¹³⁸ Baş tarafında beher (her) sene birer salname neşri kararı okunuyorsa da eldeki yalnız 1288 (1872) yılına ait olanıdır.¹³⁹

¹³⁴ Sertoğlu, a. g. e., s.298;Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.9

¹³⁵ Maarif Salnameleri hakkında detaylı bilgi için bkz. Mehmet Ali Yılmaz, **Maarif Salnamelerine Göre Osmanlı Devleti Eğitim Sisteminde İdadiler:1898-1903**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2015

¹³⁶ Sertoğlu, a. g. e., s.298-299

¹³⁷ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.8

¹³⁸ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.8

¹³⁹ Sertoğlu, a. g. e., s.299

3.7. Rüsûmat Sâlnâmeleri

Maliye Nezareti'ne bağılı olan Rüsumat Emaneti'nin veya son zamanlardaki adı ile Rüsumat Müdiriyeti Umumisi'nin Umur-ı Tahririyye Dairesi tarafından düzenlenen resmi salnamelerdendir. İmparatorlukta rusum işlerinin bilhassa gümrüklere ait olanlarından ve dolayısıyla bu idarenin kuruluş safhasından, geçirdiğı değışikliklerden, tertip edildiğı zaman ki teşkilatından, kadrosundan ve bunların başında bulunanlardan ve nihayet gümrüklerin hasılât ve muhtelif talimatından bahseder. Devamlı olarak her sene çıkarılacağı kaydedilmişse de eldeki yalnız H.1330 yılına aittir.¹⁴⁰ Bu yıllıklarda vergi ile alakalı her konu hakkında bilgi bulmak mümkündür.¹⁴¹

3.8. Cemiyet-i Tedrisiyye-i İslâmiyye Sâlnâmeleri

Darüşşafaka'yı idare eden dernek tarafından, 1332 mali (M. 1916) yılında yayınlanmıştır.¹⁴²

3.9. Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi (Kızılay)¹⁴³ tarafından 1913'te neşredilmiş olup resimlidir. Cemiyetin tarihi ve çalışmaları hakkında bilgiler verir.¹⁴⁴

¹⁴⁰ Sertoğlu, a. g. e., s.299

¹⁴¹ Rüsûmat Salnamesi hakkında detaylı bilgi için bkz. Ayşe Amine Kızıltoprak, **1330 Tarihli Rüsumat Salnamesi'ne Göre Osmanlı Gümrükleri**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2012

¹⁴² Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.21; Bu salname hakkında detaylı bilgi için yapılan şu çalışmaya bkz. Yunus Kılıç, **H. 1332 (M.1913) Tarihli Cemiyet-i Tedrisiyye-i İslâmiyye Salnamesi;Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli , 2016

¹⁴³11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan Kızılay,1877'de "Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti",1923'de "Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti",1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" ve1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almıştır. Kuruluşa "KIZILAY" adını büyük önder Atatürk vermiştir. Bu kuruluşun oluşumunda Dr. Marko Paşa, Dr. Abdullah Bey, Dr. Kırımlı Aziz Bey, Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa önemli rol oynamıştır. (<http://www.kizilay.org.tr/Kurumsal/tarihcemiz> , erişim tarihi 10.02.2017)

¹⁴⁴ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s. 9; Bu salname için bkz. Zuhâl Özyayın, **Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Sâlnâmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1987

3.10. Türkiye Büyük Millet Meclisi Sâlnâmesi

Resmi sâlnâme grubu altında son yıllık Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce 1928 yılında çıkarılan yıllıktır.¹⁴⁵ Üzerinde "Devre 3" , içtima yazılı yıllık 203 sayfa metin ve 73 yaprak resimden oluşmaktadır. Başkan ve komisyon başkanları, yöneticiler ve bazı millet ve kitlelerin resimleri verilmiştir. İçindekilere bakıldığında şu başlıklar göze çarpmaktadır; Meclis-i Âli'yi doğrudan doğruya ilgilendiren bazı kanun, nizamnâme ve talimât-nâmeler, Heyet-i Umumiye'nin mesai hülasası (encümenler, toplantılar, encümenlerden gelen mazbatalar kabul edilen kanun, tefsir ve karar vb.) Rivayet Divanı'nın mesai hülasası encümen isimleri, layihalar, teklifler, teskereler, bazı eşhas hakkında takibât-ı kanuniye icrası için müsaade talebini içeren Başvekâlet tezkereleri, sorular, cevaplar, istifalar, yerlerine seçilenler vb. meclisi ilgilendiren pek çok konuda bilgi muhtevasında barındırmaktadır.¹⁴⁶

4. Özel Konulu veya Kişi ve Kuruluşlara Ait Sâlnâmeler

Bunların içinde pek ciddi, ilmi ve takvim özelliğinde bulunanların yanında mizahi, siyasi, sıhhi ve muayyen meslek ve müesseselere, sanatlara ait olanları, bazen de herşeyden bahseden daha ziyade Almanak tarzında olanlar da bulunmaktadır. Çoğunlukla resimlidirler. Bilhassa Ebuzziya müessesesinin hazırladıkları ünlüdür.¹⁴⁷ Bunlar içinde Annelere ve Çocuklara Salname,¹⁴⁸ Karagöz'ün Salnamesi vb. pek çok hususi konuda tertip edilmiş salname bulunmaktadır.

4.1. Ali Suavi Sâlnâmesi

Memleket dışında ilk önce neşredilmiş olan Ali Suavi'nin yıllığı memlekete ait genel ve istatistiki bilgiler veren bu kitap o zamanın sanayi hayatı hakkında oldukça detaylı bilgiler sunmaktadır.¹⁴⁹

¹⁴⁵ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.9

¹⁴⁶ Ebru Polat, **H. 1310 (M.1892) ve H. 1316-1317-1318 (M. 1898-1899-1900) Tarihli Bitlis Vilayeti Sâlnâmelerinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2006, s. 8-9

¹⁴⁷ Sertoğlu, **a. g. e.**, s.300

¹⁴⁸ Annelere ve Çocuklara Salnamesi için yapılan şu çalışmaya bkz. Özgür Yücel, **Ana ve Çocuklara Salname Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2014

¹⁴⁹ Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.22

4.2. Sâlnâme-i Hadika

Özel salnamelerin ilki Ebüzziya Tevfik Bey tarafından 1873'de yayımlanmıştır. Hadika gazetesinde neşredilen birkaç makalenin ve çeşitli bilgilerin yer aldığı bu salname on bir senelik dâhili ve bir senelik siyasi olaylardan bahseder. Edebiyat, tarih, coğrafya özellikle matbaacılık ve basın tarihiyle ilgili ilk gazetelerimizin tarihi hakkında oldukça detay barındırmaktadır.¹⁵⁰Zamanının olaylarını, memleketin kültür seviyesini belirtmesi açısından Salname-i Hadika¹⁵¹ oldukça önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

4.3. Sâlnâme-i Türkî

Bahçesaray'da 1882'de İsmail Gaspıralı tarafından yayımlanmıştır. Rusya'da yaşayan Türkler'e ait ilgi çekici bilgiler vermektedir.

4.4. Sâlnâme-i Gayret

Saraybosna'da Gayret Cemiyet-i Hayriyesi adındaki bir dernek tarafından 1906-1907 yılları arasında Türkçe ve Boşnakça yayınlanmış, şekilli ve resimlidir.¹⁵²

4.5. Sâlnâme-i Servet-i Fünûn

Bu salname 1898 senesinden sonra çıkmayan Nevsâl-i Servet-i Fünûn'un yerine İsmail Suphi ve Mehmed Fuad Beyler'in yardımlarıyla çıkarılmıştır. Emsali arasında münderecatının dolgunluğu ve baskısının mükemmelliği bakımından zamanında çok rağbet görmüştür.¹⁵³

4.6. Zümrüd ü Anka Sâlnâmesi

1924 yılında İstanbul'da resimli ve portreli olarak yayınlanmıştır.

Zümrüd ü Anka Salnamesi, Cumhuriyet döneminde yayınlanmış olan özel salnamelerin en önemlilerindedir. Bu salname 1924 yılında bir defaya mahsus olmak üzere basılmıştır. Aynı addaki Zümrüd ü Anka Mecmuasının salnamesi/almanağı'dır. Derginin sahibi olan Semih Lütfi tarafından yayınlatılmış olan salnamenin eldeki mikro film sayısı 59'dur. Bu mikro filmlerden son resim salnamenin dosya numarasının yazılı olduğu arka kapaktır. Bu

¹⁵⁰ Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.22

¹⁵¹ Salname-i Hadika ve Salname-i Ebüzziya hakkında detaylı bilgi için bkz. Talat Karataş, **Salname-i Hadika ve Salname-i Ebüzziya'nın Transliterasyonu**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2010

¹⁵² Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.23

¹⁵³ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.11-12

*sayfadan hariç salnamenin ön kapağının basılı olduğu bir sayfa ve bir iç kapak sayfası bulunmaktadır.*¹⁵⁴

4.7. Karagöz Sâlnâmesi

Karagöz Gazetesi tarafından mizahi ve genel konulara dair bilgilerle neşredilmiştir.¹⁵⁵

4.8. Türkiye Sâlnâmesi

1927 yılında Hasan Hulki Bey tarafından hazırlanarak, İstanbul'da yayımlanmıştır. Birinci kısım, tüccarı ilgilendiren kanun ve nizamnameler, tarifeler, istatistikler, raporlar vb. bilgilere, ikinci kısım; Türkiye'nin bütün şehirleri ile ticaret adreslerine ayrılmıştır. Üçüncü kısım, "İstanbul"; dördüncü kısım ise "Memalik-i Ecnebiyye" şeklinde 4 bölüme ayrılmıştır. Daha çok bir ticaret rehberi kimliğindedir.

4.9. Türk Yılı Sâlnâmesi

Türk Ocakları merkez heyeti adına Yusuf Akçura tarafından hazırlanmıştır. Görülebilen nüshası 1928 yılına aittir. Değerli bilgiler taşır. 1914 yılına ait bir başka nüshasının aynı yazar tarafından hazırlandığı ifade edilirse de rastlanamamıştır.¹⁵⁶

Nevsaller arasında muhtevası ve yayın kalitesi bakımından anılmaya değer olan diğer nevsaller de şöylece sıralanabilir: Mehmed Arif, el- Münakkah (1292); Hüseyin Vassaf, Nevsal-i Asr (1313-1315 üç adet); Nevsal-i Malumat (1315- 1317, iki adet); Selanikli Tevfik, Nevsal-i Askeri (1316); Osman Ferid ve Ekrem Reşad, Nevsal-i Osmanî (1325-1327); Nevsal-i Milli:1330 (1332); Musavver Nevsal-i Meşahir (1314); Nevsal-i Alaî (1321); Nevsal-i Ragıb (1324); Nevsal-i Bahri (1325); Musavver Eczacı Salnamesi (1328); Şirket-i Hayriyye Salnamesi (1330); Nevsal-i Edebi (1340); Büyük Salname (1923-1926) ve daha pek çok hususi konuda neşredilmiş yıllıklar mevcuttur.¹⁵⁷

¹⁵⁴ Sinan Sevinç, **Zümrüd ü Anka Salnamesi**, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2013, s.18

¹⁵⁵ Duman, **Osmanlı Salnameleri...**, s.12

¹⁵⁶ Duman, **Osmanlı Yıllıkları...**, s.23

¹⁵⁷ Bilgin Aydın, "**Salname**", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C.36, İstanbul, 2009, s.53-54

II. BÖLÜM

GİRİT VİLAYETİNİN İDARİ, ADLİ, ASKERİ, İKTİSADİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPISI

A. VİLAYETİN İDARİ TAKSİMATI

Girit adası Osmanlı Devleti'nin yönetimine girdiği zaman Venedik tarafından tesis edilen yapıyı kısmi olarak devam ettirdi. Venedik zamanında Hanya, Resmo, Kandiye ve Sitia (Estiye)'dan meydana gelen dört idari bölgeye taksim edilen Ada, Osmanlı hakimiyeti altında Hanya, Resmo ve Kandiye'den meydana gelen üç idari bölgeye ayrıldı. Ada'nın yönetim merkezi Kandiye olarak belirlendi.¹⁵⁸ Adada bulunan Rum cemaatinin isyan hareketlerine kalkışması üzerine buradaki isyanı bastırması için Babıâli, Mehmed Ali Paşa'yı görevlendirmiştir. Buradaki isyanı bastıran Ali Paşa'ya Girit yönetimi verilmiştir. On sene Mısır yönetiminde bir pašalık halinde yönetildi. Daha sonra Ali Paşa, Ada üzerindeki tasarruf hakkını Osmanlı Devleti'ne devrederek Ada yeniden Osmanlı Devleti yönetimine katılmıştır. XIX. Yüzyılın ortasından itibaren Ada'nın merkezi Kandiye'den Hanya'ya kaydırılmıştır.

1864'den itibaren Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da 10 Vilâyet (44 Sancak), Asya'da 16 Vilâyet (74 Sancak), Afrika'da ise 1 Vilâyet (5 Sancak) da uygulanan bir idari sistemin varlığı görülmektedir.¹⁵⁹ 1864'te ve 1871 tarihinde idari yönetim sisteminde vilayetlerin yönetim biçimini şekillendiren İdare-i Umumiye-i Vilâyet Nizamnameleri ilan edilmiştir. Bu nizamnamelerde öngörülen sistem, merkezi yönetime bağlı vilayetlerde tatbik edilirken Mısır, Bosna ve Girit gibi imtiyazlı vilayetlerde tam olarak uygulanamamıştır. Ancak bu vilayetlerde bulunan idari sistemin temelini oluşturmuşlardır. Var olan farklar ise Ada'nın sahip olduğu imtiyaz ve bulunan cemaatler gözetilerek yönetime katılmalarından kaynaklanmaktadır.

¹⁵⁸ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.43

¹⁵⁹ İlber Ortaylı, **Türkiye İdare Tarihi**, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1979, s.290

Girit Adası'nda daha önce zikrettiğimiz 1866 yılındaki büyük isyan sonrası Adaya özerk bir yönetim verilmiştir. 1284 (1867) tarihli Girit Vilayet Nizamnamesi ilan edildi. Buna göre Girit etnik yapısına göre yönetimde çoğunluğun aktif rol oynadığı özerk bir statü kazanmıştır.¹⁶⁰

Girit Vilâyeti'nin idari yapısı 1867'den önce 3 sancağa ve 20 kazaya ayrılmışken 1282 (1867) tarihinde Hanya, İsfakiye, Resmo, Kandiyeye, Laşid birer sancak olarak kabul edilmiştir. Bu sancaklar (liva) mevkisine, genişliğine ve gereğine göre kazalara taksim olunmuştur. Sancaklar arasında en büyük olan Kandiyeye Sancağı ise de Hanya Sancağı'nın mevkisinin önemi, ada ticaretinin merkezi olması ve ada fethinde Hanya'nın kolay ele geçirilmesi sonucu buraya çok sayıda Müslüman nüfus yerleştirilmiş olduğundan vilayetin merkezi olması zaruri görülmüştür.¹⁶¹

Hanya Sancağı: Üç kazaya ayrılmıştır. Kizonya Kazası: Akrotor, Kamyra, Alikan, Pirgo Pesilonaro, Perovalya, Lakos, Aziziye adıyla 7 nahiyeden ve 97 adet köyden oluşmaktadır.¹⁶² Kisamo Kazası: Spilya, Panesimo, Kastel, Dokuz Pare Köy, Vukolis, Masoyya adıyla 6 nahiye ve 99 köyden oluşmaktadır.¹⁶³ Selne Kazası: Kambano, Kadano, Palyo Hora adıyla üç nahiye ve 68 köyden meydana gelmiştir. Buna göre Hanya Sancağı'nın idari taksimatının anlaşılması için bu verileri bir tablo üzerinde göstermek elzem görülmüştür.¹⁶⁴

¹⁶⁰ İlber Ortaylı, **Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840- 1880)**, 2.Baskı(Tıpkıbasım), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2011, s. 67

¹⁶¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.253

¹⁶² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.253

¹⁶³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.256

¹⁶⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.256

Hanya Sancağı		
Kaza	Nahiye	Köy
Kizonya	Akrotor Kamya Alikan Pirgo Pesilonaro Perovalya Lakos Aziziye	97
Kisamo	Spilya Panesimo Kastel Dokuz Pare Köy Vukolis Masoyya	99
Selne	Kambano Kadano Palyo Hora	68
Toplam	16	264

H. 1310 Girit Vilayet Salnamesine Göre Hanya Sancağı'nın İdari Yapısı

Resmo Sancağı: Resmo, Milopotamo ve Amari kazalarından müteşekkildir. Resmo Kazası: Argiro Poli, Rustika, Amnato, Hro Manastır, Açıpo Polo, Piki adıyla 6 nahiyeden ve 77 köyden oluşmaktadır.¹⁶⁵ Amari Kazası: Manastıraki, Apodolo, Marunos adıyla üç nahiyesi ve 41 köyü vardır. Merkez Maruna karyesidir.¹⁶⁶ Milopotamo Kazası: Melidoni, Odaniton, Garazo, Anoya, Damasta, Margaritis namıyla 6 nahiye ve 83 köyden meydana gelmiştir. Merkez Kambo Matuşa karyesidir.¹⁶⁷

¹⁶⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.256

¹⁶⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.257

¹⁶⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.257

Resmo Sancağı		
Kaza	Nahiye	Köy
Resmo	Argiro Poli Rustika Amnato Hro Manastır Açıpo Polo Piki	77
Amari	Manastraki Apodolo Marunos	41
Milopotamo	Melidoni Odaniton Garazo Anoya Damasta Margaritis	83
Toplam	15	201

H. 1310 Girit Vilayet Salnamesine Göre Resmo Sancağı'nın İdari Yapısı

Kandiye Sancağı: Nefs-i Kandiye, Maloviz, Pedye, Manofaç ve Kenuryo kazalarına ayrılmıştır. Maloviz Kazası: Krosonos, Ayo Mironos, Tilisiye ve Dafnes, Arhanes namıyla 5 nahiye ve 51 köyden müteşekkildir. Merkez Çatalköy'dür.¹⁶⁸ Pedye Kazası: Panaya, Kasteli, Piskopi, Moho, Aya Praski namıyla 5 nahiye ve 92 köye ayrılmıştır. Merkez Kastel köyüdür.¹⁶⁹ Manofaç Kazası: Haraka, Skinya, Arkalo Hori, Tefeli, Megalivirisi namıyla 5 nahiye ve 112 köyden müteşekkildir. Merkez köy Pirgo'dur.¹⁷⁰ Kenuryo Kazası: Ambelozo, Zaro, Platano, Kison, Timbaki adıyla 5 nahiye ve 70 köyden meydana gelmiştir.¹⁷¹

¹⁶⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.258

¹⁶⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.258

¹⁷⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.258-259

¹⁷¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.259

Kandiye Sancağı		
Kaza	Nahiye	Köy
Maloviz	Krosonos Ayo Mironos Tilisiye Dafnes Arhanes	51
Pedye	Panaya Kasteli Piskopi Moho Aya Praski	92
Manofaç	Haraka Skinya Arkalo Hori Tefeli Megalivirisi	112
Kenuryo	Ambelozo Zaro Platano Kison Timbaki	70
Toplam	20	325

H. 1310 Girit Vilayet Salnamesine Göre Kandiye Sancağı'nın İdari Yapısı

Kandiye Sancağı, Girit Vilayet Nizamnamesi ile 6 kazaya ayrılmış durumda olmasına karşın¹⁷² araştırmaya konu olan salnamede 6 kaza yerine 4 kaza olarak vilayet taksimatı kısmında rastlanmaktadır. Bu idari bölünme ise şu şekilde salnamenin nahiye heyetleri ve memurların verildiği kısımlarda Kenuryo-Piryotiçe ve Manofaç-Rizo bir kaza olarak belirlenmektedir.¹⁷³

Laşid Sancağı: Mirabela, Vayanu, Yerapetre, Estiye namıyla 4 kazaya ayrılmıştır. Merkez Yenişehir kasabasıdır. Mirabela Kazası: Yenişehir, İşperlanka, Fornes, Homer Yako, Varahas, Kariça namıyla 6 nahiye ve 31 köyden oluşmaktadır. Vayanu Kazası: Vayanu, Ayvasil, Morino

¹⁷² Adıyeke, a. g. e., (2000), s. 47

¹⁷³ Kenuryo-Piryotiçe kazası ile Manofaç-Rizo kazasının birer kaza olarak verilmesi hakkında bkz. Salname-yi Vilâyet-i Girit, 1310 (1892), s.124 ve 128

adıyla 3 nahiye ve 19 köyden oluşmaktadır. Merkez Vayanu köyüdür. Yerapetre Kazası: Yerapetre, Kato Hori, Anatoli, Kavosi namıyla 4 nahiye ve 19 köyden müteşekkildir. Yerapetre kalesi merkez kazadır. Estiye Kazası: Estiye, Torloti, Karidi, Rukaka, Handra namıyla 5 nahiye ve 77 köyü vardır. Merkez Avniye kasabasıdır.¹⁷⁴

Laşid Sancağı

Kaza	Nahiye	Köy
Mirabela	Yenişehir İsperlanka Fornes Homer Yako Varahas Kariça Vayanu	31
Vayanu	Ayvasil Morino Yerapetre	19
Yerapetre	Kato Hori Anatoli Kavosi Estiye Torloti	19
Estiye	Karidi Rukaka Handra	77
Toplam	18	146

H. 1310 Girit Vilayet Salnamesine Göre Laşid Sancağı'nın İdari Yapısı

İsfakiye Sancağı: Üç kazadan oluşmaktadır. Merkez Vamos kasabasıdır. İsfakiye Kazası: İsfakiye, Askifo, Kalikrati, Ayo Yani, Anopoli, Nimberos adıyla 6 nahiyesi ve 17 köyü vardır. Nefs-i İsfakiye merkez kazasıdır. Apokron Kazası: Armenos, Vamos, Mase, Fere namıyla 4 nahiyesi 61 köyü vardır. Ayvasil Kazası: Malambis, Finikos, Ayo Penomatos, Lambis namıyla 4 nahiye ve 39 köyden oluşmaktadır. Merkez İspili köyüdür.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.259

¹⁷⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.260

İsfakiye Sancağı

Kaza	Nahiye	Köy
İsfakiye	İsfakiye Askifo Kalikrati Ayo Yani Anopoli Nimberos	17
Apokron	Armenos Vamos Mase Fere	61
Ayvasil	Malambis Finikos Ayo Penomatos Lambis	39
Toplam	14	117

H. 1310 Girit Vilayet Salnamesine Göre İsfakiye Sancağı'nın İdari Yapısı

Girit Vilayeti'nin taksimatı hakkında bir değerlendirme yapacak olursak Adanın 5 sancağa ve bu sancaklara bağlı 17 kazaya ayrıldığını görmekteyiz. Bu kazalara bağlı 83 nahiye ve bu nahiyelere bağlı toplamda 1053 köye ayrılmıştır.

Girit Adası'nda kaza ve kazalara bağlı köylerde her Osmanlı vilayetinde olduğu gibi zaman zaman farklılık göstermiştir. Nitekim bazı kazalar birleştirilmiş ve birbirine yakın iki köyün birleştirilmesi ile ortaya bir nahiye idari birimi oluşturulmuştur.

Girit Adası'nın idari bölünmesi doğal yapısına uygundur. Yerleşim isimleri tarihi süreç içerisinde verilen isimler olup orjinal adları kullanılmaya devam edilmiştir. Bu da bize Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerde emperyalist bir tutum içerisinde olmadığını göstermektedir. Adanın orjinal isimleri dışında Kandiyeye Sancağına bağlı Maloviz kazasına tabi Çatalköy nahiyesi ve Laşid Sancağına bağlı Mirabela kazasına tabi Yenişehir nahiyesi Osmanlı İdaresi döneminde verilen isimler olmuşlardır. Osmanlı Devleti'nin yerleştiği topraklarda yerli halkın kültürüne karışmaması halkın merkezi yönetime önemli ölçüde bağlanmasını sağlamıştır.

B. VİLAYETİN İDARİ YAPISI VE YÖNETİM

Osman İmparatorluğu XIX. yy.ortalarından itibaren değişen dünya ve dengelere karşı durabilmek amacıyla yenileşme hareketlerine hız verdiğini görmekteyiz. Merkezi yönetimi güçlendirmek adına iktisadi, askeri ve idari alanlarda ıslahat hareketleri yapılmıştır. İdari alanda yapılan değişimleri göstermesi bakımından düzenlenen salnameler bu sebepten pek kıymetlidir. Bu belgeler sayesinde eyalet/vilayet idari birimlerinde yapılan değişiklikleri takip edebilmekteyiz.

Tanzimat'tan sonra vilayetlerin idari teşkilatı kadar mekânsal organizasyonunda da değişiklikler görülmektedir. Bu değişikliklerin hepsi merkezîyetçi bir idarenin yerleştirilmesi gayesiyle yapılmıştır. Tanzimat Dönemi devlet adamları mahalli halkın idareye katılmasını, eyalet idaresinin ıslahı için istemektedirler.¹⁷⁶

1856 Islahat Fermanı'ndan sonra Osmanlı vilayet idaresi; idari, mali ve adli organların yeniden ıslah edilmesiyle vilayet, liva/sancak, nahiye, köy idari birimlerine ayrılmış olduğu anlaşılmaktadır. Vilayetlerde özellikle gayrimüslimlerin yönetime katılmaları sağlanmıştır. Bunun amacı ayrılıkçı hareketlerin önünü almak ve bu sayede merkezî yönetimi güçlendirmek hedeflenmiştir.

Islahat Fermanı'nda düşünülen vilayet yönetim yapısı 1864 tarihli “İdare-i Vilâyet Nizamnamesi” ile uygulamaya alınmıştır. Bunun ilk uygulaması Tuna Vilayeti'nde uygulanmasından sonra pozitif sonuçlar vermişti. Uygulamanın başarılı olması, 1871 yılında daha kapsamlı bir vilayet idari yapısı düzenlenmesi amacıyla İdare-i Umûmiyye-i Vilâyet Nizamnamesi ilan edilmiş ve yeni sistem hayata geçirilmiştir. Bu nizamname ile yönetim bölümlerinde merkeze bağlı vilayetler üzerinde oldukça başarılı sonuçlar gözlenmektedir.

Fakat yayınlanan bu nizamnameler ayrıcalıklı statüye sahip vilayetlerde çok fazla olumlu sonuçlar verememiştir. Bu vilayetler siyasi olarak Osmanlı Devleti'ne bağlı olmakla yönetimde Girit gibi özerk bir yapıya sahip durumundaydılar. Bu imtiyazlı vilayetler her ne kadar yönetimde özerk yapılar olsalar da Osmanlı Devleti'nin yayınladığı bu nizamnameler temel alınarak idari yönetim şekillenmiştir. Ancak uygulamalarda ve bölgede bulunan nüfus gözetildiğinden farklılıklar ortaya çıkmıştır. Yayınlanan bu genel nizamnamelerle pek çok yönetim erki ortaya çıkmıştır.

1864 Vilayet Nizamnamesi ile taşra yönetiminde düzenlemeler yapılmıştır. Vilayet, sancak, kaza ve köy şeklinde düzenlendi. Bu düzenlemeye göre vilayet yöneticisi vali, sancak yöneticisi

¹⁷⁶ İlber Ortaylı, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Cedit Neşriyat, Ankara, 2007, s. 427-428

mutasarrıf ve kaza yöneticisi kaymakam oldu. Daha sonra oluşturulan nahiyelerin başına da yönetici olarak nahiye müdürü atandı.¹⁷⁷

1. Vilayet Erkânı

1.1. Vali

Vilayet merkezinde devleti temsilen; mali, siyasi ve güvenlik konularında yetkileri Tanzimat sonrası döneme göre arttırılan bir vali vardı. Emrinde defterdar, mektubçu, umur-ı nafia memuru, ticaret ve ziraat memuru, müfettiş-i hükkâm ve umur-ı hariciye memuru bulunuyordu.¹⁷⁸

Vali yönetiminde bulunan vilayetin her türlü işinde asıl sorumlu ve devletin temsilcisi idi. Yönetimle ilgili olarak alınan bütün kararların uygulamaya konması, onun sorumluluğuna bırakılmıştır. Ayrıca kaymakam, defterdar ve diğer yönetim görevlilerinin denetlenmesi, kimseye gereksiz baskı ve zulüm yapılmaması görevleri arasında sayılıyordu.¹⁷⁹ Vali, yönetimine bırakılan vilâyetin hemen her türlü işiyle ilgilenmekte ve emrinde bu görevleri yerine getirecek memurlar bulunmakta idi.

Girit Vilâyeti valiliği adanın statüsü bakımından diğer vilayetlerden farklılık arz etmektedir. Girit valisinin durumu Girit Vilâyet Nizamnamesi'nin vilayet genel idaresine ait bölümünde belirlenmiştir. Buna göre Vilayet İdare Meclisi'nin tabii üyesi aynı zamanda başkanı olduğu belirtilmiştir. Vilâyet düzenlemesinde valinin görev süresi sınırsız bırakılmış olduğu halde, Halepa Misâkı ile görev süresi beş seneye sınırlandırılmış ve müşavirlerin sayısı da bire indirilmiştir. Buna göre vali Müslüman olduğunda müşavirin Hristiyan veya valinin Hristiyan olması durumunda müşavirin Müslüman olması koşulu getirilmiştir. Bunun dışında vali, vilayet idare meclisi ile ada genel meclisinin başkanı konumundaydı.¹⁸⁰

Girit Adası'nın idaresi için adaya Osmanlı bürokrasisi içinde önemli kişiler vali olarak görevlendirilmişlerdir. 1889 yılından itibaren Turhan Paşa, Mahmud Celaleddin Paşa gibi Bâb-ı Âli ile ilişkileri oldukça sıkı olan kişilerdi ve bu görevi vekâleten yürütüyorlardı. Büyük

¹⁷⁷ İbrahim Solak, "*Osmanlı Devleti'nde Taşra Teşkilatı*", **Osmanlı Teşkilat Tarihi**, (Editör: Tufan Gündüz), Grafiker Yayınları, Ankara, 2012, s.78

¹⁷⁸ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.61

¹⁷⁹ Mutullah Sungur, "*XIX. Yüzyıl Osmanlı Devleti'nde Taşra İdaresi ve Vilâyet Yönetimi*", **Türkler**, C.13, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.752

¹⁸⁰ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.60

Devletler'in müdahalesiyle genel meclisin toplantıya çağırılmasından kısa bir süre sonra Aleksandr Karateodori Paşa asil olarak Girit valiliğine getirildi.¹⁸¹

Salnamede H.1310 (M.1892-1893) tarihinde vali görevini vekaleten yürüten kişi Mahmud Celaleddin Paşa'dır. Vali vekili olarak görev yapan Mahmud Celaleddin Paşa'nın aldığı madalya ve nişanlara baktığımızda Osmanlı Devleti için önemli hizmetlerde bulunmuş bir devlet adamı olduğunu anlamaktayız.¹⁸²

1.2. Müşavir

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi Halepa Misakı gereğince yönetime Hristiyan cemaatinden de katılımı sağlamak amacıyla müşavir bulunmaktadır. Mahmud Celaleddin Paşa, Osmanlı hükümeti tarafından vali vekilliğine görevlendirilen Müslüman bir devlet adamı olduğu için vali müşavirinin adanın statüsü gereği Hristiyan bir müşavir olması gerekirdi. Bu sebepten adada Rumeli Beylerbeyi rütbesine sahip Corci Paşa müşavir¹⁸³ olarak görev yapmaktadır.¹⁸⁴

1.3. Defterdar

Osmanlı Devleti'nde mali işlerin en büyük amirine verilen unvandır.¹⁸⁵ Osmanlı Klasik Çağ'ında defterdar padişahın malının mutlak vekili ve onun temsilcisi konumundaydı. Hazinesin açılması defterdarın vazifeleri arasında gösterilmiştir.¹⁸⁶ Vilayetin maliye ve hesap işleri vilayet defterdarı denilen memur tarafından tutulmuştur. Defterdar valinin emrinde olmakla birlikte Maliye Nezareti'ne karşı doğrudan doğruya sorumludur.¹⁸⁷

H.1310 (1892-1893) tarihinde vilayet erkânı dâhilinde görev yapan ve derterdarlık görevini yerine getiren kişi Esad Efendi'dir. İsmi zikr edilmesi dışında hakkında herhangi bir malumata yer verilmemiştir.¹⁸⁸

1.4. Mektûbî

Kelime anlamı olarak nezâret, vilâyet veya diğer resmi dairelerde yazı işlerini idare etmekle vazifeli bulunan en büyük memura verilen unvandır.¹⁸⁹ Vilâyetin haberleşme işi, kayıtları

¹⁸¹ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.61

¹⁸² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.46

¹⁸³ Vilayet işleri hakkında gerektiğinde valiye görüş bildirmek, işlere ve sorunlara dair belgeleri görüp önemli ve oylamaya sunulması gerekenleri ayırmak ve gereğinin yapılmasını sağlamak, valinin yokluğunda vekaleten bu görevi yürütmektir. Müşavir aynı zamanda vilayet idare meclisinin doğal üyesi idi. Bkz. A. N. Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.61

¹⁸⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.46

¹⁸⁵ Sertoğlu, **a. g. e.**, s.80

¹⁸⁶ Yusuf Halaçoğlu, **XIV- XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, s.16

¹⁸⁷ Sungur, **a. g. m.**, s.754

¹⁸⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.46

toplama ve koruma işi ile görevlidir. Vilayet matbaasının idaresi, vilayet gazetelerine hükümet tarafından resmi ve gayri resmi ortaya çıkacak tebligâtın örneklerinin düzenlenmesi ve incelenmesi de görevleri arasındadır. Vilayetin her türlü yazışması mektubcu tarafından yapılacak, bu işlerin yapılması için emrinde tahrirat kâtibi bulunacaktır.¹⁹⁰

Girit Vilayetinde nüfus bakımından Rumlar bölgede önemli bir cemaat konumundaydı. Bu yüzden vilayetin yazışma ve haberleşmeleri Türkçe ve Rumca olmak üzere iki dilde yapılmaktaydı.¹⁹¹ Yazışmaların iki dilde yapılmasına dayalı olarak bazı müesseseler ortaya çıkmıştır. İncelememizde Girit Vilâyet Erkânı'nda iki mektubi memuru görevli bulunmaktadır. Biri Türkî diğeri Rumî mektubi görevlileri idi. Vilayet erkânı üyeleri arasında müşavir, defterdar, Türkî ve Rumî mektubî görevlileri bulunmaktadır. Türkî mektubî görevini İzzet Efendi, Rumî mektubî görevini ise Nikolaki Papazaki yürütmektedir.¹⁹²

Anadolu ve merkeze yakın vilayetlerde yönetim umumi vilayet nizamnameleri çerçevesinde şekillenirken merkeze uzak ve imtiyazlı statüye sahip vilayetlerde yönetim ve yönetici kadroları farklılaşabilmektedir. Bitlis ve Sivas vilayetlerinin vilayet erkânı dâhilinde Defter-i hakani ve Alaybeyi unvanlarına sahip yöneticiler görülürken H.1310 tarihli Girit Vilâyet Salnamesinde bu görevlilere rastlanmamaktadır.

2. Vilâyette Bulunan Meclisler

2.1. Meclisler

Vilayet yönetimi için kurulan meclislere baktığımızda; vilayet merkezinde valinin başkanlığında sürekli olarak toplanan bir vilayet idare meclisi, livalarda benzer şekilde liva idare meclisi, kazalarda da kaza idare meclisleri bulunmaktaydı. Vilayet idare meclisinde tabii üye olarak hâkim, mektubcu, defterdar, hariciye memuru ve bunlardan başka ahali tarafından seçilen ikisi Müslüman ikisi de gayrimüslim olmak üzere dört üye* bulunuyordu. Müftü ve gayrimüslim cemaatlerin ruhani reisleri de tabii üyeler arasındaydı.¹⁹³

¹⁸⁹ Devellioğlu, a. g. e., s.702

¹⁹⁰ Sungur, a. g. m., s.754

¹⁹¹ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.67

¹⁹² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.46

¹⁹³ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.62

* Genel Vilayet İdare Nizamnamesi'ne göre yapılan bir değerlendirme olmakla birlikte Girit Vilayeti'nin farklı zamanlarda yönetim ve idari konularda meclislerin üye sayısı bazen arttırılmış bazen de üye sayıları sınırlandırılmıştır.

2.1.1. Vilâyet İdare Meclisi

Girit Vilâyeti'nde bu meclis 1868 Girit Vilayet Nizamnamesi ile meydana getirilmiştir. 1868 Girit Vilayet düzenlemelerine temel oluşturan ferman hükümlerine göre valiye bağlı bulunacak olan vilayet idare meclisinde doğal ve seçilmiş üyelerin görev yapacağı belirtilmişti. Doğal üyeler iki müşavir nitekim daha sonra Halepa Misakı düzenlemeleri ile bir müşavire inmiş olmakla birlikte müfettiş-i hükkam, metropolid, defterdar, Rumi ve Türki mektupçuları yer alıyordu. Seçilmiş üyeler ise altı kişi olup bunların üçü Müslüman üçü Hristiyan olması esası getirildi.

1878 Halepa Kararnamesi ile yapılan düzenlemeye göre, vilayet idare meclisinde doğal başkanı olan vali dışında hiçbir resmi görevli bulunmayacağı hükmü getirildi. Seçimle gelen üyeler nizamnamedeki esaslara göre görevlerine devam edeceklerdi.¹⁹⁴

Vilayet İdare Meclisi'nin görevlerine baktığımız zaman hükümetin gerek gördüğü her türlü satın almalarla, mukavelelerin yapılması, kurallar dâhilinde öşür ve diğer vergilerin iltizama verilmesi, devlet ormanlarının müzayedesini, orman ve maden işleriyle kamuya ait binaların korunması ve bakımı, güvenliğin sağlanması, zaptiye askerinin yönetilmesi, gelir giderlerin denetlenmesi, livalar arasında yol yapımı, vilayet sınırları içinde ziraat ve ticaretin diğer kamu yararına işlerin geliştirilmesi, kaza ve köylerin kurulması, valinin yönetimle ilgili havale ettiği bütün konuları incelemek, müzakere etmek, tutanakları vilayete sunmak gibi birçok görevi yerine getirmektir. Aynı zamanda devlet memurlarından suç işleyenlerin özel yargılanma nizamnamesi gereği bu meclis çatısı altında yargılanacaktı.¹⁹⁵ Bu meclisin sadece mülki işlerin yürütülmesi konusunda özel görevlerinin olduğunu söylemek mümkündür.

Vilayet İdare Meclisi'nin şer'i ve kanuni mahkemelere ve valinin teşebbüslerine asla müdahale etmeyeceği şartı öncelikle belirtilmiştir.¹⁹⁶ Vilayet idare meclisi mülki, mali, ticari ve zirai konuları görüşür, hukuki sorunlara karışmazdı.¹⁹⁷

H. 1310 Girid Vilayet Salnamesi'nde Vilayet İdare Meclisine tabii üye olan vali Mahmud Celaleddin Paşa'nın başkanlık ettiği anlaşılmaktadır. Vali yanında yine tabii üye konumunda gayrimüslim Corci Paşa müşavir olarak mecliste bulunmaktaydı. Meclis üyelerine baktığımızda

¹⁹⁴ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.62

¹⁹⁵ Sungur, a. g. m., s.755

¹⁹⁶ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.63; Sungur, a. g. m., s.755

¹⁹⁷ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.62

ise 9 azanın ismi zikr edilmektedir. Bu azalardan 5'i Türk 4'ü ise Rum tebaasından oldukları anlaşılmaktadır. Vilayet İdare Meclisinde alınan kararları kaydeden Türkî ve Rumî birer kâtip bulunmaktadır. Bu kâtiplerin maiyetinde birer yardımcıları bulunmaktadır. Yine kayıt işlemlerinde görevli olarak alınan kararları temize çeken mübeyyiz unvanı taşıyan bir Türk ve Rum kâtip yardımcıları bulunmaktadır.¹⁹⁸

2.1.2. Sancak (Liva) İdare Meclisleri

Farklı tarihlerde Girit'te yapılan vilayet düzenlemeleri sonucu ada 5 sancak ve 20 kazaya bölünmüş durumundaydı. Adanın merkezi 1850 tarihinden itibaren Kandiye'den Hanya'ya taşınmıştır. Hanya'da vilayet genel idaresinden sorumlu idare meclisi bulunduğundan Hanya sancağında sancak idare meclisine yer verilmemiştir. Diğer sancaklar Kandiye, Resmo, Laşid ve İsfakiye'de birer Liva (Sancak) İdare Meclisleri oluşturulmuştur.

Liva idare meclislerinin başkanı olan valinin yetki ve görevlerini yükümlenen mutasarrıftı.¹⁹⁹ Karma nüfusa sahip sancaklarda, mutasarrıfın başkanlığındaki liva idare meclisi, muavin, hâkim, piskopos, muhasebeci ve tahrirat başkâtiplerinden oluşan doğal üyelerle üç Müslüman ve üç Hristiyan 6 üyeden oluşacaktı. Tümüyle nüfusu Hristiyan olan sancakların idare meclislerinin bu altı üyesi de tümüyle Hristiyan tebaadan olabilecekti.²⁰⁰

Meclis-i İdare-i Liva'nın görevleri sancağın gelir ve giderlerinin tespiti, menaf-i umumiye sandıklarının muhasebesinin teftişi, gayrimenkul nezaret ve muhafazası gibi sancağı ilgilendiren idari yönetim konularında görevlendirilmiştir.²⁰¹ Mutasarrıfın yetki alanı içinde alacağı her önlem liva idare meclisinde görüşülmesi esastı. Bu idare meclislerinin tıpkı vilayet idare meclisi gibi hukuka kesinlikle müdahaleleri olmadığı gibi mutasarrıfların uygulamaya koyduğu tedbirlere de uygulama aşamasında müdahale hakları yoktu.²⁰² İdare meclisleri her ne kadar yönetimde var olsalar da son karar mercii mutasarrıf idi. Bu sebeple bu idare meclisleri birer dayanışma kurulu durumundaydı.

Vilayetlerin alt idari birimi sancaklar (liva) mutasarrıf başkanlığında ve mutasarrıfa yardımcı olacak bir muavin tarafından yönetilmekteydi. Salnamede merkez hariç dört sancakta birer mutasarrıf olduğunu ve bunların yanında yönetimde yardımcı olması için bir muavin olduğu

¹⁹⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.47

¹⁹⁹ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.81

²⁰⁰ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.66

²⁰¹ Sungur, **a. g. m.**, s.756

²⁰² Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.67

görülmektedir. Mutasarrıf eğer Müslüman ise muavini Hristiyan tebaadan olmak zorunda idi. Eğer mutasarrıf Hristiyan ise muavinin Müslüman olduğunu görmekteyiz. H.1310 tarihli Girit Salnamesine göre Resmo sancağı mutasarrıfı Nusret Bey iken muavin memuriyetinde Hristo Foromar Kantonaki Efendi görev almaktadır. Resmo sancağı liva idare meclisi mutasarrıf ve 5 azadan müteşekkildir.²⁰³ Girit Vilâyeti'nin diğer liva idare meclislerine baktığımızda Kandiye Sancağında liva idare meclisi mutasarrıf Hasan Bey başkanlığında 5 azadan oluşmuştur.²⁰⁴ Laşid Sancağı, liva idare meclisinin mutasarrıfı Kastaki Ekselos Efendi ve 4 azadan mürekkebirdir.²⁰⁵ İsfakiye Sancağı'nın liva idare meclisi kabinesinde mutasarrıf Mihaili Malubezyoti Efendi başkanlığında 6 aza görev almaktadır.²⁰⁶

Liva idare meclisleri, vilayet idare meclislerinin yansıması şeklinde olduğunu görmekteyiz. Sancakların bazılarında meclis üyeleri 4 kişiden oluşurken bazıları 6 veya 5 üyeden oluşmuştur. Bu meclislerin başkanları ve üyeleri adada bulunan müslim ve gayrimüslim cemaatler arasında eşit paylaşılmaya çalışılmıştır. Ancak bazı yerlerde temsil bakımından tüm üyelerin gayrimüslim olduğu da görülmektedir.

2.1.3. Kaza İdare Meclisleri

Kaza İdare Meclisi, kaymakamın başkanlığında mal müdürü, tahrirat kâtibi, kaza hâkimi(naib), müftü ve gayrimüslim cemaatin ruhani reisleri gibi tabii üyeler ve ikisi müslim ikisi de gayrimüslim dört seçilmiş üyeden kurulacaklardı.²⁰⁷ Bu düzenleme Osmanlı Devleti'ne bağlı vilayetler için geçerli bir düzenleme idi. Ancak bu düzenlemeye çok fazla uyulmadığı aşikârdır. Bazı kaza meclislerinde üyeler ya tamamı gayrimüslim ya da tamamı müslim tebaadan seçilmiş olup bir taraf göz ardı edilmeye çalışılmıştır.

Girit Vilâyeti'nin kazalarının idaresinden sorumlu olan ve doğrudan mutasarrıf ve vali ile ilişki içinde olan kaymakam bulunmaktaydı. Kazalarda kaymakamın bir muavini bulunacağı ve kaymakam Hristiyan olması durumunda muavinin Müslüman; kaymakamın müslim olması durumunda muavinin gayrimüslim olması şartı 1868 düzenlemelerinde yapılmıştır.²⁰⁸

²⁰³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.96

²⁰⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.111

²⁰⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.131

²⁰⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.147

²⁰⁷ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.82

²⁰⁸ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.68

1864 ve 1871 tarihlerinde yayınlanan vilayet nizamnameleriyle kaza idari biriminin başında kaymakamların olduğu anlaşılmaktadır. Dâhiliye Nezareti'nin taşra teşkilatı mensupları içinden atanan profesyonel memurlar olan kaymakamlar doğrudan Dâhiliye Nezareti'ne bağlı durumda idiler. Atanma ve özlük işleri de bu nezaret tarafından yapılırdı. Bununla birlikte kaymakamların valilere karşı sorumlulukları vardı. Valilere kaymakamları görevden alma yetkisi verilmişti. Bu sebepten merkezi yönetimin dışında bağımsız hareket etmesi önlenmeye çalışılmıştır. Kaymakam kaza idare meclisine başkanlık yaparak kaza yönetiminden sorumluydu. Kaza İdare Meclisi'nde görüşülen ve kararlaştırılan dilek ve teklifleri uygulamakla görevliydi. Sorumlu olduğu üst makam sancak idaresinden sorumlu mutasarrıf idi.²⁰⁹

*Kaza idare meclisleri idari davaları, kaza gelir giderlerini inceler, miri malların yönetimi ve korunması; yerel sağlığa ait tedbirler, beledi tesislerin yapım ve onarımı, köy yollarının yapım ve bakımı gibi konuları görüşür ve karara bağlarlardı. Bundan başka meclis vergi itirazlarını görüşmek için ilk mercii idi. Bu meclisler kaymakamın yetkisi altında mukaveleler ve alım satım işlemlerinin usule uygunluğunu inceler, bu denetim görevini yerine getirdikten sonra itirazlarını veya yetkisini aşan konuları liva idare meclisine havale için karar verirdi.*²¹⁰

Kaza idaresinde kaymakam yanında idari yardımcısı olarak bir muavin bulunmakta olup bir polis memuru görev yapmaktadır. Kaza idare meclisine kaymakam reis olarak başkanlık etmektedir. Meclis üyeleri kazaların nüfus ve temsil gücüne bağlı olarak müslim ve gayrimüslim tebaadan seçilmişlerdir. Bu meclisin üye sayıları her kaza meclisinde farklılık göstermekte olup kimi kazada üye sayısı iki iken kimi kaza idare meclisinde sayıları altıya kadar çıkmıştır. Kaymakam ve azalar dışında meclisin yazışmalarını kontrol eden bir Türki ve Rumi kâtip yer almaktadır.

2.1.4. Nahiye Meclisleri

1864 ve 1871 nizamnameleri taşra yönetiminin idari birimlerini vilayet, liva, kaza ve köy olarak belirtmiş durumda idi. 1864 Nizamnamesi nahiye birimi için "birkaç köyün toplanmasıyla meydana gelen yerleşmeler; kaza olmayıp, kazalara ilhak edilerek nahiye itibar olunacaktır" ifadesi yer almaktadır. Bu nizamnamede nahiyeden bahsetmekle birlikte kuruluşu, organları ve

²⁰⁹ Kemal Saylan, **Gümüşhane İdari, Sosyal ve Ekonomik Tarih (1850-1918)**, Ege Basım Yayınevi, İstanbul, 2014, s.52

²¹⁰ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.82

yönetim biçimi hakkında hiçbir hüküm belirtilmemiştir. Nahiye biriminin statüsünü belirleyip bir taşra yönetim kademesi olarak yerini alması 1871 Nizamnamesi ile olmuştur. Buna göre nahiye dairesine girecek köy ve çiftliklerde en az 500 erkek nüfus olması gerekmektedir.²¹¹

Avrupa Devletleri'nin Balkan topraklarına müdahalesi sonucu Osmanlı Devleti bunu iç işlerine müdahale olarak kabul etti. Bölgede iç işlerine bahane oluşturacak ortamı kaldırmak için azınlıkların kendi yönetim esaslarını şekillendirebilmelerine olanak tanıyacak ve yerel yönetimlere özerk bir statü kazandıracak olan nahiye düzenlemelerinin yapılması konusunda yoğunlaşan baskılar üzerine 6 Nisan 1876'da İdare-yi Nevahi Nizamnamesi ilan edildi. Ancak Osmanlı Devleti'nin genelinde bu nizamname uygulamaya konulmadı. Girit Adası azınlıkların bahane edilerek müdahalelerin ortadan kaldırılması için adada her kaza kendi sınırlarını korumak kaydıyla nüfus ve coğrafi büyüklüğüne göre iki nahiyeden altı nahiyeye kadar bölündü.²¹²

Her nahiyenin bir müdürü ve bir nahiye meclisi bulunmaktadır. Nahiye müdürünü vali tayin eder ve dâhiliye nezareti onaylar. Müdür nahiye meclisine başkanlık eder ve vilayet yönetiminin üst kademelerine karşı nahiyenin mülki amiri olarak sorumludur.²¹³

Girit vilayetinde nahiye biriminin tümüyle özerk²¹⁴ bir yapıda olduğu anlaşılıyor. Nahiye müdürü, diğer memurlar ve nahiye meclisi üyelerinin hepsi nahiyeyi oluşturmakta olan köyler halkı içinden seçme yeterliliğine sahip olan kişiler tarafından doğrudan seçileceği yukarıda zikr edilen Nevahi nizamnamesi ile ayrıntılı bir şekilde ortaya konulduğunu görmekteyiz.²¹⁵

Nahiye müdürünün görevlerine bakıldığında yasa ve yönetmeliklerin, emir ve fermanların bölge halkına duyurulması, ölüm, doğum, arazi anlaşmazlıkları ile ilgili olarak muhtarlar tarafından kendisine ulaştırılan bilgi ve şikâyetleri, kaza kaymakamlarına ileterek gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamak başlıca görevleri arasında yer almakta idi.²¹⁶ Nahiye müdürü, nahiyede genel düzenin korunması, ölçü ve ağırlıkların denetimi, yollar ve suyuollarının

²¹¹ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.99

²¹² Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.68-69

²¹³ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.100

²¹⁴ Nahiye Meclisleri nahiye ahalisinden seçimle kurulacak olup, yılda dört kere vilayetin izin ve emriyle toplanıp, nahiyenin bayındırlık ve eğitimle ilgili işlerinde karar vereceklerdi. Bu nahiyeler kaza idaresine bağlı olmadığı için özerk bir yapıda oldukları savunulsa da kararlarının vilayet idaresince onaylanması şartından dolayı mevcut özerk yapının kısıtlı olduğu anlaşılmaktadır. Bkz. Ortaylı, **Türkiye İdare Tarihi**, s.292

²¹⁵ Adıyeke, **a. g. e.**, (2000), s.69

²¹⁶ Saylan, **a. g. e.**, s.56

kontrolü, emlak ve gelir kaynaklarının korunmasını sağlamakla yükümlü idi.²¹⁷ Özetle nahiye biriminin hemen hemen her türlü konuda sorumlulukları ve görevleri bulunmaktaydı.

Nahiye Meclisi'nin görevlerine bakıldığı zaman ahalinin para yardımlarını ve bedenen çalışmasını sağlayarak bazı binaları, köprü ve köyler arası yolları yaptırmaktı. Bunların haricinde otlak ve orman gibi miri mallara bakmak ve korumak, tarım ve ticaretin gelişmesi için köy ihtiyar meclislerinin teklifleri gözden geçirip görüşerek karara ve düzenleme yoluna gitmeleri önemli görev ve sorumluluklarındandı.²¹⁸

Nahiye idari birimi kaza idareleri altında ortaya çıkmakta ise de Girit'in merkez sancağı konumu Hanya ve Kandiye, Resmo sancaklarında birer nahiye meclisi oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Girit'te oluşturulan nahiyelerin genelinde idari görevlerin yürütülmesinde nahiye müdürü ve azalar bulunmaktadır. Ancak nahiye heyetinde ihtiyaç duyulması durumunda bazı nahiyelerin heyetine yazışmaları sağlamak için kâtip görevinde memurların varlığını da görmek mümkündür.

Hanya Nahiye Meclisi'ne baktığımız zaman bu mecliste başkan görevini yapan Yani Alfa Papazaki Efendi'yi, reis-i sâni olarak başkan yardımcılığını yapan Vanturzâde Mehmed Efendi ve 6 üyeden teşekkül ettiğini görmekteyiz.²¹⁹ Girit'te birçok heyet ve mecliste görülen yazışma kalemi burada yoktur. Bunun sebebi yazışma işlerini yürütecek bir görevliye ihtiyaç duyulmaması olarak açıklanabilir. Zira kalabalık bir nahiye meclisi için ihtiyaç duyulduğunda 2 katip ve 1 yardımcının varlığına rastlanılmaktadır.

Resmo Nahiye Meclisi heyetine bakıldığında, bir müdür, müdürün yanında bir muavin ve 7 azadan meydana gelmiştir. Bunların yanında Türkî ve Rumî birer kâtip, nahiyenin gelir giderleri konusunda uzman bir tahsildar, sağlık işlerinden sorumlu tabip ve bir mübaşirin yer aldığını görmekteyiz.²²⁰

Kandiye Nahiye Meclisi yukarıda zikr edilen nahiye meclisleri içerisinde en kalabalık nahiye meclisidir. Bu mecliste başkan ve yardımcısı dışında altı aza, iki Türki başkâtip ve bir yardımcıları, iki Rumî başkâtip ve bir yardımcıları, sandık emini, üç tahsildar, birinci ve ikinci

²¹⁷ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.69

²¹⁸ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.100-101

²¹⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.56

²²⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.101

derecelerde birer tabip ve bir mühendis görev almakta idi.²²¹ Genel olarak bir değerlendirme yaptığımızda nahiye meclisleri nahiyenin yapısı ve nüfusu gözetilerek bu meclislerde temsil yetkisinin sağlanmış olduğunu söylemek mümkündür. Nahiyelerin ihtiyaçlarına ve sorunlarına ilişkin bu meclislerde farklı görevlerde görevliler yer almıştır. Nahiye heyetlerine bakıldığında ise müdür, seçilmiş üyeler ve ihtiyaç duyulması durumunda kâtip yer almıştır. Bu bağlamda nahiye heyetleri ile nahiye meclisleri farklılık göstermektedir.

2.1.5. Belediye Dairesi (Meclisleri)

Osmanlı Devleti'nde liman şehirlerindeki ulaşım ve ticaret faaliyeti için yabancı şirketlere verilen ayrıcalıklar nedeniyle buralara yerleşen tüccarlar, modern şehir hayatının düzenlenmesi için belediye idarelerinin kurulması gereğini duymuş ve teşebbüse girişmişlerdi. 1877 Vilayet Belediye Kanunu çıkmadan çok önce; 1864 Vilayet Nizamnamesinin hükümlerine dayanılarak, bazı liman şehirleri ve önemli ulaşım, ticaret merkezlerinde belediye meclisleri kurulması düşünülmüştür.²²²

İdare teşkilatı bakımından Tuna Vilayeti, Osmanlı Devleti için çok önemlidir. Tuna Vilayeti, yapılacak ıslahat ve idari değişimlerin uygulanabileceği kozmopolit bir yapıya sahipti. Burada yapılan idari düzenlemelerde daha önce başarılı sonuçlar alınması üzerine yapılan yenilikler ilk bu vilayette uygulanma yoluna gidilmiştir.

Belediye dairelerinin Osmanlı Avrupası'nda ilk örneklerine Tuna Vilayetinde; önce Rusçuk, Varna gibi şehirlerde kurulan belediye meclisleri, kısa zaman sonra vilayetin diğer şehir ve kasabalarında da kuruldu.²²³

Girit adasında belediye kurumunun hangi tarihlerde ve hangi bölgelerde kurulup teşkilatlandığına dair elimizde ayrıntılı bilgi yoktur. Devletin resmi kayıtları da bu hususta verimli değildir. H. 1293 (1876) ve H.1310 (1892) tarihli vilayet salnamelerinde, Hanya'da "Meclis-i Beledi" ve "belediye dairesi" adı altında bir örgütten söz edilmektedir. Sadece Hanya'da varlığı görülen²²⁴ bu kurum 1293 (1876) vilayet salnamesinde meclis-i beledi adıyla bir müslüman başkan, bir hristiyan muavin ve dokuz üyeden oluşmaktadır. Bu üyelerden üçü

²²¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.117

²²² Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.178

²²³ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.179

²²⁴ İncelememizde H. 1310 tarihli Girit vilayet salnamesi gereğince Hanya Sancağı'nda bir Belediye Dairesi bulunmakla birlikte Kandiyeye Sancağı'nda da bu daireye rastlanmaktadır. Bkz. Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.55-56-116

Müslüman, üçü Rum ve diğer üçü de ecnebidir. H.1310 (1892) tarihli vilayet salnamesinde bir meclis değil bir daire adı geçmektedir.²²⁵

Salname verilerine göre Kandiye Sancağı'nda bulunan belediye dairesine baktığımızda bu dairede müslim Hacı Fuzulizâde Ahmed Fazıl Bey müdir olarak bulunmakta olup yardımcılığını Rum cemaatinden Melisoti Mihaili Efendi yapmaktadır. Bu ikisi dışında üye veya başka bir görevliye yer verilmemiştir.²²⁶

Belediye İdaresinin kurulduğu kayıtlarda geçen Hanya Sancağıdır. Burada "Belediye Dairesi" olarak geçmekte olup Kasımzâde Mehmed Bey müdir olarak görev almakta, müdir muavini görevinde Yani Polyozaki Efendi bulunmaktadır. Bir Türkî başkâtibi ve bir Rumî başkâtibi dışında sandık emini, iki tane tahsildar bulunmaktadır. Bu tahsildarların birinin Türk diğerinin Rum cemaatinden olduğu anlaşılmaktadır.²²⁷ Bu görevliler dışında her hangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Belediye dairesinde üyelere rastlanmadığı da görülmektedir.

Belediye mahalli yönetimine baktığımızda bu dairelerin nizamnamelerde geçmesinden dolayı Girit vilayetinde kurulduğunu ve bu daire bünyesindeki memur sayısının minimum miktarlarda tutulması işlevinin pek olmadığını göstermektedir. Ancak günümüzün mahalli idarelerinin, belediyeciliğin gelişmesinde ilk örnekleri oluşturması açısından önem arz etmektedir.

2.1.6. Girit'te Köy Yönetimi

Köylerin yönetimi ise, 1868 vilayet düzenlemelerinde eskiden olduğu şekilde ihtiyar meclisleri aracılığıyla yürütülecek olup Girit genel meclisine, köylerin yönetimi hususunda gereken düzenlemeleri devletin onayına sunması yetkisi de verilmiştir. Burada seçimlerin nasıl olacağı Halepa Mukavelesi ile belirlenmiştir. Buna göre köylerin her birinde muhtar seçilecektir. Bu seçim uygulamasını yapmak cemaatin kendi bünyesinde olmakta idi. Köy ve mahallelerin her birinde seçmen sayısına göre 5'den 20'ye kadar 1; 20'den 40'a kadar 2; 40'dan 80'e kadar 3 adet muhtar seçileceği, seçmen sayısı 80'den yukarı olanlar için de bu organın gözetileceği hükme bağlanmıştır.²²⁸

²²⁵ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.71

²²⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.116

²²⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.55-56

²²⁸ Adıyeke, a. g. e., (2000), s.72

H.1310 tarihli salnamede köy (karye) yönetimi hakkında herhangi bir bilgiye tesadüf edilemediğinden sadece köylerin sayısı idari taksimat bölümünde verildiği görülmektedir. Girit vilayetinde bulunan köy sayısı önceki kısımlarda izah edilmiştir.

3. Girit Vilayeti'nde Bulunan Kalemler, Daireler, Sandıklar ve Komisyonlar

3.1. Türkî Mektubî Kalemi

Mektubi Kalemi vilayet erkânı içinde görev almakta olduğundan genel olarak mektubi kaleminin görev ve sorumluluklarını belirtmiştik. Hanya vilayet merkezinde mektubi kalemi iki cemaatten de iki ayrı kalem şeklinde dizayn edilmiştir. Türki Mektubi Kalemi, Vilayet genel idaresince alınan kararları ve vilayet yazışmalarının Türkçe olarak düzenlenmesinde görev ve sorumlulukları bulunmakta idi. Yazışmalar bu kalem tarafından yürütülmektedir.

Türki Mektubi Kalemi, dâhilinde görev yapan memurlara baktığımızda müsevvid memuriyetinde yani taslak yapan iki memur Karvanzâde İbrahim Fehim Efendi, Hâlim Neyyir Efendi yer almaktadır. Bu görevlilerin dışında kalem memuru olarak geçen Ali Talat Bey, Musa Sırrı Efendi aynı memuriyette görev yapmaktadırlar. Bu görevliler dışında bu kalemde görev alan mülâzım olarak adlandırılan stajyer olarak burada yetişen dört nefer yer almaktadır. Bu görevlilerin isimleri İbrahim, Rızâ, Reşid, Mehmed Beyler olarak geçmektedirler.²²⁹

3.2. Rumî Mektubî Kalemi

Rumi Mektubi Kalemi, vilayet idaresinde yazışmaların Rumca olması ve adada Rum camaati adına gerekli yazışmaların sağlanması bu kalemin görev ve sorumluluklarından idi. Bu kalem dâhilinde Rumi mektubi muavini, muharrirat-ı ecnebiye kâtibi, mütercim, mütercim mübeyyizi, mektub-i Rumi mübeyyizi memuriyetlerinde 5 görevli bulunmaktadır.²³⁰ Hanya'nın kozmopolit yapısından dolayı Rumi Mektubi kalemi içinde Rumlar haricinde yaşayan ecnebilere de hak verilerek bu kaleme bir kâtip tahsis edilmiştir.

3.3. Muhasebe Vilâyet Kalemi

Vilayetin her türlü mali işlemlerinin görüldüğü bu kalemde H.1310 (1892-1893) tarihli salnamede bu kalemin başında vilayet erkânı içinde yer alan defterdarın muavini bu kalemin

²²⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.47

²³⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.48

başında bulunmaktadır. Vilayet muhasebesine dair işlemlerin yürütülmesinde bu kalemin diğer çalışanları arasında mümeyyiz memuriyetinde kâtiplerin yazdıklarını düzelten bir kâtip bulunmaktadır. Vilayetin gelir ve giderlerini yapan bir varidat ve masarifat kâtibi, vilayette görev alan memurların maaşları hakkındaki işlemleri ile ilgili olan maaş kâtibi, vergi düzenlemeleriyle ilgili bir rüsum kâtibi, evrak kayıt işlemleriyle ilgili bir memur, mümeyyiz memuriyetinde görev yapan bir görevli, Rumi başkâtip ve yardımcı olacak bir muavin yer almakta olup, tahribat komisyonu adında iki görevliden oluşan bir listeye havidir. Bu memuriyetlerde görev alan isimler salnamede tablo halinde gösterilmiştir.²³¹

3.4. Muhasebe Liva Kalemleri

Vilayet muhasebe kaleminin alt kurumu şeklinde sancaklarda örgütlenmiş olduğunu görmekteyiz. Bu kalemlerde sancakların tüm mali kayıtları ve mali her işi halledilmekte idi. Bu kalemlerde sancakların durumu, mevcut olan görevlilerin sayılarının fazla ya da az olmasını etkilemiş olduğunu anlamaktayız. Bu kalemlerin başında bir muhasebeci bulunmaktadır.

Liva muhasebecisinin görevi, umur-ı maliye-i vilayet nizamnamesinin tayin ettiği hükümlerin liva idaresine ait olan kısmının icraatından ibaret olup, vilayet defterdarlık dairesinin vilayet valisi vasıtası ile mutasarrıfa tebliğ edeceği tarifnelere vakıf olarak yerine getirmektir.²³²

Hanya Sancağı'nın muhasebe kalemine baktığımızda bu kalemde gelir-gider kâtibi olarak görev yapan bir başkâtip, istihkak kâtibi, gelir vergisinden sorumlu akar vergisi kâtibi, aşar vergisinden sorumlu aşar kâtibi, çevirmen olarak bir mütercim, sandık emini ve sandık kâtibi bu kalemde görev almaktadır. Bu görevlerde yer alan isimler tablo halinde verilmiştir.²³³

Resmo Sancağı'nın muhasebe kalemi sancaklar içerisinde en fazla görevlinin bulunduğu muhasebe kalemidir. Bu kalemde muhasebeci, baş kâtip, muavin, mütercim, sandık emini, 2 aşar kâtibi, hukuk işlerinden sorumlu hukuk reisi, ceza uygulamalarından sorumlu ceza reisi, 4 üye, umumi haklar adına dava açan hâkim olan müdde-i umumi görevlisi, icra işlerinden sorumlu icra memuru, Türki başkâtip, 4 zabıt kâtibi, Rumi başkâtip, emrinde Türki başkâtibin olduğu gibi 4 zabıt kâtibi, yine 2 müdde-i umumi katibi ve mübaşir bu kalemde görevli memurlar arasında yer almaktadır. Bu görevlerde bulunan memurların isimleri salnamede tablo halinde gösterilmiştir.²³⁴

²³¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.48

²³² Sungur, **a. g. m.**, s.756

²³³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.48

²³⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.96-97

Kandiye, Laşid, İsfakiye sancaklarında bu kalemde memuriyetlerini sürdüren görevliler 5 kişiden oluşmaktadır. Bu kalemlerin başında muhasebeci, başkâtip, muavin, mütercim, sandık emini görev almaktadırlar. Kandiye Sancağı'nda bulunan bu kalemdeki memurlar ve rütbeleri tablo halinde verilmiştir.²³⁵ Laşid Sancağı²³⁶ ve İsfakiye Sancağı'nda²³⁷ bulunan muhasebe kalemlerinde görevli olan memurlar tabloya aktarılmış şekilde rütbeleriyle verilmiştir.

3.5. Türkî Evrak Odası

Vilayetin resmi evraklarının yazılıp, korunduğu bu büroda müslim cemaatin kayıtları tutulmuştur. Bu yüzden Türki evrak odası olarak zikr edilmiştir. Bu dairede toplam 2 görevli bulunmaktadır. Müdür ve yardımcı olarak bir muavinden ibarettir. Bu evrak odasından sorumlu müdür Emin Bey ve muavin Kavurzâde Mehmed Nesib Efendi'nin olduğu görülmektedir.²³⁸

3.6. Rûmî Evrak Odası

Vilayette Rum cemaatine ait resmi evrakların korunduğu ve saklandığı dairedir. Burada da Türki evrak odası gibi bir müdür ve muavini yer almaktadır. İsimleri ve rütbeleri tablo halinde verilmiştir.²³⁹

3.7. Tercüme-i Ahvâl Komisyonu

Mora, Girit, Kıbrıs gibi Rumların çoğunlukla olduğu yerlerde Eyalet divan tercümanları Rum'du. Girit Adası tercümanlığı ve bu tercümanlığın Rumca yazıcısı olduğu anlaşılıyor. Girit'te yine Kandiye reaya tercümanı olarak görev yapan bir tercüman daha mevcuttu.²⁴⁰

Girit Adası'nda 1892 yılında mevcut statü gereği iki resmi dilde yazışmalar yürütülmüştür. İki toplum olması ve yazışmaların iki farklı dilde yapılması bir tercüme komisyonunun varlığını doğurmuştur. Salnameden hareketle tercüme-i ahval komisyonunda vilayetin tercüme işlerine bakılmakta idi. Bu komisyonda bir Türkî ve bir de Rumî kâtip bulunmaktadır. Türkî kâtip görevinde Hakkı Bey, Rumî kâtip memuriyetinde Yorgi Nikolayazi Efendi bulunmaktadır.²⁴¹

²³⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.111

²³⁶ Bu kalemdeki memurlar için bkz. Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s. 131

²³⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.147

²³⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.49

²³⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.49

²⁴⁰ Sezai Balcı, **Osmanlı Devleti'nde Tercümanlık ve Bab-ı Âli Tercüme Odası**, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.20

²⁴¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.49

İki görevli dışında bu komisyonda başka memur olmaması komisyonun vilayet tercüme işlerinde pek faal rol almadığı söylenebilir. Bunun bir başka sebebi de hemen hemen her resmi kurumda Türk ve Rum yazı işlerinden sorumlu görevli memurların varlığı da bunda oldukça etkili olmuştur.

3.8. Menafi ve Jandarma Tekâüd Sandıkları

Menafi kelime anlamı olarak menfaatler, yararlar, çıkarlar anlamına gelmektedir.²⁴² Girit Vilayeti'nin diğer sancaklarında da bu sandığa rastlanmaktadır. Ancak Hanya sancağında jandarma tekâüd sandığı ile birleştirilmiştir. Menafi sandığı memleketin mali hayatını düzenlemekle görevli bir kuruluş olduğunu söylemek mümkündür. Nafia ve Ziraat sandıkları veya komisyonlarının görevini Girit adasında Menafi Sandığı yürütmekte idi.

Tekâüd kelime anlamı olarak emeklilik, emekliye ayrılmak anlamlarında kullanılmaktadır. Jandarma emeklilik sandığı sadece vilayet merkezinde yer aldığından bu sandık için ayrı bir yürütme heyeti yerine menafi sandığı ile birleştirildiğini görmekteyiz.

Vilayetlerdeki meclis-i idarenin haricinde yerli halkın temsilcilerinden oluşan Menafi-i Umumiye Sandıkları memleketin iktisadi hayatını düzenlemekte küçümsenmeyecek rolü olan kurullar olmuşlardır.²⁴³

Hanya'da bulunan bu sandıkta görevli memurlar arasında müdür, müdür muavini, Türki kâtip, Rumi kâtip ve bu kâtiplerin yardımcılığını yapan kâtip refiki ve sandık emini yer almaktadır. Birleştirilen bu iki sandık aynı heyet tarafından idare edilmektedir. Bu dairede görev alan memurların isimleri tablo halinde verilmiştir.²⁴⁴

Resmo sancağında bulunan menafi sandığı memuriyetinde üç kişi bulunmaktadır. Müdür, kâtip ve tercümandan mürekkebdir. İsimleri tablo olarak salnamede verilmiştir.²⁴⁵ Kandiyeye sancağında da bu sandığın bir şubesi bulunmakta olup Resmo sancağında yer alan sandık gibi üç kişiden meydana gelmiştir.²⁴⁶ Benzer bir yapılanma Laşid sancağında da görülmektedir. Bu sandıkta da üç kişi memuriyette yer almaktadır.²⁴⁷ Girit'in beşinci idari parçası olan İsfakiye sancağında menafi sandığının şubesi bulunmaktadır. Bu sandık şubesi de diğer şubeler gibi üç memurdan oluşmuştur.²⁴⁸

²⁴² Devellioğlu, a. g. e. , s.709

²⁴³ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.23

²⁴⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.51

²⁴⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.98

²⁴⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.113

²⁴⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.133

²⁴⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.149

Sancaklarda bulunan menafi sandıkları vilayetin kalkınması için önem taşımaktaydı. Bu sandıkların yapısı itibariyle müslim ve gayrimüslim tebaa arasında bir denge tutulmuş olduğunu görmekteyiz. Bu sandıklarda görev alan kişiler bölgenin nüfus yapısı ile orantılı olarak dizayn edilmişlerdir. Bu sandıklarda Rum ve Türk cemaatinden mutlaka kâtip veya müdür yahut da mütercim memuriyetinde görev aldıklarını görmekteyiz.

3.9. Vilayet Matbaa Dairesi

Vilayet merkezinde bulunan bu matbaa dairesi bünyesinde iki cemaatten de eşit miktarda görevli bulunmaktadır. Vilayetin'in haberleşme ile ilgili önemli bir dairesidir. Burada araştırmaya ana konu olan H.1310 tarihli salnamenin de muhtemel düzenlendiği yer olan Girit Vilayet matbaası Hanya'da yer almaktadır. Bu matbaada süreli yayınlar arasında yer alan salnameler, dergiler ve gazetelerin burada basılmış olduğunu söylemek mümkündür. Diğer sancaklarda basım işleriyle ilgilenen matbaa varsa da salnamamızda Girit vilayet mabaası dışında yer verilmemiştir.

Bu matbaa dairesinde Rum bir müdür başta bulunmaktadır. Bunun dışında Türkî baş dizgici veya editör olarak adlandırılabilir bir ser-mürettib bulunmakta idi. Bunun dışında musahhih memuriyetinde yanlışları düzelten bir memur, birinci, ikinci, üçüncü derecelerde üç muavin yer almaktadır. Bu memurların yanında Türki memurlar arasında basım işlerinden sorumlu basmacı ve mürekkebi işi ile ilgilenen iki memur yer almaktadır. Rumi memurlar arasında ise Türki memurlarda olduğu gibi bir editör, yanlışları düzenleyen musahhih, üç muavin, bir basmacı ve bir mürekkebcisi dışında matbaanın dağıtım işlerinden sorumlu posta görevi gören bir müvezzi bulunmaktadır. Bu dairede görev alan memurların isimleri tablo halinde salnamede ilgili sayfada verilmiştir.²⁴⁹

3.10. Müslüman Eytam ve Evkaf Dairesi

Camii, mescit, tekke, türbe, medrese, mekteb, imaret gibi dini müesseselerle hayır müesseselerinin masrafı karşılığı olarak muayyen bir mülkün veya paranın gelirini tahsis etmek manasında kullanılırdı. Vakıf olunan şey satılmaz, miras olarak kalmaz, kimse tarafından müdahale edilemez ve devletin himayesi altında bulunurdu.²⁵⁰ Osmanlı Devleti'nin padişahları ve önemli şahıslar tarafından kurulmuş muazzam vakıflara rastlanmakta idi. Bu vakıflar sosyal hizmetlerin yürütülmesinde devletin yardımcısı olmakta idi. Bu sebepten vakıflar genel

²⁴⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.52

²⁵⁰ Sertoğlu, a. g. e., s.105

idareden vergi ve benzeri yükümlülüklerden sorumlu tutulmamışlardır. Günümüzde de bu evkaf dairesinin devamı niteliğinde olan Vakıflar Genel Müdürlüğü bu dairenin görev ve sorumluluklarını devam ettirmektedir.

Girit Vilayeti'nde müslümanlara ait vakıfların idaresi ile bu dairenin yanına yetimler için bir eytam dairesi entegre edildiğini görmekteyiz. Bu daire yetimler ve vakıflar ile ilgili tüm işlere bakar ve kararlar verir. İsfakiye Sancağı'nda bu daireye rastlanmamaktadır. Ancak diğer dört livada bu daire görülmektedir. Bu dairelerin alt kalemleri olarak evkaf ve eytam kalemi olarak ayrılmıştır. Eytam ve Evkaf dairesi sancaklarda bu iki kalemin üst kurulu olarak görev yaptığı anlaşılmaktadır.

Hanya'da bulunan bu dairenin idaresinde şeri hukuktan sorumlu bir hakim, belde müftüsü, şeyhül-meşâyih, reis, iki fahri üye, iki muvazzaf üye, bir katip ve muavini ile sandık emini, iki mübaşir bu dairede bulunan görevliler arasındadırlar. Hanya'daki bu dairede bulunan görevlilerin isimleri tablo halinde verilmiştir.²⁵¹ Resmo sancağında evkaf dairesi olarak görev yapan bu kurulda eytam dairesi ayrı bir kalem olarak verilmiştir. Burada hâkim, müftü, reis, asıl üye ve yedek üye, kâtip, mübaşir bu dairede görev almaktadır. Resmo sancağında bu dairede bulunan görevliler rütbe ve nişanları ile tablo olarak verilmiştir.²⁵²

Kandiye sancağında bulunan müslüman evkaf dairesi de bu sancakta bulunan vakıfların idarelerinden sorumlu dairedeki görevlilerin memuriyetleri ve isimleri tablo olarak sunulmuştur.²⁵³ Laşid sancağında Hanya sancağında olduğu gibi eytam ve evkaf daireleri birleştirilmiş bir daire olarak görülmektedir. Laşid sancağında bu dairede bulunan görevlilerin isim ve memuriyetleri tablo olarak verilmiştir.²⁵⁴

3.11. Evkaf Kalemi

Vakıfların gelir giderlerini denetlemekle görevli kalemidir. Bu kalemde müslim görevliler yer almaktadır. Hanya sancağında bu kalemde bulunan görevliler bir başkâtip, bir başkâtip muavini, bir muavin, gelir giderleri hesaplayan cabi memuru ve tahsildarın görev aldığı görülmektedir.²⁵⁵ Resmo sancağında bulunan bu kalemde muhasebeci, katip, katip refiği, kaza ve intikalât katip ile emrinde bir refik, katiplerin yazılarını düzelden ve temize geçiren bir mübeyyiz, sandık emini, seyyar memur ve mübaşir bu kalemde görev almakta idi. Bu görevliler ve rütbeleri tablo

²⁵¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.54-55

²⁵² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.100

²⁵³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.115

²⁵⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.134

²⁵⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.55

olarak verilmiştir.²⁵⁶ Kandiye sancağında bulunan evkaf kaleminde muhasebeci, kâtip, başkâtip muavini, sandık emini, tahsildar, seyyar memur ve mübaşir bu kalemde görev almakta idi. Bu kalemde görev alan müdavim efendiler tablo olarak verilmiştir.²⁵⁷

Laşid sancağı evkaf kaleminde müdür,²⁵⁸kâtip, sandık emini, seyyar memur ve mübaşir bu kalemde bulunmaktadır. Bu kalemde görev alan isimler tablo olarak verilmiştir.²⁵⁹ Evkaf Sandıkları'nın masraf ve gelirleri şöyledir.²⁶⁰

	Varidât	Masârifât
Hanya Sancağı	188764	188764
Resmo //	124900	124900
Kandiye //	237402	237402
Laşid //	54305	47725
	605371	598791

3.12. Eytam Kalemi

Bu kalem yardıma muhtaç müslim yetim ve öksüzler için kurulmuş bir kalemdir. Evkaf dairesi ile beraber olan eytam dairesinin bir alt kalemi halinde kurulmuştur. Hanya sancağında bu kalem dâhilinde görev yapan memurlara baktığımızda başkanlığını yürüten bir müdür, başkâtip, başkâtip muavini, kayıt işlemlerinin tutulmasını sağlayan bir mukayyed memuru, tahsildar ve mübaşir bulunmaktadır. Bu kalemde görev alan isimler tablo halinde verilmiştir.²⁶¹

Resmo sancağında eytam kalemi yerine daire olarak geçmekte olup burada müdür, iki kâtip, sandık emini, seyyar memur yer almaktadır. Bu dairedeki isimler salnamede tablo halinde aktarılmıştır.²⁶²Kandiye sancağında eytam dairesi olarak geçmekte olup burada on bir görevli bulunmaktadır. Burada hangi memurların hangi görevde olduğu belirtilmemiş olup burada sadece isimler verilmiştir. İsimleri salnamede tablo halinde verilmiştir.²⁶³ Laşid ve İsfakiye

²⁵⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.100

²⁵⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.115-116

²⁵⁸ Evkaf müdürlerinin görevleri vilayet dahilindeki vakıflardan hazineye ait gelirlerin toplanması, vakıfların tamir ve bakımı, görevini yerine getirmeyen yada amacı doğrultusunda faaliyet göstermeyen vakıfların tespit edilmesidir. Bkz. Sungur, **a. g. m.**, s.755

²⁵⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.134

²⁶⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.162

²⁶¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.55

²⁶² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.100

²⁶³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.116

sancaklarında bu kaleme tesadüf edilmemiştir. Eytam sandıklarının gelir ve gider bütçesi aşağıdaki gibidir.²⁶⁴

Eytâm Sanduklarının Nükud Mevcudeleriyle Masârifât ve Varidâtı

Masârifât		Temettüat	Sermaye
Hanya	36402	39924	2400000
Resmo	12700	60000	800000
Kandiye	81000	550000	6200000
Laşid	12600	49200	380000
Yekûn	142702	699124	9780000

3.13. Hristiyan Eytam Sandıkları "*Dimoyerandiyalar*"

Girit Adası'nın müslim ve gayrimüslim cemaat arasında kurum ve kuruluşlar ile sürekli bir dengeleme yoluna gidildiği görülmektedir. Bu dengeleme meclisler içerisinde eşit sayıda ve aynı memuriyetlerde iki cemaatten de üye bulunması bunu göstermektedir. Salnamede "*zimoyerundiya/dimoyerundiya*" olarak geçen müslim eytam kalemleri ardından böyle benzer bir yapı olması gayrimüslim cemaate ait eytam sandıkları olduğunu söylememize sebep oluşturmuştur.

*Dimoyerandiyalar yetimlerin menkul ve gayrimenkul servetlerini korumaya vekil olduklarından bu konuda görevli kabul edilmişlerdir. Eytam malları üzerinde ferağ, intikal, rehin, emanet gibi uygulama keyfiyeti bu kurumun görevi idi. Bir malın satılması gerektiği zaman onu satmak, eytam parasını faizle işletmek ve gayrimenkul mallarını daima gözetip "hüsn-ü idareye itina etmek" dimoyerandiyaların asıl görevleri idi. Ayrıca ölen Hristiyanların varisleri arasında ihtilaf çıkarsa, emval-i metrukenin taksimi de bu meclisler vasıtasıyla yapılıyordu.*²⁶⁵

Hanya sancağında bu kalemde reis başkanlık etmekte, iki üye, bir sandık emini ve kâtip üyeden mürekkebdir. Burada görevlilerin adları tablo halinde aktarılmıştır.²⁶⁶ Bu kalemde bulunan

²⁶⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.162

²⁶⁵ Ayşe Nükhet Adıyeke-Nuri Adıyeke; **Fethinden Kaybına Girit**, Babıali Kültür Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul, 2006, s.210

²⁶⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.55

görevli isimler başka Hristiyan kurumlarında da başkanlık veya başka görevlerde oldukları izlenmektedir.²⁶⁷

Resmo sancağında bu kalemde Resmo piskoposu reis olarak bulunmakta ve iki üye, iki kâtip ve mübaşir bulunmakta olup isimleri tablo olarak sunulmuştur.²⁶⁸ Kandiye sancağında da bulunan bu kalemde Metropolit reis olarak bulunmakta, iki aza, birinci ve ikinci olarak adlandırılan iki kâtip, bir muhasebe memuru ve mübaşir bu kalemde görev almaktadırlar.²⁶⁹ Laşid sancağında bu dimoyerandiya meclisinde bulunan üyeler arasında Piskopos Petras Titus Efendi başkanlık konumunda yer almakta, iki üye, bir muhasebe, kâtip, sandık emini ve mübaşir görev almaktadır. İsimleri tablo olarak verilmiştir.²⁷⁰ Salnamede İsfakiye sancağında Hristiyanlara ait bu kalemin varlığı görülmemektedir. Ancak İsfakiyede de dimoyerandiyanın kurulmuş olduğu söylenmektedir.²⁷¹

3.14. Tahrirât Kalemi

Kelime anlamı olarak resmi dairelerde yazı işleri ile meşgul olan kalem manasına gelmektedir.²⁷² Kelime anlamında olduğu gibi bu kalem bulunduğu sancağın veya livanın yazışma işlemlerini halletmekte idi. Girit adasında bu kalem Hanya sancağı dışında diğer sancaklarda bulunmaktadır. Bunun sebebi olarak vilayet merkezi Hanya'da bu kalemin görevlerini yapacak bir mektubi kalemin varlığıdır. Girit'te diğer kalem ve komisyonlarda olduğu gibi bu kalemde de iki cemaat gözetilerek sancaklarda iki tahrirat kalemi vardır.

3.14.1. Türkî Tahrirât Kalemi

Bulduğu sancağın müslim cemaatinin yazışmalarından sorumlu kalemdir. Bu kalemde bir müdür bulunmaktadır. Tahrirât müdürünün görevleri arasında sancaktaki kayıtların toplanması ve muhafaza edilmesi yer alır. Müdürün bu görevi yerine getirmesinde yardımcı olması için bir muavin bulunmaktadır. Resmo²⁷³, Kandiye²⁷⁴, Laşid²⁷⁵, İsfakiye²⁷⁶ sancaklarında bulunan bu kalemlerdeki müdür ve muavin isimleri verilmiştir.

²⁶⁷ Hanya Sancağı'nda bulunan dimoyerandiya reisliğini Piskopos Nikiforos Efendi yapmakta olduğu görülmekte bunun yanı sıra Hristiyan maarif meclisinde de reis olarak yer aldığı gözlemlenmektedir. Bkz. Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.54

²⁶⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.101

²⁶⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.116

²⁷⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.135

²⁷¹ Adıyeke-Adıyeke, **a. g. e.**, (2006), s.204

²⁷² Devellioğlu, **a. g. e.**, s. 1192

²⁷³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.96

²⁷⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.111

3.14.2. Rumî Tahrirât Kalemî

Girit adasında bulunan Rum cemaatinin yazışmalarını sağlamakla görevli kalemdir. Bu kalemde de gayrimüslim cemaatten bir müdür ve muavin yer almaktadır. Resmo²⁷⁷, Kandiye²⁷⁸, Laşid²⁷⁹, İsfakiye²⁸⁰ sancaklarında yazışma işlemlerinden sorumlu görevlilerin isimleri bu kalemde belirtilmiştir.

C. ADLİ YAPI

Osmanlı Devleti, kuruluşundan bu yana İslamiyet'in gereklerine göre bir adli sistemi benimsemiştir. Buna bağlı olarak gerek cezaî gerekse vergi konuları ile müslim ve gayrimüslimlerin tabi buldukları esaslar ve bunların birbirleriyle olan ilişkileri bu hukuk çerçevesinde konulan hükümlere göre düzenlenmiştir. Şer'i hukukun hemen hemen her alanda uygulamaya konulmuş olduğu göze çarpmaktadır. Şer'i hukuk yanında önemli bir yer teşkil eden örfi hukuk da Osmanlı Devleti'nin adli sisteminde önemli bir yere sahiptir. Örfi hukuk şer'i hukuka aykırı olmamıştır. Şer'i hukuk Kur'an, hadis, icma' ve kıyas gibi İslâm ilke ve temellere dayanırken, örfi hukuk hükümdarın iradesine bağlı olarak koyduğu kurallar ve bunun için sadır olan fermanlardır.²⁸¹

Şer'i hukukun uygulayıcısı kadıdır. Osmanlı Devleti'nde kazaî ve adli salahiyeti olan günümüzde hakim, yargıç ve savcıların yetkilerini kendinde toplayan, şer'i ve örfi hukuk kanunlarına göre hüküm veren kimse olarak tanımlanmaktadır.²⁸² Kadının yargıç olmanın dışında, yönetim ve belediye işlerine de bakması, idarecileri denetlemesi bakımından kadının önemini daha da arttırıyordu. XIX. yüzyıla gelindiğinde kadı önemini yitirmeye başlamıştır. Anadolu'nun önemli kentlerinde naiblik kadılığın yerini almış, kadılık sadece adalet işlerine bakmakla yükümlü bir nitelik almıştır.²⁸³

Girit vilayet düzenlemesinin yapıldığı tarihe kadar hukuk davaları şu sistem dahilinde yapılmakta idi. Müslümanlar arasında her türlü dava şer'i mahkemelerde görülürdü. Bunun için

²⁷⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.131

²⁷⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.147

²⁷⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.96

²⁷⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.111

²⁷⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.131

²⁸⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.147

²⁸¹ Halaçoğlu, a. g. e., s.104-105

²⁸² Sertoğlu, a. g. e., s.166

²⁸³ Faruk Çoban, H. 1288 (M.1871) ve H.1317 (M.1899) tarihli Kastamonu Vilayeti Salnameleri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2006, s.437

her üç sancak (Hanya, Resmo, Kandiye)'da birer kadı ve kazalarda birer naib görev almakta idi. Karma idare meclislerinin cemaatler arasındaki hukuk sorunlarına bakmaya başladığı döneme kadar şer'i mahkemeler tek yargı merci olma özelliğini korumuş durumundaydı.²⁸⁴

Girit'te düzenleme yapılana kadar Osmanlı Devleti'nde yaygın olan hukuki sistem burada da sürdürülmekte idi. Ancak bu sistemde gayrimüslimlerin memnun olmaması sebebi ile düzenleme yoluna gidilmiştir. Bu düzenlemeden sonra Girit'te istinaf mahkemesi, bidayet mahkemesi, sulhiye meclisleri, istintak daireleri, müsalaha meclislerinin olduğunu görmekteyiz.

1. İstinaf Mahkemesi

Temyiz mahkemesi diyebileceğimiz bir mahkemedir. Bir alt mahkemede verilen kararın yeniden yargı sürecine alınması için başvuru mahkemesidir. Kelime anlamı olarak yeniden başlama, terim olarak bakıldığında bidayet mahkemesinden verilen hükmün bir üst mahkemeye başvurarak feshini isteme manalarına gelmektedir.²⁸⁵

Halepa Kararnamesi'nin imzalanmasından kısa bir süre sonra "*Girid Mehakim-i Nizamiyesi Hakkında Nizamname*" yayınlanarak burada yeni bir adli sistem oluşturulmuştur. Bu nizamname gereğince vilayet merkezinde bir istinaf mahkemesi kurulması hükmü getirilmiştir.²⁸⁶

İstinaf mahkemesi nizamname gereği vilayet merkezi Hanya'da kurulmuştur. Nikola Satratuzaki Efendi istinaf mahkemesinin reisliğini yapmaktadır. Reis dışında 4 üye, bir baş müdde-i umumi (savcı), ikinci bir müdde-i umumi (savcı), Türki başkâtip ve muavini, Rumi başkâtip ve muavini, 3 zabıt kâtibi, bir mübeyyiz, 5 zabıt kâtibi, bir müdde-i umumi Türkî kâtibi ve bir müdde-i umumi Rumî kâtibi, iki mübeyyiz, bir mübaşir burada görev almaktadır. Bu mahkemede görevli kişilerin isimleri tablo halinde verilmiştir.²⁸⁷ Bu mahkemede en dikkat çekici nokta başkanın Rum cemaatinden olmasıdır.

2. Bidayet Mahkemeleri

Bu mahkemeler davaların ilk görüşüldüğü mahkemelerdir. Kelime olarak bakıldığında başlama, başlangıç manalarına gelmektedir. Adli bir organ olarak ise asliye mahkemelerine verilen addir.²⁸⁸ Girit mahkeme düzenleme nizamnamesi gereğince her sancak merkezinde olmak

²⁸⁴ Adıyeke, a.g.e., (2000), s.72

²⁸⁵ Devellioğlu, a. g. e., s.529

²⁸⁶ Adıyeke, a.g.e., (2000), s.74

²⁸⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.49-50

²⁸⁸ Devellioğlu, a. g. e., s.113

şartıyla toplam 5 adet bidayet mahkemesi kurulması kararlaştırılmıştı. Bu mahkemeler 1 başkan, 4 üye, 4 mülazım, 1 savcı, 1 müstantık ve 2 kâtipten mürekkep olmuştur.²⁸⁹

Salnamemizde Hanya'da bulunan bidayet mahkemesi bünyesinde Hasan Cevdet Efendi reis olarak bulunmaktadır. Bunun dışında 2 üye, bir müdde-i umumi, bir icra memuru, Türki ve Rumi katip, 8 zabıt ketebesini, bir müdde-i umumi Türki katibi, bir müdde-i umumi Rumi katibi, bir mübaşir bu mahkemede görevlendirilmiştir. Bu görevde bulunan şahısların isimleri tablo olarak sunulmuştur.²⁹⁰ Nizamnamede 5 sancakta da bidayet mahkemeleri oluşturulması hükmü var ise de Resmo sancağında bu mahkemeye tesadüf edilmemektedir. Kandiye sancağı bidayet mahkemesinde birer hukuk ve ceza reisi bulunmaktadır. Diğer görevliler ve memuriyetleri tablo halinde verilmiştir.²⁹¹ Laşid sancağında bulunan bidayet mahkemesi görevlileri Kandiye'deki mahkeme ile benzer bir yapılanma içerisinde. Bu mahkemedeki görevliler salnamenin ilgili sayfasında gösterilmiştir.²⁹² İsfakiye sancağında da Laşid ve Kandiye sancaklarında görülen benzer bir yapılanma görülmektedir. Bu mahkemede de ceza ve hukuk reisleri vardır. Müdde-i umumi Rumi kâtibini kadrosu münhal (boş) olduğu görülmektedir.²⁹³

3. Sulhiye Meclisleri (Mahkemeleri)

Mehakim-i Nizamiye gereği adada sancak merkezleri ve her bir kazada birer adet olmak üzere toplam 23 adet Sulh Mahkemesi kurulması kararı getirilmişti. Bu mahkemelerde 1 başkan, 2 üye, 2 mülazım ve 2 kâtipten oluşmakta idiler.²⁹⁴ Bu mahkemeler veya meclislerin görevleri kaza veya sancakta bir dava konusu hakkında tarafları uzlaştırmaktı.

Hanya sulhiye meclisi; başkan, 2 üye, Türk ve Rum kâtipler, Türk ve Rum kâtipleri yardımcıları, 2 zabıt ketebesini, mübaşir bu mahkemede bulunmaktadır. Bu mahkemede bulunan kişilerin isimleri tablo halinde verilmiştir.²⁹⁵ Resmo Sancağı merkezinde sulhiye meclisi²⁹⁶, Resmo sancağına bağlı Rustika kazası sulhiye meclisi²⁹⁷, Kandiye Sancağı'nda nefsi-i Kandiye meclisi sulhiye heyeti²⁹⁸, Kandiye sancağına bağlı Maloviz kazasına bağlı Temenos sulhiye meclisi²⁹⁹, Pedye kazasında Kastel nahiyesinde sulhiye meclisi³⁰⁰, yine bu kazada Kalo Horyo

²⁸⁹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.74

²⁹⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.50-51

²⁹¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.112

²⁹² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.132

²⁹³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.148

²⁹⁴ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.74

²⁹⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.51

²⁹⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.97-98

²⁹⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.101-102

²⁹⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.112-113

²⁹⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.118

sulhiye meclisi³⁰¹, Laşid sancağı dâhilinde Yenişehir sulhiye meclisi³⁰², Laşid sulhiye meclisi³⁰³, Laşid sancağına tabi Estiye kazası sulhiye meclisi³⁰⁴, İsfakiye sancak merkezinde yer alan sulhiye meclisi isim ve memuriyetleri verilen dipnotlardaki ilgili sayfalarda belirtilmiştir.³⁰⁵

4. İstintak Dairesi

Hukuki olarak sorguya çekme manasındadır.³⁰⁶ Vilayette her sancakta bulunan bu daire suçluların sorguya çekildikleri yer olarak tanımlanabilir. Bu dairede müstantık diye tabir edilen bir sorgu yargıcı ile Türk ve Rum katip bulunmaktadır. Hanya sancağı istintak dairesi³⁰⁷, Resmo, Kandiye, Laşid, İsfakiye sancaklarında adliye memurları altında sıralanmaktadır.

5. Kaza ve Nahiye Müsâlaha Meclisleri

Kelime anlamı olarak müsâlaha, barışma, uzlaşma anlamlarına gelmektedir.³⁰⁸ Bu meclisler sulhiye meclisleri gibi nahiye ve kazalarda davalara bakar. Bu mahkemeler veya meclisler birer uzlaşma mahkemesi halindedir. Davalar burada çözüme kavuşturulmaya çalışılır burada çözülmez ise üst mahkemelere sevk edilirdi. Müsâlaha meclislerinin sayısı nahiyelere göre dönemsel değişiklikler göstermektedirler. Bu meclislerde bir başkan, üyeler, Türk ve Rum katip, zabıt katipleri ile mübaşirden oluşmakta idi. Hemen hemen her nahiye veya kazada bulunduğundan isimleri zikr edilmemiştir.

D. ASKERİ YAPI

Osmanlı askerî teşkilâtı Anadolu Selçuklu Devleti, İlhanlılar ve Memlûk askerî teşkilâtı ile benzer özellikler göstermektedir. Genel manasıyla merkeze bağlı her bey kendisine bağlı aşiret kuvvetleriyle savaşa katılmıştır. Kuruluşta bu sebeple ilk fetihler, beyliğe tâbi aşiret kuvvetleri ile yapılmıştır. Bu birlikler atlı olmaları sebebiyle kale kuşatmalarında fazla etkili olamamıştır.

³⁰⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.121

³⁰¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.121-122

³⁰² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.132-133

³⁰³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.138

³⁰⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.145

³⁰⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.1149

³⁰⁶ Devellioğlu, a. g. e., s.530

³⁰⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.51

³⁰⁸ Devellioğlu, a. g. e., s.863

Dolayısıyla fetihlerde gecikmeler olmuştur. Bu nedenle devamlı savaşa hazır yaya ve atlı bir kuvvetin oluşturulması zorunluluğu doğmuştur.³⁰⁹

Osmanlı Devleti'ndeki ilk düzenli birlikler Orhan Bey döneminde kurulmuş olup bu düzenli askeri güçler sayesinde kısa zamanda devlet güçlenip sınırlarını genişletmiştir. Zamanla topraklar genişledikçe daha fazla merkezi otoritenin temin edilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebeple askeri alanda ordunun yapılanmasına ve teşkilatına çok önem verilmiştir. Tanzimat öncesinde Osmanlı ordusunda kapıkulu ismi ile anılan askeri sistem içerisinde acemi ocağı, yeniçeri ocağı, cebeci ocağı, top arabacıları, kapıkulu süvarileri gibi devlet hazinesinden beslenen askerlerin yetiştirildikleri sistemin yapıları olduğunu anlamaktayız. Bunun yanında eyalet askerleri olarak da adlandırılan askerler zeamet ve tımar erbabı olanlardır. Tımarlı sipahiler, geri hizmet kıt'aları, öncü kuvvetler, kale kuvvetleri olarak bilinmektedirler. Devlet tımar sistemi sayesinde topraklarını genişletmiş ve buralarda merkezi otoritenin sağlanmasına yardımcı olmuştur.

Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye adı altında yeni bir ordu kurulmuştur. 1828'de "Tertip" yerine "Alay", "Kol" yerine "Tabur" ve "Saf" yerine de "Bölük" terimleri benimsendi. Her alayın üç taburdan kurulması uygun görüldü. Alay komutanına "Miralay" taburunkine "Binbaşı" denildi. Bir süre sonra alaylar, "Hassa" ve "Mansure" olmak üzere ikiye ayrılarak komutaları "Ferik" (Tümgeneral) rütbesindeki subaylara verildi.³¹⁰

Tanzimat Dönemi'nde başta memleket idaresi olmak üzere birçok alanda önceki dönemlere kıyasla kalıcı ve köklü değişiklikler yapıldı. Fermanda askerlik sorununa dokunulmuş, vatan borcu olduğu anlayışından hareketle herkesin bu görevi belirli bir süre için yerine getirmekle yükümlü olduğu vurgulanmıştı.³¹¹

Alay komutanlığı, Başbinbaşı yerine Miralay adı verilen yüksek rütbeli subaylara verildi. Tabur komutanları ise Binbaşı unvanını aldılar. Zamanla teşkilat genişledikçe bazı değişiklikler daha yapıldı. İki alay bir liva sayılarak Miraliva'nın komutasına verildi. 1832'de önceleri Hassa Ferikliği, biraz sonra da Mansure Ferikliği, Müşirliğe yükseltilerek askeri rütbeler Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarına kadar devam edecek şekilde şöyle düzenlendi:

1- Nefer - Onbaşı - Bölük Emni - Çavuş - Başçavuş - Mülazim

³⁰⁹ Halaçoğlu, a. g. e., s.35

³¹⁰ Musa Çadircı, "Yenileşme Sürecinde Osmanlı Ordusu", **Türkler**, C.13, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.804-811

³¹¹ Çadircı, a. g. m., s.804-811

- 2- *Yüzbaşı - Tabur Katibi - Solkol Ağası - Sağkol Ağası - Alay Emni-Binbaşı*
3- *Kaymakam - Miralay - Ferik - Müşir*³¹²

1. Girit Kara Ordusu Teşkilatı

Girit adasında askeri yönetim 1871 tarihli bir nizamname ile düzenlendi. Buna göre Zaptiye Alayı, bir alaybeyi ile beş adet tabur ağası, 24 yüzbaşı, 24 mülazım-ı evvel, 24 mülazım-ı sani, 24 başçavuş, 96 çavuş, 173 onbaşı ve 1550 neferden mürekkebdir. Süvari takımı ise 8 çavuş, 13 onbaşı ve 99 neferden oluşuyordu. Zaptiye alayı 1932 piyade ve 120 süvari ile subay ve asker toplamı 2052 kişi idi.³¹³

Girit askeri yapısı bölgenin sürekli bir isyan yuvası konumunda olmasından dolayı bölgede oldukça kalabalık bir askeri güç bulunmaktadır. Fırka-i Askeriye-i Şahane altında oldukça kalabalık bir alay erkânı ve ümerası yer almaktadır.

Askeri yapının başında ferik rütbesinde Girit Fırka-i Şahane başında daimi kumandan Hasan Tahsin Paşa bulunmaktadır.³¹⁴ Askeri idare erkânı başında miralay Ahmed Şevki Bey bulunmakta olup emrindeki ümera tabloda verilmiştir.³¹⁵ Girit taburunda müstahdem bulunan ümera Kandiye bölgesi kumandanı miralay Hasan Tahsin Bey, sabıka idare emni görevinde kaymakam Edhem Bey, Otuz beşinci alay kaymakam rütbesinde Reşid Bey, sevkiyat reisi görevinde kaymakam Ali Bey bulunmaktadır.³¹⁶

Girit Fırkasına bağlı 61. Alay erkânı başında miralay Hüseyin Hüsni Bey bulunmaktadır.³¹⁷ 61. Alay 4 taburdan oluşmaktadır. Bu taburlarda bulunan kişilerin hangi bölükten olduğu ve görevleri belirtilmiştir. Bu taburlarda tabib, eczacı, cerrah, tüfenkçi ve timurcu görevlileri bulunmaktadır. 62. Alay erkânı başında miralay Süleyman Celaleddin Bey bulunmaktadır.³¹⁸ 62. Alay 2 taburdan meydana gelmiştir.

Hassa Alayı, 2 taburun birleştirildiği görülmektedir. Burada tabur erkânı içerisinde Binbaşı Cemal Efendi, Kolağası Vahid Efendi, tabur imamı, tabur kâtibi ve kâtip muavininden meydana

³¹² Musa Çadırcı, "Anadolu'da Redif Askeri Teşkilatının Kuruluşu" , Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Araştırmaları Dergisi, VIII-XII/14-23, s. 65

³¹³ Adıyeke, a.g.e., (2000), s.133-134

³¹⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.58

³¹⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.58

³¹⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.58-59

³¹⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.59

³¹⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.63

geldiği görülmektedir.³¹⁹ 35. Alay ikinci taburu ve üçüncü taburlardan mürekkebirdir. Burada bulunan asker ve subayların rütbe ve görevleri salnamede tablo olarak aktarılmıştır.³²⁰ 36. Alay üçüncü tabur binbaşı, kolağası, tabur kâtibi ve imamı dışında neferatı salnamede belirtilmiştir.³²¹ Girit fırkasına müstahdem 38. Alay ikinci taburu burada bulunmaktadır. Nefer ve subayları salnamede ilgili sayfada verilmiştir.³²²

Bu taburlar dışında adanın önemli bir askeri birliği topçu cebel taburudur. Bu taburun ümera ve zabitanları salnamede verilmiştir.³²³ Topçu İkinci Alây erkânı başında topçu kumandanı miralay Mustafa Fevzi Paşa, kaymakam Mehmed Tevfik Bey dışında alay emini ve alay kâtibi yer almaktadır.³²⁴ Topçu ikinci alayı dâhilinde birinci ve dördüncü tabur bulunmaktadır. Bu taburlarda ihtiyaca göre timurcu, marangoz, kamacı, cerrah görevinde neferler bulunmaktadır. Girit askeri gücünü oluşturan diğer unsurlar arasında gösterebileceğimiz bir istihkâm komisyonu bulunmaktadır. Başkanlığında miralay İbrahim Bey, kaymakam, alay emini, kolağası ve mülazım-ı evvel rütbelerinde görev alan 4 üyeden oluşmaktadır.³²⁵ Bu komisyon Girit'te siper ve istihkamat yapımından sorumlu idi. Suda limanında torpido zabitanı olarak iki nefer bulunmakta idi.³²⁶ Kara gücünün önemli bir diğer unsuru süvari birlikleridir. Girit'te süvari üçüncü alayı bulunmaktadır.³²⁷

1.1. Jandarma Kuvvetleri

Halepa Kararnamesinde Girit jandarma alayının yerliden oluşacağı; bunlar yeterli olmadığı takdirde başka vilayetler halkına müracaat olunmayacağı esası getirildi. Adıyeke, 1888 yılı sonlarında Girit'in jandarma heyetinin asker sayısının giderek arttığı ve üç bin kişiyi aştığını aktarmaktadır.. Adanın yerel güvenlik mekanizmasının işlerliğini sağlama amacına yönelik bu örgüt, zamanla düzenden uzak aylıkla beslenen bir eşkıya fırkası haline geldiğini ifade etmektedir..³²⁸

³¹⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.64-65

³²⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.65-66-67

³²¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.67-68

³²² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.68-69

³²³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.69-70

³²⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.71

³²⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.73

³²⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.74

³²⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.74

³²⁸ Adıyeke, a.g.e., (2000), s.134

Jandarma teşkilatı adanın yerel güvenliğinin sağlanması konusunda önemli bir kolluk kuvveti konumunda idi. Jandarma teşkilatının alaybeyi olan kumandan Göricele Emin Bey, emrinde bir idare emini ve bir seyyar müfettiş bulunmakta idi.³²⁹

Girit adasında jandarma teşkilatının beş sancakta da örgütlenmiş olduğu görülmektedir. Hanya'da birinci tabur, İsfakiye'de ikinci tabur, Resmo'da üçüncü tabur, Kandiye'de dördüncü tabur ve Laşid sancağında beşinci tabur bulunmaktadır. Burada bulunan ümera ve zabitanlar memuriyetleri, isimleri, rütbeleri ve madalyaları ile birlikte zikr olunmuşlardır.³³⁰

1.2. Polis Teşkilatı

Osmanlı Devleti'nde iç güvenlik teşkilatı, Tanzimat dönemi ile birlikte 1845 tarihli "Müzekkere-i Umumi'nin yayınlanmasına kadar, Osmanlı askeri teşkilatının omurgası durumunda olan Yeniçeri Teşkilatı içerisinde sürdürmüştür. 30 Mart 1845'te çıkarılan bahse konu Müzekkere-i Umumiye' de: "Polis" diye tabir olunan bir zaptiye kuvvetinin teşekkülü görülmektedir. Bu tabir, Avrupalı Devletler tarafından Emniyet Kuvvetleri için kullanılan bir tabir olup, bu tarihe kadar Osmanlı Devleti'nde kullanılmayan bir tabir olduğu gibi, Asyalı hiçbir devlet tarafından da kullanılmayan bir kelimedir.³³¹

Polis teşkilatının varlığı kısa zamanda Osmanlı vilayetlerinin geneline yayılmıştır. Osmanlı Devleti'nde yeni bir kurum olduğu için pek verimli ve faal çalışmaları olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak günümüz emniyet teşkilatının temellerini oluşturması bakımından son derece önemlidir.

Girit Vilayetinde bulunan polis teşkilatına baktığımızda teşkilatın başında baş komiser Şemsi Efendi bulunmaktadır. Adada polis meclis heyeti, polis merkez dairesi bulunmakta ve farklı mahallerde polis memurları bulunmaktadır. Ayrıca Kandiye, Resmo ve İsfakiye sancaklarında teşkilatın birkaç memurdan oluşan dairelerine rastlamaktayız.³³²Bundan başka kazalarda kaymakamın yanında bir polis memuru bulunmakta idi.

2. Bahriye Teşkilatı

Girit Adası, etrafı denizle çevrili bir ada ve stratejik bir noktada olmasından dolayı ada güvenliğini sağlamak için bahriye teşkilatına önem verilmiştir. Adanın doğal limanlara sahip

³²⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.79

³³⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.79-80-81-82

³³¹ Hasan Yağar; "Osmanlı Polis Teşkilatı ve Yenileşme Süreci", **Türkler**, C. 13, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 629-652

³³² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.83-84

olması bahriye kuvvetlerine yardımcı olduğu kadar bu kuvvetlerin her daim tehlikelere karşı hazırlıklı olmasını gerektirmiştir.

Bahriye teşkilatının başında Akdeniz filosu kumandan vekili kaymakam Hüsnü Bey bulunmaktadır. Bahriye teşkilatının muhaberesi görevini zikr olunan filonun tahrirat kâtibi Bekir Sadık Efendi bu görevi yürütmektedir. Bu teşkilatın bünyesinde muhasebe kalemi, tir-i güverte, hastane, tersane (inşa dairesi), limanlarda bulunan fabrika-i hümayunlar ve nan-ı aziz adında bir ekmek fırını bulunmaktadır. Verilen bu kalemlerde görevlilerin hangi memuriyetlerde oldukları, isimleri, rütbeleri ve madalyaları salnamede ilgili sayfalarda yer almaktadır.³³³

3. Girit'te Bulunan Askeri Kurumlar ve Kaleler

Girit adasında Hanya ve Remso sancakları etrafında oldukça askeri bir teşkilatlanma göze çarpmaktadır. Adada Tophâne Dâiresi, Musiki Koğuşu, Hünkâr Karakolhânesi, Mecidiye Kışlâ-i Hümayûnu, Mecradan inşâ' olunmakta bulunan hastahâne, Halepa Karakolhânesi, Kabali Karakolhânesi, Palyo Hora Karakolhânesi, Pehlevân Tabyasında Koğuş, Pehlevân Tabyasında Hasta Barakası, Merkez Kumandanlığı Dâiresi, Habishâne 4, Arab Tabyasında Topçu Barakası, Debevi, Köşk, Fırkâ-i Askeriye Dâiresi, Atîk-i Kışlâ-i Hümayûn, Merkez Hastahânesi, Hastahâne Hamamı, Anbar, Süvâri Kışlası, Dakîk Fabrikası, Pehlevân Tabyasında Topçu Barakası bulunmaktadır.³³⁴

Resmo civarlarında Hastahâne, Cedid-i Kışlâ-i Hümayûn, Atîk-i Kışlâ-i Hümayûn, İstavroz Kalesi, İsfakiye Kalesi, Brases Kalesi, Armenos Kalesi , Taş Suyu Kalesi, Yerakari Kalesi, Serunos Kalesi, Mirona Kalesi, Salem Kalesi, Fotyani Kalesi, Arnavut Kalesi, Potamos Kalesi ile Abdiye-i Sâire, Hanya Kal'ası'nın müstemilâtı, Fırka Tabyası, Evliyâ Tabyası, Sâncak Tabyası, Tophâne, Kordon Tabyası, Hastahâne Tabyası, İzelleddin Kalesi, Tüfenkçi kalesi, Mülakasa kalesi, Subaşı kalesi, Aya kalesi, Kisamo kalesi, Vokulis kalesi, Kal'a -i Şâhâne, İzelleddin İstihkâmı, Suda Kal'ası, Kastel Kal'ası, Grambusa Kal'ası, Resmo Kal'ası, Hanya Kal'ası Girit'in güvenliği için son derece önemli kalelerdir.³³⁵

³³³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.76-77

³³⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185

³³⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185-186

E. EĞİTİM

Osmanlı Devleti'nde, kuruluşun ilk dönemlerinden itibaren ilim ve kültür alanında çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Büyük Selçuklularda olduğu gibi Anadolu Selçuklu Devleti'nde de çeşitli şehirlerde ve hemen hepsi bugünkü manada birer üniversite kimliği niteliğinde medreseler kurmuşlardır. Bu medreseler gerek teşkilât, gerekse idarî bakımdan daha sonra kurulacak olan Osmanlı medreselerine örnek olmuştur. Osmanlı Devleti'nden önceki Anadolu medreselerinde görülen ve kurulan bu kurumların devamlılığını teminat altına alan vakıf müesseseleri, Osmanlıda da benzer şekilde devam etmiştir.³³⁶

Tanzimat devrinden önce Osmanlı toplumunda örgün eğitimde başlıca kurumlar görülmektedir. Sıbyan, Medrese, Enderun, Askerî okullar, azınlık ve yabancılara ait öğrenim kurumlarında eğitim faaliyetleri yapılmakta idi.

1839'larda başlayan Tanzimat döneminde, medrese dışında yeni bir orta öğretim sisteminin yapılandırılması gerekli görülmüş, eğitimde yenileşmelere önce bu alanda başlanmıştır. Bu yeni okulların ilki, 1839'da açılmaya başlanan, ilköğretimin üzerinde, yani orta öğretimin ilk sınıfları durumunda olan Rüştiyelerdir.³³⁷

Girit adasının eğitim yapısı hakkında İsmail Kara şu bilgileri aktarmaktadır.

İbtidaiye, Rüşdiye, İdadiye, Sultaniye mekteplerinin açılması/artırılması, ders programlarının hem Osmanlı maarif sistemine ve mektepleşme politikalarına uygun hale getirilmesi hem de adanın (vilayetin) siyasi, sosyal ihtiyaçlarına göre tahkim edilmesi (Türkçe ve din derslerinin artırılması; Türkçe yanında Rumca ve Fransızca'nın öğretilmesi...) gibi doğrudan maarifle ilgili hususlar da vardır. 22 Rebiulevvel 1299 (1882) tarihinde çıkarılan 94 maddelik " Girit Ceziresi Ahali-i Müslimesine Mahsus Maarif Nizamnamesi" bu bakımdan önemlidir. Nizamnamenin 33-39 ve 54-60. maddeleri, liva ve kazalarda seçimle teşekkül edecek Meclis-i Maarifler tarafından yönetilecek olan mekteplerin idari ve coğrafi dağılımı (köylerde ibtidaiye, kazalarda rüşdiye, şehirlerde idadiye, merkez-i vilayet olarak Hanya'da Mekteb-i Sultani), tahsil müddeti (ibtidaiye 5, rüşdiye ve idadiye 4'er

³³⁶ Halaçoğlu, a. g. e., s. 115

³³⁷ Yahya Akyüz, "Türkiye'de Çağdaş Anlamda Öğretmenlik Mesleğinin Doğuşu", **Türkler**, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.15-25

*sene) ve ders programları hakkında bilgi vermesi ve Osmanlı topraklarındaki diğer mekteplerle mukayesesi açısından tetkik edilebilir.*³³⁸

Adada Müslüman ve Hristiyan toplulukların eğitim işleri iki ayrı koldan yürütülmekte idi. Her iki cemaatin de eğitim işleri, vilayet genel meclisinin yapılanması doğrultusunda, kendi üyeleri arasında görüşülerek çözümlenmekte idi.³³⁹

Adanın tüm kurumlarında görülen ikili yapılanma burada da göze çarpmaktadır. Hanya, Resmo, Kandiye ve Laşid sancaklarında Müslüman ve Hristiyanlara ait maarif meclisleri görülmektedir. Yalnız İsfakiye sancağında bu meclise ait herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Varlığı salnamede zikr olunmamıştır. Vilayet merkezi Hanya'da bulunan Müslüman maarif meclisi bir başkan ve 8 üyeden oluşurken Hristiyan maarif meclisi Piskopos Nikiforos Efendi başkanlığında 2 üye ve 1 kâtipten oluştuğunu görmekteyiz.³⁴⁰ Diğer sancaklarda da Hanya maarif meclisinde var olan benzer bir yapılanma görülmektedir. Resmo, Kandiye ve Laşid sancaklarında Müslüman ve Hristiyan maarif meclislerinde bulunan başkan ve üyeler tablo halinde aktarılmıştır.³⁴¹

Bu maarif heyetlerinin görevlerine baktığımızda vilayette ihtiyacı karşılayacak sayıda yeni okul açılmasından ve okullarda yeni düzenleme hükümlerine göre idarenin sağlanmasından sorumluydular. Bundan başka okullarda görev alacak öğretmenlerin seçimi ve tayini ile okullara ait gelirlerin düzenli olarak toplanıp okulların hepsine gerekli miktarda dağıtılmasından da sorumlu idiler.³⁴²

1. Müslüman Cemaatine Ait Okullar

Girit'te Müslüman cemaatine ait eğitim kurumlarına baktığımızda adada genel toplam sayıları olarak kız öğrenciler için 43 sıbyan mektebi, 3 rüşdiye mektebi bulunmaktadır. Erkek öğrenciler için ada genelinde 161 sıbyan mektebi, 12 rüşdiye mektebi ve rüşdiye mektebi dâhilinde bir idadiye mektebi mevcuttur. Bu okullarda toplam 1357 kız öğrenci, 6314 erkek öğrenci bulunmaktadır. Bu okullarda görevli toplam 72 kadın öğretmen ve 224 erkek öğretmen eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.³⁴³ Adada yükseköğrenim düzeyinde eğitim ve

³³⁸ İsmail Kara, **Hanya/Girit Mevlevihanesi**, Dergah Yayınları, Birinci baskı, İstanbul, 2006, s.19

³³⁹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.88

³⁴⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.54

³⁴¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s. 99-114-115-133-134

³⁴² Adıyeke, **a.g.e.**, (2000) s.89

³⁴³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.184

öğretim faaliyetlerini yürüten medreseler bulunmaktadır. Bu medreseler sancak merkezlerinde bulunmaktadır. Hanya'da 1, Kandiye'de 2 medrese, Resmo'da 5 medrese ve Laşid sancağında 1 medrese bulunmaktadır.³⁴⁴ Bu medreselerin sayıları zikr olunması dışında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

Girit'te Müslümanlara ait okulların varlıklarını sürdürebilmeleri için bu okullara ve maarif dairelerine vakıf veya gelir getirecek bir takım dükkân veya işyeri bırakılmıştır. Bu yerlerin gelirleri Girit'te Müslümanlara eğitim öğretim veren okullara harcanmakta idi. Bu sayede bu okullar Girit genel idaresine ekonomik bir yük olmaktan çıkmış oluyordu. Hanya'da bulunan okullar için Mekteb-i Kebir (Büyük Mekteb) isminde bir mekteb dairesi, 1 matbaa, 3 mahzen, bir kız okulu altında yine bir adet mahzen, fotoğrafane, bir baraka ve bir hane Girit'te bulunan Müslüman maarif idaresine tahsis edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Kandiye sancağında 11 mahzen, 2 kahvehane, 5 adet dükkân ve bir gazino burada okulların akaratı (gelirler) olarak verilmiştir. Müslim maarif idaresine bağlı okullara vakfedilen bu gelir kaynakları sayesinde varlıklarını devam edebilmişlerdir.³⁴⁵

2. Hristiyan Cemaatine Ait Okullar

Girit'te Hristiyan cemaatine ait okullar arasında kız öğrenciler için 5 adet sıbyan mektebi ve 3 rüşdiye mektebi vardır. Erkek öğrenciler için ise 259 sıbyan mektebi ve 7 rüşdiye mektebi bulunmaktadır. Bu okullarda 661 kız ve 11.848 erkek öğrenci okumakta olduğunu görmekteyiz. Bu okullarda eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinde toplam 15 kadın ve 427 erkek öğretmen yer almaktadır. Ayrıca bütün sancaklarda bulunan Hristiyan okullarında idadi mekteb yerine idadi sınıfları mevcut olduğu zikr edilmiştir.³⁴⁶ Bu bilgiler gösteriyor ki temel eğitimin haricinde okumaya çok fazla önem verilmediği görülmektedir.

Vilayet maarifinin idaresini sağlayan temel gelir vilayet bütçesinden Müslüman ve Hristiyan maarifi için ayrılan paydı. Bu payın 2/3'ü Hristiyan eğitime ayrıldı. Bunun dışında diğer bir gelir manastırlara bağlı emlak gelirleri fazlasından oluşmakta idi.³⁴⁷

Girit'te eğitim için genel bir değerlendirme yapacak olursak iki cemaat arasında okuyan en fazla cemaat Hristiyanlar olmuştur. Ancak incelediğimizde en fazla okuyan kız nüfusun Müslüman

³⁴⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185

³⁴⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.184

³⁴⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.182

³⁴⁷ Adıyeke, a.g.e., (2000), s.89

cemaatinden olduğu anlaşılmaktadır. Hristiyan cemaatinden kızlar için ayrılmış 5 sıbyan mektebi varken Müslüman cemaatinde bu sayı kızlar için 43 olmuştur. Buradaki veriler incelendiğinde 661 kız öğrencinin Hristiyan cemaatinden okumakta olduğu anlaşılmakta iken bu sayı Müslüman cemaatinde 1357 olmuştur.

F. İKTİSADİ YAPI

Girit'te iktisadi yapının temelini zeytin üretimi, zeytin sanayisi ve dış ticareti belirlemekte idi. Bu nedenle Osmanlı merkez hazinesi için Girit'ten alınmakta olan zeytin öşrü ve gümrük vergisi son derece önem arz etmektedir.³⁴⁸

Girit'in iktisadi yapısına yön veren iki kurum göze çarpmaktadır. Bunlar Rüsûmat İdaresi ve Düyun-ı Umumiye İdaresi idi. XIX. Yüzyıl Osmanlı Devleti için çeşitli sıkıntıların yüzyılı idi. Bu sıkıntıların en önemlisi de devletin maliyesinin çökmüş durumda olmasıydı. Dış borçlar alınmakta ve bu borçlar geri ödenmediği gibi bu borçların kapatılması için başka bir borçlanma yoluna gidilmekte idi. Bu sebepten dış borçlar idaresi yaygın kurum haline gelmiştir.

Rüsûmat İdaresi, Girit vilayetinde gümrük idaresi olarak da adlandırılmaktadır. Bu idare adanın vergi işlerine bakar ve toplanması işleri ile ilgilenirdi. İsfakiye sancağı dışında bütün sancaklarda bulunan bu daire bazı sancaklarda Duyun-ı Umumiye İdaresi ile birlikte bir daire halinde zikr olunmuştur.³⁴⁹

Gümrük İdaresinden sorumlu bir nazır, müfettiş, nazır muavini, muhasebe baş katibi, sandık emini, istimator, manifesto memuru, mütercim, ambar memuru, tezkire muharriri görevlileri bulunmaktadır. Vilayetlerdeki bu dairede görevlilerin isimleri salnamede zikr edilmiştir.³⁵⁰

Girit'in iktisadi yaşantısını etkileyen en önemli kurumların başında Duyun-ı Umumiye İdaresi gelir. Vilayetin kargaşa dönemlerinde üretim durma noktasına geldiği zamanlarda bu daire vilayet idaresine borç vermiştir.

Duyun-ı Umumiye İdaresi, 1882 yılından itibaren çalışmaya başlayarak Osmanlı ülkesinde çok geniş bir teşkilat ağı kurmuştur. İdare meclisi şirket yönetim kurulu gibi yapılmış, kendisine bağlı İstanbul'da bir Genel Müdürlük oluşturulmuştur. İstanbul'da kurulan 4 merkez müdürlükleri ile bölge müdürlüklerinden oluşan taşra teşkilatı da Genel Müdürlüğe bağlanmıştır.

³⁴⁸ Adıyeke-Adıyeke, a. g. e., (2006), s.148

³⁴⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.133

³⁵⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.52-98-113-133

İdarenin taşra teşkilatındaki nezaret denilen bölge müdürlükleri ile buralara bağlı il müdürlük ve daha 662 küçük birimlerdeki memurlarının sayıları yer yer değişmekteydi. 1898 yılı sonunda 26 adet bölge müdürlüğü, 720 adet il ve ilçelerdeki müdürlükler vardı.³⁵¹

Duyun-ı Umumiye İdaresi'nin Girit Vilayeti'nde Hanya, Resmo, Kandiye ve Laşid sancaklarında örgütlendiği görülmektedir. Bu daire bünyesinde müdür, müfettiş, muhasebe başkâtibi, tahrirat başkâtibi, muhasebe refiki, tahrirat refiki, sandık emini, tuz kâtibi, tütün mubassırı adında görevliler bulunduğu anlaşılmaktadır.³⁵²

1. Tarım

Girit Adası, Doğu Akdeniz'de bulunan verimli adalardan biridir. Adanın kıyı kesimlerinde kıyı şeridi bulunduğundan burada tarım yerine ticaret gelişmiştir. Adanın iç kesimlerinde ise verimli tarım bölgelerine rastlanmaktadır. Girit Adası'nın iklimi tipik Akdeniz ikliminin özelliklerini taşımaktadır. Dolayısıyla Akdeniz ikliminde yetişen ürünlerin burada da yetiştiğini görmekteyiz.

Adanın bazı bölgeleri tarım için uygun olmamasına rağmen bazı verimli toprak ve ovalara rastlanmaktadır. Buralarda zeytin ağacı, harnub, çınar, palamut, kavak, meşe, fıstık, limon, portakal, dut, incir, badem, kestane, üzüm, koca yemiş, süpürge, zakkum, mersin, ladin, adaçayı, roka, mürver ağacı, papatya ve daha birçok bitki ve meyve ağaçları adanın temel tarım ürünlerini oluşturduğunu görmekteyiz.³⁵³

Adada iklim ve toprak cinsinin verimli koşullar oluşturmasına bağlı olarak tarım sektöründe zeytinciliği birinci sıraya konumlandırmıştır. Ancak zeytincilik uzun ve zahmetli bir uğraştır. Bir zeytin ağacının, zeytin verebilecek olgunluğa ulaşması on beş seneden fazla bir müddet gerektirmektedir. Bu zor uğraşa rağmen ada halkının büyük bir kısmı geçimini zeytin üretiminden ve zeytin yan ürünlerinin oluşturduğu sanayi faaliyetlerinden sağlamaktadır.³⁵⁴

Zeytin ağaçları adanın hemen hemen her tarafında bulunmaktadır. Zeytin, Girit Adası'nın ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Adada bulunan zeytin ağaçlarının sayısı aşağıda verilmiştir.³⁵⁵

³⁵¹Erdoğan Keskinçilic, "*Duyun-ı Umumiye İdaresi*", **Türkler**, C.14, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002 s.371-380

³⁵² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.53-99-114-133

³⁵³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.245

³⁵⁴ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.106

³⁵⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.247

İsfakiye Sancağı	621.587
Hanya Sancağı	1.143.270
Laşid Sancağı	1.309.892
Resmo Sancağı	913.780
Kandiye Sancağı	1.838.675
Toplam	5.827.204

Yukarıda verilen zeytin ağaçları resmi olarak vergi alınanlardır. Beş altı senelik fidanlar verilen toplam sayıya dâhil edilmemiştir. Bunların da dâhil edilmesi ile adada tahmini 6 milyondan fazla zeytin ağaç ve fidesi olduğunu söylemek mümkündür.

Adada zeytin üretiminin ve zeytin yan ürünlerinin bu derecede önemli olması nedeniyle zeytin üzerinden alınan vergiden devlet hazinesine ve vilayet bütçesine önemli bir gelir sağlanmakta idi.³⁵⁶

Adada ikinci derecede yetiştirilen mahsûlat arasında mandalina, portakal, limon, palamut, üzüm ve diğer hububatlardır.³⁵⁷ Adada yetişen diğer ürünlere baktığımızda harnup önemli bir yer tutmaktadır. Pedye kazasına bağlı Halepa köyünde ekseriyetle yetişmekte olup ağaçların büyüklüğüne göre 20 kıyyeden 200 kıyyeye kadar mahsûl alındığı olmakta idi. Bundan başka Dut yine genellikle yetişen ürünlerden olmakla birlikte adanın hemen her tarafında yetişme alanı bulmuştur. Badem de dut gibi adanın her tarafında yetişmekle birlikte çoğunlukla Mirabela kazasında yetişmektedir.³⁵⁸

Adanın diğer yetişen ürünleri arasında palamut ve üzüm önemli bir yer tutmaktadır. Hemen hemen adanın genelinde yetişmektedirler. Girit'te yetişen üzüm çoğunlukla siyah ve tatlıdır. En iyi üzüm Arsani Manastırı ile Maloviz, Temenos, Pedye ve Kisamo kazalarında yetişmektedir.³⁵⁹ Bu ürünlerden başka Girit'in kestanesi meşhur olup Kisamo ve Selne kazalarında yaygın olarak yetiştirilmektedir. Bu ürünlerden başka keten ve pamuk adada yetiştirilen önemli tarım ürünleridir. Adada yetişen hububat arasında buğday, arpa, çavdar, mısır, bakla, burçak, mercimek, fasülye, susam, patates ve daha birçok hububat yetişme alanı bulmuştur.³⁶⁰

³⁵⁶ Adıyeye, a.g.e., (2000), s.107

³⁵⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.248

³⁵⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.250;

³⁵⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.250

³⁶⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.251

2. Hayvancılık

Tarımın dışında adanın iklim yapısından dolayı oldukça verimli otlak ve meraların olması adada hayvancılığın da ekonomide önemli bir rol oynamasını sağlamıştır. Yaygın olarak ahır hayvanları göze çarpmaktadır.

Adada inek yetiştiriciliği olduğunu görmekteyiz. Ancak burada bulunan ineklerin az süt vermelerinden dolayı ekonomiye çok fazla katkı sağladığı söylenemez. Adada bulunan öküzler Asya cinsinden idi. Ancak bu hayvanlar Girit adasının havası ve iklimi ile uyum sağlayarak adaya özgü bir tür olmuşlardır. Adanın en önemli hayvan yetiştiriciliğinden biri koyun yetiştiriciliği idi. Bu koyunlardan günde 100 dirhemden 300 dirheme kadar süt alınmakta idi. Keçilerden ise günde bir buçuk kıyye³⁶¹ kadar süt alınabilmekteydi.³⁶²

Hayvanlardan alınan süt adanın önemli gelir ve geçim kaynağı idi. Sütten yapılan peynir çok önemli olmakla birlikte ekseriyetle İsfakiye kazası ile bazı dağ köylerinde sık rastlanan bir ekonomik kaynaktır.³⁶³

Karada yapılan hayvancılık faaliyetleri dışında ada etrafında önemli miktarda mercan ve sünger bulunmakta idi. Bu süngerleri toplayan kayıkçılardan sünger resmi adı altında bir tür vergi alınıyordu.³⁶⁴

3. Madenler

Kizonya ve Kisamo kazalarında alçı, Selne kazasında Kdano karyesinde kömür madeni, Verozoni ve Aydanos karyelerinde alçı, İstanbul köyünde kömür, İsfakiye kazasında mermer, Ayvasil kazasında daha önce aktif iken kömür çıkarılmayan kapalı bir maden, Kenuryo kazasında kömür madeni, Laşid Sancağı dâhilinde bulunan Avlonda karyesinde, Katoşi ve Estiye kazasında, Petra karyesinde kömür madeni, Laşid sancağında işletilen taş ocağı bulunmaktadır.³⁶⁵

4. Sanayi ve Ticari Ürünler

Girit'te tarımda birinci sırada zeytinin olması diğer alanlara da yan sanayi ürünleri çıkartmıştır. Bu ürünler adadan diğer ticaret şehirlerine gönderilmekte idi. Zeytinin yaygın uğraş olması zeytin ile yapılan mamüllerin artmasına sebep olmuştur. Ada endüstrisinin temeli zeytinlerin

³⁶¹ 1 kıyye=1.283,5 kilogramdır.

³⁶² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.251

³⁶³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.251

³⁶⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.245

³⁶⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.245

işlenmesi yoluyla yapılan zeytinyağı idi. Hemen her kaza ve köyde oldukça ilkel şekilde çalışan yağ imalathaneleri bulunmakta idi. Yağ fabrikası özelliğini taşıyabilecek bu işletmelerin sayısı 120 kadardır.³⁶⁶ Zeytinyağı adanın en önemli gelir sağlayan kaynağı olması bakımından önemi tartışılmazdır. 100 kilo zeytinden yaklaşık 25 kilo zeytinyağı elde ediliyordu.³⁶⁷

Toplanan zeytinlerden zeytinyağının yapılış aşamalarından sonra elde edilen yağ sabun yapımında da sarf edilmekte idi.³⁶⁸ Girit sabunu doğu bölgesinde oldukça beğenilen ve istenilen bir sabun türü idi. Bu sebeple adada sabun üretimi ve ticareti zeytinyağı kadar aktif bir durumdaydı. Adada toplam 45 adet sabunhane bulunmaktadır.³⁶⁹ Salnamede sabun imalathanelerine ayrıca değinilmemekte olup bunlar zeytinyağı imalathaneleri içerisinde ele alınmaktadır.

Girit'in kalkınmasında hiç şüphesiz tarım ürünleri ve yan ürünleri başlıca kaynaklar idi. Üzümün hemen hemen her tarafta yetişmesi ile birlikte bu üzümün şarap imali yoluna gidilmiştir. Adanın Akdeniz ve Avrupa'nın geçiş güzergâhında olması burada üretilen şarapların Avrupa ve Akdeniz'e taşınmasını sağlamıştır.

Toplanan üzümlerin kaliteli olması halinde bu üzümlerden şarap üretilmekte idi. Resmo ve Kandiye sancaklarında her sene Avrupa'ya üzüm ihracı gerçekleştirilmektedir. Yüz kıyye üzümün yetmiş beş kıyye kadar şarap ürettiği aktarılmaktadır.³⁷⁰ XIX. yüzyılın sonunda yılda yaklaşık 3.200.000 litre şarap üretimi olmakla bunu önemli oranda Fransa, İtalya, Avusturya ve Anadolu'ya göndermekteydi.³⁷¹

Adanın ihracat ve ithalatında önemli bir yeri olan Suda limanında bulunan atölyeler önemli yer tutmaktadır. Bunlar miriye ait olarak görev almakta olan ve tersane çalışmalarına katkı sağlamak amaçlı sekiz adet atölye bulunmaktadır. Bunlar arasında marangozhane, kalıbhane, kazhganhane, tesviyehane, errehane (bıçkı atölyesi), değirmen, dökümhane, tamirhane görev yapmakta idi. Bu atölyeler ithalat ve ihracatın yapılmasında üretim kadar önemli görevler sürdürmekteydiler.³⁷² Bu atölyelerin yönetimi fabrika-yı hümayun dairesi yoluyla sağlanmakta idi.

³⁶⁶ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.109

³⁶⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.248

³⁶⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.248

³⁶⁹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.109

³⁷⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.250

³⁷¹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.110

³⁷² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.78

5. Vergi ve Bütçe

Vilayetin gelir kaynaklarından alınan vergiler ile yönetim sürdürülmüştür. Bu vergiler arasında gelir vergisi, yazın toplanan mahsülattan alınan aşar vergisi, zeytin ağacından alınan aşar, balık resmi, sünger resmi önemli vergiler arasındadır. İkinci gelir kaynağını oluşturan ise vilayette bulunan mahkeme, matbaa ve benzeri kurumların hasılatları, meralar ve emlaklardan alınan vergiler, taş ocağı ve alçı taşı hasılatları, kıyı şeridinde bulunan iskele üzerindeki dükkan ve işletmelerden alınan iskele vergisi alınıyordu. Bu vergi ve gelirler toplamda 12.435.857 gelir oluşturmakta idi.³⁷³

Vilayetin bütçesinde önemli bir yer olan gider kısmında ise dahiliye, maliye, adliye, jandarma ve polis kolluk kuvvetlerine, maarif-i umumiye ve umur-ı nafia için harcanan masraflar oluşturmaktadır. Adanın toplam masrafı 12.435.857 krş olmuştur.³⁷⁴

Görüldüğü üzere adanın gelir ve gider dengesi sağlanmıştır. Ada, Halepa Sözleşmesi'ne kadar olan sürede sürekli merkezi idareden ve duyun-ı umumiye idaresinden borçlar almakta idi. Ancak yapılan düzenlemelerden sonra adada sükûnet sağlandığı dönemlerde gelirlerin ve giderlerin denk olduğu anlaşılmaktadır. Bunda da hiç şüphesiz Girit vilayetinin verimli ve mahsûldar bir ada olmasının payı çok büyüktür.

G. SAĞLIK

Osmanlı hastanelerinde din ve ırk ayrımı yapılmaksızın her insana hizmet verilmekteydi. İlk hastane Bursa'da Yıldırım Bâyezid tarafından şehrin doğusunda yaptırılmıştır. Bundan sonra ise Sivas, Amasya, Tokat, Çankırı, Kastamonu ve Konya'da da hastaneler yapılmış, ayrıca fethedilen her bölgede bu tesislerin kurulmasına çalışılmıştır. Edirne'nin fethini takiben burada cüzamlılar için bir hastane yapıldığı gibi, II. Bâyezid tarafından 1485'de Tunca nehri kenarına yaptırılan cami yanına, akıl hastalarının su, müzik ve kuş sesiyle tedavi edildiği bir hastane inşa ettirilmişti.³⁷⁵

XIX. Yüzyılın sonuna doğru Osmanlı Devleti'nde sağlık alanında önemli adımların atıldığını görmekteyiz. II. Abdülhamid döneminde kurulan sağlık kurumları günümüzde bile varlıklarını sürdürmektedirler. Şişli Etfal Hastanesi, Kuduz Hastanesi, Üsküdar Akıl Hastanesi, Gureba Hastanesi, Zeynep Kâmil Hastanesi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi payitahtta açılan önemli sağlık kurum ve kuruluşlarıdır.

³⁷³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.160

³⁷⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.161

³⁷⁵ Halaçoğlu, a. g. e., s.144

Sadece merkez ve yakın yerlerde hastanelere önem verilmemiş taşra idare merkezlerinde de hastaneler ve sağlık ocakları niteliğinde görev yapan karantina daireleri kurulmuştur. Girit vilayetinde de bu dairelere rastlanmaktadır.

1. Hastaneler

Vilayet merkezi Hanya'da merkez hastanesi adıyla zikr olunan bir askeri hastane bulunmaktadır. Bu hastanede miralay Ahmed Avni Bey baştabip, binbaşı rütbesinde birinci ve ikinci tabip, yüzbaşı rütbesinde üç tabip ve farklı rütbelerde eczacı ve cerrahlar ile birlite bir imam, iki kâtip görev almakta idi. Bu hastanede görev yapan toplam 22 personel bulunmaktadır.³⁷⁶

Yine vilayet merkezinde bundan başka aynı adla anılan sivil bir hastane daha mevcuttur. Burada baştabip Mehmed Ali Efendi, ikinci bir tabip Rupen Efendi, hastane müdürü Mehmed Kapudan, kâtip Adil Efendi, cerrah Reyhan Efendi, eczacı Ahmed Efendi, eczacı muavini Yani Efendi bu hastanede görev yapan personeller olarak kayıtlarda verilmiştir.³⁷⁷ Bu hastaneler ile ilgili başka herhangi bir bilgi verilmemektedir. Bu kurumlarda sadece görev yapan memur ve doktorların ismi zikr edilmiştir. Vilayet merkezinde bir sivil hastane dışında başka hastanelere rastlanmamaktadır. Askeri hastane ve revir düzeyindeki kurumlar askeri kurumlar arasında zikr edilmiştir. Diğer sancak ve kaza idare merkezlerinde karantina dairesi olduğunu görmekteyiz.

2. Karantina Daireleri

XIX. yüzyılın başlarından beri salgın hastalıklar Avrupa kıtasında olduğu gibi Osmanlı Devleti'ni de tehdit etmekteydi. Osmanlı Devleti'nin de Avrupa'da meydana gelen bilimsel çalışmalar ışığında önlemler almaya çalıştığını görmekteyiz. XIX. yüzyılın ortasına doğru Anadolu'da görülen veba ve diğer salgın hastalıklar hızla payitahta sıçrayarak birçok kimsenin ölümüne neden olmuştu. Sağlık personelinin azlığı da gerekli önlemlerin zamanında alınmasını önlemiştir. II. Mahmut zamanında karantina dairesi kurulmasına karar verilmiştir. Daha sonra İmparatorluğun diğer vilayetlerinde karantina daireleri kurulmuş olduğunu görmekteyiz.

Karantina Dairesi'ne Hanya, Resmo ve Kandiye sancaklarında tesadüf edilmektedir. Hanya'da bulunan bu daire tabip, kâtip, yazıcı ve üç başgardiyân burada görev almaktadır.³⁷⁸ Resmo ve

³⁷⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.74-75

³⁷⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.76-77

³⁷⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.53

Kandiye sancaklarında bu dairede birer memur ve gardiyan bulunmakta olup başka bir bilgi verilmemiştir.³⁷⁹ İsfakiye ve Laşid sancaklarında bu daireye tesadüf edilmemektedir.

H. DİNİ YAPI VE KURUMLAR

Müslümanların dini yönetiminin başında vilayet merkezi Hanya'da görev yapan şer'i hukukun başı olan Girit kadısı yer almakta idi. Resmo ve Kandiye sancaklarında birer kadı olduğu halde bunlar hiyerarşik olarak Girit kadısının idaresi altında idi. Diğer sancaklar ise Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu kazalarda ise bu görevi naibler yürütmekte idi.³⁸⁰

Adada nüfus bakımından en fazla olan Rum cemaatinin dini yönetimi İstanbul Rum Patrikhanesi tarafından seçilen ve Bab-ı Âli tarafından onaylanan Girit metropolitinin yönetimi altındaki dokuz piskopos aracılığı ile sağlanmakta idi.³⁸¹

Girit adasında 88.487 Müslüman, 204.781 Rum (Hristiyan), 646 Yahudi ve 287 Protestan (Hristiyan) nüfus bulunmakta idi.³⁸² Bu cemaatlerin ibadetlerini yaptığı farklı ibadet merkezleri oluşturulmuştur.

Bu cemaatlerin ibadetlerini yerine getirdiği ibadethaneler sayısında kaynaklarda farklı sayılar görülmektedir. Şemsettin Sami, ada içerisinde 175 cami-i şerif, 19 tekke, 1000 kilise, 3 havra olduğunu zikr etmektedir.³⁸³

Bir başka kaynak şu bilgileri aktarmaktadır. Buna göre Girit vilayetinde toplam 160 cami ve buna karşılık 250 adet kilise ve manastır bulunmakta idi. Camiler özellikle Kandiye, Hanya, Resmo ve Laşid sancak merkezlerinde bulunmaktaydı. Rumlara ait her sancak merkezinde bir kilise ile kazalarda ve Rumlara ait her sancak merkezinde birer manastır bulunuyordu. Yahudilerin ise ikisi Hanya'da ve biri Kandiye sancaklarında toplam 3 adet sinagogları bulunmakta idi.³⁸⁴

Bu verilen rakamlar arasında farklılık olmasının en temel nedeni adada zaman zaman gerçekleştirilen kargaşa ortamlarında cami, kilise ve manastırların zarar görmesi muhtemeldir. Bu ve bunun gibi birçok sebepten dolayı ada dâhilinde bulunan ibadethanelerin sayısında zaman zaman azalma ve artmaların olduğunu kaynaklardan takip edebilmekteyiz.

H.1310 tarihli salnamede yalnızca Müslüman cemaatine ait ibadethaneler zikr olunmuştur. Gayrimüslim tebaanın ibadethanelerine dair bir bilgi içermemektedir. Vilayet merkezi Hanya'da

³⁷⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.99-114

³⁸⁰ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.102

³⁸¹ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.102

³⁸² Sami, **a. g. md., C.V**, s.3856; Ada'da bulunan nüfus için bkz. Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s. 77-83; Ada'nın nüfusu hakkında araştırmamıza konu olan H.1310 Girid salnamesi hiçbir bilgi içermemektedir.

³⁸³ Sami, **a. g. md., C.V**, s.3856

³⁸⁴ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.102

24 cami, 6 mescid ve 14 tekke³⁸⁵, Kandiye'de 67 cami, 34 mescid, 16 tekke, Resmo'da 26 cami, 14 mescid, 7 tekke, Laşid sancağında 35 cami, 12 mescid bulunmaktadır.³⁸⁶

Buna göre Girit'te en fazla müslüman nüfusun Kandiye sancağında olduğunu söylemek mümkündür. Burada diğer livalarda olduğundan fazla sayıda ibadethane olduğu göze çarpmaktadır. İsfakiye sancağında bulunan ibadethaneler hakkında bilgi verilmemiştir. Adada toplamda 152 cami ve 66 mescid bulunmaktadır. Bunların dışında ada hayatında müslümanlar için önemli yeri olan tekke sayısı 37'dir.³⁸⁷

İbadethaneler dışında ada halkının hizmetine sunulmuş ve kişiler tarafından hayr edilerek yapılan çeşme, sebilhaneler ve muvakkithaneler bulunmaktadır. Bunların sayısı verilmek dışında herhangi bir bilgi sunulmamasından dolayı ayrı bir konu başlığı altında değerlendirme yapmayı mümkün kılmamıştır. Bu sebepten sayıları aktarmayı uygun gördük. Salnamede Hanya'da 9 çeşme, 2 sebilhane ve 2 muvakkithane, Kandiye'de 26 çeşme, 4 sebilhane ve 3 muvakkithane, Resmo'da 21 çeşme ve 1 muvakkithane, Laşid sancağında sadece 10 çeşme olduğu görülmektedir³⁸⁸

Genel olarak bir değerlendirme yaparsak Girit'te Osmanlı Devleti'nin uyguladığı bir serbesti ortam insanların uzun yıllar buralarda istedikleri tarzda ve özgürce yaşamalarına olanak vermiştir. Bakıldığında kilise ve manastırların sayıları kaynaklardan anlaşıldığı üzere nüfus oranı ile orantılı bir sayıda olduğu görülmektedir. Adanın Osmanlı hâkimiyeti dönemlerinde farklı dinlerin mensubu insanlar bir arada yaşamakta idiler. Bu insanlar dilediği gibi kilise, manastır ve diğer dini yapılarda özgürce ibadetlerini gerçekleştirmektedirler. Osmanlı Devleti, tebaası olan tüm insanlara eşit haklar tanıdığı gibi Girit adasının özerk yapısı itibariyle gayrimüslim cemaatlerin burada hem dini hem de yönetsel açıdan oldukça etkin faaliyetler yürüttükleri anlaşılmaktadır.

I. HABERLEŞME VE ULAŞIM

Osmanlı Devleti'nde muhabere işleri telgraf ve posta yoluyla sağlanmakta idi. XIX.yüzyılın ortalarına gelindiğinde İmparatorluğun hakimiyeti altında bulunan vilayetlerle iletişimi sıkı tutmaya çalıştığını görmekteyiz. Özellikle Girit'te ayrılıkçı hareketlerin sık görülmesi ve her an böyle bir durumun ortaya çıkabilmesi ihtimaline karşın adada bu hareketleri önceden haber alınması için posta ve telgraf idarelerine çok fazla önem veriliyordu. Bunun dışında adaya

³⁸⁵ Tekkeler müslüman cemaatin yaygın olduğu yerlerde önemli dini ve sosyal görevler yüklenmişlerdir. Örnek için bkz. İsmail Kara'nın **Hanya/Girit Mevlevihanesi** üzerinde çalışması bu tekkelerin yörenin gerek eğitim gerek sosyal ve dini yapının güçlendirilmesinde son derece mühim roller üstlendiklerini görmekteyiz.

³⁸⁶ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185

³⁸⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185

³⁸⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.185

ulaşım deniz yoluyla yapılmakta idi. Girit'ten İstanbul'a ve diğer vilayetlere ulaşım hatları bulunmakta idi. Yolculuklar bu hatlar sayesinde yapılmakta idi. Aynı zamanda posta işlemleri de bu sayede yapılmakta idi.

1. Telgraf ve Posta Dairesi

İmparatorlukta 1865 yılı ortalarında İzmir-Manisa-Edremit-Çanakkale-İstanbul arası telgraf hattı tamamlanmıştı. Telgraf şebekesi Osmanlı Devleti'nde hızla kuruldu ve merkeziyetçi idarenin vazgeçilmez teknik araçlarından biri oldu.³⁸⁹

Girit'te telgraf ve posta çok önemli bir daire olarak göze çarpmaktadır. Bu daire vilayet merkezi Hanya'da bir daire olarak görülmektedir. Bu dairenin başında müdür, muhabere memuru ve posta memuru bulunmakta idi. Buradaki görevliler vilayetin merkezine gelen yazışmaları ve postaları kontrol etmekte. Bu dairede görevli memur ve sorumluların isimleri zikr olunmuştur.³⁹⁰

Resmo sancağında bu daire bünyesinde görev yapan bir müdür ve posta memuru bulunmaktadır. Bu dairede bulunan kişilerin isimleri geçmekle birlikte hakkında herhangi bir ayrıntı verilmemiştir.³⁹¹ Kandiye sancağında bu dairede bir müdür, iki telgraf memuru ve bir posta memuru bulunmaktadır. İsimleri zikr olunması dışında herhangi bir malumat yoktur.³⁹² Kandiye sancağına bağlı Maloviz kazası dâhilinde bir posta noktası bulunmakta ise de burada posta memuru Bayramzâde Nazım Bey dışında herhangi bir görevli bulunmamaktadır.³⁹³ Yine Kandiye sancağı dâhilinde Pedye kazasında Ali Midhat Efendi posta memuru olarak görev yapmaktadır.³⁹⁴

Laşid sancağında telgraf ve posta dairesi bünyesinde sadece bir memur bulunmaktadır.³⁹⁵ İsfakiye sancağında ne posta ne de telgraf dairesine rastlanmamaktadır. Vilayetin merkezi her ne kadar Hanya olsa da telgraf ve posta idaresi en kuvvetli liva Kandiye olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim sancaklarda bile bir ya da iki görevli bulunurken Kandiye sancağına bağlı iki kazada posta işlerinden sorumlu memura rastlanması bu bakımdan önemlidir.

³⁸⁹ Ortaylı, **Osmanlı Mahalli İdareleri...**, s.29

³⁹⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.53

³⁹¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.99

³⁹² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.114

³⁹³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.119

³⁹⁴ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.122

³⁹⁵ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.133

2. Ulaşım

Adada ulaşım Venedik zamanından kalma yollarla sağlanmaktaydı. Ticari canlılığın belirleyicisi olan limanlara ulaşım bu yollar vasıtasıyla sağlanıyordu. Ancak bu yollar bakımsız ve tahrip edilmiş halde bulunmakta idi. Bundan başka kış mevsiminde akarsuların ada yaşamını olumsuz etkilememesi için bu akarsular üzerinde iki köprü bulunmakta idi. Bunlardan ilki Bizans yapısı ve Resmo'da bulunmakta idi. İkinci köprü ise Kandiye'de Mısır valisi Mehmed Ali Paşa, yönetimi sırasında yapılmıştı.³⁹⁶

Girit adasına ulaşımı sağlayan posta vapurları salnamemizde zikr olunmuştur. Bu vapurlar sayesinde ada halkı, çevresindeki adalar ve vilayetlere ticari mallarını göndermekte veya seyahat etmekte idi.

Adanın ulaşımını sağlayan "*idâre-i mahsûsa*" yani devlet vapur işletme idaresi önemli rol oynamaktadır. Girit sahilinde baş acenta bulunmakta olup başında Mustafa Kazım Efendi vardır. Bunun yanında acenta kâtibi, ambar kâtibi, tahliye memuru, Kandiye ve Resmo acentalarında görevli kişilerin isimleri zikr olunmak suretiyle haklarında başka malumat yoktur.³⁹⁷

Haberleşme ve ulaşımı sağlayan posta vapurları devlet vapur idaresi tarafından üç hat üzerinden sağlanmakta idi. Trablusgarp Hattı: Bu hatta çalışan vapurlar on beş günde bir defa cumartesi günleri İstanbul'dan açılarak Gelibolu, Çanakkale, Midilli Adası, İzmir, Şire, Kandiye ve Resmo iskelelerine uğrayarak perşembe günleri Hanya limanına varıp buradan istikamet Derne, Bingazi, Malta ve Trablusgarb iskelelerine varıp ordan tekrar adı geçen iskelelere uğrayarak İstanbul'a ulaşmakta idi.³⁹⁸

İskenderiye Hattı: Bu vapur hattındaki vapurlar İstanbul'dan Mısır'a doğru on beş günde bir defa cumartesi günleri İstanbul, Gelibolu, Çanakkale, Midilli, İzmir, Şire iskelelerine uğradıktan sonra çarşamba günleri Hanya limanına varıp ordan Resmo, Kandiye'ye vardıktan sonra Mısır'a vardıktan sonra tekrar buralara uğrayarak İstanbul'a gelip seferi tamamlamakta idi.³⁹⁹

Girid Hattı: Vilayet dâhilinde bulunan İstinye vapuru sekiz günde bir Hanya limanından hareket etmek suretiyle Resmo, Kandiye, İşperlanka, Aya Nikola, Estiye iskelelerine vardıktan sonra tekrar bu liman ve iskelelere uğrayarak Hanya limanına ulaşmakta idi.⁴⁰⁰ Vilayet dâhilinde

³⁹⁶ Adıyeke, **a.g.e.**, (2000), s.101

³⁹⁷ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.187

³⁹⁸ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.187

³⁹⁹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.187

⁴⁰⁰ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.187-188

bulunan limanlar arasında ticareti ve haberleşmeyi sağlaması açısından bu hat oldukça önemlidir.

Osmanlı ve Girit'e ait hatlar dışında yabancı özel sermaye şirketleri ulaşım ve haberleşmede önemli yer almışlardır. Bunların başında Bahr-i Sefid (Akdeniz) Gorci Kumpanyası bulunmaktadır. Hanya, Resmo ve Kandiye livalarında acentaları bulunmaktadır. Bu şirket vapurları İstanbul'dan salı günü hareket ederek cumartesi günü Hanya ve Kandiye'ye varmakta burada işini bitirdikten sonra Resmo ve Adalar Denizi'nin önemli ticaret merkezlerine uğradıktan sonra İstanbul'a varmakta idi.⁴⁰¹

Yabancılara ait bir başka şirket ise Luid Kumpanyası idi. Bu şirketin Girit adasında bir acentası bulunmakta idi. Bu şirkete ait vapurlar haftada bir defa adaya sefer düzenlemekteydi. Girit'ten her salı günü hareket ederek Resmo, Kandiye, Sisam, Çeşme, Sakız adalarına uğradıktan sonra İzmir'e varıp buradan Midilli, İstanbul, Varna ve Karadeniz'in bazı iskelelerine ve Mısır'a kadar olan bu geniş bölgede birçok sahil şehri için önemli bir aktarma noktasında rol almakta idi. Bu şirkete ait başka bir vapur yine aynı günde Yunan adalarına, Venedik, Arnavutluk, Dalmaçya, Korfu ve daha birçok Avrupa liman şehrine uğramakta idi.⁴⁰²

Bir diğer yabancı şirket ise Panaliniyon Yunan Kumpanyası idi. Bu şirkete ait bir acenta Girit'te ikamet etmekte olup haftada bir defa cumartesi adaya gelip Hanya, Resmo ve Kandiye iskelelerine uğramakta idi.⁴⁰³

Girit adasının haberleşme ve iletişiminin büyük kısmı bu yabancı şirketler eliyle sürdürülmekte idi. Bu şirketler bazı zamanlarda yolcu ve haberleşme amaçlı kullanılsa da özellikle Yunanistan'ın bağımsızlığını almasından sonra adaya bu işletmeler yoluyla isyanlar çıkartılması için Rum isyancıları getirilmiştir. Adanın kısa zamanda Yunanistan'ın arka bahçesi haline gelmesinde bu yabancı sermaye kaynaklı şirketlerin payı oldukça yüksektir.

⁴⁰¹ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.188

⁴⁰² Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.188

⁴⁰³ Salname-yi Vilâyet-i Girid, 1310 (1892), s.188

III. BÖLÜM

H. 1310 (M. 1892) TARİHLİ GİRİT VİLAYET SALNAMESİ'NİN GÜNÜMÜZ HARFLERİNE ÇEVİRİLMESİ

{{ Salnâme-i Vilâyet-i Girid }}

1310

Sene-i kamer-i yedisine musadif

1308

Sene-i maliyesi için tertîb olunmuşdur

(Def'a-i Sâlîse)

{{ Vilâyet matbaasında tab' olunmuşdur }}

(1310)

<< Fihrist >>

Sâhife

5	Takvim-i Salnâme
17	Mebâdi-i Fusûl
26	Eyyâm-ı Meşhure-i İslâmiye
27	Eyyâm-ı Ta'tîliye Resmiye-i Vilâyet
28	Selâtin-i izâm Osmaniyenin tarih-i vilâdet ve cûlus ve irtihalleriyle müddet-i ömr ve saltanat ve müdâfin-i hümâyunları
42	Saltanat-ı seniye'nin nişan-ı zişanları
46	Erkân ve me'murin-i vilâyet
57	Ümerâ ve zabitan-ı askeriye
79	Jandarma ümerâ ve zabitanı
83	Polis komiser ve neferâtı
85	Kizonya Kazâsı Me'murları
89	Kisamo // //
93	Selne // //
96	Resmo Sancâğı //
111	Kandiye Sancâğı //
131	Laşid Sancâğı //
147	İsfakiye Sancâğı //

Sâhife

- 158 Düvel-i ecnebiye konsoloslarıyla mâiyyet me'murları
- 160 Vilâyet bütcesi(bütçesi)
- 162 Eytâm sanduklarının nukud mevcudeleriyle mesârif ve vâridâtı
- 162 Evkâf sanduklarının masârifât ve vâridâtı
- 162 Nüvâh-ı vâridât ve mâsârifâtı
- 164 Zâbıta-i tekâüd sandığı
- 164 Karantina
- 165 Devr-i Gâzi Sultân Mehmed Hân-ı râbiden devr-i Sultan Abdülhamid Hân
Gâziye kadar Kandiyeye gelen vilâyet-i izâm hazerâtı
- 169 Feth-i hâkâniyyeden berü ve Hanya'yı teşrif buyuran vilâyet-i izâm hazerâtı
- 181 Mekâtib-i Hristiyaniye
- 183 Mekâtib-i İslâmiyye
- 184 Akarât-ı maârif-i İslâmiyye
- 185 Cezirede bulunan cevâmi'-i şerife ve hayrât ve mir'at
- 185 Emâkin-i askeriye ile kalâ' şahâne
- 187 Girid ceziresine âmedşûd iden vasıta vapurları
- 190 Huruf-ı hecâ' sırasıyla tertib olunmuş olan Girid karasına hâvi cedvel
- 234 Girid'in ahvâl-i tabîiyyesi
- 245 Malûmât-ı muhtasârâ'-i zirâ'îye
- 253 Taksimât-ı Vilâyet

İşbu salnâmede tulû şemsde beş derece temkîn ihrâcı
ve ikindi namazı beyne'l-asreyn edâ olunmak için
minel-kâdim buraca mer'i olduğu üzere
asr-1 evvela beş derece zamıyla
hesab olunmuşdur.

(İ'tizâr)

Sâye-i terakkiyât-vâye-i hazret-i padişâhide vilâyetin üçyüz on sene-i hicriyesine mahsus olan ve sene-i merkûma evâilinde tertibine mübâşeret olunan Girid Vilâyeti salnâmesinin tab'ı bu kere kârin hadd-i hitâm olmuştur. Bunun tehhûr tab'ı Giride mahsus usûl-ı muhâkemât-ı hukukiye ve cezaiye kânun muaddillerinin ahkâmı mucibince devâir-i adliyede isti'mâlî lazım gelüb otuz dört nev'î bâliğ olan evrak ve defâtir-i mütenevvi'-i adliyenin bir milyon karîb mikdarının ve bir de Giride mahsus olub perişan bir halde bulunduğ u halde cem' ve telfik idilen nizâmâtın tab' ve temsiline matbaaca hasr-ı meşâgil idilmesinden neş'et itmiş olduğ u mualla i'tizâr beyân ve ihtâr olunur.

Yortu Günlerinin Rumûzâtı

E - Ermeni

L - Latin

R - Rum

Y - Yahudi

K - Katolik

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)						(1310 sene-i kameriyye)						
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsâk		Asr		Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı hızır	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Temmuz efrenği	Temmuz-ı rûmî	Muharremü'l-haram	
R	İbtidâ-i eyyâm-ı bâhûr	07	57	09	09	05	01	09	42	082	25	13	1	Pazarertesi
		07	57		10		02		44	083	26	14	2	Salı
		07	59		10		02		45	084	27	15	3	Çehârşanba
		08	00		10		03		47	085	28	16	4	Pencşenbe
		01	11		04		04		48	086	29	17	5	Cuma
		02	12		05		05		49	087	30	18	6	Cumaertesi
		03	13		06		06		01	088	31	19	7	Pazar
		04	14		06		06		02	089	01	20	8	Pazarertesi
		06	14		07		07		04	090	02	21	9	Salı
		08	15		08		08		06	091	03	22	10	Çehârşanba
R	Ağustos efrenği eyyâm 31	10	15		09		09	09	08	092	04	23	11	Pencşenbe
		12	16		10		10	10	00	093	05	24	12	Cuma
		14	17		11		11		01	094	06	25	13	Cumaertesi
		16	18		12		12		03	095	07	26	14	Pazar
		19	18		13		13		05	096	08	27	15	Pazarertesi
		21	19		14		14		07	097	09	28	16	Salı
		23	20		15		15		09	098	10	29	17	Çehârşanba
		25	21		16		16		11	099	11	30	18	Pencşenbe
		27	22		16		16		12	100	12	31	19	Cuma
		29	22		17		17		12	101	13	01	20	Cumaertesi
L	Ağustos-ı rûmî-i eyyâm 31	31	23		18		18		13	102	14	02	21	Pazar
		34	24		19		19		15	103	15	03	22	Pazarertesi
		36	25		20		20		17	104	16	04	23	Salı
		38	25		21		21		19	105	17	05	24	Çehârşanba
		40	26		22		22		21	106	18	06	25	Pencşenbe
		43	27		23		23		23	107	19	07	26	Cuma
		45	27		24		24		25	108	20	08	27	Cumaertesi
		48	28		25		25		27	109	21	09	28	Pazar
		50	28		26		26		30	110	22	10	29	Pazartesi
		08	53	09	29	05	27	10	32	111	23	11	30	Salı
L	Tahvil-i şems-i besniyle													

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)						(1310 sene-i kameriyye)						
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfîfâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı hızır	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Ağustos efrenği	Ağustos-ı rûmî	Saferü'l-hayr	
ERK	Vefât-ı Meryem râdîah-anhü	08	55	09	29	05	28	10	34	112	24	12	01	Çehârşanba
			58		29		29		36	113	25	13	02	Pencşenbe
		09	00		30		30		39	114	26	14	03	Cuma
			03		30		31		40	115	27	15	04	Cumaertesi
			05		31		32		43	116	28	16	05	Pazar
			08		31		33		46	117	29	17	06	Pazarertesi
			10		32		34		48	118	30	18	07	Salı
			13		32		35		51	119	31	19	08	Çehârşanba
			15		33		37		53	120	01	20	09	Pencşenbe
			17		34		38		55	121	02	21	10	Cuma
L	Cûlus-ı hümâyun eylül-i efrenği eyyâm 30	20			35		39		57	122	03	22	11	Cumaertesi
		22			36		40	10	59	123	04	23	12	Pazar
		25			37		41	11	02	124	05	24	13	Pazarertesi
		27			37		42		04	125	06	25	14	Salı
		29			38		43		06	126	07	26	15	Çehârşanba
		31			38		44		08	127	08	27	16	Pencşenbe
		33			39		45		11	128	09	28	17	Cuma
		35			40		46		13	129	10	29	18	Cumaertesi
		37			41		47		15	130	11	30	19	Pazar
		39			41		48		17	131	12	31	20	Pazarertesi
R	Şehâdet-i Yahya aleyhisselâm	42			42		49		18	132	13	01	21	Salı
		45			42		50		20	133	14	02	22	Çehârşanba
		47			43		51		22	134	15	03	23	Pencşenbe
		49			43		52		24	135	16	04	24	Cuma
		51			44		53		26	136	17	05	25	Cumaertesi
		53			44		54		29	137	18	06	26	Pazar
		55			45		56		31	138	19	07	27	Pazarertesi
		58			45		57		33	139	20	08	28	Salı
		10	00	09	46	05	58	11	36	140	21	09	29	Çehârşanba
		ERK	Karâr-ı neyl Vilâdet-i Meryem râdîah-anhü											

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)								
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı ruz-ı hızır	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Eylül efrenği	Eylül-i rûmî	Rebî-ül-evvel	
L	Tahvil-i şems-i bi-mirân ve fasl-ı	10	03	09	46	05	59	11	38	141	22	10	01	Pencşenbe
EL	hârif		05		46		06		40	142	23	11	02	Cuma
EL			08		47				42	143	24	12	03	Cumaertesi
R	İdû'l-salîb		10		47				44	144	25	13	04	Pazar
			13		48				47	145	26	14	05	Pazarertesi
			15		48				49	146	27	15	06	Salı
R	Noksân-ı mâ-eşcâr		17		49				51	147	28	16	07	Çehârşanba
			19		49				54	148	29	17	08	Pencşenbe
	Teşrin-i evvel efrenği 31		21		50				56	149	30	18	09	Cuma
			23		51				58	150	01	19	10	Cumaertesi
	Leyle-i mevlidü'n-nebi aleyhisselam		26		51			12	00	151	02	20	11	Pazar
			29		52				03	152	03	21	12	Pazarertesi
			31		52				05	153	04	22	13	Salı
			34	09	53				07	154	05	23	14	Çehârşanba
			36		53				09	155	06	24	15	Pencşenbe
R	Bed'e-î sukût-ı orak		38		53				12	156	07	25	16	Cuma
			40		54				14	157	08	26	17	Cumaertesi
			42		54				16	158	09	27	18	Pazar
			44		54				18	159	10	28	19	Pazarertesi
			46		55				21	160	11	29	20	Salı
	Teşrin-i evvel-i rûmi eyyâm 31		49		55				23	161	12	30	21	Çehârşanba
			51		55				25	162	13	01	22	Pencşenbe
			53		56				27	163	14	02	23	Cuma
			55		56				29	164	15	03	24	Cumaertesi
		10	57		57				32	165	16	04	25	Pazar
L	Evvel-i gars	11	00		57				34	166	17	05	26	Pazarertesi
			02		57				36	167	18	06	27	Salı
			04		58				38	168	19	07	28	Çehârşanba
			06		58				40	169	20	08	29	Pencşenbe
	Bürûdet-i miyâh	11	08	09	58	06		12	42	170	21	09	30	Cuma

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)								(1310 sene-i kameriyye)						
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfîât		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı hızır	şühûr			Eyyâm		
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Teşrin-i evvel efrenği	Teşrin-i evvel-i rûmi	Reb'ül-âhir			
L	Tahvîl-i şems-i bi-garb Noksân-ı mâ'-i seyl	11	10	09	58	06	33	12	40	171	22	10	01	Cumaertesi		
			12		58		34		47	172	23	11	02	Pazar		
			14		59		35		49	173	24	12	03	Pazarertesi		
			16		59		36		51	174	25	13	04	Salı		
			18		59		37		53	175	26	14	05	Çehârşanba		
			20	10	00		38		55	176	27	15	06	Pencşenbe		
			22	10	00		39		57	177	28	16	07	Cuma		
			24	10	00		40	12	59	178	29	17	08	Cumaertesi		
			26	10	01		41	01	01	179	30	18	09	Pazar		
			28		01		42		03	180	31	19	10	Pazarertesi		
L	Teşrin-i sâni efrenği 30		30		01		43		05	181	01	20	11	Salı		
			32		01		44		07	182	02	21	12	Çehârşanba		
			34		01		45		09	183	03	22	13	Pencşenbe		
			36		01		46		11	184	04	23	14	Cuma		
			38		02		47		13	185	05	24	15	Cumaertesi		
			40		02		48		15	186	06	25	16	Pazar		
		R	Rûz-ı kâsım Teşrin-i sâni-i rûmi 30		42		02		49		18	1	07	26	17	Pazarertesi
					44		02		50		19	2	08	27	18	Salı
					46		03		50		20	3	09	28	19	Çehârşanba
					48		03		51		22	4	10	29	20	Pencşenbe
	50				03		52		23	5	11	30	21	Cuma		
	52				03		52		24	6	12	31	22	Cumaertesi		
	54				03		53		26	7	13	01	23	Pazar		
	56				03		54		28	8	14	02	24	Pazarertesi		
	58				03		54		29	9	15	03	25	Salı		
	11			59		03		55		31	10	16	04	26	Çehârşanba	
	İhtifâ'-i haşerât	12			04		56		32	11	17	05	27	Pencşenbe		
			03		04		57		33	12	18	06	28	Cuma		
		12	05	10	04	06	57	01	35	13	19	07	29	Cumaertesi		

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)								(1310 sene-i kameriyye)				
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âftâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Teşrin-i sâni efrenği	Teşrin-i sâni-rûmi	Cemâziye'l-evvel	
R		12	06	10	04	06	58	01	36	14	20	08	01	Pazar
	Tahvîl-i şems-i bi-kâvs		07		04	06	59		38	15	21	09	02	Pazarertesi
			09		04	07	00		39	16	22	10	03	Salı
			10		05		01		41	17	23	11	04	Çehârşanba
	Nüzûl-i mâ'-i eşcâr		12		05		02		43	18	24	12	05	Pencşenbe
R	Evvel-i savm-ı milâd		13		05		03		45	19	25	13	06	Cuma
			14		05		03		46	20	26	14	07	Cumaertesi
			16		05		04		47	21	27	15	08	Pazar
L			17		05		04		48	22	28	16	09	Pazarertesi
			18		05		05		50	23	29	17	10	Salı
	Evvel-i berd-i acûz		19		05		06		51	24	30	18	11	Çehârşanba
	Kanûn-ı evvel efrenği		19		06		06		52	25	01	19	12	Pencşenbe
	eyyâm 31		19		06		07		53	26	02	20	13	Cuma
ER	Duhûl-ı Meryem bi-mihrâb		20		06		07		54	27	03	21	14	Cumaertesi
			20		06		08		55	28	04	22	15	Pazar
	İbtidâ-i rih-i şimâlî		21		06		08		56	29	05	23	16	Pazarertesi
			21		06		09		57	30	06	24	17	Salı
	Ahr-ı sûkut-ı orak		22		06		09		58	31	07	25	18	Çehârşanba
L			22		06		10		59	32	08	26	19	Pencşenbe
			23		06		10	01	59	33	09	27	20	Cuma
			24		06		10	02	00	34	10	28	21	Cumaertesi
			25		06		11		01	35	11	29	22	Pazar
R			25		07		11		01	36	12	30	23	Pazarertesi
			26		07		11		02	37	13	01	24	Salı
	Kanûn-ı evvel-i rûmi		26		07		12		02	38	14	02	25	Çehârşanba
	eyyâm 31		26		07		12		03	39	15	03	26	Pencşenbe
			27		07		12		03	40	16	04	27	Cuma
			27		07		12		03	41	17	05	28	Cumaertesi
R			27		07		12		03	42	18	06	29	Pazar
	Evvel-i şeb-i yeldâ	12	27	10	07	07	12	02	04	43	19	07	30	Pazarertesi

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)									
Ve mâhsusa	Mevâsim ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âftâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm	
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Kânûn-ı evvel efrenği	Kânûn-ı evvel-i rûmî	Cemâziye'l-âhir		
EK R L L L	Tâhvîl-i şems-i bi-cedf Evvel-i erbâin ve fasl-ı şitâ	12	27	10	07	07	12	02	04	044	20	08	01	Salı	
			27		07		12		04	045	21	09	02	Çehârşanba	
			27		07		12		04	046	22	10	03	Pencşenbe	
			27		07		12		04	047	23	11	04	Cuma	
			27		07		12		04	048	24	12	05	Cumaertesi	
	RKL R R	Ahr-ı şeb-i yeldâ		26		07		12		04	049	25	13	06	Pazar
				26		07		12		04	050	26	14	07	Pazarertesi
				26		07		12		03	051	27	15	08	Salı
				26		07		12		03	052	28	16	09	Çehârşanba
				26		07		12		03	053	29	17	10	Pencşenbe
RK		Kânûn-ı sâni efrençi 31		26		07		12		03	054	30	18	11	Cuma
				26		07		12		02	055	31	19	12	Cumaertesi
				26		07		12		02	056	01	20	13	Pazar
				25		07		11		01	057	02	21	14	Pazarertesi
				25		06		11		01	058	03	22	15	Salı
	RKL R R	Şeb-i milâd-ı İsâ aleyhisselâm		24		06		10	02	00	059	04	23	16	Çehârşanba
				23		06		10	01	59	060	05	24	17	Pencşenbe
				22		06		10		09	061	06	25	18	Cuma
				21		06		09		58	062	07	26	19	Cumaertesi
				20		06		09		57	063	08	27	20	Pazar
RK	İştîdâd-ı berd		20		06		08		56	064	09	28	21	Pazarertesi	
			19		06		07		55	065	10	29	22	Salı	
			18		06		07		54	066	11	30	23	Çehârşanba	
			16		06		07		54	067	12	31	24	Pencşenbe	
			15		06		07		53	068	13	01	25	Cuma	
RK	Kânûn-ı sâni -i rûmi 31 Re's-i sene-i milâdiye 1293		14		06		06		52	069	14	02	26	Cumaertesi	
			13		05		06		51	070	15	03	27	Pazar	
			12		05		05		50	071	16	04	28	Pazarertesi	
		12	11	10	05	07	04	01	49	072	17	05	29	Salı	

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)								
Ve mâhsusa	Mevâsim ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âftâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı ruz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Kânûn-ı sâni efrenği	Kânûn-ı sâni-rûmî	Recebü'l-ferd	
ERK	İlka-yi's-sâlib fî-û'lma Leyle-i regâib Tahvîl-i şems-i bi-delv	12	09	10	05	07	04	01	47	073	18	06	01	Çehârşanba
			07		05		03		46	074	19	07	02	Pencşenbe
			05		05		03		45	075	20	08	03	Cuma
			03		05		02		43	076	21	09	04	Cumaertesi
			01		05		01		41	077	22	10	05	Pazar
		12	00		04	07	00		39	078	23	11	06	Pazarertesi
		11	59		04	06	58		37	079	24	12	07	Salı
			58		04		58		35	080	25	13	08	Çehârşanba
			57		04		57		34	081	26	14	09	Pencşenbe
	Şiddet-i sermâ		55		04		57		32	082	27	15	10	Cuma
R			54		04		56		30	083	28	16	11	Cumaertesi
			53		04		56		29	084	29	17	12	Pazar
R	Ahr-ı erbâin Evvel-i hâmsin		51		04		55		27	085	30	18	13	Pazarertesi
	Şubat efrenği eyyâm 28		50		03		54		25	086	31	19	14	Salı
L			48		03		53		23	087	01	20	15	Çehârşanba
			47		03		52		22	088	02	21	16	Pencşenbe
			45		03		51		20	089	03	22	17	Cuma
			44		03		50		18	090	04	23	18	Cumaertesi
	Gâyet-i kuvvet-i sermâ		43		02		50		16	091	05	24	19	Pazar
			41		02		49		15	092	06	25	20	Pazarertesi
			39		02		48		13	093	07	26	21	Salı
			37		02		47		11	094	08	27	22	Çehârşanba
			35		02		46		10	095	09	28	23	Pencşenbe
			34		01		45		09	096	10	29	24	Cuma
			32		01		44		07	097	11	30	25	Cumaertesi
	Leyle-i mirâcü'l-nebi (a.s)		30		01		43		05	098	12	31	26	Pazar
	Şubat-ı rûmî eyyam 28		28		01		42		03	099	13	01	27	Pazarertesi
RKL	İdû'l-şemâllik-mame		26		01		41	01	01	100	14	02	28	Salı
	Zaman-ı gars-ı eşcâr		24		00		40	12	59	101	15	03	29	Çehârşanba
		11	22	10	00	06	39	12	57	102	16	04	30	Pencşenbe

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)									
Ve mâhsusa	Mevâsim ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyaâm-ı rûz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm	
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Şubat efrengi	Şubat-ı rûmî	Şabanü'l-muazzâm		
R	Tahvîl-i şems-i buhut	11	20	10		06	38	12	55	103	17	05	01	Cuma	
	Cemre-i evvel-i bi-hava		18	10			37		53	104	18	06	02	Cumaertesi	
	Ber-hiz-i kebîr		16	09	59		36		51	105	19	07	03	Pazar	
				14	59		35		49	106	20	08	04	Pazarertesi	
				12	59		34		47	107	21	09	05	Salı	
				10	58		33		45	108	22	10	06	Çehârşanba	
				08	58		32		42	109	23	11	07	Pencşenbe	
				06	58		30		40	110	24	12	08	Cuma	
				04	57		29		38	111	25	13	09	Cumaertesi	
		Cemre-i sâniye-i bi-ma'		02	57		28		36	112	26	14	10	Pazar	
			11	00	57		27		34	113	27	15	11	Pazarertesi	
		Mart-ı efrengi eyyâm 31	10	57	56		26		32	114	28	16	12	Salı	
				55	56		25		29	115	01	17	13	Çehârşanba	
				53	56		25		27	116	02	18	14	Pencşenbe	
				51	55		24		25	117	03	19	15	Cuma	
		Vilâdet-i Hümayûn 1258		49	55		22		23	118	04	20	16	Cumaertesi	
		Cemre-i sâlise bi-tûrâb		46	55		21		21	119	05	21	17	Pazar	
				44	54		19		18	120	06	22	18	Pazarertesi	
				42	54		18		16	121	07	23	19	Salı	
				40	53		17		14	122	08	24	20	Çehârşanba	
		Evvel-i berd-i acûz		38	53		16		12	123	09	25	21	Pencşenbe	
				36	52		15		09	124	10	26	22	Cuma	
				34	52		14		07	125	11	27	23	Cumaertesi	
				31	52		13		05	126	12	28	24	Pazar	
		Mart-ı rûmî 31 sene 1309		29	52		12		03	127	13	01	25	Pazarertesi	
				26	51		11	12	01	128	14	02	26	Salı	
				24	51		09	11	58	129	15	03	27	Çehârşanba	
		Ahr-ı berd-i acûz		22	50		08		56	130	16	04	28	Pencşenbe	
			10	20	09	50	06	07	11	54	131	17	05	29	Cuma

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)									
Ve mâhsusa	Mevâsim ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfîât		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm	
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Mart efrenği	Mart-ı rûmî	Ramazanü'l- mübârek		
L	Tahvil-i şems-i mücmel ve nevrûz-ı sultânî ve evvel-i mevsim-i bahar	10	17	09	50	06	06	11	51	132	18	06	01	Cumaertesi	
			15		49		05		48	133	19	07	02	Pazar	
			13		49		03		46	134	20	08	03	Pazarertesi	
			10		48		02		44	135	21	09	04	Salı	
			08		47		01		42	136	22	10	05	Çehârşanba	
			06		47	06	00		40	137	23	11	06	Pencşenbe	
			04		46	05	59		38	138	24	12	07	Cuma	
			10	02	45		58		36	139	25	13	08	Cumaertesi	
			09	59	45		57		33	140	26	14	09	Pazar	
			57		44		56		31	141	27	15	10	Pazarertesi	
Hâreket-i haşerât			55		44		54		29	142	28	16	11	Salı	
			52		43		53		26	143	29	17	12	Çehârşanba	
			49		43		52		24	144	30	18	13	Pencşenbe	
			47		42		51		22	145	31	19	14	Cuma	
			45		42		49		20	146	01	20	15	Cumaertesi	
			42		41		48		17	147	02	21	16	Pazar	
			39		40		46		15	148	03	22	17	Pazarertesi	
			37		39		45		13	149	04	23	18	Salı	
			35		38		44		11	150	05	24	19	Çehârşanba	
			33		38		43		08	151	06	25	20	Pencşenbe	
KL RKL	Feryâd-ı andelip		30		37		42		06	152	07	26	21	Cuma	
	Beşerât-ı hâmel-i Meryem		28		37		41		04	153	08	27	22	Cumaertesi	
Paskalya			25		37		40	11	02	154	09	28	23	Pazar	
			22		36		39	10	59	155	10	29	24	Pazarertesi	
			20		35		38		57	156	11	30	25	Salı	
			17		34		37		55	157	12	31	26	Çehârşanba	
			15		33		36		53	158	13	01	27	Pencşenbe	
Nisan-ı rûmî-i eyyâm 30			13		32		35		51	159	14	02	28	Cuma	
			10		32		34		48	160	15	03	29	Cumaertesi	
			09	07	09	31	05	33	10	46	161	16	04	30	Pazar

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)								(1310 sene-i kameriyye)				
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı kâsım	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Nisan efrenği	Nisan-ı rûmî	Şevvâlû'l-mükerrem	
R	Tahvil-i şems-i bi-sevr	09	03	09	30	5	31	10	43	162	17	05	01	Pazarertesi
		09	00		30		30		40	163	18	06	02	Salı
		08	58		29		29		38	164	19	07	03	Çehârşanba
	Evvel-i sitte-i sevr		55		29		28		35	165	20	08	04	Pencşenbe
			53		29		27		33	166	21	09	05	Cuma
			51		28		26		31	167	22	10	06	Cumaertesi
	Ahr-ı sitte-i sevr		48		28		25		29	168	23	11	07	Pazar
			45		27		24		27	169	24	12	08	Pazarertesi
			43		26		23		25	170	25	13	09	Salı
	Mayıs efrenği eyyâm 31		41		25		22		23	171	26	14	10	Çehârşanba
			38		25		21		21	172	27	15	11	Pencşenbe
			36		24		20		19	173	28	16	12	Cuma
	Rûz-ı hızır		34		23		19		17	174	29	17	13	Cumaertesi
			31		22		18		15	175	30	18	14	Pazar
			29		22		17		13	176	01	19	15	Pazarertesi
Nihayet-i kuvve-i bahar		26		21		16		11	177	02	20	16	Salı	
		24		20		15		09	178	03	21	17	Çehârşanba	
		21		19		14		07	179	04	22	18	Pencşenbe	
R	Mayıs-ı rûmî-i eyyâm 31		19		18		13		05	180	05	23	19	Cuma
			16		18		12		03	1	06	24	20	Cumaertesi
			14		17		11		01	2	07	25	21	Pazar
R	Mayıs-ı rûmî-i eyyâm 31		12		16		10	10	00	3	08	26	22	Pazarertesi
			09		15		09	09	58	4	09	27	23	Salı
			07		15		08		56	5	10	28	24	Çehârşanba
	05		14		07		54	6	11	29	25	Pencşenbe		
	03		13		06		52	7	12	30	26	Cuma		
	08	01	13		06		51	8	13	01	27	Cumaertesi		
	07	59	12		05		49	9	14	02	28	Pazar		
	07	58	09	12	5	04	09	48	10	15	03	29	Pazarertesi	

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)								
Ve mâhsusa	Mevâsım ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr	Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı hızzır	şühûr			Eyyâm	
		Saat	Dakika		Saat	Dakika	Saat	Dakika		Saat	Dakika	Mayıs efrenği		Mayıs-ı rûmî
R	Urûc-ı İsâ aleyhisselâm Tahvîl-i şems-i bi-cevza	07	56	09	11	05	03	09	47	111	16	04	01	Salı
			54		10		02		45	112	17	05	02	Çehârşanba
			53		10		01		44	113	18	06	03	Pencşenbe
			50		09	05	00		42	114	19	07	04	Cuma
			48		08	04	59		41	115	20	08	05	Cumaertesi
			46		08		58		39	116	21	09	06	Pazar
			44		07		57		37	117	22	10	07	Pazarertesi
			42		06		56		35	118	23	11	08	Salı
			40		05		56		34	119	24	12	09	Çehârşanba
			39		04		55		33	120	25	13	10	Pencşenbe
			37		03		55		32	121	26	14	11	Cuma
			35		02		54		30	122	27	15	12	Cumaertesi
			33		02		54		29	123	28	16	13	Pazar
			31		01		53		28	124	29	17	14	Pazarertesi
R	Haziran efrenği eyyâm 30	29	09	00		52		26	126	31	19	16	Çehârşanba	
		28	09	00		52		25	127	01	20	17	Pencşenbe	
		27	09	00		52		24	128	02	21	18	Cuma	
		25	08	59		51		23	129	03	22	19	Cumaertesi	
		24		59		51		22	130	04	23	20	Pazar	
		23		58		51		21	131	05	24	21	Pazarertesi	
		22		58		50		20	132	06	25	22	Salı	
		21		58		50		20	133	07	26	23	Çehârşanba	
		20		57		50		20	134	08	27	24	Pencşenbe	
		19		57		49		19	135	09	28	25	Cuma	
ERKL ERKL	Haziran-ı rûmî eyyâm 30	19		57		49		19	136	10	29	26	Cumaertesi	
		18		57		49		18	137	11	30	27	Pazar	
		18		57		49		18	138	12	31	28	Pazarertesi	
		17		57		49		17	139	13	01	29	Salı	
		17	08	56	04	49	09	17	140	14	02	30	Çehârşanba	

		(sene-i şemsiyye-i hicriyye 1271)				(1310 sene-i kameriyye)								
Ve mâhsusa	Mevâsim ve eyyâm-ı meşhure	İmsak		Asr		Zuhur		Tulû-u âfitâb		A 'dâd-ı eyyâm-ı rûz-ı hızzır	şühûr			Eyyâm
		Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika	Saat	Dakika		Haziran efrenği	Haziran-ı rûmî	Zi-l-hicce	
L	Tahvîl-i şems bi-sertân ve fasl-ı seyf	07	17	08	56	04	48	09	17	041	15	03	01	Pencşenbe
			16		56		48		17	042	16	04	02	Cuma
			16		56		48		16	043	17	05	03	Cumaertesi
			15		56		48		16	044	18	06	04	Pazar
			15		56		48		16	045	19	07	05	Pazarertesi
			15		56		48		16	046	20	08	06	Salı
			15		56		48		16	047	21	09	07	Çehârşanba
			15		56		48		15	048	22	10	08	Pencşenbe
			15		56		48		15	049	23	11	09	Cuma
			15		56		48		15	050	24	12	10	Cumaertesi
			15		56		48		16	051	25	13	11	Pazar
			16		56		48		16	052	26	14	12	Pazarertesi
			16		56		48		16	053	27	15	13	Salı
			17		56		48		17	054	28	16	14	Çehârşanba
			17		56		48		17	055	29	17	15	Pencşenbe
		ERK	Temmuz efrenği 31	17	56		49		17	056	30	18	16	Cuma
		L	Evvel-i bâd-i semûm	18	57		49		17	057	01	19	17	Cumaertesi
		18	57		49		18	058	02	20	18	Pazar		
		19	57		49		18	059	03	21	19	Pazarertesi		
		20	57		49		19	060	04	22	20	Salı		
RK	Mevlid-i Yahya aleyhisselâm	20	58		50		20	061	05	23	21	Çehârşanba		
		21	58		50		20	062	06	24	22	Pencşenbe		
		22	59		51		21	063	07	25	23	Cuma		
		24	59		51		21	064	08	26	24	Cumaertesi		
		25	08	59	51		22	065	09	27	25	Pazar		
R	İd-i Havâriyyûn	26	09	00	52		23	066	10	28	26	Pazarertesi		
		27	09	00	52		24	067	11	29	27	Salı		
R	Temmuz-ı rûmî 31	28	09	00	52		25	068	12	30	28	Çehârşanba		
		07	28	09	01	04	53	09	26	069	13	01	29	Pencşenbe

{Mebâdî-i Fusûl}

	Saat	Dakika	Frengi	Rûmî	Rebî'
	7	6	Mart 20	Mart 8	
Gece	8	23	Haziran 21	Haziran 9	Sayf
Gece	4	50	Eylül 22	Eylül 10	Hârif
Gece	12	15	Kanun-ı evvel 21	Kanun-ı evvel 9	Şitâ

{1310}

{Sene-i hicriyesi tevarih-i meşhûreden sinîn-i âtiyeye musâdifdir.}

4992 Tarihinde

4690 Tarih-i Çini

3908 Tarih-i Milad-ı İbrahimin (Bazı meşâyih müverrihince muteberdir.)

3667 Olimpiyad Tarihinin- ve yahud 667.nci Olimpiyadın ikinci senesi

3640 Tarih-i bâht el-nasr

2204 Selefkos Tarihi (Suriye hükümdarı Selefkosun gazetede ki sene-i muzâfferiyetinden itibâr olunmuşdur.)

1892 Tarih-i Milâd

1604 Tarih-i Kıbtî- Bu tarih Roma imparatorlarından Diyokleçiyanus(Diocletianus) nam imparatorun Mısırda ki sene-i muzâfferiyetinden muteberdir.

1260 Tarih-i Yezdicerd Mülük-ı Sasaniyeden Yezdicerd'in yevm-i cûlusundan muteberdir.

915 Tarih-i Meliki-Bu tarih 471 sene-i hicriyesi ramazanın onundan muteberdir.

{Sâl-i Hâle Kadar Serzede-i Zuhûr Olan Vakâyi' Umûmiye-i Meşhûre}

İki kısım itibar olunmuşdur: Şöyle ki bir kısmı sene-i hicret-i nebeviye-i aleyhi efdalü't-tahiyye efendimiz hâzretlerinden evvel zuhûr itmiş olan vakâ-yi meşhûre ve kısm-ı diğeri sene-i seniye-i hicriyeden sonra vukû' gelen fûtuhât-ı meşhure-i İslâmiyye ve ihtira'ât ve vuku'ât-ı sâireden ibaretdir.

{Hicretten Makdem}

6212 Takvimü'l-tevârih itibarınca hilkât-ı Adem aleyhisselâm

4582 Avrupaluların zâbt-ı tahrirlerine nazâran hilkât-ı Adem aleyhisselâm

3974 Tufân-ı Nuh

3548 İklim-i Mısır'ın ibtidâ'î mamûriyeti

2812 İbtidâ'-i mülk-ı Beni Asvar (Beni Asfar)

2690 İbtidâ'-i mülk-ı Armenya

2580 Vilâdet-i İbrahim aleyhisselâm

2480 Hitân İsmail aleyhisselâm

2317 Yakub aleyhisselâmın Mısır'a teşrifleri

2166 Teşkil-i kraliyet-i Latin

2165 Teşkil-i kraliyet-i Atina

- 2075 Hazreti Musa aleyhisselâmın Mısır'dan hurûcu
2034 İbtidâ'î hükümeti mülk-ı Yahudi
1193 İbtidâ'î binâ-i Bizans
1470 Makedonya hükümetinin bidâyet-i teşekkülü
1337 Binâ-i Roma
1155 Bahte'l-Nasrın Beriyetü'l-Şam ve Kudüs-ı şerifi tâhribi
1110 Acem şahlığının kaynıyan tabakasının zühûru
915 İskender'in Mısır'ı istirdadı
1108 Acemlerin iklim-i Mısır'ı tarih zabtları
916 İskender'in Daraya muzâfferiyet-i meşhûresi
717 Makedonya kraliyetinin Roma'ya intikâli
613 Mısır'ın Roma'ya iltihâkı
582 Milâd-ı İsâ aleyhisselâm
517 Romada Papa nasbı
484 Cam icâdı
368 Zühûr-ı tabaka-i Sasaniyan
334 Binâ-i Ayasofya
163 İbtidâ'î teşekkül-ı kraliyet-i Fransa
53 Vilâdet-i hâzret-i risâlet-penâhi
33 Leh kraliyetinin teşekkülü
25 İskoçya kraliyetinin teşekkülü
14 İngiltere kraliyetinin teşekkülü
11 İspanya kraliyetinin teşekkülü

{Hicretten Muâhhâr}

- 10 Hacceli-dâi
- 10 İrtihâl-i fahri kâinât-ı aleyh efdâlü't-tahiyyât
- 11 Hilâfet-i Ebu Bekirü'l-sâdık (Radiyahü)
- 14 Binâ-i Basra
- 14 Feth-i Şam
- 19 Feth-i Kayseriye
- 20 Feth-i Mısır
- 24 Hilâfet-i Hâzret-i Osman Radiyahü anh
- 27 Feth-i cezire-i Kıbrıs
- 35 Hilâfet-i Hâzret-i Ali Keremallahü veche
- 36 Muhâsara-i Konstantiniyye
- 41 Zuhûr-ı mülk-i Beni Emyâh
- 60 Vak'a-i dil-sûz Kerbelâ
- 75 Bidâyet-i darb-ı sene-i İslâmiyye
- 80 Vilâdet-i İmâm-ı Azâm rahimallahü
- 12 Feth-i cezire-i Sicilya ve Boğaz-ı Misina
- 92 Ubûr-ı İslâm Diyar-ı Endülüs
- 133 İnkırâz-ı mülk-ı Beni Emyah ve zuhûr-ı devlet-i El-Abbas
- 139 Zuhûr-ı devlet-i Ümeyye der-diyâr-ı Endülüs
- 182 Teşekkül-i kraliyet-i Danimarka
- 297 Zuhûr-ı devlet-i Fâtımiyye der-Mağrib
- 362 Teşekkül-i devlet-i Rusya
- 432 Zuhûr-ı devlet-i Al-Selçuk

- 455 Teşekkül-i kraliyet-i Macar
516 İcâd-ı saat
529 Teşekkül-i kraliyet-i Portekiz
567 Zuhûr-ı mülk-i Eyyûbiye
637 Vefât-ı Hâzret-i Mevlana
656 İnkırâz-ı devlet-i El-Abbas
685 Şüyû-ı isti'mâl-ı barut
687 İcâd-ı Pusula
688 Zuhûr-ı Devlet-i Aliye-i Osmâniye İstiklâli 699
717 Feth-i Bursa
728 Darb-ı Sikke-i Osmâniye
758 Ubûr-ı Şehzâde Süleyman Paşa Rumeli ve Feth-i Gelibolu
762 İcâd-ı Top
763 Feth-i Edirne
784 Zuhûr-ı Devlet-i Çerâkese Basra
791 Muhârebe-i Kosova
796 Feth-i Selanik ve Yenişehir
798 Feth-i Niğbolu
835 Feth-i Yanya
848 Feth-i Varna
851 İcâd-ı San'at-ı Tıbbat
852 Vakâ-i Saniyye-i Kosova ve Zafer-i Sultan Murad Han
857 Feth-i İstanbul
862 Keşf-i Amerika
865 İnkırâz-ı Devlet-i Beni Eyyûb
903 Ümit Burnu Târikinin Keşfi

- 930 Çaldıran Vak'a-i Meşhûresi
- 922 Devlet-i Osmâniyyede tersanenin bidâyet-i te'sisi
- 922 Koyun saatinin icâdı
- 922 Feth-i Haleb ve Şam
- 923 Sultân Selim tarafından Mısır'ın fethi
- 932 Himâye-i Sultân Süleyman Fransa
- 935 Muhasâra-i evvel-i Viyana
- 944 Teshir-i Aden
- 947 Hezimet-i İmparator Karlos
- 957 Macar kraliyetinin Nemçe İmparatorluğuna iltihâkı
- 961 Seydi Reis'in muhit-i şârkiyye-i sefer-i evveli
- 985 Ehl-i İslâmın Endülüsden hurûcu
- 1012 Memâlik-i Osmâniyyede duhânın şüyû'-ı isti'mâlı
- 1050 Enfiye-i isti'mâlının İstanbulda şüyû'ı
- 1051 Avrupada gazetenin ihdâsı
- 1055-1080 Giridin Fethi
- 1094 Viyananın Kara Mustafa Paşa tarafından muhâsara-i sâniyyesi
- 1116 Büyük Petro zamanında Rusya nizamâtının vaz'ı
- 1132 Vidin kal'asının ibtidâ'-i inşası
- 1135 Üsküdar da dâr-üt tıbâa te'sisi
- 1197 Telkih bakır
- 1199 İcâd-ı balon
- 1206 İcâd-ı telgraf
- 1213 Fransızların Mısır'ı istilâsı
- 1215 Litoğrafyanın ihtirâ'ı
- 1216 Mısır'ın Fransa'dan istihlâsı
- 1222 Vapurun icâdı

- 1233 Müsâlâha-i Umûmiyye-i Avrupa
1240 Şimendiferin icâdı
1241 Vak'a-i Hayriye ve Yeniçeriliğin ilgâsıyla Nizâm-ı Asâkirinin te'sisi
1243 Devlet-i Osmâniyede Tıbbiye Mektebinin bidâyet-i küşâdı
1255 Tanzimât-ı Hayriyye
1266 Cennet-mekân Sultân Abdülmecid Han'ın Girid'e teşrif-i hümâyunu
1263 Mekâtib-i Rüşdiye'nin memâlik-i Osmâniyede bidâyet-i te'sisi
1278 Deniz lağımlarının icâdı
1281 Menâfi' sanduklarının te'sisi
1281 Vilâyetin te'sisi
1281 Sadova muhârebe-i meşhuresi
1283 İğneli tüfengin hudûsı
1274(1284) Cennet-mekân Sultan Abdülaziz Han'ın Avrupa'ya seyâhât-ı hümâyunu
1286 Süveyş cedvelinin küşâdı
1286 Fransa İmparatoriçesi Ojeni'nin der-saâdete azîmeti
1287 Almanya devletiyle Fransa'nın muhârebesi
1288 Muhârebe-i dahiliyye-i Fransa
1288 Tramvayın der-saâdetde ihdâsı
1290 İran Şâhı'nın Avrupa'ya seyahâti
1293 Kanûn-i Esâsi'nin neşr ve ilanı
1294 Meclis-i Mebusân'ın ibtidâ-i in'ikâdı
1295 Rusya muhârebe-i ahiresi
1295 Berlin Kongresi
1297 Der-saâdetde müzenin resm-i kûşâdı

Bin ikiyüz sene-i hicriyyesinden bin üçyüz on bir senesine kadar her sene-i hicriyyenin ibtidâsı olan gurre-i muharremin kangı sene-i milâdiyenin kangı şehriyyenin kangı kevnine musâdif olduğuna nutuk cedveldir.

Şühûr	Eyyâm	Tarih-i Milâd	Tarih-i Hicret	Şühûr	Eyyâm	Tarih-i Milâd	Tarih-i Hicret
Kânûn-ı Sâni	4	1813	1228	Teşrin-i Sâni	24	1785	1200
Kânûn-ı Evvel	24	1813	1229	Teşrin-i Evvel	24	1786	1201
//	14	1814	1230	//	13	1787	1202
//	3	1815	1231	//	2	1788	1203
Teşrin-i Sâni	21	1816	1232	Eylül	21	1789	1204
//	11	1817	1233	//	10	1790	1205
Teşrin-i Evvel	31	1818	1234	Ağustos	31	1791	1206
//	20	1819	1235	//	19	1792	1207
//	9	1820	1236	//	9	1793	1208
Eylül	28	1821	1237	Temmuz	29	1794	1209
//	18	1822	1238	//	10	1795	1210
//	7	1823	1239	//	7	1796	1211
Ağustos	26	1824	1240	Haziran	26	1797	1212
//	16	1825	1241	//	15	1798	1213
//	5	1826	1242	//	5	1799	1214
Temmuz	25	1827	1243	Mayıs	25	1800	1215
//	14	1828	1244	//	14	1801	1216
//	3	1829	1245	//	4	1802	1217
Haziran	22	1830	1246	Nisan	23	1803	1218
//	12	1831	1247	//	12	1804	1219
Mayıs	31	1832	1248	//	1	1805	1220
//	21	1833	1249	Mart	21	1806	1221
//	10	1834	1250	//	11	1807	1222
Nisan	29	1835	1251	Şubat	28	1808	1223
//	18	1836	1252	//	16	1809	1224
//	7	1837	1253	//	6	1810	1225
Mart	27	1838	1254	Kanûn-ı Sâni	26	1811	1226
//	17	1839	1255	//	16	1812	1227

Şühûr	Eyyâm	Tarih-i Milâd	Tarih-i Hicret	Şühûr	Eyyâm	Tarih-i Milâd	Tarih-i Hicret
Mayıs	5	1867	1284	Mart	5	1840	1256
Nisan	24	1868	1285	Şubat	23	1841	1257
//	13	1869	1286	//	12	1842	1258
//	3	1870	1287	//	1	1843	1259
Mart	23	1871	1288	Kanûn-ı Sâni	22	1844	1260
//	11	1872	1289	//	10	1845	1261
//	1	1873	1290	Kânûn-ı Evvel	30	1845	1262
Şubat	18	1874	1291	//	20	1846	1263
//	7	1875	1292	//	9	1847	1264
Kânûn-ı Sâni	28	1876	1293	Teşrin-i Sâni	27	1848	1265
//	16	1877	1294	//	17	1849	1266
//	5	1878	1295	//	6	1850	1267
Kânûn-ı Evvel	26	1878	1296	Teşrin-i Evvel	27	1851	1268
//	15	1879	1297	//	15	1852	1269
//	4	1880	1298	//	4	1853	1270
Teşrin-i Sâni	23	1881	1299	Eylül	24	1854	1271
//	12	1882	1300	//	13	1855	1272
//	2	1883	1301	//	1	1856	1273
Teşrin-i Evvel	21	1884	1302	Ağustos	22	1857	1274
//	10	1885	1303	//	11	1858	1275
Eylül	17	1886	1304	Temmuz	31	1859	1276
//	5	1887	1305	//	20	1860	1277
Ağustos	25	1888	1306	//	9	1861	1278
//	16	1889	1307	Haziran	29	1862	1279
//	6	1890	1308	//	18	1863	1280
Temmuz	25	1891	1309	//	6	1864	1281
//	14	1892	1310	Mayıs	27	1865	1282
//	3	1893	1311	//	10	1866	1283

{Eyyâm-ı Meşhûre-i İslâmiyye}

Muharrem

- 10 Yevm-i Aşûrâ Şehâdet-i Sultân Kербela
22 Vefât-ı Musa Bin Câfer ve vefât-ı kârrü'l-ayn Hüseyin Hâzret-i İmâm
Zeynel Abidin Radiyallahü anhim

Siğârü'l-hayr

- 10 Dühul-ı re'is mazlum Kербela Beklâ'-i Dımaşk
16 Arzû'l-Nebi (Sallallahü aleyhi ve sellem)
24 Hurûcü'l- Nebi min-el gâr
27 Vefât-ı Muhammed Bekir Radiyallahü anh

Rebiü'l-evvel

- 1 Hicret-i Nebevi
4 Hilâfet-i Ebu Bekir El-Sadîk Radiyallahü anh
8 Kudümü'l-Nebi Medine
10 Tezevvücü'l-Nebi bâsidedü'l-mûminât hazreti Hadicetü'l-kiberi
12 Müvellidü'l-Nebi

Rebiü'l-âhir

- 10 Vefât-ı Amine (râdihâ)
10 Takdir-i ferdü'l-salavât

Cemâzi-yel-evvel

- 1 Müvellid Zeynel Abidin (Râdi')
1 Şehâdet-i İbn el-Zübeyr (Râdi')
28 Vefât-ı seydü'l-nesâ hâzret-i Fâtma-tüz-Zehra (Râdihâ)

Cemâzi-yel-âhir

- 8 Vefât-ı Ebu Bekir El-Sâdık (Râdi')
9 Hilâfet-i Faruk (Râdi')
30 Müvellid Fatma-tüz-Zehra (Râdihâ)

Receb

- 3 Vaka-i Sıffin
13 Müvellid İmâm Ali (Kerimallahü vechi)
27 Mirâcü'l-Nebi Aleyh-ül salât u selâm

Şa'bân

- 15 Müvellid İmâm Hüseyin Radiyallahü anh
15 Leyle-i Berât
1 Vefât-ı İmâm Cafer el-Sâdık Radiyallahü anh

Ramazan

- 17 Gazâvat-ı Bedir
21 Feth-i Mekke-i Mükerrerme
26 Nüzûl-ı Furkân
27 Leyle-i Kadir

Şevvâl

- 1 İd-ı Fıtr
3 Yevm-i Mübâhele
14 Vakâ-i Uhud
15 Vefât-ı Ebu Tâlib
18 Vefât-ı İbrahim İbn El-Nebi Amm

Zi-l-kâde

- 1 Hitâbet-i Fatma Balı râ'zı ah'anhüma

Zi-l-hicce

- 1 Müvellid hâzret-i İbrahim Halil amm
9 Yevm-i ârefe ve el-vukûf-ı âliyü'l-ceyl
10 İd-ı Nehr
17 Şehâdet-i Hâzret-i Osmân (râdi')
26 Şehâdet-i Hâzret-i Ömer (râdi')
27 Hilâfet-i Hâzret-i Osmân (râdi')

{ Eyyâm-ı Ta'tiliyye Resmîye-i Vilâyet }

Vilâdet-i bâ-sâ'det hazret risâlet-penâhi Leyle-i mübârekesinin irtesi yevm-i mesudi regâib-i
Leyle-i mübârekesinin mukâddem ki günü
Berât-ı Leyle-i mübârekesinin mukâddem ki günü
Vilâdet-i Hümâyun mübâreği
Rûz-ı Feyruz cülus-ı hümâyun
Kadr-i Leyle-i mübârekesinin mukâddem ki günü
Ramâzan-ı şerifin yevm-i âhiri
İd-ı Fıtrın üç günü
İd-ı Adhânın yevm-i ârefesi
İdü'l-nehrin dört günü
Sene-i cedide-i ibtidâsı olan şühûr-ı muharremü'l-harâmın birinci günü
Sene-i milâdiyenin ibtidâsı günü
Yevm-i ta'mid-i İsa (a.s)
İrtesi yevm Yahya (a.s)
Yevm-i beşâret-i haml-ı Meryem (râdihâ')
Perhiz-i kebirin sonraki cum'a ve cumaertesi günleri
Büyük Pskalyanın Pazar ve Pazarertesi ve Salı günleri
Yevm-i oruç İsa (a.s) Paskalya-i kebirin pendikostu ta'bir olunan ellinci günü
Yevm-i vefât-ı Meryem (râdihâ'), milâd-ı İsa (a.s) üç gün, Yevm-i dühûl-ı Meryem bi-mihrâb

**Selâtin-i İ'zâm-ı Osmâniyenin Tarih-i Vilâdet ve Cülûs ve
İrtihâlleriyle
Müddet-i Ömr ve Sâltanât ve Medfen Hümâyunları**

{Birinci Pâd-şâh}

(Müessis bünyân-ı devlet, Hâkan-ı bi-meydanı Sultân Osmân Hân Gâzi İbn Ertuğrul Hân
Gâzi) (İbn-i Süleymân Şâh)

651 sene-i hicriyyesinde kâdem-nihâde-i â'lem-i şühud olub 4 cemazi-yel-evvel 699 senesinde müessis bünyân-ı sâltânât âzamı unvan celiline mezhûr olarak yirmi sene icrâ-i hükûmet buyurduktan sonra 726 senesinde âzam-ı der-cenân olmuşlardır. Burusada hisar içinde kâin türbe-i şerifelerinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{İkinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultan Orhan Hân İbn Gâzi Sultân Osman Hân Gâzi)

680 sene-i hicriyyesinde Pirâye bahş-ı âlim -i vücûd olub 726 senesinde taht-ı âli-yi (s.29) bâht-ı Osmâniye teşrif ve tersin bünyân-ı devlet iderek otuz beş sene icrâ-i sâltanât buyurduktan sonra 81 yaşında olduğu halde rehr u dâr karar olmuşlardır. Pederleri civarında Manastır nâm kubbede defin hâkk-ı râhmetdir.

{Üçüncü Pâd-şâh}

(Hüdâvendigâr Sultân Murad Hân Gâzi İbn Orhan Hân Gâzi)

726 sene-i hicriyyesinde mehd-i şühûd olub 761 senesinde erîke-i pîrâye-i şân ve şevket ve 21 sene icrâ'-i sâltanât buyurduktan sonra 65 yaşında olduğu halde terk doğduğu â'lem-i şehâdet buyurmuşlardır. Burusada Çekirge nâm mahallede defn ile vedâ-ı râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Dördüncü Pâd-şâh}

(Sultân Yıldırım Bâyezid Hân Gâzi İbn Sultân Murad Hân Gâzi)

761 senesinde teşrif-i â'lem-i fâni idüb 791 senesinde câlis-ı taht-ı Osmâni ve 14 sene şerefîn-i bahş sandalye-i hükümrânı olduktan sonra kırk dört yaşında olduğu halde fâriğ-ı gülzâr-ı fâni olmuşlardır. Burusada câmi'-i şerifleri kurbundaki medfen mâhsuslarında defn hâkk-ı gufrândır.

{Beşinci Pâd-şâh}

(Çelebi Sultân Mehmed Hân İbn Sultân Yıldırım Bâyezid Hân)

781 sene-i hicriyyesinde kâdem-nihâde-i â'lem-i fâni ve sekiz yüz on altı senesinde taht-ı nişîn Sultân-ı uzmâ olub sekiz sene icrâ'i hükümet itdikten sonra otuz yaşında olduğu halde âzim dâr-ı ukbâ olmuşlardır. Burusada Yeşil câmi'-i şerifi civarındaki makberelerinde defn ile vedâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Altıncı Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Murad Hân Sâni İbn Çelebi Sultân Mehmed Hân)

806 sene-i hicriyyesinde zib-i evr â'lem-i vücûd olub 824 senesinde câlis-i taht-ı hükümrânı ve 31 sene icrâ-i hükümet buyurduktan sonra kırk dokuz yaşında olduğu halde terk-i doğduğu cihân-ı fâni buyurmuşlardır. Burusada câmi'-i şerifleri pişgâhındaki türbelerinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Yedinci Pâd-şâh}

(Ebu'l-Feth ve'l- meğâzi Sultân Mehmed Hân Gâzi İbn Gâzi Sultân Murad Hân Gâzi-i Sâni)

833 sene-i hicriyyesinde zinet-i bahş mehd-i şevket olub 855 senesinde câlis-i taht-ı hükümrânı ve 31 sene icrâ-i hükm ve sâltânât buyurduktan sonra 886 senesinde rıhr u gülzâr-ı bâki olmuşlardır. Müddet-i ömr -ı şerifleri 53 senedir. İstanbulda câmi'-i şerifleri kurbundaki türbe-i mâhsusalarında defn ile vedîa râhmetü'l-hûya idilmişlerdir.

{Sekizinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Bâyezid Hân Sâni İbn Fâtih Sultân Mehmed Hân Gâzi)

851 sene-i hicriyyesinde doğub 886 senesinde taht-ı âliye-i baht-ı Osmâniyeye teşrif ve 32 sene ihyâ-i mülk ve devletle imrâr-ı hayat buyurduktan sonra 918 senesinde terk-i doğduğu cihân-ı mihnet buyurmuşlardır. Müddet-i ömr şerifleri 67 senedir. İstanbulda câmi'-i şerifleri pişgâhındaki türbe-i mâhsusalarında defn hâkk-ı râhmetdir.

{Dokuzuncu Pâd-şâh}

(Câmi'-i Hilâfet ve Sâltanât ve Mâhyâ-i Mülk-ı Devlet Yavuz Sultân Selim Hân Gâzi İbn Sultân Bâyezid Hân-ı Sâni)

775 sene-i hicriyyesinde zîb-i evr mehd-i tulû olub 918 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni ve 8 sene icrâ-i hükm ve saltânat buyurduktan sonra 54 yaşında olduğu halde âzimdâr-ı nâim olmuşlardır. İstanbulda câmi'-i şerifleri pişgâhındaki mâkbere-i mâhsusalarında defn ile vedâi râhmetü'l-hûyâ idilmişlerdir.

{Onuncu Pâd-şâh}

(Kanûni Sultân Süleyman Hân Gâzi İbn Yavuz Sultân Selim Hân Gâzi)

900 sene-i hicriyyesinde teşrif-i â'lem şehâdet buyurub 926 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni olarak tânzim-i umûr-ı devlet ve tevsî' hudud-ı memleketle 48 sene imrâr-ı hayat buyurduktan sonra 74 yaşında olduğu halde 974 senesinde âzimdâr-ı nâim olmuşlardır. İstanbulda câmi'-i şerifleri kurbunda mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{On Birinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Selim Hân Sâni İbn Sultân Süleyman Hân Kanûni)

930 senesinde teşrif-i â'lem şehâdet buyurub 974 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni olarak 8 sene icrâ-i hükm ve saltânat buyurduktan sonra 53 yaşında olduğu halde 983 senesinde âzimdâr-ı cânân olmuşlardır. Ayasofya câmi'-i şerifi kurbundaki mâkbere-i mâhsusada defin hâkk-ı râhmetdir.

{On İkinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Murad Hân Sâni İbn Sultân Selim Hân Sâni)

953 sene-i hicriyyesinde teşrif-i â'lem-i şehâdet buyurub 983 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni olarak 21 sene icrâ-i hükm ve saltânat buyurduktan sonra 50 yaşında olduğu halde 1003 senesinde â'zim cihân-ı bâkî olmuşlardır. İstanbulda Ayasofya câmi'-i (s.32) şerifi civarındaki mâkbere-i mâhsusada mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{On Üçüncü Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Mehmed Hân Sâlis İbn Sultân Murad Hân Sâlis)

974 sene-i hicriyyesinde teşrif-i â'lem-i şehâdet buyurub 1003 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni olarak 9 sene icrâ'-i hükm ve sâltanat buyurduktan sonra 38 yaşında olduğu halde terk-i doğduğu cihân-ı fâni buyurmuşlardır. Ayasofya câmi'-i şerifi civarında defn hâkk-ı râhmetdir.

{On Dördüncü Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Ahmed Hân Evvel İbn Sultân Mehmed Hân Sâlis)

998 sene-i hicriyyesinde pîrâye-i bâhş â'lem-i vücud olarak 1012 senesinde taht-ı nişin saltânât-ı uzmâ ve 14 sene icrâ'-i hükm ve saltânât buyurduktan sonra 28 yaşında olduğu halde âzimdâr-ı ukbâ olmuşlardır. İstanbulda câmi'-i şerifleri kurbundaki türbe-i mâhsusalarında defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{On Beşinci Pâd-şâh}

(Sultân Mustafa Hân Evvel İbn Sultân Mahmud Hân Sâlis)

1001 sene-i hicriyyesinde doğub 1026 senesinde taht-ı â'li bahtı Osmâniye teşrif ve üç idâret-i gün icrâ'-ı saltânât buyurduktan sonra doğduğu hükm-ı metâ'dan ferâgât buyurmuşlardır.

{On Altıncı Pâd-şâh}

(Sultân Osmân Hân Sâni İbn Sultân Ahmed Hân Evvel)

1012 senesinde zîb-i evr mehd-i tulû olub 1027 senesinde taht-ı nişin saltânât-ı (s.33) uzmâ ve 4 sene ihyâ-i mülk ve devletle imrâr-ı hayat buyurduktan sonra 18 yaşında olduğu halde şehiden â'zimdâr-ı cânân olmuşlardır. Pederleri türbesinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Def'a-i Sâniye}

(Sultân Mustafa Hân Evvel İbn Sultân Mehmed Hân Sâlîs)

Def'a-i sâniye olarak cülûsları 1031 senesinde, tekrar ferâgâtları 1032 ssenesinde ve irtihâlleri 1048 senesinde vâki' olmuştur. Müddet-i ömr-ı şâhaneleri 48 senedir. Ayasofya câmi-i şerif pişgâhındaki türbelerine defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmiştirlerdir.

{On Yedinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Murad Hân Râbî İbn Sultân Ahmed Hân Evvel)

1108 sene-i hicriyesinde doğub 1032 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 17 sene icrâ-i hükm ve sâltanat buyurduktan sonra 31 yaşında olduğu halde 1049 senesinde âzimdâr-ı ukbâ olmuşlardır. Pederleri türbesinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{On Sekizinci Pâd-şâh}

(Sultân İbrahim Hân İbn Sultân Ahmed Hân Evvel)

1024 sene-i hicriyesinde doğub 1049 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 9 sene icrâ-i hükm sâltanat buyurduktan sonra 34 yaşında olduğu halde 1058 senesinde âzimdâr-ı ukbâ olmuşlardır. Ayasofya câmi-i şerifi civarında kâin âmmileri Sultân Mustafa türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmiştirlerdir.

{On Dokuzuncu Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Mehmed Hân Râbî İbn Sultân İbrahim Hân)

1051 sene-i hicriyesinde doğub 1058 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ve 41 sene icrâ'-i hükm sâltanat buyurduktan sonra 1099 senesinde saltânâtdan ferâgât buyurarak 1104 senesinde âzimdâr-ı cânân olmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda kâin vâlideleri Turhân Sultân türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirminci Pâd-şâh}

(Sultân Süleyman Hân Sâni İbn Sultân İbrahim Hân)

1052 sene-i hicriyyesinde doğub 1099 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 3 sene icrâ'-i hükm sâltanat buyurduktan sonra 50 yaşında olduğu halde 1102 senesinde âzimdâr-ı ukbâ olmuşlardır. Cedleri Sultân Süleyman türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Birinci Pâd-şâh}

(Sultân Hamid Hân Sâni İbn Sultân İbrahim Hân)

1052 sene-i hicriyyesinde doğub 1102 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 4 sene icrâ'-i hükm sâltanat buyurduktan sonra 53 yaşında olduğu halde 1106 ssenesinde âzimdâr-ı nâim olmuşlardır. Cedleri Sultân Süleyman türbesinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Yirmi İkinci Pâd-şâh}

(Sultân Mustafa Hân Sâni İbn Sultân Mehmed Hân Râbî)

1074 sene-i hicriyyesinde doğub 1106 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni ve 9 sene icrâ'-i hükm sâltanat buyurduktan sonra doğduğu sâltanattan ferâgât buyurarak beş ay sonra (s. 35) âzimdâr-ı cânân olmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda Vâlide Sultân türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Üçüncü Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Ahmed Hân Sâlis İbn Sultân Mehmed Hân Râbî)

1084 sene-i hicriyyesinde doğub 1115 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 28 sene icrâ'-i hükm sâltanat buyurduktan sonra 65 yaşında olduğu halde 1113 senesinde âzimdâr-ı nâim olmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda Vâlide Sultân türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Dördüncü Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Mahmud Hân Evvel İbn Sultân Mustafa Hân Sâni)

1108 sene-i hicriyyesinde doğub 1143 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 25 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurduktan sonra 60 yaşında olduğu halde 1168 senesinde terk-i doğduğu cihânı fâni buyurmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda Vâlide Sultân türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Beşinci Pâd-şâh}

(Sultân Osmân Hân Sâlis İbn Sultân Mustafa Hân Sâni)

1110 sene-i hicriyyesinde doğub 1168 senesinde ziver-i bahş taht-ı Osmâni ve 3 sene icrâ'-ı hükm-i sultâniyeden sonra 59 yaşında olduğu halde 1171 senesinde terk-i doğduğu cihân-ı fâni olmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda Vâlide Sultân türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Altıncı Pâd-şâh}

(Sultân Mustafa Hân Sâlis İbn Sultân Ahmed Hân Sâlis)

1129 sene-i hicriyyesinde doğub 1171 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 16 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurduktan sonra 58 yaşında olduğu halde 1187 senesinde âzimdâr-ı cânân olmuşlardır. İstanbulda Lâleli câmi'-i şerifi civarında mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Yirmi Yedinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Abdülhâmid Hân Evvel İbn Sultân Ahmed Hân Sâlis)

1137 sene-i hicriyyesinde doğub 1187 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 16 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurduktan sonra 66 yaşında olduğu 1203 senesinde âzimdâr-ı nâim olmuşlardır. İstanbulda Bağçe kapusunda medreseleri pişgâhında mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Yirmi Sekizinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Selim Hân Sâlis İbn Sultân Mustafa Hân Sâlis)

1175 sene-i hicriyyesinde doğub 1203 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile 1222 senesinde saltanattan ferâgât buyurmuşlar ve 48 yaşında olduğu halde şehiden âzim gülzâr-ı cânân olmuşlardır. Müddet-i saltanatları 19 senedir pederleri türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Yirmi Dokuzuncu Pâd-şâh}

(Sultân Mustafa Hân Râbî İbn Sultân Abdülhâmid Hân Evvel)

1193 sene-i hicriyyesinde doğub 1222 senesinde taht-ı Osmâniye cülûs ile (s.37) 1 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurmuşlardır. Saltanattan ferâğ ve şehiden irtihâlleri 1223 senesinde vâki' olmuşdur. Pederleri türbesinde mevduâ hâkk-ı râhmetdir.

{Otuzuncu Pâd-şâh}

(Muhyî-i mülk ve saltanat hâkân-ı bidâni, Gâzi Mahmud Hân Sâni İbn Sultân Abdülhâmid Hân Evvel)

1199 sene-i hicriyyesinde mehdâ-i arayı şehûd olub 1223 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni ve 33 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurduktan sonra 55 yaşında olduğu halde 1255 senesinde âzim-i cihân-ı bâki olmuşlardır. İstanbulda Çenberli taş civarındaki türbe-i mahsusalarında defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Otuz Birinci Pâd-şâh}

(Gâzi Sultân Abdülmecid Hân İbn Sultân Mahmud Hân Sâni)

1237 sene-i hicriyyesinde mehdâ-i arayı şehûd olub 1255 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni ve 22 sene icrâ'-i hükm saltanat buyurduktan sonra 41 yaşında olduğu halde 1277 senesinde âzim gülzâr-ı bâki olmuşlardır. İstanbulda Sultân Selim câmi'-i şerifi civarındaki türbe-i mahsusalarında defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Otuz İkinci Pâd-şâh}

(Sultân Abdülâziz Hân İbn Sultân Mahmud Hân Sâni)

1245 senesinde doğub 1277 senesinde câlis-i taht-ı Osmâni ve 16 sene icrâ'-ı hükm-i sultânı buyurmuşlardır. Saltanattan ferâgâtları 7 cemâzi-yel-evveli 1293 senesinde vâki' olmuşdur. Pederleri türbesinde defn ile vediâ râhmetü'l-hüyâ idilmişlerdir.

{Otuz Üçüncü Pâd-şâh}

(Sultân Murâd Hân Hâmis İbn Sultân Abdülhamid Hân)

Vilâdetleri 25 Receb 1256 senesinde vukû' bulmuş ve 7 Cemâzi-yel-evveli 1293 tarihinden itibaren üç ay üç gün saltanatda bulunub mübtelâ olduğu illetden tülü' şer'an münhâli olmuşdur.

Hâlâ

Erîke-1 Pirâye-i hilâfet-i kübrâ-yı İslâmiyye ve Serir-i Aray-1

Saltanat-1 uzmâ-yı Osmâniye

Emirû'l-Müminin ve Hâlife-i Seydü'l-Mürselîn

El-Sultân İbnü'l-Sultân İbnü'l-Sultân

el-Gâzi

((Abdülhâmid Hân-1 Sâni))

İbn

El-Sultânü'l-Gâzi Abdülmecid Hân

İdâme-i Ah Sâltanata ve Huld-1 Meleke-i Mâdâmetü'l-zaman

(Vilâdet-i Bâhirü'l-Saâdet Hâzret-i Hilâfet-Penahi)

16 Şa'bânü'l-muazzam sene 1258

Haziran-ı Rumînin 2 sine ve Şa'bânü'l-muazzâmın 16 sına musâdifdir.

(Cülûs-ı Hümâyûn Meymenet-i Makrûn)

19 Ağustos 1293

Sene-i Hâliyâda Muhârremü'l-hârâmın yirmi yedisine musâdifdir.

Saltanat-ı Seniyye'nin Nişan-ı Zîşanları			
Şefkat	Mecidî	Osmânî	Nişan-ı İmtiyaz
Birinci İkinci Üçüncü	Murassa Birinci İkinci Üçüncü Dördüncü Beşinci	Murassa Birinci İkinci Üçüncü Dördüncü	Murassa Madalyası Altın, Gümüş
Şefkat-ı Nişanı Cümle-i müessir celile-i hazreti padişahıdan olan iş bu nişan-ı âliy-i taife-i nisa'ya mahsus olub birincisiyle ikincisi murassadır. Ve kordonunun ortası beyaz kenarı yeşil renktedir.	Nişan-ı Mecidî Cennetmekan Sultan Abdülmecid Han hazretlerinin İcad-ı gerde-i âliyeleridir. Birinci rütbesinin murassa ve sim kıtalarının kordonu ortası kırmızı kenarı yeşil renktedir.	Nişan-ı Osmânî Cennetmekan Sultan Abdülaziz Han hazretlerinin İcad-ı gerde-i âliyeleridir. Birinci rütbesinin murassa ve sim kıtalarının kordonu ortası yeşil ve kenarı kırmızı renktedir.	İmtiyaz-ı Nişanı Veli nimet bi minnetimiz Padişahımız Gazi Sultan Abdülhamid Han-ı Sâni efendimiz hazretlerinin cümle-i müessir celile-i hümayunlarındandır. Rütbe-i müteaddideye münkasım olmayub yalnız altın ve gümüş madalyaları vardır. Kordonunun nısf-ı dolanısı yeşil nısf-ı diğeri kırmızıdır.

Sanâyi madalyası

Zât-ı şevketsemât Haret-i Padişâhiyenin cümle-i müessir-i celilelerinden olub terakkî-i sanâyiye hâdim olanlara ihsân buyurulmaktadır

Plevne madalyası

1294

İşbu madalya dahi cümle-i âsar-ı aliye-i tâc-dârîdendir

Rusya muhârebesine mahsûs madalya

1294

İşbu madalya asr-ı celil hazreti padişâhiyenin cümle-i müessir-i seniyyelerindedir

Girid muhârebesi madalyası

1285

Sultân Abdülaziz Hân hazretlerinin asr-ı celilelerinde ihdâs kılınmıştır

Cedîd-i Girid madalyası

1307

Cümle-i müessir hazret-i Pâdişâhiyedendir

Liyâkat madalyası

1308

Altundan ma'mûl olan işbu madalya dahi âsar-ı celile-i cenâb-ı hilafet-penâhiyedendir

Karadağ muhârebesine mahsus madalya

1279

Bu dahi asr-ı Abdülaziz Hânda ihdâs kılınmıştır.

Madalyaları	Kırım	Kars	Silistre
	1271	1272	1271

İşbu madalyalar asr-1 Abdülmecid Hânide ihdâs buyurulmuştur.

Sivastopol muhârebesine mahsus madalya
1270

İşbu madalya dahi asr-1 Abdülmecid Hânide ihdâs buyurulmuştur.

Bosna muhârebesine mahsus madalya
1266

İşbu madalya asr-1 Abdülmecid Hânide ihdâs kılınmıştır

Kürdistan muhârebesine mahsus madalya
1263

İşbu madalya Sultan Abdülmecid Hân hazretlerinin cümle-i âsar-ı 'aliyelerindedir

Hıttâ-i Yemâniyye muhârebesine mahsus madalya
1263

Bu dahi asr-1 Abdülmecid Hânının âsar-ı celilesindedir

Birit-üş-Şam ve kal'a-i Akka madalyası
1256

Ahd-1 Abdülmecid Hânide ihdâs buyurulmuştur

İşkodra muharebesine mahsus madalya
1247

Cennetmekan Sultân Mahmud Hân-ı Sâni hazretlerinin ahd-ı celil hümâyunlarının yâdigar-ı âliyesidir.

{{Me'mûrîn-i Mülkiye ve Askeriye-i Vilayet}}

**Girid Vilâyeti Vâli Vekili
Devletlü Mahmud
Celaleddin Paşa
Hazretleri**

Girid Madalyası		Liyâkat Madalyası	İmtiyaz Madalyası	Mecîdi	Osmâni
Cedid-i Altın	Atik-i Gümüş	Altın	Altın ve Gümüş	Murassa	Murassa

{Erkân-ı Vilâyet}

Girid Madâlyası	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Altın	2	2	Rumeli Beylerbeyi	Corci Paşa	Müşâvir
Altın	2	3	Evvel-ül-evveli	İzzet Efendi	Mektubî-i Türkî
Gümüş	3		Evvel-i sânisî Mütemâyiz	Esâd Efendi Nikola Papazaki //	Defterdâr Mektubî-i Rumî

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
{{ Meclis-i İdâre-i Vilâyet }}					
Girid Altın	2	2	Rumeli Beyler Beyi	Vâlî-i Vilâyet Müşâvir-i Vilâyet-i Corci Paşa	Reîs
Girid Gümüş	3		Mütemâyiz	Kuyumcuzâde İsmâil Efendi	A'zâ
//	4		//	Vekil-i Âğasızâde Ali Hilmi Efendi	
//	3		//	Âli Yazıcızâde Yusuf Bey	
//				Kâdızâde Mustafa Behcet Efendi	
//	3			Ahmed Besim Efendi	
//	3			Yani Lopi Efendi	
//	3			Yorgi Milo Yanaki Efendi	
//	3			Kostandino Papazaki Efendi	
//	4			Minas Zahariyasi Efendi	
//	4	4	Sâlise //	Vanturâki İbrâhim Efendi Yorgaki Kâlaysaki Efendi Mehmed Nebil Efendi Yanko Karalaki Efendi Ahmed Agâh Efendi Zaharyas Yorunyaki Efendi	
{{ Türkî Mektubî }}					
Girid Gümüş	4	3	Mütemâyiz	Karvanzâde İbrahim Fehim Efendi	Müsevvid
//		4	//	Hâlim Neyyir Efendi	Müsevvid
//	4		Sâniye	Ali Talat Bey	Hulefâdan
//	4		//	Musa Sırrı Efendi	//
İbrahim, Rızâ, Reşid, Mehmed Beğler Nefer 4					Mülâzım

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Rumî Mektubî Kalemî					
Girid Gümüş	4	4	Mütemâyiz	Asanâsi Sıpanovazaki Efendi Aksilos Efendi	Rumî mektubi Muâvini Muharrirât-ı Ecnebiyye Kâtibi
//	4		Sâniye	Akallami Oğlu Avram Efendi Mustafa Cevdet Efendi Menulu Kalicaki Efendi	Mütercim Mütercim Mübeyyiz Mektubî-i Rumî Mübeyyizi
Muhâsebe-i Vilâyet					
Girid Gümüş	4		Mütemâyiz	Nikola Stavraki Efendi Mehmed Ali Efendi Hüseyin Efendi	Defterdâr Muâvini Mümeyyiz Vâridât ve Masârifât Kâtibi
//	4		//	Ali Rıza Efendi Mehmed Ali Bey Fahri Efendi Ekmel Efendi Menulu İngilizi Efendi Androya Stafanizi Efendi Sapir ve Peter Aks Efendi	Umûm-i Mâ'sât Kâtibi Muharrirat ve Resum-ı Manzume Kâtibi Evrâk Mukayyedi Mübeyyiz Rumî Baş Kâtibi Muâvini Tahribât Komisyonu
Muhâsebe-i Livâ					
Girid Gümüş	4		Sâniye	Kavurzade Mustafa Kâzım Efendi Hüsâmelledin Efendi Cafer Efendi Muhtar Efendi Ali Bey Yanî Malataki Efendi Hüseyin Efendi Kâvurzâde Ali Bey	Baş Kâtib (Vâridât ve Masarifât Kâtibi) İstihkâk Kâtibi Akar Vergisi Kâtibi A'sâr Kâtibi Mütercim Sanduk Emîni // Kâtibi

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Türkî Evrâk Odası					
Girid Gümüş	4		Mütemâyiz Sâlise	Emin Bey Kâvurzâde Mehmed Nesib Efendi	Müdür Müdür Muâvini
Rumî Evrâk Odası					
	4			Antoni Menabizi Efendi Menulu Yerunyakis Efendi	Müdür Müdür Muâvin
Tercüme-i Ahvâl Komisyonu					
				Hakkı Bey Yorgi Nikolayazi Efendi	Türkî Kâtibi Rumî Katibi
Dâire-i Adliyye					
Mahkeme-i İstînâf					
Girid Gümüş // // // //	4 4	3	Mütemâyiz // Sâniye Sâlîse Sâniye Sâlîse	Nikola Satratuzaki Efendi Mehmed Cevdet Bey Batınaki Mehmed Atıf Efendi Yorgi Skolozi Efendi Panayuti Tazı-zâkis Efendi Hamdi Efendi Yani Kariyâri Efendi Lamî'i Efendi Aneklus Aneklizi Efendi Hasan Efendi Aneklus Perâvelaki Efendi Ahmed Efendi Haydar Efendizâde Hasan Tahsin Efendi Hasanzâki Efendi Mustafa Efendi	Reîs A'zâ Baş Müddeî-i Umûmi İkinci // Türkî Baş Kâtibi Rumî // Türkî Kâtib Muâvin Rumî // Zâbit Kâtibi // // // // Mübeyyiz

Madâlya	Mecâdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Fornaraki Hasan Tahsin Efendi Kostandino Kondakçaki Efendi Yorgi Tirtitaki Efendi Andoni Pavlaki Efendi Nikola Kasira Efendi İsmail Vahi Efendi Mihail Papazaki Efendi Bilal Efendi Zimteri Andonakaki Efendi Yorgi Çankarulus Efendi	Zâbıt Kâtibi // // // // Müddeî-i Umûmi Türkî Kâtibi // Rumî // Mübeyyiz // Mübâşir
Mahkeme-i Bidâyet					
İmtiyâz ve Girid Gümüş	4		Mütemâyiz Râbi	Hasan Cevdet Efendi Ahmed Zihni Efendi Manuel Sirazaki Efendi Nikola Bestolaki Efendi Mihali Hazeraki Efendi Ali Rıza Efendi Polizoru Papazerus Efendi İbrahim Fevzi Efendi Sudebegzâde Mehmed Hulusi Efendi Buzuzâde Mustafa Efendi İsmail Bey Asanasi Bambaka Efendi Kasti Nestraki Efendi Yorgi Hacı Aneklaki Efendi Menulu Zaharyuzaki Efendi	Reîs } Â'zâ Müdde-i Umûmi İcrâ Me'muru Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zâbıt Ketebesi // // // // // //

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Mocyaki İbrahim Efendi Zimteri Daraçyanaki Kondakçaki Hasan Efendi	Müddeî-i Umûmi Türkî Kâtibi Müddeî-i Umûmi Rumî Kâtibi Mübâşir
Sulhiye Meclisi					
			Müderris	Yeveni Kondazaki Efendi Rehberzâde Ali Remzi Efendi Yorgi Folaki Efendi Kuyumcuzâde Hasan Şükrü Bey Zimteri Karyazaki Efendi Şefikzâde Mustafa Efendi Harizimus Kanaki Efendi Abdülbedi'zâde Ali Efendi Yorgi Garuzaki Efendi Stasi Hacızaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Katibi Rumî // Türkî Katib Muâvini Rumî // // Zabıt Ketebesî // // Mübâşir
İstintâk Dâiresi					
Girid Gümüş				Ahmed Nesimi Efendi Muradaki Mehmed Ziya Efendi Astefanos Halaraki Efendi	Müstântık Kâtib-i Türkî Kâtib-i Rumî
Menâfi' ve Jandarma Tekâüd Sandukları					
Girid Gümüş //		3 4	Mütemâyiz	Osman Efendi Nikola Miçotaki Efendi Fazıl Efendi Nikola Mavrakis Efendi Şerif Bey Yorgi Stefanizis Efendi	Müdür // Muâvini Türkî Katibi Rumî Katibi Katib Refîki ve Sanduk Emîni // //
İşbu iki sanduk aynı heyet tarafından idare olunmaktadır					

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Matbaa-i Vilâyet					
				Andoni Markadonaki Süleyman Sabri Efendi Hasan Midhat Efendi Mustafa Fehmi Efendi Ahmed Fevzi Efendi Ahmed Bedi' Efendi İsmail Midhat Efendi Ahmed Selim Efendi Hacı Süleyman Semestoklu Apostolaki Efendi Yani Perukaki Efendi Menuşu Menuşaki Efendi Yani Karizaki Efendi Nikola Marankozaki Aspero Koklaki Aristomani Kasiruhaki Nikola Anastasaki	Müdür Ser-Mürettib Musahhih Birinci Muâvin İkinci // Üçüncü // Basmacı Mürekkebcî // Ser-Mürettib Rumî Musahhih Birinci Muâvin İkinci // Üçüncü // Basmacı Mürekkebcî Müvezzi'
Rüsumât İdaresi					
Girid Gümüş //	3 4		Evvel-i Sânişi Sâniye Hâmse Hâmse Hâmse	İbrahim Arifi Efendi Mehmed Şâkir Efendi İstavrozi Efendi Ali Şefik Efendi Hüseyin Rıza Efendi İsmet Bey İbrahim Çelebi Efendi İsmail Rahmi Efendi	Nâzır Müfettiş Nâzır Muâvini Muhasebe Baş Kâtibi Tahrirât Baş Kâtibi Muhasebe Refiki // //

Madâlya	Me'cîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Hikmeti Efendi Nikola Efendi Nikola Papalkasi Efendi Edhem Efendi Cemal Efendi	Sandık Emîni İstimator Manifesto Me'mûru ve Mütercim Anbar ve Eşya-ı Ayniye me'muru Tezkire Muharriri
Düyûn-ı Umûmiye İdaresi					
	5 5 5 5		Mütemâyiz Râbi //	Mehmed Rauf Bey Jojef Efendi Hüseyin Şinasi Efendi Ahmed Tahir Efendi Ali Rıza Efendi Ömer Faruk Efendi İbrahim Fuad Bey Hüseyin Sena'i Efendi Hüsni Efendi	Müdür Müfettiş Muhasebe Baş Kâtibi Tâhriât Baş Kâtibi Muhasebe Refiki Tâhriât Refiki Sandık Emîni Tuz Kâtibi Tütün Mubassır
Telgraf ve Posta Dâiresi					
Girid Gümüş //		5 5	Sâniye	Mustafa Efendi Rüşdi Efendi Astapan Efendi	Müdür Muhâbere Me'mûru Posta //
Karantina Dâiresi					
				Sigmund Hamburg Efendi Süleyman Hakkı Efendi Mösyö Zimosteni Karaca Süleyman Rüstem Ağa Nesimi Ağa Receb Mehmed Ağa	Tabib-i Muvakkat Kâtib Yâzıcı Ser-Gârdiyan // //

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Ma'ârif-i İslâmiyye					
Girid Gümüş Girid Altn	4 2	3 3	Mütemâyiz Evvel-i Evveli Sâniye Mütemâyiz	Kârvanzâde İbrahim Fehim Efendi Mektubi-i Vilâyet İzzet Efendi Naim Begzâde Hüseyin Bey Bedri Begzâde İbrahim Ethem Bey	Reîs A'zâ
Girid Gümüş //	4 4	4	Sâniye Sâlîse Râbi'	Kâvurzade Mustafa Kazım Efendi Fağfurzade Nesimi Efendi Serverzade İbrahimzaki Bey Garandaki Şerif Bey Milokonzade Emin Bey	
Ma'ârif-i Hristiyanıyye					
Girid Gümüş	4			Piskopos Nikiforos Efendi Yorgi Fomi Efendi Stefanus Pasaruzakis Efendi Menolis İngilizis Efendi	Reîs A'zâ // Kâtib
İslâm-ı Eytâm ve Evkâf Dâiresi					
Girid Gümüş // //	3 4	3	İzmir Pâyesi // Sâniye	Sâmi Efendi Şerif Efendi Osman Efendi İzzet Efendi Kâvurzâde Necib Efendi Vânturzâde Hüsni Bey Kâvurzâde Bekir Sıdkı Efendi Rüstem Efendi Ömer Efendi Mustafa Eşref Efendi	Hâkimü'l-şeri' Müfti-i belde Şeyh-ül- meşâyih Vilâyet-i Evkâf-ı muhasibeciliği inzimâmiyle Reîs Fâhri A'zâ // Muvazzâf A'zâ // Kâtib Kâtib Muâvini

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Şeyh Edhem Efendi Mehmed Emin Efendi Hacı Mustafa Ağa	Sandık Emini Mübâşir //
Evkâf Kâlemi					
				Üskübdezâde Ali Avni Efendi Salih Ağazâde Bilal Vacid Efendi Şemsi Dedezâde Hasan Hüsnü Efendi Rokalaki Nusret Efendi Mehmed Hayati Efendi	Baş Kâtib // Muâvini Muâvin Câbi ve Mesarif Me'mûrî Câbi
Eytâm Kâlemi					
				Hacı Ahmed Oğlu Mahmud Efendi Bayrakdaraki Mustafa Naili Efendi Abdülaziz Efendi Derviş Efdaki Faik Efendi Tahir Efendi Musa Ağa	Müdür Baş Kâtib // Muâvini Mukâyyed Tahsildâr Mübâşir
Hristiyan Zimmî Pervendiyası					
Girid Gümüş	4			Piskopos Nikiforos Efendi Varzis Yanakaki Efendi Nikola Mauro Zimterakis Efendi Yorgi Mari Efendi Menulu Stavrizis Efendi	Reîs A'zâ // Sandık Emini Kâtib
Belediye Dâiresi					
Girid Gümüş		4	Sânîye	Kasımzâde Mehmed Bey Yani Polyozaki Efendi	Müdür // Muâvini

Madâlya	Mecîdi	Osmâni	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Manasteraki Halim Fehim Efendi Timolun Nikolayizi Efendi Beyazaki İbrahim Şevket Efendi Hacı İbrahim Efendi Yorgi Laşyoti Efendi	Türkî Baş Kâtibi Rumî // Sandık Emîni Tahsildâr //
Hanya Nâhiye Meclisi					
				Yani Alfa Papazaki Efendi Vanturzâde Mehmed Bey Saatcizâde Selim Efendi Kavurzâde Abdülaziz Bey Hasan Şerif oğlu Bedri Efendi Nikola Muaço Efendi Polihroni Akisaki Efendi Süzos Vankilyanu Alkisyo Efendi	Reîs Reîs-i Sâni A'zâ // // // // //

{{ Ümerâ ve Zâbitân-ı Askeriyye }}

Madâlyâ	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Fırka-i Askeriyye-i Şâhâne					
Altın İmtiyaz ve Altın Girid	1	1	Ferîk	Hasan Tahsin Paşa	Girid Fırka-i Dâima Kumandanı
İdare-i Askeriyye					
Eski Girid ve Karadağ ve Altın Girid	4	4	Mîrâlay	Ahmed Şevki Bey	Reîs
Altın Girid	5		Binbaşı	Nuri Efendi	Muâvini
Plevne ve Gümüş Girid	5		Alây Emîni	Hacı İzzet Efendi	İdare Zâbiti
//	5		Kol Ağâsı	Sâdeddin Efendi	// //
//			//	Hasan Efendi	// //
//			//	Ragıb Efendi	// //
	5		Alây Kâtibi	İbrahim Efendi	Muhasebe Baş Kâtib Muâvini
//			Tabur Kâtibi	Cemal Efendi	İdare Kâtibi
//			//	Şükrü Efendi	// //
//			//	İsmail Efendi	// //
//			Yüzbaşı	Hacı Ahmed Efendi	// //
//			//	Mehmed Efendi	İdârede Müstehdem
Girid Fırkasında Müstâhdem Ümerâ					
Altın Girid	2		Mîrâlay	Hasan Tahsin Bey	Kandiye Ciheti Komandanı
//			Kâim-makamı	Edhem Bey	Sâbıka İdare Emîni
//			//	Reşid Bey	35 inci Alây

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Altın Girid			Kâim-makamı	Ali Bey	Sevkiyât Reîsi
Altmış Birinci Alây Erkânı					
İmtiyaz Gümüş ve Altın Girid Altın Girid Girid Gümüş // // //	4	4	Mîrâlay Kâim-makam Alây Emîni Mülâzım Sâni Yüzbaşı //	Hüseyin Hüsnü Bey Ali Rıza Bey Mehmed A'lîm Efendi Hamdi Efendi Mehmed Ağâ Aziz Ağâ	Sancakdâr Musika Muallimi // //
Altmış Birinci Alâyın Birinci Taburu					
Altın Girid Gümüş Girid // // Girid Gümüş // // // // // // //		5	Binbaşı Kol Ağası Alây Müftisi Alây Katibi Tabur Kâtibi Muâvini Yüzbaşı // // Mülâzım-1 Evvel // // // Mülâzım-1 Sâni // // //	Yusuf Cemil Efendi Mehmed Efendi Ali Lütfî Efendi Mahmud Zahdi Efendi Ali Efendi Mustafa Efendi Halil Efendi Faik Efendi Osman Efendi Ali Efendi Galib Efendi İsmail Ağâ İshak Efendi Emin Efendi İsmail Vasfî Efendi Ali Rıza Efendi	Tabur Erkânı // // // // Birinci Bölük Üçüncü Bölük Dördüncü Bölük Birinci Bölük İkinci Bölük Üçüncü Bölük Dördüncü Bölük Birinci Bölük // // İkinci Bölük // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // // // // //			Mülâzım-1 Sâni // // //	Ahmed Ağa Mustafa Efendi Mustafa Ağa Mehmed Efendi Said Efendi Ali Efendi Hacı Osman Ağa	Üçüncü Bölük // // Dördüncü // // // Eczacı Tımarcı Tüfenkci
Altmış Birinci Alâyın İkinci Taburu					
Girid Gümüş // // // // // // // // // // İmtiyâz-1 Girid Gümüş Girid Gümüş // Girid Gümüş Plevne Girid Gümüş	4 4 4		Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Tabur Kâtib Muâvini Yüzbaşı // // // Mülâzım-1 Evvel // // // Mülâzım-1 Sâni // // // //	Servet Efendi Mehmed Cavid Bey Bekir Sadık Efendi Mehmed Efendi Tahsin Efendi Mustafa Efendi Mehmed Ağa Osman Ağa Rıza Efendi Bekir Ağa Hacı İbrahim Ağa Nazif Efendi Süleyman Şevket Efendi Mehmed Ali Efendi Numan Efendi Hafız Hüseyin Efendi Sadık Efendi İsmail Hakkı Efendi Hüsnü Efendi	Tabur Erkâmı // // // // Birinci Bölük İkinci Bölük Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // Dördüncü Bölük

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş Girid Altın Girid Gümüş Kırım Girid Gümüş	4		Mülâzım-1 Sâni Binbaşı	Şerif Efendi Avram Refail Efendi İbrahim Efendi Hacı Salih Efendi Mehmed Efendi	Dördüncü Bölük Tâbib Eczacı Cerrâh Tüfenkci
Altmış Birinci Alâyın Üçüncü Taburu					
Girid Altın Girid Gümüş Girid Gümüş Girid Gümüş Karadağ Girid Gümüş Girid Gümüş Girid Gümüş // // // // // // //			Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Tabur Kâtibi Muâvini Yüzbaşı // // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sâni // // // // // //	Hasib Bey Derviş Efendi Halil Efendi Mahmud Efendi Osman Efendi Ali Efendi Osman Sırrı Efendi Osman Ağa Aziz Efendi Ömer Efendi Ali Rıza Efendi Süleyman Ağa Osman Ağa İsmail Hakkı Efendi Mehmed Edib Efendi Mustafa Ağa Mahmud Efendi Ahmed Efendi Saib Efendi Ahmed Efendi	Tabur Erkânı // // // // Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // // // Dördüncü //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // // //			Mülâzım-1 Sâni Kol Ağası //	Mustafa Efendi Mois Efendi Mehmed Hüsnü Efendi Zekerya Efendi İsmail efendi	Dördüncü Bölük Tâbib Cerrah Eczacı Tüfenkci
Altmış Birinci Alâyn Dördüncü Taburu					
5 İfhar Girid Gümüş Plevne Gümüş			Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Yüzbaşı // //	Ali Adil Efendi Mehmed Zülfikâr Efendi Halil Şerif Efendi Hacı Hasan Fehmi Efendi Mehmed Ağa Ali Ağa Mehmed Efendi	Birinci Bölük Üçüncü // Dördüncü //
5 İfhar			Mülâzım-1 Evvel // // //	Mehmed Salih Efendi Mustafa Ağa Osman Ağa Ahmed Ağa	Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü //
Plevne			Mülâzım-1 Sâni // // // // // // Binbaşı Yüzbaşı	Musa Efendi Hasan Tahsin Efendi Osman Efendi Saadeddin Efendi Ahmed Efendi Hacı Mehmed Efendi Sadık Efendi Ali İsmail Efendi Ahmed Nuri Efendi Korteş Ağa	Birinci // İkinci // İkinci // Üçüncü // Üçüncü // Dördüncü // Tabib Eczacı Cerrah Tüfenkci

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Altmış İkinci Alâym İkinci Taburu					
Altın Girid Gümüş Girid // // // // // // // // // // // // // // // //	4 5 5 5		Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Tabur Kâtibi Muâvini Yüzbaşı // // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sânî // // // // // // //	Mehmed Şevki Efendi Celal Efendi Hulusi Efendi Hüseyin Efendi Emin Efendi Agâh Efendi Bekir Efendi Abdülkadir Efendi Ali Ağa Abdullah Efendi İbrahim Efendi Hüseyin Efendi Mustafa Efendi Hasan Efendi Hasan Tahsin Efendi Said Efendi Abdullah Efendi Halil Efendi Mehmed Ağa Cezmi Efendi Kadri Efendi Ahmed Efendi Salih Efendi	Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // // Dördüncü // // Cerrah Tüfenkci
Hassa Alâyı 2 Tabur 2					
	5 4	4	Binbaşı Kol Ağası	Cemal Efendi Vahid Efendi	Tabur Erkânı //

Madâlyâ	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
	5		Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Kâtib Muâvini Yüzbaşı // // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sâni // // // // // Binbaşı	Mustafa İb Efendi Hasan Hüsnü Efendi Fahri Efendi İbrahim Efendi Mustafa Efendi Mustafa Ağa Salih Efendi Ahmed Efendi İsmail Ağa Kerim Efendi Tahir Ağa Ahmed Ağa Said Efendi Süleyman Efendi Rıza Efendi Ali Ağa Hüseyin Efendi Mustafa Efendi İsmail Hakkı Efendi Mahmud Efendi Mustafa Efendi Emrah Ağa	Tabur Erkanı // // Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // Dördüncü // // // Tabib Eczacı Cerrah Tüfenkci
1 Rusya	4				
1 Rusya	4				
1 Girid ve Rusya	4				
Otuz Beşinci Alâý İkinci Tabur					
Altın Girid 2 Kıt'a Girid Gümüş Girid Gümüş			Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Kâtib Muâvini	Mehmed Hilmi Efendi Şükrü Efendi Hacı Behçet Efendi Mehmed Efendi Ahmed Efendi	

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // // // // // //			Yüzbaşı // // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sani // //	Reşid Ağa Hacı Ataleddin Eendi Reşid Efendi Mehmed Efendi Hafız Hüseyin Efendi Ali Efendi Ahmed Ağa Abdülatif Efendi Mehmed Efendi Abdullah Efendi	İkinci Bölük Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci //
Plevne ve Suriye Girid Gümüş Girid Gümüş // // // // // // //			// // // // //	Mehmed Efendi Ahmed Efendi Mehmed Ağa Mehmed Halid Efendi Ahmed Efendi Marin Folcu? Ali Efendi Mehmed Usta	// // Üçüncü // // // Dördüncü // // // Eczacı Cerrah Tüfenkci
Otuz Beşinci Alâym Üçüncü Taburu					
Altın Girid Girid Gümüş // Girid Gümüş // //	4		Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Yüzbaşı // // //	Mehmed Emin Efendi Mehmed Ağa Ahmed Hamdi Efendi Numan Efendi Saadeddin Ağa Kasım Efendi Raşid Efendi Seydo Ağa	Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Dördüncü //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // // // // // // // // // // //			Mülâzı-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sâni // // // // // // Yüzbaşı	İlyas Ağa Ömer Ağa Ömer Lütfü Efendi Şükrü // Reşid // Ahmed // Mehmed // Abdullah // Rıfat // Ali // Sabit // Mehmed Kazım // Ahmed Hilmi // Mustafa Mezhur Efendi	Birinci Bölük Üçüncü // Dördüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // // // Dördüncü // // // Tabib Eczacı Cerrah
Otuz Altıncı Alây Üçüncü Tabur					
Girid Gümüş // // // // // // // // //	5		Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Tabur Kâtibi Muâvini Yüzbaşı // // // Mülâzı-1 Evvel // //	Osman Ağa Cavid Efendi Mustafa Rahmi Efendi Mehmed Reşid Efendi Mehmed Tahir // Mehmed Saib // Taksan // Hasan // Mehmed Ağa Ahmed Şevki Efendi Ali Ağa Mehmed Ağa	Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Dördüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
İmtiyâz Gümüş ve Gümüş Girid Gümüş Girid			Mülâzım-1 Sâni	Mehmed Tevfik Efendi	Birinci Bölük
			//	Nazif Efendi	Birinci Bölük
			//	Mustafa Ağa	İkinci Bölük
			//	Nazmi Efendi	İkinci Bölük
Gümüş Girid			//	Ömer Efendi	Üçüncü Bölük
//			//	Salih Efendi	// //
Plevne Girid Gümüş			//	Abûlmecid Ağa	Dördüncü Bölük
			//	Ahmed Ağa	Dördüncü Bölük
Gümüş Girid			Kol Ağası	Sküti Efendi	Tabib
				Sofu Kali Efendi	Eczacı
				Halil Usta	Tüfenkci
Otuz Sekizinci Alâym İkinci Tabur					
Gümüş Girid Plevne Girid Gümüş Gümüş Girid			Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Katib Muâvini Yüzbaşı	Nuri Efendi Ali Efendi Mehmedzaki Efendi Mehmed Enis Efendi Hasan Efendi Hafız Hüsnü Efendi Mehmed Efendi Mehmed Nuri Efendi	Birinci Bölük İkinci //
//			//	Mehmed Nuri Efendi	Üçüncü //
//			//	Hasan Efendi	Dördüncü //
//			Mülâzım-1 Evvel	Abdülkadir Ağa	Birinci //
//			//	Ahmed Ağa	İkinci //
//			//	Ahmed Ağa	Üçüncü //
//			//	Ahmed Ağa	Dördüncü //
//			Mülâzım-1 Sâni	Mehmed Efendi	Birinci //
//	5		//	Yahya Efendi	İkinci //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş Plevne ve Suriye	5		Mülâzım-1 Sâni // Yüzbaşı	Ahmed Ağa Osman Hilmi Efendi Tevfik Efendi Ropen Efendi Ahmed Hilmi Efendi Mehmed Ağa	İkinci Bölük Üçüncü // Tabib Eczacı Cerrah Tüfenkci
Girid Gümüş //					
Topçu Cebel Taburunun Ümerâ ve Zâbitânı					
Girid Gümüş	4		Binbaşı Sağkol Ağası Tabur Kâtibi	Hilmi Efendi İbrahim Efendi Salih Necati Efendi	
//	5	4	Yüzbaşı	Mustafa Ağa	Birinci Bölük
//	5		//	Şehab Efendi	İkinci Bölük
//	5		//	Bekir Ağa	Üçüncü //
Karadağ ve Gümüş Girid ve Bosna Gümüş Girid			Mülâzım-1 Evvel	Halil Ağa Mehmed Zeynel Ağa Hasan Ağa Mahmud Efendi Mehmet Safvvet Efendi	Dördüncü // Birinci // Cebhaneci İkinci //
//			//	Mehmed Ağa	Üçüncü //
//			//	Hilmi Efendi	Dördüncü //
//			//	Mehmed Ağa	Açıktan
Plevne			//	Hilmi Efendi	Birinci Bölük
Girid Gümüş			Mülâzım-1 Sâni	Abdulfettah Ağa	// //
//	5		//	Rıza Efendi	İkinci //
//			//	Rauf Efendi	Üçüncü //
//			//	Mehmed Efendi	// //
//			//	Mahmud Ağa	Dördüncü
//			//	Ali Efendi	// //
//			//	Mustafa Efendi	

{70}

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // //			Yüzbaşı	Said Efendi Mustafa Şükrü Efendi Mehmed Şefik Efendi	Tabib Eczacı Cerrah

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Tophane-i Âmîreye Mensub Cezâir-i Bahri Sefid Kal'a Topçu İkinci Alâyı					
Altın Girid Silistre Ümûm-ı Karadağ	2	2	Mirâlây	Mustafa Fevzi Paşa	Topçu Kumandanı
Altın Girid İmtiyaz Gümüş Girid Gümüş	4	4	Kaymakam Alây Emîni Alây Kâtibi	Mehmed Tevfik Bey İbrahim Efendi Mustafa Efendi	
Birinci Tabur					
Girid Altın	4		Binbaşı	Ahmed Efendi	
Girid Gümüş	5		Kol Ağası	Tevfik Efendi	
//	4		Tabur Katibi	Mehmed Enver Efendi	
//			Tabur İmamı	Mustafa Efendi	
//	5		Yüzbaşı	Hüseyin Efendi	Birinci Bölük
2 Kıtâ' Girid Gümüş			//	Mehmed Efendi	İkinci
Girid Gümüş			//	Davud Ağa	Üçüncü
//			Mülâzım-ı Evvel	Osman Efendi	Birinci
2 Kıtâ' Girid Gümüş			//	İslam Ağa	İkinci
//			//	Ali Efendi	Üçüncü
Girid Gümüş			Mülâzım-ı Sâni	Hurşid Efendi	Birinci
//			//	Şerif Ağa	//
//			//	Derviş Ağa	İkinci
//			//	Hamdi Efendi	//
//			//	Mehmed Ağa	Üçüncü
//			//	Murtaza Efendi	//
//			//	Abdüh Efendi	Cerrah
2 Kıtâ' Girid Gümüş				Hüseyin Ağa	Ser-Timurcu
Girid Gümüş				Mustafa Ağa	Marangoz

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ali Efendi	Kamâcı
İkinci Tabur					
Kırım ve Plevne ve Girid Ve İngiltere Girid Gümüş İki Kıtâ' Girid Gümüş Girid Gümüş İki Kıtâ' Girid Gümüş // // Girid Gümüş // // // // //	5		Binbaşı Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Yüzbaşı // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sâni // // // //	Hacı Hasan Ağa Süleyman Efendi Ahmed Efendi Mustafa Efendi Ali Ağa Sadık Efendi Hafız Hasan Efendi Ali Ağa Şevki Efendi Mustafa Efendi Feyzi Efendi Mehmed Ali Efendi Mehmed Ağa Yusuf Efendi Necati Efendi Besim Efendi Ömer Efendi Mehmed Efendi Mehmed Ağa İbrahim Ağa Selim Efendi	Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // // // Cerrah // Ser-Timurcu Ser-Marangoz Kamâcı
Karadağ ve İftihâr-1 Ümûmi Girid Gümüş	5				
Dördüncü Tabur					
	5		Binbaşı	Mustafa Efendi	

Madâlyâ	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
	5		Kol Ağası Tabur Kâtibi Tabur İmâmı Yüzbaşı // // Mülâzım-1 Evvel // // Mülâzım-1 Sâni // // // // // Kol Ağası	Hasan Bey Münhaldir (Boş/Açık) Mehmed Kamil Efendi Şükrü Efendi Rauf Efendi Nuri Efendi Rıza Efendi Osman Efendi Mustafa Efendi İsmail Efendi Osman Efendi Ahmed Efendi Hasbi Efendi İbrahim Efendi Ömer Efendi Ali Efendi Emin Efendi Ömer Ağa Şâban Ağa Ali Ağa	Birinci Bölük İkinci // Üçüncü // Birinci // İkinci // Üçüncü // Birinci // // // İkinci // // // Üçüncü // // // Tabib Cerrah Ser-Marangoz // -Timurcu Kamâcî Cebhâneci
Girid İstihkâm Komisyonu Heyeti					
Kürdistân Karadağ İftihâr Girid Altın	3	4	Mirâlây	İbrahim Bey	Reîs
//	3	4	Kaymakam Alây Emîni Kol Ağası	Mustafa Bey Hacı Hasan Efendi Ragıb Efendi	A'zâ // //
	5		Mülâzım-1 Evvel	Zeki Efendi	//

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Suda Limanı Torpido Zâbitanı					
Girid Gümüş //			Piyade Mülâzım-1 Evvel Topçu Mülâzım-1 Sâni	Abdüh Efendi Galib Efendi	
Süvari Üçüncü Alâym Ümerâ ve Zâbitanı					
Girid Gümüş //	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4	Kol Ağası Kâtibi Sâni İmâm-1 Sâni Yüzbaşı Yüzbaşı Vekili Yüzbaşı Yüzbaşı Vekili Mülâzım-1 Evvel // // // Mülâzım-1 Sâni // // // // Kol Ağası // Yüzbaşı //	Veliddin Efendi Hafız İsmail Efendi Ahmed Hilmi Efendi Kadri Efendi Mehmed Fahri Efendi Ali Efendi Hasan Ağa Ali Ağa Mehmed Faik Efendi Mustafa Efendi Rüstem Efendi Mehmed Efendi Osman Efendi Sedat Efendi Mehmed Efendi Fahri Efendi Osman Nuri Efendi Nail Efendi Zekai Efendi	Dördüncü Bölük // // Beşinci Bölük // // Dördüncü Bölük // // Beşinci Bölük // // Dördüncü Bölük // // Beşinci Bölük // // Tabib Cerrah Baytar Eczacı
Merkez Hastahânesinin Ümerâ ve Zâbitanı					
Altın Girid //	5		Mirâlây Binbaşı //	Ahmed Avni Bey Kamil Efendi Mustafa Hulusi Efendi	Ser-Tabib Tabib-i Evvel Tabib-i Sâni

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş	4		Yüzbaşı	Celal Efendi	Tabib
//			//	Mehmed Zeki Efendi	Tabib
//			//	Fuad Efendi	//
//			Binbaşı	Ahmed Abdullah Efendi	Ser-Eczacı
//				Hafızı Efendi	Eczacı Sâni
//				Kasım Efendi	Eczacı
//				Kemal Efendi	//
//				Osman Efendi	//
//				Ahmed Hamdi Efendi	//
//				Hakkı Efendi	Cerrah-1 Evvel
//				İzzet Efendi	Cerrah-1 Sâni
//				Mustafa Sami Efendi	Cerrah
//				Salih Efendi	//
//				Ömer Efendi	İmâm
//				Mustafa Zakiri Efendi	Kâtib-i Evvel
//				Mehmed Nedim Efendi	Kâtib-i Sâni
//				Mehmed Süleyman Efendi	Tımarcı
//				Süleyman Fehim Efendi	//
//		Mehmed Salih Efendi	//		

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Me`mûrîn-i Bahriye					
Makam Kumandanı					
İmtiyaz Gümüş ve Girit Altın Madalyası	4		Kaymakam	Hüsnu Bey	Bahr-ı Sefid Filosu Kumandan Vekili
Muharrirât Kalemi					
Girid Gümüş			Fırkateyn Kâtibi	Bekir Sadık Efendi	Bahr-ı Sefid Filosu Tahrirât Kâtibi
Muhasebe Kalemi					
Girid Gümüş // //	5		Kalyon Kâtibi Fırkateyn // // // Kalyon // Korvet //	Hacı Kadri Efendi Ali Efendi İsmail Efendi İsmail Efendi Ahmed Efendi	Bahr-ı Sefid Filosu ve Suda Tersanesi Muhâsebe Me'mûru Muâvini Sandık Emini Tahsil Me'mûru Anbar Muhasebe Me'mûru
Tir-i Güverte					
Girid Gümüş Tahlisiyye ve Girid Gümüş Girid Gümüş	4 5	4	Sağ Kol Ağası Yüzbaşı // Fırkateyn Kâtibi Mülâzım-ı Evvel	Ahmed Kapudan Tevfik Efendi Mustafa Efendi Mehmed Refet Efendi Osman Efendi	Tersane Me'mûru Tir-i Güverte Yüzbaşısı // // Kışla Kâtibi Muhâfaza Me'mûru
Merkez Hastahânesi					
Avusturya 2 Fransuva Jojef Girid Gümüş Girid Gümüş	4 5	4	Binbaş1 Kol-1 Sâni // Berik Kâtibi	Mehmed Ali Efendi Rupen Efendi Mehmed Kapudan Adil Efendi	Ser-Tabib Tabib-i Sâni Müdür Kâtib

Madâlyâ	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
			Kol Ağalık //	Reyhan Efendi Ahmed Efendi Yani Efendi	Cerrah Eczacı Muâvini
İnşâiye Dâiresi					
Girid Gümüş //	5		Kol-1 Sâni Mülâzım-1 Sâni Berik Kâtibi	Nuri Efendi Hasan Efendi Arif Efendi Mustafa Efendi Ahmed // Vasil Efendi	İnşaat Me'mûru // // // Kâtibi Marangoz Ustası // // // //
Fabrika-i Hümayûnlar					
Girid Gümüş Sanayii ve Girid Girid Gümüş // // //	5		Sağ Kol Ağası Kol-1 Sâni Yüzbaşı // Mülâzım-1 Evvel // // //	Edhem Efendi Mehmed Ağa Ahmed Rıza Efendi // Ali Efendi İbrahim Efendi // Ziya Efendi // Rıza Efendi Bekir Usta İbrahim Usta	Fabrikalar Müdürü Kazgancıbaşı Fabrikalar Müdür Muâvini // Timurcubaşı Dökümcü Kalıbcı Usta // Fabrikalarda Tasviyeci // // Kazgancı Ustası Timurcu //
Nan-ı Azîz Fırını					
Girid Gümüş //			Mülâzım-1 Evvel Fırkateyn Kâtibi	Hüsni Efendi Mehmed Nuri Efendi	Me'muru Kâtibi

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Suda Tersanesinde Bulunan Fabrikaların Adı					
Marangozhâne Aded	Kalıbhâne Aded	Kazganhâne Aded	Tâsviyehâne Aded		
1	1	1	1		
Errehâne Aded	Değirmen Aded	Dökümhâne Aded	Tamirhâne Aded		
1	1	1	1		

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
İkinci İsfakiye Taburu					
Girid Gümüş // // //	4		Binbaşı Tabur Kâtibi Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni	Mustafa Bey Ali Efendi İbrahim Efendi Abdülcabbar Ağa Yorgi Kimyoti Ağa Manuso Bulandaki Ağa Zekeriya Ağa Tevfik Bey	Birinci Bölük // // İkinci Bölük // //
//	5		Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni // Evvel	Mahmud Bey Yani İsfika Ağa Ali Efendi Yorgi Galanakis Ağa	Üçüncü Bölük // // Süvâri
Üçüncü Resmo Taburu					
Girid Gümüş // // // // //	4 5	4	Binbaşı Tabur Kâtibi Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı	Hasan Efendi Halil Efendi Abdüh Efendi Ali Ağa Kanaki Fasulaki Ağa Yani Eskolaki Efendi Murtaza Efendi İbrahim Ağa Muhtar Efendi Andon Litina Ağa Mehmed Ağa Andre Apolyanis Ağa	Birinci Bölük // // İkinci Bölük // // Üçüncü Bölük // // Dördüncü Bölük

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş //			Mülâzım-1 Evvel // Sâni Mülâzım-1 Evvel	Battal Ağa Ziya Efendi Ali Haydar Bey	Dördüncü Bölük // Süvâri
Dördüncü Kandiyye Taburu					
Girid Gümüş			Binbaşı Tabur Kâtibi Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel Mülâzım-1 Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel Mülâzım-1 Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel Mülâzım-1 Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel Mülâzım-1 Sâni Yüzbaşı	Abdüh Efendi Mustafa Efendi İbrahim Efendi Ziya Bey Seyfi Nikola Ağa Bektaş Ağa Mihail Anganusti Ağa Sami Efendi Franko Kostandaki Ağa Hüseyin Ağa Elmas Bey Yorgi Anganustaki Ağa Ömer Efendi Mihail Kostandino Ağa Hacı Şerif Ağa Salih Ağa Hasan Ağa Receb Bey	Birinci Bölük // // İkinci Bölük // // Üçüncü Bölük // // Dördüncü Bölük // // Beşinci Bölük // // Süvâri
Girid Gümüş Tahlisiye	5				
Beşinci Laşid Taburu					
Girid Gümüş //			Binbaşı Tabur Kâtibi Yüzbaşı	Yakub Bey Ali Efendi Halil Ağa	Birinci Bölük

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş // // // //	5		Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni Yüzbaşı Mülâzım-1 Evvel // Sâni //	Andon Mişalaki Efendi Mehmed Ağa Hüseyin Efendi İsmail Ağa Yorgi Balibaşaki Ağa Mihail Skozi Ağa Said Efendi Emin Ağa Hasan Ağa	Birinci Bölük // // İkinci Bölük // // Üçüncü Bölük // Süvâri

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Polis Komiser ve Neferâtı					
	5	4	Rabî'	Şemsi Efendi	Ser-Komiser
Polis Meclis Heyeti					
2 Tahlisiye			Komiser-i Sâni // Sâlis // Nefer //	Süleyman Zehdi Efendi Mustafa Rasih Efendi Mustafa Hakkı Efendi Aziz Efendi Yakub Efendi	Meclis Reîsi A'zâ // Mukayyed Mütercim
Polis Merkez Dâiresi					
	5		Çavuş Nefer // // //	İbrahim Vahi Efendi Vehbi Efendi Süleyman Sırrı Aziz Efendi Ali Hikmeti	Tezâkir-i Mürûr ve Tahkikât Me'mûru Tahkikât Me'mûru Sulhiye-i Müddeî Ümûmiyesi //
Mevâkî					
1 Tahlisîye			Çavuş Nefer // // //	Hasan Hurşid Efendi Salih Efendi Ömer Lütfü Efendi Akif Efendi Agapyos Efendi	Şadırvan Karakol Me'mûru Deniz Me'mûru Kumkâpı Me'mûru Yeni Mahalle Me'mûru Kalekâpı Me'mûru
Kandiyye Sancağında Bulunan					
			Komiser-i Sâni Nefer //	Hasan Tahsin Efendi Sadık Efendi Mehmed Efendi	

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
			Nefer // // //	Said Hilmi Efendi Estelyano Efendi Zahariya Efendi Hilmi Efendi	
Resmo Sancağında Bulunan					
			Komiser-i Sâlis Nefer // // //	Hüseyin Efendi Ahmed Efendi Ali Ali Efendi Saki Efendi Zimteri Efendi	
İsfakiye Sancağında Bulunan					
			Komiser Sâlis Nefer //	Mihail Manuseli Efendi Pavli Efendi Mihail Efendi	

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kizonya Kazası					
Girid Gümüş			Komiser-i Sâlis	Kasti Stefanizi Efendi Rüstemaki Hüseyin Efendi Nur Niyazi Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdare-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Tokatlı Hacı Ahmed Ağa Bedrizâde El-Hami Bey Karolaki Hasan Efendi Galyaguru Franko Zimteraki Menulu Paçuraki Mehmed Emin Efendi Francesko Papazaki Efendi	Reîs A'zâ // // // // Türkî Kâtibi Rumî //
Me'mûrin-i Sâire					
				Hacı Mehmed Efendi Hasan Fehmi Efendi Mustafa Efendi	Tuzla Rüsumât Me'mûru Suda Karantina Me'mûru Suda Telgraf Me'mûru
Alikan Müsâlaha Meclisi					
				Yorgi Farando Efendi Ahmed Bey Anganusti Tarikaki Efendi Ahmed Fikri Efendi Galiguru Papazaki Efendi Halil Efendi Stelyano Corcaki Efendi	Reîs A'zâ // Kâtib-i Türkî // Rumî Zâbit Kâtibi //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ali Bey Selimaki	Mübâşir
Alikan Nahiyesi					
				Yeveni Lopaki Efendi Sukaki Hamded Bey Stelyano Papazaki Efendi Kavurzâde Hacı Mustafa Efendi Ramazan Efendi Anganusti Tarıkaki Efendi Menulu Marakaki Efendi Giligori Galanaki Efendi Stelitonuka Çifaraki Efendi Galiguru Fanuryaki Efendi	Müdür Müdür Muâvini Reîs A'zâ // // // // // Kâtib
Lakos Nahiyesi					
				Vasili Bulanaki Efendi Yusufaki Bahri Efendi Anganusti Papazaki Efendi Arnabotaki Derviş Efendi Halil Efendi Ramazan Efendi Menulu Papazatonaki Efendi Yani Kokolaki Efendi Stelyano Mandakaki Efendi	Müdür Muâvin Reîs A'zâ // // // // Kâtib
Pirgo Pesilonaro Nahiyesi					
				Yeveni Budabakaki Efendi Nikolayuzaki Hacı Hasan Efendi Yorgi Kolokisaki Efendi Molla Şakir	Müdür Muâvin Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				İsmail Efendi Hüseyn Efendi Yani Karayanaki Efendi Nikola Papazaraki Efendi Kiryako Balbalizakis Efendi Yorgi Papazaki Efendi Mihaili Mişalizaki Efendi	A'zâ // // // // // Kâtib
Gramaka Nahiyesi					
				Menulu Sarıkaki Efendi Petrus Varuzaki Efendi Yorgi Arataki Efendi Menulu Zaleçaki Efendi Yeveni Asusaki Efendi Nikola Hacızaki Efendi Yorgi Poliçaki Efendi Yorgi Livyaki Efendi Mihail Yakaki Efendi Yeveni Tırhalaki Efendi Yani Poliçaki Efendi	Müdür Muâvin Reîs A'zâ // // // // // // Kâtib
Perovalya Nahiyesi					
				Apostolus Daraçyanus Efendi Bestolaki Süleyman Efendi Zimteri Artemi Papazaki Efendi	Müdür Muâvin Reîs

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Avinaki Mehmed Efendi Karolaki Hüseyin Efendi Abdi Ağazade Hamid Bey Yeveni Hohalakaki Efendi Zimteri Frankaki Efendi Nikola Hitastaki Efendi	A'zâ // // // // //
Aziziye Nahiyesi					
				Suda Beğzâde Hüseyin Rüvenik Bey İbrahim Fondikaki Efendi Mustafa Topçu Başaki Efendi Mehmed Hastazaki Efendi Halil Deli Hüseyinaki Efendi Ahmed Harnazaki Efendi	Müdür A'zâ // // // //
Akrotor Nahiyesi					
				Yeveni Mayanaki Efendi Ali Zonaki Efendi Menulu Tornacaki Efendi Boduraki Şakir Efendi Coramaki Mehmed Efendi Latifaki Hacı Ahmed Efendi Serandos Kapızaki Efendi Yeveni Planaki Efendi Stelyano Mataracı Efendi Anganusti Pervakaki Efendi Yorgi Garizaki Efendi	Müdür Muâvin Reîs A'zâ // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kisamo Kazası					
Girid Gümüş			Komiser-i Sâlis	Zimteri Bulanaki Efendi Hacı Hüseyin Ali Bey Selim Efendi	Kaymakam Muâvin Polis
Meclis-i İdare-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Recebaki Sezim Efendi Çamlı Salih Efendi Markolu Kastanaki Efendi Hasan Şükrü Efendi Kasti Yerundaki Efendi	Reîs A'zâ // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Me'mûrin-i Sâire					
				Stelyanos Daraçyanos Efendi Abdülhalim Efendi İbrahim Efendi	Karantina Me'mûru Düyûn-ı Umumiye ve Rüsumât Me'mûru Posta Me'mûru
Kastel Müsalâha Meclisi					
				Yani Papazaki Efendi Kolnaki Şerif Efendi Yeveni Kalasaki Efendi Abdi Ağazâde Rıfat Efendi Aleksandro Kostandolaki Efendi Hacı Bekiraki Hüseyin Efendi Stefanos Arhondaki Efendi Nikoli Kancilaraki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Baş Kâtibi Rumî Baş Kâtibi Türkî Zabıt Kâtibi Rumî Zabıt Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Vokulis Müsalâha Meclisi					
			Polis	Nakizâde Hüseyin Akif Efendi Lukaki İbrahim Ağa Yeveni Karzamaki Andrifo Efendi Mustafa Fevzi Efendi Vasili Berakaki Mehmed Efendi Stelyano Yorguzaki Efendi Mahbubaki Hasan Efendi	Reîs A'zâ // Müddeî-i Umûmi Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Kastel Nahiyesi Heyeti					
				Yeveni Kotalaki Efendi Hacı Bekraki Avni Bey Hacı Ağa Karakellaki Efendi Skonaki Receb Efendi Hacı Kamilaki Cemil Efendi Anganusti Anastasaki Efendi Yeveni Kapı Efendi İlyacanozaki efendi Stavro Setravacaki Efendi Cani Mazokopaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // //
Vokulis Nahiyesi Heyeti					
				Emanuel Kokoluyanaki Efendi Mehmed Fafalaki Efendi Ahmed Efendi Dökümcaki Osman Efendi	Müdür Muâvin A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ali Naki Hüseyin Efendi Hacı Mehmedaki Edhem Efendi Anganusti Yakomaki Efendi Yorgi Zerakolaki Efendi Yeveni Zeguraki Efendi Stavro Yeruzaki Efendi Androya Kodolaki Efendi	A'zâ // // // // // Kâtib
Panesimo Nahiyesi Heyeti					
				Mihail Anganustaki Efendi Behlevlaki Receb Efendi Dindinaki Halil Efendi Mustafa Efendi Yeveni Fondolaki Efendi Anganusti Mişelaki efendi Menulu Pederaki Efendi Nikoli Papaza Netonaki Efendi Yorgi Kaçulis Efendi Yeveni Fondolaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // Kâtib
Spilya Nahiyesi Heyeti					
				Penayoti Avendraki Efendi Lefteri Kaçıkolu Efendi Mihail Angelaki Efendi Menulu Fondolaki Efendi Yorgi Koçifoyanaki Efendi Penayoti Çilenmakaki Efendi Kostanti Geramaganaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Estavro Morizaki Efendi Yorgi Terohalaki Efendi Yeveni Bordamalaki Efendi Menulu Lukaki Efendi	A'zâ // // Kâtib
Mesoya Nahiyesi					
				Antoni Papamenulu Anasaki Efendi Angunisti Markolaki Efendi Yeveni Raymandonaki Efendi Nikoli Zaskalaki Efendi Penayoti Varohaki Efendi Nikoli Margaritaki Efendi Vasili Çalapis Efendi Penayoti Londaraki Efendi	Nahiye Müdürü Muâvini A'zâ // // // // Kâtib
Dokuz Pâre Köy Nahiyesi Heyeti					
				Aleksandro Yanakaki Efendi Yorgi Hacuyanaki // Mihail Papazaki // Yeveni Papa Zimteraki // Mihail Kirimaki // Menulu Zuzizaki // Anaganusti Papayuanu // Mihaili Setrataki // Yeveni Kaliçonaki // Yorgi Palukamaki //	

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Selne Kazası					
Girid Gümüş	5		Mütemâyiz Komiser-i Sâlis	Saraylızâde Mustafa Bey Zaharya Kalicaki Efendi Andoni Lambosaki Efendi	Kaymakam Muâvini Polis
Meclis-i İdare-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Arkırzâde Hasan Efendi Hacı Ali Efendi Bekiroğlu Hacı İbrahim Efendi Angunusti Fraceskaki // Kostandi Kundazaki // Antoni Marmataki // Nasırzâde İbrahim Nusret // Kasti Folaki //	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Me'mûrin-i Sâire					
				Odabaşaki Galib Efendi Nusret Efendi Mehmed Kemal Efendi	Karantina Me'mûru Posta // Düyûn-ı Umûmiye ve Rüsumât Me'mûru
Kdano Müsalâha Meclisi					
				Yorgi Valesyazis Efendi Biralaki Hacı Mustafa Efendi Kasti Papagaliguraki Efendi Suda Beğzâde Süleyman Zihni Bey Anseti Anastasiyazi Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi

Madâlya	Mecîf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Folaki Receb Efendi Zimteri Korçozaqi Efendi Penayoti Kalacaki Efendi	Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Kdano Nahiyesi					
				Andreya Kalugurizaki Efendi Kadodaki Halil // Arkirzâde Hasan // Hacı Osman // Deivistaki Hasan // Fomi Halakatoaki // Yorgi Cocoraki // Efsimi Dovavagaki // Antoni Menolakaki // Kasti Pesaraki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib
Palyo Hora Nahiyesi					
				Antoni Cisteraki Efendi Ömeroğlu İbrahim // Manlinaki İsmail // Nazif // Mahmud // Bilalzâde Mustafa // Antoni Serandanaki // Artemi Parolaki // Stelyano Sefinarolaki // Yorgi Gavzotaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kabano Nahiyesi					
				Angunusti Kondazaki Efendi Papacanaki Efendi Hasan Efendi Yosif Kodoraki Efendi Polyo Yorgakaki Efendi Hristo Korkizaki Efendi Nikola Kasansuzaki Efendi Asanasi Mandonanaki Efendi Antoni Pendaraki Efendi Antoni Eskalo Galiguraki // Menulu Androlaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Resmo Sancağı					
Girid Gümüş		4	Mütemâyiz Sâlise	Nusret Bey Hristo Foromar Kantonaki Efendi	Mutâsarraf Muâvini
Meclis-i İdâre-i Liva					
Girid Gümüş				Mutasarrıf-1 Liva Helvacaki Mustafa Efendi Lagozaki Muhtar Efendi Yağlızaki Çelebi Efendi Mihaili Canozaki Efendi Menulu Bestaki Efendi	Reîs A'zâ // // // //
Türkî Tahrirât Kalemi					
Girid Gümüş	4		Sânîye Sâlise	Ahmed Fuad Efendi Hacı Arabzade? Yusuf Ziya Efendi	Müdür Muâvini
Rumî Tahrirât Kalemi					
				Stelyano Korunaki Efendi Zimteri Kalugirinos Efendi	Müdür Muâvini
Muhasebe Kalemi					
Girid Gümüş //				Sperizo Zarifaki Efendi Avangelos Kalugirinos Yorgi Laçaki Efendi Mehmed Esâd Efendi Yorgi Siğanos Efendi Cancı Arabzâde Ali İsmet Efendi Marko Zeramityanos Efendi	Muhasebeci Baş Kâtib Muâvini Mütercim Sandık Emîni A'şâr Kâtibi //

Madâlya	Mecîdf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Girid Gümüş //			Sâlîse Sâlîse	Zafalyon Marko Polo Efendi Bilal Sıdkı Efendi Rızvan Ağa Zavi Mustafa Efendi Laguzaki Ali Nazif Efendi Yorgi Kafatos Efendi Esterinos Manuras Efendi	Hukuk Reîsi Ceza Reîsi A'zâ // // //
Girid Gümüş			Sâlîse	Salih Efendi Mehmed Nefii Efendi Ali Nazım Efendi Ali Afet Efendi Ziya Efendi Emin Efendi Cafer Midhat Efendi Yani Kavgalaki Efendi Hrala Mebustamataki Efendi Yorgi Peravalaki Efendi Bandalı Frangazaki Efendi Nikosteratos Aleksandraki Efendi Lagozaki Cafer Efendi Ongavus Kagatos? Efendi Yani Komandazaki Efendi	Müddeî-i Umûmi İcra Me'mûru Türkî Baş Kâtib Zabıt Kâtibi // // // Rumî Baş Kâtib Zabıt Kâtibi // // // Müddeî-i Umûmi Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Meclis-i Sulhiyye					
				Odabaşızâde Mehmed Emin Efendi Seyid Ahmedzâde Mehmed Efendi İraklı Sekvas Efendi	Reîs A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Vais Ağazâde Hasan Nami Efendi Ali Rıfkı Efendi Andreya Kolanaki Efendi Hüseyin Muhtar Efendi Nikola Vasilakaki Efendi İsmail Efendi	Türkî Kâtibi Muâvini Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
İstintâk Dâiresi					
				Artemi Anastasaki Efendi Yunus Şinasi Bey Vasili Kornaraki Efendi	Müstântık Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Menâfi' Sânduğu					
	5			Perikali Betihaki Efendi Kostandi Bicikonaki Efendi Ali Şâura	Müdür Kâtib Mütercim
Rüsumât Dâiresi					
			Sâlise	Abdülhalim Efendi Aziz Şem'i Efendi Hocazâde Edhem Efendi Aziz Efendi Reşad Efendi Besim Efendi Yeveni Efendi Mercan Efendi İbrahim Efendi	Müdür Baş Kâtib Baş Kâtib Refiki Sandık Emîni Tezkere Muhârriri Mubâssır İstimâtor Manifesto Me'mûru Anbar ve Eşya-ı Ayniyye Me'mûru

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Düyûn-ı Umûmiyye					
				İbrahim Hakkı Efendi Ahmed Efendi	Müdür Baş Kâtib
Telgrâf ve Postâ					
	4 5			Şevket Efendi Mavro Mati Efendi	Müdür Posta Me'mûru
Karantina					
				Yanko Darmaru Efendi Ali Ağa	Me'mûr Gardiyan
Maârrif-i İslamiyye					
Girid Gümüş		4	Mütemâyiz Sâlîse	Kalapesarzâde Edhem Bey Rıdvanzâde Mustafa Efendi Şeyh Rızkzâde Hüseyin Sofî Efendi Saranzâde Hüseyin Hasbi Efendi Hacı Bekirzâde Haydar Bey Marapotzâde Haydar Bey Cancı Arabzâde Yusuf Efendi Hanyalızâde Hacı Mehmed Efendi	Reîs A'zâ // // // // // //
Maârrif-i Hristiyanıyye					
Girid Gümüş				Piskopos Yerusagos Efendi Simestokalı Papazaki // Nikolayus Saunaços // Nikolayus Sekulas //	Reîs A'zâ // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
İslam Evkâf Dâiresi					
Girid Gümüş	4		İzmir Paye-i Mücerredi	Abdülmeçid Efendi İzzet Efendi Kadıızâde Mehmed Emin Efendi Hacı Mustafa Efendi Alemdarzâde Süleyman Efendi Üskübdzâde Mustafa Efendi Alemdarzâde Mehmed Efendi Ahmed Ağa	Hâkim Müftü Reîs A'zâ-i Muvazzafa // A'zâ-i Gayr-i Muvazzafa Kâtib Mübâşir
Evkâf Kalemi					
Girid Gümüş			Sâlise	Ömer Atfî Efendi Ali Akif Efendi Perasanzâde Ramazan Efendi İbrahim Halkî Efendi Ali Haki Efendi Mehmed Hulusî Efendi Ali İsmet Efendi Hüseyin Efendi Şa'bân Ağa	Muhasebeci Kâtib Kâtib Refiki Kaza ve İntikâlât Kâtibi // // Refiki Mübeyyiz Sandık Emîni Seyyar Me'mûru Mübâşir
Eytâm Dâiresi					
				Kadıızâde Mehmed Efendi Mehmed Esad Efendi Mehmed Şefik Efendi Ali İsmet Efendi Hüseyin Remzi Efendi	Müdür Kâtib // Sandık Emîni Seyyar Me'mûru

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Hristiyan Zimmî Pervendiyası					
Girid Gümüş //				Resmo Piskoposu Brütüs Efendi Stelyanus Dandulus Efendi Anganusti Çehalis Efendi Yeveni Stavyanozakis Efendi Avangalus Çihaliş Efendi Emanueli Spiliyatakis Efendi	Reîs A'zâ // Kâtib // Mübâşir
Nahiye Meclisi					
Girid Gümüş // //	4		Sâniye Sâniye	Salih Efendi Yani Sarızaki Efendi Ömeroğlu Ömer Atıfı Efendi Bedri Ağazâde Ali Bey Karacazâde Hacı Ali Bey Paminonadakalu Menupolu Efendi Arsetizi Lananadunaki Efendi Esprizo Mişelizaki Marko Batıhaki Efendi Bilal Ağazâde Sami Efendi Nikola Vurnazu Efendi Terzibaşızâde Mustafa Efendi Kokoraki Hakkı Efendi Yeveni Dandolo Efendi Adil Ağa	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Sandık Emîni Tahsildâr Tabib Mübâşir
Rustika Sulhiyye Meclisi					
				Hralamabur Malinaki Efendi Baş Çavuşaki Hasan Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Simestokalı Laryaki Efendi Hasan Lahoryazaki Efendi Kerimoğlu Mustafa Efendi Menulu Spandizaki Efendi Yani Stamasyozaki Efendi Kostandino Derandaki Efendi	A'zâ Türkî Kâtibi Zabıt Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri
Rustika Nahiyesi					
				Yorgi Anganustaki Efendi Mehmed Emin Efendi Barbuşaki Molla Rüstem Usta Balalaki Molla Mehmed Garokalaki Hüseyin Efendi Anganusti Drandaki // İlina Lunizaki // Yorgi Karinaki // Falipos Derandaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // //
Argir Poli Nahiyesi					
				Estelya ve Sifoyanaki Efendi Hacı Yorgi Zeruzaki // Menulu Daldecaki // Andoni Zerovazaki // Stelyano Pavlizaki // Yorgiyus Duskaki // Yani Setrapaçaki // Yorgi Çancalaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Vasili Burbahaki Efendi Anganusti Rinosifaki Efendi	A'zâ //
Amenato Nahiyesi					
				Hrala Mebus Tomazaki Efendi Hüseyin Efendi Hasan Efendi Süleyman Efendi Mehmed Efendi Yani Papazaki Efendi Androya Kanafaki Efendi Hristo Zulu Stefanaki Efendi Frankos Skalizi Efendi Yorgi Kalacaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Açipo Polo Nahiyesi					
				Zimteri Mirozinos Efendi Ali Efendi Mehmed Efendi Süleyman Efendi Aziz Efendi Mehmed Efendi Marko Markolaki Efendi Yorgi Mimenosaki Efendi Andreas Zervalisko Efendi Bandalı Kaluzi Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Piki Nahiyesi					
				Penayoti Menuliçaki Efendi Lalaoglu Hüseyin // Kerimoğlu Cumali // Mehmed Fendizâde Mustafa Bey Kâtibzâde Ali Efendi Kalapasarzâde Yusuf Hazim Efendi Hristo Apostolaki // Asanasi Panuzaki // Sperizo Merçazaki // Yani Cazaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Hro Manastır Nahiyesi					
				Anganusti Çakisno Efendi Hacı Sinanoğlu Mehmed Efendi Ali Efendi Hüseyin Efendi Rıdvanoğlu Cumali Efendi Kamil Efendi Cani Koçifo Efendi Anganusti Zeruzaki Efendi Zimteri Aleksio Pagunaki Efendi Anganusti Gavala Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Milopotamo Kazası					
Girid Gümüş	4 5		Komiser-i Sâlis	Andreya Pataro Polo Efendi Orfanozaki Hüseyin Efendi Besim Efendi	Kaymakam Muâvin Polis Komiseri
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Mustafa Efendi Dedezâde Mustafa Bey İbrahim Ağazâde İsmail Efendi Antoni Sarı Efendi Kiryako Stavrolaki Efendi Anganusti Mukaki Efendi Abdülrahim Efendi Menulu Markolaki Efendi	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî //
Müsalâha Meclisi					
				Mehmed Safvet Efendi Marabuzâde Hasan Bey Anganusti Zeronyolaki Efendi Konalaki Hüseyin Efendi Orfanozaki İbrahim Efendi Hristo Foronhayazaki Efendi Nikolayı Kiryako Polo Efendi Sperizo Luluzaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Zabıt Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrin-i Sâire					
				Abdürrahman Efendi Ernesto Talizaskalo Polo Efendi	Posta Me'mûru Kaza Tabibi

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Margarits Nahiyesi					
				Yorgi Kavgalaki Efendi Bauvnaki Ahmed Efendi Yani Androlizaki Efendi Stavro Stavrkaki Efendi Anganusti Gavala Efendi Yorgi Kalibanaki Efendi Zahari Berilaki Efendi Manuel Merkaki Efendi Nikola Bisarleyo //	Müdür Müdür Muâvini A'zâ // // // Kâtib Tahsildâr Mübâşir
Mildoni Nahiyesi					
				Kiryako Biraki Efendi Selim Efendizâde Ali Efendi Andoni Menulaki Efendi Nikolayi Zafnomili Efendi Yani Mukaki Efendi Mihail Papazaki Efendi Andreya Sayaraki Efendi Münhâldir Stelyano Karadasaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // Kâtib ve Tahsildâr Mübâşir
Udanits Nahiyesi					
				Yorgi Beruşirari Efendi Münhaldir Mihali Gorgorafti Efendi Galiguru Fraros Efendi Yani Koçabaşaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // //

Madâlya	Mecîdîf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Andreya Lambrinos Efendi Kostandino Kalerki Efendi Andoni Zaknomili Efendi Andoni Sarı Efendi Manuelini Vasalos Efendi	A'zâ // Kâtib Tahsildâr Mübâşir
Garazo Nahiyesi					
				Yorgi Pelumi Efendi Münhaldir Yeveni Konizaki Efendi Emanuel Varzaçı Efendi Mihaili Çikala Efendi Zimterus Kalazos Efendi Gariguru Barocu Efendi Manuso Mavrozi Efendi Yeveni Varziyanbaşı Efendi Yeveni Gamasigano Efendi Kostandino Arhundaki Efendi Vasili Kasanikaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // // Kâtib Mübâşir
Damasta Nahiyesi					
				Zahari Tuzuraki Efendi Zimteri Setratakı Efendi Yani Metuşi Manuel Voltaki Efendi Zimteri Voltaki Efendi Stelyano Lisanaraki Efendi Yani Garamatikaki Efendi Vasili Kastaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Anganusti Nikolozaki Efendi Hrizimo Suzuraki Efendi Yani Zimteri Yosterati? Efendi	Kâtib Tahsildâr Mübâşir
Anuya Nahiyesi					
				Yorgi Buyacaki Efendi Vasili Kalerbi Efendi Nikoli Zakanaki Efendi Manuel Dabaki Efendi Nikoli Zeramodati Efendi Yorgi Ablazas Efendi Zimteri Makas Efendi Mihail Parasiraki Efendi Yani Kefaloyani Efendi Manuel Pasparaki Efendi Münhal //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib Tahsildâr Mübâşir
Amari Kazası					
Girid Gümüş			Sâlîse Komiser-i Sâlîse	Haseki Ali Efendi Bandalı Ziyamandizi Efendi Nikola Yorgyazi? Efendi	Kaymakam Muâvini Polis
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Şifazâde Mustafa Efendi Kerimoğlu Adem Efendi Osman Efendi	Reîs A'zâ // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Mihaili Zeruv Efendi Yorgi Copaki Efendi Münhaldir Ali Raci Efendi Astarbanos Varnazu Efendi	A'zâ // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Müsalâha Meclisi					
				Yani Sarızaki Efendi Şifazâde Mustafa Efendi Mirvan Litina Efendi İsmail Rahmi Efendi Bandalı Fasimati Efendi Abraklı Arzulizaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrin-i Sâire					
				Yorgi Andrazaki Efendi Hasan Efendi	Kaza Tabibi Posta Me'mûru
Mirona Nahiyesi					
				Lagudarzu Yorgi Efendi Mehmed Efendi Zimteri Hacızaki Efendi Yorgi Perokopaki Efendi Anganusti Brimotos Efendi Nikoli Yoryozaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // //
Manastraki Nahiyesi					
				Nikoli Kafatos Efendi Yani Fraçazaki Efendi	Müdür Muâvini

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Şifa'lızâde Mustafa Efendi Ali Efendi Baş Çavuşoğlu Hasan Efendi Mustafa Efendi	A'zâ // // //
Apodolo Nahiyesi					
				Nikoli Subaşaki Efendi Lafeztzâde Hil? Efendi İbrahim Efendi Hüseyin Efendi Sabri Efendi Mercan Efendi Yani Pasarozaki Efendi Nikoli Palatirahos Efendi Anganusti Panayutaki Efendi Bandalı Zaskalaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //

Madâlya	Mecîf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kandiye Sancağı					
İmtiyaz Gümüş Girid Gümüş	2	3	Nizamiye Mir Alâyı Sâniye	Hasan Bey Mihaili Zerov Efendi	Mutasarrıf Muâvini
Meclis-i İdâre-i Livâ					
				Mutasarrıf-1 Livâ Saralaki Murad Efendi Papuşçizâde Mehmed Hamdi Bey Ali Rıza Bey Simestokalı Skodaki Efendi Emanuel Cerna Efendi	Reîs A'zâ // // // //
Türkî Tahrirât Kalemi					
Girid Gümüş	4	4	Sâniye	İbrahim Makbel Bey Bedrizâde Ahmed Bey	Müdür Muâvini
Rumî Tahrirât Kalemi					
Girid Gümüş			Sâlîse	Yorgi İkonomizu Efendi Hrala Mebus Papazaki Efendi	Müdür Muâvini
Muhâsebe Kalemi					
Girid Gümüş			Sâlîse	Ksenofon Papazaki Efendi Yeveni Hronizu Efendi Yorgi İkonomopolus Efendi İbrahim Edhem Efendi Mustafa Sıdkı Efendi	Muhâsebeci Baş Kâtib Muâvini Mütercim Sadık Emîni

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
{Me'mûrin-i Adliyye} ----- Mahkeme-i Bidâyet					
Girid Gümüş Girid Gümüş // //	3	3	Sâniye // Mütemâyiz Sâlîse Sâlîse	Yeveni Kasira Efendi Hakkı Efendi İbrahim Şadi Efendi Mirzazâde Muhtar Bey Nikola Kalemkaraki Efendi Manuel Polihronizi Efendi Mihyelledin Efendi Alemdarzâde Edhem Efendi Hasan Şükrü Efendi Süleyman Nusret Efendi Mehmed Fahreddin Efendi Derviş Nihad Efendi Hasan Hakkı Bey Menulu Ma'maraki Efendi Nesprizo İsfakanaki Efendi Manuel Marankaki Efendi Mihaili Kokolaki Efendi Yorgi Dokmacaki Efendi Prinandos Karasaki Efendi Mustafa Ziver Efendi	Hukuk Reîsi Ceza Reîsi A'zâ // // // Müddeî-i Umûmi İcrâ Me'mûru Türkî Baş Kâtib Zabıt Kâtibi // // // Rumî Baş Kâtib Zabıt Kâtibi // // // Müddeî-i Umûmi Kâtibi //
Nefs-i Kandiye Meclis-i Sulhiye Heyeti					
				Derviş Besim Efendi Ali Ramiz Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Yorgi Zarakolaki Efendi İsmail Rami Bey Naibzâde Ali Rıza Bey Minas Kostandinizi Efendi Yani Kormolaki Efendi Yorgi Arkiraki Efendi	A'zâ Türkî Kâtibi Zabıt Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi Mübâşir
İstintâk Dâiresi					
				Kostandino Lukaki Efendi Mağnum Bey Menulu Ma'mâraki Efendi	Müstântık Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Menafi' Sanduku Şubesi					
				Sokrati Milyazi Efendi Antoni Kuru Efendi İsmail Nazmi Efendi	Müdür Kâtib Mütercim
Rüsumât					
			Sâlîse Sâlîse	Mehmed Hazem Efendi Ca'fer Bey Fehmi Bey Anastasi Efendi Naim Bey Rahmi Efendi Simestokalı Efendi Helali Efendi Hasan Fahri Efendi	Müdür Baş Kâtib Tahrirât Baş Kâtibi Estimator Sandık Emîni Muhasebe Refiki Manifesto Me'mûru Anbar ve Eşya-i Ayniyye Tezkire Muharriri

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Düyûn-ı Umûmiyye					
				Hasan Efendi Ahmed Efendi İbrahim Edhem Efendi	Müdür Baş Kâtib Kâtib
Telgrâf ve Postâ					
Girid Gümüş	4			Nuri Efendi Ali Efendi Behcet Efendi Halim Efendi	Müdür Me'mûr // Posta Me'mûru
Karantina					
				Iraklı Stamoli Efendi Mehmed Salih Ağa	Me'mûr Gardiyân
Maarrif-i İslâmiyye					
			Sâlîse	Hasan Rıza Bey Hüseyin Nami Baba Ali Rıza Bey Çamzâde Osman Fazıl Bey Kadri Efendi Hüseyin Bezmi Efendi İranlı Hasan Efendi Fescizâde Hasan Efendi Haydar Efendi	Reîs A'zâ // // // // // // //
Maarrif-i Hristiyanıyye					
	2			Metro Polbidatimosos Efendi Zaharyas Stefanis Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Menulu Ksanisozizis Efendi Menulu Lubyazis Efendi Iraklı Yerunmeyakis Efendi Yorgi Kotandakis Efendi Zimteri Lizakis Efendi Yorgi Yerunmeyakis Efendi	A'zâ // // // // //
İslâm-ı Evkâf Dâiresi					
	3			Süleyman Hali Efendi Ali Şükrü Efendi Hasan Rıza Bey Ali Uri Efendi Salih Efendi Hüseyin Nami Baba İşcizâde Mehmed A'zef Efendi Fescizâde Melik Şükrü Efendi Mustafa Murad Efendi Nakibzâde Şükrü Efendi Şakir Ağa	Hâkim Müftü Reîs A'zâ-yı Muvazzâfa // A'zâ-yı Gayri Muvazzâfa // Kâtib Muâvin Mübaşir //
Evkâf Kalemî					
			Sâlîse	Mehmed Şermi Efendi Abdüh Sabit Efendi Mehmed Hilmi Efendi Ahmed Derviş Efendi Ali Rahmi Efendi İsmail Hakkı Efendi İmâmzâde Ahmed Efendi Ahmed Hâfız Efendi	Muhâsebeci Kâtib Muâvini // // // // Sandık Emîni

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ali Bey Nusret Efendi Ali Efendi	Tahsildâr Seyyar Me'mûru Mübâşir
Eytâm Dâiresi					
				Hüseyin Behcet Efendi Ahmed Fevzi // Adem Sıdkı // Ahmed Hafız // Halil Nusret E // İbrahim Murad // Mustafa Nebil // Arif // Mahmud // İbrahim // Abidin Ağa	
Hristiyan Zimmî Pervendiyası					
	2			Metrobolid Şimotuş Efendi Yorgi Kotantaki // Yorgi Pisaki // Yorgi Nikolauzi // Yeveni Fokas // Apostolo Vaveraki // Nikoli Frankaki //	Reîs A'zâ // Kâtib-i Evvel Muhâsebe Kâtib-i Sâni Mübâşir
Belediye Dâiresi					
				Hacı Fuzuluzâde Ahmed Fazıl Bey Melisuti Mihaili Efendi	Müdür Muâvini

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Nahiye Heyeti					
Girid Gümüş	4		Sâlîse	Zaviz Aksanisozizi Efendi Reşidoğlu Mazlum Efendi Macarzâde Ali Bey Lucarzâde Hüseyin Bey Anoyanaki Ahmed Bey Andreya Valahaki Efendi Yorgi Kapansto Efendi Yorgi Yerunimaki Efendi İsmail Fahri Efendi Mustafa Efendi Arstarhos Efendi Telahaki Kasti Efendi İbrahim Şadi Bey Sadık Efendi Hilmi Efendi Arif Efendi İbrahim Pertu Efendi Antoni Kanisaki Efendi Tevfik Efendi	Reîs-i Evvel // Sâni A'zâ // // // // // Türkî Baş Kâtibi Türki Baş Kâtib Muâvini Rumî Baş Kâtibi Rumî Baş Kâtibi Muâvini Sandık Emîni Tahsildâr // // Tabib-i Evvel Tabib-i Sâni Mühendis
Maloviz Kazası					
	5 4		Sâniye Sâlîse Komiser-i Sâlîs	Hristo Kondilaki Efendi Kanlı Tabya Ağasızâde Kamil Bey Yanko Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Nazifoğlu Ali Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Halil Efendi Hacı Halil Efendi Nikolayi Koçifos Efendi Miron Valastos Efendi Nikalayi Caboraki Efendi Bayramzâde Nazım Bey Kalimeraki Yorgaki Efendi	A'zâ // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Müsalâha Meclisi					
				Estelyano Patraki Efendi Bayramzâde Hüseyin Efendi Estelyano Hacaki Efendi İmâmzâde Ali Hilmi Efendi Hasan Hilmi Efendi Yeveni Trafaki Efendi Miro Papazaki Efendi Miromar Ktaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Zabıt Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri
Temenos Sulhiyye Meclisi					
				Ali Ferid Efendi Garandalaki Hüseyin Efendi Yorgi Lizaki Efendi Ali Şefik Efendi Galinaki Mihail Efendi Mustafa Asım Efendi Hrilyus Makru Zimteraki Efendi Yorgi Pateraki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi Zabıt Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Posta					
				Bayramzâde Nazım Bey	Me'mûr
Çatalköy Nahiyesi					
				Kostandino Kaluyaraki Efendi Ali Bey Mustafa Efendi İsmail Efendi Haydar Efendi Zimteri Mavralaki Efendi Yorgi Karpasyutaki Efendi Zimteri Gavurilaki Efendi Antoni Polihronaki Efendi Estelyano Manuraki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib
Dafnes Nahiyesi					
				Asterinos Kolizos Efendi Dabulaki Hasan Efendi Melik Semircaki Efendi Mehmed Cambazaki Efendi Rüstem Solitaki Efendi Hralamabo Niparisaki Efendi Nikoli Kundaki Efendi Andreya Marveli Efendi Yeveni Perzikaki Efendi Nikolayi Lambraki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // Kâtib
Diliso Nahiyesi					
				Emanuel Kukizizi Efendi Basuzaki Ali Efendi	Müdür Muâvini

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Vahdaki Mehmed Efendi Mestolaki Nuri // Hahalaki Aziz // Yorgi Esprizaki // Yorgi Sasanaki // Nikoli Koçoyani // Nikolayi Peraki // Vasili Stamanaki // Yeveni Sperizaki //	A'zâ // // // // // // // Kâtib
Krosona Nahiyesi					
				Nikolayi Hronaki Efendi Anganusti Kalisperaki // Anganusti Liparaki // Zahari Kopizaki // Nikola Zaharyazi // Azarakolota Ananus? // Yeveni Sperizaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // Kâtib
Arhanes Nahiyesi					
				Hrizimeso Şerahti Efendi Provizaki Süleyman // Garandalaki Haydar // Bavarzaki Hasan // Çikadaki Arif // Kara Mehmedaki Muharrem // Yeveni Kalgazaki // Yeveni Marko Zimteraki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Mihaili Kaluyanaki Efendi Yeveni Abandaniyas Efendi	A'zâ Kâtib
Pedye Kazası					
İftihâr			Komiser-i Sâlîse	Kasti Turaki Efendi Hasan Efendi Celal Bey	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre					
				Kaymakam-ı Kaza Hacı Mustafa Efendi Bilal Efendi Yorgi Timuteraki Efendi Manuel Vapuraki Efendi Ali Midhat Efendi Mihaili Dilyanaki Efendi	Reîs A'zâ // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Kastel Sulhiye Meclisi					
				Mühendiszâde Hacı Rafet Efendi Berberaki Mehmed Sami Efendi Lefteryu Zaskalaki Efendi Mehmed Zeki Efendi Nikolayi Tambakaki Efendi Hasan Halki Efendi Hrizimos Harnazaki Efendi Yorgi Zağur Afaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Kalo Horyo Sulhiye Meclisi					
				Aleksandros Stefanizi Efendi Türbedarzâde Sami Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Yorgi Zahari Yalinaki Efendi Mehmed Vefik Efendi Zimteri Kasanaki Efendi Ahmed Kemal Efendi Iraklı İlyotaki Efendi Yeveni Papazaki Efendi	A'zâ Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Postâ					
				Ali Midhat Efendi	Me'mûr
Kastel Nahiyesi					
				Yeveni Maranalaki Efendi Salih Ağazâde Ahmed Efendi Hüseyin Efendi Ahmed Efendi Manuel Boboli Efendi Yani Mizavaki Efendi Yorgiyu Marogaki Efendi Zahar Bayabailizi Efendi Yorgi Frakazaki Efendi	Müdür A'zâ // // // // // // //
Panaya Nahiyesi					
				Nikoli Papazaki Efendi Arnavutaki Ahmed Efendi Ali Efendi Hasan Efendi Ali Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Sadık Efendi İstavro Sinkalaki Kostandi Manusaki Efendi Mihaili Frangazaki	A'zâ // // //
Aya Praski Nahiyesi					
				Yeveni Yanakaki Efendi Bilal Fehimaki // Ali // Mustafa // Arif // Yusuf // Yorgi Masyözaki // Nikolayi Lasyotaki // Nikolayi Yanakaki // Luniza Papazaki //	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // //
Piskopi Nahiyesi					
				Manuel MANuzaki Efendi Derviş İskoraki // Cafer // Mustafa // Hüseyin // Harun Bekiraki // Nikolayi Balibaşaki // İstavro Amanaki // İstavro Damulaki // Kostandi Sudolosaki //	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Lankada Nahiyesi					
				Andaya Frozaraki Efendi Kostandi Kastigaki // Hrizimo Kasyotaki // İstavro Kriçotaki // Yorgi Kaluyeros // Zahari Aspetaki // Yorgi Komi // Arstizi Parlama // Yani Çapaki // Laveniza Kasavataki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Kenuryo ve Piryotiçe Kazası					
Girid Gümüş			Sâniye Komiser-i Sâlîse	Halil Şadi Bey Mihaili Kiryakizi Efendi Yeveni Androlaki Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre					
				Kaymakam-ı Kaza Kadrioğlu Hasan Efendi Mustafa Efendi Hacı Süleymanzâde Mustafa Efendi Kostandi Yerunimaki Efendi Yeveni Kapisalaki // Nikolayi Zigali // Selim Sırrı // Yorgaki Papazaki //	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kenuryo Müsalâha Meclisi					
				Yeveni Tütüncaki Efendi Ağakaki Mustafa // Mihaili Yerunmaki // Hüseyin Timur // Miro Kilaraki // Musa Katem // Yorgi Masa Aki // Mehmed Yamakalaki //	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zâbıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Piryotiçe Müsalâha Meclisi					
				Yeveni Kilaraki Efendi Süleymanaki Mustafa // Yorgaki Stefanizi // Ali Nusret // Yeveni Hacızaki // Fascaki Hasan Bey Yorgi Niyotaki Efendi Nikoli Papazaki //	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zâbıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
				Mihaili Canumanolaki Efendi Mehmed Şermi //	Karantina Me'mûru Posta //
Ambalozu Nahiyesi					
				Hüseyin Efendi Nikolayı Papa İlyabaki Efendi Hasan // Yusuf //	Müdür Muâvini A'zâ //

{126}

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Mustafa Efendi İbrahim // Anganusti Bakadaki // Yani Sifaki // Yani Hacızaki // Zimteri Yorgilazaki // Mustafa Efendi	A'zâ // // // // // Kâtib
Aplatano Nahiyesi					
				Mihaili Katahaki Efendi Yorgi Rinakaki Efendi Anganusti Metoşaki Efendi Anganusti Malabeyanaki // Yorgi Parsenaki // Yorgi Papazaki // Menulu Apostolaki // Petro Aspanaki // Antoni Maraki // Nikola Kortigaki // Nikoli Lamberaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // // Kâtib
Zaro Nahiyesi					
				Zimteri Çıkırıkçaki Efendi İbrahim // Numan // Hasan // Selim // Mustafa // Anganusti Dolgeraki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Zahari Zamakanaki Efendi Andoni Masterahaki // Anganusti Papazu Zimteraki // Yorgi Papazu Zimteraki //	A'zâ // // Kâtib
Dibaki Nahiyesi					
				Hralamabus Kasinaraki Efendi Yorgi Başıyanaki Efendi Mihaili Kasutaki Efendi Nikoli Zigaki Efendi Nikoli Kocaki Efendi Menulu Milolizaki Efendi Anganusti Bankanaki Efendi Yani Keperiyaki Efendi Estelyano Skodaki Efendi Stelyano Papazaki Efendi Menulu Masyazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib
Kisos Nahiyesi					
				Münhalddir İmamaki Ali Efendi Mehmed Alaki Mustafa Efendi Mustafa Efendi Mehmed Efendi Estelyano Nikolitaki Efendi Yorgi Androlaki Efendi Mihaili Beyonitaki Efendi İlbar Bacanaki? Efendi İlbar Yigaki? Efendi Vangalu Kapulaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Manofaç ve Rizo Kazası					
Girid Gümüş			Sâlîse Komiser-i Sâlis	Abdüh Bey Yorgi Marakaki Efendi Ahmed Zihni Efendi	Kyamakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Reîs-i Kaza Musazaki Mustafa Efendi Bulaki Mustafa Efendi Zahariya Zaskalaki Efendi Hüseyin Remzi Efendi Bandalı Kasternayanaki Efendi	Reîs A'zâ // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Müsalâha Meeclisi					
				İstavro Malagarzi Efendi Edhemzâde Alfi Efendi Yorgi Anganustaki Efendi Berazurzâde Cafer Bey Nikolayi Petro Mişalaki Efendi Hasan Fehmi Efendi Zahariya Kalobanaki Efendi Harizimo Sperizaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî // Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Haraka Nahiyesi					
				Yani İngilizaki Efendi Molla İbrahimaki Ahmed Efendi Edhemaki Haydar Efendi Numanaki İbrahim Efendi	Müdür Muâvini A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Kefalo Vebrisanaki Ahmed Efendi Nikolayi Kaluyanaki Efendi Stasyus Kaluyanaki Efendi Yeveni Mayozaqi Efendi Engeli Kaluyeraki Efendi Zimteri Anganustaki Efendi	A'zâ // // // // Kâtib
Megalyo Yerisi Nahiyesi					
				Karalaki Ali Efendi Kastandi Karayanaki Efendi Sulaki İbrahim Efendi Zekiraki Arif Efendi Ağulaki Hüseyin Efendi Rıdvanaki Efendi Stefanos Maraki Efendi Franko Limberiti Efendi Manulu Piçizyanaki Efendi Yorgi Piroyani Efendi Yorgi Vasilaki	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // // Kâtib
Tıfl Nahiyesi					
				Politaki Ali Efendi Çaraki İbrahim Efendi Mollazaki Ali Efendi Kademaki Hüseyin Efendi Edhembabazâde Şevki Efendi Babazaki Mustafa Efendi Canalaki Selim Efendi Patakaki Ali Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Odabaşaki Ali Efendi Şermataki Muharrem Efendi	A'zâ Kâtib
Askina Nahiyesi					
				Molla'laki Nusret Efendi Manuel Canalaki Efendi Kara Mustafazaki Haydar Efendi Kısraki Mustafa Efendi Molla Hüseyinaki Hasan Efendi Lulaki Mustafa Efendi Yani Galanaki Efendi Kastandi Zimterolaki Efendi Yani Mişelizaki Efendi Yani Zaharaki Efendi Cafer Solidaki	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // //
Arkalo Horo Nahiyesi					
				Hüseyin Bey Anganusti Faluraki Efendi Molla Hasanaki Nuri // Halaki Mustafa // Burlalaki Hüseyin // Biramaki Mustafa // Yani Horzaki // Mihail Marankaki // Anganusti Manyanaki // Andreya Papazaki // Hasan //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Laşid Sancağı					
Girid Gümüş Girid Gümüş	2	3	Evvel-i Sânisî Sâniye	Kastaki Ekselos Efendi Kadri Bey	Mutasarrıf Muâvini
Meclis-i İdâre-i Livâ					
Girid Gümüş // //				Mutasarrıf-ı Livâ Kaan Efendi Halil Nami Efendi Yani Kaçarakî Efendi Yorgi Papazakî Efendi	Reîs A'zâ // // //
Türkî Tahrirât Kalemi					
Girid Gümüş			Sâniye	Mehmed Sıdkı Efendi Ali Nafiz //	Müdür Muâvini
Rumî Tahrirât Kalemi					
				Manuel Vorzombakî Efendi Yorgi Zografakî Efendi	Müdür Muâvini
Muhâsebe Kalemi					
Girid Gümüş			Sâlîse	Hasan Nazmî Efendi Mustafa Şadi Efendi Ahmed Efendi Antoni Lizakî Efendi Mustafa Nuri Efendi	Muhâsebeci Baş Kâtib Muâvini Mütercim Sandık Emîni

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
{{Me'mûrîn-i Adliyye}} ----- Mahkeme-i Bidâyet					
Girid Gümüş Girid Gümüş //	5		Sâniye Sâlîse //	Mihaili Yanakaki Efendi Bedrizâde Hüseyin Nadir Bey Halil Nahi Efendi Ahmed Faik Efendi Kostandi Hristiyanaki Efendi Nikola Daturaki Efendi Sperizon Sabuncaki Efendi İsmail Şükrü Efendi Ali Raşid Efendi Yorgi Papamakarakı Efendi Hamamcaki İbrahim Efendi Süleyman Şevki Efendi Rehber Efendi Mustafa Efendi Nikola Mavro Yanaki Efendi Kasti Hozandaki Masyö Kundakçaki Efendi Dervişoğlu Said Efendi Yeveni Zilaraki Efendi Cemil Efendi	Hukuk Reîsi Ceza Reîsi A'zâ // // // Müddeî-i Umûmi İcrâ Me'mûru Türkî Baş Kâtibi Rumî Baş Kâtibi Zabıt Kâtibi // // // // // Müddeî-i Umûmi Kâtibi // Sâmiyan Mübâşiri
Yenişehir Sulhiyye Meclisi					
				Yorgi Mâmaraki Efendi Perinçaki Şa'bân Efendi	Reîs A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Yani Kakavalaki Efendi Osman Cenab Efendi Menulu Varkaraki Efendi Molla Ahmedaki Ahmed Efendi Mihaili Halabutaki Efendi Balalaki Edib Efendi	A'zâ Türkî Kâtibi Rumî // Zabıt Kâtibi // Sâmiyan Mübâşiri
İstintâk Dâiresi					
			Sânîye	Halil Hilmi Efendi Beğzâde Edhem Efendi Nikoli Ziyalinaki Efendi	Müstântık Türkî Kâtibi Rumî //
Menâfi Sandığı Şubesi					
				Mustafa Sıdkı Efendi Receb Efendi Mihaili Zoğrafo Efendi	Müdür Kâtib Mütercim
Rüsumât ve Düyûn-ı Umûmiye					
				Ahmed Şermi Efendi	Me'mûr
Telgrâf ve Postâ					
Girid Gümüş	4		Sâlîse	Mustafa Salim Efendi	Me'mûr
Maarrif-i İslâmiye					
				Mehmed Şükrü Efendi Kahramanoğlu Hüseyin Efendi Fescizâde Hüseyin // İmâmzâde Arif // Mustafa // Süleyman //	Reîs A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Hüseyin Efendi Osmanoğlu Çelebi Efendi Mustafa Efendi	A'zâ // //
Maarif-i Hristiyanıyye					
				Piskopos Petras Titus Efendi Menulu Angelaki Efendi Yani Simonlaki Efendi Palolos Palanaki Efendi Yani Hacakis Efendi Yani Kodoraki Efendi Mihaili Zerosolaki Efendi Kastandi Cankaraki Efendi	Reîs A'zâ // // // // Sandık Emini Kâtib
İslâm-ı Eytâm ve Evkâf Dâiresi					
				Mehmed Ragıb Efendi Vekil Ağasızâde Mehmed Şükrü Efendi Mehmed Mihri Efendi Mustafa Efendi Hacı Mollalaki Ahmed Efendi Ali Bey	Hâkim Reîs A'zâ-yı Muvazzâfa // A'zâ-yı Gayri Muvazzâfa //
Evkâf Kalemi					
			Sâlîse	Halil Sıdkı Efendi Mehmed Şükrü Efendi Mustafa Sırrı Efendi Mustafa Zeki Efendi Nusret Ağa	Müdür Kâtib Sandık Emini Seyyâr Me'mûru Mübâşir

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Hristiyan Zimmî Pervendiyası					
				Piskopos Petras Titus Efendi Yani Zayalinaki Efendi Yorgi Balibasaki Efendi Avangelos Tirak Efendi Kastandi Cankaraki Efendi Mihaili Zerosulaki Efendi Nikoli Mihalo Zimteraki	Reîs A'zâ // Muhâsib Kâtib Sandık Emîni Mübâşir
Yenişehir Nahiyesi					
				Emanuel Kokini Efendi Münhaldir Miron Lolaki Efendi Hacı Kastandi Seraçis Efendi Hacı Mihailis Kamaratos Efendi Yani Serpis Efendi Yani Kunderakis Efendi Yorgi Çankaraki Efendi Kastandi Kalyataki Efendi Manuel Hrisakis Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib
İsperlanka Nahiyesi					
				Vekilağasızâde Salih Efendi Odabaşakizâde Ali // İmâmzâde Timur Zihni // Şerif Ağazâde Haydar // Konalaki Mustafa // Ali Zeki //	Müdür Muâvini A'zâ // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ramazan Faik Efendi Mehmed Efendi Halil Efendi Emin Efendi İmâmzâde Ali Efendi	A'zâ // // // Kâtib
Fornis Nahiyesi					
				Pavlo Mauro Forus Efendi Münhaldır Yorgi Piyarakis Efendi Mihaili Garamatikakis Efendi İliya Nikitakis Efendi Miros Mavrikos Efendi Yani Fotaki Efendi Hacı Menulu Arnautaki Efendi Nikoli Amaryotis Efendi Menulu Moskovyataki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib
Homer Yako Nahiyesi					
				Zimteri Moralakis Efendi İbrahim Papoşcalaki Efendi Yakub Yakubaki Efendi Mustafa Süleymanaki Efendi İbrahim Balonbaşaki Efendi Asanasıs Valunaki Efendi Yorgi Rumbalaki Efendi Mihaili Pateraki Efendi Yorgi Plataki Efendi Yani Rumbalaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Varahas Nahiyesi					
				Menulu Ziyalinaki Efendi Nikoli Niperibotaki // Mihaili Rozpesis // Menulu Labzaki // Yorgi Eftanis // Yorgi Nikragis // Menulu Lapzaki // Yani Androlaki // Menulu Lavrendaki // Menulu Milyaragis // Mihaili Papatav Doro //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // // Kâtib
Kariça Nahiyesi					
				Nikoli Apostolagis Efendi Yorgi Taulas Efendi Nikoli Corcis Efendi Yani Alkasi Efendi Andreya Layanas Efendi Yani Kokakis Efendi Menulu Senyoalus Efendi Yorgi Bankalos Efendi Yani Kotando Efendi Yorgi Paraki Efendi Yani Bankalo Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Laşid Sulhiye Meclisi					
				Nikola Pesti Efendi Petro Galanaki Efendi Hristo Zolodamakolaki Efendi Mehmed Hilmi Efendi Kostandino Garamatikaki Efendi Recebaki Hüseyin Efendi Yorgi Zilaraki Efendi Yani Penayotaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt KÂtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Cermiyado Nahiyesi					
				Stefano Garamatikakis Efendi Münhaldir Manulu Fraçalas Efendi Yorgi Markakis Efendi Manusos Arhavalis Efendi Zimteri Skolikaris Efendi Miltyazis Paterakis Efendi Yani Sefarkas Efendi Yani Apalakis Efendi Menulu Hacakis Efendi Yorgi Papazakis Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // // Kâtib
Pesihro Nahiyesi					
				Manulu Papazakis Efendi Yani Stefanakis Efendi Hacı Galiguru Kofaki Menulu Agapaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Yorgi Galanaki Efendi Menulu Masagaki Efendi Menulu Analakis Efendi Nikola Sperakis Efendi Zaharis Papazakis Efendi Zaharis Canakis Efendi Yorgi Harnazakis Efendi	A'zâ // // // // // Kâtib
Vayanu Kazası					
				Andoni Skamanaki Efendi Hasan Şükrü Efendi Hadayis Efendi?	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre					
				Kaymakam-ı Kaza Hocaki Ali Efendi Bilalaki Hüseyin Eendi Çokraki Ahmed Efendi Stelyano Hristaki Efendi Menulu Zoğrafaki Efendi Aristizi Notaki Efendi Hüseyin Talat Efendi Yani Milaraki Efendi	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Müsalâha Meclisi					
				Stavro Tazizaki Efendi Mesanaki Hüseyin Efendi Manupapa Masturaki Efendi Hasan Namık Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Ziyamandios Frakazoli Efendi Kondizaki Cafer Efendi Yani Agapaki Efendi Andoni Komi Efendi	Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
				Necib Efendi Yorgi Karantinos Efendi	Telgrâf ve Postâ Kaza Tabibi
Vayanu Nahiyesi					
				Yorgi Temenikaki Efendi Vizaki Hasan Efendi Osmanaki Mustafa Efendi Gazaki Hüseyin Efendi Memşaki Haydar Efendi Lagozaki Ali Efendi Emanuel Bacaki Efendi Stelyano Hristaki Efendi Nikolayi Akuraki Efendi Menulu Varziyacı Efendi Manuso Kondakasaki Efendi	Me'mûr Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib
Ayvasil Nahiyesi					
				Emanuel Yorgiyu Kondilaki Efendi Yorgiyu Mihalo Yanaki Efendi Yorgi Stefanaki Efendi Menulu Ziyakaki Efendi Yeveni Krasano Efendi Yorgi Petropaki Efendi Yorgi Kasutaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdîf	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Masololu Masyuzaki Efendi Yorgi Holaki Efendi Anganusti Batınaki Efendi Yevenista Vaktaki Efendi	A'zâ // // Kâtib
Mornes Nahiyesi					
				Nikolayi Hacaki Efendi Mihail Marko Polo Efendi Zimteri Solinzaki Efendi Zimteri Yorgi Papazaki Zahariya Markaki Efendi Kastandi Hasılaki Efendi Yeveni Yerunyaki Efendi Nikoli Papazu Yanaki Efendi Yani Petro Paki Efendi Yorgi Zaskalaki Efendi Aptolo Paterandonaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib
Yerapetre Nahiyesi					
Girid Gümüş //			Sâlîse Komiser-i Sâlis	Süleyman Asaf Bey Asperazaki Yakomi Efendi Zimteri Praki Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Kara Partalaki Mehmed Efendi Yusufaki Ahmed // Hüdaverdaki Aziz // Nikolayi Patasaki //	Reîs A'zâ // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Yorgi Fafutaki Efendi Yorgi Yanako Efendi Atıf Ağazâde Şevki Efendi Yani Soryazaki Efendi	A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi
Müsalâha Meclisi					
				Marko Manuso Markaki Efendi Molla Mustafazâde Hasan Sıdkı Efendi Menulu Kakulaki Efendi Karalaki Mustafa Efendi Yorgi Mandalanaki Efendi Salaki Mehmed Hakkı Efendi Münhal Saidaki İbrahim Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
		5		Şevki Efendi Ali Rıza Efendi Nikola Halabotaki Efendi Petro Stefanizi Efendi	Telgrâf ve Postâ Me'mûru Rüsümât ve Duyûn-ı Umûmiye Me'mûru Karantina Me'mûru Kaza Tabibi
Yerapetre Nahiyesi					
				Banuşzâde Necib Fehmi Efendi Mihail Galanaki // Ayrasaki Tahir // Alikaki Ali Bey Nanaraki İbrahim Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Vasili Buyacaki Efendi Menulu Manazaki Efendi Eleftri Elefiryazi Efendi Emanuel Banikaki Efendi	A'zâ // // Kâtib
Kato Horyo Nahiyesi					
				Emanuel Hayanaki Efendi Mehmed Rıdvanaki Efendi Perzikaki Mustafa Efendi Arnavutaki Hacı Mustafa Efendi Kotemaki Receb Efendi Menulu Yorgiyu Dastaki Efendi Yeveni Pasarozaki Efendi Hacı Mihaili Poli Efendi Nikoli Garamatikaki Efendi Yeveni Yorgiyu Surbazaki Efendi	Müdür Muâvin A'zâ // // // // // // Kâtib
Anatoli Nahiyesi					
				Yuan Baritaki Efendi Yorgi Paçankuraki Efendi Antoni Hanyutaki Efendi Mihali Bariraki Efendi Esperizo Papazaki Efendi Menulu Canaki Efendi Zimteri Kakulaki Efendi Hralamabo Pitikaki Efendi Mihali Papazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Kağuş Nahiyesi					
				Stefani Papazaki Efendi Molla Mevlüd Cemalaki Efendi Nuraki İbrahim Efendi Kasterinaki Nazif Efendi Nikola Moçaki Efendi Nikola Hragazaki Efendi Yorgi Yuan Peraki Efendi Menulu Hakazaki Efendi Setrati Sarızaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // Kâtib
Estiye Kazası					
Girid Gümüş //	4		Komiser-i Sâlis	Penayoti Vorzinbaki Efendi Londaki Ahmed Efendi Rauf Bey	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Hacı Eminaki Said Efendi Mustafa Rahmi Efendi Hüseyin Efendi Seyfi Kunduraki Efendi Nebulira Maîya Efendi Nikola Helvaraki Efendi İbrahim İsmet Efendi Menulu Kaluyerizi Efendi	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Sulhiye Meclisi					
				Hüseyin Efendi Hacı Eminaki Said Efendi Nikola Salivaraki Efendi Ahmed Efendi Kastandi Zarakaki Efendi Kozalaki İbrahim Efendi Menulu Angelaki Efendi Yorgi Kolivaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
				İbrahim Efendi Haydar Efendi Kiryako Hacızaki Efendi	Telgrâf ve Postâ Me'mûru Rûsumât Me'mûru Kaza Tabibi
Avniye Nahiyesi					
				Yorgi Stefanizi Efendi Babalaki Ali Efendi Turkaki Mehmed Efendi Hacı Alaki Ali Efendi Timur Kahvecaki Efendi Kastandino Arhacikaki Efendi Yorgi Zaharaki Efendi Hrizimos Papazaki Efendi Seyfi Pekikosaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // Kâtib
Torloti Nahiyesi					
				Hacı Mihaili Papazaki Efendi	Müdür

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Bedevaki Ali Efendi Feluraki Ali // Ahmedaki Ahmed // Yeveni Çikalaki // Yorgi Galanaki // Anganusti Zervaki // Anganusti Solizaki // Yorgi Papazaki //	Muâvini A'zâ // // // // // Kâtib
Rukaka Nahiyesi					
				Yorgi Basarozaki Efendi Münhal olduğu gibi nahiyeye heyeti dahî yokdur Nikola Pasarozaki Efendi	Müdür Muâvini Kâtib
Handra Nahiyesi					
				Andreyana Andapapas Efendi Hacı Tosunaki Mustafa Efendi Hocaki Ali // Numanaki Mehmed // Kafuraki // Yorgi Aneraki // Nikola Paulizi // Yeveni Papavasilyu // Yeveni Dolgeraki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // Kâtib
Krizi Nahiyesi					
				Yeveni Avronizaki Efendi Münhaldir nahiyeye heyeti dahî yokdur Mihail Kaluyeraki Efendi	Müdür Muâvini Kâtib

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
İsfâkiye Sancağı					
Girid Gümüş Girid Gümüş	4		Mütemâyiz Sâniye	Mihaili Malubezyoti Efendi İrkizâde Osman //	Mutasarrıf Muâvini
Meclis-i İdâre-i Livâ					
Girid Gümüş				Mutasarrıf-ı Livâ Ajdaroğlu Hüseyin Efendi Yeniçerizâde Ali Bey İmâmzâde Ali Efendi Seyfi Mitraki Efendi Anganusti Koçifaki Efendi Yorgi Anganustaki Efendi	Reîs A'zâ // // // // //
Türkî Tahrirât Kalemi					
				Kasım Efendi Mahmud Efendi	Müdür Muâvini
Rumî Tahrirât Kalemi					
Girid Gümüş				Nikola Papazaki Efendi Yosif Manusoyanaki Efendi	Müdür Muâvini
Muhasebe Kalemi					
Girid Gümüş //			Sâlîse	Mehmed Hilmi Efendi Ömer Fevzi Efendi Yusuf Afet Efendi Ensti Papazaki Efendi Bilalaki Ahmed Efendi	Muhâsebeci Baş Kâtib Muâvini Mütercim Sandık Emîni

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
<p>{{Me'mûrîn-i Adliyye}}</p> <p>-----</p> <p>Mahkeme-i Bidâyet</p>					
Girid Gümüş Girid Gümüş //			Sânîye	<p>Hamdi Bey Menulu Kaleryu Efendi Saraylızâde Selim Bey Snamakaki Hasan Halki Efendi Manuso Kundoraki Efendi Yani Canuzaki Efendi Vasili Darendaki Efendi Manuso Şunga Efendi Ahmed Şadi Efendi Lambrokali Betaki Efendi Ali Haydar Efendi Ahmed Zikri Efendi Mehmed Hulusi Efendi Apiraki Ali Efendi Menulu Koskombakaki Efendi Nikola Antiyolaki Efendi Yani Galanaki Efendi Hralanebus Sıcanaki Efendi Hafızaki Süleyman Efendi</p> <p>Münhal</p> <p>Timur Ömeraki Efendi Kasti Canuzaki Efendi</p>	<p>Hukuk Reîsi Ceza Reîsi A'zâ // // Müddeî-i Umûmi İcra Me'mûru Türki Baş Kâtibi Rumî Baş Kâtibi Zabıt Kâtibi // // // // // // Müddeî-i Umûmi Kâtibi Müddeî-i Umûmi Rumî Kâtibi Sâmiyân Mübâşiri //</p>

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Sulhiye Meclisi					
				Menulu Zaskalaki Efendi Dararaki Emin Efendi Yeveni Papayanaki Efendi Molla Mahmudaki Ahmed Efendi Kasti Papazaki Efendi Osman Fehim Efendi Münhal Anganusti Galanaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî Kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmiyân Mübâşiri
İstintâk Dâiresi					
				İlyakonaki İbrahim Bey İmâmzâde İsmail Nazım Bey Yani Masturaki Efendi	Müstântık Türk-i Kâtibi Rumî Kâtibi
Menâfi Sandığı Şubesi					
				Stamati Milonaki Efendi Ahmed Efendi Antoni Zaskalaki Efendi	Müdür Kâtib Mütercim
Me'mûrîn-i Sâire					
Girid Gümüş				Ali Efendi Laveniza Papazaki Efendi	Postâ ve Telgraf Me'mûru Kaza Tabibi
Vamos Nahiye Heyeti					
				Kastandino Malinos Efendi Esperizo Kundahaki Efendi Menulu Papazaki Efendi Stelyano Peyparaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Anganusti Papazaki Efendi Anganusti Ankisolaki Efendi Menulu Ladaraki Efendi Zimteri Lazaki Efendi Zimteri Hacızaki Efendi Sperizo Kofaki Efendi MEnulu Androlaki Efendi	A'zâ // // // // // Kâtib
Armenos Nahiyesi					
				Bandaı Hacı Menolaki Efendi Yeniçeraki İbrahim Efendi Bahri Ağazâde Ahmed Ağa Hafizoğlu İsmail Efendi Hacıoğlu İbrahim Efendi Mihaili Angelaki Efendi Anganusti Milonaki Efendi Penayoti Linaraki Efendi Zimteri Stefanaki Efendi Yorgi Malisaki Efendi İstavro Papazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // // Kâtib
Fere Nahiyesi					
				Anganusti Yorguzaki Efendi Anganusti Vandulaki Efendi Lefteri Vayunaki Efendi Hristorolos Midilinaki Efendi Kastandi Paulaki Efendi Anganusti Yani Papazaki Efendi Bandalı Livazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Hralamabu Mariyakaki Efendi Nikola Liyaki Efendi Anganusti Valazaki Efendi Lefteri Hristolaki Efendi	A'zâ // // Kâtib
Mase Nahiyesi					
				Paulo Anganustaki Efendi Yorgi Bibiraki Efendi Anganusti Cabanaki Efendi Anganusti Gunyotaki Efendi Kastandino Vitakurinaki Efendi Nikola Yenarki Efendi Nikola Yeveni Markaki Efendi Stelyano Alkasaki Efendi Manuso Luyius Efendi Antoni Posonaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // Kâtib
İsfâkiye Kazası					
			Komiser-i Sâlîs	Seyfi Hacı Gariguraki Efendi Kavuraki Hasan Bey Mihali Manusalı Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru
Meclis-i İdâre-i Kaza					
				Kaymakam-ı Kaza Nikoli Biraki Efendi Nikoli Hacızuyanaki Efendi Hasan Bey Yani Kundoraki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Manuso Şivenyas Efendi Menulu Yorgi Lepizaki Efendi Anganusti Papazaki Efendi Mehmed Ali Efendi Andreya Stavrozi Efendi İstavro Sinkelaki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî // Sâmîyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
				Seyfi Androlakaki Efendi Ahmed Nusret Efendi	Karantina Me'mûru Rüsumât ve Düyûn-ı Umûmiye
Nefs-i İsfâkiye Nahiyesi					
				Estelyano Ciridanaki Efendi Yorgi Pslaki Efendi Menulu Corzaki Efendi Carzimenulu Stavrozi Efendi Polyus Tazezaki Efendi Nikolayus Amirazaki Efendi Butuki Vebulaki Efendi Andreya Pesilaki Efendi Paulus Ciridanaki Efendi Yani Kafavulaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Anopoli Nahiyesi					
				Menulu Simyaki Efendi Manuso Nikoli Kuryosaki Hristo Zulu Pateraki	Müdür Muâvini A'zâ

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Nikoli Zaskalaki Efendi Hacı Bulaki Efendi Manuso Zağuros Efendi Anganusti Maravalaki Efendi Manuso Zahariyas Efendi Anganusti Peroto Papazaki Efendi Polyos Papa Manusaki Efendi	A'zâ // // // // // //
Aya Yani Nahiyesi					
				Yorgi Boyuzaki Efendi Manuso Kokomitaki Efendi Seyfi Vigalaki // Stavros Marinaki // Strati Cudaki // Andreya Yoryazaki // Yani Malamas // Yorgi Ziyamantari // Yorgi Daliyanaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // //
Eskifos Nahiyesi					
				Seyfi İkonomaki Efendi Andreya Manuso Yuzaki Efendi Polyos Zakisyozaiki // Seyfi Likaki // Manulu Muhali // Yani Pasarozaki // Stavros Papicaki // Strati Kaçuli // Mihail Kaçyazaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Nimberos Nahiyesi					
				Manuso Zosoyanaki Efendi Anganusti Miseraki // Nikolayus Biraki // Yani Hubyanaki // Stelyano Hacızaki // Manulu Vanaki // Yorgi Mangalaki // Yani Danazaki // Hristo Moraki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // //
Kalikrati Nahiyesi					
				Andreya Manusalı Efendi Nikoli Hacızaki // Nikoli Markaki // Yani Lazaki // Polyos Surmazitaki // Yorgi Biraki // Zimteri Manusalı // Andreya Manusalı // Manuso Manusalı // Andreya Yorgilizaki //	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Ayvasil Kazası					
			Komiser-i Sâlis	Mihali Papazaki Efendi Kabalizaki Mehmed Bey Mihali Lambarzaki Efendi	Kaymakam Muâvini Polis Me'mûru

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
Meclis-i İdâre					
				Kaymakam-ı Kaza Yolyozaki Hüseyin Efendi Kaçubaki Hasan Ağa Yaşlızaki Hüseyin Ağa Luluzaki Yorgi Efendi Nikola Kapudanaki Efendi Kastandi Antonozaki Abdülcelil Efendi Nikola Svaki	Reîs A'zâ // // // // // Türkî Kâtibi Rumî //
Müsalâha Meclisi					
				Yani Stavrolaki Efendi İmâmaki Hasan Efendi Menulu Kotaki Efendi Mustafa Efendi Nikola Papazaki Efendi Hüseyin Nazım Efendi Münhal Menulu Dolgeraki Efendi	Reîs A'zâ // Türkî Kâtibi Rumî kâtibi Zabıt Kâtibi // Sâmîyân Mübâşiri
Me'mûrîn-i Sâire					
				Stelyano Manusalaki Efendi	Kaza Tabibi
Finkos Nahiyesi					
				Nikola Makrizaki Efendi Andreya Kapudanaki Efendi Anganusti Kokinaki Efendi Varzi Kefalozaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ //

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Anganusti Hargazaki Efendi Kiryako Hacizo Manulaki Efendi Yani Orfanozaki Efendi Yorgi Kalutaki Efendi Yorgi Stavyanuzaki Efendi Manuel Mamalusifaki Efendi	A'zâ // // // // Kâtib
Lambis Nahiyesi					
				Anganusti Drandalizi Efendi Cibazâde Yusuf Efendi Ömerohusaki Mehmed Efendi Kurazaki Ahmed Efendi İmâmaki Ali Efendi Polyazaki Hüseyin Efendi Manuel Zaskalaki Efendi Yani Petrolaki Efendi Nikola Kapudanaki Efendi Manuel Gamapapazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // // //
Ayo Yanomatos Nahiyesi					
				Yani Alfamolakaki Efendi Yani Maraki Efendi Anganusti Analanizaki Efendi Anganusti Kalicizaki Anganusti Penayotaki Efendi Anganusti Farandos Efendi Anganusti Zonus Efendi Marko Efendaki Efendi Yani Petrolaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // //

{157}

Madâlya	Mecîdî	Osmânî	Rütbe	Esâmî	Me'mûriyet
				Nikola Stmati Efendi	A'zâ
Melambis Nahiyesi					
				Anganusti Mamalaki Efendi Manuel Sperizaki Efendi Nikola Taveranaki Efendi Hristo Zolonuzaraki Efendi Mihail Cenakaki Efendi Manuel Gamaterulitos Efendi Hrala Mebuvalagaraki Efendi Yorgi Minazaki Efendi Nikola Papazaki Efendi	Müdür Muâvini A'zâ // // // // // //

{{Düvel-i Ecnebiyye Konsoloslarıyla Maiyyet Me'mûrları}}

--Alfabe sırasıyla tertib olunmuştur--

{İngiltere}

Girid Konsolosu = Mösyö Alfred Bilyoti
Fahri Konsolos Muâvini = Mösyö Emanuel Kasimati
Tercüman = Mösyö Kostandino Moaçus

Kandiye Konsolos Vekili = Mösyö Lisimahos Kalugarinus
Resmo // // = Mösyö Trifili

{İsveç Norveç}

Konsolos Vekili = Mösyö Yakuvoçala

{Avusturya}

Girid Cezal Konsolosu = Mösyö Ferdinand Migese
Kandiye Konsolos Me'mûru = Mösyö Yosif Brinda
Resmo // // = Mösyö Trifili

{İtalya}

Girid Konsolosu = Mösyö Canuti Biyanko
Kancilaro? Tercümanı = Mösyö Matatiya Kuin

Kandiye Konsolos Vekili = Mösyö Amambila İtar
Resmo // // = Mösyö Kasti Patihagis

{Rusya}

Girid Cezal Konsolosu = Mösyö Lukas Nehaka
Kancilaro Tercümanı = Mösyö Kostandin Volgarizi

Kandiye Konsolos Vekili = Mösyö Yanko Miçotakis
Resmo // // = Mösyö Hacı Gariguragis

{Fransa}

Girid Konsolosu = Mösyö Polbalan
Kancilaro = Mösyö Olisor Neca
Tercüman = Mösyö Yakub Franko

Kandiye Konsolos Vekili = Mösyö Amambila İtar
Resmo // // = Mösyö Andreyra Sauv Naçus

{Yunan}

Girid Cezal Konsolosu = Mösyö Nikolayus Yanazis
Kancilari ve Konsolos Vekili = Mösyö Avangelus Sakalariyazis
Tercüman = Mösyö Emanuel Kavaliyarus

Kandiye Konsolos Vekili = Mösyö Zaçikas
Resmo // // = Mösyö Emanuel Patihagis

{{Vilayet Bütçesidir}}**{Vâridât}****{Bilvâsita Alınan Tekâlif ve Rûsumât}**

281282	Akar virgüsü
5415022	Mahsulât-ı sayfiye a'sârî
4681979	Zeytun eşcârı a'sâr-ı bedelâtı
141582	Balık resmi
110000	Sünger resmi

10629865 Yekûn

{Vâridât-ı Mütenevvi}

500000	A'sâr ile beraber tahsil olunan yüzde beş tahsidâriye
85000	Mahâkim-i Umûmiyye hâsılatı
290000	Mukavelât muharrerlikleri hâsılatı
50000	Terhînât muharrerlikleri hâsılatı
15000	Ceza' nakdi
19500	Pul Evrâkı bey'isi
15000	A'sâr ve rûsumât güzesteşi
27000	Matbaa-i Vilâyet hâsılatı
20000	Hasılat-ı müteferrika

1021500 Yekûn

{Emlâk-ı Amireye}

30000	Meralar hâsılatı
1500	Dekâkîn-i Amireye vesaîre icârâtı
1000	Emlâk-ı mâzbuta ve firârî hâsılatı

32500 Yekûn

{Orman ve Maden}

8000 Bileyi ve Alçı taşı hâsılatı

8000 Yekûn

11691865	Yekûn varidât-ı mahliye
743992	Kemergilerden imrâr olunan emtia vesâireden alınan iskele resümü

12,435,85

Masârifât

2158960 Umûr-1 Dahiliyye
349920 Umûr-1 Maliye
2095400 Umûr-1 Adliyye
5325462 Jandarma ve Polis
1295200 Masârifât-1 mütenevvi

11224942 Yekûn-1 Masârifât
1210915 Fazla-i Vâridât (1) (1)

900000 Maarrif-i Umûmmiye için tefrik olunan
310915 Umûr-1 Nafiâyâ karşılık tutulan

1210915

12435857

Eytâm Sanduklarının Nükud Mevcudeleriyle Masârifât ve Varidâtı

Masârifât	- -	Temettüat	- -	Sermaye	- -
Hanya 36402	00	39924	00	2400000	00
Resmo 12700	00	60000	00	800000	00
Kandiye 81000	00	550000	00	6200000	00
Laşid 12600	00	49200	00	380000	00
Yekûn 142702	00	699124	00	9780000	00

{Evkâf Sanduklarının Masârifât ve Vâridâtı}

	Varidât	- -	Masârifât	- -
Hanya Sancağı	188764		188764	
Resmo //	124900		124900	
Kandiye //	237402	10	237402	10
Laşid //	54305		47725	
	605371	10	598791	10

{{Nevahi Varidât ve Masârifâtı}}**{Hanya Sancağı}**

	Varidât	- -	Masârifât	- -
Hanya Nahiyesi	348850		385145	
Kizonya Kazası	53416	30	53210	
Selne //	25567	10	22688	
Kisamo //	73552		73000	
	501386		534043	

{Kandiye Sancağı}

	Varidât	- -	Masârifât	- -
Kandiye Nahiyesi	543968	13	541648	17
Maloviz Kazası	72800		62600	
Pedya //	83500		68500	
Manofaç //	50514		44582	
Knoryo //	56300		55120	
	797082	13	772450	17

{Resmo Sancağı}

	Varidât	- -	Masârifât	- -
Resmo Nahiyesi	148500		139900	
Milopotamu Kazası	41125	30	36580	
Amari (Gösterilmemiştir)	00000	00	00000	

{İsfakiye Sancağı}

	Varidât	- -	Masârifât	- -
İsfakiye Kazası	4150		4150	
Apokoron //	64000		52223	
Ayvasil //	32208		23901	
	100358		80274	

{Laşid Sancağı}

	Varidât	- -	Masârifât	- -
Nıfs-ı Laşid	10452	25	10510	
Merambla Kazası	88915	20	85485	
Estiye Kazası	61729	05	59596	15
Yerepatra Kazası	61649	00	44878	
Vayanu Kazası	20000	00	20000	
Cem'an Yekûn	242746	05	220469	15

Zabtiye-i Tekâüd Sandığı
Sermayesi
1580000

Bidâyet Teşekkülü
Fi 21 Ağustos sene 97

Nefer-i Mütekâüdün

2 Binbaşı
7 Yüzbaşı
1 Kâtib-i Tabur
6 Mülâzım
1 Bölük Emni
10 Çavuş
2 Onbaşı
18 Neferât

Şühûrı mikdar maâşları

6263

{Karantina}

Masârifât	- -	Varidât	- -
85330	20	72236	20

**Devr-i Gâzî Sultân Mehmed Hân Rabiden Devr-i Sultan Abdülmecid Hân Gâzîye Kadar
Kandiyeye Gelen Velâyet-i İzâm Hazerâtı**

{{Devr-i Gâzî Sultân Mehmed Hân Râbi}}

Fatih Fazıl Ahmed Paşa
1080

Ankebût Ahmed Paşa
1080

Uzun İbrahim Paşa
1082

Nişancı Mehmed Paşa
1087

Melik İbrahim Paşa
1089

Ali Paşa
1093

Burunsuz Ahmed Paşa
1095

Seyid Mustafa Paşa
1096

Zülfikâr Ali Paşa
1098

{{Devr-i Sultân Süleyman Hân Sâni}}

Köprülüzâde Mustafa Paşa
1099

Fıfık Mehmed Paşa
1100

Abdurrahman Paşa
1101

{{Devr-i Sultân Ahmed Hân Sâni}}

Sufi Mehmed Paşa
1103

{{Devr-i Gâzî Sultân Mustafa Hân Sâni}}

Karayılınzâde İsmail Paşa
1107

Sadr-ı Sâbık Merzifonlu Hacı Ali Paşa
1108

Silahdâr Yusuf Paşa
1113

Maktülzâde Ali Paşa
1114

Sadr-ı Sâbık Kalaylıkoz Ahmed Paşa
1115

{{Devr-i Gâzî Sultân Ahmed Hân Sâfîs}}

Sadr-ı a'zam Köprülüzâde Numan Paşa
1117

Sâniyyen Silahdâr Yusuf Paşa
1121

Ahmed Paşa
1122

Hazine Kethüdâsı Yusuf Paşa
1123

Sâniyyen Numan Paşa
1124

Nişancı Süleyman Paşa
1125

İzmirli Ali Paşa
1127

Mir-i Ahur Kara Mehmed Paşa
1129

Sâlîse Numan Paşa
1130

Nişancı Mehmed Paşa
1131

Kapudan İbrahim Paşa
1133

Moravi Hacı Ali Paşa
1137

Mirza Mehmed Paşa
1139

Sâdr-ı Sâbık Halil Paşa
1140

Köprülüzâde Abdüh Paşa
1141

Binali Mustafa Paşa
1143

{{Devr-i Gâzî Sultân Mahmud Hân-ı Evvel}}

Sadr-ı a'zam İlbisanlı Halil Paşa
1143

İbşir Hacı Hüseyin Paşa
1145

Canem Hoca Mehmed Paşa
1145

Sâniyyen Moravi Hacı Ali Paşa
1147

Hakimzâde Ali Paşa
1148

Silahdâr Ebu Bekir Paşa
1149

Yiğit Mehmed Paşa
1153

Silahdâr Seyid Mehmed Paşa
1155

İvaz Hacı Mehmed Paşa
1155

Giridi Numan Paşa
1156

Sâniyyen Hakîmzâde Ali Paşa
1156

Köprülüzâde Ahmed Paşa
1157

Dizlikci Mehmed Paşa
1160

Silahdâr Mustafa Paşa
1161

Mir-i Ahur Elçi Mustafa Paşa
1165

Torak Paşa
1166

{{Devr-i Sultân Osman Han-ı Sâlis}}

Sadr-ı a'zam İstanbullu Naili Abdüh Paşa
1169

Köprülüzâde Hacı Ahmed Paşa
1170

{{Devr-i Sultân Mustafa Hân-ı Sâlis}}

Kamil Ahmed Paşa
1173

Nalband Mehmed Paşa
1174

Bosnavi Hacı Mehmed Paşa
1174

Defterdâr Ahmed Paşa
1174

Sâniyyen Kamil Ahmed Paşa
1176

Hacı Hasan Paşa
1176

Sadr-ı a'zam Tevakki' Hamid Hamza Paşa
1177

Sâniyyen Hacı Hasan Paşa
1180

Sâniyyen Hamid Hamza Paşa
1182

Hüsnü Paşa
1183

Abras Süleyman Paşa
1186

{{Devr-i Gâzî Sultân Abdülhamid Hân-ı Evvel}}

Arapgiri İbrahim Paşa
1188

Selanikli Seyid Numan Paşa
1189

Silahdâr Mehmed Emin Paşa
1191

Yenişehirli İsmail Paşa
1191

Sâniyyen Mehmed Emin Paşa
1192

İsmail Rauf Paşa
1195

Melik Mehmed Paşa
1197

Eğribozu Mehmed Paşa
1198

Yazıcızâde Mustafa Paşa
1199

Silahdâr Sadr-ı a'zam Mehmed Paşa
1200

Selim Sırrı Paşa
1203

{{Devr-i Gâzi Sultân Selim Hân-ı Sâîs}}

Azmizâde Abdüh Paşa 1203	Melik Mehmed Paşa 1204	Giridi Hüseyin Paşa 1206	Hasan Paşa 1208
Ferhâd Paşa 1211	Çelebi Mehmed Paşa 1213	Mehmed Hakkı Paşa 1214	Derviş Abdüh Paşa 1215
Çelebi Osman Paşa 1218	Vani Seyid Mehmed Paşa 1220	Sâniyyen Abdüh Paşa 1221	

{{Devr-i Sultan Mahmud Hân-ı Sâîî}}

Kapudan-ı Esbâk Abdülkadir Paşa 1223	Mehmed Hakkı Paşa 1225	Sami Bekir Paşa 1226	
Mustafa Reşid Paşa 1229	Hacı Mustafa Paşa ve İbrahim Hilmi Paşa 1233		
Serasker Mehmed Şerif Paşa 1234	Osman Haşim Paşa 1237	Lütfüh Paşa 1242	Kara Süleyman Paşa 1243

{{Feth-i Hâkâniyeden Berü Hanyaya Teşrif Buyuran Velâyet-i İzâm Hazerâtı}}

{Devr-i Fatih Cennetmekan Sultân İbrahim Hân}

{Fatih Yusuf Paşa}

- 5 -

-- 1055 --

Müşarünileyh Bosnavi asıllı idi. Bir müddet der-âliyyede bölük ağası Ermeni Mustafa Ağanın maiyyetinde bulunduktan sonra vezâret-ı sâniye ile hâkan-ı zaman cennetmekân Sultân İbrahim Han Hazretlerinin silahdârlık şeref alma bahasına mazhar olarak ehliyet ve liyâkât hârikanesini fi'len izhâra muvaffak olmuş ve bir müddet kalile mürûrini müteakib kapudanlık makam-ı âliyesine dahi irtikâ iderek hasen-i teveccüh-i pad-şâhiyi kazanmakla serdâr-ı ekremlik unvan-ı celili ile Girid seferine me'mûr ta'yîn kılınmıştır. Bir cedv-i ikdâm hıdr-ı pesendâne ile Hanya şehrini feth ve pâyitaht-ı celil-i Osmaniye muzafferen vukû'bulan avdetinde husemâsının tezvirât şeytanetkarileri eseriyle maktülen fâriğ cihan-ı fâni olmuşlardır. Hanyada nam âliyesine mensub olan Yusuf Paşa Câmi' şerifi ile ittisâlındaki mekteb ve muvakkathane-i müşarünileyhin âsâr-ı hayriyesindedir.

{Kapudan-ı Sâni Musa Paşa}

- 5 -

-- 1055 --

Müşarünileyh dahi Bosnavi asıllı olup bir müddet sadâret kaim-makamlığında bulunduktan sonra serdâr-ı ekrem Yusuf Paşanın der-sâadetden müfarakatı sırasında kapudan-ı sâni nasib olunarak müşarü'l-ileyhle beraber Girid'e izâm kılınmıştı. Vukû'bulan muhârebât-ı şedidede misli görülmemiş (s.170) bir kahraman olduğunu isbât itmiş ise de ne çare ki Hanya şehrinin muhafâzasına me'mûr bulunduğu sırada âşûb kıyametden nişan virecek derecede şiddetle icrâ-i hükm itmeğe başlamış olan bir fortunadan donanma-i hümâyunu vikâye maksadıyla müracahatına âzim olmuş ve orada tesadüf ildiği bir düşman kalyonu ile muhârebe-i şedideye girişmiş idi. İşte tekevvün iden işbu muhârebe-i şedidede idiği tesadüf iden bir gelenin te'sir-i

can bir endâziyle müşarünileyhün âlûd-ı şehâdet olduğu halde fahri âbâd tarihe nakl-i vücud-ı ebedi eylemiştir.

Rahmân-ı ileyh rahmet-i vâsi'â Hanyada iç kal'a mahallesindeki câmi'-i şerif müşarünileyhin âsâr-ı hayriyesindedir.

{Küçük Hasan Paşa}

- 5 -

-- 1055 --

Müşarünileyh dahi Girid fethine me'mûr ümerâ-i saltânat-ı seniyyeden olub Rumeli beğlerine mensub celiliyle veya dâr-ı mefharet idi. Hanya'nın fethini müteakkib kal'ayı muhâfazaya ta'yin kılınmış ve mülhakâtı henüz yed-i müeyyide pad-şâhının zebûn ve fermân mu'ta' olmadığı cihetle tevkif ve ârâmi her dakika tehlikeden gayr-ı hâli bulunan öyle bir mevki-i mühimmede nev-i arus zaferin tamamı ile muhafazasına muvaffakiyetle kesb-i iştihâr eylemiştir. Gayet şecî, gayet âlîcenâb bir emîr olduğu cihetle ruhunu şâd için yadigâr olarak terk itdiği Yalı Câmi'-i şerifini gördükçe müşarünileyhin namını yâd ile izhâr-ı hürmet itmek vâcib-i zimmetimizdir. Deli Hüseyin Paşanın Giride teşriflerinde memleketimizi terk ile der-saadete avdet buyurmuşlardır.

{Serdâr-ı Ekrem Gâzî Hüseyin Paşa}

- 5 -

-- 1055 --

Deli Hüseyin Paşa diye şehir-i? olub Girid serdâr-ı zafer şîârı olmağla serdâr-ı ekrem unvanını ihrâz itmiştir. Müşarünileyh Resmo'nun fatihi olub gayet cesur ve gayet âlîcenâb bir zât (s.171) idi. Resmo'nun fethinde ibrâz itdiği mahâret-i harbiye hakikâten fevkalâdedir. Hanya'nın fatihi Yusuf Paşa ise de manen Girid'in fatihi gâzî müşarünileyhdır. Hanya kal'a kapusu kurbundaki câmi'-i şerif ile Resmoda nam âliyesine mensub mahalde kâin câmi'-i şerif ve kurbunda bir bâb-ı mektebki şimdi kütübhâneye tahvil kılınmıştır. Bir muvakkathâne, bir çeşme ve bir imâret ve İsfakiye sancağında Acı Su karyesinde ve Kisamo kazasında nıfs-ı Kastelde bulunan iki bâb câmi'-i şerif dahi müşarünileyhin âsâr-ı hayriyelerinden. Mevla makamını cennet eyleye.

{Devr-i Gâzî Sultân Mehmed Hân-ı Râbi}

- 5 -

1099 -1058

1059 tarihinde Sultânzâde Mehmed Paşa makam-ı vilâyeti teşrif buyurub bir sene kadar hasen temşiyet-i umûr memlekete hasr-ı nıfs eyledikten yani tarih-i mezkûrda ma'ber-i fânîyan olan sırât-ı suâle kâdemzan olarak nida' (ircâ'li rebk-i zâdîyet-i maraziyeten) tebşîrât ile mübeccel oldukdan sonra Bostancıbaşı Mustafa Ağa ta'bin kılınmış ve bir seneden sonra azl olunarak avdâhi 1061 tarihinde teşrif buyuran Kenan Paşa'ya teslim umûr-ı hükumete mecbur olmuşdu. Kenan Paşa gayet a'kil, gayet âlicenâb bir emir olub 1082 tarihine kadar icrâ-i vilâyet buyurmuşlardır. Tarih-i mezkûrda teşrif iden ankebût Ahmed Paşa gelince memleketin kâbiliyet ve istîdâdını tecrübe itmiş cedit bir vezir olmağla devri mağbut-ı edvâr-ı sâire olmuşdu. Resmoda Gâzî Hüseyin Paşa mahallesinde bir bâb câmi'-i şerif ve iki medrese ile iki çeşme yadigârları vardır.

{Devr-i Sultân Süleyman Hân-ı Sâni}

- 5 -

1102 -1099

İşbu devrin müsâdif olduğu sene-i hicriyede nîr-i ikbâl gibi makam-ı vilâyete şa'ş'a-i endâz (s.172) olan Köprülüzâde Mustafa Paşa idi. Müşarünileyh, Köprülü Mehmed Paşanın mahdum-ı âlileri olub 1101 tarihinde mesned-i sadârete irtikâ buyurmuşlardır. Tarih-i saltânât-ı seniye meşhur bir sadr-ı a'zamdır. Müddet-i sadâretinde Niş ve Vidin gibi büyük büyük muvaffakiyet ile millet-i Osmâniye dilşâd olmuşdu. Der-saadete celbleriyle beraber 1099 Soyulcu Ali Paşa ta'yin kılınmış ve müşarünileyh dahi 1103 tarihine kadar mesned-i vilâyette bulunmuşlardır.

{Devr-i Gâzi Sultân Ahmed Hân-ı Sâni}

- 5 -

1106 -1102

Soyulcu Ali Paşanın azlini müteâkib Konakçı namıyla meşhur olan Ali Paşa ta'yin kılınmış ve müşarünileyh dahi 1105 tarihine kadar mesned-i vilâyeti muhâfaza itmişler idi. Hanyada cezâir kulu mahallesindeki hânkâh kadri âsâr-ı hayriyelerindedir. Kendilerinin sonra makam-ı vilâyete silahdâr Halil Paşa gelmiştir. Cesur, fatin, gayur bir zât idi. Makam-ı siyasiyenin tebdiliyle beraber kendileri dahi azl edilmişlerdir.

{Devr-i Gâzi Sultân Mustafa Hân-ı Sâni}

- 5 -

1115 - 1106

Cülûs-ı pad-şâhiye musâdif olan sene-i merkumede Karayılanzâde İsmail Paşa vâli bulunmuş ve bir müddet ibkâ idildikten sonra kaim-makam Osman Paşa ta'yin kılınmıştır ki müşarünileyhin me'mûriyeti dahi sene-i merkumeye musadifdir. Beş sene kadar mesned-i vilâyette bulunduktan sonra meyt-i meseleci diye şehir-i te'sâr olan ve tevârih-i Osmâniyede ismi devrân itmekde bulunan Hasan Paşa gönderilmiş ve o dahi 1113 tarihine kadar icrâ'i hükümet buyurmuş ve tarih-i mezkûrda teşrif idüb Kalaylı Koz namıyla ihzâz-ı şöhret ve 1116 senesinde mesned-i sadârete irtikâ itmiş olan Kayseriyeli Ahmed Paşaya teslim-i umûra mecbur edilmiştir.

{Devr-i Gâzî Sultân Ahmed Hân-ı Sâlîs}

- 5 -

1143 - 1115

Sadr-ı müşarünileyhi müteakib Köprülü sülâlesinden Abdüh Paşa teşrif buyurarak on sene makam-ı vilâyetde bulunmuşlardır. 1125 senesinde Hacc-ı kırân diye mülakkab olan Hüseyin Paşa ta'yin kılınmış ve kendilerinden sonra Suda fatihi bulunan Kara Mehmed Paşa ta'yin olunmuşdur. Üç sene icrâ-i hükümet buyurdu. Devri her türlü nam ve eltâf-ı secâniyeye mazhâr idi. 1131 tarihinde silahdâr İbrahim Paşa ve Köprülüzâde Esad Paşa, 1132 senesinde Çerkes Osman Paşa teşrif buyurmuşlardır. Müşarünileyh dört sene mesned-i vilâyetde bulunan devr-i mağbut edvâr-ı add olunmuşdu. 1136 senesinde Sırna lakabıyla mülakkab olan Osman Paşa, 1137 de Kürd Hüseyin Paşa, 1138 de cânem hoca Mehmed Paşa (mîr-i mîrân rütbesine hâiz idi) ve Ebutâk Osman Paşa ve nihayet 1141 senesinde sadr-ı esbâk Halil Paşa makam-ı vilâyete sâye-i endâz az ve ebcâl omuşlar idi. (Sadr-ı müşarünileyh 1128 tarihinde müsned-i sadârete irtikâ eylemişlerdir. Elbisanlıdırlar). Ba'dehu 1143 tarihinde Ganc Mehmed Paşa teşrif itmişler ise de âvdehu Sultân Mahmud Hân-ı Evvel hazretlerinin cülûsunu müteakib azl idilmişlerdir.

{Devr-i Gâzî Sultân Mahmud Hân-ı Evvel}

- 5 -

1168 - 1143

Sultân müşarünileyhin sene-i cülûsunda Girid'de Şahin Mehmed Paşa icrâ-i hükümet itmekde idi. Ancak bir sene kadar rü'yet-i umûr-ı memlekete muvaffak olabilmışdir. 1144 de Azmizâde İsmail Paşa, 1145 de sadr-ı sâbık Halil Paşa, 1146 da Moravi Hacı Ali Paşa teşrif buyurdular. 1147 de ta'yin kılınan hâfız Ahmed Paşa ki damad-ı şehriyârı idi. Gayet kerim, âlicenâb bir zât olmakla beraber bir seneden (s.174) ziyade icrâ-i vilâyete muvaffak olamayub âzimdâr nâim olmağla Yusuf Paşa câmi'-i şerifi havalisinde defn ile vedâî râhmet-i ileyhiye idilmişdir. 1148 tarihine musadif olan vefâtını müteakib ibşîr nâmıyla maruf olan Hacı Hüseyin Paşa Vani müteakib 1150 de Korhi? İsmail Paşa ta'yin kılınmışlardır.

Makam-ı vilâyetde iken vefât itmekle hünkâr câmi'-i şerifi kurbunda defn edilmişlerdir. Müşarünileyhin vukû'-ı vefâtiyesiyle beraber makam-ı vilâyetine Köprülüzâde sülâlesiyle teşrif eylemiştir. Teşrif buyuran Ahmed Paşa hakikâten zekâvet-i mâderzâd ile mutesif vüzerâ-i saltânat-ı seniyyeden idi. Çok durmayub infikâkı vukû' bulmağla 1153 de Hacı Mehmed Paşa i'zâm kılındı. Müşarünileyh dahi cidden fatin olub 1151 tarihinde mesned-i sadâreti ihrâz itmiş idi. (Olya Ağa) lakabıyla melâkıb olan İvaz Hacı Mehmed Paşa budur. 1154 de damadları Hüseyin Paşa ile makam-ı vilâyeti şerifyâb-ı asâlet olmuş idi. Müddet-i vilâyetleri ancak bir sene kadardır. 1155 de Sarı Mehmed Paşa 1156 da zikri sâbık iden İvaz Hacı Mehmed Paşa 1157 de Giridli Numan Paşa 1159 da Köspeh Ali Paşa 1160 da sâniye Köprülüzâde Ahmed Paşa 1161 de kapudan-ı elçi Mustafa Paşa 1164 de Şahsmârzâde Seyid Mustafa Paşa ve Kürd İbrahim Paşa ve nihayet Sultan Osman Hân-ı Sâlis hazretlerinin müddet-i saltanâtına kadar yine Giridi Numan Paşa 1165 de makam-ı vilâyetde idiler.

{ Devr-i Sultân Osman Hân-ı Sâlis }

- 5 -

1171 - 1168

Cülûs-ı hazreti pad-şâhiye müteakib Giridi Numan Paşa azl olunarak melik namıyla maruf olan Mehmed Paşa ta'yin kılınmış ve bir sene kadar makam-ı vilâyetde bulunduktan sonra 1169 da teşrif buyuran Mehmed Said Paşa'ya teslim umûr-ı hükumete mecbur edilmiş idi. Vâli-i cedîd olan müşarünileyh Mehmed Said Paşa makam-ı vilâyeti teşrif itmeden evvel makam-ı sadârete irtikâ itmiş ve mühtedî İbrahim Efendi ile beraber der-saadetde sînâ't-ı tabi'yeti 1142 de ihdâs buyurmuş (s.175) idi. Bir sene icrâ'-i hükumet buyurdu. 1170 de ise Zîştovi Ali Paşa sâye-i endâz-ı iclâl olmuş idi.

{Devr-i Sultân Mustafa Hân-ı Sâlis}

- 5 -

1187 - 1171

Hakan-ı müşarünileyhin mebde'-i saltânat-ı şâhâneleri olan tarih-i mezkûrda nalband Mehmed Paşa makam-ı vilâyetde bulunuyordu. 1172 tarihinde azl olunarak yerine Kamil Ahmed Paşa ta'yin olunmuşdur ki 1177 tarihinde mesned-i vilâyetde buldukları halde terk-i doğduğu cihan-ı fâni iderek lübb-i deryada kâin Küçük Hasan Paşa câmi'-i şerifinde defn ile vediâ-yı râhmet-i ileyhiye idilmişlerdir. 1178 de Tosun Mehmed Paşa, 1180 de kâpudan Hüsnü Paşa, 1182 de Zağralızâde Feyzullah Paşa, 1183 de Tokmakzâde Hasan Paşa (müşarünileyh Girid'de vefât itmişlerdir) , 1185 de Abrâs Süleyman Paşa, makam-ı vilâyetde idiler.

{Devr-i Gâzî Sultân Abdülhâmid Hân-ı Evvel}

- 5 -

1202 - 1187

Cülûs-ı hâzret-i şehriyâriye musadif olan 1187 tarihinde Livâziyeli Hasan Paşa'ya tesadüf olunur. Müşarünileyh mir-i mirândan olub makam-ı vilâyetde iken irtihâl-i dâr-ı fenâ itmişdir. 1187 de yine mir-i mirân rütbesine hâiz ümerâ-yı devletden Moravi İbrahim Paşa ve yine tarih-i mezkûr Abrâs Süleyman Paşa def'a-i sâniye ta'yin olunmuşdur. Bir sene sonra yani 1189 da Derviş Ali Paşa ile Kara Ahmed Paşa ve 1191 de İbrahim Paşa ve Yazıcızâde Mustafa Paşa, 1192 de mir-i ahûr Mustafa Paşa ve Mehmed Emin Paşa, 1193 de def'a-i sâniye (s.176) Yazıcızâde Mustafa Paşa mir-i mirândan Erselan Paşa, 1196 da Kasab Seyid Ali Paşa ve mir-i mirândan Abdüh Paşa, 1197 de Pekmezci Mehmed Paşa, 1199 da Zorluoğlu Süleyman Paşa ve 1200 de Zeki Mehmed Paşa ta'yin olunmuşlardır.

Mehmed Paşa 1196 tarihinde mesned-i sadârete irtikâ itmiş vüzerâ-yı devletden idi. Alâ'îye sancağı mezâfâtından marlalı? kasabalıdır. Müşarünileyhin vukû'-ı infisâlıyla beraber daf'a-i sâniyye olarak Yazıcızâde Mustafa Paşa gelmiş ise de o dahi çok durmayub makam-ı vilâyeti İzzet Paşa'ya teslim eylemişlerdir. İzzet Paşa, müşarünileyh kadar zeki, fâzıl bir zât idi. 1195 tarihinde makam-ı sadârete irtikâ itmiş idi. Bir sene icrâ-yı hükümet buyurdu infisâlini müteakib def'a-i sâniyye olarak Pekmezci Mehmed Paşa ve 1202 tarihinde âzmizâde diye maruf olan Abdüh Paşa ta'yin kılınmıştır.

{Devr-i Gâzî Sultân Selîm Hân-ı Sâlis}

1222 - 1203

Tahvil-i sâltânât esnasında âzmizâde Abdüh Paşa'nın biraderi bulunan Yusuf Paşa vâli idi. Bir sene kadar me'mûriyeti sâbık itmiştir. 1204 tarihinde Giridli Hüseyin Paşa ta'yin olundu. 1207 tarihine kadar makam-ı vilâyetde bulundu. Tarih-i mezkûrda ta'yin olunan Hasan Paşa 1204 tarihinde mesned-i sadâreti ihrâz itmiş olan Rusçuklu Şerif Hasan Paşa'dır. Dört sene icrâ-yı vilâyet buyurdu 1211 de gelen Ferhad Paşa Kandiyede vefât itmiştir. Def'a-i sâniyye olarak sadr-ı esbâk Hasan Paşa teşrif itmiş ise de bir sene bile duramamıştır. 1212 de, mir-i mirân rütbesine hâiz Seyid Hafız Paşa ta'yin olunmuştur. 1213 de Mehmed Hakkı Paşa, 1214 de Tahir Paşa, 1216 da Alamâ'bi? nazır ve şâir lebib Bekir Sâmi Paşa, 1217 de Ardinli Mehmed Paşa, 1218 de Abdüh Derviş Paşa ve Mustafa Hasib Paşa, 1219 da Mehmed Hüsrev Paşa, 1220 de Vani Mehmed Paşa ve Osman Paşa, 1221 de def'a-i sâniyye Seyid Hafız Paşa ta'yin kılınmıştır.

{Devr-i Sultân Mustafa Hân-ı Râbi}

- 5 -

1223 -1222

Sultân Mustafa Hân-ı râbi hâzretlerinin devr-i saltânatlarında Kadri Paşa vâli idi.

{Devr-i Sultân Mahmud Hân-ı Adli }

- 5 -

1255 - 1223

Hakan-ı müşarünileyhin evâil-i sâltanatlarında Maraşlı Ali Paşa ve 1224 de def'a-i sâlîse Hafız Paşa, 1225 de def'a-i sâniye Kadri Paşa, 1226 da def'a-i sâniye Sami Bekir Paşa ve 1227 de Kürd Hacı Osman Paşa vâlîlikde bulunmuşlardır. Hacı Osman Paşa'nın (Resmo'da liman caddesinde kâin kışlâ-i hümâyûnun derûnunda) bir çeşmesi vardır. Üç sene makam-ı vilâyetde bulunmuşlardır. 1230 da İbrahim Paşa, Ağa İbrahim Paşa deyü meşhûr olan sadr-ı esbâk İbrahim Hilmi Paşa vâli olmuştur. 1221 de mesned-i sadârete ihrâz itmiş idi. 1231 de Vahid Fazıl Paşa 1234 de def'a-i sâniye Ağa İbrahim Hilmi Paşa bir sene kadar mesned-i vilâyetde bulunmuşdur. 1235 de Girid serâskeri Şerif Paşa 1235 Seyid Lütüh Paşa 1242 de Kara Süleyman Paşa 1245 de mir-i mirân Mehmed Şehrâb Paşa ve 1246 da Mustafa Naili Paşa ta'yin buyurulmuşlardır. Giridli namıyla meşhûr olan Mustafa Naili Paşa budur. Berât sancağında Periveşte kazasına tâbi' Poliyan karyesindedir. 1256 da vüzerâtı ihrâz itmişlerdir. İşbu def'a-i evveli me'mûriyeti 1268 senesine kadar devam itmiştir.

{Devr-i Sultân Abdülmecid Hân}

- 5 -

1277 - 1255

1268 de Sâlih Vamok? Paşa, 1269 da Mehmed Emin Paşa, 1272 de Veliddin Rıfat Paşa geldiler. Seyâhat-ı târikıyla utârihde Hanya'ya gelmiş olan Mısır vâlisi esbâk Said Pşa merhumun iâne-i nâkdiyesiyle müşarünileyh Veliddin Rıfat Paşa'nın Hanya'da bir hastahâne Resmo'da -eski dergâh- namıyla meşhûr bir câmi'-i şerif yadigârları vardır. 1274 de ta'yin kılınan Abdürrahman Sami Paşa (rumuzü'l-hâkem sahibi olan şâir meşhûr Sami Paşadır) 1275 de Hüseyin Hüsni ve 1276 da İsmail Rahmi Paşa vâli olmuştur.

{Devr-i Sultân Abdülaziz Hân}

- 5 -

1293 - 1277

1278 de Hekim İsmail Paşa ve 1283 de vâlilikle ve me'mûriyet-i fevkalâde ile sadr-ı esbâk Mustafa Naili Paşa ve sene-i mezkûrda kumandanlık inzimâmıyla Hüseyin Avni Paşa, ve muahharen serdâr-ı ekrem Ömer Paşa ve 1284 de def'a-i sâniye Hüseyin Avni Paşa ve 1285 de Ömer Fevzi Paşa ve 1287 de Rauf Paşa ve 1288 de def'a-i sâniye Ömer Fevzi Paşa ve 1289 da Redif Paşa ve Safvet Paşa ve 1290 def'a-i sâniye Rauf Paşa ve 1291 de Hasan Semih Paşa ve 1292 de def'a-i sâlîse Rauf Paşa ve 1292 de Ahmed Muhtar Paşa hâzerâtı ta'yin olundular.

{{Asr-ı Mâdelet-i Hasr-ı Hâzret-i Abdülhâmid Hân-ı Sâni}}

{Hasan Semih Paşa}

15 Mart sene 293 tarihinde def'a-i sâniye ta'yin olunarak 20 kânûn-ı sâni sene 293 tarihinde infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm Mâh

7 10

{Kostaki Edusidi? Paşa Hâzretleri}

21 Kânûn-ı sâni sene 293 tarihinde ta'yin kılınarak 15 teşrîn-i sâni sene 294 tarihinde infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm Mâh

26 9

{Aleksandra Kara Todori Paşa Hâzretleri}

16 Teşrîn-i sâni sene 294 tarihinde ta'yin olunarak 29 teşrîn-i sâni sene 294 tarihinde me'mûriyeti hâriciye nezâret-i celilesine tâhvil buyurulmuştur.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm

14

{Fotyadi Paşa}

2 Kânûn-ı evvel sene 94 tarihinde ta'yin kılınarak 22 Mayıs sene 301 tarihinde istifâ-i infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm Mâh Sene

21 5 6

{Sava Paşa Hâzretleri}

23 Mayıs sene 301 tarihinde ta'yin oluunarak 1 Şubat sene 302 tarihinde istifâ-i infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm Mâh Sene

9 8 1

{Kostaki Ansopolo Paşa Hâzretleri}

2 Şubat sene 302 tarihinde ta'yin kılınarak 5 Mayıs sene 304 tarihinde istifâ-i infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm	Mâh	Sene
2	3	1

{Nikolaki Sartenski Paşa Hâzretleri}

2 Mayıs sene 304 tarihinde ta'yin olunarak üçyüz beş senesinde Cezirede zuhûr iden iğtişâşdan dolayı hasbü'l-icâb 16 temmuz sene 305 tarihinde der-saâdete celb buyurulmuştur.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm	Mâh	Sene
11	2	1

{Hasan Rıza Paşa Hâzretleri}

23 Temmuz sene 305 tarihinde vâli vekili sıfâtıyla ta'yin olunarak 30 temmuz sene 305 tarihinde infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm
8

{Şakir Paşa Hâzretleri}

30 Temmuz sene 305 tarihinde fevkalâde kumandanlığı inzimâmıyla vâli vekâletine ta'yin kılınarak 21 Mayıs sene 306 tarihinde infisâl itmiştir.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm	Mâh
22	11

{Ahmed Cevad Paşa Hâzretleri}

21 Mayıs sene 306 tarihinde Girid firkâ-i askeriyesi erkân-ı hârbiye riyâsetinde bulunduğu halde fevkalâde kumandanlığı inzimâmıyla vâli vekâletine ta'yin ve müteakiben rütbe-i müşiri tevcîh buyurulmuş ve 21 Ağustos sene 307 tarihinde uhdelere müsned celil-i sadârete uzmâ tevcîh buyurulmuştur.

Müddet-i Me'mûriyeti

Eyyâm	Mâh
3	1

Mekâtib-i Hristiyâniyye								
	Aded-i Muallîmin ve Muallimât		Aded-i Mekâtib				Aded-i Şâkirdân	
			Înâs		Zükûr			
Hanya Sancağı	Muallimât	Muallimîn	Sıbyân	Rüşdiye	Sıbyân	Rüşdiye	Înâs	Zükûr
Hanya {Zükûr-1 rüşdiyesinde i'dâdiye sınıfları dahi dahildir.	6	14	0	1	1	1	161	298
Kizonya Kazâsı	0	26	0	0	25	0	0	902
Kisamo //	0	32	0	0	32	0	0	945
Selne //	0	15	0	0	15	1	0	495
Yekûn	6	87	0	1	73	2	161	2640
Kandiye Sancağı								
Nıfs-1 Kandiye {Burada dahi i'dâdiye sınıfları mevcuttur.	4	13	0	1	1	1	190	433
Knoryo Kazâsı	0	7	0	0	6	1	0	355
Rizo //	0	3	0	0	3	0	0	098
Temenos //	0	5	0	0	4	0	0	231
Manofaç //	0	5	0	0	5	0	0	178
Pedye //	0	11	0	0	11	0	0	586
Moloviz //	0	9	0	0	8	0	0	369
Piryotiçe //	0	4	0	0	4	0	0	190
Yekûn	4	57	0	1	42	2	190	2440
Resmo Sancağı								
Resmo {Bunda dahi i'dâdiye vardır.	3	8	0	1	2	1	127	165
Resmo Kazâsı	0	14	3	0	9	0	115	388
Milopotamu //	0	18	0	0	18	1	00	479
Amari //	0	13	1	0	12	0	13	386
Yekûn	3	53	4	1	41	2	255	1408

Mekâtib-i Hristiyâniyye								
	Aded-i Muallîmin ve Muallimât		Aded-i Mekâtib				Aded-i Şâkirdân	
			Înâs		Zükûr			
	Muallimât	Muallimîn	Sıbyân	Rüşdiye	Sıbyân	Rüşdiye	Înâs	Zükûr
Laşid Sancağı								
Yenişerde (i'dâdîyesi vardır)	2	12	1	00	1	1	55	319
Mirabela Kazâsı	00	09	00	00	9	0	0	481
Estiye //	00	10	00	00	9	0	0	434
Yerapetre //	00	08	00	00	7	0	0	322
Vayanu //	00	06	00	00	6	0	0	189
Laşid Nahiyesi	00	05	00	00	5	0	0	178
Yekûn	2	50	1	00	37	01	55	1923
İsfakiye Sancağı								
Apokoron (i'dâdîyesi vardır)	00	88	00	00	33	01	00	1530
İsfakiye Kazâsı	00	32	00	00	14	01	00	703
Ayvasil //	00	50	00	00	19	00	00	1214
Yekûn	00	170	00	00	66	02	00	3447
Cem'an Yekûn	15	427	5	3	259	7	661	11848

Girid'de Bulunan Mekâtib-i İslâmiyye

	Aded-i Muallîmin ve Muallimât		Aded-i Mekâtib				Aded-i Şâkirdân	
			İnâs		Zükûr			
Hanya Sancağı	Muallimât	Muallimîn	Sıbyân	Rüşdiye	Sıbyân	Rüşdiye	İnâs	Zükûr
Hanya {Zükûr-ı rüşdiyesinde i'dâdiye mektebi dahi vardır.	31	30	10	1	07	1	507	917
Kizonya Kazâsı	06	13	07	0	12	0	211	229
Kisamo //	01	10	01	0	09	1	94	190
Selne //	02	06	02	0	05	1	56	140
Apokoron //	01	02	01	0	02	0	15	41
Yekûn	41	61	21	1	35	3	883	1517
Kandiye Sancağı								
Nıfs-ı Kandiye	20	22	16	1	08	3	323	903
Kandiye Kazâsı	01	08	01	0	06	0	57	108
Rizo ve Manofaç Kazâsı	0	19	0	0	19	0	0	756
Temenos //	0	04	0	0	04	0	26	62
Pedye //	0	16	0	0	16	0	56	355
Knoryo ve Peryotiçe //	0	11	0	0	11	0	0	225
Moloviz //	0	06	0	0	06	0	21	97
Yekûn	21	86	17	1	70	3	483	2506
Resmo Sancağı								
Nıfs-ı Resmo	6	15	01	1	12	1	195	225
Resmo Kazâsı	0	13	0		13	0		389
Amari //	0	07	0		7	0		142
Milopotamu //	0	03	0		3	0		49
Ayvasil //	1	07	1		5	0	53	83
Yekûn	7	45	2	1	40	1	248	888

Mekâtib-i Hristiyâniyye								
	Aded-i Muallîmin ve Muallimât		Aded-i Mekâtib				Aded-i Şâkirdân	
	Muallimât	Muallimîn	Înâs		Zükûr		Înâs	Zükûr
			Sıbyân	Rüşdiye	Sıbyân	Rüşdiye		
Nakl-ı yekûn	069	192	0040	0003	0135	0007	1031	5208
Laşid Sancağı	2	10	2	0000	6	2	289	502
Yerapetre Kazâsı	000	4	0000	0000	3	1	0000	95
Mirabela //	1	18	1	0000	17	1	37	509
Estiye //								
Yekûn	3	32	3	0000	26	4	326	1106
Cem'an Yekûn	72	224	43	3	161	12	1357	6314

{ Akarât-ı Maârif-i İslâmiyye }**Hanya**

Mekteb-i Kebîr namıyla yâd olunan mekteb dâiresi,	Mekteb-i mezkûr tahtında matbaa	Mahzen
Aded	Aded	Aded
1	1	3
Mekteb-i İnâs Altında Mahzen	Fotoğrafhâne	Baraka
Aded	Aded	Aded
1	1	1

Altı yedi yüz tâlebât isti'âb idecek vüs'at ve cesâmetde olarak iç kal'a mahallesinde on iki odayı şâmil bir mekteb-i inâs derdest inşâ olub inşâatı kuvve-i karîbeye gelmiştir.

Kandiye

Mahzen	Mahzen-i Kebîr	Kahvehâne	Dükkân	Gazino
Aded	Aded	Aded	Aded	Aded
11	1	2	5	1

{Cezirede Bulunan Cevâmi'-i Şerife ve Hayrât ve Meberrât}

		Câmi'-i Şerif	Mescîd	Tekye	Çeşme	Sebilhâne	Muvakkit-hâne	Medrese	Hastahâne
Hanya	Sancağı Dahilinde	24	6	14	9	2	2	1	1
Kandiye	// //	67	34	16	26	4	3	2	0
Resmo	// //	26	14	7	21	0	1	5	0
Laşid	// //	35	12	0	10	0	0	1	0

{Emâkin-i Askeriye İle Kal'a-i Şâhâne}

Hanya ve Civarı

Tophâne Dâiresi	Pehlevân Tabyasında Koğuş	Atık-i Kışlâ-i Hümâyûn
Musiki Koğuşu	// // Hasta Barakası	Merkez Hastahânesi
Hünkâr Karakolhânesi	Merkez Kumandanlığı Dâiresi	Hastahâne Hamamı
Mecidiye Kışlâ-i Hümâyûnu	Habishâne 4	Anbar
Mecradan inşâ' olunmakta bulunan hastahâne	Arab Tabyasında Topçu Barakası	Süvâri Kışlası
Halepa Karakolhânesi	Debevi	Dakîk Fabrikası
Kabali Karakolhânesi	Köşk	Pehlevân Tabyasında Topçu Barakası
Palyo Hora Karakolhânesi	Fırkâ-i Askeriye Dâiresi	

Resmo Civarı

Hastahâne

Cedid-i Kışlâ-i Hümâyûn

Atık-i Kışlâ-i Hümâyûn

Kandiye ve Civarı

İstavroz Kalesi İsfakiye //	Hanya Kal'asının müştemilâtı Fırka Tabyası	Kışla 2 Tophâne
(Resmo ve Civarı)	Evliyâ //	Karakol 4
Brases Kalesi	Sâncak //	Habishâne 1
Armenos //	Tophâne	Anbar 1
Taş Suyu //	Kordon Tabyası	Islâh-hâne 1
Yerakari //	Hastahâne //	Kal'a -i Şâhâne
Serunos //	(Kaleler)	Efvâh-ı nâriye-i sâkileyle mücehhez bulunanlar.
Mirona //	İzelleddin Kalesi	İzelleddin İstihkâmı
Salem //	Tüfenkçi //	Suda Kal'ası
Fotyani //	Mülakasa //	Kastel Kal'ası
Arnavut //	Subaşı //	Grambusa Kal'ası
Potamos //	Aya //	Resmo //
Abdiye-i Sâire	Kisamo //	Hanya //
	Vokulis //	

Girid Ceziresine Âmedşüd İden Postâ Vâpurları

{İdâre-i Mahsûsa}

Girid Sevâhili Ser-Acentası
Mustafa Kâzım Efendi

Rütbe-i Sâniye ve Dördüncü Mecidi Nişanıyla
Girid Gümüş Madalyasına Hâizdir.

Acenta Kâtibi
Ahmed Hamdi Efendi

Anbar Kâtibi
Ömer Efendi

Tâhliye Me'mûru
Ali Fikri Efendi

Kandiye Acentası
Ali Efendi

Resmo Acentası
Salih Efendi

{Trablusgarb Hattı}

Der-saadetden Trablusgarb hattına icra-yı sefer iden vapurlar bahr on beş günde bir def'a cum'a-irtesi günleri der-saadetden bi'l-kıyâm Gelibolu, Kal'a-i Sultaniye, Midillü, İzmir, Şire, Kandiye, Resmo iskelelerine uğrayarak pencşenbe günleri Hanya limanına muvâsalat ve buradan hareketle Derne, Bingazi, Malta, Trablusgarb iskelelerine azîmet ve ordan dahi tekrar mezkûr iskelelere uğrayarak der-saadete avdet eylemektedir.

{İskenderiye Târiki}

Der-saadetden İskenderiye hattına icra-yı sefer eyleyen vapurlar bahr on beş günde bir def'a cum'a-irtesi günleri İstanbuldan bi'l-kıyâm Gelibolu, Kal'a-i Sultâniye, Midillü, İzmir, Şire iskelelerine uğrayarak çeharşanba günleri Hanya limanına muvâsalat ve oradan dahi Resmo, Kandiye, İskenderiyeye azîmet iderek tekrar mezkûr iskelelere uğrayarak der-saadete avdet eyler.

{Girid Hattı}

Vilayet maiyyetinde bulunan İstinye vapuru bahr sekiz günde bir Hanya limanından hareketle

Resmo, Kandiye, İspirlanka, Aya Nikola, Estiye iskelelerine azîmet ve ordan tekrar mezkûr iskelelere uğrayarak Hanya'ya avdet eylemektedir.

{Bahr-i Sefîd Gorci Kumpanyası}

Hanya Acentası : Kastandi Muaço

Resmo Acentası : Andreya Sauvnaço

Kandiye Acentası : Andreya Kalukirino

Mezkûr postâ vapurları bahr hafta-i salı günü der-saadetden hareketle cum'a-irtesi günü Hanya'ya veya Kandiye'ye muvâsalat iderek işini bitirdikten sonra kalkarak Resmo Kandiye ve Adalar Denizinin en başlı merâkiz-i ticaretine uğradıktan sonra der-saadete avdet eyler.

{Luid Kumpanyası}

Girid Acentası : Valeryus Kaloçi

Luid Kumpanyasının vapurları haftada bir kere cezireye sefer virmektedir. Her salı günü buradan bir vapur hareket iderek Resmo, Kandiye, Sisam, Çeşme, Sakıza uğradıktan sonra İzmire muvâsalat eyler ki oradan Midilli, İstanbul, Varna ve Bahr-i Siyahın bazı mahallerine vesilenin ve İskenderyeye kadar bi'l-cümle sevâhil için aktarma icra olunmaktadır. Yine yevm-i mezkûrda Hanya'dan diğer bir vapur hareketle Yunan cezâirine uğradıktan ve bir Yendizi?, Anaivan?, Venedik, ve sâire-i Arnavudluk ve Dalmaçya sevâhili için Korfuda aktarma icra itdikden sonra Tristeye azîmet ider.

{Panaliniyon Yunan Kumpanyası}

Acentası : Arsetizi Zerakaki

Haftada bir kere buradan hareketle bahr cum'a-irtesi günü cezireye gelib Hanya, Resmo ve Kandiye iskelelerine uğradıktan sonra buraya avdet itmektedir.

{{Huruf-ı Hece Sırasıyla Tertib Olunmuş Olan?}}
{Hâvi-i Lügatca}

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Tefeli	Aposelimi	1
Laşid	Yerapetre	Kato Horyo	Apana Horyo	2
Hanya	Selne	Kambano	Apano Hori	3
Resmo	Milopotamo	Garazo	Apaladiyana	4
//	Amari	Apodolo	Apozolo	5
//	Resmo	Hrometaseniz	Aposamano	6
Hanya	Kizonya	Alikan	Aposinis	7
Resmo	Amari	Marunos	Apostoli	8
Kandiye	Pedye	Kastel	Apostoli	9
Resmo	Amariye	Manastıraki	Aposeti	10
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Apolihnos	11
//	//	Zaro	Apomarma	12
//	//	Platanya	Apasokari	13
//	Estiye	Handra	Apizi	14
//	Manofaç	Harakos	Apini	15
//	//	Tiflos	Apirasi	16
//	Temenos	Dafnos	Asanati	17
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Acipadis	18
Kandiye	Manofaç	Megalis Virisis	//	19
//	//	Arkalo Horo	//	20
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Açipo Polo	21
Kandiye	Moloviz	Taylisyo	Ahlada	22
Hanya	Kizonya	Kramiso	Ahladis	23
Laşid	Estiye	Estiye	Ahladya	24
Hanya	Selne	Palohora	Ahladyanis	25
Resmo	Milopotamo	Melizoni	Ahladokambos	26
Laşid	Estiye	Karidi	Adravastos	27
//	//	Handra	Adromili	28
Resmo	Resmo	Biki	Adele	29

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Laşid	Estiye	Handra	Azali	30
Hanya	Kisamo	Masoyino	Azvires	31
//	Selne	Palyo Hora	//	32
Laşid	Estiye	Karbadi	Asrokramos	33
Hanya	Kisamo	Spelya	Astratigos	34
Kandiye	Pedye	Ayapraski	Astrakos Apano	35
//	//	Abipraski	Astrakos Kano	36
Hanya	Kisamo	Panesimo	Astrikos	37
Kandiye	Pedye	Ayıpraski	Astriçi	38
Resmo	Milopotamo	Aneviye	Astiraki	39
//	Resmo	Piki	Astri	40
Hanya	Kisamo	Spelya	Esperanara	41
İsfakiye	Apokron	Mate	Asperosina	42
//	İsfakiye	Nimbero	Asfendo	43
Hanya	Selne	Palyo Hora	Asfendilis	44
İsfakiye	İsfakiye	Askifo	Askifo	45
Kandiye	Pedye	Kastel	Aski	46
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Asumato	47
Kandiye	Moloviz	Krosona	Astiyes Apano	48
//	//	Krosona	// Katos	49
Resmo	Milopotamo	Damastas	Asperoti	50
İsfakiye	Apokron	Mase	Asigonya	51
Kandiye	Manofaç	Harakos	Asimi	52
//	//	//	Aşandriyas	53
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomatos	Ağalibano	54
Resmo	Milopotamo	Damasta	Agriyadi	55
Hanya	Selne	Kambano	Agriilis	56
//	Kisamo	Spilya	Afrata	57
Kandiye	Manofaç	Harakos	Akamotus	58

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Kandiye	Kandiye	Aktampa	59
İsfakiye	Ayvasil	Penomatos	Aktonsa	60
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Akriya Apano	61
//	//	//	Akriya Kano	62
Resmo	Milopotamo	Anoya	Aksos	63
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Akasno	64
//	//	Arkalo Hori	Alağma	65
//	Resmo	Hro Manastr	Alyani	66
//	Milopotamo	Margariton	Alfa	67
Resmo	Resmo	Rustika	Alons	68
Hanya	Kizonya	Gramya	Alunaki	69
//	Resmo	Odaston	Alyanis	70
Kandiye	Kenuryo	Platano	Alisini	71
//	Manofaç	Arkalo Horyo	Aliçani	72
Hanya	Selne	Kdano	Alifi	73
İsfakiye	Apokron	Mase	Alikambos	74
Hanya	Kizonya	Alikan	Alikan	75
Resmo	Milopotamo	Damasta	Alibodas	76
Hanya	Kizonya	Gramya	Aletrovvari	77
Resmo	Amari	Manastıraki	Amari	78
Kandiye	Pedye	Kastel	Amaryano	79
Resmo	Resmo	Hro Manastr	Ambalaki	80
Kandiye	Kenuryo	Ambalozu	Ambalozu	81
İsfakiye	Apokron	Fere	Ambalya	82
Resmo	Resmo	Amenato	Amenato	83
Kandiye	Manofaç	Tifalo	Amuryelis	84
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Amigadalo Kefali	85
Laşid	Vyanu	Ayvasil	Amira	86
//	Mirabela	Homer Yako	Amigadali	87

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Harakos	Amigadalos	88
Laşid	Mirabela	Homer Yako	Amigadali	89
Resmo	Milopotamo	Margariton	Anahorzo	90
Laşid	Yerapetre	Anatoli	Anatoli	91
//	Estiye	Handra	Anayiros	92
Resmo	Amarya	Maronos	Anasanasos	93
Kandiye	Kenuryo	Platano	Antiskari	94
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Anka Liyana	95
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Ankusa Liyana	96
Kandiye	Pedye	Piskopi	Anopoli	97
İsfakiye	İsfakiye	Anopoli	Anopoli	98
Hanya	Kisamo	Vukolis	Anuşkalı	99
Resmo	Amariye	Apodolo	Anumaros	100
//	Milopotamo	Anuya	Anuyaksika	101
//	Resmo	Hro Manastr	Anuya	102
Kandiye	Kenuryo	Platano	Anuya Vasilika	103
Resmo	Milopotamo	Garazo	Anamumilos	104
Hanya	Selne	Palyo Hora	Anandri	105
Kandiye	Pedye	Mohodo	Avdo	106
Resmo	Milopotamo	Udaniton	Avdola	107
//	//	//	Avdanitis	108
Laşid	Laşid	Pesihro	Avrakondas	109
Hanya	Kizonya	Alikan	Aya	110
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Aya	111
Hanya	Kisamo	Kastel	Aya Ana	112
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Aya Varuara	113
Resmo	Resmo	Hro Manastr	Aya İrini	114
Hanya	Selne	Kambano	//	115

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Temenos	Arhanon	Aya İrini	116
Hanya	Kizonya	Prevolya	Aya Marina	117
Resmo	Amari	Apodolo	Aya Paraskevi	118
Kandiye	Pedye	Penayas	//	119
Resmo	Resmo	Piki	//	120
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Aya Paliya	121
//	İsfakiye	Aya Yani	Aya Rumeli	122
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Aya Simni	123
//	Piryotiçe	Timbaki	Aya Triyas	124
Resmo	Resmo	Piki	//	125
Kandiye	Manofaç	Haraki	Aya Fosya	126
//	Estiye	Estiye	//	127
Hanya	Kisamo	Spelya	Ayios Apostolo	128
Kandiye	Kenuryo	Ambalozu	// Dika	129
Hanya	Kisamo	Maso Yiven	// Pandis	130
Resmo	Resmo	Acipo Polo	// Andreas	131
Hanya	Kisamo	Panesimo	// Andonis	132
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	// Vasilikos	133
Laşid	Vayanu	Ayvasil	// //	134
Kandiye	Pedye	Abos Praskoy	// //	135
//	Temenos	Arhanon	// Vlaş	136
Laşid	Yerapetre	Anatoli	// Yorgios Lotras	137
Hanya	Kisamo	Maso Biyo	// // //	138
//	Kizonya	Krahya	// // //	139
Laşid	Laşid	Besihro	// Yorgi	140
Kandiye	Pedye	Piskopi	// //	141
Resmo	Resmo	Rustika	// //	142
Hanya	Kizonya	Akrotor	// Zimteri	143
Resmo	Resmo	Piki	// //	144

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Perovalya	Ayios Alfasaryus	145
Resmo	Resmo	Hromanastır	// Aftısyus	146
Hanya	Selne	Balyo Hora	// Sudoros	147
Kandiye	Manofaç	Aya Varisi	// Tomas	148
İsfakiye	Ayvasil	Apo Panomatos	Aya Yani Alutos	149
//	//	Lambis	// // Kaymanos	150
//	Amari	Apodolo	// // Halyaroş	151
Laşid	Yerapetre	Kato Hori	// //	152
Resmo	Milopotamo	Odaniton	// //	153
Kandiye	Peryotiçe	Timbaki	// //	154
İsfakiye	İsfakiye	Aya Yani	// //	155
Hanya	Kisamo	Kastel	Ayios Kriyos Yani	156
Kandiye	Kenuryo	Platano	// Kirilos	157
Laşid	Laşid	Çermiyadu	// Kastandini	158
Resmo	Resmo	Rustika	// //	159
//	Milopotamo	Odaniton	// Mamas	160
Laşid	Estiye	Rokafa	// //	161
Resmo	Resmo	Hro Manastr	// Markos	162
Kandiye	Maloviz	Ayios Miros	// Miron	163
Laşid	Mirabela	Karicas	// Nikolayus	164
Kandiye	Manofaç	Harakas	// //	165
Hanya	Kizonya	Akrotor	// Pavlos	166
Kandiye	Temenos	Arhanon	// Sillas	167
//	Pedye	Ayis Praski	Ayias Parasgis	168
Hanya	Selne	Kampano	Aydoni	169
Resmo	Milopotamo	Damasta	Aymatos	170
Kandiye	Pedye	Abiskopi	Aytanaya	171
//	Manofaç	Sagina	Ayni	172
//	//	Megali Virisi	Aytina	173

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Aserini	174
Kandiye	Manofaç	Harakos	Asi	175
Laşid	Estiye	Handra	Asina	176
Resmo	Milopotamo	Margariton	Arfi	177
//	//	Melizoni	Aksatı	178
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Alos	179
Laşid	Mirabela	Fornis	Alonda	180
Resmo	Amari	Marunos	Alates	181
Hanya	Kizonya	Akrotor	Alatimon	182
Kandiye	Pedye	Piskopi	Alyana	183
//	Temenos	Arhanon	Alinika	184
//	Pedye	Panaya	Amparos	185
Resmo	Amari	Manastraki	Avpasibas	186
Hanya	Kizonya	Lakos	Avroseni	187
Resmo	Milopotamo	Margariton	Avreses	188
Laşid	Estiye	Rukaka	Avreto	189
İsfakiye	Ayvasil	Malamebon	Avrena	190
Resmo	Resmo	Hromanastır	Avros	191
Kandiye	Pedye	Penayas	Avli	192
//	Moloviz	Ayos Miros	Avyaniki	193
Resmo	Milopotamo	Garazo	Avamala	194
//	Resmo	Arkiro Poli	Avanhas	195
{ Be }				
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Badya	196
Hanya	Kizonya	Provalya	Barbu	197
İsfakiye	Apokron	Mase	Balarinya	198
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Banasos	199
İsfakiye	Apokron	Mase	Brosnaros	200

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
İsfakiye	İsfakiye	Nıfs-ı İsfakiye	Brosyalos	201
Hanya	Kisamo	Kastel	Bradayana	202
Kandiye	Kenuryo	Platano	Bombisa	203
//	Pedye	Kastel	Bistar Yako	204
Resmo	Amari	Manastraki	Bistayi	205
//	Resmo	Arkiro Poli	Yelandrazo	206
{ Pe }				
Hanya	Kisamo	Kastel	Papadiana	207
//	Kizonya	Lakos	//	208
//	Selne	Kambano	//	209
Laşid	Estiye	Handra	Papianado	210
Hanya	Kizonya	Alikan	Papyolos	211
//	//	//	Patalari	212
İsfakiye	Apokron	Mase	Patima	213
//	İsfakiye	Kalikrati	Paçanos	214
Resmo	Resmo	Marutos	Paço	215
Kandiye	Pedye	Aya Praski	Paçidas	216
//	Manofaç	Arkalo Hori	Paçidaros	217
İsfakiye	Apokron	Fere	Paido Hori	218
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Partira	219
Laşid	Estiye	Estiye	Paraspori	220
Kandiye	Manofaç	Harakos	Paranifi	221
Laşid	Laşid	Morniyon	Parsas	222
Hanya	Kizonya	Pesilonero	Pasalyana	223
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Pasalitis	224
//	Resmo	Rustika	Pale Limnos	225
İsfakiye	Apokron	Vamos	Pale Loni	226

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Palisama	227
Hanya	Kisamo	Vokulis	Palyaromata	228
Laşid	Estiye	Handra	Palyopaçi	229
Hanya	Selne	Palyo Hora	Palyohora	230
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Palyolotra	231
//	Apokron	Armanon	Palyokastro	232
Hanya	Kisamo	Kastel	//	233
Laşid	Estiye	Karidi	//	234
//	//	//	Palyomitatu	235
Hanya	Kisamo	Kastel	Pantoryana	236
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Penaya	237
Hanya	Kizonya	Kramisa	//	238
Kandiye	Manofaç	Harakos	//	239
//	Pedye	Penayas	//	240
Resmo	Resmo	Piki	Pankalu Hori	241
Hanya	Kisamo	Panesimo	Panesimo	242
Resmo	Resmo	Hromanastır	Prasis	243
Hanya	Kizonya	Lakos	//	244
Resmo	Milopotamo	Melizoni	Praşimo	245
Hanya	Selne	Palyo Hora	Prozerumi	246
//	Kisamo	Panesimo	Prozeromus	247
Kandiye	Temenos	Arhanon	Prosa	248
İsfakiye	Apokron	Armenon	Provarma	249
Kandiye	Manofaç	Harakos	Paresorya	250
//	//	Megali Virisi	Prolyana	251
Laşid	Mirabela	Kariça	Prina	252
Kandiye	Moloviz	Krosona	Prinas	253
//	Manofaç	Harakos	//	254
Hanya	Kizonya	Akrotor	Prinodaso	255

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Milopotamo	Margariton	Perinos	256
//	//	//	Perinas	257
//	Resmo	Açipo Polo	//	258
Hanya	Selne	Kambano	//	259
//	Kizonya	Alikan	Pesaso Yanos	260
//	//	Pirgo Pesilonaro	Pesiras	261
Laşid	Laşid	Pesihro	Pesihro	262
//	Laşid	Pesihro	Plasyano	263
Resmo	Amari	Apodolo	Platanos	264
Kandiye	Kenuryo	Platano	//	265
İsfakiye	Ayvasil	Aya Penomatos	Platanas	266
Hanya	Selne	Palyo Hora	//	267
//	Kizonya	Provalya	Platanyas	268
Resmo	Amari	Manastıraki	//	269
Kandiye	Manofaç	Harakos	Platanya Matusi	270
Laşid	Laşid	Pesihro	Plati	271
//	Mirabela	Homer Yako	Plati Podi	272
Hanya	Kizonya	Kramya	Plati Vola	273
İsfakiye	Apokron	Armenon	Plaka	274
Hanya	Kisamo	Spilis	Plakalona	275
//	Kizonya	Akrotor	Plakorus	276
Kandiye	Manofaç	Tifalo	Plakinotisa	277
//	Knoryo	Ambalozu	Peloti	278
//	//	Platan Yano	Pelura	279
Resmo	Milopotamo	Margariton	Pelurinana	280
Hanya	Selne	Kdano	Plama Kana	281
//	Kisamo	Mesoya	Puro Masoyana	282
Laşid	Laşid	Çermiyado	Potami	283
//	//	//	//	284

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kisamo	Kastel	Potamiza	285
Kandiye	Pedye	Moho	Potamisi	286
Hanya	Kisamo	Spilis	Polamarşı	287
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Polyos Apano	288
//	//	//	Polyo Kato	289
Laşid	Estiye	Estiye	Pateras	290
Kandiye	Manofaç	Harakos	Petro Penaya	291
//	//	Tifalo	Petro Kefala	292
//	Moloviz	Aya Mironos	Petro Kefalo	293
//	Knoryo	Platano	Petro Kefali	294
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Parama	295
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Perovalya	296
//	Kizonya	Perovalya	//	297
Resmo	Resmo	Resmo	//	298
Hanya	Kisamo	Panesimo	Pervolaka	299
Laşid	Estiye	Handra	//	300
Kandiye	Knoryo	Platano	Peri	301
Hanya	Kizonya	Perovalya	Top Altı	302
Kandiye	Pedye	Aya Prasgoy	Paza	303
Laşid	Estiye	Rukaka	Pafki	304
//	Vyanu	Ayvasil	Pafkos	305
Hanya	Selne	Palyo Hora	Palekano	306
//	Kizonya	Perovalya	Palekapina	307
İsfakiye	Apokron	Farah	Pamonya	308
Kandiye	Moloviz	Ayo Miros	Panetamodi	309
Hanya	Kizonya	Akrotor	Pisari	310
Kandiye	Piryotiçe	Timbaki	Payçidya	311
//	Moloviz	Ayo Mironos	Pirgo	312

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kisamo	Kastel	Pirgos	313
//	//	Panesimo	//	314
Kandiye	Manofaç	Harakos	//	315
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilano	Pirgo Pesilano	316
Laşid	Estiye	Estiye	Pisko Kefalo	317
//	//	//	// Matoşya	318
Kandiye	Pedye	Moho	// Payano	319
Laşid	Yerapetra	Kato Horyo	Piskopi	320
Hanya	Kisamo	Aspilya	//	321
//	Kizonya	Alikan	//	322
Resmo	Milopotamo	Odaniton	//	323
//	//	Margariton	//	324
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	//	325
//	Pedye	Piskopi	//	326
Resmo	Resmo	Arkiro Poli	//	327
Laşid	Estiye	Estiye	// Apano	328
//	//	//	// Kato	329
Kandiye	Knoryo	Platano	Pigadana	330
//	Pedye	Kastel	Pigayadori	331
Resmo	Milopotamo	Margariton	Pigonayana	332
//	Resmo	Amenato	Pikri	333
//	//	Piki	Piki	334
Laşid	Estiye	Handra	Pilalimata	335
//	Laşid	Çermiyado	Pinakyauno	336
//	Mirabela	Fornis	Pinas	337
{ Te }				
Laşid	Mirabela	Kariça	Tapes	338
Hanya	Kisamo	Kastel	Topoliyana	339

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Skina	Torloti	340
Laşid	Estiye	Torloti	//	341
//	//	//	// Matoşya	342
//	//	Estiye	Tortoli	343
Resmo	Milopotamo	Margariton	Tripodi Apano	344
//	//	//	// Kato	345
Kandiye	Knoryo	Platano	Tripita	346
//	Manofaç	Tifl	Tifali	347
Hanya	Selne	Kampano	Temenya	348
Kandiye	Piryotiçe	Kison	Temenli	349
//	Moloviz	Tiliso	Tiliso	350
//	Piryotiçe	Temibaki	Temibaki	351
{ Se }				
Kandiye	Pedye	Kastel	Srapasano	352
Resmo	Amari	Marunos	Sronos	353
Hanya	Kizonya	Lakos	Srisu	354
Resmo	Milopotamo	Damasta	Sodora	355
Kandiye	Pedye	Papayina	Somadyano	356
Hanya	Kizonya	Kramya	Simya	357
{ Cim }				
Resmo	Milopotamo	Damasta	Cahyana	358
Hanya	Selne	Kadano	Canbayna	359
Kandiye	Temenos	Dafnon	Cankaraki	360
Hanya	Selne	Kampano	Cankariyakos	361
Laşid	Laşid	Cermiyado	Cerminado	362
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Cicifya	363
İsfakiye	Apokron	Fere	Cicifas	364

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
{ Çim }				
Hanya	Selne	Kambano	Çakona	365
//	Kizonya	Kramya	Çakistra	366
//	Selne	Palyo Hora	Çalinata	367
Laşid	Estiye	Handra	Ço	368
Hanya	Kizonya	Kramya	Çihlo Pigado	369
//	Selne	Kampano	Çiskisyana	370
//	//	Palyo Hora	//	371
Kandiye	Manofaç	Tiflo	Çifot Kastel	372
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Çikalarya	373
Hanya	Kizonya	Perovalya	//	374
İsfakiye	Apokron	Armenos	Çivaras	375
{ Ha }				
Hanya	Hanya	Hanya	Halepa	376
//	Selne	Polyo Hora	Hase	377
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Halasos	378
Resmo	Resmo	Piki	Hamalori	379
Laşid	Estiye	Handra	Hamatoli	380
İsfakiye	Apokron	Mase	Hampata	381
Laşid	Estiye	Estiye	Hamazi	382
Hanya	Hanya	Hanya	Hanya	383
{ Hı }				
Kandiye	Pedye	Piskopi	Haraso	384
Kandiye	Manofaç	Harakos	Harakofi	385
Resmo	Resmo	Amenato	Haraki	386
Hanya	Kisamo	Kastel	Harhalyana	387

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Resmo	Amnato	Harkina	388
Laşid	Estiye	Handras	Handras	389
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Handro	390
Resmo	Resmo	Hromanastır	Hromanastır	391
Laşid	Uyanu	Mornon	Hristos	392
//	Estiye	Karidi	Hohlakina	393
Hanya	Kisamo	Panesimo	Hodalyana	394
Kandiye	Pedye	Aya Praski	Hodaci	395
Hanya	Kizonya	Akrotor	Horafakina	396
Resmo	Amari	Apodolo	Hordani	397
Hanya	Kizonya	Akrotor	Horidaki	398
Kandiye	Temenos	Arhanon	//	399
//	Kenuryo	Ambalozu	Hostolyana	400
Hanya	Kizonya	Lakos	Hosti	401
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Homeri	402
Resmo	Milopotamo	Melidoni	//	403
Laşid	Mirabela	Homer Yako	Homer Yako	404
Hanya	Selne	Palyo Hora	Hondro	405
Laşid	Uyanu	Uyanu	Hondros	406
Resmo	Milopotamo	Zamasta	Honos	407
Laşid	Estiye	Karidi	//	408
{ Dal }				
Hanya	Kisamo	Kastel	Dabasyana	409
//	Kizonya	Perovalya	Daraço	410
//	Kisamo	Spilya	Darmaro Hori	411
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Dari Vayanu	412
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Dalyalo	413
Hanya	Kisamo	Spilya	Damilina	414

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kisamo	Spilya	Dabla	415
//	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Dara	416
//	//	Alikan	Dara Agosto	417
//	Selne	Palyo Hora	Dalibana	418
//	Kizonya	Pirgo Pesilonero	Dalimanolyana	419
Kandiye	Temenos	Dafnon	Dumborci	420
Hanya	Kizonya	Alikan	Dimyalo Hori	421
{ Zel }				
Kandiye	Temenos	Dafnon	Dafnes	422
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Dafnadas	423
Laşid	Estiye	Rukaka	Dafni	424
//	//	Damasta	Damasta	425
Kandiye	Manofaç	Teflo	Damanyana	426
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Damavolus	427
Hanya	Kisamo	Kastel	Drapanyas	428
İsfakiye	Apokron	Vamos	Drapanos	429
Kandiye	Manofaç	Skina	Drapati	430
//	Temenos	Dafnon	Drakolyaris	431
Hanya	Kisamo	Spilya	Drakona	432
//	Kizonya	Kramba	//	433
//	//	Alikan	Drakiyana	434
İsfakiye	Apokron	Mase	Dramina	435
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Drosos	436
Laşid	Estiye	Handra	Drogari	437
Resmo	Amari	Apodolo	Dariyus	438
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomatos	Darimiskos	439
Kandiye	Manofaç	Harakos	Doraki	440
Laşid	Mirabela	Yenişehir	Doriyas	441

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Doli	442
İsfakiye	Apokron	Vamos	Dolisana	443
//	Ayvasil	Ayo Penomatos	Domaneryo	444
Kandiye	Manofaç	Skina	Damati	445
//	Pedye	Kastel	Dayavayde	446
İsfakiye	Apokron	Mase	Dimterolyana	447
Kandiye	Manofaç	Harakos	Donisi	448
{ Re }				
Hanya	Kisamo	Aspilya	Rapanyana	449
Kandiye	Knoryo	Zaro	Raftis	450
İsfakiye	Apokron	Fere	Ramani	451
Hanya	Kisamo	Spilya	Ravdohas	452
Kandiye	Manofaç	Harakos	Rotas	453
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Rodakino	454
Hanya	Kisamo	Spilya	Rodopo	455
//	Selne	Kamyano	Rodovani	456
Laşid	Estiye	Estiye	Rosa Aklasya	457
Resmo	Resmo	Rustika	Rustika	458
Kandiye	Pedye	Panaya	Ruso Hora	459
Resmo	Resmo	Hromanastır	Ruso Spiti	460
Kandiye	Knoryo	Ambalozo	Rufas	461
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Rogdaya	462
Kandiye	Moloviz	Tiliso	//	463
Hanya	Kisamo	Panesimo	Ruka	464
Laşid	Estiye	Rukaka	Rukaka	465
Kandiye	Temenos	Dafnon	Rukani	466
Resmo	Resmo	Rustika	Rumpadi	467
//	Milopotamo	Melidoni	Rumeli	468

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Laşid	Uyanu	Mornon	Riza	469
//	Estiye	Estiye	//	470
Hanya	Kizonya	Akrotor	Rizoskalo	471
Resmo	Resmo	Resmo	Rizoani	472
{ Ze }				
Kandiye	Knoryo	Zaro	Zaro	473
//	Pedya	Aya Praski	Zağoryani	474
Laşid	Estiye	Handra	Zakanos	475
//	//	Karidi	Zakros	476
//	//	Estiye	Zed	477
Resmo	Milopotamo	Anoya	Zotolako	478
Hanya	Kizonya	Lakos	Zorva	479
Resmo	Resmo	Rustika	Zuzidi	480
Kandiye	Pedye	Kastel	Zofori	481
//	Temenos	Arhanon	Zarov	482
Laşid	Estiye	Handra	Ziros	483
Hanya	Selne	Kambano	Zimpero	484
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Zinta	485
{ Sin }				
Resmo	Amari	Apodolo	Sata	486
İsfakiye	Ayvasil	Malambon	Sahtorya	487
Kandiye	Moloviz	Krosona	Sarhos	488
Hanya	Selne	Palyo Hora	Sarakina	489
//	Kisamo	Panesimo	Sasalo	490
Kandiye	Pedye	Kastel	Sampas	491
Laşid	Estiye	Estiye	Sastali	492
İsfakiye	İsfakiye	Ayo Yani	Samarya	493

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
İsfakiye	Apokron	Armanon	Samonas	494
Resmo	Resmo	Rustika	Sapsoros	495
Hanya	Selne	Palyo Hora	Spanyakos	496
Laşid	Mirabela	Sparlanka	Sparlanka	497
Kandiye	Pedye	Kastel	Spiridyano	498
Hanya	Kisamo	Spilya	Spilya	499
//	Kizonya	Kramya	Spilyarya	500
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Spili	501
Hanya	Selne	Kadano	Spina	502
//	Kizonya	Provalyon	Stalos	503
Kandiye	Pedye	Peskopi	Stamini	504
//	Manofaç	Harakos	Stavis	505
//	Moloviz	Abamirnos	Stavrakina	506
Hanya	Selne	Palyo Hora	Stavros	507
//	//	//	Strati	508
Laşid	Estiye	Rukaka	Stravo Doksari	509
Hanya	Selne	Kadano	Strovals	510
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Stoli	511
//	Temenos	Dafnon	Stayako	512
Hanya	Kizonya	Akrotor	Starinis	513
Kandiye	Manofaç	Harakos	//	514
//	Temenos	Arhanon	Staryano	515
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Stironas	516
İsfakiye	Apokron	Armenon	Stelos	517
Kandiye	Pedye	Peskopi	Skoroki Kali	518
Laşid	Estiye	Torloti	İsfakiye	519
//	//	Estiye	//	520
Hanya	Selne	Palo Hora	//	521
İsfakiye	İsfakiye	İsfakiye	//	522

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Selne	Kadano	Sfakos	523
//	Kisamo	Panesimo	Sfako Pigadi	524
Kandiye	Pedye	Moho	Sfandili	525
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Sefinari	526
//	Selne	Kambano	Skafi	527
//	Kizonya	Lakon	Skafidakiya	528
//	Kisamo	Vukoliyon	Skafyoto	529
Kandiye	Pedye	Piskopi	Skalani	530
İsfakiye	İsfakiye	Kalikrati	Skaloni	531
Laşid	Estiye	Estiye	Skala Vadyako	532
Kandiye	Pedye	Kastel	// Rohori	533
Hanya	Selne	Palyo Hora	Skala Vapola	534
Laşid	Estiye	Handra	Skalavi	535
Kandiye	Pedye	Piskopi	Skopala	536
Laşid	Estiye	Estiye	Skopi	537
Hanya	Kizonya	Lakon	Skordalo	538
Resmo	Milopotamo	Margariton	Skordilo	539
Laşid	Estiye	Estiye	//	540
Hanya	Kizonya	Kramya	Skorahlada	541
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Skorovala	542
//	Pedye	Piskopi	Skotino	543
Hanya	Kisamo	Spilya	Skodalona	544
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Skapasti	545
Hanya	Kisamo	Panesimo	Skaviyana	546
//	Kizonya	Lako	Skayada	547
Laşid	Mirabela	Fornis	Skinas	548
Hanya	Kizonya	Alikan	Skines	549
Kandiye	Pedye	Skinya	Skinyas	550
//	//	Ayo Praskon	Sekibeli	551

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Pedye	Kastel	Samari	552
Resmo	Amari	Manastıraki	Smili	553
Laşid	Estiye	Estiye	Sotira	554
Kandiye	Manofaç	Skina	Sorakiyana	555
//	//	Harakos	Sukaras	556
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Sumatas	557
Hanya	Kizonya	Lakon	Sabronas	558
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Safariyana	559
Resmo	Resmo	Hromanastır	Sali	560
İsfakiye	Ayvasil	Finiks	Salina	561
//	Apokron	Vamos	//	562
Hanya	Selne	Kadano	//	563
Laşid	Estiye	Karidi	Sitanos	564
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Siripidyana	565
Laşid	Mirabela	Fornis	Sirmaso	566
Hanya	Kisamo	Kastel	Sirikari	567
//	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Sirili	568
Resmo	Milopotamo	Damasta	Sis	569
//	//	Aneviyanon	Sisarha	570
Hanya	Kizonya	Alikan	Sifiyana	571
Kandiye	Temenos	Arhanon	Sansibla Mosi	572
Laşid	Vayanu	Mornon	Simi Apano	573
//	//	//	// Kato	574
Hanya	Kisamo	Panosimo	Simperagu	575
Kandiye	Temenos	Dafnon	Sinapi	576
Laşid	Vayanu	Ayvasil	Sikologos	577
//	Estiye	Handra	Sigina	578
Kandiye	Moloviz	Ayo Mirotos	Siva	579
Kandiye	Piryotiçe	Timbaki	//	580

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
{ Şın }				
Hanya	Kisamo	Kastel	Şrisana	581
Resmo	Milopotamo	Garazo	Şaliyana	582
Kandiye	Pedye	Moho	Şarsoniso	583
İsfakiye	Apokron	Farah	Şilyohodo	584
{ Ayn }				
Hanya	Kizonya	Aziziye	Aziziye	585
İsfakiye	Apokron	Armenos	Azaledin	586
Laşid	Vyanu	Vyanu	Avniye	587
{ Gayn }				
Resmo	Milopotamo	Garazo	Garazo	588
//	//	Odaniton	Garipa	589
Kandiye	Manofaç	Skinya	//	590
//	//	Arkalo Hori	Gazi	591
//	Moloviz	Tiliso	//	592
Hanya	Kisamo	Kastel	Galanyana	593
Kandiye	Pedye	//	Galanyano	594
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Galo	595
Kandiye	Temenos	Dafnon	Galani	596
Kandiye	Knoryo	Ambalozo	Galya	597
Kandiye	Pedye	Peskopi	Galifa	598
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Galipa	599
İsfakiye	Apokron	Vamos	Gavalo Hori	600
Hanya	Kisamo	Vukolis	Gavalo Mori	601
İsfakiye	İsfakiye	İsfakiye	Gavdos	602
Laşid	Vyanu	Morinon	Gdoşya	603

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Laşid	Estiye	Rukaka	Garas	604
Hanya	Kisamo	Panesimo	Grakara	605
Kandiye	Manofaç	Megali Virisi	Grandos	606
Hanya	Kisamo	Spilya	Gribalyana	607
Kandiye	Pedye	Aya Praski	Galata	608
Hanya	Kizonya	Perovalya	//	609
//	Kisamo	Vukolis	Galosa	610
Kandiye	Piryotiçe	Kison	Galigorya	611
Hanya	Selne	Kasano	Galigorina	612
//	//	Palefano	//	613
Resmo	Amari	Manastıraki	Gorgoşi	614
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Gornes	615
//	Pedye	Piskopi	//	616
//	Temenos	Dafnon	//	617
Resmo	Resmo	Hromanastır	Goldyana	618
//	Resmo	Açıpo Polo	Gonya	619
Kandiye	Moloviz	Tiliso	Gonis	620
//	Pedye	Moho	//	621
//	//	Piskopi	Göves	622
{ Fe }				
Resmo	Milopotamo	Garazo	Faraci	623
Hanya	Selne	Palyo Hora	Farangi	624
Kandiye	Knoryo	Zaro	Fari	625
Laşid	Laşid	Cermiyado	Farsaro	626
Kandiye	Piryotiçe	Kison	Faneromeni	627
//	Manofaç	Skina	Favriyana	628
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Fрати	629
Kandiye	Pedye	Yanaya	//	630

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Franceskinanamatuşa	631
İsfakiye	Apokron	Farah	Fras	632
Kandiye	Knoryo	Platano	Flasyakis	633
İsfakiye	Apokron	Mase	Flaki	634
Hanya	Selne	Kdano	Florina	635
Resmo	Milopotamo	Damasta	Fodla	636
Kandiye	Temenos	Arhanon	Forca	637
Resmo	Amari	Manastıraki	Forforas	638
//	Resmo	Resmo	Forforiyano	639
Hanya	Kisamo	Masoyo	Fornado	640
Kandiye	Manofaç	Harakos	Forno Karanko	641
Hanya	Kizonya	Alikan	Fornes	642
Laşid	Mirabela	Fornis	Forni	643
Kandiye	Temenos	Dafnon	Fesiyankiyasmatuşya	644
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	//	645
//	Apokron	Mase	Fones	646
//	//	//	Felipo	647
Kandiye	Manofaç	Skina	//	648
//	Pedye	Aya Praski	Filisye	649
//	Temenos	Dafnon	Finikiye	650

{ Kaf }

Kandiye	Manofaç	Harakos	Kaptanya	651
Resmo	Resmo	Hromanastır	Kapdiyana	652
Laşid	Yerapetra	Yerapetra	Kapistra	653
Resmo	Resmo	Amenato	Kapesalyana	654
İsfakiye	İsfakiye	Kalikrati	Kapsodasos	655
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Katalagari	656
Laşid	Estiye	Handra	Kasyanos	657

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kisamo	Kastel	Katra Mado	658
Resmo	Resmo	Arkiro Poli	Katoyorus	659
Hanya	Kizonya	Kramya	Kato Hori	660
Laşid	Yerapetra	Kato Horyo	Kato Horyo	661
Kandiye	Pedye	Penayas	Katofiyi	662
Hanya	Kizonya	Akrotor	Kasyana	663
//	Selne	Kdano	Kadano	664
//	//	//	Kadros	665
Kandiye	Kandiye	Kandiye	Kaçambas	666
Laşid	Estiye	Karidi	Kaçidoni	667
Kandiye	Manofaç	Skina	Kaçifali	668
Hanya	Kizonya	Kramya	Kaçolyana	669
//	Selne	Palyo Hora	//	670
//	Kizonya	Lakos	Karanon	671
Kandiye	Pedye	Penaya	Karavado	672
Hanya	Selne	Palyo Hora	Karpaçolyana	673
Kandiye	Pedye	Peskopi	Karteros	674
Hanya	Kisamo	Spilya	Karsyana	675
Kandiye	Pedye	Kastel	Kardolyana	676
İsfakiye	Apokron	Farah	Kares	677
Hanya	Kisamo	Panesimo	//	678
//	Kizonya	Lakos	//	679
Kandiye	Temenos	Dafnon	Karkadiyotisa	680
Resmo	Resmo	Argiro Poli	Karoti	681
Kandiye	Pedye	Kastel	Karozano	682
Resmo	Resmo	Hromanastır	Kara	683
Kandiye	Manofaç	Harakos	Karina	684
Resmo	Amari	Manastıraki	Karidaki	685
Laşid	Mirabela	Fornis	Karidi	686

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Laşid	Estiye	Karidi	Karidi	687
Resmo	Amari	Maronos	Karites	688
Kandiye	Pedye	Penayas	Kasani	689
//	//	Kastel	Kastamoniçe	690
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Kastri	691
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Kaforus	692
Kandiye	Manofaç	Skina	Kako	693
Hanya	Kisamo	Vukolis	Kako Petros	694
Kandiye	Manofaç	Teflo	Kako Horyo	695
Hanya	Selne	Kadano	Kakodiki	696
//	Kisamo	Kastel	Kalasanés	697
Kandiye	Knoryo	Zaro	Kalasyana	698
Hanya	Kizonya	Akrotor	Kalakado	699
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Kalamas	700
Laşid	Yerapetra	Anatoli	Kalamafka	701
//	Estiye	Handra	Kalamafki	702
Hanya	Selne	Palyo Hora	Kalamos	703
Laşid	Vayanu	Ayvasil	Kalami	704
Hanya	Selne	Palyo Hora	//	705
İsfakiye	Apokron	Vamos	Kalamiçi	706
//	//	//	// Amiğdali	707
Resmo	Milopotamo	Margariton	Kalandara	708
Kandiye	Temenos	Dafnon	Kalo	709
Hanya	Kisamo	Kastel	Kalodiyana	710
Kandiye	Piryotiçe	Kison	Kalo Horafitis	711
Laşid	Mirabela	Kariça	Kalohoryo	712
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	//	713
//	Pedye	Piskopi	//	714
Estiye	Estiye	Handra	//	715

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Akrotor	Kaloroma	716
Laşid	Estiye	Handra	Kalos Lakos	717
Resmo	Resmo	Rustika	Kalonikiti	718
Laşid	Yerapetre	Anatoli	Kaloyeri	719
Resmo	Amari	Maronos	Kaloyeru	720
//	Milopotamo	Margariton	Kalaragu	721
Hanya	Kisamo	Kastel	Kalaryana	722
Kandiye	Moloviz	Abos Mirotus	Kalasa	723
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Kanisika	724
//	İsfakiye	Kalikrati	Kalikrati	725
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Kalyoncu	726
Resmo	Milopotamo	Garazo	Kalivas	727
İsfakiye	Apokron	Armenon	//	728
Kandiye	Manofaç	Skinya	Kaliviya	729
//	Piryotiçe	Kison	//	730
Hanya	Kisamo	Museviyan	Kalivyani	731
//	//	Kastel	Kamara	732
//	//	Spilya	Kamara Kumoli	733
Resmo	Milopotamo	Anoya	Kamaraki	734
Hanya	Kisamo	Museviyo	Kamarcos	735
Kandiye	Manofaç	Teflo	Kamaras	736
//	Piryotiçe	Kison	//	737
//	Moloviz	Tiliso	Kamari	738
Hanya	Selne	Kampano	Kamarina	739
Resmo	Milopotamo	Anoya	Kamaryotis	740
Hanya	Kizonya	Akrotor	Kampani	741
//	Selne	Kampano	Kampano	742
Hanya	Kissamo	Dokuz Pare Köy	Kamos	743
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Kampomatuşya	744

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Kramya	Kambi	745
İsfakiye	Apokron	Armenon	Kambina	746
Hanya	Kisamo	Spilya	Kamisiyana	747
Kandiye	Piryotiçe	Timbaki	Kamilari	748
Laşid	Laşid	Pesihro	Kaminaki	749
Kandiye	Kenuryo	Platano	Kandila	750
Laşid	Estiye	Handra	Kanani	751
Kandiye	Temenos	Dafnon	Kani Kasteli	752
İsfakiye	Apokron	Mase	Kavalas	753
//	//	Farah	Kavana	754
Laşid	Yerapetra	Kavoş	Kavos	755
Hanya	Kisamo	Musevibo	//	756
Resmo	Resmo	Amenato	//	757
//	Milopotamo	Margariton	Kayinarca	758
Kandiye	Pedye	Moho	Kras	759
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Krasona	760
//	//	Gazazo	Krana	761
Laşid	Vyanu	Ayvasil	Kravaatas	762
Kandiye	Knoryo	Platano	Kortos	763
Laşid	Mirabela	Kriça	Kroças	764
Kandiye	Moloviz	Krosona	Krosona	765
İsfakiye	Ayvasil	Malamabon	Kriyavirisi	766
Hanya	Kisamo	Panesimo	//	767
Laşid	Estiye	Rufaka	Kriya	768
//	Mirabela	Kriça	Kriça	769
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Ksamodo Hori	770
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Kastel	771
Hanya	Kisamo	Kastel	//	772
Kandiye	Pedye	//	//	773

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Resmo	Resmo	Kastalakiye	774
İsfakiye	Apokron	Mase	Kastelos	775
Resmo	Resmo	Açıpo Polo	//	776
Kandiye	Pedye	Kastel	Kastelyana	777
//	Manofaç	Skina	Kastamonıçe	778
Resmo	Resmo	Hromanastır	Kasaro Horyo	779
İsfakiye	Apokron	Vamos	Karostrani	780
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Kasarokambi	781
Kandiye	Temenos	Dafnon	Ksarolya	782
Laşid	Estiye	Karidi	Ksarolimni	783
Hanya	Kisamo	Vukolis	Ksanalyana	784
Kandiye	Pedye	Penaya	Ksanyakos	785
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Ksaniko Hori	786
Kandiye	Pedye	Kastel	Kasidas	787
İsfakiye	Apokron	Mase	Kasiladyana	788
Hanya	Kisamo	Spilya	Kaladoryana	789
Resmo	Milopotamo	Garazo	Kalepesimya	790
Hanya	Kisamo	Panesimo	Kalovyana	791
Resmo	Amari	Maronos	Kalisidi	792
Laşid	Estiye	Karidi	//	793
Resmo	Amari	Apodolo	Kalima	794
Hanya	Selne	Kadano	Kopeti	795
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Koto	796
//	Pedye	Moho	Koto Ofari	797
Hanya	Kisamo	Alikan	Koçadyana	798
//	Selne	Kambano	Kostoyarako	799
Resmo	Milopotamo	Damasta	Koçafano	800
Hanya	Kisamo	Panesimo	Koçyana	801
Laşid	Laşid	Pesihro	Kodomalina	802

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Akrotor	Korakis	803
İsfakiye	Apokron	Mase	Kornas	804
Resmo	Amari	Apodolo	Korotes	805
Kandiye	Kenuryo	Platano	Koses	806
Hanya	Kizonya	Alikan	Kofos	807
Resmo	Resmo	Arkiro Poli	Kofi	808
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Kofikara	809
İsfakiye	Ayvasil	Lambis	Koksara	810
Kandiye	Pedye	Piskopi	Koksari	811
Hanya	Kisamo	Kastel	Kokonara	812
//	Kizonya	Provalya	//	813
//	//	//	Kokino Matusi	814
İsfakiye	İsfakiye	Timbero	// Horyo	815
//	//	//	Kolokaçya	816
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Kolomodi	817
//	Temenos	Dafnon	Kolana	818
Hanya	Kizonya	Akrotor	Komaras	819
Kandiye	Manofaç	Harakos	Komasa	820
//	Pedye	Aya Praski	Komas	821
Hanya	Kizonya	Provalya	Komanarya	822
Resmo	Resmo	Hromanastır	Komi	823
İsfakiye	İsfakiye	Timbero	Kominadi	824
//	Ayvasil	Ayo Penomatos	Komina	825
Hanya	Selne	Palyo Hora	Komisjana	826
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Konavi	827
Hanya	Kizonya	Kramya	Kondopola	828
//	Selne	Dafno	Kondozyana	829
//	//	Palyo Hora	Kondo Kinyi	830
//	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	// Mari	831

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Akrotor	Konoppidyana	832
//	Kisamo	Kastel	Konopiça	833
//	//	Dokuz Pare Köy	Konani	834
{ Kef }				
Laşid	Yerapetra	Yerapetra	Kedra	835
Hanya	Kisamo	Panesimmo	Kera	836
Kandiye	Pedye	Moho	//	837
//	Moloviz	Ayo Mironos	Kerasa	838
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Keramota	839
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Keramoti	840
Kandiye	Moloviz	Tiliso	Keramoci	841
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomatos	Kerama	842
Hanya	Kisamo	Vukolis	Kefala Apano	843
//	//	//	// Kato	844
Kandiye	Manofaç	Tiflo	// //	845
//	//	//	Kefalado	846
İfakiye	Apokron	Vamos	Kefalas Apano	847
//	//	//	// Kato	848
Laşid	Yerapetra	Yerapetre	Kefali	849
Resmo	Milopotamo	Odaniton	//	850
Hanya	Selne	Palyo Hora	//	851
Laşid	Uyanu	Ayvasil	Kefalo Virisi	852
//	Estiye	Karidi	Klarya	853
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Kelya	854
//	Kandiye	Kandiye	Knoryaportamtoşiya	855
//	Pedye	Piskopi	Knoryo Horyo	856
//	Moloviz	Krosona	Kisarida	857
İsfakiye	Apokron	Fere	Kiryakosalya	858

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Resmo	Amenato	Kiryana	859
Hanya	Kizonya	Alikan	Kirtomado	860
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Kirmos	861
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomatos	Kison	862
Kandiye	Piryotiçe	Kison	Kisi	863
Laşid	Estiye	Estiye	Kimorinoto	864
{Lam }				
Laşid	Estiye	Rukaka	Lapison	865
//	Mirabela	Verahas	Laçida	866
Kandiye	Manofaç	Megali Virisi	Larani	867
Hanya	Kisamo	Mosoyino	Lardas	868
Laşid	Estiye	Torloti	Lasteros	869
//	Laşid	Cermyado	Laşid	870
Kandiye	Pedye	Kastel	Lago	871
Laşid	Laşid	Cermyado	//	872
Kandiye	Manofaç	Skina	Lagota	873
//	Piryotiçe	Kison	Lagolio	874
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Lakos	875
Laşid	Mirabela	Kriça	Lakonya Masa	876
//	//	Homer Yako	// Akso	877
Hanya	Kizonya	Lakos	Laki	878
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Lalomas	879
İsfakiye	Ayvasil	Lampis	Lambini	880
Resmo	Amari	Manastraki	Lambyotis	881
Laşid	Estiye	Handra	Lamnoni	882
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Lefkoyina	883
Resmo	Milopotamo	Margarito	Lika	884
//	Resmo	Piki	Lotra	885

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Lotraki	886
Kandiye	Moloviz	Kosona	//	887
Resmo	Amari	Apodolo	Lohrino	888
Kandiye	Manofaç	Megali Virisi	Lores	889
Hanya	Kisamo	Kastel	Losakis	890
//	//	Dokuz Pare Köy	Loşi	891
Kandiye	Manofaç	Harakos	Lokina	892
Hanya	Kizonya	Kramya	Lolos	893
Laşid	Mirabela	Fornes	Lomas	894
Resmo	Resmo	Resmo	Lovo Hori	895
Laşid	Estiye	Handra	Lisines	896
İsfakiye	Apokron	Vamos	Liçarda	897
Kandiye	Kenuryo	Platano	Liçaros	898
Hanya	Kisamo	Pasesimos	Lirdayana	899
Kandiye	Manofaç	Tefle	Ligortinos	900
İsfakiye	Apokron	Vamos	Likortinara	901
Kandiye	Pedye	Kastel	Lilisano	902
Laşid	Mirabela	Homer Yako	Limnes	903
//	//	//	Limno Matuşya	904
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Limni	905
Kandiye	Temenos	Arhanon	Limo Hori	906
Resmo	Milopotamo	Garazo	Livada	907
Hanya	Selne	Kambano	//	908
//	//	//	Livadas	909
{Mim}				
İsfakiye	Apokron	Mase	Mase	910
Kandiye	Pedye	Penaya	Masya	911
Hanya	Kizonya	Kramya	Masyodayana	912

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Hanya	Kizonya	Kramya	Madaros	913
Kandiye	Manofaç	Teflo	Madas	914
Resmo	Milopotamo	Damasta	Marasos	915
Hanya	Kisamo	Spilya	Maraso Kefala	916
Kandiye	Temenos	Arhanon	Marasitis	917
Hanya	Selne	Kambano	Maralina	918
Kandiye	Pedye	Penaya	Marsa	919
Resmo	Milopotamo	Margariton	Margaritis	920
Laşid	Laşid	Çermyado	Marmakato	921
//	Estiye	Estiye	Mariyana	922
//	//	Handra	Marolamotoşi	923
Resmo	Resmo	Piki	Marolas	924
İsfakiye	Apokron	Mase	Marolo Germenos	925
Resmo	Resmo	Arkiro Poli	Marolos	926
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Marinyana	927
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Marbo	928
//	Apokron	Mase	Mara	929
Hanya	Selne	Kambano	//	930
Resmo	Resmo	Resmo	Mastaba	931
Kandiye	Manofaç	Skina	Maşara	932
İsfakiye	Apokron	Armenon	Maşari	933
Hanya	Selne	Kadano	Maşa	934
Kandiye	Peryotiçe	Kison	Magarikari	935
Laşid	Laşid	Pesihro	Magolas	936
Hanya	Kizonya	Provalya	Makarala	937
//	Kisamo	Panesimo	Makronas	938
Kandiye	Temenos	Arhanon	Makritihomatuşya	939
Kandiye	//	//	Makristihos	940
Hanya	Kizonya	Provalya	//	941

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Milopotamo	Damasta	Makriyani	942
Laşid	Yerapetra	Yerapetra	Makrilya	943
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Makras	944
Hanya	Kisamo	Panesimo	Malasiros	945
Kandiye	Temenos	Arhanon	Maladas	946
Hanya	Kizonya	Kramya	Malafsa	947
Resmo	Resmo	Rustika	Malakiya	948
Laşid	Yerapetra	Anatoli	Males	949
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Malama	950
Kandiye	Pedya	Moho	Malya	951
Laşid	Estiye	Karidi	Mankasa	952
Hanya	Kizonya	Alikan	Manolyo Polo	953
Laşid	Laşid	Besihro	Metuşi	954
Resmo	Milopotamo	Anoya	Metuşya	955
Kandiye	Pedye	Kastel	Mahtar	956
Hanya	Selne	Kambano	Mertes	957
Resmo	Amari	Maronos	Meronas	958
Hanya	Kisamo	Panesimo	Mesavalya	959
//	Kizonya	Lakon	Meskala	960
Kandiye	Kandiye	Kandiye	Meskyana	961
//	Manofaç	Harakos	Meso Horyo	962
Hanya	Selne	Palyo Hora	Mesoroma	963
//	Kisamo	Panesimo	Mesonisi	964
Resmo	Amari	Meronos	Mesonisya	965
Laşid	Yerapetra	Yerapetra	Mesalari	966
Resmo	Resmo	Amenato	Mesi	967
İsfakiye	Apokron	Armenon	Megala Horafya	968
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Megali Vaprisi	969
İsfakiye	Ayvasil	Melamebon	Melambes	970

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Melasa	971
İsfakiye	Apokron	Farah	Melidoni	972
Resmo	Milopotamo	Melidoni	//	973
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Melisyas	974
Kandiye	Manofaç	Teflo	Meliso Hori	975
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Melisorgaki	976
Hanya	Kisamo	Spilya	Melisorino	977
Kandiye	Pedye	Moho	Moho	978
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Modi	979
//	Kisamo	Panesimo	Morcana	980
Resmo	Milopotamo	Garazo	//	981
İsfakiye	Ayvasil	Lambines	Morna	982
Laşid	Vyanu	Dafnon	Mornes	983
Hanya	Kizonya	Perovalya	//	984
Kandiye	Manofaç	Harakos	Mornya	985
//	Kenuryo	Ambalozo	Moroni	986
İsfakiye	Apokron	Mase	Mori	987
Hanya	Kisamo	Panesimo	//	988
İsfakiye	İsfakiye	İsfakiye	//	989
Kandiye	Manofaç	Megali Virisi	Morya	990
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Morizyana	991
//	//	Akrotor	Mozoras	992
//	Selne	Palyo Hora	Mostakos	993
Kandiye	Manofaç	Arkiro Poli	Musuta	994
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Musasi	995
//	Resmo	Resmo	Musi	996
Hanya	Kisamo	Kastel	Muladyana	997
//	//	Vukolis	Mulata	998
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Mulya Apano	999

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Megali Virisi	Molya Kato	1000
Laşid	Estiye	Torloti	Molyanamasa	1001
//	//	//	Molyanakso	1002
Resmo	Amari	Manastıraki	Manastıraki	1003
Laşid	Yerapetra	Kavoş	//	1004
Kandiye	Manofaç	Skiyna	//	1005
Resmo	Milopotamo	Odaniton	Mondros	1006
//	Resmo	Rustika	//	1007
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Monohoru	1008
Resmo	Resmo	Açıpo Polo	Monupari	1009
Kandiye	Moloviz	Tiliso	Moni	1010
Hanya	Selne	Kambano	//	1011
Kandiye	Kenuryo	Platano	Miamo	1012
//	//	Ambalozo	Meptropolis	1013
Laşid	Vayanu	Mornyon	Misi	1014
Kandiye	Manofaç	Skina	Miçiçiri	1015
Laşid	Vayanu	Mornun	Mirtos	1016
Resmo	Resmo	Hro manastır	Mirsyo	1017
Kandiye	Temenos	Dafnon	Mirsyoti	1018
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Mirsyos	1019
Kandiye	Kenuryo	Ambalozo	Mires	1020
Resmo	Resmo	Arkiro Poli	Miryo Kefala	1021
//	//	Hromanastır	Misiri	1022
Laşid	Estiye	Karidi	Misiribo	1023
İsfakiye	Ayvasil	Lambines	Miksoroma	1024
Laşid	Mirabela	Verahas	Miletos	1025
Hanya	Selne	Kadano	Milones	1026
Resmo	Resmo	Hro manastır	Mili	1027
Kandiye	Pedye	Penaya	Milyarado	1028

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Milyaris	1029
Hanya	Kisamo	Spilya	Minosyana	1030
{Nun }				
Hanya	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	Neryana	1031
İsfakiye	Apokron	Fere	Neru Hori	1032
Hanya	Kizonya	Perolya	Nerukor	1033
//	Kisamo	Vukolis	Nemberos	1034
//	Kizonya	Lakon	Nearomata	1035
//	Kisamo	Kastel	Nopya	1036
//	//	Spilya	Noşya	1037
İsfakiye	İsfakiye	Nimberos	Nomikyana	1038
//	Apokron	Fere	Nipos	1039
Kandiye	Pedye	Penaya	Nipidoiyatos	1040
//	Manofaç	Arkalo Hori	Nispetya	1041
//	Kenuryo	Zaro	Nirotyos	1042
Resmo	Milopotamo	Garazo	Nisi	1043
//	Resmo	Rustika	//	1044
//	Amari	Apodolo	Nisavri	1045
İsfakiye	Apokron	Armenon	Nikisyana	1046
Laşid	Mirabela	Homer Yako	Nikisyano	1047
İsfakiye	İsfakiye	Nimbero	Nimberos	1048
//	Apokron	Armenos	Nisohori	1049
Hanya	Kisamo	Masoyun	//	1050
//	Kizonya	Pirgo Pesilonaro	//	1051
{Vav}				
Hanya	Kizonya	Alikan	Vatolakos	1052
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomatos	Vatos	1053

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Pedye	Pisokopi	Vanya Apano	1054
//	Pedye	//	// Kato	1055
//	Temenos	Arhano	Vakipetro	1056
Hanya	Selne	Palyo Hora	Vasiroma	1057
Resmo	Amari	Apodolo	Vasyako	1058
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Varado	1059
Kandiye	Pedye	Aya Praski	Varvari	1060
//	//	Kastel	Varvaro	1061
Hanya	Kizonya	Perovalya	Varoş	1062
//	//	//	Varipetro	1063
//	Kisamo	Panesimo	Vasilyana	1064
Kandiye	Temenos	Arhanon	Vasilis	1065
Hanya	Kisamo	Spilya	Vasilyo Polo	1066
Laşid	Yerapetra	Kavoş	Vasiliki	1067
Kandiye	Kenuryo	Platana	//	1068
Laşid	Uyanu	Vayanu	Vaşos	1069
Kandiye	Manofaç	Harako	Vagonya	1070
İsfakiye	Apokron	Farah	Vafes	1071
Kandiye	Manofaç	Skina	Vakutes	1072
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Valsamonaro Apano	1073
Resmo	Resmo	//	// Kato	1074
Kandiye	Manofaç	Megali Virisis	Vali	1075
İsfakiye	Apokron	Vamos	Vamos	1076
Laşid	Estiye	Handra	Vaveli	1077
Laşid	Mirabela	Veraha	Verahas	1078
İsfakiye	İsfakiye	Nimero	Veraskas	1079
Kandiye	Mirabela	Fornes	Verohas	1080
//	Kenuryo	Ambalozo	Verali	1081
İsfakiye	Ayvasil	Ayo Penomato	Verbeses	1082

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Resmo	Amari	Manastraki	Virisis	1083
Hanya	Kizonya	Alikan	//	1084
Laşid	Mirabela	Homer Yako	//	1085
Hanya	Kisamo	Dokuz Pare Köy	Valatos	1086
//	Kizonya	Pesilonaro	Valaşaronitsa	1087
Kandiye	Moloviz	Ayo Miros	Valaşiana	1088
Hanya	Selne	Palyo Hora	Valisyas	1089
Resmo	Milopotamo	Melidoni	Valihada	1090
Kandiye	Moloviz	Ayo Mironos	Vutes	1091
//	Manofaç	Arkalo Hori	Vutufu	1092
Hanya	Selne	Palyo Hora	Vosyana	1093
Laşid	Estiye	Handra	Vori	1094
Kandiye	Manofaç	Teflo	Voryas	1095
//	Kenuryo	Zaro	Vurtiza	1096
//	Manofaç	Megali Verisi	Voru	1097
//	Pedye	Peskopi	//	1098
//	Kenuryo	Kison	Vori	1099
//	//	Ambalozo	Vorvolitis	1100
Hanya	Kisamo	Panesimo	Voryaros	1101
//	//	Vukolis	Vukolis	1102
Laşid	Mirabela	Yenişehir	Vulizmani	1103
Hanya	Kisamo	Kastel	Vulgaro	1104
Resmo	Amari	Mirtos	Volinotes	1105
Kandiye	Pedye	Ayo Praskon	Voni	1106
İsfakiye	İsfakiye	Nimberos	Vuvas	1107
Hanya	Kisamo	Vukolis	Vuves	1108
Resmo	Resmo	Açipo Polo	Vadari	1109
//	Milopotamo	Margariton	Vardiyana	1110
//	//	Damasta	Varicata	1111

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
Kandiye	Manofaç	Harakos	Valuli	1112
Resmo	Resmo	Rustika	Valunadi	1113
Kandiye	Temenos	Dafnon	Vanarato	1114
Hanya	Kisamo	Spilya	Vani	1115
Resmo	Milopotamo	Garazo	//	1116
Laşid	Uyanu	Vyanu	Uyanu Apano	1117
Laşid	//	//	// Kato	1118
Kandiye	Manofaç	Arkalo Hori	Viçelya	1119
Resmo	Amari	Manastıraki	Vizari	1120
{ Ye }				
Kandiye	Moloviz	Ayo Mirones	Yafirakya	1121
//	Kenuryo	Platano	Yatumonu Hori	1122
//	Manofaç	Arkalo Hori	Yankales	1123
Resmo	Resmo	Hromanastır	Yanodi	1124
Laşid	Yerapetra	Yerapetra	Yaniçi	1125
İsfakiye	Ayvasil	Finikos	Yaniyu	1126
//	Apokron	Vamos	Yetim	1127
Resmo	Amari	Meronos	Yerakari	1128
Kandiye	Pedye	Penaya	Yeraki	1129
Hanya	Kisamo	Spilya	Yerakyana	1130
//	Kizonya	Pirgo Pesilonaru	Yerani	1131
Resmo	Resmo	Açipo Polo	//	1132
Hanya	Kizonya	Kramya	Yeroprinos	1133
Laşid	Laşid	Pesihro	Yerodumori	1134
Hanya	Kizonya	Kramya	Yerolakos	1135
Hanya	Kisamo	Kastel	Yerunimyana	1136
Kandiye	Kenuryo	Zaro	Yeriri	1137
Laşid	Uyanu	Yenişehir	Yenişehir	1138

Livâ	Kazâ	Nahiye	Esâmi-i Kurâ	Aded
İsfakiye	Apokron	Fere	Yeniçeri	1139
Kandiye	Manofaç	Teflo	Yunus	1140
Resmo	Amari	Meronos	Yeni	1141

Girit Vilâyet Salnamesinde 232. sayfa boştur.

{{{ Ahvâl-ı Tabîye-i Vilâyet }}}}

{{ Hudûd ve Mesâha, İklîm ve Hava, Adalar, Burunlar, Limanlar, Fenerler, }}

{{ Dağlar, Nehirler, Ovâlar, Mağaralar, Göller }}

{{Giridin Ahvâl-ı Tabîyesi}}**-- Hudûd ve Mesâha --**

Girid ceziresi , memâlik-i şâhânenin Anadolu ve Rumeli kıtalarıyla Afrika sevâhil-i şimâliyesi arasında ve otuz dört derece elli dakikadan otuz beş derece kırk bir dakika araz-i şimâliyede ve yirmi bir derece yukarı dört dakika tûl-ı şârkiyede vâkidir. Şârk'dan Garb'a doğru imtidâdı üçyüz altmış beş ve şimâlden cenûba doğru vüs'atı elli yedi kilometreye ve müsâha-i sathiyesi yüz doksan yedi mil murabbah-ı karîbdir. Muhit-i cezire ise 393 milden ibaretdir ki atideki cedvel tamamıyla ta'yin eyler: Hanya limanından Suda limanına kadar 20 ve Suda limanından Resmo'ya 23 ve Resmo'dan Ballı limanına 11 ve Ballı'dan Kandiye'ye 25 ve Kandiye'den İspirlanka'ya 35 ve İspirlanka'dan Ay Nikola limanına 8 ve Ay Nikola'dan Estiye'ye 22 ve Estiyeden Palyo Kastroya 21 ve Palyo Kastro'dan Yerapetra limanına 40 ve Yerapetra'dan Mesara'ya 61 ve Mesara'dan Frank Kastelna 26 ve Frank Kastelna'dan Nıfs-ı İsfakiye'ye 4 ve İsfakiye'den Nibroza 6 ve Nibroza'dan Aya Rumeli'ye 14 ve Aya Rumeli'den Selne Kastelna 14 ve Selne Kastelna'dan Palyo Hora'ya 22 ve Palyo Hora'dan Garanbos'a limanına 4 ve Garanbosa'dan Kisamo Kastelna 9 ve Kisamo Kastelna'dan Hanya'ya 28 mil olduğundan adanın muhiti 393 mil imtidâdında olduğu ta'yin ider.

{İklîm ve Hava }

Memâlik-i mutedilede görülen mahâsîn-i tabîye, mümtaz bir noktada bulunan bu cezire-i dilâranın her noktasında meşhûd basire-i iftihârdır.

Umûmiyet itibarıyla her tarafında hükm-i fermâ olan itidâl havanın letâfetiyle kuvve-i enbâtiyesinin feyiz ve bereketi tâ eski asırlardan berü müselleme ve musâdıkdır. Vasat-ı cezirede başdan başa bir silsile-i cibâl mümtedir ki her iki tarafında dilkeşa bağçeler, yemyeşil tepeler, hayat-ı efza' çaylardan müteşekkil iki levha-i hasen ve letâfet-i hüsula getirir. Yaylaların mevsim-i baharda kesb itdiği manzarayla isn-i reyâh-ı lâtifinin ve evâhir-i mevsim sâyfa kadar imtidâd iden buzlu tepelerin bahş itdiği kemal-i terâvet ve nezârete, ve yetişen meyvelerin emsâlsiz olan (s.235) nefâset-i vilâdetine karşı feyyâz kudretin nâm-ı nâmi sübhânisini yâd ile dem-beste-i i'câz ve hayret olmak kâbil değildir.

Girid'de sıcak, soğuk asla şiddetle icrâ-yı te'sîr itmez. En şiddetli bürûdetde bile az bir akdâm ve himmet sayesinde mukâvemet olunmak mümkündür. Hatta ekser ovalarda his olunmayacak derecede hükm-i fermâ olur.

Şiddet-i şitâ kânûn-ı evvelde başlayarak kânûn-ı sâninin intihâsında hitâm bulur. Bu iki ayda dahi İstanbul veya buna mümasil ekâlîm mutedile-i sâirede olduğu gibi İda Dağı ile İsfakiye cibâlinden başka cezirenin bi'l-cümle mevâkînde yağın karlar insanları soba başından ayıramayacak derecede şiddetle hüküm göstermez. Nadiren kar düşer ve düştüğü zaman nihayet bir, iki karışdan ziyade olamaz yalnız İda Dağı ile İsfakiye cibâlinde teşrîn-i evvelden bed' ile kar yağmağa başladığı için oralarda kış? gibi his olunur. Fakat mevâkî-i sâirede gün yüzü en çok vakitlerde temiz ve berraktır. Mevsim-i şitâda yukarıda gösterdiğimiz iki ayda gün yüzü ikide bir de ayrı bulutlar ile kaplanmağa, kesretle yağmur yağmağa ve şiddetle poyraz rüzgarı esmeğe başlar. Şu ahvâli müteakib mevrûat ve eşcâr-ı feyzü'n-nûr ve Şubat ayına doğru arazi çiçeklenmeğe ve mevrûat yer altından baş göstermeğe başlar.

Mevsim-i sâyf dahi Ledos(Lodos) rüzgarlarının mevsim-i hububından başka sâir aylarda hemen bahar gibidir. Yaz mevsiminde yağmur yağmıyorsa da eşcâr ve nebâtât şebnem ile terâvet bularak neşv ü nemâ bulur. Hâslı cezire mahâsin-i iklimiyece cihânın en birinci memleketlerinden madûddur.

İklimin itidâli ve havanın ciyâdeti şiddet ve kesret üzere ilel ve emrâz zuhûrına mani olduğu cihetle alçak ve rutubetle ve hüsusuyla bataklık olan mahallerden başka sâire mahalde sıhhât-ı umûmmiye memnuniyeti celb idecek suretdedir. Sulak yerlerde yazın humma-i mukataa, ve iltihâb-ı mide ve kışın zâtü'l-cenâb ve zatürre gibi emrâz hüküm-ferma olmakda ise de hamd olsun bu ana kadar umûmiyetine nisbeten vefeyât vukûâtı müntec olamamışdır. Humma-i nâibe tevlîdine müstaid olan arazinin ıslâh ve tesviyesine dahi bu aralık kemal-i (s.236) germa virilerek her tarafca bataklıkların kurutulmasında çalışıldığı cihetle ilel-i mezkûrenin dahi peyderpey mahvına muvaffak olunacağı mâmuldür.

Bilâd-ı sâireden ilel-i mestulyanın adem-i sirâyeti için dahi vesâiti mükemmele mevcut olduğundan sâye-i asla hâtvaye-i hazreti padişâhiyede cezire gülzâr-ı saadet hükümüne hâizdir.

{ Adalar }

Girid ceziresinin etrafında dairen medar pek çok adacıklar mevcut ise de ekserisi kayalıktan ibâret bulunduğu cihetle iskanları gayr-i kâbidir. İçlerinde iskâna kabil ve türâb-ı imâr ve ziraata müsaid olarak gösterilecek bir ada var ise o da cezirenin cenubunda ve İsfakiye limanından otuz beş kilometre mesafede vâkî' olan (Büyük Gavdos) adasıdır.

Bu adanın üzerinde Derzayana, Kasanaki, Galata, Kisteri, Vaçiyana, Ambalo, Frakadyana, Matuşa namıyla sekiz karye mevcut olup üçyüzü mütecâviz ahali tarafından imâr ve iskân olunmaktadır. Arazisi gayetle ziraata sâlih ve yetiştirdiği handa nefâsetce diğerlerine fâikdir.

Bu adadan başka şensiz, susuz bir takım kayalıklardan ibâret bir kaç adacıklar daha mevcut olup en müteârifleri bervech-i zir zikru tasrih kılınur:

Granbosa, Kisamo kazâsı Akrotorunda kâin Granbosa burnunun karşusunda vâkidir. Mahsûlsuz bir kayadan ibaret ise de Venedik binası olarak üzerinde gayet metin ve kâdim bir kal'a mevcut olduğundan ehemmiyeti inkar olunamaz. Hin-i fenâhda üzerinde seksan kıt'a kadar Venedik topu bulunmuş ve 1811 tarihine kadar mezkûr toplar muhafaza edilmişler idi. Şimdiki efvâh-ı nârya-i cedide ile müstâhkem bulunduğundan teshiri gayr-ı kâbil bir kal'a haline ifrâğ olunmuşdur denilebilir.

Bu adacığın barınacak emin ve mâhfuz bir limanı varsa da kayalıklardan taraf-ı garbisi sık ve cenub ve garb cihetlerinde dahi bir nevi moloz sûret-i pezir olduğundan bütün bütün muhataradan sâlimdir denilemez hatta 1828 sene-i milâdisinde İngiltere devletinin (Kaprinan) namında bir firkateyni bile fortuna esnasında orada parelenmiştir.

Eski Grambosa, bu adacık dahi Grambosanın civarında vâkidir üzerinde kesret üzere ada tavşanı bulunur.

Sodoro Adası, Hanya körfezinin tahminen vasatında ve sahilden yarım mil mesafede vâkidir. Hanya limanının muhafazası zamanında Venediklüler tarafından orada iki istihkâm inşa edilmiş idi. Harabeleri bâkidir. Karşu yakadan bâzen hayvanat kaçırılıb râi olunmaktadır. Eski Suda, Akrotor kıtasının sahil-i şarkisine gayet kârib bir mevkide kâin olub oldukça mâhfuз bir limanı havidir.

Suda, cezirenin sahil-i şimâlisinde bulunan meşhur Suda körfezinin ağzında vâki olub körfezi dahili ve harici iki kısma taksim ider. 1229 sene-i milâdiyesinde Venediklüler tarafından bina olunmuş olan kal'ası tarz-ı cedid üzere ıslâh olunarak Karub toplarıyla techiz edilmiştir.

Diya (Tavşan Adası), Kandiye şehrinin şimâl-i şarkisinde oniki kilometre mesafede vâki olub tülen dört ve arzen iki mil vasatındadır. En büyük fırtınalarda bile gemilere melce olmağa sâlih taraf-ı cenubisinde dört meşhur liman vardır. Şiddetli fırtınalara tutulubda Suda körfezini İspirlanka limanını tutmağa muvaffak olamayan büyük harb gemileri dahi oraya iltica itmektedir. En mâhfuз ve masûni (mâduna) tesmiye olana nider ki sekiz ve daha ziyade kulaç derinliğindedir.

Bu adaya yakın Galaronisis, Paksimedya namıyla iki ufak ada daha mevcuddur. Pesira ve Konida adaları, bu adalar Mirabela körfezinin derununda vâkidirler. Ehemmiyetleri yok gibidir.

İspirlanka, Mirabela kazasının karşusunda ve cihet-i şimâliyede vâki-i meskûn ve hatta kal'â ile müstâhkem bir adadır.

Diyonisadas cezâiri, Sidaron burununun garbında kâin dört ufak adalardan ibaretdir.

Alasa adası, bu ada dahi Sidaron burnunun şark-ı cenubiyesinde vâkidir. Arazisi kayalıktan ibaretdir.

Grandes Adası, Plaka burununun kurbundadır. Ehemmiyete hâiz değildir.

Kavala Adaları, mezkûr Plaka burununun onbir mil açığında üç adadan müteşekkil bir cezâir-i müctemâ-i sâğiredir.

Hodora burununun açığında dahi Kafunisi, Setrokilo, Makrilo namıyla üç ada mevcuttur.

Fosya Adası (Ateş Adası) Yerapetra ile Estiye kazalarının hâtt-ı mefâriki karşusunda vâkidir. Vaktiyle korsan gemilerine mesken olduğu cihetle bu nâm ile tesmiye kılındığı rivayet olunmaktadır.

Gaydoro Adası, Yerapetra sevâhili kurbında kâindir.

Peksmadya (Peksmad Adaları) Matala körfezinde vâkidirler. Gavdo, Gavdo Pola Adaları, İsfakiye'nin karşusunda yirmi mil açığında yan yana vâki iki adadan ibaretdir.

Lafonisi Adası, Kariyo burnunun kârbında kâindir.

Ptalyada Adası, Fotri burununun kârbında vâkidir.

Mezkûr burunun şimâlinde ve Garambosa adasının cenûbunda takriben merkezde vâki bir küçük adacık daha mevcuttur ki (Budikonisi) namıyla mevsûmdur.

Bu adaların bu suretle tesmiyelerinde bir sebep tarihi bulunmak tâbi' ise de mahallerinden mevrud evrakda buna dair sarâhat görülememiştir.

{Limanlar}

Girid ceziresinin sevâhili gayet girintili ve çıkıntılı olduğu cihetle pek çok tabîi koylara ve fazla olarak bir de masnû üç liman mevcut ise de Suda körfezinden başka masûn ve mahfuzu bulunmayub kafası ufak ve mevsim-i şitâda tehlikeden gayr-i salmadır. Mezkûr Suda körfezi tabîi bir liman olub Hanyadan bahren yirmi mil mesafede vâki ve ağzında kâin ayn nam ile mevsûm adacık ile dahili ve harici iki kısma münkasımdır.

Mezkûr ada pişgâhında müceddeden inşa idilmiş olan İzelleddin istihkâmı dahi limanı hakikaten teshiri gayr-ı kâbil bir harb limanı haline ifrâğ eylemiştir. Sâire-i tabîi limanlardan Garambosa, İspirlanka, Koevgises Kali Limyones namıyla mevsûm olan dört liman ise derununda mevcut bulunan gemilerin fortuna esnasında tamamıyla muhafazasına gayr-i sâlih olduğundan evvel derece ehemmiyetleri hâiz değillerse de zirde gösterilen sâir (12) limanlar az çok masûn ve mahfûz olduklarından mevsim-i şitâda gemilerin melceyi nazırıyla bakılmağa ezher cihet-i şayandırlar. 1 Ayososti 2 Eski Suda 3 Diya Adasındaki Ayo Yorgi, Kapari {s.239} Ağrolya, Penaya limanları... ki bunların en meşhur ve en mâhfuzu Penaya limanıdır. 4 Poro 5 Ayo Nikola 6 İstiye 7 Zakro 8 Yerapetra 9 Matala 10 Aya Galani 11 Lutro 12 Stavro

Mezkûr limanlardan başka cezire sevâhilinde bazı ufak tefek koylar daha mevcuttur ki fortuna esnasında gemilerin câi selâmeti oldukları cihetle derdest olduğumuz mâlumât nisbetinde enlerin dahi zikri fâideden hâla görülemedi.

Sodori, Milopotamo, Kasteli, Bali, Sison vesâire...

Cezire sevâhilinde rıhtıma-i sefâin olmak üzere mevzu olan fenarlere gelince bunların üçü her daim dönmekte ve hususuyla Gavdo adasında mevzu olan fenar otuz mil açığından ve Zirapano, Sidaron namıyla mevsûm olan birü nelere vâzi idilmiş olan iki fenar dahi 17 mil mesafeye kadar zıyâ' virerek bu vechle şiddetli havalarda sefâinin hatta her kıtalarını tâshihe hizmetleri dergâr idüğünden ehemmiyetleri gayr-i münker ise de ikinci derecede bulunan Hanya, Suda, Resmo, Kandiye ve (Aforzmanos Ayo Yani) namındaki fenarlar ancak 12 mil mesafeye kadar neşr-i zıyâ itmekde olduklarından ehemmiyetleri mertebe-i evveliyâtında değildir. Mâmafih mevkilerinin ehemmiyetine göre derece-i kuvvetleri dahi kâfi ve her bir mahzurdan sâlmadır.

{Burunlar}

Kisamo kazâsında Garanbosa Adası civarında Kamberu Vespasa ve Boza ve Hanya kazâsında: Malaha ve, Apokron kazâsında Zerapano ve, Milopotamo kazâsında Sozo ve, Maloviz kazâsında Palabyas, ve Pedye kazâsında Tiğani, ve Mirabela kazâsında Aya Yani ve Estiye kazâsında Malaman ve Makronisi Zaron ve Piryotice kazâsında Ayos Saranda ve Matala ve Lankada ve Ayvasil nahiyesinde Ayo Pavlos ve Selne kazâsında Flomina ki bu cedvelde nazaran Girid ceziresi cem'an 17 meşhur buruna mâlik olduğu tahakkuk eyler.

{{Avarız-ı Umûmiye-i Sâire}}

{Dağlar}

Adanın arazisi umumiyetle kayalık ve oldukça mürtefi bir takım tepelerden müteşekkildir. Havâss tarabyası ve müteferigâtı hakkında henüz tahkikât-ı fenniye-i mahsusa icrâ' kılınmadığından bu hususlarda mâlumât-ı sâhihiye destres olunamamış ise de bâzı (Jeoloji) kitaplarında {s.240} mestûr olduğu üzere türâbının ka'r-ı deryadan olan irtifâyı ve daha buna mümasil görülen bazı delâil-i fenniye hasbıyla cezirenin arazi-i tebâşiriyeden olduğuna hükm etmek zaruridir. Vasat-ı cezire başdan başa bir silsile-i cibâlile kesb-i terfi' itmiştir. Umûmiyet itibarıyla her yerde bu dağlardan teş'ub itmiş bir ikinci surre kayalıklar dahi vardır. Hayfa ki aşağıda görülecek bazı meâdin-i sâhuriyeden başka istihsâlât icrasına muvaffak olunamamıştır. Giridin dağları beş kısma taksim olunabilir: Kisamo ve Selne, Lefka Ori nâm-ı diğerle Ak Dağlar, Pesiloriti, Laşid ve Estiye Dağları.

Rolan nâm hakim in tahkikâtına nazaran Girid ceziresi beş kısım araziden teşkil itmiştir: Arazi-i mütekaddime 2 arazi-i leyyine, arazi-i killiye, ve arazi-i kılısiye, 3 arazi-i şistiye, arazi-i kılısiye-i asudiye, arazi-i tebâşiriye, 4 sâbaniye 5 talişist.

Kisamo ve Selne arazi-i mürtefîsî talişist unvandan olub bir kısmı İsfakiye dağlarına doğru müntehi olur. Cezirenin mehal-i sâiresinde dahi ender olmadığı gibi Kandiye ve Resmo dağlarının zirveleri bu nevi araziden müteşekkildir. Arazi-i sabaniye Laşid ve Pesiloriti dağlarında görünür. Arazi-i şistiye ve arazi-i tebâşiriye Estiye kazâsının dağlık mahallerinde ve Laşid, İsfakiye ve Pesiloriti dağlarında, Kandiye ve Resmo mevâki' muhât olan cibâl-i mutesilsilede, Selne ve cihât-ı sâirede müteferrik suretde bulunan arazide bulunur. Sidaron, Zarapanon, Malaha, Spata, Garambosa, burunlarının bir kısmı bundan teşkil eylemiştir. Diyonisadas, Diya, Godopola, ve Godo Adaları dahi işbu burunlara tâbîdir.

Arazi-i Kılısiye cezirenin sevâhil-i şimâliyesini teşkil eyler. Arazi-i şistiye cihât-ı şarkiyede bulunub başdan başa iki nevi üzere arz-ı vücud iderler ki bunların bir kısmı Estiye'nin arazi-i bâsitasını, Yerapetra'nın arazi-i mutavassitasını, teşkil eyledikten sonra Laşid dağlarının kavâidine kadar imtidâd ider. İşbu arazi Pesiloriti ve Kufoni mevâki'nden geçerek Kandiye şehrinin etrafını ve Resmonun kısm-ı a'zâmını teşkil itdikden sonra Apokrona doğru hatta hareketini tâdil ile İsfakiye dağlarını teşkil ve oradan Zarapanon, Spasa, Malaha, Garambosa, burunlarına kadar imtidâd eyler. Gavdo'nun arazi-i mürtefî-i şimâliyesi dahi bu nevi arazidendir.

Arazi-i tufaniye, Mesara ve Kizonya ovalarını vesâir arazi-i bâsitayı teşkil eyler.

Bu dağların en mürtefî Pesiloriti nam-ı diğerle (İda) dağdır. Sath-ı bahrdan 2500 metre irtifâ'ındadır. Oradan cezirenin ekserirleri ve hatta adalar denizinin bazı ufak tefek adalarının zirveleri dahi görülür. Dört silsile terfi' ider ki biri sahil-i şimâliyede Aya Playa mevki'ne, diğeri Rizo kazâsında Aliçân kâryesine ve diğeri cenûb-i sahilinde Kalima kâryesine ve dördüncü Amari nahiyesine doğru mümtâd olur.

Bu dağdan sonra cezirenin en mürtefî dağları Laşid Dağlarıyla Lefka Ori nam-ı diğerle Ak Dağlardır.

Laşid dağları, 2000 metreden 2400 metreye kadar kesb-i terfi' ider. Laşid kazâsına dâiren madar-ı ihâta iderse de ehemmiyet-i mevkiyece Ak Dağlara nisbet kabul idecek derecede değildir. Ak Dağlara gelince bu dağlar dahi 2400 metre irtifâ'ında olub Binalnas Madaras namıyla meşhûrdur. Bu dağların zirveleri heman bütün sene kar ile mestûr bulunduğundan (Ak Dağlar) namıyla tesmiye kılınmışlardır. Ehemmiyeti mevkiyece cezirenin en mûtena dağlarından add olunur.

Selne, Hanya, Apokron kazâlarının ortasından geçerek İsfakiye kazâsında deniz kenarına müntehi olurlar. Bu dağların en sübül-mürûr noktaları Selne ile İsfakiye arasında bulunan Omalos ve (Kasiloskalo) ve Krapı derbendi ve Eskifos ve Aya Rumeli dereleri ve tepeleri ve 6720 kademe irtifâ'ında bulunan Samarya kâryesi noktalarıdır. Kisamo ve Estiye dağları ise irtifâca diğerlerinden ehemmiyetsizdir. En büyük noktaları sath-ı bahrdan 1500 metre irtifâ'ındadır. Bunlardan başka Resmo ve Kandiye cihâtında bâzı ufak tefek dağlar daha mevcut

ise de zikirlerinde bir fâide görilememiştir. İrtifâları pek az noktalarda nihayet 1000 metreye bâliğ olmaktadır.

Cezirenin mahal-i sâiresi beyân olunan mûrtefi dağlardan a'ra ise de Anadolu kıtasında veya sâire-i memâlik-i mâhrûsada görülen cesim cesim ovalara ve vâsi' vâsi' ormanlara tesadüf olunamaz. En büyük ova Kandiye cihâtında vâki' mesâra tâbir olunan ovadır ki tûlen 25 ve arzen 4 mil vasâtındadır. Bundan başka zikre şayan ovalar olmayub ikinci derecede kalan sâire-i Kastel, Kandiye, Kizonya, Kisamo, Selne, Mirabela ovaları bir saatlik mesafe vûs'atında bile değildir.

{242}

Dağların vaziyâtı mütehâlif olduğu cihetle pek çok yerlerde dahi bâzı sâ'bü'l-mârûr derbendlere ve vâsi' yaylalara ve korkunç mağaralara tesadüf olunmaktadır. Yaylaların en mühimleri İsfakiye dağları zirvelerinde bulunan Omalo ve Askifo yaylaları ile Pesiloriti dağındaki Nida ve daha ötede bulunan Laşid yaylalarıdır. Bazı ufak yaylalar dahi mevcut ise de ehemmiyetlerine nazaran zikri tensib kılınmamıştır. Mevcud mağaralara gelince bu mağaraların en mühimi Kenuryo kazâsında vâki' (Lavirins) ((Akul)) namıyla mevsûm olan gâr ise de bunun tabî olmayub azmâne-i itikâda inşâ edilmiş sînâ'i bir taş ocağından ibaret bulunduğu tahkikât-ı ahire cümlesindedir. Bunun başdan başa dört saate muhtac olduğu rivâyet olunmaktadır.

Bundan sonra Akrotor kıtasında vâki' (Governato) manastırının kârbinda kâin üç mağaralar vardır ki Kasuliko namıyla mevsûm olan mağara derununda tehcir itmiş olan sular stalakâtiyet halinde bulunduğu cihetle erbâb-ı fenninde begâyet-i meşhur ve müteârifdir.

Diğerlerine gelince: bir vech zir-i zikr ve tasrihi münasib görülmüştür.

Kisamo kazâsı dahilinde (Spilya) kârbinda dört, Selne kazâsına tabî' Azayire kâryesi yakınlarında bir, Apokron kazâsında vâki' Kamani kâryesinde bir ve Kefala kâryesiyle Kokino Horyo kâryesinde birer ki cem'an üç, Vaneza Resmo kazâsında Arsani namında ki manastırın kârbinda bir ve (Arkiro Poli) kâryesi kârbinda iki- ki cem'an üç, Vaneza Milopotamo kazâsı dahilinde Melidoni kâryesi kârbinda bir, ve Maloviz kazâsına tabî' Sarho kâryesinde bir, ve İda dağının şark-ı cihetinde bir, ve nihayet Hanya şehri karşusunda vâki' Sodori adasında iki ufak mağara ki cem'an cezirede 20 mağara vardır.

İşbu cibâl-i mûrtefinin eteklerinde bâzı ufak tefek ormanlar mevcut olduğu gibi Beyaz dağların bâzı cihâtında ve hususuyla İsfakiye taraflarında Aya Rumeli ve Samarya köyleri arasında tûlen altı ve arzen iki mil mesafeyi mahiyet bir çam ve servi ormanı dahi vardır. Selne kazâsında dahi 6830 kilelik arazi-yi eşcâr mütenevisi ile memludur. Estiye kazâsında Ornos kâryesinde otuz mil murabba vûs'atında bir çam ağacı ormanı ve Laşid dağlarının bâzı nukâtı dahi bu mesellü eşcâr ile orman halindedir.

{Enhâr}

Cezirede akan suların ekserisi şiddet-i barandan hûsula gelüb mevsim-i sayfa kadar

imtidâdları pek ender olduğu cihetle nehr ıtlâkına ve hususuyla her iki mevsimde cereyân iden altı yedi çay dahi cibâllik denize kurbiyeti cihetiyle hemân denize karışmakta olduğundan seyr-i sefâine sâlih çaylar bulunmayacağı müselleme ise de haklarında az çok izâhât-ı kâfih itâsı dahi bütün bütün fâideden hâli görülemediği cihetle bir vech zi'r-i tâsrih kılınmıştır. Esasen Girid ceziresi şimâli ve cenûbi iki sath-ı maile münkâsıdır. Şu kadar ki şârk ve gârb cihetlerinde dahi bir iki seyl cereyân itmekte olduğundan sâtuht-ı mâileye taksiminde bir kâide görülemediği cihetle şârkdan bidâ' ile cezirenin dört cihetinde akan seyillerin birer birer tâsrihi daha münâsib görülmüştür. İskâi arazi hususunda ehemmiyetleri derekâr olan mezkûr yedi ırmaklar şunlardır.

1 Platanya 2 (Apokronda) Kilyaris 3 Milopotamo 4 (Kandiye kurbunda) Bofiros 5 (Estiyede) Pandelis 6 (Ayvasilde) Megalos Potamos 7 (Mesarada) Yeropotamos bârânın şiddetine göre gâh tevessü ve gâh bütün bütün kuruyarak iskâi araziye bile fâideleri mütealîk olmayan sâire çaylar dahi şunlardır; Kisamo körfezinde akanlar: Kulanisi, Tiflos, Kato Petrus, Kamaryakos, Piryatos

Hanya körfezinde akanlar: Spilyanos, Tavronitis, Kaladisos Kalyohos körfezine : Kasidas

Alemro sevâhiline: Almiros, Virisis

- Resmo kazâsıyla Apokron kazâsının hududu üzerinde dahi Mursala isminde bir çay cereyân itmektedir.

Resmo sevâhiline: Petras, Platanes, Stavromatos, Ayazmaçi,

Kandiye kurbundaki sevâhile: Almiros, Gazanos, Kasaro Potamos

Kandiye şârkındaki sevâhile: Kaçambas, Karteros, Abu Selimis

-Pedye kazâsıyla Mirabela kazâsının hududu üzerinde dahi Anapigos isminde bir çay câridir.

Aya Nikola sevâhiline : Kasaro Potamos

Estiye sevâhiline :Kalo Horyo

- Estiye ve Yerapetra kazâlarının hadd-ı faslı üzerinde dahi Aya Fosya namıyla bir çay cereyân itmektedir.

Estiye sevâhil-i şârkiyesine: Pesihro, Stominas, Libas

Estiye kazâsıyla Vyanu kazâsı arasında ise Omirtos Çayı cereyân itmektedir ki mezkûr iki kazânın hadd-ı faslıdır. Vyanu sevâhiline: Anapodaris, Çoçoros, Faflanko, Arvis, Krato Kambo

Ayvasil kazâsıyla Piryootiçe kazâsı arasında hadd-ı fâsıl olmak üzere Platis Potamos nâm-ı diğerle Ayos Galanis Ayvasil kazâsı dahilinde Rodakino karyesi kurbunda dahi Yulirizos namıyla bir çay tebe'an iderek cenûba doğru cereyân ider.

İsfakiye sancağında Lotro karyesi kurbunda dahi Aya Rumeli namında diğer bir çay neşâtle cenûba münasib olur.

Bunlardan başka pek çok ufak ırmaklar daha mevcut ise de zikrlerinden ser-fenâzer idilmiştir. Giridin üç mahalinde dahi Acı Su nebeân iderek denize döküldüğü Girid tarihinde mestûrdur: Birisi Apokron kazâsında Kaso Poli karyesi altında ve diğeri Maloviz kazâsında Astro Mebula dağı eteğinde ve üçüncüsü Mirabela kazâsında Ayo Nikola limanı kurbundadır. Dağ eteklerinde bulunan Layido Lihsi pınarlardan akub ekserirlerinde çağlayan suların nefâsâtı ise hakikât-ı nakabûl tâ'rifdir.

Amarya ile Resmo kazâsı arasında ve cadde üzerinde taş suyu namıyla bir çeşme kâin olup bunun suyu mesâne aletine gayet nâfi' imiş.

{Göller}

Cezirede yalnız Apokron kazâsı dahilinde kâin Kurna karyesi kurbunda Kurna nâmıyla bir göl vardır. Denizden iki mil mesafededir. Bundan başka bir iki bâhire dahi var ise de yazın şiddet-i harâretten kuruyarak mahvuna bedid oldukları cihetle zikrlerinde bir fâide görülememiştir.

{245}

(Malûmât-ı Muhtasara-i Zirâ'îye)

Girid ceziresi bulunduğu arz üzerinde kendüsünden münbit, ve mahsûldâr başka bir memleket bulunmadığında kâffe-i müdâkkîn mütefikdirler. Vakâ-i ekser mahalleri kurak ve gayr-i mevrû ise de kâbil-i zer' kısmında beşyüz kâdem irtifâ' olan mahallerde zeytun ağacı, harnub, çınar, palamut, kavak, mişe, fıstık, limon, portakal, dut, incir, badem, kestane, üzüm, ve daha buna mümessil bil-cümle eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire gars olunabildiği gibi koca yemiş, süpürge, zakkum, mersin, ladin, adaçayı, boberya, şükedistan, lapata, roka, mürver ağacı, papatya, ve daha bu gibi nebâtât dahi gayet mebzûldur. Beşyüz kademedden ziyade irtifâda bulunan arazide hudâya nebât olarak yetişen nebâtât-ı devâiye ise cidden efzûn olup ancak bu anâ kadar idilen tahâriyyât-ı fenniyeden malûmâtname-i iktisâb idilememiş olduğundan zikri kabul olamamıştır.

Kizonya ve Kisamo kazâlarında Alçi ve Selve kazâsında Kadano karyesinde kömür madeni Verozovani ve Aydanos karyelerinde yine Alçi ve İstanbul kûyunda kömür ve İsfakiye kazâsında mermer ve Ayvasil kazâsında mukâddema işlenmesine mübadert olunarak muahhâran terk ve tatil edilmiş olan kömür madeni ve kezâ işlenmesine mübâşeret olunub bil-âhare ferâgat edilmiş olan Knoryo kazâsında vâki' kömür madeni ve Laşid sancağı dahilinde vâki' Avlonda karyesinde ilâ bile Kotaşi ve Estiye kazâsında Petra karyesinde kömür madeni bulunuyor. Laşid sancağında ihrâc olunub emaneten idare olunmakta olan Bilko taşının hâsılât-ı seneviyesi istatistik defterinde münderecedir. Cezirenin etrafında mercan ve sünger vardır.

Hatta bu nevi istihsâlâtdan istifade itmek üzere her sene mahsûs kayıklar gelmektedir ki onlardan alınan sünger resmi dahi -Budece-de tâsrih idilmiştir.

Arazinin suret-i idaresine gelince: iki kısma mûnkasım olub biri küçük kıtâda bulunan arazidir ki mutasarrıfları tefriâtına varıncaya kadar arazilerinin istîdâd

{246}

ve kâbiliyetine tamamıyla vâkıf olduklarından her bir mahalinden birer suretle istifâde itmekde ve bazılarının hayvanâtı ve ayruca bağçesi olub ailelerinin bil-cümle efrâdını amelîyatlarına teşrîk iderek oldukça hasılât almaktadırlar. Ancak malûmâtları olmadan berü câri olan usûl ve amelîyata mûnhâsır olub sermayeleri dahi a'mâl-ı mûfide-yi fenniyyeye müsaide idecek bir derece-i kâfiyede bulunmadığından servet-i umûmiyenin tezâyüdüne olan hizmetleri öteki arazi ashâbına nazaran pek dün birer adedi kalmıştır. Arazide iki sıfat-ı fenniye mevcuttur. Biri hâl-i tabîde iken hâiz olduğu kuvve-i enbâtiye ve diğeri ise insanın icra itdiği amelîyât ve ıslahât ile kendüsüne zamm olunan kuvve-i istihsâliyedir. Servet-i umûmiyenin tezâyüdü sermayenin taksirine tevakkuf ider. Binâenaleyh bu maksude-i hizmet için sâire-i kat'anât-ı mütemeddinenin kafasında te'sis idilmiş olan müessesât-ı nâfiaya ihtiyacdır. Kâr mevcut olan menâfi' sandığının itmekde olduğu hizmet nakabûl-i inkardır. Sandık-ı mezkûrca senevi buzda altı fâiz ile tâife-i zirâi' akçe ikrâz ve temettuât-ı seneviyesinin nısf-ı maarif-i umûmiyediye ve nısf-ı diğeri tesviye-i turuk ve maâbire sarf ve i'tâ idilmektedir. Sermâye-i aslîsiyle temettuât-ı seneviye ve mesârif-i umûmiyesi atıdaki cedvelde mahrurdur.

Menâfi' Sândığı

	Mâsârifât		Temettuât		Sermâye	
Hanya Sâncığı	72285	05	215445	00	2543467	00
Resmo //	26918	35	99087	35	1767398	00
İsfakiye //	24600	00	42816	00	649962	00
Kandiye //	31056	00	47944	20	1730792	00
Laşid //	25106	10	66490	00	1183315	30
Yekûn	189966	10	471783	15	7874734	30

Giridde arazinin ahvâl-i jeolojisi icabınca büyük çiftlikler yok ise de orta halde pek çok çiftlikler mevcuttur ki eshâbı az çok sermayeye mâlik ve fen zirâ'atın kavâidine de mühimme-i imkan aşınadrlar. Bu yoldaki arazi yarıcılık usulüyle zirâ'at olunmakda ise de usûl-i mezkûre yalnız bağçe mahsulâtı hakkında câri olub ahvâl-i sâirede subaşı tâ'bir olunan ve hâsılât-ı sâfiyeden onda bir nisbetinde hisse alan erbâb-ı vukûf ve malûmât nezâretine ihâle kılınur. Alet ve edevât zirâ'at her halde sahib-i mülk tarafından tedârik olunmak kâide-i umûmiye icâbâtındandır.

Eshâb-ı arazinin en ziyade iştigâl itdiği mahsûl-ı zeytundur. Zeytun eşcârı cezirenin her tarafında mebzûldür ve Giridin sermâye-i aslisidir. Eşcâr-ı mezkûre mahsûlâtının tâbi' olunduğu tekâlifin emr-i istifasınca su'ûbet ve müşkilâta dûcâr olunmamak üzere her mukâtaaya isabet iden mikdar resmin a'dâd-ı eşcâr üzerine taksim kılındığı cihetle cezirede mevcut eşcârın mikdarı ta'dâd kılınmış vâlide idilen defter-i mahsûsunda ise atıdaki malûmat âhiz edilmiştir.

Cezirede Mevcud Zeytun Eşcârının Adedi

İsfakiye Sancâğı	Aded-i Eşcâr	Hanya Sancâğı	Aded-i Eşcâr
Apokron Kazâsı	328702	Kizonya Kazâsı	506903
Ayvasil //	292885	Kisamo //	423740
Yekûn	621587	Selne //	212627
		Yekûn	1143270
Laşid Sancâğı		Resmo Sancâğı	
Mirabela Kazâsı	377363	Resmo Kazâsı	492813
Estiye //	457835	Milopotamo //	250081
Yerapetra //	245163	Amarya //	170886
Vayanu //	229531	Yekûn	913780
	1309892		
Kandiye Sancâğı	1838675		
Yekûn	5827204		

Cedvel-i mezkûr mündericâtının istidlâl olunan mikdarı mecmû' ancak resme tabi olan eşcâra münhâsır olub yeni yeni başdan yetişdirilmekte bulunan beş altı senelik fidanlar işbu mikdara dahil olmadığı cihetle cezire zeytun eşcârının bu mikdardan fazla olması geleceği bedîhî ise de bu bâbda malûmatnâme ahizine muvaffik olunamadığından ve tahminen zikri dahi câiz görülememiş olduğundan sene-i âtiyeye terk edilmiştir.

Zeytun yağının sûret-i istihsâlınca birkaç senelerden berü görülen terakkiyât ve inkılâbât sayesinde şecerin bulunduğu mahallin kuvve-i enbâtiyesine ve zeytunun nevi' ve haline göre yüz kıyye zeytundan yirmi kıyye kadar zeyt istihsâli kabl olmuştur.

Ağacın çiçeklenme zamanı Nisan ayına musadifdir. Zeytun o zamandan itibaren meydana çıkmaya ve peyderpey kemâle gelmeye başlar. Mevsim-i idrâki Eylül'den muteberdir. Bazı mevkide gerçi yedi sekiz ay kadar devam iderse de umûmiyete göre yalnız üç aya hasır olunabilir. Kemâlde bulunan mahsül kendiliğinden yere düştüğü cihetle evvelce ta'yin kılınmış olan adamlar maarifetiyle derc olunur. Bu usûle -toplanma- itlâk olunur. Toplayıcılar ekseriyetle kadın olub bazı yerlerde ücretle ve bazı yerlerde hisse ile hizmet iderler. İşte bu vechle derc olunan mahsûlâtın usâresi alınmak peyderpey yağhanelere götürülmek üzere evvel emrde mahzlarında vâzi' olunub ba'dehu değirmende az dübürledikten sonra tobralara vâzi' ile ağaç mengenerde te'sir idilir. İşte bundan istihsâl olunan yağa hâlis yağ tâ'bir olunur ki lezzet ve tabiâtça sade yağına muâdil add olunmak câizdir.

Bu ameliyâtı müteakib tekrar değirmen taşıyla ezdirildikten sonra kil tobralara vâzi' olunarak teymur mengener ile te'sir idilir. Bundan istihsâl olunan yağa dahi cebre yağı itlâk olunur. Yalnız sabun i'mâline sarf olunur. Bâki kalan cebreden yakın vakitlere kadar yalnız ihrâkât hususunda istifâde olunmakta idi ise de bir iki seneden berü ihdâs olunan diğer fabrika vasıtasıyla tekrar te'sir olunabilmektedir ki bundan âhz olunan yağ dahi diğer cebre yağı mesellü sabun i'mâline ve kalan posa âdî kömür makamında sârf ve isti'mâl olunmaktadır.

İkinci derecede yetiştirilen mahsûlât araziye-i liman, mandarin, portakal, ile palamut, üzüm ve hububât-ı sâiredir.

Limon ağaçlarına birkaç senelerden berü zamğ hastalığı mestolu olduğu cihetle bu ağaçlar heman mâhv olmak derecelerine varmıştır. Vilâyet-i zir'ât müfettişi Manok Efendi tarafından makam-ı âli-i vilâyete takdim olunub mündericâtı taht-ı riyâset-i aliye-i vilâyet-penâhide müteşekkil komisyon-ı mahsûs tarafından tedkik olunan layhadamız kör hastalığın esbâb-ı zuhûruyla sûret-i indifâi şu yolda tasvir olunmuştur ((ve eşcâr-ı masmureden limon ağaçlarına âriz olub eşcâr-ı mezkûreyi mahv ve na-bedîd iden hastalık zamğ hastalığıdır. İlet-i mezkûre kesretle nûzul iden barandan mütehassıl olan suların eşcâr-ı mezkûrenin buldukları mahallin tabiâtını tebdil ile cezûrinin yaşamasını işgal edecek sûretde tertib eylemesinden ve hususuyla bu hâlin birkaç seneden berü devam itmiş bulunmasından münbais olmuştur.

Limon ağacı pek çok sulak topraklarda yaşamadığı gibi ziyade kurak mahallerde dahi tamamıyla hayatı te'min idilemez. Hatta kurak topraklar üzerinde bulunan limonluklarda dahi illet-i mezkûre yüzünden epeyce hasâret vukû' bulmuştur. Şu halde eshâb-ı arazi takayyüdât-ı mütemâdiyede bulunarak kurak topraklarda bulunanlara yaz mevsiminde ikide birde su virmekle beraber ağaçların kökünü her sene mikdar-ı kâfi sûretde açarak hayvanât fişkısıyla karışık eski üzüm cebresi vâzi'na ve sulak topraklarda bulunanlara dahi meyl-i arzı doğru sekiz veya on iki bazen dahi mahaline göre on beş metro birbirinden baid ve seksan santimetrodan bir metroya kadar derin hendekler açub zeminine kaya taşla su yolu i'mâlîne ve zamğ akmakda olan mahallenin zamğları alındıktan sonra kara boya veya kuzu kulağı otuyla eyüce oğalayub kütüğün zeminine yakın olan mahaline katran ile sıvamağa gayret itmek mecburiyetinde bulunmalıdır.

Limon ve portakal ağaçlarının dal ve yaprakları üzerinde peydâ olub fidanlara hayli mazeret-i iras iden ve hatta pişmezden meyvelerin sukûtuna dahi gayet kolay olub bu ğâda suyu veya tütün çıkıntılarında bir mikdarı on beş misli su içinde kaynadıub süzöldükden sonra kireç suyu ile karışdırılarak böceklerin bulunduğu dal ve yapraklar üzerine (polorizator) denilen alet-i mahsûsa ile şırına idilmek kifâyet ider. İşte laphâ-i mezkûrede gösterilen sûret-i tedâvi bundan ibâretidir.

{250}

Palamut ve üzüm mahsûlüne gelince evvel ikisi cezirenin vasât kazalarında ve ikincisi cezirenin ekser-i kıtâ'sında husule gelür mahsûlât-ı ticariyedendir. Palamut ağaçlarının her birinden senesine ve bir de ağacın cesâmetine göre ikiyüz kıyyeye kadar mahsûl alındığı vâki'dir. Giridin üzümü ise ekseriyetle siyah ve gayet tatlı olur. En iyisi -Arsani- manastırıyla Maloviz ve Temenos ve Pedye ve Kisamo kazalarında yetiştirilir. Kaliteli yetiştirildiği cihetle pek çoğundan şarab i'mâl olduğu gibi Resmo, Kandiye mahrecinde dahi Avrupa'ya her sene epeyce üzüm ihrâc olunmaktadır. Bir dönem arazide dörtyüz aded asma kütüğü bulunub her bir kütükden senesine ve arazinin haline göre birden beş ve altı kıyye kadar üzüm alınmakta ve bir de yüz kıyye üzümünden yetmiş beş kıyye kadar şarab i'mâl olunmaktadır. İ'mâl olunan şarablara dahi haddden ziyade alçı vaz' idildiği cihetle ihrâcâtına küll-i halel darı olmuştur.

Cezire-i mahsûlât zir'aiye-i sînâiye sâiresi olub mahsûlât-ı mecûseye nisbeten ikinci derecede kalanlar ise şunlardır.

Harnub - i'lâsı Pedye kazasında kâin Halepa kâryesinde husûla gelüb her birinden senesine ve şecerin cesâmetine göre yirmi kıyyeden ikiyüz kıyyeye kadar mahsûl alındığı vardır.

Tût- cezirenin her tarafında neşv ü nemâ bulur. Ancak gergi gibi terbiyesi ahâli indinde mechûl olduğundan menâfi-i tabîîyesinden henüz tamamıyla istifade olunamamıştır.

İstihsâl olunan kozâlar mâtlub derecede değildir. Buna sebep dahi yerli tuhumlarının fena pezir olması ve Beyrut'dan celb olunmakta bulunan kutili cins-i ecnebi tuhumlarının dahi ekseriyetle matluba muvaffak zûhur itmemesidir. Taht-ı riyâset-i âliye vilâyet-penâhide müteşekkil ve memleketin erbâb-ı zir'âtdan mürekkeb olan zir'ât-ı komisyon mahsûsunda bu husus-ı nâzır i'tibara alınarak bir ipek böceği numune hânesi inşâsı der-dest tasavvur bulunduğu gibi arazinin

kabiliyetinden istifâde idilmek ve nevi' usûl-i zir'ât ve her istek fevâid ve mahâsinatı ezhân-ı zirâi yerleşdirilüb esbâb-ı terkinin bir an evvel istihzârına hizmet idilmiş olmak üzere müceddeden bir aded numune tarlasıyla itsâlinde nâzariyât-ı fenniyyeye mahsûs bir de zir'ât mektebinin te'sisi karargîr olmuştur.

Badem- cezirenin her tarafında neşv ü nemâ bulursa da kısım-ı a'zâmı Mirabela kazasında yetişdirilmektedir.

{251}

Kestane- Girid'in kestanesi meşhur olup mikdar-ı a'zâmı Kisamo ve Selne kazalarında husûle gelir. Bundan başka eczâ-i asliyeden olarak keten ve pamuk yetişdirilebilmektedir ki pamuk Manofaç kazâsında ve keten Manofaç ve Kisamo ve Selne kazâlarında husûle getirilmektedir. Birincisinin nev' ve hasılâtı üst derecede olduğu gibi ikincisinin dahi tathîr ve tasfiyesi amelîyâtı hıfz-ı sahte mugayir görüldüğü cihetle ekser-i mahalde hasılâtı tedenni itmektedir. Cezirede nefâsetce meşhur olarak alınan mahsulât-ı zir'âiyenin biride peynir ile Akrotor balıdır. Peynir ekseriyetle İsfakiye kazâsıyla sâir dağ köylerinde i'mâl olunmaktadır. Cezirede bulunan öküzler Asya öküzleri cinsinden ise de öteden berü iklimin ab ve havasıyla ülfet peydâ itdiklerinden kendilerinde birçok tagayyürât ve tebdîlât baş gösterüb yeniden Giride mahsûs bir nev' diğer husûle getirmişlerdir. Boyları bir metro on santimetrodan bir metro yirmi beş santimetroya kadar olup inekleri pek az süt virmektedir. Sağın koyunlardan günde yüz dirhem üçyüz dirheme kadar süt alınur. Âdi keçilerden ise günde bir nihâyet bir buçuk kıyyeye kadar alınur. Bir diğer nev' dahi vardır ki onlar Afrika cinsidir. İşte bunlardan dahi günde üç dört kıyye süt alınabilmektedir.

Yetişen hububâta gelince: En ziyade kesret üzere yetişdirilen hinta ve ikinci ve üçüncü derecede yetişdirilen dahi şâir, alef, çavdar, mısır buğdayı, bakla, burçak, mercimek, fasulya, peynir, sisâm, patates virilmesidir. Bunların tuhumları intihâb olunmaksızın irili ufaklı ve içi boş ve bir de nebâtât-ı ecnebiyeden kalıt üzere daneler mevcut olduğu halde zer' olunmakta bulunduğundan matlub derecede hasılât alınmamaktadır.

Girit Vilâyet Salnamesinde 252. sayfa boştur.

{253}

(Taksimât-ı Vilâyet)

Girid ceziresi mukaddimelerde üç sancâğa ve bunlar dahi yirmi kazâya münkâsım idiye de bin ikiyüz seksan iki tarihinde Hanya, İsfakiye, Resmo, Kandiye, Laşid birer sancâk i'tibâr olunarak olucahla beş livâyaya ve anlar dahi vüs'âtı nisbetine ve muktezîyât-ı hâl ve mevkiye göre zîrde mikdarı masrih kazâlara taksim olunmuştur. Livaların en vüs'âtlisi Kandiye sancâğı ise de Hanya sancâğının ehemmiyet-i mevkiye ve ticariyesi zaten öteden berü müslim olduğundan taksimât-ı âhirede dahi Hanya'nın merkezi vilâyet ittihâzı zarûrî bulunmuştur. Hanya sancâğı üç kazâyaya münkâsımdır. Kizonya kazâsı, işbu kazâ garben Kisamo kazâsı, cenûben Ak Dağlar (Lefka Ori), şârken Apokron kazâsıyla Suda limanı ve şimâlen deniz ile mahdûd olup Akrotor,

Kamya, Alikan, Pirgo Pesilonaro, Perovalya, Lakos, Aziziye nâmıyla yedi nahiyeden ve 97 aded kâryeden müteşekkildir. Arazisi gayet münbit ve bağçelerinin nefâseti dahi gayet meşhûrdur.

Merkez vilâyet olan Hanya şehri cezirenin en mamûr ve ticaret ve sanayice en müterakki şehri olup arzan üç çarık ve tûlen iki saat imtidâdında gayet münbit ve latif bir ovanın sahili şimâl-i şârkiyesinde kaîndir. Etrafı bir sur-ı kâdim ile muhât ve sahil boyunda gârben muhkem bir kal'a ve şârken bir istihkâm ve işbu istihkâmdan bedi' ile kal'aya müteveccihen temdîd itdirilmiş olan kordonun vasâtında müceddeden ta'mîr olunmuş diğerk bir istihkâm ile mahfuzdur. Limanı masnû olup takriben altmış, yetmiş sefine isti'âbına müsaid ise de mevsim-i şitâda hususıyla poyrâz rüzgarının şiddetle devam itdiği zamanlarda derununda mahfûz bulunan gemileri muhafazaya gayr-i sâlim bulunduğundan şehrin müstaid olduğu ticaretin derece-i il'âya irtikâsına mâni esbâbın en birincilerinden â'dî tabiidir. Şu kadar var ki ticaretin hadd-ı matlûba ve sulu dahi mamul olup ez-cümle on sene zarfında hâsıl olan inkılâbât-ı ticariye neticesi olarak adalar denizinin hemân ikinci derecedeki ticaretgâhlarına tefavvukla Londra, Marsilya, Triste, İstanbul, İskenderiye, Hoca Beg, ve daha buna mümasil en mühim merâkiz-i ticaretle irtibatı günden güne tezâyûd itmeğe başlamışdır.

{254}

Mezkûr liman şehrin cihât-ı şimâliyesini şârkdan bedi' ile nısfından ziyadesini mustatil, ve bâkisini nısf-ı dâireye yakın bir şekil? suretinde mahiyetdir. Girid vâli vekili devletlû Mahmud Celaledin Paşa hazretlerinin cezirede sâha ara-yı husul olan müessesât-ı hayriye asla hiperverâneleri cümlesinden olmak üzere mezkûr limanın bir tarafında evvelce inşâsına mübâşeret olunub ikmâline ihtimam idilen rıhtım ile liman cihât-ı cenûbiye-i şârkiyesinde gayet mükemmel bir rıhtım inşâ ve işbu iki rıhtım arasında kalan ve nim dâire şeklinde bulunan sahil ile Hanya şehri dahilinde kâin bazı caddeler kayağân taşlarıyla döşedilüb diğerk caddeler dahi bu suretle ta'mir itdirilmişdir. Ticârete berâya çok suretde ıslâh idilmiş ve şehrin derûni ve saatine nisbet pek kalabalıklı ve hâneleri gayet sık inşâ idilmiş olduğundan gerçi dahilen kalbe sefâ virecek bir manzara yok ise de harici gayet lâtif bağçeler ve dilgüşâ sayfiyelerle malı bulunduğu cihetle nefâset-i tabîîyesine manzûm olan şu asar-ı ümrân sayesinde hemân ikinci dereceye hâiz memâlikin en lâtifi add olursa sezâdır. Dahilen birkaç ebniye-i âliye ile müzeyyendir.

Cihet-i adliyyeye münhasıran müceddid suretiyle ta'mir ve inşâ olunan dâire-i vâsi'ye müceddeden inşâ olunan jandarma dâiresi ile habishâne müşarün-ileyh hâzretlerinin cümle asâr-ı nâfiasındandır. Surun harcında müceddeden teşkil idilmiş olan(Kumkapu) ile daha ortasında (Halepa) dinilen kasabada ve surun garb-ı cihetindeki yeni mahallede usûl-i mimariye tevfikân inşâ olunan ebniye ile nefâseti fevkalâde ihrâzına başladığı kemâl-i meserretle görülmektedir. Kumkapu mahallesinde İhsâniye namıyla bir mahallenin inşâsı derdestdir.

Şehrin şimâl tarafında denize nâzır gayet müferreh bir mevkîde hükümet konağı, ve biraz daha cihet-i cenûbiyesinde İslâm ve Hristiyan mekâtib-i rüşdiyyesi, ve aynı hizada olup deryada tersane-i ittihâz idilmek üzere Venedikliler tarafından inşâ idilmiş üzerleri kemerlerle mestûr idi. Vâsi'-i anbar, ve bunlara bitişik süvâri kışlası ve askeri hastahânesi ve İslâm ve Hristiyan mekâtibi mabeyninde Musa Paşa câmi'-i şerifi ile fatih-i Girid cennet-mekân Sultân İbrahim

Hân hazretlerinin nâmlarına mensub hünkâr câmi'-i şerifi ve fatih Yusuf Paşa câmi'-i şerifi ve bu ikisinin mabeyninde mahalle arasında vâki' Trimartirs kelisasi nihayet şehrin hatt-ı cenûbisi üzere Yeniçeri zamanından kalma askeri kışlası vardır. Hünkâr câmi'-i şerifi müceddeden ta'mir ve bir tarz-ı (s.255) nevine ifrâğ kılınmış olduğu gibi Yusuf Paşa câmi'-i şerifinin yine? ve müceddid suretiyle ta'mir ve inşâsı mükerrer bulunmuşdur.

{...255}

Ve beş altı yüz talebât isti'âb ider. Vüs'âtda ve iç kal'a mahallesinin cihât-ı şârkiye-i şimâliyesinde gayet metin varsın delinişin bir bâb-ı İslâm-ı inâs mektebi inşâ olunarak resm-i küşâdı ahid-i kariyede icrâ kılınacaktır.

Ebniyenin sıklığı hasebiyle derûn şehirde muntazâm caddeler ve tenzihe sâlih meydanlar mefkûddur. Şehrin vasât-ı şârkiyesinde Hünkar câmi'-i şerifinin karşusunda Hünkar namıyla bir meydan ve şimâl-i gârbiyesinde iskeleye kârib bir mevkide şadırvan namıyla diğer bir meydan mevcut ise de şehrin muamelât-ı ticariyesine ve mevcut bulunan nüfusa nisbeten zikre şayan add olunmayacağı tabîdir. Ancak mezkûr Hünkâr meydanında şehrimizin en birinci âsâr-ı nefisesinden olarak bir muvakkathâne mevcuddur ki sadr-ı esbâk merhum Mehmed Emin Ali Paşa hazretlerinin cümle-i âsâr-ı hayriyelerindendir.

Şehrin harcına gelince: Mesire-i ittihâz olunan bağçelerden mâadâ hassa müşiriyet-i celilesine revnâk-ı bahşa devletlû Rauf Paşa hazretlerinin eser-i himmet ve gayreti olarak zaman idarelerinde tânzimine muvaffik olunan millet bağçesi ve mevcut ebniye-i âliye meydanında birkaç fabrikalardan mâadâ bağçe kurbunda müceddeden inşâ edilmiş olan askeri kışlası şayan-ı zikrdir. Mezkûr kışlanın arkasında gayet muntazam bir caddenin muntehâsında müceddeden inşâsına başlanmış olan askeri hastahânesi dahi ilerüde mevki' bir letâfet fevkalâde bahş ideceği cihâtle ehemmiyeti mahsûsâya hâizdir. Mezkûr hastahâne esasen 250 yatak isti'âb itmek üzere inşâ olunmakta ise de hin-i iktizâda 350 yatak daha sığdırılması kabul olabilecektir. Şehrimizin hayrât ü müberât sâiresine gelince: mesârifâtı dâire-i belediyeden tesviye ve umûr-ı sıhhiyesi me'mûrin-i mahsûsa ile rivâyet olunmakta bulunan gurebâ hastahânesi otuz yatağa şâmildir. Şadırvan meydanına nâzır oldukça açık bir mahallede vâkidir. Bundan başka vaktiyle a'yân-ı memleketden vakf edilmiş bir iki sebilhâne ve küçük, büyük on iki câmi' ve üç kelisâ daha mevcuddur. Te'sisât-ı sînâ'îye ise ender olmayub sabun i'mâli için birkaç sabunhâne fabrikası ve birkaç dokumahâne ve otuzu mütecâviz demirhâne ve dakîk dahnî mahsus iki fabrika ve nev' usûl bir zeytun fabrikası vardır.

{256}

2 Kisamo kazâsı, cezirenin cihât-ı gârbiyesinde vâki' olub gârben denizi cenûben Selne kazâsı şârken Kizonya kazâsı ve şimâlen deniz ile mahduddur. Spilya, Panesimo, Kastel, Dokuz Pare Köy, Vukolis, Masoyyo namıyla altı nâhiye ve 99 kâryeden müteşekkildir. Ekser-i karası mamûr ve bağ ve bostanlarının mâhsüldârlığı meşhurdur. Merkez kazâ (Kastel) kal'asıdır.

3 Selne kazâsı, Hanya ve Kisamo ve İsfakiye kazâlarına muttasıl cezirenin gâr-ı cenûbisinde vâki' mühim bir kazâ olub Kambano, Kadano, Palyo Hora namıyla üç nâhiyeden ve 68 aded kâryeden mürekkebdir. Merkez kazâ (Kadano) kâryesidir.

Resmo Sancâğı

Resmo sancâğı Resmo ve Milopotamo ve Amari kazâlarından müteşekkildir. 1 Resmo kazâsı, gârben Apokron, cenûben Ayvasil, şârken Milopotamo, kazâlarıyla mahduddur. Arazisi gayr-i müstevî dere ve tepelerden müteşekkil olmağla beraber kuvve-i enbâyitesinin feyiz ve bereketi ve hususuyla kendisine mahsûs olan bazı mahsulâtın nefâseti meşhurdur. Havası sahilde mutedil ve dağlarda bâriddir. Argiro Poli, Rustika, Amenato, Hromanastır, Açıpo Polo, Piki namıyla altı nâhiyeden ve 77 kâryeden müteşekkildir. Resmo merkez livâ olub kâdimde Rasi Menun denilen şehrin harabeleri üzerinde mebnidir. Cezirenin sâir-i meşhur şehirleri gibi bu dahi Venedikliler tarafından inşâ edilmiş ve iç kal'ası yetmiş, seksan metro irtifânda bir sivri kaya üzerinde te'sis kılınmıştır. Limanı masnû ve memleketin kabiliyet-i ticariyesine nisbeten pek ufak olduğu cihetle ehemmiyeti lazımadan sakatdır.

Bazı caddeleri hem geniş ve hemde on beş dakika imtidadındadır. Ve şehrin harici sengistandır. Bu şehirde sekiz câm'i-i şerif ve iki kelisa ve bir kütübhâne mevcuttur. Şehrin cihât-ı garbiyesinde -usûl-ı mimariye tevfikân gayet nefis bir suretle inşâ edilmiş hükümet konağı- ve cenûbiyesinde mükemmel bir askeri kışlası vardır. Bu iki ebniye-i âliye meyanında dahi gayet vâsi' bir meydan mevcuttur ki ahali için bazı mevsime göre mesire-i ittihâz idildiği vâki'dir.

Girid vâli vekili devletlû Mahmud Celalleddin Paşa hazretlerinin asâr-ı ümrân (s.257) pervâneleri cümlesinden olmak üzere memleket suyu mecralarına timur konaklar ferşiyle suyun bir takım avârizdan masûniyeti karargir olarak maksimi hafr ve inşâ kılınmış ve timur konakların yerlerine vâzi' derdest bulunmuştur.

{...257}

Mezkûr maksim için müşarûn-ileyhin zâde-i tab' irfânları olan tarih timenen zîrde derc kılınmıştır.

Cûybâr-ı ahd Han Abdülhamid
Revnağ ifzâ-yı riyâz kâinât

Ekmel-i feyyâza-yı âsârıdır
Hayr-ı câri-yi mehâsin-i binât

Havz-ı kevser gibi bu bünyâd-ı nev'
Resmonun atşânına virdi necât

Yezdı vâlilikde tarihin-i Celal
Teştikâne-i maksim mayû'l-hayat

1310

2 Amarya kazâsı, Ayvasil'in cihât-ı şârkiyesinde ve Resmo ve Milopotamo kazâlarının cihât-ı cenûbiyesinde vâki'dir. Manastıraki, Apodolo, Marunos namıyla üç nâhiyesi ve 41 kâryesi vardır. Ekser-i ahâlisi Endülüs kıtâ'sından firar ile cezireyi zabt iden ibâdiye tâifesine mensub

olduğu cihetle el-hâlet-i hâdih kendilerine (İbâdyotis) itlâk olunmaktadır. Merkez kazâ (Maruna) kâryesidir.

3 Milopotamo kazâsı, Resmo kazâsının cihât-1 şârkiyesinde ve sahil-i şimâliyesinde kâin İda Dağı'nın eteğinde vâki' olub cezirenin hemân en cesim ve gayet münbit kazâlarından biridir. Sahili mutedil ve dağlık mahalleleri bi'l-tâbî beriddir. Melidoni, Odaniton, Garazo, Anoya, Damasta, Margaritis namıyla altı nâhiye ve 83 kâryeden teşekkül ider. Merkez kazâ (Kambo Matuşa)kâryesidir.

Kandiye Sancâğı

Kandiye sancâğı, cezirenin şârk-1 şimâlisinde kâin olub nıfs-1 Kandiye, Maloviz, ve Pedye ve Manofaç ve Kenuryo kazâlarına inkisâm ider.

{258}

Kandiye, cezirenin en vâsi' ve en cesim şehri olub otuz beş derece otuz altı dakika arz-1 şimâliyede elli üç derece kırk yedi dakika kırk beş saniye tûl-1 şârkiyede vâki'dir. Endülüs sanât-1 Emeviyesinden firar ile cezireyi feth ve istila itmiş olan mücâhidin Arab oralarda hafır itdikleri hendeğin vüs'ât ve cesamâtına dall olmak üzere (El-Hendek) tesmiye kılınmışdı. Muahharen Venedikliler tarafından vukû' bulan istila üzerine harb olan mahalleri yeniden i'mâr ve şimdiki hal-i müstâhkeme ifrâğ olunmuşdur. Şehri mahiyet olan surun resânet ve cisemâtı herkese malûmdur. Limanı gayet ufak ve gemilerin barınmasına gayr-i müsaid olduğu cihetle ehemmiyeti hâiz değilse de şehrin derûnu vâsi' ve ebniye-i âliyesi dahi gayet meşhûrdur. Sokakları geniş, hâneler bağçelerle mezindir. Limandan çıkılub şehre girilince oldukça dik bir caddenin müntehâsında (Vezir Câmî) dinmekle meşhur ve âsâr-1 nefise vilâyetin en birincilerinden mâdûd olan câmî-i şerif ve ânın kurbunda -asâr-1 kâdimeden olarak bir anbar ve biraz daha ötede ufacık bir meydanın ortasında cennet-mekan Sultan Abdülmecid Hân hazretlerinin yâdigâr-1 âliyesi olarak bir çeşme ve biraz daha ilerüsünde üç kemer meydanına çıkan caddeye çıkılınca Kara Ali'n Osmaniyân olan zât-1 şevket semât hâzret-i padişâhının cümle-i mâser şahânelerinden olan Hamidiye kışlası kâindir. Şehrin cihât-1 sâiresi dahi gayet güzel bağçeler ortasında inşa olunmuş hânelerle mâ'murdur. Derûnunda yirmi câmî' iki mescid, dört sebilhâne, on dokuz çeşme, üç muvâkkithâne ve iki medrese ve müteaddid sabunhâne ve debbağhâne ve haric-i şehirde altı yel değirmeni dört su değirmeni mevcuddur. 1 Maloviz kazâsı, Kandiye'nin cihât-1 gârbiyesinde olub Krosonos, Ayo Mironos, Tilsiyeye ve Dafnes ve Arhanes namıyla beş nâhiye ve 51 kâryeyi hâvidir. Mezrâ' ve bağçeleri gayet meşhurdur. Merkez kazâ (Çatal Köy)'dür.

2 Pedye kazâsı, Maloviz'in cihât-1 şârkiyesinde olub müferreh ve dilgüşâ mevâki'-i şâmil birçok arazi-i vâsi'den müteşekkildir. Penaya, Kasteli, Piskopi, Moho, Aya Praski namıyla beş nâhiye ve 92 kâryesi vardır. Merkez kazâ (Kastel) kâryesidir.

3 Manofaç kazâsı, Kenuryo'nun şârk ve Maloviz'in cenûb taraflarında vâki' olub Haraka,

Skinya, Arkalo Hori, Tefeli, Mağalivirisi namıyla beş nâhiye ve 112 kâryeye şâmildir. Masara dinilen ovada kâin olub arazisi gayet mahsûldâr ve havası gayet mü'tedildir. Merkez kazâ (Pirgo) kâryesidir.

4 Kenuryo kazâsı, Maloviz'in cihât-ı cenûbiyesinde olub Ambalozo, Zaro, Platano, Kison, Timbaki namıyla beş nâhiyeden ve 70 kâryeden mürekkebirdir. Bu dahi Masara ovasında vâki'dir.

Kazâ-i mezkûre tabîi Piryotiçe kıt'âsı İda Dağı'nın cenûb-i şimâlisinde ve Amari kazâsının taraf-ı şârkisinde vâki'dir. Suları ve havası gayet lâtifdir, Masara Ovası dahilindedir. Merkez kazâ (Mires) kâryesidir.

(Laşid Sancâğı)

Cezirenin taraf-ı şârkisinde vâki' olub Mirabela, Vayanu, Yerapetre, Estiye namıyla dört kazâya inkisâm ider. Merkez livâ (Yenişehir) kasabasıdır.

1 Mirabela kazâsı, Laşid'in cihât-ı şârkiesinde ve Pedye kazâsının şimâl tarafında ve cezirenin sahil-i şimâlisinde vâki' olub oldukça mâ'mûr ve mahsûlâtı meşhurdur. Yenişehir, Sperlanka, Fornes, Homer Yako, Varahas, Kariça namıyla beş nâhiye ve 31 kâryeden müteşekkildir.

2 Vayanu kazâsı, Vayanu, Ayvasil, Morino namıyla üç nâhiyesi ve 19 kâryesi vardır. Merkez kazâ (Vayanu) kâryesidir.

3 Yerapetra kazâsı, Mirabela kazâsının cenûbunda vâki' olub Yerapetra, Kato Hori, Anatoli, Kavosi namıyla dört nâhiye ve 19 kâryesi vardır. (Yerapetra) kal'ası merkez kazâdır.

4 Estiye kazâsı, Yerapetra kazâsının şârk-ı cihâtında ve cezirenin ucunda vâki' ve etraf-ı silsilesi denizle muhât-ı sengistân ve gayet vâsi' ve müferreh bir kıt'adır. Estiye, Torloti, Karidi, Rukaka, Handra namıyla beş nâhiye ve 77 kâryesi vardır. Merkez kazâ (Avniye) kasabasıdır.

(İsfakiye Sancâğı)

İsfakiye sancâğı üç kazâdan müteşekkildir. Merkez livâ (Vamos) kasabasıdır.

Mezkûr kasabada mukaddemâ-i te'sis olunub on beş sene mukaddem ki ihtilâl esnasında ihrâk ve tâhrib idilen hükümet konağının ölü kıt'adan berü hall-i harâbiyetde kalmış olması sebebiyle me'murin-i mülkiye ve âdliye birçok kira virilmekle beraber müteferrik asâkir-i şâhâne ve jandarma efrâdı dahi uygunsuz ve dağınık mahallerde ikâmet eylediklerinden dâire-i hükümetin hûsul-ı intizâmı ve asakir-i şâhânenin istihsâl-ı esbâb istirahatı maksadıyla bir ciheti kışla olmak üzere mezkûr hükümet konağı ihtiyacât vak'aya gayet elverişli olarak müceddid surette inşâ edildiği gibi civarında kâin bir nokta-i hakemede bulunub mukaddema tahrib idilen Musa Beğ kalesinin dahi ehemmiyeti cihetle bir bölük asâkir-i şâhâne isti'âb idecek derecede kâsren ta'mir ve inşası derdestdir. Sâye-i meali-vaye-i hazret-i pad-şâhiyede şân ve şeref hükümete layık bir

tarz-ı mergubde husûle getirülmüş olan işbu ebniye-i cesmiye dahi vâli vekili devletlü Mahmud Celalleddin Paşa hazretlerinin cümle-i âsâr bir güzidelerinden bulunmuşdur.

1 İsfakiye kazâsı, Selne'nin taraf-ı şarkisinde ve Hanya kazâsının cihât-ı cenûbiyesinde sengistân bir mahalden ibaret olub İsfakiye, Askifo, Kalikrati, Ayo Yani, Anopoli, Nimberos namıyla altı nâhiyesi vardır. Kuvve-i enbâtiyesi pek azdır. 17 kâryeden müteşekkildir. Gayet sârb dağları ve dere ve tepeleri çokdur. (Nıfs-ı İsfakiye) merkez kazâsıdır.

2 Apokron kazâsı, İsfakiye'nin şimâl tarafında ve Hanya kazâsının şark-ı cihâtında vâki'dir. Arazisi ekseriyetle dağlıktan ibaretdir. Armenos, Vamos, Mase, Fara namıyla dört nâhiyesi ve 61 kâryesi olub âliyü'l-umûm i'tidâl hava ile meşhurdur.

3 Ayvasil kazâsı, İsfakiye'nin şark-ı cihâtında ve Resmo kazâsının cenûb tarafında vâki' olub Malambis, Finikos, Ayo Penomatos, Lambis namıyla dört nâhiye ve 39 kâryeden müteşekkildir. Arazisi gayr-i münbitdir. Merkez kazâ (İspili) kâryesidir.

SONUÇ

Girit Adası, tarih öncesi devirlerden beri uygarlıkların yerleşim noktası olmuştur. Hiç şüphesiz bunun temel sebebi Girit'in stratejik bir noktada bulunmasıdır. Adada Roma Bizans ve Venedik hakimiyetlerinden sonra çeyrek asırlık kuşatma sonucu Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Adanın 1669 tarihinde Osmanlı Devleti'ne geçmesiyle birlikte burada huzur ve sükun tesis edilmişti.

Girit, Osmanlı Devleti'nin önemli bir vilayeti konumundaydı. Girit'in alınması ile Akdeniz ticareti kontrol altına alınmış ve çevrede yapılan korsan faaliyetleri son bulmuştur. Böylece bu bölge korsan faaliyetleri yapan kişilerin sığındığı ve korunduğu bir bölge durumundan çıkmış oldu. Adalar Denizi ticaret için güvenli bir rota oldu. Bu sayede Osmanlı Devleti'nde ticari hayatın devam etmesi sağlanmıştır.

Girit'in bir Osmanlı vilayeti haline gelmesinden sonra buraya mahsus imtiyazlar verilmiştir. Ada fethinden beri imtiyazlara sahip bir yapıda idi. Nitekim Girit diğer vilayetlerden alınan ispençe, tapu, otlak gibi birçok vergiler buradan alınmamıştır. Bu imtiyazlar ada halkının bir buçuk asırdan fazla Osmanlı idaresi altında kalmasına zemin sağlamıştır.

Ada, Yunanistan'ın bağımsızlığına kadar Osmanlı idaresi altında huzur içinde yaşamıştır. Büyük Yunanistan idealleri sınırları dahilinde düşünülen Girit 1830'lardan sonra yoğun tahrik ve isyan yuvası haline dönüşmüştü. Önceden Osmanlı idaresi altında burada Müslüman ve Rum cemaatinden insanlar bir arada yaşarken Yunan hükümetinin kurulmasıyla bu birlikte yaşam yerini çatışmalara terk etmiştir.

Adada yoğun isyan ve çete hareketleri giderek arttı. Bu isyanları her defasında güçlkle bastıran Osmanlı dış baskılar nedeniyle Girit'e yönetim konusunda bir takım imtiyazlar vermiştir.

Adada 1858 yılında birtakım düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeler Rum cemaatini bir süre memnun etse de 1866 yılında ada genelinde büyük çapta bir isyan çıkmıştır. Bu isyanın bastırılması neticesinde adada bulunan Rum cemaatine bir takım haklar verildi.

1868 düzenlemeleri olarak anılan bu düzenlemeler ada Rumlarına geniş haklar tanımakta idi. Bu düzenlemeler ile Rumlar yönetime katılmıştı. Ancak düzenlemeler yapıldıkça daha fazla hak talepleri doğmakta idi. Nitekim devlet içerisinde resmi olarak Osmanlı'ya bağlı olsa da adada Rumlar'ın yönetimde etkin rol oynadıklarını görmekteyiz. Nihayetinde 1877-78 Osmanlı Rus

harbinden sonra Girit'te 1878 yılında dış baskılar yoluyla Halepa Sözleşmesi imzalandı. Bu düzenleme ile Girit Vilayeti'nin merkezi yönetim ile bağları oldukça zayıflamıştır. Bu düzenleme daha önce yapılan ıslah çalışmalarından farklı olmuştur. Buna göre Girit valiliğine Hristiyan bir vali tayin olunacaktı. Ve gerekli kurumlarda Hristiyan memurlar ve görevlilerin sayıları artmıştır. Bu gibi düzenlemeler ada halkının bir unsuru olan Rumlar'ın asıl amaçlarının adayı Yunanistan'a ilhak etmek olduğu anlaşılması bakımından son derece önemlidir. Bu sebeplerden dolayı Halepa kararları kısıtlanma yoluna gidilerek buraya Müslim bir vali gönderilmiştir. H.1310 tarihli Girit salnamesinde vilayet başında Mahmud Celaleddin Paşa'nın olduğunu görmekteyiz.

Salnameye göre ada yönetim bakımından Rumlar ve Türkler arasında eşit ayrılmıştır. Bu ayrılma bütün kurum ve kuruluşlarda görülmektedir. Baktığımızda müdür, başkan veya reis Müslüman ise yardımcısı, muavini veya refikin Hristiyan tebaadan olduğu anlaşılmaktadır. Burada görüyoruz ki Müslüman tebaaya verilmeyen temsil yetkisi Rumlara verilmesine rağmen adayı Yunanistan'a bağlama düşüncesinden vazgeçmemişlerdir.

İncelemeye konu olan salname Girit Vilayeti hakkında önemli bilgiler vermektedir. Adanın ticareti, tarım ürünleri, ziraatı, yeryüzü şekilleri, ormanları, akarsuları, dağları, nehirleri, tarihçesi, ulaşımı, eğitim yapısı, sağlık kurumları, sosyal ve kültürel hayatına dair pek çok konu hakkında malumat vermesi bakımından son derece önemlidir.

Ada, iklimi ve toprak yapısından dolayı imparatorluğun zahire ve tahıl ambarı konumunda idi. Akdeniz iklimi hakim olmasından dolayı ada genelinde zeytin ilk sırada yer alan tarım ürünü idi. Ürün rekoltesi bakımından ikinci ürün grubu arasında turuncgiller yer almaktadır. Bunlar portakal, limon, mandalin vilayetin tarım ve ihracatında önem taşımaktadır.

Girit'in iktisadi yaşamının temelini zeytin oluşturmaktaydı. Zeytinciliğin yan ürünleri olarak zeytinyağı ve sabun ada ile özdeşleşmiştir. Adada üretilen zeytinyağı ve sabun Osmanlı Devleti'nin diğer vilayetlerine ihraç edilmekteydi. Zeytin ve yan ürünleri dışında burada önemli miktarlarda hububat yetiştirdiğini değerlendirme kısmında tarım başlığı altında ele almıştık.

Vilayetin önemli bir diğer kaynağı ise madenler idi. Vilayette kömür yaygın olmakla birlikte alçı taşı da önemli madenler arasında yerini almaktadır. Vilayet ekonomisinin bir diğer kaynağı da iskele ve limanları son derece önem taşımakta idi. Adanın sahil kesimi mercan ve sünger bakımından zengindi. Bunları toplayan kişilerden alınan sünger resmi vilayetin bütçesi içerisinde önemli bir yer teşkil etmekteydi.

Askeri yapıya baktığımızda sağlık daireleri dışında buralarda görev yapan unsurların hepsi müslim tebaadan olması son derece önemlidir. Zira gayrimüslimlerin her kurumda yer aldığını

görmekteyiz. Adanın güvenliğinden sorumlu nizamiye ve redif kuvvetleri ordunun merkezini oluştururken iç güvenliğin sağlanması işi jandarma ve polis dairelerine bırakılmıştır. Polis idaresi içinde gayrimüslim tebaadan kişilerin olması burada dikkat çekilmesi gereken bir durumdur.

Adli yapıda vilayet merkezinde istinaf mahkemesi olmakla birlikte her sancakta bidayet mahkemeleri, istintak daireleri, sulhiyye meclisleri adli teşkilatın önemli unsurları olarak göze çarpmaktadır.

Girit idari yönetimi geleneksel vilayet idarelerinden ayrılmakta idi. Bu ayrılığın sebeplerini yukarıda kısa ayrıntılarını verdiğimiz düzenlemelerden kaynaklanmaktadır. Girit'te Osmanlı genelinde yayınlanan vilayet nizamnameleri buraya da uygulanmış olmakla birlikte bu uygulama şekilsel düzeyde kalmıştır. İçerik olarak adaya verilen imtiyazlar dahilinde idare meclisleri, mahalli idare daireleri ve meclislerinde Türk ve Rum cemaatlerine göre bir düzenleme söz konusudur.

Girit'te eğitim faaliyetlerine baktığımızda en fazla okul gayrimüslim tebaaya ait olmakla birlikte müslim cemaate ait okullaşma oranları da göz ardı edilecek düzeyde değildir. Müslim tebaada kız okulları sayısı gayrimüslimlere göre 3 kat fazladır. Bunun yanında adada yüksek öğrenim veren idadi ve medreseler son derece kıymetli kurumlardır.

H.1310 tarihli bu salnamenin tek eksik noktası vilayette bulunan nüfus ve dağılımı hakkında hiçbir malumat içermemesidir.

Teze konu olan H.1310 Girit Vilayet Salnamesi, Girit adasının siyasi, idari, iktisadi, sosyal ve kültürel yapısı hakkında oldukça zengin malumata sahiptir. Buda resmi olarak neşredilen salnamelerin tarihimizin doğru anlaşılması bakımından son derece önemli kılmaktadır. Salnameler istatistik cedvelleri olmalarının yanında hemen hemen vilayeti ilgilendiren her konu hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Sonuç olarak Girit adasının siyasi sebeplere bağlanarak Osmanlı Devleti'nin ilgisizliği gibi dayanaksız fikirlerle elden çıktığını izah etmek yetersiz olacaktır. Girit'in Yunanistan tarafından ilhak edilmeden önce burada mevcut idari, sosyal ve iktisadi yapısı bakımından iyi tahlil edilmesi, ilhakı sadece Bâb-ı Âli'nin tutumunun belirlemediği anlaşılacaktır.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

Girid Vilayet Salnamesi, Girit Vilayet Matbaası, Def'a 3, H.1310 (1892)

Kitaplar

- ADIYEKE, Ayşe Nükhet; Osmanlı İmparatorluğu ve Girit Bunalımı (1896-1908), Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2000
- ADIYEKE, Ayşe Nükhet-Nuri; Fethinden Kaybına Girit, Babıali Kültür Yayıncılık, 1.Baskı, İstanbul, 2006
- AYDIN, Mahir; Girit Sarı Kitap, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2008
- BANOĞLU, Niyazi Ahmet; Tarihte Girit ve Osmanlılar Dönemi, Kastaş Yayınları, 1.Baskı, İstanbul, 1991
- ÇELİK, Rüştü; Kandiye Olayları (Girit'in Osmanlı Devleti'nden Kopuşu) Kitap Yayınevi, İstanbul, 2012
- DANIŞMEND, İsmail Hami; İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, C.3, Türkiye Yayınevi İstanbul, 1972
- DUMAN, Hasan; Osmanlı Salnameleri ve Nevsalleri Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu, C.I/Vol.,T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara, 1999
- Osmanlı Yıllıkları(Salnameler ve Nevsaller), İslam Tarih Sanat ve Kültürü Araştırma Merkezi (IRCICA), İstanbul, 1982
- HALAÇOĞLU, Yusuf; XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve

- Sosyal Yapı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara,1991
- KARA, İsmail; Hanya/Girit Mevlevihanesi, Dergah Yayınları, 1.Baskı, İstanbul, 2006
- KARA, Melike; Girit Kandıye'de Müslüman Cemaati 1913-1923, Kitap Yayınevi, 1.Baskı, İstanbul, 2008
- KARAL, Enver Ziya; Osmanlı Tarihi "Birinci Meşrutiyet ve İstibdat Devirleri (1876-1907)", C.8, Türk Tarih Kurumu, 5.Baskı, Ankara, 2000
- ORTAYLI, İlber; Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri 1840-1880 2.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2011
- _____ Türkiye İdare Tarihi, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1979
- _____ Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi, Cedit Neşriyat, Ankara, 2007
- RASİM, Ahmed; Osmanlı Tarihi, (Yay. Haz. Hakkı Dursun Yıldız), C.1, C.1, İlgü Kültür Sanat Yayıncılık, 1.Baskı, İstanbul,2012
- SAYLAN, Kemal; Gümüşhane İdari, Sosyal ve Ekonomik Tarih (1850-1918), Ege Basım Yayınevi, İstanbul, 2014
- TEKİN, Oğuz; Eski Yunan Tarihi, İletişim Yayınları, 2.Baskı, İstanbul, 1998
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; Osmanlı Tarihi, C.3,I.Kısım, 8.Baskı, Türk Tarih Kurumu,Ankara, 2011

Makaleler

- ADIYEKE, Nuri; "*Girit Savaşları ve Birleşik Hristiyan Orduları*", Türkler, C.9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002
- AKYÜZ, Yahya; "*Türkiye'de Çağdaş Anlamda Öğretmenlik Mesleğinin Doğuşu*", Türkler, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002
- AYDIN, Bilgin; "*Salname*", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C.36, İstanbul, 2009

- BOURNE, Kenneth; *"İngiltere ve Girit İsyanı 1866-1869 (Great Britain and Cretan Revolt 1866-1869)"*, (çev. Yuluğ Tekin Kurat), Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi, C.1,S.1, Ankara, 1963
- ÇADIRCI, Musa; *"Anadolu'da Redif Askeri Teşkilatının Kuruluşu"*, D.T.C.F. Tarih Araştırmaları Dergisi, VIII-XII *"Yenileşme Sürecinde Osmanlı Ordusu"*, Türkler, C.13, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002
- HÜLAGÜ, Metin; *"1897 Türk-Yunan Harbine Kadar Osmanlı İdaresinde Girit"*, CIEPO-14. Uluslararası Türk İncelemeleri Kongresi, Ege Üniversitesi, 18-22 Eylül, İzmir, 2000
- PINAR, Hayrettin; *"Diplomasi İle Siyasetin Birlikteliği: Girit İsyanı ve Ali Paşa"*, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.18, Isparta, Aralık, 2008
- SOLAK, İbrahim; *"Osmanlı Devleti'nde Taşra Teşkilatı"*, Osmanlı Teşkilat Tarihi(Editör:Tufan Gündüz), Grafiker Yayınları, Ankara 2012
- SUNGUR, Mutullah; *"XIX. Yüzyıl Osmanlı Devleti'nde Taşra İdaresi ve Vilayet Yönetimi"*, Türkler, C.13, Yeni Türkiye Yayınları Ankara, 2002
- TOPRAK, Serap; *"Megali İdea'ya Bir Örnek:Girit"*, Akademik Orta Doğu Dergisi, C.7, S.1, Ankara, 2012
- TUKİN, Cemal; *"Girit"* İslam Ansiklopedisi, C.4, Milli Eğitim Bakanlığı, Eskişehir, 1997
- _____ *"Girit"*, Türkiye Diyanet ve İslam Ansiklopedisi, C.14, İstanbul, 1996
- TÜRKMEN, Zekeriya; *"Girit Adasını Osmanlı İdaresinden Ayırma Çabaları: Yunan İsyanını Takip Eden Dönemdeki Gelişmeler (1821-1869)"*, OTAM, S.12, Ankara, 2001

YAĞAR, Hasan; "Osmanlı Polis Teşkilatı ve Yenileşme Süreci", Türkler, C.13, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002

Tezler

- AKSOY , İdris; Girit ve Girit'teki Ayrılkçı Hareketlerin Tarihi Süreci ve Kıbrıs'a Yansımaları, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006
- ARSLAN, Mürvet; Sipahizâde Ahmed'in Gazavat-name-i Cezire-i Girit ve Zadre Eseri (Değerlendirme-Transkripsiyon), (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2009
- BALCI, Sezai; Osmanlı Devleti'nde Tercümanlık ve Bab-ı Âli Tercüme Odası, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006
- CENGİZ, Hasan Ali; Girit İsyanları (1866-1908, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 1999
- ÇOBAN, Faruk; H. 1288 (M.1871) ve H.1317 (M.1899) tarihli Kastamonu Vilayeti Salnameleri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2006
- DEĞİRMENCİ, Kevser; Mustafa Naili Paşa'nın Hayatı ve Girit Valiliği, (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013
- ERDOĞAN, Haşim; H. 1319 (M.1901) tarihli Bahriye Salnamesinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi,(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2007
- OĞUZ, Gülser; Osmanlı Gazetesi (1897- 1904), (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2006

- POLAT, Ebru; H. 1310 (M.1892) ve H. 1316-1317-1318 (M. 1898-1899-1900) Tarihli Bitlis Vilayeti Sâlnâmelerinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 2006
- PUL, Ayşe; Girit Savaşı ile İlgili Bir Türk Kaynağının Tahlili (TTK Kütüphanesinde Bulunan Girid Fethi Tarihi Başlıklı Yazma), (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2004
- SEVİNÇ, Sinan; Zümrüd ü Anka Salnamesi, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2013
- ŞENARSLAN, Mehmet Volkan; Muhbir Gazetesine göre 1866 Girit İsyanı, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2011
- URHAN, Vahit Cemil; 1908-1913 Tarihlerinde Girit Olayları, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006

Ansiklopedi ve Lügatler

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi; "*Giriti*", C.9, Milliyet Gazetecilik

- DEVELLİOĞLU, Ferit; Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat, (Yay. Haz. Aydın Sami Güneyçal), 31. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2015
- SAMİ, Şemsettin; "*Girit Maddesi*", Kamusü'l-Alam(Tarih ve Coğrafya Lügatı), C.V, İstanbul, 1314
- SERTOĞLU, Midhat; Osmanlı Tarih Lügatı, 2.Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986
- YILMAZ, Fehmi; Osmanlı Tarih Sözlüğü, Gökkuşbu Yayinevi, İstanbul, 2010

Web

<http://www.kizilay.org.tr/Kurumsal/tarihcemiz>

<http://www.kamusiturki.com>

DİZİN

1

1864 Vilayet Nizamnamesi, 46
1878 Halepa Kararnamesi, 49

A

Ahmed Refik(Altınay), 34
Ahmed Şevki Bey, 71, 148
Ahmed Vefik Paşa, 31
Ak Dağlar, 19, 20, 328, 329, 338
Akrotor, 20, 40, 178, 284, 285, 286,
288, 289, 290, 294, 297, 298,
304, 305, 306, 309, 310, 315,
326, 330, 337, 338
Ali Bey, 71, 138, 149, 176, 179,
191, 206, 207, 209, 224, 232,
237
Ali Midhat Efendi, 87, 211, 212
Ali Suavi, 9, 37
Ali Talat Bey, 57, 137
Apokron, 19, 44, 281, 282, 286,
287, 288, 289, 290, 292, 293,
295, 296, 298, 300, 301, 303,
304, 305, 306, 307, 308, 309,
310, 312, 313, 314, 315, 317,
318, 320, 321, 328, 329, 330,
331, 332, 334, 338, 340, 343
Arnavutluk, 89
Askeri Sâlnâmeler, 9, 33
Askifo, 20, 44, 281, 330, 343

B

Bahriye Salnameleri, 33
Bayramzâde Nazım Bey, 87, 208,
209
Bekir Sadık Efendi, 74, 150, 166
Bingazi, 18, 88, 277
Büyük(Koca)Reşid Paşa, 30

C

Cemal Efendi, 71, 143, 148, 154
Corci Paşa, 47, 50, 136, 137

Ç

Çanakkale, 18, 87, 88
Çeşme, 89, 275, 278

D

Dalmaçya, 89, 278
Defterdar, 10, 47
Derne, 88, 277
Devlet Salnamesi, 31
Doğu Akdeniz, 17, 22, 23, 79
Dut, 80
Duyun-ı Umumiye İdaresi, 78

E

Ebul'ulâ Mardin, 34
Ebuzziya, 36
Ebuzziya Tevfik Bey, 37
Edhem Bey, 71, 148, 189
Ekrem Reşad, 38
Emin Bey, 59, 72, 139, 144, 169
Esad Efendi, 48, 190
Estiye, 19, 20, 39, 43, 69, 81, 88,
234, 254, 272, 274, 278, 280,
281, 283, 284, 285, 286, 287,
288, 290, 291, 292, 293, 294,
295, 296, 297, 298, 299, 300,
302, 303, 304, 305, 306, 307,
308, 310, 311, 312, 313, 314,
316, 318, 319, 323, 327, 328,
329, 330, 331, 332, 334, 342

G

Gelibolu, 88, 112, 277

Girit, 6, 7, 10, 11, 14, 15, 16, 17,
18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26,
27, 28, 29, 32, 39, 40, 41, 42, 43,
44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54,
55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 64, 65,
66, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 76,
77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85,
86, 87, 88, 89, 321, 337, 344,
345, 346, 347, 348, 349, 350,
351
Girit Adası, 14, 17, 21, 22, 23, 25,
26, 27, 29, 59, 60, 79, 86, 346
Girit Vilayet Nizamnamesi, 27, 39,
43, 49

H

Hakkı Bey, 60, 139, 202
Halepa Misakı, 46, 47, 49
Halepa Sözleşmesi, 27, 83, 344
Hâlim Neyyir Efendi, 57, 137
Hanya, 14, 19, 20, 21, 24, 27, 28,
39, 40, 50, 54, 55, 56, 57, 58, 60,
61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69,
73, 74, 75, 76, 78, 79, 83, 84, 85,
86, 87, 88, 89, 93, 146, 169, 252,
259, 260, 268, 271, 273, 274,
275, 276, 277, 278, 280, 281,
282, 283, 284, 285, 286, 287,
288, 289, 290, 291, 292, 293,
294, 295, 296, 297, 298, 299,
300, 301, 302, 303, 304, 305,
306, 307, 308, 309, 310, 311,
312, 313, 314, 315, 316, 317,
318, 319, 320, 323, 326, 328,
329, 330, 331, 333, 334, 337,
338, 340, 343, 347
Harbiye Nazırı Enver Paşa, 33
harnub, 79, 332
Hasan Bey, 51, 163, 195, 201, 215,
241
Hasan Cevdet Efendi, 68, 140

Hasan Hulki Bey, 38
Hasan Tahsin Bey, 71, 148
Hasan Tahsin Paşa, 71, 148
Hayrullah Efendi, 31
Hristiyan, 11, 24, 25, 27, 28, 64, 65,
77, 85, 145, 191, 206, 225, 338,
345, 348
Hristo Foromar Kantonaki Efendi,
51, 186
Hüseyin Hüsnü Bey, 71, 149
Hüseyin Vassaf, 38
Hüsnü Bey, 73, 144, 166

I

Islahat Fermanı, 45

İ

İbrahim, 24, 46, 57, 72, 109, 118,
124, 125, 137, 140, 141, 142,
143, 144, 146, 148, 150, 151,
153, 154, 155, 159, 161, 162,
163, 167, 170, 171, 173, 178,
179, 180, 183, 184, 188, 189,
190, 195, 200, 201, 202, 204,
206, 207, 216, 218, 219, 222,
226, 232, 234, 235, 239, 240,
255, 256, 257, 258, 259, 263,
264, 265, 267, 339, 349
İsfakiye, 20, 39, 44, 50, 51, 59, 61,
62, 64, 65, 66, 68, 69, 73, 74, 76,
78, 79, 81, 84, 85, 87, 92, 170,
174, 253, 260, 272, 276, 280,
281, 282, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 289, 290, 292, 293,
294, 295, 296, 297, 298, 299,
300, 301, 302, 303, 304, 305,
306, 307, 308, 309, 310, 311,
312, 313, 314, 315, 316, 317,
318, 319, 320, 321, 323, 324,
325, 327, 329, 330, 332, 333,
334, 337, 340, 342, 343
İsmail Gaspıralı, 37
İsmail Suphi, 37
İstanbul, 14, 16, 17, 18, 22, 23, 24,
25, 26, 29, 30, 35, 36, 37, 38, 52,
64, 75, 78, 81, 85, 86, 87, 88, 89,
112, 278, 324, 332, 338, 347,
348, 349, 350, 351
İzmir, 27, 29, 88, 277, 349
İzzet Efendi, 48, 136, 144, 148,
165, 190

K

Kandiye, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25,
39, 42, 43, 44, 50, 51, 54, 55, 56,
59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69,
71, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 84,
85, 86, 87, 88, 89, 92, 148, 201,
202, 248, 249, 252, 253, 271,
273, 274, 275, 276, 277, 278,
280, 281, 282, 283, 284, 285,
286, 287, 288, 289, 290, 291,
292, 293, 294, 295, 296, 297,
298, 299, 300, 301, 302, 303,
304, 305, 306, 307, 308, 309,
310, 311, 312, 313, 314, 315,
316, 317, 318, 319, 320, 321,
323, 326, 328, 329, 330, 331,
333, 334, 336, 337, 341, 347
Kandiye Sancağı, 40, 59
Karvanzâde İbrahim Fehim Efendi,
57, 137
Kasımzâde Mehmed Bey, 56, 145
Kastel, 20, 40, 42, 68, 74, 179, 180,
211, 212, 276, 280, 281, 282,
283, 285, 287, 288, 290, 291,
292, 293, 294, 295, 296, 297,
298, 299, 300, 301, 304, 305,
306, 307, 308, 309, 310, 311,
312, 314, 315, 317, 318, 319,
320, 330, 339, 341
Kavurzâde Mehmed Nesib Efendi,
59
kaymakam, 46, 51, 52, 71, 72, 73
Keçecizâde Fuad Paşa, 33
Kenuryo, 20, 42, 43, 81, 214, 215,
280, 282, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 289, 294, 295, 299,
300, 307, 309, 311, 312, 314,
315, 316, 317, 318, 319, 320,
330, 341, 342
Kisamo, 20, 21, 40, 74, 80, 81, 92,
179, 252, 260, 271, 273, 276,
281, 282, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 289, 290, 291, 292,
293, 294, 295, 296, 297, 298,
299, 300, 301, 302, 303, 304,
305, 306, 307, 308, 309, 310,
311, 312, 313, 314, 315, 317,
318, 319, 320, 323, 325, 328,
329, 330, 331, 332, 334, 336,
337, 339, 340
Kizonya, 20, 40, 81, 92, 175, 252,
271, 273, 280, 282, 283, 284,
285, 286, 287, 288, 289, 290,
291, 292, 293, 294, 295, 297,

298, 299, 300, 301, 302, 303,
304, 305, 306, 307, 308, 309,
310, 311, 312, 313, 314, 315,
317, 318, 319, 320, 329, 330,
332, 334, 337, 339

Kolağası Vahid Efendi, 71

Korfu, 89

L

Laşid, 19, 20, 39, 43, 44, 50, 51, 59,
60, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 73,
75, 76, 78, 79, 81, 84, 85, 86, 87,
92, 171, 221, 228, 252, 254, 272,
274, 275, 280, 281, 282, 283,
284, 285, 286, 287, 288, 289,
290, 291, 292, 293, 294, 295,
296, 297, 298, 299, 300, 301,
302, 303, 304, 305, 306, 307,
308, 310, 311, 312, 313, 314,
315, 316, 317, 318, 319, 320,
328, 329, 330, 332, 333, 334,
337, 342
limon, 79, 80, 332, 335, 345

M

Maarif Nezareti, 34
Mahmud Celaleddin Paşa, 47, 50,
338, 345
Malta, 88, 277
Meclis-i Maarif Başkâtibi Behçet,
31
Medrese, 75, 275
Megali İdea, 25, 349
Mehmed Ali Paşa, 26, 39, 88
Mehmed Fuad Beyler, 37
Midilli Adası, 88
Mihaili Malubezyoti Efendi, 51,
237
Milopotamo, 19, 41, 195, 280, 281,
282, 283, 285, 286, 287, 288,
289, 290, 291, 292, 294, 295,
296, 297, 299, 300, 301, 302,
303, 305, 306, 307, 308, 310,
311, 312, 313, 314, 315, 316,
317, 319, 320, 328, 330, 331,
334, 340, 341
Mirabela, 20, 21, 43, 44, 80, 272,
274, 282, 283, 285, 286, 288,
289, 291, 294, 295, 298, 299,
300, 303, 304, 305, 307, 311,
312, 316, 317, 318, 319, 326,
328, 330, 331, 332, 334, 337,
342

Musa Sırrı Efendi, 57, 137
Mustafa Naili Paşa, 26, 267, 268,
350
mutasarıf, 46, 50, 51, 52
Müslüman, 10, 11, 25, 27, 28, 46,
47, 49, 61, 76, 85, 344, 347
Müşavir, 10, 47
Müverrih Cevdet Paşa, 31

N

Nahiye Meclisi, 53, 54, 55, 191
Nahiye müdürü, 53, 54
Nida, 20, 330
Nikola Satratuzaki Efendi, 67, 139
Nusret Bey, 51, 186

O

Omalo, 20, 330
Osman Ferid, 38
Osmanlı Devleti, 6, 7, 14, 15, 16,
18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,
29, 31, 32, 34, 39, 44, 45, 46, 47,
51, 53, 55, 59, 61, 66, 67, 70, 73,
74, 77, 83, 84, 86, 87, 344, 345,
346, 347, 349, 350

P

Pesiloriti Dağı, 20
Piskopos Nikiforos Efendi, 65, 76,
144, 145
Prens Georges, 28

R

Resmo, 19, 24, 39, 41, 50, 51, 54,
58, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69,
73, 74, 75, 76, 78, 79, 82, 84, 85,
86, 87, 88, 89, 92, 170, 174, 186,
191, 248, 249, 252, 253, 260,
267, 268, 271, 273, 275, 276,

277, 278, 280, 281, 282, 283,
284, 285, 286, 287, 288,
289, 290, 291, 292, 293, 294,
295, 296, 297, 298, 299, 300,
301, 302, 303, 304, 305, 306,
307, 308, 309, 310, 311, 312,
313, 314, 315, 316, 317, 318,
319, 320, 321, 323, 328, 329,
330, 331, 332, 333, 334, 336,
337, 340, 341, 343

Reşid Bey, 71, 148
Reşit Paşa, 29
Rum tebaası, 25
Rumca, 27, 32, 48, 57, 59, 75
Rumeli Beylerbeyi, 24, 47, 136
Rumî Mektubi, 48
Rüsumat Emaneti, 35
Rüşdü Beyler, 31

S

Sakız, 89
Salname, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 31,
36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47,
48, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68,
69, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79,
80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88,
89, 348
Selanikli Tevfik, 38
Selne, 20, 40, 80, 81, 92, 183, 252,
271, 273, 280, 281, 282, 283,
285, 287, 288, 289, 290, 292,
293, 294, 295, 296, 297, 298,
299, 300, 302, 303, 304, 305,
306, 308, 309, 310, 312, 313,
314, 315, 316, 318, 319, 323,
328, 329, 330, 332, 334, 337,
339, 340, 343
Semih Lütfi, 38
Sıbyan, 75
Sisam, 89, 278
Suda Limanı, 20, 164

Süleyman Celaleddin Bey, 71, 153

Ş

Şemsettin Sami, 18, 85
Şemsi Efendi, 73, 173

T

Tanzimat Dönemi, 45, 70
Trablusgarb, 88, 277
Türkî Mektubî, 10, 48, 57, 137

Ü

üzüm, 79, 80, 82, 332, 335, 336

V

vali, 27, 28, 46, 47, 49, 50, 51, 53,
345
Vanturzâde Mehmed Efendi, 54
Venedik, 18, 21, 23, 24, 39, 87, 89,
278, 325, 344
Venedikliler, 21, 22, 23, 24, 338,
340, 341

Y

Yani Alfa Papazaki Efendi, 54, 146
Yani Polyozaki Efendi, 56, 145
Yenişehir, 43, 44, 69, 112, 222,
225, 342
Yorgi Nikolayazi Efendi, 60, 139
Yusuf Akçura, 38

Z

zakkum, 79, 332
zeytin, 77, 79, 80, 81, 82, 345

EK:

**H.1310 (M.1892-1893) TARİHLİ GİRİT VİLAYET
SALNAMESİNİN ORJİNALI
BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ
HAKKI TARIK US KOLEKSİYONU**

فهرست

صحیفہ	۵
تقوم سالنامہ	۱۷
مبادی فصول	۲۶
ایام مشہورہ اسلامیہ	۲۷
ایام تعطیلہ رسمیه ولایت	۲۸
سلطین عظام عثمانیہ تک تاریخ ولادت و جلوس و ارتحالہ الی مدت عمر و سلطنت و مدفن ہمایونی	۴۲
سلطنت سیدنک نشان دیشانلی	۴۶
ارکان و مأمورین ولایت	۵۷
امرا و ضابطان عسکر بہ	۷۹
ژاندارمہ امرا و ضابطان	۸۳
پولیس قومیسر و نقراتی	۸۵
کڈونیا قضائی مأموری	۸۹
کیسامو	۹۳
ملنہ	۹۶
رسمیہ سنجائی	۱۱۱
قتدیہ سنجائی	۱۳۱
لاشیر سنجائی	۱۴۷
اسفاکدہ سنجائی	

صحیفہ	۱۵۸
دول اجنبیہ قونسلوسلر بہ معیت مأموری	۱۶۰
ولایت بودچہ سی	۱۶۲
ایتام صندوقلر نیک نقود موجودہ لہ مصارف و وارداتی	۱۶۲
اوقاف صندوقلر نیک مصارفات و وارداتی	۱۶۲
نواحی واردات و مصارفاتی	۱۶۴
ضابطہ تقاعد صندوقی	۱۶۴
قرائنہ	۱۶۵
دور غازی سلطان محمد خان راہدین دور سلطان عبدالجبار خان غازی بہ قدر قندیہ بہ کلان ولایہ عظام حضراتی	۱۶۹
فتح خاقانیدہر و حانیہ بی نثر بف بیوران ولایہ عظام حضراتی	۱۸۱
مکاتب خرسنیاتیہ	۱۸۳
مکاتب اسلامیہ	۱۸۴
عقارات معارف اسلامیہ	۱۸۵
جز بردہ بولنان جوامع شریفہ و خیرات و بہرات	۱۸۵
اماکن عسکر بہ ایلہ قلاخ شاہانہ	۱۸۷
کر بد جز بردہ آمد شد ایدن وستہ واپورلی	۱۹۰
حروف ہجا صرہ سبلہ ترتیب اولمش اولان کر بد قراسنی حاری جدول	۲۳۴
کر بدک احوال طبیعیہ سی	۲۴۵
معلومات مختصرہ زراعیہ	۲۵۳
نتسجات ولایت	

اش. و سالنامه ده طلوع شمشید بهش درجه تکمیل اخراجی
و اینکندی نمازی بین العصر بن ادا اولتی ایچون
من التدم بوراجه مرغی اولدیغی اوزره
عصر اوله بهش درجه ضعیله
حساب اولتشد

تقویم سالنامه

۱۳۱۰ سنه قمریه

سنه شمسیه هجریه ۱۲۷۱

شماره	مواصم و ایام مشهوره	شهر		طالع اقبال		عصر		امساك	
		بهار	تابستان	صبح	عصر	صبح	عصر	صبح	عصر
۱	بازار ابرتسی	۱۳	۰۱	۲۰	۰۸	۰۱	۰۸	۰۷	۰۷
۲	مسالی	۱۴	۰۲	۲۱	۰۹	۰۲	۰۹	۰۸	۰۸
۳	چهارشنبه	۱۵	۰۳	۲۲	۱۰	۰۳	۱۰	۰۹	۰۹
۴	پنجشنبه	۱۶	۰۴	۲۳	۱۱	۰۴	۱۱	۱۰	۱۰
۵	جمعه	۱۷	۰۵	۲۴	۱۲	۰۵	۱۲	۱۱	۱۱
۶	جمعه ابرتسی	۱۸	۰۶	۲۵	۱۳	۰۶	۱۳	۱۲	۱۲
۷	بازار	۱۹	۰۷	۲۶	۱۴	۰۷	۱۴	۱۳	۱۳
۸	بازار ابرتسی	۲۰	۰۸	۲۷	۱۵	۰۸	۱۵	۱۴	۱۴
۹	مسالی	۲۱	۰۹	۲۸	۱۶	۰۹	۱۶	۱۵	۱۵
۱۰	چهارشنبه	۲۲	۱۰	۲۹	۱۷	۱۰	۱۷	۱۶	۱۶
۱۱	پنجشنبه	۲۳	۱۱	۳۰	۱۸	۱۱	۱۸	۱۷	۱۷
۱۲	جمعه	۲۴	۱۲	۳۱	۱۹	۱۲	۱۹	۱۸	۱۸
۱۳	جمعه ابرتسی	۲۵	۱۳	۳۲	۲۰	۱۳	۲۰	۱۹	۱۹
۱۴	بازار	۲۶	۱۴	۳۳	۲۱	۱۴	۲۱	۲۰	۲۰
۱۵	بازار ابرتسی	۲۷	۱۵	۳۴	۲۲	۱۵	۲۲	۲۱	۲۱
۱۶	مسالی	۲۸	۱۶	۳۵	۲۳	۱۶	۲۳	۲۲	۲۲
۱۷	چهارشنبه	۲۹	۱۷	۳۶	۲۴	۱۷	۲۴	۲۳	۲۳
۱۸	پنجشنبه	۳۰	۱۸	۳۷	۲۵	۱۸	۲۵	۲۴	۲۴
۱۹	جمعه	۳۱	۱۹	۳۸	۲۶	۱۹	۲۶	۲۵	۲۵
۲۰	جمعه ابرتسی	۳۲	۲۰	۳۹	۲۷	۲۰	۲۷	۲۶	۲۶
۲۱	بازار	۳۳	۲۱	۴۰	۲۸	۲۱	۲۸	۲۷	۲۷
۲۲	بازار ابرتسی	۳۴	۲۲	۴۱	۲۹	۲۲	۲۹	۲۸	۲۸
۲۳	مسالی	۳۵	۲۳	۴۲	۳۰	۲۳	۳۰	۲۹	۲۹
۲۴	چهارشنبه	۳۶	۲۴	۴۳	۳۱	۲۴	۳۱	۳۰	۳۰
۲۵	پنجشنبه	۳۷	۲۵	۴۴	۳۲	۲۵	۳۲	۳۱	۳۱
۲۶	جمعه	۳۸	۲۶	۴۵	۳۳	۲۶	۳۳	۳۲	۳۲
۲۷	جمعه ابرتسی	۳۹	۲۷	۴۶	۳۴	۲۷	۳۴	۳۳	۳۳
۲۸	بازار	۴۰	۲۸	۴۷	۳۵	۲۸	۳۵	۳۴	۳۴
۲۹	بازار ابرتسی	۴۱	۲۹	۴۸	۳۶	۲۹	۳۶	۳۵	۳۵
۳۰	مسالی	۴۲	۳۰	۴۹	۳۷	۳۰	۳۷	۳۶	۳۶
۳۱	چهارشنبه	۴۳	۳۱	۵۰	۳۸	۳۱	۳۸	۳۷	۳۷
۳۲	پنجشنبه	۴۴	۳۲	۵۱	۳۹	۳۲	۳۹	۳۸	۳۸
۳۳	جمعه	۴۵	۳۳	۵۲	۴۰	۳۳	۴۰	۳۹	۳۹
۳۴	جمعه ابرتسی	۴۶	۳۴	۵۳	۴۱	۳۴	۴۱	۴۰	۴۰
۳۵	بازار	۴۷	۳۵	۵۴	۴۲	۳۵	۴۲	۴۱	۴۱
۳۶	بازار ابرتسی	۴۸	۳۶	۵۵	۴۳	۳۶	۴۳	۴۲	۴۲
۳۷	مسالی	۴۹	۳۷	۵۶	۴۴	۳۷	۴۴	۴۳	۴۳
۳۸	چهارشنبه	۵۰	۳۸	۵۷	۴۵	۳۸	۴۵	۴۴	۴۴
۳۹	پنجشنبه	۵۱	۳۹	۵۸	۴۶	۳۹	۴۶	۴۵	۴۵
۴۰	جمعه	۵۲	۴۰	۵۹	۴۷	۴۰	۴۷	۴۶	۴۶
۴۱	جمعه ابرتسی	۵۳	۴۱	۶۰	۴۸	۴۱	۴۸	۴۷	۴۷
۴۲	بازار	۵۴	۴۲	۶۱	۴۹	۴۲	۴۹	۴۸	۴۸
۴۳	بازار ابرتسی	۵۵	۴۳	۶۲	۵۰	۴۳	۵۰	۴۹	۴۹
۴۴	مسالی	۵۶	۴۴	۶۳	۵۱	۴۴	۵۱	۵۰	۵۰
۴۵	چهارشنبه	۵۷	۴۵	۶۴	۵۲	۴۵	۵۲	۵۱	۵۱
۴۶	پنجشنبه	۵۸	۴۶	۶۵	۵۳	۴۶	۵۳	۵۲	۵۲
۴۷	جمعه	۵۹	۴۷	۶۶	۵۴	۴۷	۵۴	۵۳	۵۳
۴۸	جمعه ابرتسی	۶۰	۴۸	۶۷	۵۵	۴۸	۵۵	۵۴	۵۴
۴۹	بازار	۶۱	۴۹	۶۸	۵۶	۴۹	۵۶	۵۵	۵۵
۵۰	بازار ابرتسی	۶۲	۵۰	۶۹	۵۷	۵۰	۵۷	۵۶	۵۶
۵۱	مسالی	۶۳	۵۱	۷۰	۵۸	۵۱	۵۸	۵۷	۵۷
۵۲	چهارشنبه	۶۴	۵۲	۷۱	۵۹	۵۲	۵۹	۵۸	۵۸
۵۳	پنجشنبه	۶۵	۵۳	۷۲	۶۰	۵۳	۶۰	۵۹	۵۹
۵۴	جمعه	۶۶	۵۴	۷۳	۶۱	۵۴	۶۱	۶۰	۶۰
۵۵	جمعه ابرتسی	۶۷	۵۵	۷۴	۶۲	۵۵	۶۲	۶۱	۶۱
۵۶	بازار	۶۸	۵۶	۷۵	۶۳	۵۶	۶۳	۶۲	۶۲
۵۷	بازار ابرتسی	۶۹	۵۷	۷۶	۶۴	۵۷	۶۴	۶۳	۶۳
۵۸	مسالی	۷۰	۵۸	۷۷	۶۵	۵۸	۶۵	۶۴	۶۴
۵۹	چهارشنبه	۷۱	۵۹	۷۸	۶۶	۵۹	۶۶	۶۵	۶۵
۶۰	پنجشنبه	۷۲	۶۰	۷۹	۶۷	۶۰	۶۷	۶۶	۶۶
۶۱	جمعه	۷۳	۶۱	۸۰	۶۸	۶۱	۶۸	۶۷	۶۷
۶۲	جمعه ابرتسی	۷۴	۶۲	۸۱	۶۹	۶۲	۶۹	۶۸	۶۸
۶۳	بازار	۷۵	۶۳	۸۲	۷۰	۶۳	۷۰	۶۹	۶۹
۶۴	بازار ابرتسی	۷۶	۶۴	۸۳	۷۱	۶۴	۷۱	۷۰	۷۰
۶۵	مسالی	۷۷	۶۵	۸۴	۷۲	۶۵	۷۲	۷۱	۷۱
۶۶	چهارشنبه	۷۸	۶۶	۸۵	۷۳	۶۶	۷۳	۷۲	۷۲
۶۷	پنجشنبه	۷۹	۶۷	۸۶	۷۴	۶۷	۷۴	۷۳	۷۳
۶۸	جمعه	۸۰	۶۸	۸۷	۷۵	۶۸	۷۵	۷۴	۷۴
۶۹	جمعه ابرتسی	۸۱	۶۹	۸۸	۷۶	۶۹	۷۶	۷۵	۷۵
۷۰	بازار	۸۲	۷۰	۸۹	۷۷	۷۰	۷۷	۷۶	۷۶
۷۱	بازار ابرتسی	۸۳	۷۱	۹۰	۷۸	۷۱	۷۸	۷۷	۷۷
۷۲	مسالی	۸۴	۷۲	۹۱	۷۹	۷۲	۷۹	۷۸	۷۸
۷۳	چهارشنبه	۸۵	۷۳	۹۲	۸۰	۷۳	۸۰	۷۹	۷۹
۷۴	پنجشنبه	۸۶	۷۴	۹۳	۸۱	۷۴	۸۱	۸۰	۸۰
۷۵	جمعه	۸۷	۷۵	۹۴	۸۲	۷۵	۸۲	۸۱	۸۱
۷۶	جمعه ابرتسی	۸۸	۷۶	۹۵	۸۳	۷۶	۸۳	۸۲	۸۲
۷۷	بازار	۸۹	۷۷	۹۶	۸۴	۷۷	۸۴	۸۳	۸۳
۷۸	بازار ابرتسی	۹۰	۷۸	۹۷	۸۵	۷۸	۸۵	۸۴	۸۴
۷۹	مسالی	۹۱	۷۹	۹۸	۸۶	۷۹	۸۶	۸۵	۸۵
۸۰	چهارشنبه	۹۲	۸۰	۹۹	۸۷	۸۰	۸۷	۸۶	۸۶
۸۱	پنجشنبه	۹۳	۸۱	۱۰۰	۸۸	۸۱	۸۸	۸۷	۸۷
۸۲	جمعه	۹۴	۸۲	۱۰۱	۸۹	۸۲	۸۹	۸۸	۸۸
۸۳	جمعه ابرتسی	۹۵	۸۳	۱۰۲	۹۰	۸۳	۹۰	۸۹	۸۹
۸۴	بازار	۹۶	۸۴	۱۰۳	۹۱	۸۴	۹۱	۹۰	۹۰
۸۵	بازار ابرتسی	۹۷	۸۵	۱۰۴	۹۲	۸۵	۹۲	۹۱	۹۱
۸۶	مسالی	۹۸	۸۶	۱۰۵	۹۳	۸۶	۹۳	۹۲	۹۲
۸۷	چهارشنبه	۹۹	۸۷	۱۰۶	۹۴	۸۷	۹۴	۹۳	۹۳
۸۸	پنجشنبه	۱۰۰	۸۸	۱۰۷	۹۵	۸۸	۹۵	۹۴	۹۴
۸۹	جمعه	۱۰۱	۸۹	۱۰۸	۹۶	۸۹	۹۶	۹۵	۹۵
۹۰	جمعه ابرتسی	۱۰۲	۹۰	۱۰۹	۹۷	۹۰	۹۷	۹۶	۹۶
۹۱	بازار	۱۰۳	۹۱	۱۱۰	۹۸	۹۱	۹۸	۹۷	۹۷
۹۲	بازار ابرتسی	۱۰۴	۹۲	۱۱۱	۹۹	۹۲	۹۹	۹۸	۹۸
۹۳	مسالی	۱۰۵	۹۳	۱۱۲	۱۰۰	۹۳	۱۰۰	۹۹	۹۹
۹۴	چهارشنبه	۱۰۶	۹۴	۱۱۳	۱۰۱	۹۴	۱۰۱	۱۰۰	۱۰۰
۹۵	پنجشنبه	۱۰۷	۹۵	۱۱۴	۱۰۲	۹۵	۱۰۲	۱۰۱	۱۰۱
۹۶	جمعه	۱۰۸	۹۶	۱۱۵	۱۰۳	۹۶	۱۰۳	۱۰۲	۱۰۲
۹۷	جمعه ابرتسی	۱۰۹	۹۷	۱۱۶	۱۰۴	۹۷	۱۰۴	۱۰۳	۱۰۳
۹۸	بازار	۱۱۰	۹۸	۱۱۷	۱۰۵	۹۸	۱۰۵	۱۰۴	۱۰۴
۹۹	بازار ابرتسی	۱۱۱	۹۹	۱۱۸	۱۰۶	۹۹	۱۰۶	۱۰۵	۱۰۵
۱۰۰	مسالی	۱۱۲	۱۰۰	۱۱۹	۱۰۷	۱۰۰	۱۰۷	۱۰۶	۱۰۶
۱۰۱	چهارشنبه	۱۱۳	۱۰۱	۱۲۰	۱۰۸	۱۰۱	۱۰۸	۱۰۷	۱۰۷
۱۰۲	پنجشنبه	۱۱۴	۱۰۲	۱۲۱	۱۰۹	۱۰۲	۱۰۹	۱۰۸	۱۰۸
۱۰۳	جمعه	۱۱۵	۱۰۳	۱۲۲	۱۱۰	۱۰۳	۱۱۰	۱۰۹	۱۰۹
۱۰۴	جمعه ابرتسی	۱۱۶	۱۰۴	۱۲۳	۱۱۱	۱۰۴	۱۱۱	۱۱۰	۱۱۰
۱۰۵	بازار	۱۱۷	۱۰۵	۱۲۴	۱۱۲	۱۰۵	۱۱۲	۱۱۱	۱۱۱
۱۰۶	بازار ابرتسی	۱۱۸	۱۰۶	۱۲۵	۱۱۳	۱۰۶	۱۱۳	۱۱۲	۱۱۲
۱۰۷	مسالی	۱۱۹	۱۰۷	۱۲۶	۱۱۴	۱۰۷	۱۱۴	۱۱۳	۱۱۳
۱۰۸	چهارشنبه	۱۲۰	۱۰۸	۱۲۷	۱۱۵	۱۰۸	۱۱۵	۱۱۴	۱۱۴
۱۰۹	پنجشنبه	۱۲۱	۱۰۹	۱۲۸	۱۱۶	۱۰۹	۱۱۶	۱۱۵	۱۱۵
۱۱۰	جمعه	۱۲۲	۱۱۰	۱۲۹	۱۱۷	۱۱۰	۱۱۷	۱۱۶	۱۱۶
۱۱۱	جمعه ابرتسی	۱۲۳							

تقویم سالنامه

سنه شمسیه هجره ۱۲۷۱

شهر	سنه شمسیه هجره ۱۳۱۰				شهر	سنه شمسیه هجره ۱۲۷۱			
	شهر	شهر	شهر	شهر		شهر	شهر	شهر	شهر
چهارشنبه	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	چهارشنبه	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰
پنجشنبه	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	پنجشنبه	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱
جمعه	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	جمعه	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲
بازار	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	بازار	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳
بازار ايرتسی	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	بازار ايرتسی	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴
صالی	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	صالی	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵
چهارشنبه	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	چهارشنبه	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶
پنجشنبه	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	پنجشنبه	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷
جمعه	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	جمعه	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸
بازار	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	بازار	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹
بازار ايرتسی	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	بازار ايرتسی	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰
صالی	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	صالی	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
چهارشنبه	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	چهارشنبه	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲
پنجشنبه	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	پنجشنبه	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳
جمعه	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	جمعه	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴
بازار	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	بازار	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵
بازار ايرتسی	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	بازار ايرتسی	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶
صالی	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	صالی	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷
چهارشنبه	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	چهارشنبه	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸
پنجشنبه	۱	۳۱	۳۰	۲۹	پنجشنبه	۱	۳۱	۳۰	۲۹
جمعه	۲	۱	۳۱	۳۰	جمعه	۲	۱	۳۱	۳۰

تقویم سالنامه

سنه شمسیه هجره ۱۲۷۱

شهر	سنه شمسیه هجره ۱۳۱۰				شهر	سنه شمسیه هجره ۱۲۷۱			
	شهر	شهر	شهر	شهر		شهر	شهر	شهر	شهر
چهارشنبه	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	چهارشنبه	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰
پنجشنبه	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	پنجشنبه	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱
جمعه	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	جمعه	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲
بازار	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	بازار	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳
بازار ايرتسی	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	بازار ايرتسی	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴
صالی	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	صالی	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵
چهارشنبه	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	چهارشنبه	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶
پنجشنبه	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	پنجشنبه	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷
جمعه	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	جمعه	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸
بازار	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	بازار	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹
بازار ايرتسی	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	بازار ايرتسی	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰
صالی	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	صالی	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
چهارشنبه	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	چهارشنبه	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲
پنجشنبه	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	پنجشنبه	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳
جمعه	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	جمعه	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴
بازار	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	بازار	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵
بازار ايرتسی	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	بازار ايرتسی	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶
صالی	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	صالی	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷
چهارشنبه	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	چهارشنبه	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸
پنجشنبه	۱	۳۱	۳۰	۲۹	پنجشنبه	۱	۳۱	۳۰	۲۹
جمعه	۲	۱	۳۱	۳۰	جمعه	۲	۱	۳۱	۳۰

شهر	شهر		طالع آفتاب	ظهور	عصر	امسال	موسم و ایام مشهوره	و غیره
	روز	ماه						
جعه اترسی	۱۸	۱۲	۱۱	۰۶	۰۵	۰۹	۱۰	۱۷
بازار	۱۹	۱۳	۱۲	۰۷	۰۶	۰۸	۱۱	۱۵
بازار اترسی	۲۰	۱۴	۱۳	۰۸	۰۷	۰۹	۱۲	۱۶
صالی	۲۱	۱۵	۱۴	۰۹	۰۸	۱۰	۱۳	۱۷
چهارشنبه	۲۲	۱۶	۱۵	۱۰	۰۹	۱۱	۱۴	۱۸
پنجشنبه	۲۳	۱۷	۱۶	۱۱	۱۰	۱۲	۱۵	۱۹
جمعه	۲۴	۱۸	۱۷	۱۲	۱۱	۱۳	۱۶	۲۰
جعه اترسی	۲۵	۱۹	۱۸	۱۳	۱۲	۱۴	۱۷	۲۱
بازار	۲۶	۲۰	۱۹	۱۴	۱۳	۱۵	۱۸	۲۲
بازار اترسی	۲۷	۲۱	۲۰	۱۵	۱۴	۱۶	۱۹	۲۳
صالی	۲۸	۲۲	۲۱	۱۶	۱۵	۱۷	۲۰	۲۴
چهارشنبه	۲۹	۲۳	۲۲	۱۷	۱۶	۱۸	۲۱	۲۵
پنجشنبه	۳۰	۲۴	۲۳	۱۸	۱۷	۱۹	۲۲	۲۶
جمعه	۳۱	۲۵	۲۴	۱۹	۱۸	۲۰	۲۳	۲۷
جعه اترسی	۳۲	۲۶	۲۵	۲۰	۱۹	۲۱	۲۴	۲۸
بازار	۳۳	۲۷	۲۶	۲۱	۲۰	۲۲	۲۵	۲۹
بازار اترسی	۳۴	۲۸	۲۷	۲۲	۲۱	۲۳	۲۶	۳۰
صالی	۳۵	۲۹	۲۸	۲۳	۲۲	۲۴	۲۷	۳۱
چهارشنبه	۳۶	۳۰	۲۹	۲۴	۲۳	۲۵	۲۸	۱
پنجشنبه	۳۷	۳۱	۳۰	۲۵	۲۴	۲۶	۲۹	۲
جمعه	۳۸	۱	۳۱	۲۶	۲۵	۲۷	۳۰	۳
جعه اترسی	۳۹	۲	۱	۲۷	۲۶	۲۸	۳۱	۴
بازار	۴۰	۳	۲	۲۸	۲۷	۲۹	۱	۵

شهر	شهر		طالع آفتاب	ظهور	عصر	امسال	موسم و ایام مشهوره	و غیره
	روز	ماه						
جعه اترسی	۱۸	۱۲	۱۱	۰۶	۰۵	۰۹	۱۰	۱۷
بازار	۱۹	۱۳	۱۲	۰۷	۰۶	۰۸	۱۱	۱۵
بازار اترسی	۲۰	۱۴	۱۳	۰۸	۰۷	۰۹	۱۲	۱۶
صالی	۲۱	۱۵	۱۴	۰۹	۰۸	۱۰	۱۳	۱۷
چهارشنبه	۲۲	۱۶	۱۵	۱۰	۰۹	۱۱	۱۴	۱۸
پنجشنبه	۲۳	۱۷	۱۶	۱۱	۱۰	۱۲	۱۵	۱۹
جمعه	۲۴	۱۸	۱۷	۱۲	۱۱	۱۳	۱۶	۲۰
جعه اترسی	۲۵	۱۹	۱۸	۱۳	۱۲	۱۴	۱۷	۲۱
بازار	۲۶	۲۰	۱۹	۱۴	۱۳	۱۵	۱۸	۲۲
بازار اترسی	۲۷	۲۱	۲۰	۱۵	۱۴	۱۶	۱۹	۲۳
صالی	۲۸	۲۲	۲۱	۱۶	۱۵	۱۷	۲۰	۲۴
چهارشنبه	۲۹	۲۳	۲۲	۱۷	۱۶	۱۸	۲۱	۲۵
پنجشنبه	۳۰	۲۴	۲۳	۱۸	۱۷	۱۹	۲۲	۲۶
جمعه	۳۱	۲۵	۲۴	۱۹	۱۸	۲۰	۲۳	۲۷
جعه اترسی	۳۲	۲۶	۲۵	۲۰	۱۹	۲۱	۲۴	۲۸
بازار	۳۳	۲۷	۲۶	۲۱	۲۰	۲۲	۲۵	۲۹
بازار اترسی	۳۴	۲۸	۲۷	۲۲	۲۱	۲۳	۲۶	۳۰
صالی	۳۵	۲۹	۲۸	۲۳	۲۲	۲۴	۲۷	۳۱
چهارشنبه	۳۶	۳۰	۲۹	۲۴	۲۳	۲۵	۲۸	۱
پنجشنبه	۳۷	۳۱	۳۰	۲۵	۲۴	۲۶	۲۹	۲
جمعه	۳۸	۱	۳۱	۲۶	۲۵	۲۷	۳۰	۳
جعه اترسی	۳۹	۲	۱	۲۷	۲۶	۲۸	۳۱	۴
بازار	۴۰	۳	۲	۲۸	۲۷	۲۹	۱	۵

اسام	شهر	اطوار اوقات	تقویم		موسم و ایام مشهوره
			شماره	اسم	
بازار ابرتی	۰۱	۱۷	۰۴	۰۳	تحويل شمس بنور
صالی	۰۲	۱۸	۰۴	۰۳	
چهارشنبه	۰۳	۱۹	۰۴	۰۳	
پنجشنبه	۰۴	۲۰	۰۴	۰۳	
جمعه	۰۵	۲۱	۰۴	۰۳	اول سفته تور
جعه ابرتی	۰۶	۲۲	۰۴	۰۳	
بازار	۰۷	۲۳	۰۴	۰۳	
بازار ابرتی	۰۸	۲۴	۰۴	۰۳	
صالی	۰۹	۲۵	۰۴	۰۳	
چهارشنبه	۱۰	۲۶	۰۴	۰۳	آخر سفته تور
پنجشنبه	۱۱	۲۷	۰۴	۰۳	
جمعه	۱۲	۲۸	۰۴	۰۳	
جعه ابرتی	۱۳	۲۹	۰۴	۰۳	
بازار	۱۴	۳۰	۰۴	۰۳	
بازار ابرتی	۱۵	۳۱	۰۴	۰۳	مائس افرتی ایام ۳۱
صالی	۱۶	۰۱	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۱۷	۰۲	۰۵	۰۴	
پنجشنبه	۱۸	۰۳	۰۵	۰۴	
جمعه	۱۹	۰۴	۰۵	۰۴	
جعه ابرتی	۲۰	۰۵	۰۵	۰۴	
بازار	۲۱	۰۶	۰۵	۰۴	
بازار ابرتی	۲۲	۰۷	۰۵	۰۴	
صالی	۲۳	۰۸	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۲۴	۰۹	۰۵	۰۴	
پنجشنبه	۲۵	۱۰	۰۵	۰۴	
جمعه	۲۶	۱۱	۰۵	۰۴	
جعه ابرتی	۲۷	۱۲	۰۵	۰۴	
بازار	۲۸	۱۳	۰۵	۰۴	
بازار ابرتی	۲۹	۱۴	۰۵	۰۴	
صالی	۳۰	۱۵	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۳۱	۱۶	۰۵	۰۴	

اسام	شهر	اطوار اوقات	تقویم		موسم و ایام مشهوره
			شماره	اسم	
بازار ابرتی	۰۱	۱۶	۰۴	۰۳	تحويل شمس بنور
صالی	۰۲	۱۷	۰۴	۰۳	
چهارشنبه	۰۳	۱۸	۰۴	۰۳	
پنجشنبه	۰۴	۱۹	۰۴	۰۳	
جمعه	۰۵	۲۰	۰۴	۰۳	اول سفته تور
جعه ابرتی	۰۶	۲۱	۰۴	۰۳	
بازار	۰۷	۲۲	۰۴	۰۳	
بازار ابرتی	۰۸	۲۳	۰۴	۰۳	
صالی	۰۹	۲۴	۰۴	۰۳	
چهارشنبه	۱۰	۲۵	۰۴	۰۳	آخر سفته تور
پنجشنبه	۱۱	۲۶	۰۴	۰۳	
جمعه	۱۲	۲۷	۰۴	۰۳	
جعه ابرتی	۱۳	۲۸	۰۴	۰۳	
بازار	۱۴	۲۹	۰۴	۰۳	
بازار ابرتی	۱۵	۳۰	۰۴	۰۳	مائس افرتی ایام ۳۰
صالی	۱۶	۰۱	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۱۷	۰۲	۰۵	۰۴	
پنجشنبه	۱۸	۰۳	۰۵	۰۴	
جمعه	۱۹	۰۴	۰۵	۰۴	
جعه ابرتی	۲۰	۰۵	۰۵	۰۴	
بازار	۲۱	۰۶	۰۵	۰۴	
بازار ابرتی	۲۲	۰۷	۰۵	۰۴	
صالی	۲۳	۰۸	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۲۴	۰۹	۰۵	۰۴	
پنجشنبه	۲۵	۱۰	۰۵	۰۴	
جمعه	۲۶	۱۱	۰۵	۰۴	
جعه ابرتی	۲۷	۱۲	۰۵	۰۴	
بازار	۲۸	۱۳	۰۵	۰۴	
بازار ابرتی	۲۹	۱۴	۰۵	۰۴	
صالی	۳۰	۱۵	۰۵	۰۴	
چهارشنبه	۳۱	۱۶	۰۵	۰۴	

۱۳۱۰ سنه قمریه

شهر	شهر	شهر	شهر		شهر		شهر	شهر	شهر	شهر
			شهر	شهر	شهر	شهر				
بجانبه	۰۱	۰۲	۰۳	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰
جمعه	۰۲	۰۳	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱
بازار	۰۳	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲
بازار	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
بازار	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
بازار	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
بازار	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
بازار	۰۸	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
بازار	۰۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
بازار	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
بازار	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
بازار	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
بازار	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
بازار	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
بازار	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
بازار	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
بازار	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
بازار	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
بازار	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
بازار	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
بازار	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
بازار	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱

مبادی فصول

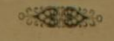
رومی	فرنگی	دقیقه	ساعت
۸ مارچ	۲۰ مارچ	۶	۷
۹ حزیران	۲۱ حزیران	۲۳	۸
۱۰ ایلول	۲۲ ایلول	۵۰	۴
۹ کانون اول	۲۱ کانون اول	۱۵	۱۲

۱۳۱۰

سنه هجری بمسی تواریخ مشهوره دن سنین آتیه به مصادفدر

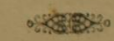
- ۴۹۹۴ تاریخ هندی
- ۴۶۹۰ تاریخ چینی
- ۳۹۰۸ تاریخ میلاد ابراهیم (بعض مشایخ مورخینجه معتبردر)
- ۳۶۶۷ او لمبیاد تاریخنگار — و یا خود ۶۶۷ نبی او لمبیادک ایکنجی سنه سی
- ۳۶۴۰ تاریخ تخت النصر
- ۲۲۰۴ سلفقوس تاریخی — (سور به حکم داری سلفقوسک غزته ده کی سنه مظفر یقندن اعتبار اولمشدر)
- ۱۸۹۲ تاریخ میلاد
- ۱۶۰۴ تاریخ قبطی — بو تاریخ روما ایبراطور یقندن (دوقله چیانوس) نام ایبراطورک مصرده کی سنه مظفر یقندن معتبردر

۱۲۶۰ تاریخ زردجرد — ملوک ساسانیان زردجرد یک یوم جلو سندن معتبر در
۹۱۵ تاریخ بلخی — یو تاریخ ۴۷۱ سنه هجر به سی رمضانک او نندن معتبر در

سال حاله قدر سر زدم ظهور اولان وقایع عمومی مشهوره

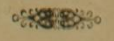
ایک قسم اعتبار اولمشدر : شو بله که بر قومی سنه هجرت نبو به علیه افضل التحسید
افندمن حضر تل نندن اول ظم سور ایش اولان وقایع مشهوره وقسم دیگرى سنه سلیقه
هجر به دلفکره وقوعه کلان فتوحات مشهوره اسلامیه و اختراعات و وقوعات
سازدهن عبارتدر

هجرت نندن مقدم

تقویم التواریخ اعتبار نتیجه خلقت آدم علیه السلام ۶۲۱۲
اورو باورک ضبطتخریر بر یه نظر آ خلقت آدم علیه السلام ۴۵۸۲
طوفان نوح ۳۹۷۴
اقلیم مصرک ابتدای همور بقی ۳۵۴۸
ابتدای ملوک بنی آ نور ۳۸۱۲
ابتدای ملوک ارمنیه ۳۶۹۰
ولادت ابراهیم علیه السلام ۳۵۸۰
ختان اسماعیل علیه السلام ۲۴۸۰
یعقوب علیه السلام مصرى تشریف لاری ۲۳۱۷
تشکیل قرالیت لاتین ۲۱۶۶
تشکیل قرالیت اتد ۲۱۶۵

۲۰۷۵ حضرت موسی علیه السلام مصر دن خروجی
۲۰۳۴ ابتدای حکومت ملوک یهودی
۱۱۹۳ ابتدای بنای پیرانس
۱۴۷۰ ماکدونیا حکومتک بدایت تشکیلی
۱۳۳۷ بنای روما
۱۱۵۵ بخت النصرک بر ید الشام و قدس شریفی تخریبی
۱۱۱۰ عجم شاهلغناک کیانیان طبقه سنک ظهوری
۹۱۵ اسکندرک مصری استردادی
۱۱۰۸ عجملرک اقلیم مصری تاریخ ضبطلری
۹۱۶ اسکندرک دارا به مظفر بیت مشهوره سنی
۷۱۷ ماکدونیا قرالیتک رومیه انتقالی
۶۱۳ مصرک رومیه التحاقی
۵۸۲ میلاد عیسی علیه السلام
۵۱۷ روماده پاپا نصیحی
۴۸۴ جام ایجادی
۳۶۸ ظهور طبقه ساسانیان
۳۳۴ بناء آبا صوفیه
۱۶۳ ابتدای تشکیل قرالیت فرانسه
۵۳ ولادت حضرت رسالت پناهی
۳۳ له قرالیتک تشکیلی
۲۵ اسقوجیا قرالیتک تشکیلی
۱۴ انکتره قرالیتک تشکیلی
۱۱ اسپانیای قرالیتک تشکیلی

۱۰	حج الوداع
۱۰	ارحمال فخر کائنات علیه افضل التحیات
۱۱	خلافت ابو بکر الصدیق (رضه)
۱۳	خلافت عمر (رضه)
۱۴	بناء بصره
۱۴	فتح شام
۱۹	فتح قبرصیه
۲۰	فتح مصر
۲۴	خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه
۲۷	فتح جزیره قبرس
۳۵	خلافت حضرت علی کرم الله وجهه
۳۶	محاصره قسطنطنیه
۴۱	ظهور ملوک بنی امیه
۶۰	وقعه دلسوز کر بلا
۷۵	بدایت ضرب سکه اسلامی
۸۰	ولادت امام اعظم رجه ۱
۱۲	فتح جزیره سبیلیا و بوغاز مسینا
۹۲	عبور اسلام بدیار اندلس
۱۳۳	انقراض ملوک بنی امیه و ظهور دولت آل عباس
۱۳۹	ظهور دولت اموی در دیار اندلس
۱۸۲	تشکیل قرالیت داتیارقه
۲۹۷	ظهور دولت فاطمیه در مغرب
۳۶۲	تشکیل دولت روسیه
۴۲۲	ظهور دولت آل سلجوق

۴۵۵	تشکیل قرالیت بخارا
۵۱۶	ایجاد ساهمت
۵۲۹	تشکیل قرالیت پورتگیز
۵۶۷	ظهور ملوک ابویه
۶۳۷	وفات حضرت مولانا
۶۵۶	انقراض دولت آل عباس
۶۸۵	شیوع استعمال باروت
۶۸۷	ایجاد بوسله
۶۸۸	ظهور دولت علیه عثمانیه، استقلال ۶۹۹
۷۱۷	فتح روسیه
۷۲۸	ضرب سکه عثمانیه
۷۵۸	عبور شهزاده سلیمان پاشا بروم ایلی و فتح کلیولی
۷۶۲	ایجاد طوپ
۷۶۳	فتح ادرنه
۷۸۴	ظهور دولت چراکسه بمصر
۷۹۱	بخار به قوصوه
۷۹۶	فتح سلانیک و یکیشهر
۷۹۸	فتح نیکولی
۸۳۵	فتح یازیه
۸۴۸	فتح وارنه
۸۵۱	ایجاد صنعت طباعت
۸۵۲	وقعه نایه قوصوه و نقر سلطان مراد خان
۸۵۷	فتح استانبول
۸۶۲	کشف آمریقا
۸۶۵	انقراض دولت بنی ایوب
۹۰۳	امید برونی طریقت کشتی

چالدران واقعه مشهوره سی	۹۳۰
دولت عثمانیه ده ترسانه نك بدايت تأسيسی	۹۳۲
قیون ساعتك ایجادی	۹۳۲
فتح حلب و شام	۹۳۲
سلطان سلیم طرفدن مصر ك فتحی	۹۳۳
حاجیه سلطان سلیمان بفرانسه	۹۳۲
محاصره اولویانه	۹۳۵
تختیر عدن	۹۴۴
هزیمت ایبراطور قارلوس	۹۴۷
بجار قرالیتك بجه ایبراطور لغنه التحاقی	۹۵۷
سیدر ناسك محیط شرقی به سفر اولی	۹۶۱
اهل اسلامك آندلسدن خروجی	۹۸۵
ممالك عثمانیه ده دخالك شیوخ استعمالی	۱۰۱۲
انقبه استمانك استانبولده شیوعی	۱۰۵۰
اورو یاده غزیه نك احدانی	۱۰۵۱
۱۰۵۵ - ۱۰۸۰ کریدك فتحی	۱۰۵۵
ویانه نك قره مصطفی باشا طرفدن محاصره نایه سی	۱۰۹۴
بیوك پترو زماننده روسیه نظاماتك وضعی	۱۱۱۶
ودین قلعه سنك ابتداء انشائی	۱۱۳۳
اسكدارده دار الطباعه نك تأسيسی	۱۱۳۵
تلفیح بقری	۱۱۹۷
ایجاد بالون	۱۱۹۹
ایجاد تلفراف	۱۲۰۶
فرانسزلرك مصره استیلامی	۱۲۱۳
لیطو فرافیا نك اختراعی	۱۲۱۵
مصر ك فرانسه دن استخلاصی	۱۲۱۶
واپور ك ایجادی	۱۲۲۴

مصالحه عمومیه اورو یا	۱۲۳۳
شمندو فرك ایجادی	۱۲۴۰
وقعه خیریه ویکتوریلک العاسیله نظام عسکرینك تأسيسی	۱۲۴۱
دولت عثمانیه ده طبیه مکتب نك بدايت كشادی	۱۲۴۳
تنظیمات خیریه	۱۲۵۰
جنتمکان سلطان عبدالحمید خانك کریده تشریف همایونی	۱۲۶۶
مکتب رشیدیه نك ممالك عثمانیه ده بدايت تأسيسی	۱۲۶۳
ذکر نغمه نك ایجادی	۱۲۷۸
منافع صندوق نك تأسيسی	۱۲۸۱
ولایاتك تأسيسی	۱۲۸۱
صادوق بحار به مشهوره سی	۱۲۸۱
اكتنه لی تفننك حدودی	۱۲۸۳
جنتمکان سلطان عبدالعزیز خانك اورو پایه سیاحت همایونی	۱۲۷۴
سویش جدولك كشادی	۱۲۸۶
فرانسه ایبراطور بجه سی اوژنه نيك در سعادتیه عزیمتی	۱۲۸۶
المایه دولتیله فرانسه نك بحار به سی	۱۲۸۷
اوجنچی ناپولیونك سدانده اسپر دو شیمی	۱۲۸۷
فرانسه قرالیتك جمهوریته تحویلی	۱۲۸۷
بحار به داخلیه فرانسه	۱۲۸۸
تراموايك در سعادتیه احدانی	۱۲۸۸
ایران شاهنك اورو پایه سیاحتی	۱۲۹۰
قانون اساسینك ندر و اعلاقی	۱۲۹۳
مجلس مبعوثانك ابتدای انعقادی	۱۲۹۴
روسید بحار به اخیره سی	۱۲۹۵
برلین قونفره سی	۱۲۹۵
در سعادتیه موزه نك رسم كشادی	۱۲۹۷

بيك ايكبوز سنه هجر به سندن بيك اوچبوز اونبر سنه سنه قدر هر سنه هجر به نك
 ايتداسي اولان غره بجه مكن قنبي سنه ميلاد به نك قنبي شهر نك قنبي كونه مصادف
 اولدقني ناطق جدولدر -

تاريخ هجر	تاريخ ميلاد	ايام	شهور	تاريخ هجر	تاريخ ميلاد	ايام	شهور
۱۲۰۰	۱۷۸۵	۲۴	تشرين ثاني	۱۲۲۸	۱۸۱۳	۴	كانون ثاني
۱۲۰۱	۱۷۸۶	۲۴	تشرين اول	۱۲۲۹	۱۸۱۳	۲۴	كانون اول
۱۲۰۲	۱۷۸۷	۱۳	»	۱۲۳۰	۱۸۱۴	۱۴	»
۱۲۰۳	۱۷۸۸	۲	»	۱۲۳۱	۱۸۱۵	۳	»
۱۲۰۴	۱۷۸۹	۲۱	ايلول	۱۲۳۲	۱۸۱۶	۲۱	تشرين ثاني
۱۲۰۵	۱۷۹۰	۱۰	»	۱۲۳۳	۱۸۱۷	۱۱	»
۱۲۰۶	۱۷۹۱	۳۱	اغستوس	۱۲۳۴	۱۸۱۸	۳۱	تشرين اول
۱۲۰۷	۱۷۹۲	۱۹	»	۱۲۳۵	۱۸۱۹	۲۰	»
۱۲۰۸	۱۷۹۳	۹	»	۱۲۳۶	۱۸۲۰	۹	»
۱۲۰۹	۱۷۹۴	۲۹	تموز	۱۲۳۷	۱۸۲۱	۲۸	ايلول
۱۲۱۰	۱۷۹۵	۱۰	»	۱۲۳۸	۱۸۲۲	۱۸	»
۱۲۱۱	۱۷۹۶	۷	»	۱۲۳۹	۱۸۲۳	۷	»
۱۲۱۲	۱۷۹۷	۲۶	حزيران	۱۲۴۰	۱۸۲۴	۲۶	اغستوس
۱۲۱۳	۱۷۹۸	۱۵	»	۱۲۴۱	۱۸۲۵	۱۶	»
۱۲۱۴	۱۷۹۹	۵	»	۱۲۴۲	۱۸۲۶	۵	»
۱۲۱۵	۱۸۰۰	۲۵	مئس	۱۲۴۳	۱۸۲۷	۲۵	تموز
۱۲۱۶	۱۸۰۱	۱۴	»	۱۲۴۴	۱۸۲۸	۱۴	»
۱۲۱۷	۱۸۰۲	۴	»	۱۲۴۵	۱۸۲۹	۳	»
۱۲۱۸	۱۸۰۳	۲۳	نيسان	۱۲۴۶	۱۸۳۰	۲۲	حزيران
۱۲۱۹	۱۸۰۴	۱۲	»	۱۲۴۷	۱۸۳۱	۱۲	»
۱۲۲۰	۱۸۰۵	۱	»	۱۲۴۸	۱۸۳۲	۳۱	مئس
۱۲۲۱	۱۸۰۶	۲۱	مارت	۱۲۴۹	۱۸۳۳	۲۱	»
۱۲۲۲	۱۸۰۷	۱۱	»	۱۲۵۰	۱۸۳۴	۱۰	»
۱۲۲۳	۱۸۰۸	۲۸	شباط	۱۲۵۱	۱۸۳۵	۲۹	نيسان
۱۲۲۴	۱۸۰۹	۱۶	»	۱۲۵۲	۱۸۳۶	۱۸	»
۱۲۲۵	۱۸۱۰	۶	»	۱۲۵۳	۱۸۳۷	۷	»
۱۲۲۶	۱۸۱۱	۲۶	كانون ثاني	۱۲۵۴	۱۸۳۸	۲۷	مارت
۱۲۲۷	۱۸۱۲	۱۶	»	۱۲۵۵	۱۸۳۹	۱۷	»

تاريخ هجر	تاريخ ميلاد	ايام	شهور	تاريخ هجر	تاريخ ميلاد	ايام	شهور
۱۲۵۶	۱۸۴۰	۵	مارت	۱۲۸۴	۱۸۶۷	۵	مايس
۱۲۵۷	۱۸۴۱	۲۳	شباط	۱۲۸۵	۱۸۶۸	۲۴	نيسان
۱۲۵۸	۱۸۴۲	۱۲	»	۱۲۸۶	۱۸۶۹	۱۳	»
۱۲۵۹	۱۸۴۳	۱	»	۱۲۸۷	۱۸۷۰	۳	»
۱۲۶۰	۱۸۴۴	۲۲	كانون ثاني	۱۲۸۸	۱۸۷۱	۲۳	مارت
۱۲۶۱	۱۸۴۵	۱۰	»	۱۲۸۹	۱۸۷۲	۱۱	»
۱۲۶۲	۱۸۴۵	۳۰	كانون اول	۱۲۹۰	۱۸۷۳	۱	»
۱۲۶۳	۱۸۴۶	۲۰	»	۱۲۹۱	۱۸۷۴	۱۸	شباط
۱۲۶۴	۱۸۴۷	۹	»	۱۲۹۲	۱۸۷۵	۷	»
۱۲۶۵	۱۸۴۸	۲۷	تشرين ثاني	۱۲۹۳	۱۸۷۶	۲۸	كانون ثاني
۱۲۶۶	۱۸۴۹	۱۷	»	۱۲۹۴	۱۸۷۷	۱۶	»
۱۲۶۷	۱۸۵۰	۶	»	۱۲۹۵	۱۸۷۸	۵	»
۱۲۶۸	۱۸۵۱	۲۷	تشرين اول	۱۲۹۶	۱۸۷۸	۲۶	كانون اول
۱۲۶۹	۱۸۵۲	۱۵	»	۱۲۹۷	۱۸۷۹	۱۵	»
۱۲۷۰	۱۸۵۳	۴	»	۱۲۹۸	۱۸۸۰	۴	»
۱۲۷۱	۱۸۵۴	۲۴	ايلول	۱۲۹۹	۱۸۸۱	۲۳	تشرين ثاني
۱۲۷۲	۱۸۵۵	۱۳	»	۱۳۰۰	۱۸۸۲	۱۲	»
۱۲۷۳	۱۸۵۶	۱	»	۱۳۰۱	۱۸۸۳	۲	»
۱۲۷۴	۱۸۵۷	۲۲	اغستوس	۱۳۰۲	۱۸۸۴	۲۱	تشرين اول
۱۲۷۵	۱۸۵۸	۱۱	»	۱۳۰۳	۱۸۸۵	۱۰	»
۱۲۷۶	۱۸۵۹	۳۱	تموز	۱۳۰۴	۱۸۸۶	۱۷	ايلول
۱۲۷۷	۱۸۶۰	۲۰	»	۱۳۰۵	۱۸۸۷	۵	»
۱۲۷۸	۱۸۶۱	۹	»	۱۳۰۶	۱۸۸۸	۲۵	اغستوس
۱۲۷۹	۱۸۶۲	۲۹	حزيران	۱۳۰۷	۱۸۸۹	۱۶	»
۱۲۸۰	۱۸۶۳	۱۸	»	۱۳۰۸	۱۸۹۰	۶	»
۱۲۸۱	۱۸۶۴	۶	»	۱۳۰۹	۱۸۹۱	۲۵	تموز
۱۲۸۲	۱۸۶۵	۲۷	مايس	۱۳۱۰	۱۸۹۲	۱۴	»
۱۲۸۳	۱۸۶۶	۱۰	»	۱۳۱۱	۱۸۹۳	۳	»

﴿ ايام مشهورة اسلاميه ﴾

١٠ يوم عاشورا — شهادت سلطان كربلا	محرم
٢٢ وفات موسى بن جعفر ووفات قره العين حسين حضرت امام زين العابدين رضي الله عنهم	
١٠ دخول رأس مظلوم كربلا بقلعة دمشق	صفر الخير
١٦ مرض النبي (صلى الله عليه وسلم)	
٢٤ خروج النبي من الغار	ربيع اول
٢٧ وفات محمد باقر رضي الله عنه	
١ هجرت نبوي	ربيع الاخر
٤ خلافت ابو بكر الصديق رضي الله عنه	
٨ قدوم النبي الى المدينة	جاذي الاول
١٠ تزوج النبي بسيدة المؤمنات حضرت خديجة الكبرى	
١٢ مولد النبي	جاذي الاخر
١٠ وفات آمنه (رضيا)	
١٠ تقرير فرض الصلوة	رجب
١ مولد زين العابدين (رضه)	
١ شهادت ابن زبير (رضه)	شعبان
٢٨ وفات سيدة النساء حضرت فاطمة الزهراء (رضها م)	
٨ وفات ابو بكر الصديق (رضه)	جاذي الاخر
٩ خلافت فاروق (رضه)	
٣٠ مولد فاطمة الزهراء (رضها)	رجب
٣ وقعة صفين	
١٣ مولد امام علي (كرم الله وجهه)	شعبان
٢٧ معراج النبي عليه الصلاة والسلام	
١٥ مولد امام حسين رضي الله عنه	شعبان
١٥ ليلة برات	
١٨ وفات امام جعفر الصادق رضي الله عنه	

١٧ غزوة بدر	رمضان
٢١ فتح مكة مكرمه	
٢٦ نزول فرقان	شوال
٢٧ ليلة قدر	
١ عيد فطر	شوال
٣ يوم مياهاه	
١٤ وقعة احد	
١٥ وفات ابي طالب	
١٨ وفات ابراهيم ابن النبي عم	

﴿ ايام تعطيلية رسمية ولايت ﴾

ولادت باسعادت حضرت رسالتناهي ليله	سنه ميلاديه نك ابتداسي كوني
مباركه سنك ايرتسي يوم مسعودي	يوم تعميد عيسى ع م
رغائب ليله مباركه سنك مقدمي كوني	ايرتسي يوم يحيى م م
معراج ليله مباركه سنك مقدمي كوني	يوم بشارت حل مريم رضيا
برات ليله مباركه سنك مقدمي كوني	پر هيز كيرك صكره كي ججه ووجهه ايرتسي كوني
ولادت همايون يوم مباركي	بيوك باسقالبانك بازار و بازار ايرتسي
روز فيروز جلوس همايون	وصالي كوني
قدر ليله مباركه سنك مقدمي كوني	يوم عروج عيسى م م
رمضان شريفك يوم اخيري	باسقالباي كيرك نديقوستي تعبير اولنان
عيد فطرك اوج كوني	النجي كوني
عيد اضحى نك يوم عرفه سي	يوم وفات مريم رضيا
عيد النحر كورت كوني	ميلاد عيسى م م اوج كون
سنه جديده ابتداسي اولان شهر محرم الحرامك	يوم دخول مريم بحراب
برنجي كوني	

سلاطین عظام عثمانیہ تک تاریخ ولادت و جلوس و ارتحال الہیہ
مدت عمر و سلطنت و مدفن ہماہو نثری

﴿ برنجی پادشاہ ﴾

﴿ مؤسس بنیان دولت، خاقان بیدانی سلطان عثمان خان غازی ابن ارطغرل خان غازی ﴾
﴿ ابن سلیمان شاہ ﴾

۶۵۱ سنہ ہجری ۱۲۵۴ء میں قائم کیا گیا۔ ۱۲۵۴ء میں سلطان عثمان خان غازی نے اسے
مؤسس بنیان سلطنت عظمیٰ عنوان جلیلہ مظہر اولہرق یکری سنہ اجرای حکومت
یورد قدنصرکہ ۷۲۶ سنہ ۱۳۲۵ء میں دارچنان اولمشلر در بروسدہ حصار ایچندہ
کاش تر بے شریفہ زندہ مودوع خاک رحمتدر

﴿ ایکنجی پادشاہ ﴾

﴿ غازی سلطان اورخان خان ابن غازی سلطان عثمان خان غازی ﴾
۶۸۰ سنہ ہجری ۱۲۸۱ء میں قائم کیا گیا۔ ۱۲۸۱ء میں سلطان اورخان خان غازی نے اسے
مؤسس بنیان سلطنت عظمیٰ عنوان جلیلہ مظہر اولہرق یکری سنہ اجرای حکومت
یورد قدنصرکہ ۷۲۶ سنہ ۱۳۲۵ء میں دارچنان اولمشلر در بروسدہ حصار ایچندہ
کاش تر بے شریفہ زندہ مودوع خاک رحمتدر

تخت عثمانی بی شریف و ترصین بنیان دولت ایدہرک او توز بش سنہ اجرای سلطنت
یورد قدنصرکہ ۸۱ باشندہ اولدیغی حالسدہ رھرو دار قرار اولمشلر در پدری
جوارندہ مناسرت نام قبده دفین خاک رحمتدر

﴿ اوچنجی پادشاہ ﴾

﴿ خداوندکار سلطان مراد خان غازی ابن اورخان خان غازی ﴾
۷۲۶ سنہ ہجری ۱۳۲۵ء میں قائم کیا گیا۔ ۱۳۲۵ء میں سلطان مراد خان غازی نے اسے
مؤسس بنیان سلطنت عظمیٰ عنوان جلیلہ مظہر اولہرق یکری سنہ اجرای حکومت
یورد قدنصرکہ ۷۲۶ سنہ ۱۳۲۵ء میں دارچنان اولمشلر در بروسدہ حصار ایچندہ
کاش تر بے شریفہ زندہ مودوع خاک رحمتدر

﴿ دردنجی پادشاہ ﴾

﴿ سلطان یلدیرم بایزید خان غازی ابن سلطان مراد خان غازی ﴾
۷۶۱ سنہ ۱۳۶۰ء میں قائم کیا گیا۔ ۱۳۶۰ء میں سلطان یلدیرم بایزید خان غازی نے اسے
مؤسس بنیان سلطنت عظمیٰ عنوان جلیلہ مظہر اولہرق یکری سنہ اجرای حکومت
یورد قدنصرکہ ۷۲۶ سنہ ۱۳۲۵ء میں دارچنان اولمشلر در بروسدہ حصار ایچندہ
کاش تر بے شریفہ زندہ مودوع خاک رحمتدر

﴿ ہشجی پادشاہ ﴾

﴿ چلبی سلطان محمد خان ابن سلطان یلدیرم بایزید خان ﴾
۷۸۱ سنہ ۱۳۸۰ء میں قائم کیا گیا۔ ۱۳۸۰ء میں سلطان محمد خان غازی نے اسے
مؤسس بنیان سلطنت عظمیٰ عنوان جلیلہ مظہر اولہرق یکری سنہ اجرای حکومت
یورد قدنصرکہ ۷۲۶ سنہ ۱۳۲۵ء میں دارچنان اولمشلر در بروسدہ حصار ایچندہ
کاش تر بے شریفہ زندہ مودوع خاک رحمتدر

﴿ التاجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان مراد خان ثانی ابن چلبی سلطان محمد خان ﴾
۸۰۶ سنه هجر به سنده زیب اور عالم وجود اولوب ۸۲۴ سنه سنده جالس تخت
حکمرانی و ۳۱ سنه اجرای حکومت بیوردقدن صکره قرق طغوز یاشنده اولدیغی حالده
ترك دغدغه جهان قانی بیورمشلدر بر وسه ده جامع شر یغلی پشکاهنده کی
تر به زنده مودوع خاک رجندر

﴿ بدنجی پادشاه ﴾

﴿ ابوالفتح والمغازی سلطان محمد خان غازی ابن غازی سلطان مراد خان غازی ثانی ﴾
۸۳۳ سنه هجر به سنده زیت بخش مهاد شوکت اولوب ۸۵۵ سنه سنده جالس تخت
حکمرانی و ۳۱ سنه اجرای حکم و سلطنت بیوردقدن صکره ۸۸۶ سنه سنده رهرو گلزار باقی
اولمشلدر مدت ۴۳ شر یغلی سنه در استانبولده جامع شر یغلی قر بنده کی
تر به مخصوصه زنده دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدلمشلدر

﴿ سکزنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان بایزید خان ثانی ابن قانع سلطان محمد خان غازی ﴾
۸۵۱ سنه هجر به سنده طوغوب ۸۸۶ سنه سنده تخت عالیجنت عثمانی بی تشر یف
و ۳۲ سنه احبای ملک و دولته امرار حیات بیوردقدن صکره ۹۱۸ سنه سنده ترك
دغدغه جهان محنت بیورمشلدر مدت ۴۳ شر یغلی ۶۷ سنه در استانبولده
جامع شر یغلی پشکاهنده کی تر به مخصوصه زنده دفن خاک رجندر

﴿ طغوزنجی پادشاه ﴾

﴿ جامع خسلافت و سلطنت و محیی ملک و دولت یاوز سلطان سلیم خان غازی ﴾
﴿ ابن سلطان بایزید خان ثانی ﴾

۷۷۵ سنه هجر به سنده زیب آور مهاد طلوع اولوب ۹۱۸ سنه سنده جالس تخت عثمانی
و ۸ سنه اجرای حکم و سلطنت بیوردقدن صکره ۵۴ یاشنده اولدیغی حالده یازم
دارنعم اولمشلدر استانبولده جامع شر یغلی پشکاهنده کی مقبره مخصوصه زنده
دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدلمشلدر

﴿ اوننجی پادشاه ﴾

﴿ قانونی سلطان سلیمان خان غازی ابن یاوز سلطان سلیم خان غازی ﴾
۹۰۰ سنه هجر به سنده تشر یف عالم شهادت بیوروب ۹۲۶ سنه سنده جالس تخت
عثمانی اوله رقی تنظیم امور دولت و توسیع حدود مملکتله ۴۸ سنه امرار حیات
بیوردقدن صکره ۷۴ یاشنده اولدیغی حالده ۹۷۴ سنه سنده یازم دارنعم اولمشلدر
استانبولده جامع شر یغلی قر بنده مودوع خاک رجندر

﴿ اون برنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان سلیم خان ثانی ابن سلطان سلیمان خان قانونی ﴾
۹۳۰ سنه سنده تشر یف عالم شهادت بیوروب ۹۷۴ سنه سنده جالس تخت عثمانی
اوله رقی ۸ سنه اجرای حکم و سلطنت بیوردقدن صکره ۵۳ یاشنده اولدیغی حالده
۹۸۳ سنه سنده یازم دارجنان اولمشلدر ایاصوفیه جامع شر یغلی قر بنده کی مقبره
مخصوصه زنده دفن خاک رجندر

﴿ اون ایکنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان مراد خان ثالث ابن سلطان سلیم خان ثانی ﴾
۹۵۳ سنه هجر به سنده تشر یف عالم شهادت بیوروب ۹۸۳ سنه سنده جالس تخت
عثمانی اوله رقی ۲۱ سنه اجرای حکم و سلطنت بیوردقدن صکره ۵۰ یاشنده اولدیغی
حالده ۱۰۰۳ سنه سنده یازم جهان باقی اولمشلدر استانبولده ایاصوفیه جامع

شرفی جواریده می بقبره مخصوصه مودوع خالك رجندر

﴿ اون اوچنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان محمد خان ثالث ابن سلطان مراد خان ثالث ﴾
 ۹۷۴ سنه هجر به سنه تشریف عالم شهادت بیوروب ۱۰۰۳ سنه سنه جالس تخت
 عثمانی اولهرق ۹ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقدن صکره ۳۸ باشنده اولدیغی حالده
 ترك دغدغه جهان فانی بیورمشلدر ایاصوفیه جامع شرفی جواریده دفین خالك
 رجندر

﴿ اون درنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان احمد خان اول ابن سلطان محمد خان ثالث ﴾
 ۹۹۸ سنه هجر به سنه پیرایه بخش عالم وجود اولهرق ۱۰۱۲ سنه سنه تخت نشین
 سلطنت عظمی و ۱۴ سنه اجرای حکم و سلطنت بیوردقدن صکره ۲۸ باشنده
 اولدیغی حالده عازم دارعقی اولمشلدر استابولده جامع شریفعلی قربنده می
 تر به مخصوصه دفین ایله و دیعه رجعت الهیهد ایلمشلدر

﴿ اون بشنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان مصطفی خان اول ابن سلطان محمود خان ثالث ﴾
 ۱۰۰۱ سنه هجر به سنه طوغوب ۱۰۲۶ سنه سنه تخت عالی تخت عثمانی تشریف
 و اوج آیدرت کون اجرای سلطنت بیوردقدن صکره دغدغه حکومتدن فراغت
 بیورمشلدر

﴿ اون التنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان عثمان خان ثانی ابن سلطان احمد خان اول ﴾
 ۱۰۱۲ سنه سنه زیب آور مهد طلوع اولوب ۱۰۲۷ سنه سنه تخت نشین سلطنت

عظمی و ۴ سنه احیای مالک و دولتله امر ارحیات بیوردقدن صکره ۱۸ باشنده اولدیغی
 حالده شهیداً عازم دار جهان اولمشلدر پدرلی تر به سنه مودوع خالك رجندر

﴿ دفعه ثانیه ﴾

﴿ سلطان مصطفی خان اول ابن سلطان محمد خان ثالث ﴾
 دفعه ثانیه اولهرق جلوسلری ۱۰۳۱ سنه سنه تکرار فراغتلری ۱۰۳۲ سنه سنه
 وارتحالری ۱۰۴۸ سنه سنه واقع اولمشلدر
 مدت سلطنتلری ۱۶ سنه و عمر شاهانه لری ۴۸ سنه در
 آیا صوفیا جامع شرفی پیشکاهنده می تر به زنده دفین ایله و دیعه رجعت
 الهیهد ایلمشلدر

﴿ اون یدنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان مراد خان رابع ابن سلطان احمد خان اول ﴾
 ۱۱۰۸ سنه هجر به سنه طوغوب ۱۰۳۲ سنه سنه تخت عثمانی به جلوس ایله
 ۱۷ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقدن صکره ۳۱ باشنده اولدیغی حالده ۱۰۴۹
 سنه سنه عازم دارعقی اولمشلدر پدرلی تر به سنه مودوع خالك رجندر

﴿ اون سکزنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان ابراهیم خان ابن سلطان احمد خان اول ﴾
 ۱۰۲۴ سنه هجر به سنه طوغوب ۱۰۴۹ سنه سنه تخت عثمانی به جلوس ایله ۹ سنه
 اجرای حکم سلطنت بیوردقدن صکره ۳۴ باشنده اولدیغی حالده ۱۰۵۸ سنه سنه
 عازم دارعقی اولمشلدر آیا صوفیا جامع شرفی جواریده کائن عبلی سلطان
 مصطفی تر به سنه دفین ایله و دیعه رجعت الهیهد ایلمشلدر

﴿ اون طقوزنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان محمد خان رابع ابن سلطان ابراهیم خان ﴾

۱۰۵۱ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۰۵۸ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس و ۴۱ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره ۱۰۹۹ سنه سنده سلطنتدن فراغت یورهرق ۱۱۰۴ سنه سنده عازم دارچنان اولشدر استانبولده بجه قیوسنده کائن والده لری ترخان سلطان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان سلیمان خان ثانی ابن سلطان ابراهیم خان ﴾

۱۰۵۲ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۰۹۹ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله ۳ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره ۵۰ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۰۲ سنه سنده عازم دارعقی اولشدر جدلی سلطان سلیمان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان احمد خان ثانی ابن سلطان ابراهیم خان ﴾

۱۰۵۲ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۰۲ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله ۴ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره ۵۳ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۰۶ سنه سنده عازم دارنعم اولشدر جدلی سلطان سلیمان تر به سنده مودوع خاک رحمتدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان مصطفی خان ثانی ابن سلطان محمد خان رابع ﴾

۱۰۷۴ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۰۶ سنه سنده جالس تخت عثمانی و ۹ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره دغدغه سلطنتدن فراغت یورهرق بش آی صکره

عازم دارچنان اولشدر استانبولده بجه قیوسنده والده سلطان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان احمد خان ثالث ابن سلطان محمد خان رابع ﴾

۱۰۸۴ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۱۵ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله ۲۸ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره ۶۵ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۱۳ سنه سنده عازم دارنعم اولشدر استانبولده بجه قیوسنده والده سلطان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان محمود خان اول ابن سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

۱۱۰۸ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۴۳ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله ۳۵ سنه اجرای حکم سلطنت یوردقندن صکره ۶۰ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۶۸ سنه سنده ترک دغدغه جهان فانی یورمشدر استانبولده بجه قیوسنده والده سلطان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکرمنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان عثمان خان ثالث ابن سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

۱۱۱۰ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۶۸ سنه سنده زور بخش تخت عثمانی و ۳ سنه اجرای حکم سلطنتدن صکره ۵۹ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۷۱ سنه سنده تارک دغدغه جهان فانی اولشدر استانبولده بجه قیوسنده والده سلطان تر به سنده دفن ایله ودیعه رحمت الهیه ایدلشدر

﴿ یکریمی التجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان مصطفی خان ثالث ابن سلطان احمد خان ثالث ﴾

۱۱۲۹ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۷۱ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله
 ۱۶ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقندن صکره ۵۸ باشنده اولدیغی حالده ۱۱۸۷
 سنه سنده عازم دار جنان اولمشدر استانبولده لاله‌لی جامع شریفی جوارنده
 مودوع خاک رحندر

﴿ یکریمی یدنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان عبدالحمید خان اول ابن سلطان احمد خان ثالث ﴾

۱۱۳۷ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۱۸۷ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله
 ۱۶ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقندن صکره ۶۶ باشنده اولدیغی حالده ۱۲۰۳ سنه سنده
 عازم دارنعم اولمشدر استانبولده بیچیه قیوسنده مدرسه‌ری پیشکاهنده مودوع
 خاک رحندر

﴿ یکریمی سکزنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان سلیم خان ثالث ابن سلطان مصطفی خان ثالث ﴾

۱۱۷۵ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۲۰۳ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله
 ۱۲۲۲ سنه سنده سلطنتدن فراغت بیورمشدر و ۴۸ باشنده اولدیغی حالده شهیداً
 عازم کزار جنان اولمشدر مدت سلطنتی ۱۹ سنه در پدرلی تر به سنده دفن ایله
 ودیعه رحمت الهیه ایدمشدر

﴿ یکریمی طغوزنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان مصطفی خان رابع ابن سلطان عبدالحمید خان اول ﴾

۱۱۹۳ سنه هجر به سنده طوغوب ۱۲۲۲ سنه سنده تخت عثمانی به جلوس ایله

۱ سنه اجرای حکم سلطنت بیورمشدر سلطنتدن فراغ و شهیداً ارتحالری ۱۲۲۳
 سنه سنده واقع اولمشدر پدرلی تر به سنده مودوع خاک رحندر

﴿ اوتوزنجی پادشاه ﴾

﴿ محیی ملک و سلطنت خاقان یمدانی غازی سلطان محمود خان ثانی ابن سلطان
 عبدالحمید خان اول ﴾

۱۱۹۹ سنه هجر به سنده مه‌دا آرای شهود اولوب ۱۲۲۳ سنه سنده جالس تخت
 عثمانی و ۳۳ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقندن صکره ۵۵ باشنده اولدیغی حالده
 ۱۲۵۵ سنه سنده عازم جهان باقی اولمشدر استانبولده چنبرلی طاش جوارنده‌ی
 تر به مخصوصه لرنده دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدمشدر

﴿ اوتوز برنجی پادشاه ﴾

﴿ غازی سلطان عبدالحمید خان ابن سلطان محمود خان ثانی ﴾

۱۲۳۷ سنه هجر به سنده مه‌دا آرای شهود اولوب ۱۲۵۵ سنه سنده جالس تخت
 عثمانی و ۲۲ سنه اجرای حکم سلطنت بیوردقندن صکره ۴۱ باشنده اولدیغی حالده
 ۱۲۷۷ سنه سنده عازم کزار باقی اولمشدر استانبولده سلطان سلیم جامع شریفی
 جوارنده‌ی تر به مخصوصه لرنده دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدمشدر

﴿ اوتوز ایکنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان عبدالعزیز خان ابن سلطان محمود خان ثانی ﴾

۱۲۴۵ سنه سنده طوغوب ۱۲۷۷ سنه سنده جالس تخت عثمانی و ۱۶ سنه اجرای حکم
 سلطنتی بیورمشدر سلطنتدن فراغتری ۷ جاذی‌الاولی ۱۲۹۳ سنه سنده و شهیداً
 ارتحالری ۱۲ جاذی‌الاولی ۱۲۹۳ سنه سنده واقع اولمشدر پدرلی تر به سنده
 دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدمشدر

﴿ اوتوز اوچنجی پادشاه ﴾

﴿ سلطان مراد خان خامس ابن سلطان عبد المجید خان ﴾

ولادتتری ۲۵ رجب ۱۲۵۶ سنه سنده قو عبولش و ۷ جادی الاولی ۱۲۹۳ تاریخندن
اعتباراً اوج ای اوج کون سلطنتده بولوب مبتلا اولدیغی عتشدن طولانی شمره
مخلع اولشدر

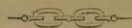
حالا
 اريکه پيرای خلافت کبرای اسلاميه و سريرارای
 سلطنت عظمای عثمانیه
 اميرالمؤمنين و خلیفۃ سید المرسلین
 السلطان ابن السلطان ابن السلطان
 النازی
 عبد الحمید خان ثانی
 ابن
 السلطان النازی عبد الحمید خان
 ادامہ سلطنته و خلد ملکہ مادامت الازمان

ولادت باهر السعادت حضرت خلافتناهی ﴿﴾

١٦ شعبان المعظم سنه ١٢٥٨

حزيران رومينك ٢ يسنه و شعبان معظمك ١٦ يسنه مصادفدر

جلوس همايون ميمنت مقرون ﴿﴾

١٩ اغستوس ١٢٩٣

سنه حالیه ده محرم الحرامك يكرمی يديسنه مصادفدر

سلطنت سنیہ تک نشان ذی شان نری

نشان امتیاز	عثمانی	مجیدی	شفقت
مرصع مدالیہ سی	مرصع برنجی ایکنجی	مرصع برنجی ایکنجی	برنجی ایکنجی
التون، کوش	او چنچی در دنجی	او چنچی در دنجی یشچی	او چنچی
امتیاز نشان	نشان عثمانی	نشان مجیدی	شفقت نشان
ولی نعمت بیعتقر پادشاہز غازی سلطان عبد الحمید خان ثانی اقدمز حضرت نرسنگ چلہ ماثر جلیہ ہما پونر نندر رتب متعددہ منقسم اویوب بالکراتون وکوش مدالیہ لری وارد قوردونک انصف طولانی یشیل نصف دیگر قرمز پدر	جنتکان سلطان عبد العزیز خان حضرت نرسنگ ایجاد کردہ عالی پدر برنجی رتبہ سنک مرصع و سیم قطعہ لرسنگ قوردونی اور طہ سی ورطہ سی یشیل وکنساری قرمز رنکدہ در	جنتکان سلطان عبد الحمید خان حضرت نرسنگ ایجاد کردہ عالی پدر برنجی رتبہ سنک مرصع و سیم قطعہ لرسنگ قوردونی اور طہ سی قرمز کنساری یشیل رنکدہ در	چلہ ماثر جلیہ حضرت پادشاہ پدر اولان اشونشان عالی طاہتہ سنایہ مخصوص اولوب برنجی ایکنجی مرصع در قوردونک اور طہ سی بیاض کنساری یشیل رنکدہ در

صنایع مدالیہ سی
ذات شوکتہ مات حضرت پادشاہینک چلہ ماثر جلیہ لردن اولوب ترقی صنایعہ خادم

اولنرہ احسان یورلمقدہ در

بلونہ مدالیہ سی

۱۲۹۴

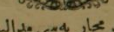
اشبو مدالیہ دخی چلہ آثار عالیہ تاجدار پندر

روسید ہجار بہ سنہ مخصوص مدالیہ

۱۲۹۴

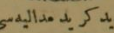
اشبو مدالیہ عصر جلیل حضرت پادشاہینک چلہ ماثر سید لردن

کرید ہجار بہ سی مدالیہ سی

۱۲۸۵

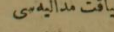
سلطان عبدالعزیز خان حضرت نرسنگ عصر جلیل رندہ احداث قلمشدر

جدید کرید مدالیہ سی

۱۳۰۷

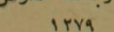
چلہ ماثر حضرت پادشاہ پندر

لیاقت مدالیہ سی

۱۳۰۸

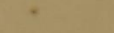
التوندن مہول اولان اشبو مدالیہ دخی آثار جلیہ جناب خلاقینا ہیدندر

قرہ طاع ہجار بہ سنہ مخصوص مدالیہ

۱۲۷۹

بودخی عصر عبدالعزیز خانیہ احداث قلمشدر

مدالیه ذی	قریم	قارص	سلسره
	۱۲۷۱	۱۲۷۲	۱۲۷۱
اشبو مدالیه عصر عبدالحمید خانیده احدات یورلشدر			
سیواستو پول بحار به سنه مخصوص مدالیه			
	۱۲۷۰		
اشبو مدالیه دخی عصر عبدالحمید خانیده احدات یورلشدر			
یوسنه بحار به سنه مخصوص مدالیه			
	۱۲۶۶		
اشبو مدالیه عصر عبدالحمید خانیده احدات قلشدر			
کردستان بحار به سنه مخصوص مدالیه			
	۱۲۶۳		
اشبو مدالیه سلطان عبدالحمید خان حضرتلر نیک جله آتار عالیله لر ننددر			
خطه بیایه بحار به سنه مخصوص مدالیه			
	۱۲۶۳		
بودخی عصر عبدالحمید خان نیک آتار جلیله سندندر			
بریه الشام و قلعه عکا مدالیه سی			
	۱۲۵۶		
عهد عبدالحمید خانیده احدات یورلشدر			
اشقودره بحار به سنه مخصوص مدالیه			
	۱۲۴۷		
چشمکسان سلطان محمود خان ثانی حضرتلر نیک عهد جلیل همایونلر نیک			
پادکار عالیسیدر			

عثمانی	مجیدی	امتیاز مدالیه سی	لیاقت مدالیه سی	کرد مدالیه سی
مرصع	مرصع	التون وکوش	التون	عتیق کوش جدیدالتون

﴿ ارکان ولایت ﴾

مأموریت	اسامی	رتبه	ردیف	معدالیه سی	کریه
مشاور	چورجی پاشا	روم ایلی بکر بکی	٢	٢	التون
مکتوبی ترکی	عزت افندی	اولی اولی	٣	٢	التون
دعتر دار	اسعد افندی	اولی ثانیسی	٣	٣	کوش
مکتوبی رومی	بقولایا پادانی	تمتاز			

مأموریت	اسامی	رتبه	ردیف	معدالیه سی
﴿ مجلس اداره ولایت ﴾				
رئیس	(والی ولایت) مشاور ولایت چورجی پاشا	روم ایلی بکر - ایکی بابیسی	٢	٢
اعضا	فیویمی زاده اسماعیل افندی	تمتاز	٣	کریه کوش
	وکیل اناسیر زاده علی حلمی افندی	»	٤	»
	علی یازیمی زاده یوسف بک	»	٣	»
	قاضیر زاده مصطفی بهجت افندی	»	»	»
	احمد بیسم افندی	»	»	»
	یوانی لونی افندی	»	٣	»
	یوکی میلونای افندی	»	٣	»
	قسطندینو پایادانی افندی	»	٣	»
	میناس زانخار پیانزی افندی	»	٣	»
	ونظورای ابراهیم افندی	»	٤	»
ترکی کاتبی	یورکی قالیاسانی افندی	ثالثه	٤	»
رومی کاتبی	محمد نبیل افندی	»	»	»
ترکی کاتبی رفیقی	یاں قره لاسی افندی	»	»	»
رومی کاتبی رفیقی	احمد آگاه افندی	»	»	»
مبعض ترکی	زانخار بیاس پرونیاسی افندی	»	»	»
مبعض رومی	»	»	»	»
﴿ ترکی مکتوبی قلمی ﴾				
مسود	قارو زاده ابراهیم فهم افندی	تمتاز	٣	٤
مسود	حلم نیر افندی	»	٤	»
خلفه اادن	علی طلعت بک	ثانیسه	٤	»
»	موسی سرری افندی	»	٤	»
ملازم	ابراهیم ، رضا ، رشید ، محمد بکر	»	»	٤ نفر

مأموریت	اسامی	رتبه	مداخذه
رومی مکتوبی قلمی			
رومی مکتوبی معاوی	انانامی سیانوذا کی افندی	مقایز	۴
محررات اجنبیه کاتبی	آفسلوس افندی	مقایز	۴
مترجم	اق الی اوغلی عورام افندی	ثانیه	۴
مترجم میبضی	مصطفی جودت افندی		
مکتوبی رومی میبضی	منولی قلابجاسکی افندی		
محا سبه ولایت			
دفتر دار معاوی	نیقولا ستوراکی افندی	مقایز	۴
میز	محمد علی افندی		۴
(واردات و مصارفات کاتبی)	حسین افندی		۰
عموم معاشات کاتبی	علی رضا افندی		۰
محررات و رسوم منصفه کاتبی	محمد علی بک		۰
اوراق عقیده	فخری افندی		۰
میبض	اکل افندی		
رومی باش کاتبی	منولی انکلیزی افندی		
معاوی	آندره ناستفایزی افندی		
تخریبات قومسیوی	سیرو پاندراس افندی		
مجا سبه اوا			
باش کاتب	قازرزاده مصطفی کاظم افندی	ثانیه	۴
(واردات و مصارفات کاتبی)	حسام الدین افندی		
استحقاقی کاتبی	جعفر افندی		
عقار و رقوم	مختار افندی		
اعشار	علی بک		
مترجم	یانی مالطاسکی افندی		
صندوق امینی	حسین افندی		
کاتبی	قازرزاده علی بک		۴

مأموریت	اسامی	رتبه	مداخذه
ترکی اوراق اوطه سی			
مدیر	امین بک	مقایز	۴
معاوی	قازرزاده محمد نسیم افندی	ثانیه	
رومی اوراق اوطه سی			
مدیر	انطونی منه بندی افندی		۴
معاوی	منولی پروتیا کیس افندی		
ترجم احوال قومسیوی			
ترکی کاتبی	حقی بک		
رومی	بورکی نیقولا بندی افندی		
دائرة عدلیه			
محکمه استیفاف			
رئیس	نیقولا ستراوذا کی افندی	مقایز	۳
اعضا	محمد جودت بک		
	بطیناسکی محمد عطف افندی	ثانیه	
باش مدعی عمومی	پورکی ستواووزی افندی	ثانیه	۴
	پنا یوپی تازوذا کیس افندی	ثانیه	
اینکچی	جدی افندی		
ترکی باش کاتبی	یانی قریاری افندی	ثانیه	
رومی	لامی افندی		
ترکی کاتب معاوی	انکاسوس انکلیزی افندی		
رومی	حسن افندی		
ضبط کاتبی	وانکاسوس پروه لاسکی افندی		
	اجد افندی		
	حیدر افندی زاده حسن محمدین افندی		
	حسن زکی افندی		
میبض	مصطفی افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		موجیبی ابراهیم افندی	(مدعی عمومی ترکی کاتبی)
		ذیمتری داراچیاناک	» رومی «
		قونداچیاکی حسین افندی	مباشتر
صلحیه مجلیدی			
	مدرس	یوانی قونداذاکی افندی	رئیس
		رهرزاده علی رمزی افندی	اعضا
		پورکی فولاسکی افندی	»
		قیوجیمی زاده حسن شکری بک	ترکی کاتبی
		ذیمتری قاریبداکی افندی	» رومی «
		شعیق زاده مصطفی افندی	ترکی کاتب معاوی
		حار یذیموس قاناک افندی	» رومی «
		عبدالبدیع زاده علی افندی	ضبط کتبه سی
		پورکی غاروذاکی افندی	»
		ستائی حاجیداک افندی	مباشتر
استتلاق دائره سی			
کرید کوش		احمد نسیمی افندی	مستطلق
		مراداک محمد ضیا افندی	کاتب ترکی
		استفانوس خالاراک افندی	» رومی «
متاقع وژاندارما تقاعد صندوقلری			
کرید کوش	۳	عثمان افندی	مدیر
	۴	نیولامیچوناک افندی	» معاونی «
		فاضل افندی	ترکی کاتبی
		نیقولا ماوراکیس افندی	» رومی کاتبی «
		شریف بک	(کاتب رفیق)
		پورکی ستفانیدیس افندی	» وسندقی امینی «
اشبو ایکی صندوق عینی هیئت طرفندن اداره اولونقدهدر			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		فورناراک حسن محسن افندی	ضبط کاتبی
		قسطندینو قونداچیاکی افندی	»
		پورکی تیریراک افندی	»
		اندونی یاولاسکی افندی	»
		نیقولا قسیرا افندی	»
		اسماعیل وحیی افندی	(مدعی عمومی ترکی کاتبی)
		میخاییل پاپازاک افندی	» رومی «
		بلال افندی	میض
		ذیمتری اندونفاکی افندی	»
		پورکی چانقارولوس افندی	مباشتر
محکمه بدایت			
امتیاز و کرید کوش	۴	حسین جودت افندی	رئیس
		احمد ذهنی افندی	اعضا
		منوئل سیرازاک افندی	
		نیقولا بستولاسکی افندی	مدعی عمومی
		میخاییل حضراکی افندی	اجرا مأموری
		علی رضا افندی	ترکی کاتبی
		پولیدمرو باباذهروس افندی	» رومی «
		ابراهیم فوزی افندی	ضبط کتبه سی
		سوده بکرزاده محمدخلوصی افندی	»
		پوزوزاده مصطفی افندی	»
		اسماعیل بک	»
		انانادی بابا قافا افندی	»
		قسطنی نستراکی افندی	»
		پورکی حاجی آنکلایکی افندی	»
		منوئل زانخار بوذاکی افندی	»

مأموریت	اسامی	رتبه	مداخذه
مطبعه ولایت			
مدیر	اندونی مارقالدونی		
سر مرتب	سلیمان صبری افندی		
مصحح	حسن مدحت افندی		
برنجی معاون	مصطفی قهپی افندی		
اینکچی	اجد فوزی افندی		
اوچچی	اجد بدیع افندی		
پاصه چی	اسماعیل مدحت افندی		
مرکچی	اجد سالم افندی		
	حاجی سلیمان		
سر مرتب برومی	نعمتو قلی آپوستولانی افندی		
مصحح	یانی پرو قلی افندی		
برنجی معاون	ماوسو مانو صاکی افندی		
اینکچی	یانی قار بنداکی افندی		
اوچچی	نیقولا مارانقو ذاک		
پاصه چی	اسپرو قولاکی		
مرکچی	از یستومنه نی قسیر و خاکی		
موزع	نیقولا اناساساکی		
رسومات اداره سی			
ناظر	ابراهیم عرفی افندی	اولی نایبی	۳
مفتش	محمد شا کر افندی	نایبه	کرید کوش
ناظر معاون	استاورو ذی افندی	خامسه	۴
محاسبه باشکاتی	علی شفیق افندی	خامسه	
تحریرات	حسین رضا افندی	خامسه	
محاسبه رفیقی	عصمت بک	خامسه	
	ابراهیم چلیبی افندی		
	اسماعیل رحیمی افندی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مداخذه
صندوق امینی	حکمتی افندی		
استامپور	نیقولا افندی		
(منفستو مأموری و مترجم)	نیقولا پایالتسی افندی		
(انبار و انشیای عینده مأموری)	ادهم افندی		
نذکره تجرری	چجال افندی		
دبون عمومی اداره سی			
مدیر	محمد رؤف بک	تمت-ایز	
مفتیش	ژوزف افندی		
محاسبه باشکاتی	حسین شناسی افندی	رابعه	
تحریرات	اجد طاهر افندی	»	
محاسبه رفیقی	علی رضا افندی	»	○
تحریرات	عمر فاروق افندی	»	○
صندوق امینی	ابراهیم قوؤد بک	»	○
طوز کاتبی	حسین شانی افندی	»	○
توتون بصری	حسین افندی	»	○
تلفراف و پوسته دائره سی			
مدیر	مصطفی افندی	نایبه	کرید کوش
تخاربه مأموری	رشدی افندی	»	○
پوسته	استیان افندی	»	○
قرائنه دائره سی			
طیب وقت	سیکونند هام بورخ افندی		
کاتب	سلیمان حقی افندی		
یاز بیچی	موسیو ذیموسنی قره چه		
در غاردیان	سلیمان رسنم اغا		
»	نسیمی اغا		
»	رجب محمد اغا		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
معارف اسلامیة			
کریدکوش	۳	متناز	رئیس قارون زاده ابراهیم مهم افندی مکتوبی ولایت عزت افندی
التون	۲	اولی اولی	
کریدکوش	۴	ثانیه	اعضا نعم بکرزاده حسین بک بدری بکرزاده ابراهیم ام بک قارون زاده مصطفی کاظم افندی فغوری زاده نسیمی افندی سرورزاده ابراهیم زکی بک غراندای شیر بک ملقبو زاده امین بک
	۴	ثانیه	
	۴	ثالثه	
		رابعه	
معارف خرسقیایه			
کریدکوش	۴		رئیس پستقو پوس نیکفوروس افندی پورکی فومی افندی
			اعضا ستفانوس پساووندا کیس افندی متولیس انکلیدیس افندی
اسلام ایتم و اوقاف دائرهمی			
کریدکوش	۳	ازمیر باهسی	حاکم الشرع مفتی بلده شیخ المشایخ عثمان افندی
	۴		
		ثانیه	رئیس عزت افندی قارون زاده نجیب افندی ونظورزاده حسن بک قارون زاده بکر صدقی افندی رستم افندی عمر افندی مصطفی اشرف افندی

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		شیخ ادهم افندی محمد امین افندی حاجی مصطفی انا	صندوق امینی مباشر »
اوقاف قلمی			
		اسکو بدنه زاده علی عرفی افندی صالح آغاز زاده بلال واجد افندی شمسی ده زاده حسن حسنی افندی روقالاکی نصرت افندی محمد حباتی افندی	باش کاتب » معاون (جایی و مصرف مأموری) جایی
ایتم قلمی			
		حاجی اجد اوغلو محمود افندی بیراقدار کی مصطفی ثانی افندی عبدالعزیز افندی درویش افندی فائق افندی طاهر افندی موسی انا	مدیر باش کاتب » مقید تخصیص دار مباشر
خرسقیان ذموی پروندیسی			
کریدکوش	۴	پستقو پوس نیکفوروس افندی وارڈیس یاناقای افندی نیقولا ماورو ذمیرا کیس افندی پورکی ماری افندی متولی ستاوریدیس افندی	رئیس اعضا » صندوق امینی کاتب
بلدیہ دائرهمی			
کریدکوش	۴	قاسم زاده محمد بک یانی پولودای افندی	مدیر » معاون

امرا و ضابطان عسکر به

مدالیه	پستی	رتبه	اسم	مأموریت
			مأمور آقای حلیم فهم افندی تیولون بقولای افندی بیاضاکی ابراهیم شوکت افندی حاجی ابراهیم افندی پوری لادینتی افندی	ترکی باش کاتبی رومی صندوق امینی تخصیصدار »
خانه ناحیه مجلسی				
			یانی آغا بابا ذاک افندی ونطور زاده محمد بک ساعتچی زاده سلیم افندی قاور زاده عبدالعزیز بک حسن شرف اوغلی بدری افندی تیولامو اچو افندی پولینجرونی افیشاکی افندی شو دوس و انکلیو الکسیو افندی	رئیس رئیس ثانی اعضا » » » » »

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
فرقه عسکریه شاهانه			
کر بد فرقه دائمه قوماندانی	حسن تحسین پاشا	فریق	۱ ۱
کر بد فرقه دائمه ارکان حربیه دارهسی			
ارکان حربیه ریشی	محمد شکری بك	میرالای	۳
» ماموری	حسن صبری بك	قائم مقام	۳
» ملحق	حسن فهمی افندی	نظوبچی بوزباشی	۴
اداره عسکریه			
رئیس	احمد شوقی بك	میرالای	۴ ۴
معاونی	نوری افندی	یکباشی	۵
اداره ضابطی	حاجی عزت افندی	الای امینی	۵
»	سعدالدین افندی	قول اغاسی	۵
»	حسن افندی	»	»
»	راغب افندی	»	»
محاسبه باشکاتب (معاونی)	ابراهیم افندی	الای کاتبی	۵
اداره کاتبی	»	طابور کاتبی	»
»	»	»	»
»	شکری	»	»
»	اسماعیل	»	»
»	حاجی احمد افندی	بوز باشی	»
اداره مستخدم	محمد	»	»
کر بد فرقه سنده مستخدم امرا			
قدیده جیبی قوماندانی	حسن تحسین بك	میرالای	۲
سابق اداره امینی	ادم بك	قائم مقامی	»
۳۵ نجی الای	رشید بك	»	»

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
سوقبات ریشی	علی بك	قائم مقامی	»
التمش برنجی الای ارکانی			
امتیاز کوش والتون کر بد التون کر بد کر بد کوش	میرالای قائم مقام الای امینی ملازم ثانی بوز باشی	حسین حسنی بك علی رضابك محمد عالم افندی جدی افندی محمد اغا عزیز اغا	۴ ۴ » » »
التمش برنجی الایک برنجی طابوری			
طابور ارکانی	یوسف جبیل افندی	یکباشی	»
»	محمد افندی	قول اغاسی	»
»	علی لطفی افندی	الای مفتیسی	»
»	محمد زهدی افندی	الای کاتبی (طابور کاتبی معاونی)	»
»	علی افندی	بوز باشی	»
برنجی بلوک	مصطفی افندی	»	»
اوچنجی بلوک	خلیل افندی	»	»
در دنجی بلوک	فائق افندی	ملازم اول	»
برنجی بلوک	عثمان افندی	»	»
ایکنجی بلوک	علی افندی	»	»
اوچنجی بلوک	غالب افندی	»	»
در دنجی بلوک	اسماعیل اغا	ملازم ثانی	»
برنجی بلوک	اسحاق افندی	»	»
»	امین افندی	»	»
ایکنجی بلوک	اسماعیل وصفی افندی	»	»
»	علی رضا افندی	»	»

مأ موریت	اسامی	رتبه	مداایه
اوچنجی بلوک	اجدانانا	ملازم نانی	کریدکوش
»	مصطفی افندی	»	»
دردنجی	مصطفی انا	»	»
»	محمد افندی	»	»
اجزاجی	سمید افندی	»	»
تیارچی	علی افندی	»	»
تفنگچی	حاجی عثمان انا	»	»

التمش برنجی الایک ایکنجی طاوری

مأ موریت	اسامی	رتبه	مداایه
طاورارکانی	رؤت افندی	بیکباشی	کریدکوش
»	محمد جاو پدیک	قول انا	»
»	بکر صدقی افندی	طاورارکانی	»
»	محمد افندی	طاورامامی	»
»	توسین افندی	طاورارکانی معاوی	»
برنجی بلوک	مصطفی افندی	یوز باشی	»
ایکنجی بلوک	محمد انا	»	»
اوچنجی	عثمان انا	»	»
دردنجی	رضا افندی	»	»
برنجی	بکر انا	»	»
ایکنجی	حاجی ابراهیم انا	ملازم اول	»
اوچنجی	نظیف افندی	»	»
دردنجی	سایان شوکت افندی	»	»
برنجی	محمد علی افندی	»	»
»	نهمان افندی	ملازم نانی	»
ایکنجی	حافظ حسین افندی	»	»
»	صادق افندی	»	»
اوچنجی	اسماعیل حق افندی	»	»
دردنجی بلوک	حسینی افندی	»	»

امتیاز کریدکوش: کریدکوش بلو نه کریدکوش

مأ موریت	اسامی	رتبه	مداایه
دردنجی بلوک	شریف افندی	ملازم نانی	کریدکوش
طیب	آورام فائل افندی	بیکباشی	کریدالتون
اجزاجی	ابراهیم افندی	»	کریدکوش
جراح	حاجی صالح افندی	»	»
تفنگچی	محمد افندی	»	فربرکریدکوش

التمش برنجی الایک اوچنجی طاوری

مأ موریت	اسامی	رتبه	مداایه
طاورارکانی	حسین بک	بیکباشی	کریدالتون
»	درویش افندی	قول انا	کریدکوش
»	خلیل افندی	طاورارکانی	»
»	محمد افندی	طاورامامی	»
»	عثمان افندی	(طاورارکانی معاوی)	»
برنجی بلوک	علی افندی	یوز باشی	»
ایکنجی	عثمان سری افندی	»	»
اوچنجی	عثمان انا	»	»
دردنجی	عزیز افندی	»	»
برنجی	عمر افندی	ملازم اول	»
ایکنجی	علی رضا افندی	»	»
اوچنجی	سلیمان انا	»	»
دردنجی	عثمان انا	»	»
برنجی	اسماعیل حق افندی	ملازم نانی	»
»	محمد ادیب افندی	»	»
ایکنجی	مصطفی انا	»	»
»	محمد افندی	»	»
اوچنجی	اجرا افندی	»	»
»	صائب افندی	»	»
دردنجی	اجرا افندی	»	»

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
دردنجی	مصطفی افندی	ملازم ثانی	کریدکوش
طیب	مؤسس افندی	قول اغاسی	»
جراح	محمدحسن افندی	»	»
اجزاجی	ذکر یا افندی	»	»
تفنگچی	اسماعیل اوسته	»	»
التمش برنجی الایک دردنجی طاہوری			
برنجی بلوک	علی عادل افندی	یکباشی	»
اوچنجی	محمد ذوالفقار افندی	قول اغاسی	»
دردنجی	خلیل شرف افندی	طاہور کانی	»
برنجی	حاجی حسن فہمی افندی	طاہور اماسی	»
ایکنجی	محمدانا	یوز باشی	»
اوچنجی	علی انا	»	»
دردنجی	محمد افندی	»	»
برنجی	محمد صالح افندی	ملازم اول	»
ایکنجی	مصطفی انا	»	»
اوچنجی	عثمان انا	»	»
دردنجی	اجدانا	»	»
برنجی	موسی افندی	ملازم ثانی	»
ایکنجی	حسن محمدافندی	»	»
ایکنجی	عثمان افندی	»	»
اوچنجی	سعدالدین افندی	»	»
اوچنجی	اجد افندی	»	»
دردنجی	حاجی محمد افندی	»	»
طیب	صادق افندی	یکباشی	»
اجزاجی	علی اسماعیل افندی	یوز باشی	»
جراح	اجد نوری افندی	»	»
تفنگچی	فورتش انا	»	»

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
التمش ایکنجی الایک امراورکانی			
سجقدار	سلیمان جلال الدین بک	میرالای	التون کرید
»	شوقی بک	قائم مقام	»
»	شوکت افندی	الای امینی	کریدکوش
»	حسین افندی	ملازم ثانی	»
التمش ایکنجی الایک برنجی طاہوری			
طاہور ارکانی	اجد انا	قول اغاسی	کریدکوش
»	صالح افندی	الای مفتیسی	»
»	محمد امین افندی	کاتب معاونی	»
برنجی بلوک	بیرام انا	یوز باشی	»
ایکنجی	محمد امین افندی	»	»
اوچنجی	حسن افندی	»	»
دردنجی	رجب افندی	»	»
برنجی	محمد رفعت افندی	ملازم اول	»
اوچنجی	علی انا	»	»
دردنجی	کامل افندی	»	»
برنجی	بعقوب افندی	ملازم ثانی	»
»	ابراہیم افندی	»	»
ایکنجی	نجیب انا	»	»
»	سلیمان افندی	»	»
»	محمد افندی	»	»
»	اجد افندی	»	»
دردنجی	عثمان افندی	»	»
»	اجد انا	»	»
طیب	البرت افندی	یوز باشی	»
اجزاجی	کانم افندی	»	»
جراح	ابراہیم افندی	»	»
تفنگچی	محمد انا	»	»

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
التمش ایکنجی الایک ایکنجی طاووری				
	محمد شوقی افندی	بیکباشی	۴	التون کرید
	جلال افندی	قول انامی		کوش کرید
	خلوصی افندی	طاوور کاتبی		
	حسین افندی	طاوور امامی		
	امین افندی	« کاتبی معاونی		
برنجی بلوک	آکاه افندی	بوز باشی		
ایکنجی	بکر افندی	»	۵	
اوچنجی	عبدالقادر افندی	»		
دردنجی	علی انا	»		
برنجی	عبداه افندی	ملازم اول	۵	
ایکنجی	ابراهیم افندی	»		
اوچنجی	حسین افندی	»		
دردنجی	مصطفی افندی	»		
برنجی	حسن افندی	ملازم ثانی		
	حسن محمدین افندی	»		
ایکنجی	سعید افندی	»	۵	
	عبداه افندی	»		
	خلیل افندی	»		
اوچنجی	محمد انا	»		
	جازم افندی	»		
دردنجی	قدری افندی	»		
	احمد افندی	»		
جراح	صالح افندی	»		
تفنگچی				
خاصه الای ۲ طاوور ۲				
طاوور ارکانی	جمال افندی	بیکباشی	۵	
»	واحد افندی	قول انامی	۴	

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
طاوور ارکانی	مصطفی ایب افندی	طاوور کاتبی	۵	
»	حسن خسینی افندی	طاوور امامی		
»	فیضی افندی	کاتب معاونی		
برنجی بلوک	ابراهیم افندی	بوز باشی		
ایکنجی	مصطفی افندی	»		
اوچنجی	مصطفی انا	»		
دردنجی	صالح افندی	»		
برنجی	احمد افندی	ملازم اول		
ایکنجی	اسماعیل انا	»		
اوچنجی	کریم افندی	»		
دردنجی	طاهر انا	»		
برنجی	احمد انا	ملازم ثانی	۴	۱ روسیه
	سعید افندی	»		
ایکنجی	سلیمان افندی	»		
	رضا افندی	»		
	علی انا	»		
اوچنجی	حسین افندی	»		
دردنجی	مصطفی افندی	»		
	اسماعیل حق افندی	بیکباشی		
طیب	محمد افندی	»		
اجراحی	محمد افندی	»		۱ روسیه
جراح	مصطفی افندی	»		
تفنگچی	امرا انا	»		۱ کریدور روسیه
اوتوز بشنجی الای ایکنجی طاوور				
محمد حلی افندی	بیکباشی			التون کرید
شکری افندی	قول انامی			۲ قلعه کریدکوش
حاجی بیچیت افندی	طاوور کاتبی			
محمد افندی	طاوور امامی			کریدکوش
احمد افندی	کاتب معاونی			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
کریدکوش	یوزباشی	رشیدانا	اینگچی بلوک
»	»	حاجی عطاء الدین افندی	اوچنجی »
»	»	رشیدافندی	دردبلوک »
»	»	محمدافندی	برنجی »
»	ملازم اول	حافظ حسین افندی	اینگچی »
»	»	علی افندی	اوچنجی »
»	»	اجدانانا	دردنجی »
»	ملازم ثانی	عبدالمطیب افندی	برنجی »
»	»	محمدافندی	»
»	»	عبداه افندی	اینگچی »
(بلونه و صریبه و کریدکوش)	»	محمدافندی	»
کریدکوش	»	اجدانانا	اوچنجی »
»	»	محمدانا	»
»	»	محمدخادافندی	دردنجی »
»	»	اجد افندی	»
»	»	مار بن قلیو افندی	اجزاجی »
»	»	علی افندی	جراح »
»	»	محمد اوسته	تفنگچی »
اوتوز بشنجی الایک اوچنجی طاوری			
التون کرید	۴	محمد امین افندی	برنجی بلوک
کریدکوش	»	محمدانا	اینگچی »
»	»	اجدجدی افندی	اوچنجی »
»	»	نعمان افندی	دردنجی »
کریدکوش	»	سعدالدین انا	برنجی بلوک
»	»	قاسم افندی	اینگچی »
»	»	راشد افندی	اوچنجی »
»	»	سیدوانا	دردنجی »

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
کریدکوش	ملازم اول	الساس انا	برنجی بلوک
»	»	عمر انا	اوچنجی »
»	»	عمر لطفی افندی	دردنجی »
»	ملازم ثانی	شکری »	برنجی »
»	»	رشید »	»
»	»	احمد »	اینگچی »
»	»	محمد »	»
»	»	عبداه »	اوچنجی »
»	»	رفعت »	»
»	»	علی »	دردنجی »
»	»	ثابت »	»
»	»	محمد کاتم »	طیب »
»	بور باشی	اجد حلی »	اجزاجی »
»	»	مصطفی مظهر افندی	جراح »
اوتوزالتنجی الای اوچنجی طاور			
کریدکوش	یکباشی	عثمان انا	برنجی بلوک
»	قول انامی	جاوید افندی	اینگچی »
»	طاور کاتبی	مصطفی رحیمی افندی	اوچنجی »
»	طاور امامی	محمد رشید افندی	دردنجی »
»	(طاور کاتب معارف)	محمد طاهر »	»
»	یوزباشی	محمد صائب »	برنجی بلوک
»	»	طقسسان »	اینگچی »
»	»	حسن »	اوچنجی »
»	»	محمد انا »	دردنجی »
»	ملازم اول	اجد شوقی افندی	برنجی »
»	»	علی انا »	اینگچی »
»	»	محمد انا »	اوچنجی »

مأموریت	اسامی	رتبه	م.ا. س.ا.	م.ا. س.ا.	مدالیه
برنجی بلوک	محمد توفیق افندی	ملازم ثانی			استیاز کوش (وکوش کرید کوش کرید
برنجی بلوک	نظیف افندی	»			
ایکنجی بلوک	مصطفی انا	»			
ایکنجی بلوک	نظمی افندی	»			کوش کرید
اوچنجی بلوک	عمر افندی	»			»
»	صالح افندی	»			»
دردنجی بلوک	عبد جمید انا	»			بلونه کرید کوش
دردنجی بلوک	اجد انا	»			»
ملیب	سکوتی افندی	قول اناسی			»
اجزاجی	صفوقی افندی	»			کوش کرید
تفنگچی	خلیل اوسته	»			»
او توز سکرنجی الای ایکنجی طاوور					
برنجی بلوک	نوری افندی	یکباشی			کوش کرید
ایکنجی	علی افندی	قول اناسی			»
اوچنجی	محمد ذکی افندی	طاوور کاتبی			بلونه کرید کوش
دردنجی	محمد انیس افندی	طاوور امامی			کوش کرید
»	حسن افندی	کاتب معاوی			»
»	حافظ حسن افندی	یوز باشی			»
»	محمد افندی	»			»
»	محمد نوری افندی	»			»
»	حسن افندی	»			»
»	عبد القادر انا	ملازم اول			»
»	اجد انا	»			»
»	اجد انا	»			»
»	اجد انا	»			»
»	محمد افندی	ملازم ثانی			»
»	یحیی افندی	»			»

مأموریت	اسامی	رتبه	م.ا. س.ا.	م.ا. س.ا.	مدالیه
ایکنجی بلوک	اجد انا	ملازم ثانی			کرید کوش
اوچنجی	عثمان حلی افندی	»			بلونه و صریه
طیب	توفیق افندی	یوز باشی			»
اجزاجی	روین افندی	»			»
جراح	اجد حلی افندی	»			کرید کوش
تفنگچی	محمد انا	»			»
طو پیجی جبل طاوور یتک امرا و ضابطانی					
حلی افندی	ابراهیم افندی	یکباشی			کرید کوش
صالح خیماتی افندی	مصطفی انا	صاحف قول اناسی	۴		»
برنجی بلوک	شهاب افندی	طاوور کاتبی	»	۴	»
ایکنجی بلوک	بکر انا	یوز باشی	»	»	»
اوچنجی	خلیل انا	»	»	»	»
دردنجی	محمد زینل انا	ملازم اول	»	»	قره طایغ و کوش
برنجی	حسن انا	»	»	»	کرید و بوسنه
چخانه چی	محمد افندی	»	»	»	کوش کرید
ایکنجی	محمد افندی	»	»	»	»
اوچنجی	محمد صفوت افندی	»	»	»	»
دردنجی	محمد انا	»	»	»	بلونه
اچقندن	حلی افندی	»	»	»	»
برنجی	عبد القناح انا	ملازم ثانی	»	»	کرید کوش
»	رضا افندی	»	»	»	»
ایکنجی	رائف افندی	»	»	»	»
اوچنجی	محمد افندی	»	»	»	»
»	محمد انا	»	»	»	»
»	علی افندی	»	»	»	»
دردنجی بلوک	مصطفی افندی	»	»	»	»

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
طبيب	سعید افندی	یوز باشی		کرید کوش
اجزاجی	مصطفی شکر افندی			»
جراح	محمد شرف افندی			»

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
طوپخانه عامره به منسوب جزائر بحر سفید قلاعی طوپچی				
ایکنجی الایی				
طوپچی قوماندانی	مصطفی فوزی باشا	میرلوا	۲	التون کرید ساستره
	محمد توفیق بك	قائم مقام	۴	و عموم قره طاغ
	ابراهم افندی	الای امینی	۴	التون کرید
	مصطفی افندی	الای کاسی		امتیاز کوش
				کرید کوش
برنجی طاہور				
	احمد افندی	سیکاشی	۴	کرید التون
	توفیق افندی	قول انامی	۵	کرید کوش
	محمد انور افندی	طاہور کانی	۴	»
	مصطفی افندی	طاہور امامی		»
	حسین افندی	یوز باشی	۵	»
	محمد افندی	»		۲ قطعه کرید کوش
	داود انان	»		کرید کوش
	عثمان افندی	ملازم اول		»
	اسلام انان	»		۲ قطعه کرید کوش
	علی افندی	»		»
	خورشید افندی	ملازم ثانی		کرید کوش
	شرف انان	»		»
	درویش انان	»		»
	جدی افندی	»		»
	محمد انان	»		»
	مرتضی افندی	»		»
	عبدالله افندی	»		»
	حسین انان	»		۲ قطعه کرید کوش
	مصطفی انان	»		کرید کوش

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
قاجار	علی افندی		
ایکنجی طاہور			
برنجی بلوک	حاجی حسن انا	یکباشی	(قریم و بلوہ و کرید و انکلترہ)
ایکنجی	سلیمان افندی	قول اناسی	کرید کوش
اوچنجی	احمد افندی	طاہور کاتبی	(یکی قطعہ کرید کوش)
برنجی	مصطفی افندی	طاہور امامی	کرید کوش
ایکنجی	علی انا	پوز باشی	(ایکی قطعہ کرید کوش)
اوچنجی	صادق افندی	»	»
برنجی	حافظ حسن افندی	»	»
ایکنجی	علی انا	ملازم اول	»
اوچنجی	شوقی افندی	»	»
برنجی	مصطفی افندی	»	»
ایکنجی	فیضی افندی	ملازم ثانی	کرید کوش
»	محمد علی افندی	»	»
»	محمد انا	»	»
»	یوسف افندی	»	»
»	نجاتی افندی	»	»
»	بسیم افندی	»	»
»	عمر افندی	»	»
»	محمد افندی	»	»
سر سرتورجی	محمد انا		(قرہ طاع و افتخار عمومی)
سر سرتورجی	ابراہیم انا		کرید کوش
قاجار	سلم افندی		
در دنجی طاہور			
مصطفی افندی	یکباشی		

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
حسن بک	حسن بک	قول اناسی	
مخلدر	محمد کامل افندی	طاہور کاتبی	
برنجی بلوک	شکری افندی	پوز باشی	
ایکنجی	رائف افندی	»	
اوچنجی	نوری افندی	»	
برنجی	رضا افندی	ملازم اول	
ایکنجی	عثمان افندی	»	
اوچنجی	مصطفی افندی	»	
برنجی	اسماعیل افندی	ملازم ثانی	
»	عثمان افندی	»	
ایکنجی	احمد افندی	»	
»	حسی افندی	»	
اوچنجی	ابراہیم افندی	»	
»	عمر افندی	»	
طیب	علی افندی	قول اناسی	
جراح	امین افندی		
سر سرتورجی	عمر انا		
»	شعبان انا		
قاجار چیچانہ جی	علی انا		
کرید استحکام قومسیونی ہیڈی			
رئیس	ابراہیم بک	میر الای	کرستان قرہ
اعضا	مصطفی بک	فائمہ قام	طاع افتخار
»	حاجی حسن افندی	الای امینی	کرید التون
»	رائف افندی	قول اناسی	»
»	زی افندی	ملازم اول	»

مأموریت	اسامی	رتبه	مذایبه
سوده ایلیاتی تورپدو ضابطاتی			
عابد افندی	بیاده ملازم اول		کرید کوش
غالب افندی	طوبچی ملازم ثانی		
سواری اوچبچی الایک امرا و ضابطاتی			
ولی الدین افندی	قول انامی	۵	کرید کوش
حافظ اسماعیل افندی	کاتب ثانی	۵	
احمد حلی افندی	امام ثانی	۵	
قدری افندی	یوز باشی	۵	
محمد فخری افندی	وکیل	۵	
علی افندی	یوز باشی	۵	
حسن انا	وکیل	۵	
علی انا	ملازم اول	۵	
محمد قانی افندی			
مصطفی افندی			
رستم افندی		۴	
محمد افندی	ملازم ثانی	۵	
عثمان افندی			
سداد افندی			
محمد افندی			
فخری افندی	قول انامی	۵	
عثمان نوری افندی		۴	
نائل افندی	یوز باشی	۵	
زکائی افندی			
مرکز خسته خانه سنک امرا و ضابطاتی			
سر طبیب	احمد عوفی بک		
طبیب اول	کامل افندی		
طبیب ثانی	مصطفی خلوصی افندی		الکون کرید
	میرالای		
	بیکباشی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مذایبه
طبیب	جلال افندی	یوز باشی	کرید کوش
طبیب	محمد زکی افندی	»	»
»	فواد افندی	»	»
سر اجزاجی	احمد عباد افندی	بیکباشی	۴
اجزاجی ثانی	حفظی افندی		
اجزاجی	قاسم افندی		
»	کامل افندی		
»	عثمان افندی		
»	احمد جدی افندی		
جراح اول	حقی افندی		
جراح ثانی	عزت افندی		
جراح	مصطفی سامی افندی		
»	صالح افندی		
امام	عمر افندی		
کاتب اول	مصطفی ذکری افندی		
کاتب ثانی	محمد ندیم افندی		
تیمارچی	محمد سلیمان افندی		
»	سلیمان فهیمی افندی		
»	محمد صالح افندی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مداایه
﴿ مأمورین بحریه ﴾			
(مقام قوماندانی)			
بحر سفید فیلیپی قوماندان وکیل	حسنی بك	قائم مقام	۴ امتیاز کوش و کرید التون مدالیه سی
﴿ بحر برات قلی ﴾			
بحر سفید فیلیپی بحر برات کابی	بکر صدقی افندی	فرقتین کابی	کرید کوش
﴿ محاسبه قلی ﴾			
بحر سفید فیلیپی وسوده ترسانه سی محاسبه مأموری	حاجی قدری افندی	قالیون کابی	کرید کوش
معاونی صندوق امینی تحصیل مأموری انبار محاسبه مأموری	علی افندی اسماعیل افندی اسماعیل افندی اجداد افندی	فرقتین قالیون قروت	کرید کوش
﴿ تیر کوکرته ﴾			
ترسانه مأموری تیر کوکرته پوزباشی قشله کابی محافظه مأموری	اجد قبودان توفیق افندی مصطفی افندی محمد رفعت افندی عثمان افندی	اعاقول انامی پوزباشی فرقتین کابی ملازم اول	کرید کوش تعلیضیه و کرید کوش کرید کوش
﴿ مرکز شسته خانه سی ﴾			
سر طیب طیب نانی مدیر کاتب	محمد علی افندی روین افندی محمد قبودان عادل افندی	یکباشی قول نانی بریق کابی	۴ اوسترا ۲ فرانسو زوزف کرید کوش کرید کوش

مأموریت	اسامی	رتبه	مداایه
جراح اجزاجی معاونی	رحمان افندی اجداد افندی یانی افندی	قول نانی ملازم نانی بریق کابی	کرید کوش
﴿ انشایه داره سی ﴾			
انشات مأموری کابی مرآتقوز اوسته سی	نوری افندی حسن افندی عارف افندی مصطفی قلغه اجد واسیل	قول نانی ملازم نانی بریق کابی	کرید کوش
﴿ فابریقه همایونلر ﴾			
فابریقه لمدری قرغنجی باشی فابریقه لمدیر معاری تیورجی باشی دو کچی قالیچی اوسته فابریقه لمدیرده تسویه سی قرغنجی اوسته سی تیورجی	ادهم افندی محمد نانا اجدر مرزی افندی علی افندی ابراهیم افندی ضیا افندی رضا افندی بکر اوسته ابراهیم اوسته	ساغقول انامی قول نانی پوزباشی ملازم اول	کرید کوش صنایع و کرید کرید کوش
﴿ نازعین زفرونی ﴾			
مأموری کابی	حسن افندی محمد توری افندی	ملازم اول فرقتین کابی	کرید کوش

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
﴿ سوده ترسانه سنده بولتان قار بقدرک عدی ﴾			
مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
مراقوزخانه	قالب خانه	قرغانخانه	تسو به خانه
عدد	عدد	عدد	عدد
۱	۱	۱	۱
اره خانه	د کرمن	دو کجخانه	تیورخانه
عدد	عدد	عدد	عدد
۱	۱	۱	۱

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
﴿ ژاندرما امراض ابطالی ﴾			
مدالیه <td>رتبه <td>اسامی <td>مأموریت</td> </td></td>	رتبه <td>اسامی <td>مأموریت</td> </td>	اسامی <td>مأموریت</td>	مأموریت
کریدعتیق کون	۳	کور بیجه لی امین بک	قوماندان
جدیدان تون	۲	محمد افندی	اداره امینی
کرید کوش	۵	نورکی ملازماکی افندی	سیار مفتشی
		یکباشی	
﴿ برنجی حایه طاووزی ﴾			
مدالیه <td>رتبه <td>اسامی <td>مأموریت</td> </td></td>	رتبه <td>اسامی <td>مأموریت</td> </td>	اسامی <td>مأموریت</td>	مأموریت
کرید کوش	۵	حاجی مسعود افندی	قوماندان
»	»	سلیمان افندی	اداره امینی
»	»	محمد اغا	برنجی بلوک
»	»	اجدا افندی	»
»	»	تیقولا یا باذامی افندی	»
»	»	بجری بک	ایکنجی بلوک
»	»	یلاس اغا	»
»	»	اسماعیل اغا	»
»	»	والیان افندی	اوچنجی بلوک
»	»	مصطفی بک	»
»	»	حسن اغا	»
»	»	اجدا افندی	در دنجی بلوک
»	»	علی اغا	»
»	»	خرستو ذرافاکی افندی	»
»	»	مرسین اغا	بشنجی بلوک
»	»	پورکی مارانقاسی افندی	»
»	»	امین اغا	»
»	»	خلیل افندی	سواری کت
»	»	حسینی افندی	»

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
ایکچی اسفا کیه طاووری				
مصطفی بک	یکباشی	۴	کر بدکوش	
علی افندی	طاوور کاتبی		»	
ابراهیم افندی	بوز باشی		»	
عبدالجبار انا	ملازم اول		»	
پورکی کیونی انا	» ثانی			
مانو صو بولندای انا	بوز باشی			
ذکر یانا	ملازم اول			
توفیق بک	» ثانی			
محمد بک	بوز باشی	۵	»	
یانی اسفیکا نا	ملازم اول			
علی افندی	» ثانی			
پورکی غالاناکیس انا	اول			
اوچنجی رسمو طاووری				
حسن افندی	یکباشی	۴	کر بدکوش	
خلیل افندی	طاوور کاتبی		»	
عبدالله افندی	بوز باشی	۵	»	
علی انا	ملازم اول		»	
قاناکی فاصولای انا	» ثانی		»	
یانی اسقولای افندی	بوز باشی		»	
مرتضی افندی	ملازم اول		»	
ابراهیم انا	» ثانی		»	
غضنار افندی	بوز باشی		»	
اندور لیتینا انا	ملازم اول		»	
محمد انا	» ثانی		»	
اندور آبول ماناس انا	بوز باشی		»	

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
دردنجی بلوک	بطال انا	ملازم اول	کر بدکوش	
»	ضیا افندی	» ثانی	»	
سواری	علی حیدر بک	ملازم اول	»	
دردنجی قندیه طاووری				
برنجی بلوک	عبدالله افندی	یکباشی	کر بدکوش	
»	مصطفی افندی	طاوور کاتبی	»	
»	ابراهیم افندی	بوز باشی	»	
»	ضیا بک	ملازم اول	»	
ایکچی بلوک	سینی یقولان انا	ملازم ثانی	»	
»	بکتاش انا	بوز باشی	»	
»	میخائل انغوستی انا	ملازم اول	»	
»	سامی افندی	ملازم ثانی	»	
اوچنجی بلوک	فرانکو قسطنندای انا	بوز باشی	»	
»	حسین انا	ملازم اول	»	
»	الماس بک	ملازم ثانی	»	
دردنجی بلوک	پورکی انغوستای انا	بوز باشی	»	
»	نیر افندی	ملازم اول	»	
»	میخائل قسطندینو انا	ملازم ثانی	»	
بشنجی بلوک	حاجی شریف انا	بوز باشی	»	
»	صالح انا	ملازم اول	»	
»	حسن انا	ملازم ثانی	»	
سواری	رجب بک	بوز باشی	»	
بشنجی لاشید طاووری				
برنجی بلوک	یعقوب بک	یکباشی	کر بدکوش	
»	علی افندی	طاوور کاتبی	»	
»	خلیل انا	بوز باشی	»	

مأموریت	اسامی	رتبه	سابقه	مدالیه
برنجی بلوک	اندون، پیشه لای افندی	ملازم اول		
»	محمد انا	» ثانی		
»	حسین افندی	پوزباشی		
ایکنجی بلوک	اسماعیل انا	ملازم اول	۵	
»	پورکی بلباشاکی انا	» ثانی		
»	مختارل ستودی انا	پوزباشی		
اوچنجی بلوک	سعد افندی	ملازم اول		
»	امین انا	» ثانی		
سواری	حسن انا	»		

مأموریت	اسامی	رتبه	سابقه	مدالیه
﴿ پوایس قومیسرونقراتی ﴾				
سرفومیسر	شمسی افندی	رابعه	۴	۵
﴿ پوایس مجلسی هبتی ﴾				
مجلس ریسی	سلیمان زهدی افندی	قومیسر نار		۲ تخلیصیه
اعضا	مصطفی راسخ افندی	» ثالث		
»	مصطفی حقی افندی	»		
مقید	عزیز افندی	نقر		
مترجم	یاقوب افندی	»		
﴿ پوایس مرکزدارزه سی ﴾				
تذاکر مرور	ابراهیم وحی افندی	چاوش		۵
وتحقیقات مأموری	وهی افندی	نقر		
تحقیقات مأموری	سلیمان سری	»		
صلحیه مدعی قومیسری	عزیز افندی	»		
»	علی حکمتی	»		
﴿ مواقع ﴾				
شادروان قره غول	حسن خورشید افندی	چاوش		
مأموری	صالح افندی	نقر		۱ تخلیصیه
دکتر مأموری	عمر لطفی افندی	»		
قوم قپو	عاکف افندی	»		
یکی محله	انایوس افندی	»		
قلعه قپو				
﴿ قندیه سنجاغنده پولان ﴾				
	حسن نجسین افندی	قومیسر نانی		
	صادق افندی	نقر		
	محمد افندی	»		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
	نفر	سیدحلی افندی	
	»	استلیاوافندی	
	»	زاجاربیافندی	
	»	حلی افندی	
رسمو سنجاغنده - لنان			
	قومیسر ثالث	حسین افندی	
	نفر	اجد افندی	
	»	علی عالی افندی	
	»	ساقی افندی	
	»	ذیمتری افندی	
استفایه سنجاغنده بولنان			
	قومیسر ثالث	مخائل ماوسلی افندی	
	نفر	یاولی افندی	
	»	مخائل افندی	

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
کیدو نیاقضاسی			
		فصلطی ستغابندی افندی	قائم مقام
		رستمانی حسین افندی	معاونی
کریدکوش	قومیسر ثالث	بورکیادی افندی	پوایس مأموری
مجلس اداره قضا			
		قائم مقام قضا	رئیس
		طوقانی حاجی اجدانغا	اعضا
		بادر بزاده الهامی بک	»
		قره لای حسین افندی	»
		غلیغوری هراتقو ذیمتری	»
		منولی باچورای	»
		محمدابین افندی	ترکی کاتبی
		فرانجیسقو باپاذاکی افندی	رومی
مأمورین سارنه			
		حاجی محمد افندی	طوزله رسومات مأموری
		حسن فهمی افندی	سوده قراننده
		مصطفی افندی	تلفراف
الیکان مصالحه مجلسی			
		پورکی قاراندو افندی	رئیس
		اجد بک	اعضا
		افغوسنی طریقاسی افندی	»
		اجد فکری افندی	کاتب ترکی
		غلیغوری باپاذاکی افندی	» رومی
		خلیل افندی	ضبط کاتبی
		ستلیانو جورجاسی افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		علی بک سلیمانکی	مباشر
البرکان ناحیه سی			
		بوآئی لوبای افندی	مدیر
		صوقاکی حامد بک	معاون
		ستلیانو باباذاکی افندی	رئیس
		قاورزاده حاجی مصطفی افندی	اعضا
		رمضان افندی	»
		انغوستی طریقاکی افندی	»
		منولی مارا قی افندی	»
		غلیغوری فالاناکی افندی	»
		ستلیانو قاجیناراکی افندی	»
		غلیغوری قانوری یاکی افندی	کاتب
لاقوس ناحیه سی			
		واسیلی بولاناکی افندی	مدیر
		بوسفاکی بحری افندی	معاون
		انغوستی باباذاکی افندی	رئیس
		ارنا بوطاکی درویش افندی	اعضا
		خلیل افندی	»
		رمضان افندی	»
		منولی بابا انطونانکی افندی	»
		یانی قوقولاکی افندی	»
		ستلیانو مانداقی افندی	کاتب
پیرغو پسیلو نورو ناحیه سی			
		بوآئی بودشاکی افندی	مدیر
		بقالاؤذاکی حاجی حسن افندی	معاون
		یورکی قولو کیشاکی افندی	رئیس
		ملاشا کر	اعضا

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		اسماعیل افندی	اعضا
		حسین افندی	»
		یانی قره بناکی افندی	»
		تیقولا بابا ذهراکی افندی	»
		کریاقو بلبلیداکس افندی	»
		یورکی باباذاکی افندی	»
		میخاییل میشه لیداکس افندی	کاتب
کرامکان ناحیه سی			
		منولی صار یقاکی افندی	مدیر
		پتروس واروذاکی افندی	معاون
		یورکی اردنای افندی	رئیس
		منولی ذاله جاکی افندی	اعضا
		بوآئی آتوساکی افندی	»
		تیقولاها جیدای افندی	»
		یورکی بولجیاکی افندی	»
		یورکی لوبایاکی افندی	»
		میخاییل یقاکی افندی	»
		بوآئی طراخالاسی افندی	»
		یانی بولجیاکی افندی	کاتب
پروولیا ناحیه سی			
		آپوستولوس دراجیانوس افندی	مدیر
		بستولاکی سلیمان افندی	معاون
		ذیمتری اریمی باباذاکی افندی	رئیس

مأموریت	اسامی	رتبه	ت. پ. س.	پ. ا. ی.	مدالیه
اعضا	عواناکی محمد افندی				
»	قارولای حسین افندی				
»	عبدی انازاده حامدیک				
»	یوانی خو خلافاکی افندی				
»	ذیتری فرانتاکی افندی				
»	نیقولا خستتاکی افندی				
عزیز به ناحیه سی					
مدیر	سوده بکرزاده حسین رونقیک				
اعضا	ابراهیم فدیفایکی افندی				
»	مصطفی طوچی پاشاکی افندی				
»	محمد خسته ذاکی افندی				
»	خلیل دلی حسیناکی افندی				
»	احمدخار نذاکی افندی				
اقروطور ناحیه سی					
مدیر	یوانی مابیناکی افندی				
معاون	علی زوناکی افندی				
رئیس	منولی طور ناجاکی افندی				
اعضا	بودوراکی شاکر افندی				
»	جوره ماکی محمد افندی				
»	لطیفایکی حاجی احمد افندی				
»	سارانوس فایذاکی افندی				
»	یوانی بلا تاکی افندی				
»	ستلیانو ماطاراجی افندی				
»	انغوستی پروقاکی افندی				
کاتب	بورکی غاریناکی افندی				

مأموریت	اسامی	رتبه	ت. پ. س.	پ. ا. ی.	مدالیه
کیسامو قضاسی					
قائم مقام	ذیتری یولاناکی افندی				
معاون	حاجی حسیناکی علی بک				
یوایس	سایم افندی				کریدکوش
مجلس اداره قضا					
رئیس	قائم مقام قضا				
اعضا	رجباکی سیم افندی				
»	چاملی صالح افندی				
»	مارقولی قاستاناکی افندی				
ترکی کاتبی	حسن شکری افندی				
رومی کاتبی	قسطنی پرونداکی افندی				
مأمورین سائر					
قرننده مأموری	ستلیاس داراجیانوس افندی				
ادبون عومیهور	عبدالحلیم افندی				
کسومات مأموری					
پوسته مأموری	ابراهیم افندی				
قتل مصالحه مجلسی					
رئیس	یان پایاداکی افندی				
اعضا	قولنساکی شریف افندی				
»	یوانی فله ساکی افندی				
ترکی باشکاتبی	عبدی انازاده رفعت افندی				
رومی	علکساندرو قسطندولاکی افندی				
ترکی ضبط کاتبی	حاجی بکراکی حسین افندی				
رومی	ستفانوس ارخونداکی افندی				
سامعین مباشری	نیقولی قاجیلراکی افندی				

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیسه
﴿ ووقولیس صالحه مجلی ﴾			
رئیس	تقریر آده حسین تا کف افندی		
اعضا	لوقا کی ابراهیم انا		
»	یوانی قارذاسا کی		
مدعی عمومی	اندر یغو افندی	بولیس	
ترکی کاتبی	مصطفی فوزی افندی		
رومی	واسیلی پرافا کی		
ضبط	محمد افندی		
»	ستلیانو پورغودا کی افندی		
سامعین میانشری	محبوب با کی حسن افندی		
﴿ قسطن ناحیه سی هیئت ﴾			
مدیر	یوانی قوتله لای افندی		
معاون	حاجی بکرا کی عون بیگ		
اعضا	حاجی انا قو کلای افندی		
»	تو ناک رجب افندی		
»	حاجی کاملا کی چیل افندی		
»	آنغوستی اناستاسا کی افندی		
»	یوانی قاپی افندی		
»	ایلیا جانودا کی افندی		
»	ستاوروستراوا جا کی افندی		
»	جان مازوقو با کی افندی		
﴿ ووقولیس ناحیه سی هیئت ﴾			
مدیر	امانوئل قو قولونیا کی افندی		
معاون	محمد قافالا کی افندی		
اعضا	اجدا افندی		
»	دو کجیا کی عثمان افندی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیسه
اعضا	علی نغا کی حسین افندی		
»	حاجی محمد اکی ادهم افندی		
»	اناغوستی یاقوما کی افندی		
»	پورکی ذرافولا کی افندی		
»	یوانی زغورا کی افندی		
»	سنورو بره وڈا کی افندی		
کاتب	اندر یافه دولای افندی		
پانه تیمو ناحیه سی هیئت			
مدیر	مخایلی اناغوستا کی افندی		
معاون	بیلولا کی رجب افندی		
اعضا	دیندینا کی خلیل افندی		
»	مصطفی افندی		
»	یوانی فوندولا کی افندی		
»	اناغوستی میشه لای افندی		
»	منولی پدارا کی افندی		
»	نیقولی پایاذا انطونا کی افندی		
»	پورکی قاجولیس افندی		
کاتب	یوانی فوندولا کی افندی		
سپیلیا ناحیه سی هیئت			
مدیر	پنا یو طلی عون درا کی افندی		
معاون	لفتری قاجیقولی افندی		
اعضا	مخایلی انکلای افندی		
»	منولی فوندولا کی افندی		
»	پورکی قوجیوینا کی افندی		
»	پنا یو طلی چیلانقا کی افندی		
»	قسطنطلی کر امکا با کی افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		استاور و موریزا کی افندی	اعضا
		پوری طرو خالای افندی	»
		یوانی پورداملای افندی	»
		منولی لوقا کی افندی	کاتب
مصوب ناحیه سی			
		انطونی پامانولی آنوسا کی افندی	ناحیه مدبری
		انغوسنی مار قولای افندی	معاونی
		یوانی ریمانوانا کی افندی	اعضا
		نیقولی ذاسقالاتا کی افندی	»
		پناوینی واروخا کی افندی	»
		نیقولی مار غریتا کی افندی	»
		واسیلی جلالیس افندی	»
		پناوینی لئو ندارا کی افندی	کاتب
طقوز پاره کوی ناحیه سی هیئت			
		علکساندرو پناقا کی افندی	مدیر
		پوری هاجو پناقا کی	معاونی
		مخاضائل پایاذا کی	اعضا
		یوانی پایاذا کی	»
		مخاضایی کیر پناقا کی	»
		منولی زوز پناقا کی	»
		انانغوسنی پایا پناقا کی	»
		مخاضایی ستراملای کی	»
		یوانی قانیورنا کی	»
		پوری پلو قاناسی	کاتب

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
سندھ قضاسی			
		سرایلی زاده مصطفی بک	قائم مقام
		زاخار بشا قلابجا کی افندی	معاونی
کرید کوش	تمایز	اندونی لامبوسا کی افندی	پولیس
		قومیدسرنالٹ	
مجلس اداره قضا			
		قائم مقام قضا	رئیس
		آرکیر زاده حسن افندی	اعضا
		حاجی علی افندی	»
		بکر اوغلو حاجی ابراهیم افندی	»
		انغوسنی فراجسقا کی	»
		قسطنندی قونداذا کی	»
		انطونی مار ماٹا کی	»
		ناصر زاده ابراهیم نصرت	ترکی کاتبی
		قسطنی فولای کی	رومی
مأمورین سائرہ			
		قرائندہ مأموری	قرائندہ مأموری
		اوططہ باشا کی غالب افندی	پوستہ
		نصرت افندی	»
		دیون عمومیہ اور	دیون عمومیہ اور
		محمد کمال افندی	سومات مأموری
قدانومصالحہ مجلسی			
		پوری ولایا ذابیس افندی	رئیس
		برالای حاجی مصطفی افندی	اعضا
		قسطنی پانغلیغورا کی افندی	»
		سودہ بکر زاده سلیمان زھنی بک	ترکی کاتبی
		انسٹی اناسٹاسی زادی افندی	رومی

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
رسم و سنجایی			
متصرف معاونی	نصرت بک خرستو قور و مار قانطونای افندی	مقامیز ثالثه	۴ کرید کوش
مجلس اداره لوا			
رئیس اعضا	متصرف لوا خلو اجا کی مصطفی افندی لاغوزا کی مختار افندی یاغلیندا کی چلیی افندی میخاییلی جانودا کی افندی منولی بستا کی افندی		کرید کوش
ترکی تحریرات قلبی			
مدیر معاونی	احمد فواد افندی حتمی عزیز زاده و صف ضیا افندی	ثانیه ثالثه	۴ کرید کوش
رومی تحریرات قلبی			
مدیر معاونی	ستلیانو قورونای افندی ذعتی قان کریتوس افندی		
محاسبه قلبی			
محاسبه باش کاتب معاونی مترجم صندوق امینی اعشار کاتبی	سیریندو نظر بقا کی افندی اوانکوس قانور کریتوس افندی پورکی له چا کی افندی محمد اسمعدا فندی پورکی سیفانوس افندی چیمبی عزیز زاده علی عصمت افندی مارقونز امینوس افندی		کرید کوش

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
محکمه بدایت			
حقوق ریسی بجزاریسی اعضا	ذقبالیون مارقو پولو افندی بلال صدیق افندی رضوان اغاز او مصطفی افندی لاغوزا کی علی نظیف افندی پورکی قانطوس افندی استریتوس مانوراس افندی	ثالثه ثالثه	کرید کوش
مدعی عمومی اجر اماموری ترکی باشکاتب ضبط کاتبی	صالح افندی محمد تقی افندی علی ناظم افندی علی عفت افندی ضیا افندی امین افندی	ثالثه	کرید کوش
رومی باشکاتب ضبط کاتبی	جعفر مدحت افندی بانی قانغالا کی افندی خرالاموستاماناک کی افندی پورکی پروهلا کی افندی باندلی فرانکادا کی افندی نیکستراطوس علمکساندر کی افندی		
مدعی عمومی کاتبی سامعین بیاشیری	لاغوزا کی جعفر افندی اونکوس قانطوس افندی بانی قومنداا کی افندی		
مجلس صلحیه			
رئیس اعضا	اوطه باشی زاده محمد امین افندی سید احمد زاده محمد افندی اراقی سکواس افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		وئس انازاده حسن کامی افندی	تری کاتبی
		علی رفیق افندی	معاونی
		اندر یاقولناکی افندی	رومی کاتبی
		حسین مختار افندی	ضبط کاتبی
		نیقولا واسیلافاکی افندی	»
		اسماعیل افندی	سامعین باشری
استنطاق دائره سی			
		ارمنی اناستاساکی افندی	مستنطق
		یوئس شناسی بک	تری کاتبی
		واسیلی قورناراکمی افندی	رومی کاتبی
منافع صدوعی			
		بریفلی بطیخاکی افندی	مدیر
		قسطنندی بیچقوناکمی افندی	کاتب
		علی شعوری افندی	مترجم
رسمومات دائره سی			
		عبدالخلیم افندی	مدیر
		عزیز شیمی افندی	باشکاتب
		خواججه زاده ادهم افندی	» رفیقی
		عزیز افندی	صندوق امینی
		رشاد »	تذکره محرری
		بسیم »	مبصر
		یوانی »	استاماتور
		مرجان »	مابغستوماموری
		ابراهیم »	انبار واشیای
			عینیه مأموری

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
دیون عمومیه			
		ابراهیم حق افندی	مدیر
		احمد افندی	باشکاتب
تلفراف و پوسته			
		شوکت افندی	مدیر
۴		ماوروماتی افندی	پوسته مأموری
۵			
قرائنه			
		یانقو دار مارو افندی	مأمور
		علی اغا	خاردیان
معارف اسلامیة			
		قلاسارزاده ادهم بک	رئیس
		رضوانزاده مصطفی افندی	اعضا
		شیخرزقزاده حسین وصفی »	»
		صارازاده حسین حسینی »	»
		حاجی بکرزاده خیدر بک	»
		مراپوظزاده خیدر بک	»
		جنجی عرازاده بوسقا افندی	»
		حائیه لیرزاده حاجی محمد »	»
معارف خرسنیایه			
		بسقو پوس پرونده عوس افندی	رئیس
		شمسوقلی باباذاکی	اعضا
		نیقولاؤس صاعو ناچوس »	»
		نیقولاؤس ستولاس »	»

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
اسلام اوقاف دائرہ میں			
حاکم	عبدالجید افندی	ازمیر بابہ بھیردی	۴
مفتی	عزت افندی		
رئیس	قاضی زادہ محمد امین افندی		
اعضای مؤلفہ	حاجی مصطفی افندی		
»	عبدالرزاق سلیمان افندی		
» غیر »	اسکو بدہ زادہ مصطفی افندی		
کاتب	عبدالرزاق محمد افندی		
مباشر	اجدانا		
اوقاف قلبی			
مخاصہ جی	عمر عطفی افندی	ثالثہ	»
کاتب	علی حاکف افندی		
» رفیق	پراسبان زادہ رمضان افندی		
فراغ و انتقالات کاتبی	ابراہیم خلیق افندی		
» رفیق	علی خاکی افندی		
مبعض	محمد خلوصی افندی		
صندوق امینی	علی عصمت افندی		
سیار ماموری	حسین افندی		
مباشر	شعبان انا		
ایتام دائرہ میں			
مدیر	قاضی زادہ محمد افندی		
کاتب	محمد اسعد افندی		
»	محمد شفیق افندی		
صندوق امینی	علی عصمت افندی		
سیار ماموری	حسین رحمنی افندی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
خرستیان ذمہ و پروتھیامی			
رئیس	رسو پستہ پوسی روتھوس افندی		
اعضیا	ستلیاوس داندو اوس افندی		
»	انفوس پیچلیس افندی		
کاتب	یوانی ستاو بانو ڈاکیس افندی		
»	اوانکوس پیچلیس افندی		
مباشر	امالہ ٹی سیلیا ڈاکیس افندی		
ناحیہ مجلسی			
مدیر	صالح افندی	نایبہ	»
معاون	یانی صار ہڈا کی افندی		
اعضیا	عمر او غلو عمر عطفی افندی	ثالثہ	»
»	بدری اتا زادہ علی بک		
»	قرہ جہ زادہ حاجی علی بک		
»	پامینوندا قالو منر پولو افندی		
»	ارستیدی لاندو ناکی افندی		
»	اسرینڈو بیشہ لیداک		
»	مارقو بطلیجا کی افندی		
ترکی کاتبی	بلال اتا زادہ ساهی افندی		
رومی »	نیقولاؤ ورنادو افندی		
صندوق امینی	ترزی باشیر زادہ مصطفی افندی		
تحصیل دار	قو قورا کی حق افندی		
طیب	یوانی داندو لو افندی		
مباشر	عادل انا		
روستہ صلحیہ مجلسی			
رئیس	خر الامبور ملیانا کی افندی		
اعضیا	باش چاؤ شاکی حسن افندی		

مدالیہ	تعداد	رتبہ	اسامی	مأموریت
			مستوفی لار یا کی افندی حسن لاخوریڈا کی افندی کریم اوغلو مصطفی افندی منولی سباندیڈا کی افندی یانی متامایوڈا کی افندی قسطند نو دراند کی افندی	اعضا ترکی کاتبی ضبط کاتبی رومی کاتبی ضبط کاتبی سامعین مباحثی
روستیقہ ناحیہ سی				
			پورکی انفرستای افندی محمد امین افندی بار بوشای ملا رستم اوستہ بلالای ملا محمد نارو فالای حسین افندی انغوستی دراند کی ابلیٹا لویڈا کی پورکی قارینا کی فلپوس دراند کی	مدیر معاونی اعضا » » » » » »
آرکیروپولی ناحیہ سی				
			استلیاوسیفوینا کی افندی حاجی پورکی زروڈا کی منولی دلہجا کی آندونی زروڈا کی ستلیانو پاولیڈا کی پورکیؤس دوستقای یانی ستراباچا کی پورکی چچلا کی	مدیر معاونی اعضا » » » » »

مدالیہ	تعداد	رتبہ	اسامی	مأموریت
			واسیلی پور باحا کی افندی انغوستی رینوسیفای افندی	اعضا »
آمناتو ناحیہ سی				
			خرا الاموس توماڈا کی افندی حسین افندی حسن افندی سلیمان افندی محمد افندی یانی باباڈا کی افندی آندرہ یاقنافا کی افندی خرستوڈولوستفا کی افندی فراکوس سقالیڈی افندی پورکی فلاجیا کی افندی	مدیر معاونی اعضا » » » » » » »
آچیو پولو ناحیہ سی				
			ذیمتری میروڈینوس افندی علی افندی محمد افندی سلیمان افندی عزیز افندی محمد افندی مارقو مارقولای افندی پورکی میونسای افندی آندرہ آس ذرولیسکو افندی بانده لی قانوڈی افندی	مدیر معاون اعضا » » » » » » »

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
پیکان تاجیه سی			
		پناو بی منولیا فی افندی	مدیر
		لااله اوغلو حسین	معاونی
		کریم اوغلی جالی	اعضا
		محمد فدی زاده مصطفی بک	»
		کاتبزاده علی افندی	»
		قلا بصار زاده یوسف حازم افندی	»
		خریستو ابوستولا کی	»
		اشامی بانو ذاک	»
		سپریندو مرچان ذاک افندی	»
		یانی جه ذاک	»
خرو مناسرتزاجیه سی			
		انغوستی چاکینو افندی	مدیر
		حاجی ستان اوغلو محمد افندی	معاونی
		علی افندی	اعضا
		حسین افندی	»
		رضوان اوغلو جالی افندی	»
		کامل افندی	»
		جانی قوچیفو افندی	»
		انغوستی ذرو ذاک افندی	»
		ذینتری هلسکیو یاغونای افندی	»
		انغوستی ناوالا افندی	»
﴿ ۱۰۵ ﴾			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
میلو پو طهو قضاسی			
		اندره بیاطه رو پو افندی	قائم مقام
		اور فانو ذاک حسین افندی	معاون
		بیم افندی	پولیس قومیسری
		قومیسر ثالث	»
		کریم کوش	»
مجلس اداره قضا			
		قائم مقام قضا	رئیس
		مصطفی افندی	اعضا
		ده زاده مصطفی بک	»
		ابراهیم آغازاده اسماعیل افندی	»
		انطونی صاری افندی	»
		کیریا قو ستاورولا کی افندی	»
		انغوستی موکا کی افندی	»
		عبدالرحیم افندی	ترکی کاتبی
		منولی مار قولا کی افندی	رومی
مصالحه بجملی			
		محمد صفوت افندی	رئیس
		مراپود زاده حسن بک	اعضا
		انغوستی ذرو نیولا کی افندی	»
		قونه لاک حسین افندی	ترکی کاتبی
		اور فانو ذاک ابراهیم افندی	ضبط کاتبی
		خرستوفورو سکلیا ذاک افندی	رومی کاتبی
		تیقولایو کریاقو پو افندی	ضبط کاتبی
		سپریندو اولو ذاک افندی	سامعین مباشری
مأمورین سائره			
		عبدالرحمن افندی	پوسته مأموری
		ارسطو طه لی ذاسقاو پو افندی	قضا طبیبی

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
مارغاریتس ناحیه سی				
مدیر	پورکی قاوغالاکی افندی			
» معاون	باغونای اجد افندی			
اعضا	یانی اندرولیذاکی افندی			
»	ستاورو ستاوروفاکی افندی			
»	انغوستی غوالا افندی			
»	پورکی قالیباناکی افندی			
کاتب	زاخاری بریلاکی افندی			
تخصیص‌دار	منوئل مرکاکی افندی			
مباشر	تیقولا بیشارلیو			
میلدونی ناحیه سی				
مدیر	کیریاغوبیراکی افندی			
معاون	سلم افندیزاده علی افندی			
اعضا	اندونی منولاکی افندی			
»	تیقولاؤ ذاقومیلی افندی			
»	یانی موکاکی افندی			
»	میخاییل باباذاکی افندی			
»	اندره یا سایهراکی افندی			
کاتب و تخصیص‌دار	مخلدر			
مباشر	ستلیانو قرداساکی افندی			
اودالیتس ناحیه سی				
مدیر	پورکی بروشیراکی افندی			
معاون	مخلدر			
اعضا	میخاییل غورغورافتی افندی			
»	غلیغوری فراروس افندی			
»	یانی قوجاباشاکی افندی			

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
اعضا	آندره بالامبرینوس افندی			
»	قسطندینو قازکی افندی			
کاتب	اندونی ذاقومیلی افندی			
تخصیص‌دار	اندونی صاری افندی			
مباشر	منوئل نی واصلوس افندی			
غرازو ناحیه سی				
مدیر	پورکی پلرمی افندی			
معاون	مخلدر			
اعضا	یوانی قونداکی افندی			
»	امانوئل وارذاچی افندی			
»	میخاییل چیقالا افندی			
»	ذیمتریوس فلاؤس افندی			
»	غلیغوری باروجی افندی			
»	منوسوماورودی افندی			
»	یوانی وارذیاپاشی افندی			
»	یوانی ناماسیغانو افندی			
کاتب	قسطندینو ارخونداکی افندی			
مباشر	واسیلی قسه تیفاکی افندی			
داماستانا ناحیه سی				
مدیر	زاخاری نوذوراکی افندی			
معاون	ذیمتری ستراطاکی افندی			
اعضا	یانی متوشی			
»	منوئل وولتاکی افندی			
»	ذیمتری وولتاکی افندی			
»	ستلیانو لیسانهراکی افندی			
»	یانی غراماتیفاکی افندی			
»	واسیلی قسطاکی افندی			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		انگنوستی یقو لوذاکی افندی	کاتب
		خر بدمو توذوراکی افندی	تحصیلدار
		یانی ذهتر یوستر املی افندی	مباشر
﴿ آنویا ناحیه سی ﴾			
		پورکی یو باجاکلی افندی	مدیر
		واسیلی قازیری افندی	معاونی
		تیقولی ذاقاناکلی افندی	اعضا
		منوئل داباکلی افندی	»
		تیقولی ذراموداتی افندی	»
		پورکی آبلاداس افندی	»
		ذیمتری ماکس افندی	»
		میخائل پارسیراکی افندی	»
		یانی کفالویانی افندی	»
		منوئل باسپاراکلی افندی	کاتب
		منجمل	تحصیلدار
		»	مباشر
﴿ آماری قضاسی ﴾			
کریدکوش	ثالثه	خاساکی علی افندی	قائم مقام
		باندملی ذیاماندینی افندی	معاونی
	قومیسر ثالث	نیولا پورکی اذنی افندی	پولیس
﴿ مجلس اداره قضاسی ﴾			
		قائم مقام قضا	رئیس
		شعغه لیزاده مصطفی افندی	اعضا
		کریم اوغلو آدم افندی	»
		عثمان افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		میخاییل زروو افندی	اعضا
		پورکی چو پاکلی افندی	»
		منجملدر	»
		علی راجی افندی	ترکی کاتبی
		آستر بتوس ورنادو افندی	رومی
مصالحه مجلسی			
		یانی صابر بنداکلی افندی	رئیس
		شعغه زاده مصطفی افندی	اعضا
		میرون لیتینا افندی	»
		اسماعیل رحیمی افندی	ترکی کاتبی
		باندملی فاسیمانی افندی	رومی
		ابراقلی ارزولیندای افندی	سامعین مباشره
مأمورین سائره			
		پورکی آندره ذاکلی افندی	قضا طبیبی
		حسن افندی	پوسته مأموری
مرونا ناحیه سی			
		لاغوداردو پورکی افندی	مدیر
		شهمرد افندی	معاونی
		ذیمتری هاجیندای افندی	اعضا
		پورکی پروقو پاکلی افندی	»
		انگنوستی بریتوس افندی	»
		تیقولی پورچو ذاکلی افندی	»
مناسراکی ناحیه سی			
		تیقولی قفاتوس افندی	مدیر
		یانی فراچادای افندی	معاونی

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		شفعه لیزاده مصطفی افندی	اعضای
		علی افندی	»
		باش چاوش اوغلو حسن افندی	»
		مصطفی افندی	»
آیودولو ناحیه سی			
		نیولی صو باشا کی افندی	مدیر
		لافز زاده خیل افندی	معاونی
		ابراهیم افندی	اعضای
		حسین افندی	»
		صبری افندی	»
		مرجان افندی	»
		یانی بصارو ذاک افندی	»
		نیولی بلایر اخوس افندی	»
		افغوسنی بنایوطا کی افندی	»
		باندلی ذاسه لای افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
قدیده سنجانی			
		حسن بک	متصرف
		مجنابی زروو افندی	معاونی
۲	۳	نظامیه میرالایی	امتیاز کمکوش
		نایبه	کرید کمکوش
مجلس اداره لولا			
		متصرف لولا	رئیس
		صارالای مراد افندی	اعضای
		پاپوشخیرزاده محمد جدی بک	»
		علی رضابک	»
		مستوفی سقودا کی افندی	»
		امانوئل جرکا افندی	»
ترکی تحریرات قلمی			
		ابراهیم مقبل بک	مدیر
		بدری زاده احد بک	معاونی
۴	۴	نایبه	کرید کمکوش
روی تحریرات فلعی			
		پوری ایقونو میذی افندی	مدیر
		خرالابوس پایاذا کی افندی	معاونی
		نایبه	کرید کمکوش
محداسبه قلمی			
		قدیده نوفون پایاذا کی افندی	محداسبه چی
		پوانی خرونیدی افندی	باش کاتب
		پورکی ایقونو موبولوس افندی	معاونی
		ابراهیم دهم افندی	مترجم
		مصطفی صدقی افندی	صندوق امینی

مأموریت	اسم	رتبه	ت. ق. ک.	ت. ق. ک.	مدالیه
﴿ مأمورین عدلیه ﴾					
محکمه بدایت					
حقوق ریاسی	بو آئی قسیرا افندی	ثانیه			کرید کوش
جزا ریاسی	حقی افندی	»			کرید کوش
اعضا	ابراهیم شادی افندی	متمایز	۳	۳	»
»	میرزا زاده مختار بک	»			»
»	یتولاقکاراکی افندی	ثالثه			»
»	منوئل پولیخرو نیذی افندی	ثالثه			»
مدعی عومی	یحیی الدین افندی	»			»
اجرا مأموری	علمدار زاده ادهم افندی	»			»
ترکی باشکاتب	حسن شکری افندی	»			»
ضبط کاتبی	سلیمان نصرت افندی	»			»
»	محمد فخر الدین افندی	»			»
»	درویش نهاد افندی	»			»
»	حسن خلقی بک	»			»
رومی باشکاتب	منولی مهماراکی افندی	»			»
ضبط کاتبی	نسیر یذواسفا کاناکی افندی	»			»
»	مانوئل مارانقاسکی افندی	»			»
»	مضابلی قوفولاکی افندی	»			»
»	بورکی دوقه جاکی افندی	»			»
مدعی عومی کاتبی	پریشاندوس قراساکی افندی	»			»
»	مصطفی ز بور افندی	»			»
نفس قدبه مجلس صلحیه هیئتی					
رئیس	درویش نسیم افندی				
اعضا	علی رامن افندی				

مأموریت	اسم	رتبه	ت. ق. ک.	ت. ق. ک.	مدالیه
اعضا	بورکی ذرافولاکی افندی				
ترکی کاتبی	اسماعیل رامی بک				
ضبط کاتبی	نائب زاده علی رضابک				
رومی کاتبی	میناس قسطنطنیذی افندی				
ضبط کاتبی	یانی فورمولاسکی افندی				
مباشر	بورکی آرکیراکی افندی				
استنطاق داتره سی					
مستنطق	قسطنطنیولوقاکی افندی				
ترکی کاتبی	مغنی بک				
رومی »	منولی مهماراکی افندی				
منافع صندوق شعبه سی					
مدیر	سقراطی میلادزی افندی				
کاتب	انطونی قوری افندی				
مترجم	اسماعیل نطنبی افندی				
رسومات					
مدیر	محمدحازم افندی	ثالثه			
باشکاتب	جعفر بک				
تحریرات باشکاتبی	فهمی بک				
استنطاقور	اناستاسی افندی	ثالثه			
صندوق امینی	نعم بک				
محاسبه رفیقی	رجی افندی				
مانیفستو مأموری	تمستوقلی افندی				
اتبار و اشپای عینییه	هلالی افندی				
تذکره بحری	حسن فخری افندی				

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		دون عمریه	
		مدیر	حسن افندی
		باشکاتب	اجداد افندی
		کاتب	ابراهیم ادهم افندی
		تلفراف و پوسته	
	۴	مدیر	نوری افندی
		مأمور	علی افندی
		»	بهجت افندی
		پوسته مأموری	حاجم افندی
		قرائنه	
		مأمور	ایراقلی ستامولی افندی
		غاردیان	محمد صالح اغا
		معارف اسلامیه	
		رئیس	حسن رضا بک
		اعضا	حسین کامی بابا
		»	علی رضا بک
		»	چامزاده عثمان قاضی بک
		»	قدری افندی
		»	حسین زبی افندی
		»	ایوانلی حسن افندی
		»	فجیحی زاده حسن افندی
		»	حیدر افندی
		معارف - رستایه	
	۲	رئیس	متر و پولیدوئوس افندی
		اعضا	زاجا ساس زادا کیس افندی

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		منولی قسانو ژانسی افندی	اعضا
		منولی او بیعاژانسی افندی	»
		ایراقلی پروتیا کیس افندی	»
		پورکی قوتاندا کیس افندی	»
		ذمتری لیذا کیس افندی	»
		پورکی پروتیا کیس افندی	»
		اسلام اوقاف دائرہ سی	
		سلیمان خالی افندی	حاکم
		علی شکری افندی	مفتی
		حسن رضا بک	رئیس
		علی عری افندی	اعضای مؤظفہ
		صالح افندی	»
		حسین کامی بابا	» غیر »
		اشیحی زاده محمد عازف افندی	»
		فجیحی زاده مالک شکری افندی	کاتب
		مصطفی مراد افندی	معاون
		نقیب زاده شکری افندی	مبانی
		شا کرانغا	»
		اوقاف قلمی	
		محمد شری افندی	متماسبہ بی
		عبدالله ثابت افندی	کاتب
		محمد حلی افندی	معاونی
		اجد درویش افندی	»
		علی رحیمی افندی	»
		اسماعیل حقی افندی	»
		امامزاده اجداد افندی	»
		اجد حافظ افندی	صندوق امینی

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
اعضا	خلیل افندی			
»	حاجی خلیل افندی			
»	نیقولاؤو چیورین افندی			
»	نیرون ولاستوس افندی			
»	نیقولاؤو جاپورا کی افندی			
ترکی کاتبی	بیرامزاده ناظم بک			
رومی	قالیرا کی بورنا کی افندی			
مصالحه مجلسی				
رئیس	استلیانو باترا کی افندی			
اعضا	بیرامزاده حسین افندی			
»	استلیانو هاجا کی افندی			
ترکی کاتبی	امامزاده علی حلمی افندی			
ضبط کاتبی	حسن حلمی افندی			
رومی کاتبی	یوانی طرفای افندی			
ضبط کاتبی	میرو پایادا کی افندی			
سامعین باشیری	میرو مار کشا کی افندی			
تمنوس صلحیه مجلسی				
رئیس	علی فرید افندی			
اعضا	خراندالاسی حسین افندی			
»	یورکی لیدا کی افندی			
ترکی کاتبی	علی شقی افندی			
رومی	فالسکی میخائل افندی			
ضبط کاتبی	مصطفی ناصر افندی			
ضبط کاتبی	خریلاؤس مافرو ذیمترا کی افندی			
سامعین باشیری	یورکی باترا کی افندی			

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
پوسته				
مأمور	بیرامزاده ناظم بک			
چتال کوی ناحیه سی				
مدیر	قسطندینو قانو برای افندی			
معاونی	علی بک			
اعضا	مصطفی افندی			
»	اسماعیل افندی			
»	حیدر افندی			
»	ذیمتری ماورالاسی افندی			
»	یورکی قاری باثوتا کی افندی			
»	ذیمتری غاور یلا کی افندی			
»	انطونی یولینو نا کی افندی			
کاتب	استلیانو ماورا کی افندی			
ذاقفس ناحیه سی				
مدیر	آستریوس قولیروس افندی			
معاون	دابولا کی حسن افندی			
اعضا	ملاک میرجا کی افندی			
»	محمد جامبازا کی افندی			
»	رستم سولیتا کی افندی			
»	خرالامبوکیار یسا کی افندی			
»	نیقولی قوندا کی افندی			
»	اندر یامارولی افندی			
»	یوانی پردیشا کی افندی			
کاتب	نیقولاؤو لامبرا کی افندی			
دیلبسو ناحیه سی				
مدیر	امانوئل کینیدی افندی			
معاونی	باسو دا کی علی افندی			

مأوریت	اسمی	رتبه	مدالیہ
اعضا	واحد کی محمد افندی		
»	» مستولائی توری		
»	» خاخالائی عزیز		
»	» یورکی اسپرینڈا کی		
»	» یورکی ٹائٹا کی		
»	» نیقولی فوجو یانی		
»	» نیقولی پرا کی		
»	» واسیلی ستامانائی		
کتاب	» بوآئی سپرینڈا کی		
قر و صو نا ناحیسی			
مدیر	نیقولی خرونائی افندی		
معاونی	» آنغوسئی قایسپرا کی		
اعضا	» آنغوسئی لیبارا کی		
»	» زاخاری قویڈا کی		
»	» نیقولی زاخاریائی		
»	» اذرافولوطه اناوس		
کتاب	» بوآئی سپرینڈا کی		
آرخانس ناحیسی			
مدیر	خر پڈیمو شردطی افندی		
معاونی	» پروو پڈا کی سلیمان		
اعضا	» غرانڈا کی حیدر		
»	» بہوارڈا کی حسن		
»	» چیکادا کی عارف		
»	» قرہ شیدا کی بحیرم		
»	» بوآئی قانفادائی		
»	» بوآئی مار قوڈی ترا کی		

مأوریت	اسمی	رتبه	مدالیہ
اعضا	مخایلی قانو بنا کی افندی		
کتاب	» بوآئی ابندہ نٹاس افندی		
پڈیہ قضامی			
قائم مقام	قسطی طورائی افندی		افتخار
»	» حسن افندی		
پولیس مأوری	» جلال بک		قو میسر ثالث
مجلس اداره			
رئیس	قائم مقام قضا		
اعضا	» حاجی مصطفی افندی		
»	» بلال افندی		
»	» یورکی طیبیؤ ترا کی افندی		
»	» منوئل واپورا کی افندی		
تری کتابی	» اعلی مدحت افندی		
رومی	» مخایلی دیلیانائی افندی		
قتیل صلحیہ مجلسی			
رئیس	مہند سزادہ حاجی رافت افندی		
اعضا	» بربرائی شہد ساجی افندی		
»	» لغت ریڈا ساقلائی افندی		
تری کتابی	» شہد زکی افندی		
رومی	» نیقولی طامبا فاکئی افندی		
ضبط کتابی	» حسن خلیق افندی		
»	» خر پڈیموس خار کاڈا کی افندی		
سامعین مباشری	» یورکی زغور افائی افندی		
قار خور یو صلحیہ مجلسی			
رئیس	الکساندر وس سٹفا نیڈی افندی		
اعضا	» تر بہ دار زادہ ساجی افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		پورکی زاجاری یا لیتاکی افندی	اعضا
		محمدوفیق افندی	ترکی کاتبی
		ذہیزی قسہ نامی افندی	رومی
		اجنکال افندی	ضبط کاتبی
		ایراقلی ایلیوطاکی افندی	»
		پوآی باباذاکی افندی	سامعین بیاشیری
پوسته			
		علی مدحت افندی	مأمور
قستل ناحیه سی			
		پوآی مارنه لاسی افندی	مدیر
		صالح انازاده احمد افندی	اعضا
		حسین افندی	»
		اجد افندی	»
		منوئل پوپولی افندی	»
		یاتی میرموالی افندی	»
		پورکی ماراوناکی افندی	»
		زاجار یا بالیندی افندی	»
		پورکی فراذاکی افندی	»
پانایا ناحیه سی			
		نیقولا باباذاکی افندی	مدیر
		آرتاؤطاسی احمد افندی	معاونی
		علی افندی	اعضا
		حسن افندی	»
		علی افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		صادق افندی	اعضا
		استاوروسینکلای	»
		قسطنندی منو صاکی افندی	»
		میخاییلی فرانکاذاکی	»
آبی پراسکی ناحیه سی			
		پوآی یناقاکی افندی	مدیر
		بلال فہیماکی افندی	معاون
		علی	اعضا
		مصطفی	»
		عارف	»
		یوسف	»
		پورکی مایوذاکی افندی	»
		نیقولاؤ لایوطاکی	»
		نیقولاؤ یناقاکی	»
		لوئیزا باباذاکی	»
پسوقی ناحیه سی			
		منوئل ماوذاکی افندی	مدیر
		درویش اسقوراکی افندی	معاون
		جعفر افندی	اعضا
		مصطفی افندی	»
		حسین افندی	»
		هارون بکیراکی افندی	»
		نیقولاؤ بلیشاشاکی افندی	»
		استاورو آماناکی افندی	»
		استاورو دامولای افندی	»
		قسطنندی سو دولوناسکی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
لائقازا ناحیه سی			
		انده یافرو ذاری افندی	مدیر
		قسطنندی قاسیمافندی	معاونی
		خر یذیمو قاسیمونانی افندی	اعضا
		استاورو فریچونانی افندی	»
		پورکی قاوروس افندی	»
		زاحاری آسیمه تانی افندی	»
		پورکی قومی افندی	»
		ارستیزی پارلاما افندی	»
		پانی چایاکی افندی	»
		لئونیدا قساوه تانی افندی	»
کنور پوو پیر بوتیجه قضای			
کر پدکوش	تایه	خلیل شادی بک	قائم مقام
	قومیسر تالت	مخایلی کیریای کیزی افندی	معاونی
		پوانی اندرولای افندی	پولیس مأموری
مجلس اداره			
		قائم مقام قضا	رئیس
		قدری اوغلو حسن افندی	اعضا
		مصطفی افندی	»
		حاجی سلیمان زاده مصطفی افندی	»
		قسطنندی پرونیایکی	»
		پوانی قاپسالایکی	»
		نیقولاؤ زینغالی	»
		سلیم سمری	ترکی کاتبی
		پورنایکی پایادایکی	رومی

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
کنور پوو مصالحه مجلسی			
		پوانی توتونچیاکی افندی	رئیس
		انافای مصطفی	اعضا
		مخایلی پرونیایکی	»
		حسین نیور	ترکی کاتبی
		میرو کیلارایکی	رومی
		موسی کاظم	ضبط کاتبی
		پورکی مانه آکی	»
		محمد بقالایکی	سامعین مباشری
پیر بوتیجه مصالحه مجلسی			
		پوانی کیلارایکی افندی	رئیس
		سلیمانایکی مصطفی	اعضا
		پورنایکی ستغایندی	»
		علی نصرت	ترکی کاتبی
		پوانی هاجیذاکی	رومی
		قشچاکی حسن بک	ضبط کاتبی
		پورکی نیو طسایکی افندی	»
		نیقولی پایادایکی	سامعین مباشری
مأمورین سازه			
		مخالی جانومنولایکی افندی	فرائنده مأموری
		محمد شرمی	یوسته
آملوزو ناخبره سی			
		حسین افندی	مدیر
		نیقولاؤ پایابلییایکی افندی	معاونی
		حسن	اعضا
		یوستا	»

مأموریت	اسامی	رتبہ	مدالیہ
اعضا	مصطفیٰ		
»	ابراہیم		
»	انغوسٹی باقدا کی		
»	یانی سیفا کی		
»	یانی حاجیڈا کی		
»	ذہتری پور کلاڈا کی		
کاتب	مصطفیٰ		
ایلاتانو ناحیہ سی			
مدیر	مخالی قاتہ خا کی افندی		
معاونی	پور کی رینا قاتہ کی افندی		
اعضا	انغوسٹی متوشا کی افندی		
»	انغوسٹی ملا یانا کی		
»	پور کی بارنہ نا کی		
»	پور کی پاڈا کی		
»	منولی پوسٹولا کی		
»	پترو اندیانا کی		
»	انطونی مارا کی		
»	تیقولا فورطیفا کی		
کاتب	تیقولی لامبرا کی		
زارو ناحیہ سی			
مدیر	ذہتری چترچسا کی افندی		
معاونی	ابراہیم		
اعضا	نعمان		
»	حسن		
»	سلیم		
»	مصطفیٰ		
»	انغوسٹی دولکرا کی		

مأموریت	اسامی	رتبہ	مدالیہ
اعضا	زاحاری ڈامکانا کی		
»	اندونی ماسٹر احا کی		
»	انغوسٹی پاڈو ڈیمبرا کی		
کاتب	پور کی		
دیبا کی ناحیہ سی			
مدیر	خرالاموس قدینارا کی افندی		
معاونی	پور کی بائیانا کی افندی		
اعضا	مخالی فاسوتا کی افندی		
»	تیقولی ز یغا کی افندی		
»	تیقولی قوجا کی افندی		
»	منولی میلولینڈا کی افندی		
»	انغوسٹی بانقنا کی افندی		
»	یانی کیریا کی افندی		
»	استلیانو سقرہ کی افندی		
»	ستلیانو پاڈا کی افندی		
کاتب	منہ ل مائہ ڈا کی افندی		
کیسوس ناحیہ سی			
مدیر	منصدر		
معاونی	اماما کی علی افندی		
اعضا	محمد علی مصطفیٰ افندی		
»	مصطفیٰ افندی		
»	محمد افندی		
»	استلیانو تیقولینا کی افندی		
»	پور کی اندرولا کی افندی		
»	مخالی بابونینا کی افندی		
»	ابینار جیانا کی افندی		
»	ابینار یغا کی افندی		
کاتب	وانکا قاتہ لاکر افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
منو قاجور ریزو قضاسی			
کرید کوش	ثالثه	عبداه بک پورکی مارا قاسی افندی	قائم مقام معاونی پولیس مأموری
	قویسرت ثالث	اجد زهنی افندی	
مجلس اداره قضا			
		رئیس قضا موسا ذاقی مصطفی افندی	رئیس اعضا
		پولای مصطفی افندی	
		زاخار بیازاد قالاکی افندی	
		حسین مرزی افندی	ترکی کاتبی
		بلدعلی قاستر نه باناکی افندی	رومی
مصالحه ججی			
		استاور مالانار ذی افندی	رئیس
		ادهم زاده الی افندی	اعضا
		پورکی افغنوستاکی افندی	
		پرازرزاده جعفر بک	ترکی کاتبی
		نیقولا پتر و میشه لاسی افندی	رومی
		حسن فیهی افندی	ضبط کاتبی
		زاخار بیاقا و بناکی افندی	
		خار بده موسیر بقاکی افندی	سابعین مباشری
خاراقا ناحیه سی			
		پایس انکایدی افندی	مدیر
		ملار اراهمی افندی	معاونی
		ادهم کی حیدر افندی	اعضا
		نعمانای اراهم افندی	

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		کفالو و بریساناکی اجد افندی	اعضا
		نیقولا و قالو بناکی افندی	
		ستائوس قالو بناکی افندی	
		پوانی مایو ذاقی افندی	
		انکلای قالو براکی افندی	
		ذیمتری افغنوستاکی افندی	کاتب
مغالیو بریسی ناحیه سی			
		قره علاکی علی افندی	مدیر
		قدمندی قره بناکی افندی	معاون
		صولاکی اراهم افندی	اعضا
		ذکیراکی جارف افندی	
		آغولای حسین افندی	
		رضواناکی افندی	
		سند قانوس ماراکی افندی	
		فرانقو لیبی بطنی افندی	
		مانولی بیچیدیانای افندی	
		پورکی پیرو یانی افندی	
		پورکی واسیلای	کاتب
نقل ناحیه سی			
		پوایشاکی علی افندی	مدیر
		چاراکی اراهم افندی	معاونی
		ملادای علی افندی	اعضا
		قدماکی حسین افندی	
		ادهم بابازاده شوقی افندی	
		بابادای مصطفی افندی	
		جن علاکی سلیم افندی	
		پالماساکی علی افندی	

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		اوپله باشا کی علی افندی تسرتما کی محرم افندی	اعضا کاتب
اسکینا ناحیه سی			
		ملاعلا کی نصرت افندی مانوئل جانالای افندی قره مصفا ذاکی - حیدر افندی کسرا کی مصطفی افندی ملاحسینا کی حسن افندی لولای مصطفی افندی یانی غالاتا کی افندی قسطندی ذمیترو لای افندی یانی میشه لیدنا کی افندی یانی زاخارا کی افندی جعفر سو لیدنا کی	مدیر معاونی اعضا » » » » » » » » »
ارقالو خور و ناحیه سی			
		حسین بک انغوستی فلورا کی افندی ملاحسینا کی نوری جالا کی مصطفی بورلایا کی حسین بیر اما کی مصطفی یانی خور ذاک کی میضائل مار انقا کی انغوستی مایانا کی اندیره بابا ذاک کی حسن	مدیر معاونی اعضا » » » » » » » » کاتب

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
لاشیدسنجانگی			
کریدکوش	۳	قسطا کی افسلوس افندی قدری بک	متصرف معاونی
مجلس اداره لولا			
		متصرف لولا کعبان افندی خلیل نامی افندی یانی قیچارا کی افندی بورکی بابا ذاک کی افندی	رئیس اعضا » » »
ترکی تخریرات قلمی			
کریدکوش		محمد صدق افندی علی نافذ	مدیر معاونی
رومی تخریرات قلمی			
		منوئل ووردومبا کی افندی بورکی زوشرافا کی افندی	مدیر معاونی
محاسبه قلمی			
کریدکوش		حسن نظمی افندی مصطفی شادی افندی احمد افندی انطونی لیدنا کی افندی مصطفی نوری افندی	محاسبه چی باش کاتب معاونی مترجم صندوق امینی

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
﴿ مأمورین عدلیه ﴾			
محکمہ عدالت			
حقوق ریاستی	مختاری بنافا کی افندی	ثانیہ	کرید گوش
جزا ریاستی	بندر زاده حسین نادر بک	ثالثہ	کرید گوش
اعضا	خلیل ناهی افندی	»	»
»	اجد فائق افندی	»	»
»	قسطندی خرسینا کی افندی	»	»
»	نیقولا دہ طور اکی افندی	»	»
مدعی عمومی	سربدون صابونجا کی افندی	»	»
اجر اماموری	اسماعیل شکری افندی	»	»
ترکی باشکاتبی	علی راشد افندی	»	»
رومی باشکاتبی	پورکی پامامقرا کی افندی	»	»
ضبط کاتبی	حاجیجا کی ابراہیم افندی	»	»
»	سلیمان شوقی افندی	»	»
»	رہبر افندی	»	»
»	مصطفی افندی	»	»
ضبط کاتبی	نیقولا ماورو بنا کی افندی	»	»
»	قسطی خوزندا کی	»	»
»	مائیوقوندا لجا کی افندی	»	»
مدعی عمومی کاتبی	درویش اوغلی سعید افندی	»	»
»	یوانی ذلہرا کی افندی	»	»
سامعین مباشری	جیل افندی	»	»
یکیشہر صلحیہ مجلسی			
رئیس	پوکی مہمارا کی افندی	»	»
اعضا	پرینجا کی شعبان افندی	»	»

مأموریت	اسم	رتبه	مدالیه
اعضا	یاقی فافا و لاک افندی	»	»
ترکی کاتبی	عثمان جناب افندی	»	»
رومی	منولی وازنار اکی افندی	»	»
ضبط کاتبی	ملاحاد اکی اجد افندی	»	»
»	مختالی خلایوطا کی افندی	»	»
سامعین مباشری	بللا کی ادیب افندی	»	»
استطاق دائرہ سی			
مستطق	خلیل جلی افندی	ثانیہ	»
ترکی کاتبی	بکرزادہ ادم افندی	»	»
رومی	نیقولی ذیالیسا کی افندی	»	»
مناقصہ صندغی شعبہ سی			
مدیر	مصطفی صدیقی افندی	»	»
کاتب	رجب افندی	»	»
مترجم	مختالی زوغرافو افندی	»	»
رسومات و دیون عمومیہ			
مأمور	اجد شرمی افندی	»	»
تعارف و پوستہ			
مأمور	مصطفی سالم افندی	ثالثہ	کرید گوش
معارف اسلامیہ			
رئیس	محمد شکری افندی	»	»
اعضا	قہرمان اوغلو حسین افندی	»	»
»	قہچی زادہ حسین	»	»
»	امامزادہ یارف	»	»
»	مصطفی	»	»
»	سلیمان	»	»

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
اعضا	حسین افندی عثمان او غلو چلبی افندی مصطفی افندی			
معارف خرسقیایه				
رئیس	پستهپوس پتراس فیتوس افندی			
اعضا	منول انکلا کی افندی یانی سینلا کی افندی پاولوس پلانا کی افندی یانی هاجا کیس افندی یانی قودورا کی افندی میخاییل ذروسولا کی افندی قسطندی جانقارا کی افندی			
اسلام ایتم و اوقاف دارهسی				
حاکم	شهدراغب افندی			
رئیس	وکیل اناسیزاده شهدشکری افندی			
اعضای مؤلفه	شهد مبری افندی مصطفی افندی حاجی ملاعلا کی اجدافندی علی بیگ			
اوقاف قلمی				
مدیر	خلیل صدقی افندی	نااه		
کاتب	شهدشکری افندی			
صندوق امینی	مصطفی سمری افندی			
سیار مأموری	مصطفی زکی افندی			
مباشر	ذصرت افنا			

مأموریت	اسامی	رتبه	تاریخ	مدالیه
خرسقیان ذیمو پروندیامی				
رئیس	پستهپوس پتراس فیتوس افندی			
اعضا	یانی ذیالیسا کی افندی پورکی بلیاساسا کی افندی اوانکوس تیرا کی قسطندی جانقارا کی میخاییل ذروسولا کی تیغولی مخالو ذیترا کی			
یکیشمه ناحیهسی				
مدیر	امانوئل قوکیچی افندی			
معاونی	منخلدر			
اعضا	میرون لولا کی افندی هاجی قسطندی سهره پچیس افندی هاجی میخاییل قاماراموس یانی سرپیس یانی قوندارا کیس پورکی جانقارا کی قسطندی قالیاتا کی منوئل خری بسا کیس			
اسپر لقه ناحیهسی				
مدیر	وکیل اناسیزاده صالح افندی			
معاونی	اوپله باشا کی زاده علی امامزاده تیور ذهنی شربف انازاده حیدر قونالا کی مصطفی علی زکی			

مأموریت	اسامی	رتبه	رقم	مدالیه
اعضا	رمضان فائق	»		
»	محمد	»		
»	شکیل	»		
»	امین افندی			
کاتب	امامزاده علی افندی			
فورنیس ناحیه سی				
مدیر	پاولو ماورو فوروس افندی			
معاونی	مخلدر			
اعضا	پورکی پیدرا کیس افندی			
»	مخایلی غراماتیقا کیس افندی			
»	ایلیسایکیتا کیس افندی			
»	میروس ماوریقوس افندی			
»	یانی فوناک افندی			
»	هاجی منولی ارناؤطاسی افندی			
»	تیقولی آمار یوتیس افندی			
کاتب	منولی مسقووتاسی افندی			
خومر یاو ناحیه سی				
مدیر	ذیمتری مورهلایکیس افندی			
معاونی	ابراهیم پاپوشچالاسی افندی			
اعضا	یعقوب یعقوباسی افندی			
»	مصطفی ساجاناسی افندی			
»	ابراهیم بلوکباشاسی افندی			
»	اناناسیس وه لوناسی افندی			
»	پورکی رومبیلایکیس افندی			
»	مخایلی پانهراسی افندی			
»	پورکی بلاناسی افندی			
کاتب	یانی رومبیلایکیس افندی			

مأموریت	اسامی	رتبه	رقم	مدالیه
ورخاس ناحیه سی				
مدیر	منولی ذیالباسی افندی			
معاونی	تیقولی کیریوتاسی			
اعضا	»			
»	مخایلی روزپتیس			
»	منولی یزداکی			
»	پورکی اقدنس			
»	پورکی نقراس			
»	منولی یزداکی			
»	یانی اندرولاسی			
»	منولی لاورنداسی			
»	منولی میلداراس			
کاتب	مخایلی باباته و دورو			
قریچا ناحیه سی				
مدیر	تیقولی اوستولاسی افندی			
معاونی	پورکی تاولاس			
اعضا	»			
»	تیقولی جورجیس			
»	یانی القسی			
»	اندریالیاناس			
»	یانی قوفاکس			
»	منولی سکیرالوس			
»	پورکی بانقالوس			
»	یانی قوماندو			
»	پورکی بهراسی			
کاتب	یانی بانقالو			

مدالیه	تاریخ	رتبه	اسامی	مأموریت
لاشید صطریه بجلی				
			نیقولاستی افندی	رئیس
			پتروغالیانی افندی	اعضا
			خرستو ذو اودامکولای افندی	»
			محمد حلی افندی	تری کاتبی
			قسطندینو غراماتیقا کی افندی	رومی
			رجبیا کی حسین افندی	ضبط کاتبی
			پورکی ذبه را کی افندی	ضبط کاتبی
			یانی نابو طای کی افندی	سامعین مباشری
جرمپادو ناحیه سی				
			ستفانو غراماتیقا کیس افندی	مدیر
			مفلدر	معاونی
			مانولی فراچولاس افندی	اعضا
			پورکی مار قاکیس افندی	»
			مانوسوس ارخاولیس افندی	»
			ذیمتری سقولیقار یس افندی	»
			میلتیادیس باهرا کیس افندی	»
			یانی سفار قاس افندی	»
			یانی آ پالا کیس افندی	»
			منولی هاجا کیس افندی	»
			پورکی پایادا کیس افندی	کاتب
پسیخرو ناحیه سی				
			منولی پایادا کیس افندی	مدیر
			یانی استفانا کیس افندی	معاونی
			هاجی غلیغوری قوفای افندی	اعضا
			منولی اثاپای کی افندی	»

مدالیه	تاریخ	رتبه	اسامی	مأموریت
			پورکی غالیانی افندی	اعضا
			منولی مانه تانای افندی	»
			منولی آ کدلا کیس افندی	»
			نیقولا س برا کیس افندی	»
			زاکار یس پایادا کیس افندی	»
			زاکار یس جانان کیس افندی	»
			پورکی خار کاذا کیس افندی	کاتب
ویا و قضامی				
			اندونی سقامنا کی افندی	قائم مقام
			حسین شکر کی افندی	معاونی
			هدایت افندی	پولیش مأموری
بجلیس اداره				
			قائم مقام قضا	رئیس
			شوچاکی هلی افندی	اعضا
			بلالای حسین افندی	»
			چوقرا کی اجداد افندی	»
			ستلیانو خر یستا کی افندی	»
			منولی زوغرافای افندی	»
			اریسندی توتای کی افندی	»
			حسین طلعت افندی	تری کاتبی
			یانی میلارا کی افندی	رومی
مصلحه بجلی				
			ستاوروتازو ذای افندی	رئیس
			مسانای حسین افندی	اعضا
			منو یاماستورا کی افندی	»
			حسین نایق افندی	تری کاتبی

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
رومی کاتبی	ذیاماد بیوس فرا کا ذولی افندی			
ضبط کاتبی	قوندیبا کی جعفر افندی			
»	بانی اٹایا کی افندی			
سامعین میاشری	اندونی قومی افندی			
مأمورین سآره				
تلفراف و پوسته	نجیب افندی			
قضایایی	پورکی قرانیوس افندی			
و یاو ناحیه سی				
مأمور	پورکی تمیشا کی افندی			
معاونی	و یضا کی حسن افندی			
اعضا	عثمانا کی صطفی افندی			
»	غازا کی حسین افندی			
»	ممشا کی حیدر افندی			
»	لاغرذا کی علی افندی			
»	امانوئل یحفا کی افندی			
»	ستلبانو خر یستا کی افندی			
»	نیقولاؤ آقورا کی افندی			
»	منولی وارذیاجی افندی			
کاتب	مانؤ قونداقسا کی افندی			
ایواصل ناحیه سی				
مدیر	امانوئل پورکیو قوندیبا کی افندی			
معاون	پورکیو یخالو بنا کی افندی			
اعضا	پورکی ستفا کی افندی			
»	منولی ذیفا کی افندی			
»	یوانی فراسانو افندی			
»	پورکی پترو پا کی افندی			
»	پورکی قاسو ملای اادی			

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
اعضا	مانؤ لولو مائیوذا کی افندی			
»	پورکی حولای افندی			
»	انغوستی باطینا کی افندی			
کاتب	یوانی سته و اتما کی افندی			
مورنس ناحیه سی				
مدیر	نیقولاؤ هاجا کی افندی			
معاونی	میخائل مارکو پولو افندی			
اعضا	ذیمتری سولیندا کی »			
»	پورکی باباذا کی »			
»	زاخاریا مارفا کی »			
»	قسطنندی حاصیلای »			
»	یوانی پروتیما کی »			
»	نیقولی پانازو بنا کی »			
»	یانی پترو پا کی »			
»	پورکی ذسقلا کی »			
کاتب	آپوستولو باطرانانو کی »			
یره پتره ناحیه سی				
قائم مقام	سلیمان اصف بک	ناله		کریدکوش
معاونی	اسپراذا کی یاقومی افندی			»
پولیس مأموری	ذیمتری پرا کی افندی	قومی میسر نالت		
مجلس اداره قضا				
رئیس	قائم مقام قضا			
اعضا	قره پارتالا کی شمرد افندی			
اعضا	پوسفا کی اجند »			
»	خداورد کی عزیز »			
»	نیقولاؤ یطاسا کی »			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		پورکی قافو طاک افندی	اعضا
		پورکی بناقو افندی	»
		عاطف انازاده شوقی افندی	ترکی کاتبی
		یانی سور باذاکی افندی	رومی
مصالحه بجلدی			
		مار قومو صومار قاک افندی	رئیس
		ملا مصطفی زاده حسن صدقی	اعضا
		منولی قاقولا کی	»
		فره لاک مصطفی	ترکی کاتبی
		پورکی ماندله ناک	رومی
		صالاک محمد خاک	ضبط کاتبی
		منحل	»
		سعید اراهم	سامعین مباشری
مأمورین سارہ			
		شوقی افندی	{ تلغراف و پوسته مأموری }
		علی رضا افندی	{ رسومات و دیون عمومیہ مأموری }
		نیولا جلا بو طاک افندی	قرآنہ
		پتر وستفا بیدی افندی	قضاطبیبی
برہ پترہ ناخبہ سی			
		بانوشزاده نجیب فہمی افندی	مدیر
		مخائل خالاناک	معاونی
		عبراسا کی طاهر	اعضا
		علیقاک علی بک	»
		نانارا کی اراهم افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		واسیلی بو یاچاکی افندی	اعضا
		منولی ماناذاکی افندی	»
		القتری القتری باذی افندی	»
		امانوئل بایتقاکی افندی	کاتب
قاتو خور یو ناخبہ سی			
		امانوئل خانبا کی افندی	مدیر
		محمد رضوانا کی افندی	معاون
		پرزبقا کی مصطفی افندی	اعضا
		ارناؤ طاک حاجی مصطفی افندی	»
		قوتما کی رجب افندی	»
		منولی پورکیؤ داستاکی افندی	»
		یوانی پسا روذاکی افندی	»
		ہاجی میخاییلی پولی افندی	»
		نیقولی غراماتیقا کی افندی	»
		یوانی پورکیؤ سور باذاکی افندی	کاتب
اناطولی ناخبہ سی			
		یوان بار یطاک افندی	مدیر
		پورکی پچانقورا کی افندی	معاونی
		انطونی حایو طاک افندی	اعضا
		میخالی بار برا کی افندی	»
		اسپرینڈو پایاذاکی افندی	»
		منولی چاناک افندی	»
		ذیتری قاقولا کی افندی	»
		خرالابو یطیقاک افندی	»
		میخالی پایاذاکی افندی	کاتب

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
قاعوش ناحیه سی				
مدیر	سقتانی باباذاکی افندی			
معاونی	ملا مولودجالاکی افندی			
اعضا	توراکی ابراهیم افندی			
»	قاسم ترناکی نظیف افندی			
»	نیقولا موچاکی افندی			
»	نیقولا خرکاناکی افندی			
»	پورکی یوانراکی افندی			
»	منولی حقہ ذاکی افندی			
کاتب	سزاطلی صابر نذاکی افندی			
استیه قضاسی				
قائم مقام	بنا بوطلی ووردنباکی افندی	۴	کرید کوش	
معاونی	لوندانکی احمد افندی		»	
پولیس مأموری	عروف بک	قویدسرنالٹ		
مجلس اداره قضا				
رئیس	قائم مقام قضا			
اعضا	حاجی امیناکی سعید افندی			
»	مصطفی رحیمی افندی			
»	حسین افندی			
»	سینی قوندوراکی افندی			
»	نیولایره میشا افندی			
»	نیقولا هلوهراکی افندی			
ترکی کاتبی	ابراہیم عصمت افندی			
رومی	منولی قانو بریدی افندی			

مأموریت	اسامی	رتبه	رتبه	مدالیه
صلحیہ محکمہ سی				
رئیس	حسین افندی			
اعضا	حاجی امیناکی سعید افندی			
»	نیقولا نیلوهراکی افندی			
ترکی کاتبی	احمد افندی			
رومی	قسطندی ذراقاکی افندی			
ضبط کاتبی	کوزہ لاکاکی ابراهیم افندی			
»	منولی انکلاکی افندی			
سامعین مباشری	پورکی قولیوانکی افندی			
مأمورین سائرہ				
تلفراف و پو	ابراہیم افندی			
استہ مأموری	حیدر افندی			
رسومات	کیرباقو حاجنڈاکی افندی			
قضا طبیبی				
عوینہ ناحیہ سی				
مدیر	پورکی ستفانیدی افندی			
معاونی	بابالاکاکی علی افندی			
اعضا	ملورفاکی محمد افندی			
»	حاجی علاکی علی افندی			
»	تیورقمو و ہجاکی افندی			
»	قسطندیو ارخاچیکاکی افندی			
»	پورکی زانخاراکی افندی			
»	خر بڈیموس باباذاکی افندی			
کاتب	سینی بکی کوٹاکی افندی			
ملور لوطی ناحیہ سی				
مدیر	ہاجی میخاییلی باباذاکی افندی			

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
معاونی	بدوا کی علی	افندی	
اعضا	فلورا کی علی	»	
»	احد کی احمد	»	
»	یوانی چیقلای	»	
»	پورکی غالانای	»	
»	انغوستی زروا کی	»	
»	انغوستی سولیدای	»	
کاتب	پورکی پابادای	»	
روفاقد ناحیه سی			
مدیر	پورکی بسارودا کی افندی		
معاونی	منخل اولدیغی کبی ناحیه هیئت		
		دخی یوقدر	
کاتب	نیقولا پساوودا کی افندی		
خاندرا ناحیه سی			
مدیر	اندره یا آندیساس افندی		
معاونی	حاجی طوسونای مصطفی افندی		
اعضا	حوجا کی علی	»	
»	نعمانای محمد	»	
»	قافورا کی	»	
»	پورکی آهرا کی	»	
»	نیقولا پاولیدی	»	
»	یوانی پاپاواسیلیو	»	
کاتب	یوانی دولکرا کی	»	
قریلدی ناحیه سی			
مدیر	یوانی آرونیدا کی افندی		
معاونی	منخلدر ناحیه هیئت دخی یوقدر		
کاتب	مخائل قالو برا کی افندی		

مأموریت	اسامی	رتبه	مدالیه
اسفا کیسنجانلی			
متصرف	مخایلی مالوزیوطی افندی	متمایز	
معاونی	ارکبرآده عثمان	نایبه	۴
مجلس اداره لوا			
رئیس	متصرف اوا		
اعضا	اژدر اوغلی حسین افندی		
»	بیکیرزاده علی بک		
»	امامزاده علی افندی		
»	سینی میطرا کی افندی		
»	انغوستی قوچیقما کی افندی		
»	پورکی انغوستای افندی		
ترکی تحریرات قلمی			
مدیر	قاسم افندی		
معاونی	مجمود		
رومی تحریرات قلمی			
مدیر	نیقولا پابادای افندی		
معاونی	یوسف منوصونای افندی		
محاسبه قلمی			
محاسبه چی	محمدحلی افندی	ناائمه	
باش کاتب	عمر فوزی افندی		
معاونی	یوسف عفت افندی		
مترجم	اندی پابادای افندی		
صندیق امینی	بلالای احمد افندی		

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
﴿ مأمورین عدلیه ﴾			
محکمه بدایت			
کریدگوش	کریدگوش	حقوق رئیس	جدید بک
		جزا رئیس	منولی قاری افندی
		اعضا	سرایلی زاده سلیم بک
		»	سنامقاسی حسن خانق افندی
		»	مانوصو قوندورا کی افندی
		»	یانی جانودا کی افندی
		مدعی عمومی	واسلی دارندا کی افندی
		اجراما موری	منوصو شونکا افندی
		ترکی باشکابی	اجدشادی افندی
		رومی باشکابی	لامبروقلی بیستا کی افندی
		ضبط کاتبی	علی حیدر افندی
		»	اجد ذکری افندی
		»	شجهه خلوصی افندی
		»	آپیرا کی علی افندی
		»	منولی قوسقوبه قاسی افندی
		»	نیتولا انطیولوی افندی
		»	یانی غالانای افندی
		»	خرالانیوس سچانای افندی
		مدعی عمومی کاتبی	حافظا کی سالیجان افندی
		»	منصل
		سامعین مباشری	تیور عمرا کی افندی
		»	قسطلی جانودا کی افندی

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
صلحیه مجلسی			
		منولی ذاسقالای افندی	رئیس
		دراراکی امین افندی	اعضا
		یوانی پاپایانای افندی	»
		ملا محمودای اجد افندی	ترکی کاتبی
		قسطلی پاپادای افندی	رومی
		عثمان فهم افندی	ضبط کاتبی
		منصل	»
		انانغوستی غالانای افندی	سامعین مباشری
استطاق داره سی			
		ایلیاقونای ابراهیم بک	مسندطق
		امام زاده اسماعیل ناظم بک	ترکی کاتبی
		یانی ماستورا کی افندی	رومی
منافع صندوقی شعبه سی			
		ستاماطلی میلونای افندی	مدیر
		اجد افندی	کاتب
		انطونوی ذاسقالای افندی	مترجم
مأمورین ساره			
کریدگوش		علی افندی	(پوسنده و تلفراف مأمور)
		اوتیذا پاپادای افندی	قضا طبیبی
واموس ناحیه هیئتی			
		قسطلندینو مالینوس افندی	مدیر
		اسپریدو قوننده خاکی افندی	معاونی
		منولی پاپادای افندی	اعضا
		ستلیانوی بهراکی افندی	»

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
		انغوستی پایاداکی افندی	اعضا
		انغوستی آنکیسولای افندی	»
		منولی اهداراکی افندی	»
		ذہتری لہذاکی افندی	»
		ذہتری ہاجیڈاکی افندی	»
		سپر بندوقفاکی افندی	»
		منولی اندرولای افندی	کاتب
آرموس ناحیہ می			
		یاندہلی ہاجی منولای افندی	مدیر
		یکجراکی ابراہیم افندی	معاونی
		بحری آغازادہ احمد انا	اعضا
		حافظ اوغلو اسماعیل افندی	»
		حاجی اوغلو ابرہیم افندی	»
		مختالی اتکلای افندی	»
		انغوستی میلونای افندی	»
		پناپولی لینارای افندی	»
		ذہتری ستغانای افندی	»
		پورکی مدلیساکی افندی	»
		استاورو پایاداکی افندی	کاتب
فرہ ناحیہ می			
		انغوستی پورغوداکی افندی	مدیر
		انغوستی واندولای افندی	معاونی
		انتری وایونای افندی	اعضا
		خریستورولوس میدیاییناکی	»
		قسطندی بولولای افندی	»
		انغوستی یانی پایاداکی افندی	»
		یاندہلی لیوذاکی افندی	»

مدالیہ	رتبه	اسامی	مأموریت
		خرالامی ماریا قاقی افندی	اعضا
		تیقولا لیبایکی افندی	»
		انغوستی والاڈاکی افندی	»
		انتری خریستولای افندی	کاتب
مائہ ناحیہ می			
		پاولو انغوستای افندی	مدیر
		پورکی بلبیرایکی افندی	معاونی
		انغوستی اجبانایکی افندی	اعضا
		انغوستی غونونایکی افندی	»
		قسطندینو ویتاقورینایکی افندی	»
		تیقولا بنارایکی افندی	»
		تیقولا پوانی مارفاکی افندی	»
		ستلبانو آلقساکی افندی	»
		ماوصولویوس افندی	»
		انطونی پوتونایکی افندی	کاتب
اسفماکیہ قضای			
		سینی ہاجی فر یغورایکی افندی	قائم مقام
		قاڈراکی حسن بک	معاونی
		مختالی مانوسلی افندی	پولیس مأموری
		قوبیسرئالت	
بجلاس ادارہ قضا			
		قائم مقام قضا	ریس
		تیقولی بیرایکی افندی	اعضا
		تیقولی ہاجیڈو یانایکی افندی	»
		حسن بک	ترکی کاتبی
		یانی قوندورایکی افندی	رومی

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
صلیبه مجلسی				
رئیس	منووشیو نیاس افندی			
اعضا	منولی پورکی لیذا کی افندی			
»	انغوسنی پاپاذا کی افندی			
رئی کاچی	محمد علی افندی			
رومی	اندره یاستاورو ذی افندی			
سامعین مباحثری	استاورو سینکلا کی افندی			
مأمورین سائره				
قرائنده مأموری	سینی اندرو لاقا کی افندی			
رسوماتود بون عمومیہ	اجد نصرت افندی			
نفس اسفا کید ناحیہ سی				
مدیر	استلیا توچر پدانان کی افندی			
معاونی	پورکی ہسلا کی افندی			
اعضا	منولی چورڈا کی افندی			
»	چار ڈینولی ستاورو ذی افندی			
»	پولیوس تازددا کی افندی			
»	نیترلاؤس آبراذا کی افندی			
»	پوتونی و یولا کی افندی			
»	اندره یا ہسیلا کی افندی			
»	پاولوس چیر پدانان کی افندی			
»	یانی قانوہ لاک کی افندی			
انو پولی ناحیہ سی				
مدیر	منولی سینی کی افندی			
معاونی	منووشو نیقولی فور پوصا کی			
اعضا	خر یستو ذولو پاترا کی			

مأموریت	اسامی	رتبه	تعداد	مدالیه
اعضا	نیقولی ڈاسقلا کی افندی			
»	ہاجی یولا کی افندی			
»	منووشو زغوروس افندی			
»	انغوسنی ماراوه لاک کی افندی			
»	منووشو زاخار نیاس افندی			
»	انغوسنی پروتو پاپاذا کی افندی			
»	پولیوس پاپانوسا کی افندی			
ایلی یانی ناحیہ سی				
مدیر	پورکی بو بوڈا کی افندی			
معاونی	منووشو قروف میتا کی افندی			
اعضا	» سینی و یغلا کی			
»	ستاوروس مار پنا کی			
»	ستر اطمی چودا کی			
»	اندره یا پوز پاذا کی			
»	یانی مالاماس			
»	پورکی ڈیپاماتاری			
»	پورکی دلی یاناک کی			
اسکیتوس ناحیہ سی				
مدیر	سینی ایقونوما کی افندی			
معاونی	اندره یا مانووشو بوڈا کی			
اعضا	» پولیوس زاکینوڈا کی			
»	» سینی ایقا کی			
»	» مانولی موخلی			
»	» یانی ہساروڈا کی			
»	» ستاوروس پاپچاک کی			
»	» ستر اطمی قاجول			
»	» میخایل قاجیادا کی			

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
نیروس ناحیه سی			
		منو منو منو صوباناک افندی	مدیر
		» انفوستی میراکی	معاونی
		» نیتولایوس بیراکی	اعضا
		» یانی خو بیاتانکی	»
		» ستلیانو هاجبڈاکی	»
		» مانولی وه ناککی	»
		» پورکی مانکلاکی	»
		» یانی داناداککی	»
		» خر یستوموراککی	»
قالیقراضی ناحیه سی			
		اندره یا منوسه لی افندی	مدیر
		» نیتولی هاجبڈاکی	معاونی
		» نیتولی مارفاکی	اعضا
		» یانی لاداککی	»
		» پولیوس سورمازیتاکی	»
		» پورکی بیراکی	»
		» ذیمتری مانوسه لی	»
		» اندرہ یا مانوسه لی	»
		» مانوسو »	»
		» اندرہ یا پورکی لیداککی	»
اپو اصیل قضایی			
		میخالی باباڈاکی افندی	قائم مقام
		قبالیڈاکی محمدک	معاونی
		میخالی لامبارڈاکی افندی	پولیس مأموری
		قومیسر ثالث	

مدالیه	رتبه	اسامی	مأموریت
مجلس اداره			
		قائم مقام قضا	رئیس
		پولیوڈاکی حسین افندی	اعضا
		قاجو باکی حسین اغا	»
		یاشلیڈاکی حسین اغا	»
		لو اولوڈاکی پورکی افندی	»
		نیتولا قاپوڈاکی افندی	»
		قسطنڈی انطونوڈاکی	»
		عبدالجلیل افندی	ترکی کاتبی
		نیتولا صوای	رومی »
مصالحه جملدی			
		یانی ستاورولاکی افندی	رئیس
		امامای حسن افندی	اعضا
		منولی قوطاکی افندی	»
		مصطفی افندی	ترکی کاتبی
		نیتولا باباڈاکی افندی	رومی »
		حسین ناظم افندی	ضبط کاتبی
		منخل	»
		منولی دولکراکی افندی	سامعین مباشری
مأمورین ساثره			
		ستلیانو منوسه لای افندی	قضایطیبی
فیتوس ناحیه سی			
		نیتولا مافرڈاکی افندی	مدیر
		اندره یا قاپوڈاکی افندی	معاونی
		انفوستی قو کیناکی افندی	اعضا
		واردی کفالوڈاکی افندی	»

مأموریت	اسامی	رتبہ	مدالیہ
اعضا	انفوستی خارکاذا کی افندی		
»	کر یا تو ہاجینڈو، منولا کی افندی		
»	یانی اور فائوڈا کی افندی		
»	پورکی قالوتا کی افندی		
»	پورکی ستاو یا توڈا کی افندی		
کاتب	منوئل مامالوسیفیا کی افندی		
لامیس ناحیدسی			
مدیر	انفوستی دراندالبئی افندی		
معاونی	جہزادہ یوسف افندی		
اعضا	عمرخوسا کی سیمدا افندی		
»	قورہذا کی اجدا افندی		
»	اماما کی علی افندی		
»	پولینا کی حسین افندی		
»	منوئل داستالا کی افندی		
»	یانی بڑولا کی افندی		
»	نیقولاقیو داناک کی افندی		
»	منوئل غامایاڈا کی افندی		
آوبنوماتوس ناحیدسی			
مدیر	یانی آلفامولافا کی افندی		
معاونی	یانی مارا کی افندی		
اعضا	انفوستی المالاڈا کی افندی		
»	فالایمبیدا کی		
»	پناپوتا کی افندی		
»	فارانوس افندی		
»	زونوس افندی		
»	مارفواندا کی افندی		
»	یانی بڑولا کی افندی		

مأموریت	اسامی	رتبہ	مدالیہ
اعضا	نیقولاستاملی افندی		
مہلامیس ناحیدسی			
مدیر	آنفوستی مامالاک کی افندی		
معاونی	منوئل سپریندا کی افندی		
اعضا	نیقولاطاوراناک کی افندی		
»	خرستوڈولونوڈارا کی افندی		
»	میخائل چنٹافا کی افندی		
»	منوئل غماترولیتوس افندی		
»	خرالامبووولغاراک کی افندی		
»	پورکی میٹاڈا کی افندی		
»	نیقولایاڈا کی افندی		

﴿ دول اجنبیه قونسلو ساریله معیت مأمورلی ﴾

— الفبا صرہ سیله ترتیب اولمشدر —

﴿ انگلتره ﴾

کریه قونسلوسی	:	موسیو القرد بیوتی
قنری قونسلوس معاوتی	:	موسیو امانوئل قاسماتی
ترجان	:	موسیو قسطندینو موآچوس
قنديه قونسلوس وکیلی	:	موسیو لیسیمیاخوس قاکوکرینوس
رسمو » »	:	موسیو تریشیلی

﴿ اسوج نوروج ﴾

قونسلو وکیلی	:	موسیو یاقوو ووجهه
--------------	---	-------------------

﴿ آستریا ﴾

کریه جنرال قونسلوسی	:	موسیو فریدراند میکسه
قنديه قونسلوس مأموری	:	موسیو یوسف بریندا
رسمو » »	:	موسیو تریشیلی

﴿ ایتالیا ﴾

کریه قونسلوسی	:	موسیو جانوئی بانقو
قنیهلار و ترجان	:	موسیو مانتا قوش
قنديه قونسلوس وکیلی	:	موسیو آمابیله ایتار
رسمو » »	:	موسیو قسطنی یطیخا کیس

﴿ روسیه ﴾

کریه جنرال قونسلوسی	:	موسیو لوقاس نه آقا
قنیهلار و ترجان	:	موسیو قسطندین وولغار پدس
قنديه قونسلوس وکیلی	:	موسیو یانقو میچونا کیس
رسمو » »	:	موسیو حاجی غریفوراکیس

﴿ فرانسه ﴾

کریه قونسلوسی	:	موسیو پول بلان
قنیهلاری	:	موسیو اولیس ورنانجا
ترجان	:	موسیو یاقوب فرانتو
قنديه قونسلوس وکیلی	:	موسیو آمابیله ایتار
رسمو » »	:	موسیو آندره تا ساعو ناچوس

﴿ یونان ﴾

کریه جنرال قونسلوسی	:	موسیو نیقولاؤس پناذیس
قنیهلاری و قونسلوس وکیلی	:	موسیو اوانکوس ساکلار پناذیس
ترجان	:	موسیو امانوئل قوالیهروس
قنديه قونسلوس وکیلی	:	موسیو ذاجی قاس
رسمو » »	:	موسیو امانوئل یطیخا کیس

ولایت بودجه سیدر

﴿ واردات ﴾

﴿ بالواسطه النان تکالیف و رسومات ﴾

عقار و برگومی	۲۸۱۲۸۲
محصولات صیفیه اعشاری	۵۴۱۵۰۲۲
زیتون اشجاری اعشاری بدلتی	۴۶۸۱۹۷۹
باقی رسمی	۱۴۱۵۸۲
سوتکر رسمی	۱۱۰۰۰۰
یکون	۱۰۶۲۹۸۶۵

﴿ واردات متنوعه ﴾

اعشاری به برابر تحصیل اولنان وزده بش تحصیل داریه	۵۰۰۰۰۰
محا کعمیه حاصلاتی	۸۵۰۰۰۰
مقاولات بحر لکاری حاصلاتی	۲۹۰۰۰۰
تزهینات بحر لکاری حاصلاتی	۵۰۰۰۰۰
جزای نقدی	۱۵۰۰۰۰
پول اوراقی بیعیه سی	۱۹۵۰۰۰
اعشار و رسومات گذشته سی	۱۵۰۰۰۰
مطبعه و ولایت حاصلاتی	۲۷۰۰۰۰
حاصلات متفرقه	۲۰۰۰۰۰
یکون	۱۰۲۱۵۰۰۰

﴿ املاک امیریه ﴾

مرتا حاصلاتی	۳۰۰۰۰۰
دکاکین امیریه و سائرہ ایجاراتی	۱۵۰۰۰۰
املاک مضبوطه و فراری حاصلاتی	۱۰۰۰۰۰
یکون	۳۲۵۰۰۰۰

﴿ اورمان و معادن ﴾

بلک و الحی طاشی حاصلاتی	۸۰۰۰۰۰
یکون	۸۰۰۰۰۰

یکون واردات مجلیه ۱۱۶۹۱۸۶۵

تکر کردن امر اولنان امتعه و سائرہ دن النان اسکله روسوی ۷۴۳۹۹۲

۱۲،۴۳۵،۸۵۷

مصارفات

امور داخلیه	۲۱۵۸۹۶۰
امور مالیه	۳۴۹۹۲۰
امور عدلیه	۲۰۹۵۴۰۰
ژاندارما و پولیس	۵۳۲۵۴۶۲
مصارفات متنوعه	۱۲۹۵۲۰۰
یکون مصارفات	۱۱۲۲۴۹۴۲
فضله* واردات (۱) (۱)	۱۲۱۰۹۱۵

عارف عمومیہ ایچون تفریق اولنان ۹۰۰۰۰۰۰

امور نافعہ به قارشوق طو تیلان ۳۱۰۹۱۵

۱۲۱۰۹۱۵

۱۲،۴۳۵،۸۵۷

ایتام صندوق قریب نك نقود موجوده بله مصارقات و وارداتی

مصارقات	مصارقات	مصارقات	مصارقات
حایه	۳۶۴۰۲	۳۹۹۲۴	۲۴۰۰۰۰۰
رسو	۱۲۷۰۰	۶۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰
قندیه	۸۱۰۰۰	۵۵۰۰۰۰	۶۳۰۰۰۰۰
لاشید	۱۲۶۰۰	۴۹۲۰۰	۳۸۰۰۰۰۰
یکون	۱۴۲۷۰۲	۶۹۹۱۲۴	۹۷۸۰۰۰۰

﴿ اوقاف صندوق قریب نك مصارقات و وارداتی ﴾

مصارقات	واردات	مصارقات	مصارقات
حایه سنجاغی	۱۸۸۷۶۴	۱۸۸۷۶۴	
رسو	۱۲۴۹۰۰	۱۲۴۹۰۰	
قندیه	۲۳۷۴۰۲	۱۰	۲۳۷۴۰۲
لاشید	۵۴۳۰۵		۴۷۷۲۵
	۶۰۵۲۷۱	۱۰	۵۹۸۷۹۱

﴿ نواحی واردات و مصارقاتی ﴾

﴿ حایه سنجاغی ﴾

مصارقات	واردات	مصارقات	مصارقات
حایه ناحیه سی	۳۴۸۸۵۰	۳۸۵۱۴۵	
کینو نیا قضامی	۵۳۴۱۶	۳۰	۵۳۲۱۰
ملنه	۲۵۵۶۷	۱۰	۲۳۶۸۸
کیسامو	۷۳۵۵۲		۷۳۰۰۰
	۵۰۱۳۸۶		۵۳۴۰۴۳

﴿ قندیه سنجاغی ﴾

مصارقات	واردات	مصارقات	مصارقات
قندیه ناحیه سی	۵۴۳۹۶۸	۱۳	۵۴۱۶۴۸
مالو یز قضامی	۷۲۸۰۰		۶۲۶۰۰
بندیه	۸۳۵۰۰		۶۸۵۰۰
منو فاج	۵۰۵۱۴		۴۴۵۸۲
کوریو	۵۶۳۰۰		۵۵۱۲۰
	۷۹۷۰۸۲	۱۳	۷۷۲۴۵۰

﴿ رسو سنجاغی ﴾

مصارقات	واردات	مصارقات	مصارقات
رسو ناحیه سی	۱۴۸۵۰۰		۱۳۹۹۰۰
میلو پو طه و قضامی	۴۱۱۲۵	۳۰	۳۶۵۸۰
آماری (کوستر لمانشدر)	۰۰۰۰۰	۰۰	۰۰۰۰۰

﴿ اسفا کیه سنجاغی ﴾

مصارقات	واردات	مصارقات	مصارقات
اسفا کیه قضامی	۴۱۵۰		۴۱۵۰
آپرون	۶۴۰۰۰		۵۲۲۲۳
ایواصل	۳۲۲۰۸		۲۳۹۰۱
	۱۰۰۳۵۸		۸۰۲۷۴

﴿ لاشید سنجانی ﴾

مصارفات	واردات	
۱۰۵۱۰	۱۰۴۵۲	نفس لاشید ۲۰
۸۵۴۸۵	۸۸۹۱۵	مرامیلا قضای ۲۰
۵۹۵۹۶	۶۱۷۲۹	استیه قضای ۵۰
۴۴۸۷۸	۶۱۶۴۹	یر پتره ۰۰
۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	ویا تو ۰۰
۲۳۰۴۶۹	۲۴۲۷۴۶	جمعاً یکون ۰۵

ضبطیه تقاعد صندغی
 سرمایہ سی
 ۱۵۸۰۰۰۰
 بدایت تشکیلی
 فی ۲۱ اگستوس سنہ ۹۷

- تفر متقاعدین
- ۲ یکباشی
- ۷ یوزباشی
- ۱ کاتب طاہور
- ۶ ملازم
- ۱ بلوک امینی
- ۱۰ چاؤش
- ۲ اونباشی
- ۱۸ نفرات
- شہری مقدار معاشری

۶۲۶۳

﴿ قرانتہ ﴾

مصارفات	واردات
۸۵۳۳۰	۷۲۳۳۶

دورغازی سلطان محمد خان را بعدن دورسلطان عبدالمجید خان غازی بہ قدر قندیہ بہ کلان ولایہ عظام حضراتی

﴿ دورغازی سلطان محمد خان رابع ﴾

فاتح فاضل احمد پاشا	عنکبوت احمد پاشا	اوزون ابراہیم پاشا
۱۰۸۰	۱۰۸۰	۱۰۸۲
نشانچی محمد پاشا	ملک ابراہیم پاشا	پورونمز احمد پاشا
۱۰۸۷	۱۰۸۹	۱۰۹۵
سید مصطفی پاشا	ذوالفقار علی پاشا	
۱۰۹۶	۱۰۹۸	

﴿ دورسلطان سلیمان خان ثانی ﴾

کو پر بی زاده مصطفی پاشا	فندق محمد پاشا	عبدالرحمن پاشا
۱۰۹۹	۱۱۰۰	۱۱۰۱

﴿ دورسلطان احمد خان ثانی ﴾

صوفی محمد پاشا
 ۱۱۰۳

﴿ دورغازی سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

قرہ یلانزادہ اسماعیل پاشا	صدر سابق مرز بقونلی حاجی علی پاشا	سعدار یوسف پاشا
۱۱۰۷	۱۱۰۸	۱۱۱۳

مقتول زاده علی پاشا ۱۱۱۴
صدر سابق قلا بی قوز احمد پاشا ۱۱۱۵

﴿ دورغازی سلطان احمد خان ثالث ﴾

صدر اعظم کو بر بی زاده نعمان پاشا ۱۱۱۷
خزینہ کنخدا می یوسف پاشا ۱۱۲۳
از میرلی علی پاشا ۱۱۲۷
نشانچی محمد پاشا ۱۱۳۱
میرزا محمد پاشا ۱۱۳۹
بنی مصطفی پاشا ۱۱۴۳

﴿ دورغازی سلطان محمود خان اول ﴾

صدر اعظم ایل بیصانی خلیل پاشا ۱۱۴۳
ثانیاً موروی حاجی علی پاشا ۱۱۴۷
یکت محمد پاشا ۱۱۵۳
کریدی نعمان پاشا ۱۱۵۶

دیز کچی محمد پاشا ۱۱۶۰
سلحدار مصطفی پاشا ۱۱۶۱
میراخور ایلچی مصطفی پاشا ۱۱۶۵

طورای پاشا ۱۱۶۶

﴿ دورسلطان عن خان ثالث ﴾

صدر اعظم استانبولی نائی عدها پاشا ۱۱۶۹
کو بر بی زاده حاجی احمد پاشا ۱۱۷۰

﴿ دورسلطان مصطفی خان ثالث ﴾

کامل احمد پاشا ۱۱۷۳
ثانیاً کامل احمد پاشا ۱۱۷۶
ثانیاً حاجی حسن پاشا ۱۱۸۰
نصرت علی پاشا ۱۱۸۲
صدر اعظم توقیعی حامد جزه پاشا ۱۱۷۷
حاجی حسن پاشا ۱۱۷۶
ثانیاً حامد جزه پاشا ۱۱۸۲
حسنی پاشا ۱۱۸۳
آبرص سلیمان پاشا ۱۱۸۶

﴿ دورغازی سلطان عبدالحمید خان اول ﴾

ص بکیری ابراهیم پاشا ۱۱۸۸
یکشمهرلی اسماعیل پاشا ۱۱۹۱
اغز بیوزی محمد پاشا ۱۱۹۸
سلیم سری پاشا ۱۲۰۳

دورغازی سلطان سلیم خان ثالث

عظمراده عبده پاشا	۱۲۰۳	ملک محمد پاشا	۱۲۰۴	کریدی حسین پاشا	۱۲۰۶	حسن پاشا	۱۲۰۸
فرهاد پاشا	۱۲۱۱	چلبی محمد پاشا	۱۲۱۳	محمدحقی پاشا	۱۲۱۴	درویش عبده پاشا	۱۲۱۵
چلبی عثمان پاشا	۱۲۱۸	وانی سیدمحمد پاشا	۱۲۲۰	تایا عبده پاشا	۱۲۲۱		

دور سلطان محمود خان ثانی

قیودان اسبق عبدالقادر پاشا	۱۲۲۳	محمدحقی پاشا	۱۲۲۵	سامی بکر پاشا	۱۲۲۶	مصطفی رشید پاشا	۱۲۲۹
حاجی مصطفی پاشا و ابراهیم خلی پاشا	۱۲۳۳	سرعسکر محمد شریف پاشا	۱۲۳۴	عثمان هاشم پاشا	۱۲۳۷		
لطفاه پاشا	۱۲۴۲	قره سلیمان پاشا	۱۲۴۳				

فتح خاقانیدن برو حایه بی تشریف بیوران ولایه عظام حضراتی

دور فاتح جتیمکان سلطان ابراهیم خان

فاتح یوسف پاشا

— ۱۰۰۰ —

مشارالیه بوسنوی الاصل ابیدی برمدت در علیه ده بلوک انامی ارمنی مصطفی اعانک معینده بولندقدنصکره وزارت نایبه ایله خاقان زمان جتیمکان سلطان ابراهیم خان حضرت تر بنک سلحدارلق شرف عالیهاسنه مظهر اوله رقی اهلیت وایاقت خار قانه سنی فصلاً اظهاره موفق اولمش و برمدت قلبیه مرور بینی متعاقب قیودانلق مقام عالیسنه دخی ارتقا ایده رک حسن ترجمه بادشاهی فی قرائعقله سردارا کرملق عنوان چلبی ایله کرید سفرینه مأمور تیین قلمشیدی برجدواقدام حیدر بسندانه ایله حایه شهر بینی فتح و پای تحت جلیل عثمانی به مظفر آوقو عبولان عودتده خصه ماسنک ترو برات شیطنتکار بلی اثر یله مقتولاً فارغ جهان فانی اولمشدر حایه ده نام عالیسنه منسوب اولان یوسف پاشا جامع شریفی ایله اتصالنده کی مکتب و موقفتخانه مشارالیهک انار خیر به سندندر .

قیودان ثانی موسی پاشا

— ۱۰۰۰ —

مشار الیه دخی بوسنوی الاصل او اوب برمدت صدارت قائم مقام لغنده بولندقدن صکره سردارا کریم یوسف پاشا انک در سعادتین فسار فقی صره سنده قیودان ثانی نصب اولنده رقی مشارالیه بر ابرکر یده اعزام قلمشیدی وقو عبولان بحار بات شیده ده مثلی کورلماش

بر قهرمان دریا اولدیغی اثبات‌النش ایسه ده نه چاره که حایه شهر نیک محافظه سنه مأمور
بولدیغی صرده آشوب قیامتدن نشان و رره جک درجه ده شدتله اجرای حکم ایتمک باشمش
اولان بر فور مندن دو تنای همایونی وقایه مقصدیله مورچه چپته عازم اولمش و اورده
تصادف ایلدیگی بردشمن قالیونی ایله محاربه شیده به کیرشمش ایدی . ایشته تکون
ایدن اشبو محاربه شیده ده ایدیکه تصادف ایدن برکانه تک تأثیر جان بر انداز یله مشارالیه
خون آلود شهادت اولدیغی حالده فخر اباد تار یخه نقل و چو د ایدی ایشدر .
رحه ااه علیه رجه واسعه حایه ده ایخ قلعه محله سنه کی جامع شریف
مشارالیهک اثار خیر به سندنن .

— کوچک حسن پاشا —

— ۱۰۵۵ —

مشارالیه دخی کر بد قخته مأمور امرای سلطنت سنیه دن اولوب روم ایلی بکار یکی منصب
جلیله و ایه دار مغرت ایدی . حایه تک قیغنی متعاقب قلعهدن محافظه به تعیین قلمش
و ملحقاتی هنوز بدو یه یاد شاهینک زون و فرمان مطاعی اولدیغی چپته توقف و ارامی
هر دقیقه تهلکه دن غیر خالی بولنان او یله بر موقع مهده نوره س ظفرک تمام یله محافظه سنه
موقیته کسب اشته ایشدر غایت شجیع غایت عالیجناب برامیر اولدیغی چپته
روحنی شاد ایچون یادکار اوله رق ترک ایلدیگی یالی جامع شریفنی کورد یکه مشارالیهک
نامتی یاد الیه اظمار حرمت ایتک واجب ذمتمزد دل حسین پاشاک کر یه تشر بقرنده
مملکتی ترک ایله در سعاده عودت بیور مشدر .

— سردار اکرم غازی حسین پاشا —

— ۱۰۵۵ —

دل حسین پاشا یه شهر تشعار اولوب کر بد سردار ظفر شعاری اولغله سردار اکرم عنوانتی
احراز ایشدر مشارالیه رتمونک قانچی اولوب غایت جسور و غایت عالیجناب بردات

ایدی . رتمونک فتحنده ابراز ایلدیگی مهارت حریره حقیقه فوق العاده در حایه تک
قانچی یوسف پاشا ایسه ده معنا کر بدک قانچی غازی مشارالیه . حایه قلعه قیومی
قر بنده کی جامع شریف ایله رتموده نام عالیسنه منسوب مجلده کائن جامع شریف و قر بنده
بر باب مکتب که شمعی کتبخانه به تحویل قلمشدر . بر موقیته بر چشمه و بر عمارت
واسقا کیه سنجاغنده آبی صوفی به سنه و کیسامو قضا سنه نفس قستلده بولنان ایکی
باب جامع شریف دخی مشارالیهک اثار خیر به سندنن . مولامقامنی جنت ایلیه .

— دور غازی سلطان محمد خان رابع —

— ۱۰۵۸ —

— ۱۰۹۹ —

۱۰۵۹ تاریخنده سلطانزاده محمد پاشا مقام ولایتی تشریف بیوروب بر سنه قدر حسن
تمشیت امور مملکتته حصر نفس ایلد کدن یعنی تاریخ مذکورده معبر قاتبان اولان صراط
سؤاله قدر من اوله رق ندای « ارجعی الی ربک زاضیه مرضیه » تشریر ایله میچل
اولدقدن صکره و مستانچی باشی مصطفی اغا تعیین قلمش و بر سنه دن صکره عزل اولدورق
اودخی ۱۰۶۱ تاریخنده تشریف بیورن کنعان پاشا به تسلیم امور حکومته مجبور
اولمشدی . کنعان پاشا غایت عاقل غایت عالیجناب برامیر اولوب ۱۰۸۲ تاریخنده
قدر اجرای ولایت بیور مشدر . تاریخ مذکورده تشریف ایدن عنکبوت احمد
پاشا به کلنجه مملکتک قابلیت و استعدادینی تجر به ایتش جدی بر وزیر اولغله دوری
مقبوط ادوار سائره اولمشدی رتموده غازی حسین پاشا محله سنه بر باب جامع
سریف و ایکی مدرسه ایله ایکی چشمه یادکاری وارد .

— دور سلطان سلیمان خان ثانی —

— ۱۰۹۹ —

— ۱۱۰۲ —

اشبو دورک مصادف اولدیغی سنه هجر یه ده نیر اقبال کی مقام ولایته شعشه انداز

اولان کو بر بی زاده مصطفی پاشا ایدی . مشار الیه . کو بر بی محمد پاشانک مخدوم عالیبری اولوب ۱۱۰۱ تاریخده مسند صدر ارثقا بیورمشلدر . تاریخ سلطنت سینه ده مشهور بر صدر اعظمدر . مدت صدر تده نیش وودین کی ایکی قلمه نك ضبطی و بلغراد قلمه نك آنخیری کی بیوک بیوک ووقیات ایله ملت عثمانیه دلشادا اولمشدی . در سعادتله جلیلله برابر ۱۰۹۹ صو بولجی علی پاشا تعیین قلمش و مشار الیه دخی ۱۱۰۳ تاریخده قدر مسند ولایتده بولمشلدر .

دورغازی سلطان احمد خان ثانی

۱۱۰۲ - ۱۱۰۶

صو بولجی علی پاشانک عربانی متعاقب قوناغی نامیله مشهور اولان عالی پاشا تعیین قلمش و مشار الیه دخی ۱۱۰۵ تاریخده قدر مسند ولایتی بحفاظه ایتمشل ایدی . حاییه ده جزائر قوی محله سنده کی خانقاه قادری آثار خیر به لر ننددر . کندیلرندن صکره مقام ولایتده سلحدار خلیل پاشا کلشدر . جسور ، فطین ، غیور برذات ایدی . مقام سیاستک تبدیلیله برابر کندیلری دخی عزل ایلمشلدر .

دورغازی سلطان مصطفی خان ثانی

۱۱۰۶ - ۱۱۱۵

جلوس پادشاهی به مصادف اولان سنه مرقومه ده قره بیلا نزاده اسماعیل پاشا والی بولنش و بر مدت ایفا ایلد کدن صکره قائم مقام عثمان پاشا تعیین قلمشدر که مشار الیه نك مأموریتی دخی سنه مرقومه به مصادفدر . بش سنه قدر مسند ولایتده بولندقدن صکره میت مشایه جی ده شهرت شعار اولان و تواریخ عثمانیه ده اسمی دوران ایتمکده بولنسان حسن پاشا کوندولمش و اودخی ۱۱۱۳ تاریخده قدر اجرای حکومت بیورمش و تاریخ مذکرده تشریف ایدوب قلابی قوز نایبله اجزاز شهرت و ۱۱۱۶ سنه سنده مسند صدرته ارتقا ایتمش اولان فیضری به لی احمد پاشایه تسلیم اموره مجبور ایلمشدی .

دورغازی سلطان احمد خان ثالث

۱۱۱۵ - ۱۱۴۳

صدر مشار الیهی متعاقب کو بر بی سلاله سندن عبداه پاشا تشریف بیورره رق اون سنه مقام ولایتده بولمشلدر . ۱۱۲۵ سنه سنده حج قیران دیه ملقب اولان حسین پاشا تعیین قلمش و کندیلرندن صکره سو ده فالحی بولنسان قره محمد پاشا تعیین اولمشلدر . اوج سنه اجرای حکومت بیوردی . دوری هر درلو نعم و الطاف سنجیا نیده مظهر ایدی ۱۱۳۱ تاریخده سلحدار ابراهیم پاشا و کو بر بی زاده اسعد پاشا ، ۱۱۳۲ سنه سنده چرکس عثمان پاشا تشریف بیورمشلدر . مشار الیه درت سنه مسند ولایتده بولنوب دوری مقبوط ادوار عدو لشمشیدی . ۱۱۳۶ سنه سنده سرکه لقبیله ملقب اولان عثمان پاشا ، ۱۱۳۷ ده کورد حسین پاشا ، ۱۱۳۸ ده جامخوواجه محمد پاشا (میر میران ربه سنی حاشر ایدی) و ابوطوق عثمان پاشا و نهایت ۱۱۴۱ سنه سنده صدر اسبق خلیل پاشا مقام ولایتده سایه انداز عز و ایجاب اولمشل ایدی . (صدر مشار الیه ۱۱۲۸ تاریخده مسند صدرته ارتقا ایتمشدر البصانلیدرلر) . بعده ۱۱۴۳ تاریخده کنج محمد پاشا تشریف ایتمشل ایسه ده اودخی سلطان محمود خان اول حضرت نلر نك جلوسنی متعاقب عزل ایلمشلدر .

دورغازی سلطان محمود خان اول

۱۱۴۳ - ۱۱۶۸

سلطان مشار الیه نك سنه جلوسنده صکره یدده شاهین محمد پاشا اجرای حکومت ایتمکده ایدی . ایچق برسنه قدر رؤیت امور مملکتده موفق اوله بولمشدر . ۱۱۴۴ ده عظیمزاده اسماعیل پاشا ، ۱۱۴۵ ده صدر سابق خلیل پاشا ، ۱۱۴۶ ده مورموی حاجی علی پاشا تشریف بیوردیلر . ۱۱۴۷ ده تعیین قلمنسان حافظ احمد پاشا مکه داماد شهر یاری ایدی . نهایت کریم ، حاجی جناب برذات اولمشله برابر برسنه دن

زیاده اجرای ولایتیه موفق اوله میوب مازم دار نعیم اولغله یوسف پاشا جامع شربی
حوالیسده دفن ایله و دیعه رحمت الهیه ایدلشدر . ۱۱۴۸ تاریخده مصادف اولان
و قانی متعاقب ابشر نامیه معروف اولان حاجی حسین پاشا وانی متعاقب ۱۱۵۰ ده
کورجی اسماعیل پاشا تعیین قلمشدردر . مقام ولایتیه ایکن وفات ایتکلشه
خنکار جامع شربی قریبده دفن ایدلشدردر . مشار الهیک وقوع و قایتیه برابر مقام
ولایتیه کور بریلی زاده سلاله سیله تشرف ایدلشدر . تشریف بیوران احمد پاشا
حقیقه ذکاوت مادرزاد ایله متصف وزرای سلطنت سنیده دن ایلی . چوق
طوریوب انفکاک و قویوبولغله ۱۱۵۳ ده حاجی محمد پاشا اعزام قلدندی . مشار ایله
دخی جدد فظین اولسوب ۱۱۵۱ تاریخده مسند صدارتی احراز ایتش ایلی .
« اولیانغا » لقبیه ملقب اولان عوض حاجی محمد پاشا بودر . ۱۱۵۴ ده داماندلی
حسین پاشا ایله مقام ولایت شرفیاب احصالت اولمش ایلی . مدت ولایتی ایتقی
برسنه قدردر ۱۱۵۵ ده صاری محمد پاشا ۱۱۵۶ ده ذکر سبقت ایکن عوض حاجی
محمد پاشا ۱۱۵۷ ده کر بدلی نعمان پاشا ۱۱۵۹ ده کوسنج علی پاشا ۱۱۶۰ ده ثانیسا
کور بریلی زاده احمد پاشا ۱۱۶۱ ده قوردان ایلچی مصطفی پاشا ۱۱۶۴ ده ششمین زاده سید
مصطفی پاشا و کورد ابراهیم پاشا و نهایت سلطان عثمان خان ثالث حضرتل ینک مدت
سلطنته قدر ینه کر بدلی نعمان پاشا ۱۱۶۵ ده مقام ولایتیه ایدیلر .

﴿ دور سلطان عثمان خان ثالث ﴾

— ۰ —

۱۱۶۸ — ۱۱۷۱

جلوس حضرت پادشاهی بی متعاقب کر بدلی نعمان پاشا عزل اولنده رق ملک نامیه معروف
اولان محمد پاشا تعیین قلمش و برسنه قدر مقام ولایتیه بولنده قدر ۱۱۶۹ ده
تشریف بیوران محمد سعید پاشا به تسلیم امور حکومته مجبور ایدلش ایلی . والی جدید
اولان مشار ایله محمد سعید پاشا مقام ولایتی تشریف ایتدند اول مقام صدارته ارتقا ایتش
ومهندی ابراهیم افندی ایله برابر در سعادتده صنعت طباعتی ۱۱۴۲ ده احداث بیوروش

﴿ دور سلطان مصطفی خان نابع ﴾

— ۰ —

۱۲۲۳ — ۱۲۲۳

سلطان مصطفی خان رابع حضرتل ینک دور سلطنتزنده قدری پاشا والی ایلی .

﴿ دور سلطان محمود خان عدلی ﴾

— ۰ —

۱۲۳۳ — ۱۲۵۰

خاقان مشار الهیک اوائل سلطنتزنده مر عثلی علی پاشا و ۱۲۲۴ ده دفعه ثانیسه حافظ
پاشا ، ۱۲۲۵ ده دفعه ثانیسه قدری پاشا ، ۱۲۲۶ ده دفعه ثانیسه سامی بکر پاشا و ۱۲۲۷
ده کورد حاجی عثمان پاشا و الیلکده بولنشدردر . حاجی عثمان پاشانک . رسموده لیان
جاده سنده کاشن قشله همابونک دروننده . بر چشمه سی واردر . اوج سنه مقام ولایتیه
بولنشدردر . ۱۲۳۰ ده ابراهیم پاشا اغا ابراهیم پاشا دیومشهور اولان صدر اسبق
ابراهیم حلی پاشا والی اولمشدر . ۱۲۲۱ ده مسند صدارتی احراز ایتش ایلی .
۱۲۳۱ ده وحید فاضل پاشا ۱۲۳۴ ده دفعه ثانیسه اغا ابراهیم حلی پاشا برسنه
قدر مسند ولایتیه بولنشدر . ۱۲۳۵ ده کرید سرعسکری شریف پاشا ۱۲۳۵ ده
سید لطفاه پاشا ۱۲۴۲ ده قره سلیمان پاشا ۱۲۴۵ ده میر میران محمد شهرباب
پاشا و ۱۲۴۶ ده مصطفی نائی پاشا تعیین بیورولمشدردر . کر بدلی نامیه مشهور
اولان مصطفی نائی پاشا بودر . برات سنجاغنده پراوشته قضاسنه تابع بولیان
قریه سننددر . ۱۲۵۶ ده وزارتی احراز ایتشدردر . اشبه و دفعه اولی ماموریتی
۱۲۶۸ سنه سنه قدر دوام ایتشدر .

دور سلطان عبدالمجید خان

— ۰ —

۱۲۷۷ — ۱۲۵۰

۱۲۶۸ ده صالح وامق پاشا ۱۲۶۹ ده محمد امین پاشا ۱۲۷۲ ده ولی الدین رفعت پاشا
کلدیگر سیاحت طریقیله اوتار یخنده حایه به کیش اولان مصر والیسی اسبق سعید پاشا
مرحومک امانه نقده سیله مشارالیه ولی الدین رفعت پاشانک حایه ده برخسته خانه
ورسوده - اسکی درگاه - نامیله مشهر برجامع شریف یاد کارلری وارد ۱۲۷۴ ده
تعیین قلنان عبدالرحمن ساهی پاشا (رموزالحکم صاحبی اولان شاعر مشهور ساهی
پاشادر) ۱۲۷۵ ده حسین حسینی و ۱۲۷۶ ده اسماعیل رحیمی پاشا والی اولمشدر .

دور سلطان عبدالعزیز خان

— ۰ —

۱۲۷۷ — ۱۲۹۳

۱۲۷۸ ده حکیم اسماعیل پاشا و ۱۲۸۳ ده والی لکله و مأموریت فوق العاده ایله صدر
اسبق مصطفی نائی پاشا وسنه مذکورده قوماندانلق انضمامیله حسین عونی پاشا
ومؤخرآ سردارا کرم عمر پاشا و ۱۲۸۴ ده دفعه ثانیه حسین عونی پاشا و ۱۲۸۵
ده عمر فوزی پاشا و ۱۲۸۷ ده رؤف پاشا و ۱۲۸۸ ده دفعه ثانیه عمر فوزی پاشا
و ۱۲۸۹ ده ردیف پاشا و صفوت پاشا و ۱۲۹۰ ده دفعه ثانیه رؤف پاشا و ۱۲۹۱ ده حسین
ساح پاشا و ۱۲۹۲ ده دفعه ثالثه رؤف پاشا و ۱۲۹۲ ده احمد بختار پاشا حضرتانی
تعیین اولندیلر .

عصر معدلت حصر حضرت عبدالحمید خان ثانی

حسین ساح پاشا

۱۵ مارت سنه ۲۹۳ تاریخنده دفعه ثانیه تعیین اولنهرق ۲۰ کانون ثانی سنه ۲۹۳
تاریخنده انفصال ایتمشدر .

مدت مأموریتی

ماه	ایام
۱۰	۷

قسطنطینی ادوسیدی پاشا حضرتلی

۲۱ کانون ثانی سنه ۲۹۳ تاریخنده تعیین قلنهرق ۱۵ تشرین ثانی سنه ۲۹۴ تاریخنده
انفصال ایتمشدر .

مدت مأموریتی

ماه	ایام
۹	۲۶

علکساندری قره طو دوری پاشا حضرتلی

۱۶ تشرین ثانی سنه ۲۹۴ تاریخنده تعیین اولنهرق ۲۹ تشرین ثانی سنه ۲۹۴ تاریخنده
مأموریتی خارجیله نظارت جلیله سنه تحویل یورلمشدر

مدت مأموریتی

ماه	ایام
۱۴	

فوتیادی پاشا

۳ کانون اول سنه ۹۴ تاریخنده تعیین قلنهرق ۲۲ مائس سنه ۳۰۱ تاریخنده استعفاء
انفصال ایتمشدر .

مدت مأموریتی

سنه	ماه	ایام
۶	۵	۲۱

صوا پاشا حضرتلی

۲۳ مائس سنه ۳۰۱ تاریخنده تعیین اولنهرق ۱ شباط سنه ۳۰۲ تاریخنده استعفاء
انفصال ایتمشدر .

مدت مأموریتی

سنه	ماه	ایام
۹	۸	۹

﴿ قسطای آتو پولو پاشا حضرتلی ﴾
 ۲ شباط سنه ۳۰۲ تاریخده تعیین قلنهرق ۵ مائس سنه ۳۰۴ تاریخده استعفاء
 انفصال ایشدر .

مدت مأموریتی
 سنه ماه ایام
 ۲ ۳ ۱

﴿ نیکولایی سارنسی پاشا حضرتلی ﴾
 ۶ مائس سنه ۳۰۴ تاریخده تعیین اولنهرق اوچوز بش سنه سنه جز برده ظهور
 ایدن اغتاشدن طولانی حسب الايجاب ۱۶ تموز سنه ۳۰۵ تاریخده در سعادت
 جلب بیورلشدر .

مدت اقامتی
 سنه ماه ایام
 ۱۱ ۲ ۱

﴿ حسن رضا پاشا حضرتلی ﴾
 ۲۳ تموز سنه ۳۰۵ تاریخده والی وکیل صقیده تعیین اولنهرق ۳۰ تموز سنه ۳۰۵
 تاریخده انفصال ایشدر .

مدت مأموریتی
 ایام
 ۸

﴿ شاکر پاشا حضرتلی ﴾
 ۳۰ تموز سنه ۳۰۵ تاریخده فوق العاده قوماندانلی انضمامیه والی وکالتنه تعیین
 قلنهرق ۲۱ مائس سنه ۳۰۶ تاریخده انفصال ایشدر .

مدت مأموریتی
 ماه ایام
 ۲۲ ۱۱

﴿ احمد جواد پاشا حضرتلی ﴾
 ۲۱ مائس سنه ۳۰۶ تاریخده کرید فرقه عسکریه سی ارکان حر بیهر یاستنده بولندی
 حالده فوق العاده قوماندانلی انضمامیه والی وکالتنه تعیین و متعاقباً رتبه مشیری توجیه
 بیورلش و ۲۱ اغستوس سنه ۳۰۷ تاریخده عهدده لایحه مستند چلیل صدارت
 عظمی توجیه بیورلشدر .

مدت مأموریتی
 سنه ماه ایام
 ۳ ۱

ایدی . برسنه اجرای حکومت بیوردی . ۱۱۷۰ ده ایسه دشتوی علی پاشا
 سایه انداز اجمال اولمش ایدی .

﴿ دورسلطان مصطفی خان ثالث ﴾

۱۱۷۱ — ۱۱۸۷

خان مشارالیهک مبدأسلطنت شاهانه لری اولان تاریخ مذکورده تعلیمده محمد پاشا
 مقام ولایتده بولتیوردی . ۱۱۷۲ تاریخده عزل اولنهرق برینه کامل احمد پاشا تعیین
 اولنیشدرکه ۱۱۷۷ تاریخده مسند ولایتده بولنده قری حالده ترک دغدغه جهسان قانی
 ایدرک لب در یاده کاش کوچک حسن پاشا جامع شریفنده دفن ایله و دیسه
 رحمت الهیه ایدلشدر . ۱۱۷۸ ده طوسون محمد پاشا . ۱۱۸۰ ده قبودان حسن
 پاشا . ۱۱۸۲ ده زغرهللی زاده فیض ا . پاشا . ۱۱۸۳ ده طوقق زاده حسن پاشا
 — مشارالیه کریده وفات ایشدردر . ۱۱۸۵ ده آبرص سلیمان پاشا . مقام
 ولایتده ایدیلر .

﴿ دورغازی سلطان عبدالحمیدخان اول ﴾

۱۱۸۷ — ۱۲۰۲

چلموس حضرت شهر یاری به مصصادف اولان ۱۱۸۷ تاریخده لسواذیه لی
 حسن پاشا به تصادف اولنور مشارالیه میر میراندن اولوب مقام ولایتده ایکن ارتحال دار فنا
 ایشدر . ۱۱۸۷ ده نینه میر میران رتبه سنی حائر امرای دولندن موروهی ابراهیم پاشا
 وینه تاریخ مذکورده آبرص سلیمان پاشا دفعه ثانیه تعیین اولنیشدر . برسنه صکره
 یعنی ۱۱۸۹ ده درویش علی پاشا ایله قره احمد پاشا و ۱۱۹۱ ده ابراهیم پاشا و یازمچی زاده
 مصطفی پاشا . ۱۱۹۲ ده میراخور مصطفی پاشا و محمد امین پاشا . ۱۱۹۳ ده دفعه ثانیه

یازمیی زاده مصطفی پاشا و میراندن ارسلان پاشا ۱۱۹۶ ده قصاب سید علی پاشا و میراندن عبدالله پاشا ۱۱۹۷ ده بکمرچی محمد پاشا ۱۱۹۹ ده زورلی اوغلی سلیمان پاشا و ۱۲۰۰ ده ذکی محمد پاشا تعیین اولمشلدر . محمد پاشا ۱۱۹۶ تاریخنده مسندصدارته ارتقا ایش وزرای دولتدن ایدی . علائیه سنجائی مضافاندن مارلاه قصبه لدر . مشارالیهک وقوع انفصالیله برابر دفعه نایه اوله رقی یازمیی زاده مصطفی پاشا کاش ایسه ده اودخی چوق طور میوب مقام ولایتی عزت پاشا به تسلیم ایشلدر . عزت پاشا مشارالیه قدر ذکی ، فاضل برذات ایدی ۱۱۹۵ تاریخنده مقام صداریته ارتقا ایشیدی . برسنه اجرای حکومت بیوردی انفصالی متعاقب دفعه نایه اوله رقی بکمرچی محمد پاشا و ۱۲۰۲ تاریخنده عظمزاده دبه معروف اولان عبدالله پاشا تعیین قلمشدر .

دورغازی سلطان سلیم خان ثالث

۱۲۰۳ - ۱۲۲۲

تحول سلطنت اتانسنده عظیمزاده عبدالله پاشانک برادری بولنان یوسف پاشا و الی ایدی برسنه قدر مأموریتی سبق ایشدر . ۱۲۰۴ تاریخنده کربدلی حسین پاشا تعیین اولندی ۱۲۰۷ تاریخنده قدر مقام ولایتده بولندی . تاریخ مذکورده تعیین اولنان حسن پاشا ۱۲۰۴ تاریخنده مسندصداری احراز ایش اولان روسیقلی شریف حسن پاشادر . درتسنه اجرای ولایت بیوردی ۱۲۱۱ ده کلان فرهاد پاشا قنده ده وقت ایشدر . دفعه نایه اوله رقی صدر اسبق حسن پاشا تشریف ایش ایسه ده برسنه یله طوره مامشدر . ۱۲۱۲ ده میران رتبه سنی حاج سید حافظ پاشا تعیین اولمشدر . ۱۲۱۳ ده محمد حق پاشا ۱۲۱۴ ده طاهر پاشا ۱۲۱۶ ده علامه بی نظیر و شاعر لیب بکرسای پاشا ۱۲۱۷ ده آردینلی محمد پاشا ۱۲۱۸ ده عبدالله درویش پاشا و مصطفی حبیب پاشا ۱۲۱۹ ده محمد خسرو پاشا ۱۲۲۰ ده واتی محمد پاشا و عثمان پاشا ۱۲۲۱ ده دفعه نایه سید حافظ پاشا تعیین قلمشدر .

مکاتب خرسیانیه

عدد اشیا کردان	عدد مکاتب				عدد معین و معلمات	
	ذکور		اناث		معین	معلمات
	اناث	رشدیه	صبیان	رشدیه		
۲۹۸	۱۶۱	۱	۱	۱	۱۴	۶
۹۰۲	۰	۰	۲۵	۰	۲۶	۰
۹۴۵	۰	۰	۳۲	۰	۳۲	۰
۴۹۵	۱	۰	۱۵	۰	۱۵	۰
۳۶۴۰	۱۶۱	۱	۷۳	۰	۸۷	۶
۴۳۳	۱۹۰	۱	۱	۰	۱۳	۴
۳۵۵	۱	۰	۶	۰	۷	۰
۰۹۸	۰	۰	۳	۰	۳	۰
۲۳۱	۰	۰	۴	۰	۵	۰
۱۷۸	۰	۰	۵	۰	۵	۰
۵۸۶	۰	۰	۱۱	۰	۱۱	۰
۳۶۹	۰	۰	۸	۰	۹	۰
۱۹۰	۰	۰	۴	۰	۴	۰
۲۴۴۰	۱۹۰	۲	۴۲	۰	۵۷	۴
۱۶۵	۱۲۷	۱	۲	۰	۸	۳
۳۸۸	۱۱۵	۰	۹	۰	۱۴	۰
۴۷۹	۰	۱	۱۸	۰	۱۸	۰
۳۸۶	۱۳	۰	۱۲	۰	۱۳	۰
۱۴۰۸	۲۵۵	۲	۴۱	۰	۵۳	۳

	عدد معین و معلمات		عدد مکاتب				عددشاکردان	
	معلمات	معین	اناث		ذکور		اناث	ذکور
			صبیان	رشدیه	صبیان	رشدیه		
لاشید سنجائی								
یکیشردنه (اعدادیهسی واردر)	۲	۱۲	۱	۰۰	۱	۱	۰۰	۳۱۹
مرامیلا قضاسی	۰۰	۰۹	۰۰	۰۰	۹	۰	۰	۴۸۱
» اسقیه	۰۰	۱۰	۰۰	۰۰	۹	۰	۰	۴۳۴
» پره پزه	۰۰	۰۸	۰۰	۰۰	۷	۰	۰	۳۲۲
» ویاو	۰۰	۰۶	۰۰	۰۰	۶	۰	۰	۱۸۹
لاشید ناحیهسی	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰	۰	۰	۱۷۸
یسکون	۲	۰۰	۱	۰۰	۳۷	۰۱	۰۰	۱۹۲۳
اسفاکيه سنجائی								
ایقرون (اعدادیهسی واردر)	۰۰	۸۸	۰۰	۰۰	۳۳	۰۱	۰۰	۱۰۳۰
اسفاکيه قضاسی	۰۰	۳۲	۰۰	۰۰	۱۴	۰۱	۰۰	۷۰۳
» ایواصل	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۱۹	۰۰	۰۰	۱۲۱۴
یسکون	۰۰	۱۷۰	۰۱	۰۰	۶۶	۰۲	۰۰	۳۴۴۷
جمعاً یسکون	۱۰	۴۲۷	۰	۳	۲۵۹	۷	۶۶۱	۱۱۸۴۸

کریدده بولنان مکاتب اسلامیة

	عدد معین و معلمات		عدد مکاتب				عددشاکردان	
	معلمات	معین	اناث		ذکور		اناث	ذکور
			صبیان	رشدیه	صبیان	رشدیه		
حایه سنجائی								
حایه (ذکور رشدیه سنده اعدادیه)	۳۱	۳۰	۱۰	۱	۰۷	۱	۰۰۷	۹۱۷
مکتبی دخی واردر	۰۶	۱۳	۰۷	۰	۱۲	۰	۲۱۱	۲۲۹
کیدوینا	۰۱	۱۰	۰۱	۰	۰۹	۱	۹۴	۱۹۰
کیسامو	۰۲	۰۶	۰۲	۰	۰۰	۱	۰۶	۱۴۰
سلنه	۰۱	۰۲	۰۱	۰	۰۲	۰	۱۰	۴۱
ایقرون	۴۱	۶۱	۲۱	۱	۳۰	۳	۸۸۳	۱۰۱۷
یسکون								
قندیه سنجائی	۲۰	۲۲	۱۶	۱	۰۸	۳	۳۲۳	۹۰۳
نفس قندیه	۰۱	۰۸	۰۱	۰	۰۶	۰	۰۷	۱۰۸
قندیه قضاسی	۰	۱۹	۰	۰	۱۹	۰	۰	۷۰۶
ریزومشوقاج قضاسی	۰	۰۴	۰	۰	۰۴	۰	۲۶	۶۲
» تنوس	۰	۱۶	۰	۰	۱۶	۰	۰۶	۳۰۰
» پدیه	۰	۱۱	۰	۰	۱۱	۰	۰	۲۲۰
کنورویور بوتجیه قضاسی	۰	۰۶	۰	۰	۰۶	۰	۲۱	۹۷
» مالویز								
یسکون	۲۱	۸۶	۱۷	۱	۷۰	۳	۴۸۳	۲۰۰۶
رسمو سنجائی								
نفس رسمو	۶	۱۰	۰۱	۱	۱۲	۱	۱۹۰	۲۲۰
رسمو قضاسی	۰	۱۳	۰	۰	۱۳	۰	۰	۳۸۹
» آماری	۰	۰۷	۰	۰	۷	۰	۰	۱۴۲
میایو لمبو قضاسی	۰	۰۳	۰	۰	۳	۰	۰	۴۹
ایواصل قضاسی	۱	۰۷	۱	۰	۰	۰	۰۳	۸۳
یسکون	۷	۴۰	۲	۱	۴۰	۱	۲۴۸	۸۸۸

عدد شاکردان	عدد مکاتب		عدد معین و معاملات
	ذکور	اناث	
ذکور ۵۲۰۸	رشدہ ۰۰۰۷	اناث ۱۰۳۱	معین ۱۹۲
۵۰۲	۲	۲۸۹	تقلید کونو
۹۵	۳	۱۰۰۰۰	لاشید سنجائی
۵۰۹	۱	۳۷	برہ پترہ قضائی
۱۱۰۶	۴	۳۲۶	مرامبلا
۶۳۱۴	۱۲	۱۳۵۷	اسیہ
	۳	۱۶۱	یکونو
	۴۳	۲۲۴	جگہ یکونو

﴿ عقارات معارف اسلامیہ ﴾

حایہ

مکتب کبیر نامیہ یاد اونیان مکتب دارہی	مکتب مذکور تختہ مطبعہ	مخزن
عدد ۱	عدد ۳	عدد ۱
مکتب اناث التندہ مخزن	فتو غرافخانہ	مخزن
عدد ۱	عدد ۱	عدد ۱۱
مخزن کبیر	قہوہ خانہ	مخزن
عدد ۱	عدد ۲	عدد ۱
مخزن	دکان	مخزن
عدد ۱۱	عدد ۵	عدد ۱

التي يدي يوز طالبات استيعاب ايدہ جک وسعت وجسامتہ اولہ برق ایچ قلعه محلہ سندہ اون ایکی اوٹہ نی شامل بر مکتب اناث در دست انشا اولوب انشا آتی قوہ قریبہ به کلشدر

﴿ جزیرہ دہ بولنان جوامع شریفہ و خیرات و مبرات ﴾

جامع شریف	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
حایہ سنجائی داخلندہ	۶	۱۴	۹	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱
قدیہ	۳۴	۱۶	۲۶	۴	۳	۲	۰	۰	۰	۰	۰
رسو	۲۶	۱۴	۷	۲۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
لاشید	۳۵	۱۲	۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

﴿ اماکن عسکریہ ایلہ قلاع شاهانہ ﴾

حایہ و جواری

عشق قشله ہمایون	پهلوان طایبہ سندہ قغوش	طوبخانہ دارہی
مرکز خستہ خانہ سی	» خستہ براقہ سی	موسیقہ قوغوشی
خستہ خانہ حاجی	مرکز قوماندانلغی دارہی	حسکار قرہ غونخانہ سی
انبار	حبس خانہ	مجیدہ قشله ہمایونی
سواری قشله سی	عرب طایبہ بندہ طویچی براقہ سی	جدد انشا و نقدہ بولنان خستہ خانہ
دقیق فاریقہ سی	دبوی	خلیا قرہ غونخانہ سی
پهلوان طایبہ سندہ طویچی	کوشک	قبلی قرہ غونخانہ سی
براقہ سی	فرقہ عسکر بہ دارہی	بالو خور قرہ غونخانہ سی

رسم و جواری

عشق قشله ہمایون	جدید قشله ہمایون	خستہ خانہ
-----------------	------------------	-----------

قندیه و جواری

استان روز قله سی	حایه قلعه سنک مشتاقی	قشله ۲
اسفناکیه »	فرقه طایبه سی	طوپخانه
« رسمو و جواری »	اولیا »	قره غول ۴
براس قله سی	سجاقی »	حبسخانه ۱
آرموس »	طوپخانه	اتبار ۱
طاش صوبی »	قوردون طایبه سی	اصلاحخانه ۱
بره قاری »	خسته خانه »	قلاع شاهانه
ژونوس »	« قله لر »	افواه نارینه ثقیله ایله مجیز
مرونا »	عزالدین قله سی	بولنانلر
سالم »	تفنگچی »	عزالدین اسنکاجی
فولینی »	ملاقصه »	سوده قلعه سی
آرناؤط »	صوباشی »	قستل »
پوطاموس »	آیا »	غرابوسه قلعه سی
ابنده ساثره »	کیسامو »	رسمو »
	ووقولیس »	حایه »

کرید جزیره سنه آمد شد ایدن پوسته واپورلی

﴿ اداره مخصوصه ﴾

کرید سواحلی سر اجنته سی
مصطفی کافم افندی

رتبه نایه و در دنجی مجیدی نشانیه
کرید کوش مدالیه سنی حازدر

اجنته کابی
امجد جدی افندی

اتبار کابی
عمر افندی

تقلیه مأموری
علی فکری افندی

قندیه اجنته سی
علی افندی

رسمو اجنته سی
صالح افندی

﴿ طرابلس غرب خطی ﴾

در سعادتین طرابلس غرب خطنه اجرای سفر ایدن واپورلر بهر اونیش کونده بردفعه
چعه ایرتسی کونری در سعادتین بالقیام کلیبولی « قلعه سلطانیه » مدلو « از میر » شیره
قندیه « رسمو اسکله لر به اوغرایه رقی پنجشنبه کونری حایه لیانه موصلت و اورادن
حرکتله درنه « بنغازی » مالطه طرابلس غرب اسکله لر به عنیت و اورادن دخی تکرار
مذکور اسکله لر اوغرایه رقی در سعادتیه عودت التکرده در .

﴿ اسکندر به طریق ﴾

در سعادتین اسکندر به خطنه اجرای سفر ایلیان واپورلر بهراون بش کونده بردفعه
چعه ایرتسی کونری استانبولدن بالقیام کلیبولی « قلعه سلطانیه » مدلو « از میر »
شیره اسکله لر به اوغرایه رقی چهارشنبه کونری حایه لیانه موصلت و اورادن دخی
رسمو « قسدیه » اسکندر به به عنیت ایده رک تکرار مذکور اسکله لر اوغرایه رقی
در سعادتیه عودت ایلر .

﴿ کرید خطی ﴾

ولایت معینده بولنان استنیه واپوری بهر سکر کونده برحایه لیسانتدن حرکتله

رسو، قندیه، اسپرلقه، آئی یقولا، امته، اسکله، یسه عن یمت و اورادن تکرار
مذکور اسکله اوغرا بهرق حایه به عودت ایلنکده در .

— بحر سفید کورجی قومپایه سی —

حایه اجنه سی : قسطندی موآچو

رسو : اندره یا ساعو ناچو

قندیه : اندره یا قالوکرینو

مذکور بوسته واپورلی هر هفته صالی کونی درسه عادتدن حرکتله جمعه ایتسی کونی
حایه به - و یا قندیه به - مواصلت ایدرک ایشنی تورددکن صکره قالدنهرق رسو -
قندیه واطدل دکر ینک الک باشلی مراکز تجسارتنه اوغرادقندن صکره درسه عادتنه
عردت ایلر .

— لویڈ قومپایه سی —

کرید اجنه سی والر یئوس قالوچی

لویڈ قومپایه سنک واپورلی هفته ده برکه جزریده سفر و برمکده در . هر صالی
کونی بورادن بر واپور حرکت ایدرک رسو، قندیه، سبسام، چشمه، ساقزه
اوغرادقندن صکره از میره مواصلت ایلرکه اورادن مدالی، استانبول، وارنه
و بحریبهاک بعض محاربه وسلاتیک واسکندر یه به قدر بالجهله سواحیل ایچون
اقتارمه اجرا اولتمده در . یته یوم مذکورده حایه دن دیگر بر واپور حرکتله یونان
جزائرینه اوغرادقندن بر یندیزی، آنه عون، ونڈیک، وسائر آرنأؤدلق و دالماساچیا
سواحلی ایچون قورفوده اقتارمه اجرا ایتدکن صکره تر یسته به عن یمت ایدر .

﴿ بان الینبئون یونان قومپایه سی ﴾

اجنه سی آرسیندی ذرافاکی

هفته ده برکه بیره دن حرکتله هر جمعه ایتسی کونی جزیره به کوب حایه رسو و قندیه
اسکله یه اوغرادقندن صکره بیره به عودت ایتکده در .

﴿ حروف هجاصره سیله ترتیب اولتمش اولان قراسنی ﴾

﴿ حاوی لغاتجه ﴾

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱	آوسلی	ته‌فلی	منوفاج	قندیه
۲	آنانخور پو	قلمو خنور پو	رینه‌تره	لاشید
۳	آباتو خوری	قلمبانو	سلنه	حائیه
۴	آیلانانا	غارازو	میلو پو طهو	رسمو
۵	آپوزلو	آمارو	رسمو	»
۶	آوتانه نو	خرومتاستر	رسمو	»
۷	آویکس	آلیکان	کینونیتا	حائیه
۸	آوستولی	مدرونوس	آماری	رسمو
۹	آوستولی	قتل	پدیه	قندیه
۱۰	آوسه‌تی	مناسیراکی	آماریه	رسمو
۱۱	آویختوس	آمه‌لوزو	کتور پو	قندیه
۱۲	آومارما	زارو	»	»
۱۳	آه‌سوفاری	پلاطانیسا	»	»
۱۴	آسندی	خاندرا	استیه	»
۱۵	آینی	خارا قوس	منوفاج	»
۱۶	آی‌رائی	تلموس	»	»
۱۷	آناناتی	ذافنوس	تموس	»
۱۸	آجیادس	لامینس	ایواصیل	اسفاکیه
۱۹	»	مغالیس و بریسس	منوفاج	قندیه
۲۰	»	آرقالو خوی	»	»
۲۱	آجیو پولو	آجیو پولو	رسمو	رسمو
۲۲	اخلاذا	تیلیسیو	مالو یز	قندیه
۲۳	اخلاذس	کرامیسا	کینونیا	حائیه
۲۴	اخلاذیا	استیه	استیه	لاشید
۲۵	اخلاذیا کس	پالو خورا	سلنه	حائیه
۲۶	اخلاذو تمبوس	مایذونی	میلو پو طهو	رسمو
۲۷	اذراواستوس	قار پدی	استیه	لاشید
۲۸	اذرو میلی	خاندرا	»	»
۲۹	اذده	پیکی	رسمو	رسمو

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۳۰	ازالی	خاندرا	استیه	لاشید
۳۱	ازورس	مه‌سو پشو	کیسامو	حائیه
۳۲	»	پالو خورا	سلنه	»
۳۳	اژو کراموس	قار پدی	استیه	لاشید
۳۴	استراتیفوس	سیلیا	کیسامو	حائیه
۳۵	استرافوس آبانو	آبی پراسکی	پدیا	قندیه
۳۶	استراقرس قانو	آبی پراسکی	»	»
۳۷	استریقوس	بانه پشو	کیسامو	حائیه
۳۸	استریچی	آبی پراسکی	پدیا	قندیه
۳۹	استیراکی	آو یا	میلو پو طهو	رسمو
۴۰	استری	پیکی	رسمو	»
۴۱	اسیرانه‌را	سیلیا	کیسامو	حائیه
۴۲	اسپرومیکا	ماهه	آپقرون	اسفاکیه
۴۳	آسندو	نیرو	اسفاکیه	»
۴۴	اسقندیلین	پالو خورا	سلنه	حائیه
۴۵	اسکینو	اسکیفو	اسفاکیه	اسفاکیه
۴۶	اسکی	قتل	پدیا	قندیه
۴۷	اسوماتو	فینیقوس	ایواصیل	اسفاکیه
۴۸	استیس آبانو	قروسونتا	مالو یز	قندیه
۴۹	» قانوس	قروسونتا	»	»
۵۰	اسپروتی	ذاماستاس	میلو پو طهو	رسمو
۵۱	اسی غرنیا	ماهه	آپقرون	اسفاکیه
۵۲	آسیچی	خارا قوس	منوفاج	قندیه
۵۳	آشندر نیاس	»	»	»
۵۴	اغالیانو	آیو پنوماتوس	ایواصیل	اسفاکیه
۵۵	اغریاذا	ذاماستا	میلو پو طهو	رسمو
۵۶	اغریلیس	قلمبانو	سلنه	حائیه
۵۷	اقراتا	سیلیا	کیسامو	»
۵۸	آقاموتوس	خارا قوس	منوفاج	قندیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۵۹	اقتامیا	قندیه	قندیه	قندیه
۶۰	اقتوتنا	پنوماتوس	ایواصل	اسفاکیه
۶۱	آقریا آباتو	مغالی و برس	منوفاج	قندیه
۶۲	آقریا قانو	"	"	"
۶۳	اقتوس	انویا	میلو پوٹھو	رسو
۶۴	اقتنو	مغالی و برس	منوفاج	قندیه
۶۵	الانجا	ارقالو خوری	"	"
۶۶	آلبانی	خرومناستر	رسو	"
۶۷	آلقا	مارغار تون	میلو پوٹھو	"
۶۸	آلونس	روستیه	رسو	رسو
۶۹	الونای	کرامیا	کیدونیا	حایه
۷۰	الیاکس	اوداستون	رسو	"
۷۱	الینی	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۷۲	الیحانی	ارقالو خور بو	منوفاج	"
۷۳	الینی	قادانو	سلنه	حایه
۷۴	الیقامبوس	مانه	آپرون	اسفاکیه
۷۵	الیکان	الیکان	کیدونیا	حایه
۷۶	البیودس	داماستا	میلو پوٹھو	رسو
۷۷	الترو واری	کرامیا	کیدونیا	حایه
۷۸	اماری	مناسترای	اماری	رسو
۷۹	اماریاتو	قتل	پدیه	قندیه
۸۰	امیه لای	خرومناستر	رسو	رسو
۸۱	امیه لوزو	امیه لوزو	کنور بو	قندیه
۸۲	امیه لیا	قره	آپرون	اسفاکیه
۸۳	انتانو	انتانو	رسو	رسو
۸۴	امور به لس	تقلو	منوفاج	قندیه
۸۵	امیغذالو کفالی	طقوز باره کوی	کپسامو	حایه
۸۶	آمیرا	ایواصل	ویانو	لاشید
۸۷	امیغذالی	خومر یا قو	مرامبلا	"

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۸۸	آمیغذالوس	خاراقوس	منوفاج	قندیه
۸۹	آمیغذالی	خومر یا قو	مرامبلا	لاشید
۹۰	اناکورڈو	مارغار تون	میلو پوٹھو	رسو
۹۱	اناطولی	اناطولی	یره پتزه	لاشید
۹۲	انایروس	خاندر	استیه	"
۹۳	انثاناسوس	مهرونوس	اماریه	رسو
۹۴	انیسقاری	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۹۵	انکه لیانا	ملینونی	میلو پوٹھو	رسو
۹۶	انقوسه لیانا	لامبیس	ایواصل	اسفاکیه
۹۷	آنو پوی	پیسقوی پی	پدیه	قندیه
۹۸	آنو پوی	انو پوی	اسفاکیه	اسفاکیه
۹۹	آنو شکلی	وو قولیس	کپسامو	حایه
۱۰۰	انومه روس	آپوذولو	آماریه	رسو
۱۰۱	انو یاقسیقا	انویا	میلو پوٹھو	"
۱۰۲	آنو یا	خرومناستر	رسو	"
۱۰۳	آنو یا واسیلیقا	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۱۰۴	آنه مو میلوس	غارازو	میلو پوٹھو	رسو
۱۰۵	اندری	پالیو خورا	سلنه	حایه
۱۰۶	آوذو	موخوذو	پدیه	قندیه
۱۰۷	آوذولا	اودانیتون	میلو پوٹھو	رسو
۱۰۸	اودانیتس	"	"	"
۱۰۹	اوراقوندهس	پسخرو	لاشید	لاشید
۱۱۰	آیا	الیکان	کیدونیا	حایه
۱۱۱	آیا	ملینونی	میلو پوٹھو	رسو
۱۱۲	ایانا	قتل	کپسامو	حایه
۱۱۳	ایاواروارا	مغالی و برس	منوفاج	قندیه
۱۱۴	ایا اربینی	خرومناستر	رسو	رسو
۱۱۵	"	قادیانو	سلنه	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضا	لوا
۱۱۶	آیا ر بنی	آرخانون	تمنوس	قندیه
۱۱۷	آیا مار بنا	پروولیا	کیندوتیا	حایه
۱۱۸	پاراسکهوی	اپوذلو	آماری	رسمو
۱۱۹	»	»	پذیه	قندیه
۱۲۰	»	»	رسمو	رسمو
۱۲۱	پلایا	لامیس	آبواصیل	اسفاکیه
۱۲۲	روملی	آبی یانی	اسفاکیه	»
۳۲۳	سمنی	ارقالو خوری	منوفاج	قندیه
۱۲۴	طریاس	تیبای	پیر پو بیجه	»
۱۲۵	»	»	رسمو	رسمو
۱۲۶	فوتیا	خاراکی	منوفاج	قندیه
۱۲۷	»	»	اسقیه	»
۱۲۸	آیوس آوستولو	سبلیا	کیسامو	حایه
۱۲۹	ذیفقا	امبلوزو	کندو بو	قندیه
۱۳۰	پاندیس	مهسو یون	کیسامو	حایه
۱۳۱	آندده آس	آجیبو پولو	رسمو	رسمو
۱۳۲	اندونیس	پانه سو	کیسامو	حایه
۱۳۳	واسیلیتوس	لامیس	آبواصیل	اسفاکیه
۱۳۴	»	»	ویانو	لاشید
۱۳۵	»	»	آبوس پراسکوی	قندیه
۱۳۶	ولاش	ارخانون	تمنوس	»
۱۳۷	بورکیوس لوتراس	اناطولی	یره پتره	لاشید
۱۳۸	»	»	کیسامو	حایه
۱۳۹	»	»	کیندوتیا	»
۱۴۰	بورکی	بسیخرو	لاشید	لاشید
۱۴۱	»	»	پذیه	قندیه
۱۴۲	»	»	رسمو	رسمو
۱۴۳	ذیمتری	اقر و طور	کیندوتیا	حایه
۱۴۴	»	»	رسمو	رسمو

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضا	لوا
۱۴۵	آیوس القدر یوس	پروولیا	کیندوتیا	حایه
۱۴۶	» اقتیشیوس	خر و مناستر	رسمو	رسمو
۱۴۷	» ژودوروس	یالبو خورا	سلنه	حایه
۱۴۸	» طوماس	آبی وریسی	منوفاج	قندیه
۱۴۹	آبی یانی الوتوس	آبو نوماتوس	آبواصیل	اسفاکیه
۱۵۰	» قاینوس	لامیس	»	»
۱۵۱	» خایشاروش	آبوذلو	آماری	»
۱۵۲	»	قاپو خوری	یره پتره	لاشید
۱۵۳	»	اودانیتون	میلو پو طهو	رسمو
۱۵۴	»	تیبای	پیر پو بیجه	قندیه
۱۵۵	»	آبی یانی	اسفاکیه	اسفاکیه
۱۵۶	آیوس کریوس یانی	قستل	کیسامو	حایه
۱۵۷	» کیریوس	بلاطانو	کنور پر	قندیه
۱۵۸	» قسطندینی	چرمیادو	لاشید	لاشید
۱۵۹	»	روسیتیه	رسمو	رسمو
۱۶۰	» ماماس	اودانیتون	میلو پو طهو	»
۱۶۱	»	روقاته	اسقیه	لاشید
۱۶۲	» مار قوس	خر و مناستر	رسمو	رسمو
۱۶۳	» میرون	آیوس پیروس	مالوریز	قندیه
۱۶۴	» نیکولاؤس	قریچاس	مرابلا	لاشید
۱۶۵	»	خارا قاس	منوفاج	قندیه
۱۶۶	» پاولوس	اقر و طور	کیندوتیا	حایه
۱۶۷	» سبلاس	ارخانون	تمنوس	قندیه
۱۶۸	آیه س باراسکس	ایاس پراسکس	پذیه	»
۱۶۹	آیدونی	قاپانو	سلنه	حایه
۱۷۰	آجه نوس	داماستا	میلو پو طهو	رسمو
۱۷۱	اینانیا	ایستوفی	پذیه	قندیه
۱۷۲	اینی	سکینا	منوفاج	»
۱۷۳	اینیا	مغالی وریسی	»	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱۷۴	آهر بی	طقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۱۷۵	آبی	خاراقوس	منوقاج	قندیه
۱۷۶	انثا	خاندرا	استبه	لاشید
۱۷۷	ارقی	مارغار یون	میلو پو طهو	رسمو
۱۷۸	اقساقی	ملینونی	»	»
۱۷۹	الوس	طقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۱۸۰	الوندا	فورنيس	مرامبلا	لاشید
۱۸۱	الهتس	مهر ونوس	آماری	رسمو
۱۸۲	اله یون	اقر و طور	کیدونیا	حایه
۱۸۳	الینا	پسکو بی	پذیه	قندیه
۱۸۴	الینقا	ارخانون	تمنوس	»
۱۸۵	آمیروس	پنایا	پذیه	»
۱۸۶	اوبسیاس	مناسترای	اماری	رسمو
۱۸۷	اورتونی	لاقوس	کیدونیا	حایه
۱۸۸	اورتس	مارغار یون	میلو پو طهو	رسمو
۱۸۹	اورتو	رو قاقه	استبه	لاشید
۱۹۰	اورنه	مدلامبون	ابواصل	اسفا کیه
۱۹۱	اوروس	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۱۹۲	آولی	پنایاس	پذیه	قندیه
۱۹۳	اوبه نیچی	ابوس میروس	مالویز	»
۱۹۴	ازمالا	غارازو	میلو پو طهو	رسمو
۱۹۵	اونخاس	ارکیرو بولی	رسمو	»

﴿ ب ﴾

۱۹۶	بادیا	ارقالو خوری	منوقاج	قندیه
۱۹۷	بار پو	پروولیا	کیدونیا	حایه
۱۹۸	بالارنیا	ماهه	آشرون	اسفا کیه
۱۹۹	باناسوس	زارو	کنور پو	قندیه
۲۰۰	پروسندروس	ماهه	آشرون	اسفا کیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۲۰۱	پروسیا لوس	نفس اسفا کیه	اسفا کیه	اسفا کیه
۲۰۲	بره ذیانا	قستل	کیسامو	حایه
۲۰۳	بومبیا	پلاطانو	کنور پو	قندیه
۲۰۴	بیستار یاقو	قستل	پذیه	»
۲۰۵	بیستایی	مناسترا کی	آماری	رسمو
۲۰۶	ییلاندره دو	آرکیرو بولی	رسمو	»

﴿ ب ﴾

۲۰۷	پا پادیا نا	قستل	کیسامو	حایه
۲۰۸	»	لاقوس	کیدونیا	»
۲۰۹	»	قامبساتو	سلنه	»
۲۱۰	پا پانادو	خاندرا	استبه	لاشید
۲۱۱	پاپولوس	آلیکان	کیدونیا	حایه
۲۱۲	پاته لاری	»	»	»
۲۱۳	پاتیا	ماهه	آشرون	اسفا کیه
۲۱۴	پاچانوس	قالیقرامی	اسفا کیه	»
۲۱۵	پاچو	مهر ونوس	رسمو	رسمو
۲۱۶	پاچیده س	ابی براسکی	پذیه	قندیه
۲۱۷	پاچیده روس	آرقالو خوری	منوقاج	»
۲۱۸	پاچیده خوری	فره	آشرون	اسفا کیه
۲۱۹	پارتیرا	آرقالو خوری	منوقاج	قندیه
۲۲۰	پاراسپوری	استبه	استبه	لاشید
۲۲۱	پارانیفی	خاراقوس	منوقاج	قندیه
۲۲۲	پارساس	مور نیون	لاشید	لاشید
۲۲۳	پاسالانا	پسیلونو	کیدونیا	حایه
۲۲۴	پاسالیتس	ملینونی	میلو پو طهو	رسمو
۲۲۵	پاله لیتوس	روستیه	رسمو	»
۲۲۶	پاله لونی	واموس	آشرون	اسفا کیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضا	اوا
۲۲۷	پالیساما	زارو	کنور بو	قندیه
۲۲۸	پالیارومانا	ووقولیس	کیسامو	حایه
۲۲۹	پالیوپهچی	خاندرا	استیه	لاشید
۲۳۰	پالیوخورا	پالیوخورا	مدنه	حایه
۲۳۱	پالیولوترا	لامیس	ابواصل	اسفاکیه
۲۳۲	پالیوفاستو	ارمه تون	ایقرون	»
۲۳۳	»	قستل	کیسامو	حایه
۱۳۴	»	قاریدی	استیه	لاشید
۲۳۵	پالیو میاتو	»	»	»
۲۳۶	پاتور پانا	قستل	کیسامو	حایه
۲۳۷	پنایا	زارو	کنور بو	قندیه
۲۳۸	»	کرامیا	کیدونیا	حایه
۲۳۹	»	خارا قوس	منو فاج	قندیه
۲۴۰	»	پنایناس	پدی	»
۲۴۱	پانقالو خوری	پیکی	رسمو	رسمو
۲۴۲	پانه تیو	پانه تیو	کیسامو	حایه
۲۴۳	پراسس	خرومناستر	رسمو	رسمو
۲۴۴	»	لاقوس	کیدونیا	حایه
۲۴۵	پراشیو	ملیدونی	میلو پو طمو	رسمو
۲۴۶	پروذروچی	پالیوخورا	مدنه	حایه
۲۴۷	پروذرو موس	پانه تیو	کیسامو	»
۲۴۸	پروسا	ارخانون	تمسوس	قندیه
۲۴۹	پرووارما	ارمه تون	ایقرون	اسفاکیه
۲۵۰	پرموریا	خارا قوس	منو فاج	قندیه
۲۵۱	پرولیانا	مغالی اوریسی	»	»
۲۵۲	پریشا	قرینیا	مرامبلا	لاشید
۲۵۳	پریناس	قروصونا	مالو ز	قندیه
۲۵۴	»	»	منو فاج	»
۲۵۵	پریوژاسو	اقرو طور	کیدونیا	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضا	لوا
۲۵۶	پری توس	مارغار تون	میلو پو طمو	رسمو
۲۵۷	پری تیس	»	»	رسمو
۲۵۸	»	آچیو پو او	رسمو	»
۲۵۹	»	قامیانو	مدنه	حایه
۲۶۰	پسانو یانوس	الکان	کیدونیا	»
۲۶۱	پسیرهس	پرخو پسیانو نورو	»	»
۲۶۲	پسخرو	پسخرو	لاشید	لاشید
۲۶۳	پلاتیا و	پسخرو	لاشید	»
۲۶۴	پلاطائوس	آپوژاو	اماری	رسمو
۲۶۵	»	پلاطاو	کنور بو	قندیه
۲۶۶	پلاطانهس	آبی پو ماتوس	ابواصل	اسفاکیه
۲۶۷	»	پالیوخورا	مدنه	حایه
۲۶۸	پلاطائاس	پروولیا	کیدونیا	»
۲۶۹	»	مناسترکی	اماری	رسمو
۲۷۰	پلاطائیا مده توشی	خارا قوس	منو فاج	قندیه
۲۷۱	پلاطی	پسخرو	لاشید	لاشید
۲۷۲	پلاطی پو ذی	خو مر یاقو	مرامبلا	»
۲۷۳	پلاطی وولا	کرامیا	کیدونیا	حایه
۲۷۴	پلافا	ارمه تون	ایقرون	اسفاکیه
۲۷۵	پلاقالونا	سبیلیس	کیسامو	حایه
۲۷۶	پلا تورس	اقرو طور	کیدونیا	»
۲۷۷	پلا کیو نیسا	تده لو	منو فاج	قندیه
۲۷۸	پلوتی	امبه لوزو	کنور بو	قندیه
۲۷۹	پلورا	پلاطائیا و	»	»
۲۸۰	پلور پشانا	مارغار تون	میلو پو طمو	رسمو
۲۸۱	پله مده کانا	قاندانو	مدنه	حایه
۲۸۲	پورومده سو پتا	مدسو پتو	کیسامو	»
۲۸۳	پوطایی	چرمیادو	لاشید	لاشید
۲۸۴	»	»	»	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضلا	لوا
۲۸۵	پوطامینا	قستل	کيسامو	حایه
۲۸۶	پوطامیبی	موخو	پذیه	قندیه
۲۸۷	پوله مارشی	سبلیس	کيسامو	حایه
۲۸۸	پولیس آبانو	ارقالو خوری	منوفاج	قندیه
۲۸۹	پولیه قانو	»	»	»
۲۹۰	په تراس	استیه	لاشید	»
۲۹۱	پترو بنایا	خارافوس	قندیه	»
۲۹۲	پترو کفالا	تقلو	»	»
۲۹۳	پترو کفالو	ای پرونوس	مالو بز	»
۲۹۴	پترو کفالی	پلاطانو	کنور بو	»
۲۹۵	په راما	ملیندونی	میلو پولهو	رسمو
۲۹۶	پروولیا	طقوز باره کوی	کيسامو	حایه
۲۹۷	»	پروولیا	کیدونیا	»
۲۹۸	»	رسمو	رسمو	»
۲۹۹	پروولاکا	پانه تیو	کيسامو	حایه
۳۰۰	»	خاندرا	لاشید	»
۳۰۱	په ری	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۳۰۲	طوب الی	پروولیا	کیدونیا	حایه
۳۰۳	په زرا	آبی پراسکوی	پذیه	قندیه
۳۰۴	په فکی	روفاقه	لاشید	»
۳۰۵	په قوس	ایواصل	ویانو	»
۳۰۶	په له قانو	پالیو خورا	سلنه	حایه
۳۰۷	په له قاپینا	پروولیا	کیدونیا	»
۳۰۸	په مونیا	فره	اسفاکیه	»
۳۰۹	په تامودی	ایومیروس	قندیه	»
۳۱۰	پناری	اقروطور	مالو بز	حایه
۳۱۱	پی چینیا	تیبای	کیدونیا	»
۳۱۲	پیر خو	ایومیروس	پیر یونیه	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	فضلا	لوا
۳۱۳	پیر غوس	قستل	کيسامو	حایه
۳۱۴	»	پانه تیو	»	»
۳۱۵	»	خارافوس	منوفاج	قندیه
۳۱۶	پیر غو بسیلو نرو	پیر غو بسیلو نرو	کیدونیا	حایه
۳۱۷	پیسقو کفالو	استیه	لاشید	»
۳۱۸	»	مه توشیا	»	»
۳۱۹	»	پیانو	موخو	قندیه
۳۲۰	پیسقو پی	قانو خو بو	پره پره	لاشید
۳۲۱	»	اسیلینا	کيسامو	حایه
۳۲۲	»	الیکان	کیدونیا	»
۳۲۳	»	اودانیتون	میلو پولهو	رسمو
۳۲۴	»	مارغاریتون	»	»
۳۲۵	»	ارقالو خوری	منوفاج	قندیه
۳۲۶	»	پیسقو پی	پذیه	»
۳۲۷	»	ارکیرو پولی	رسمو	رسمو
۳۲۸	»	استیه	لاشید	»
۳۲۹	»	»	»	»
۳۳۰	پیفاداکا	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۳۳۱	پیفاندوری	قستل	پذیه	»
۳۳۲	پیفونیمانا	مارغاریتون	میلو پولهو	رسمو
۳۳۳	پیشری	آمنانو	رسمو	»
۳۳۴	پیشکی	پیشکی	»	»
۳۳۵	پیلانیماتا	خاندرا	لاشید	»
۳۳۶	پینا کیشانو	چرمیانو	لاشید	»
۳۳۷	پینتس	فورنیس	مرامبلا	»
* ت *				
۳۳۸	تاهس	قریمیا	مرامبلا	لاشید
۳۳۹	تو پولیشا	قستل	کيسامو	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۳۴۰	تورلوق	سکینا	منوفاج	قندیه
۳۴۱	»	تورلوق	استیه	لاشید
۳۴۲	» مه توشینا	»	»	»
۳۴۳	تورلوق	استیه	»	»
۳۴۴	زیرودی آبانو	مارغاریتون	میلو پوطهو	رسمو
۳۴۵	» فانو	»	»	»
۳۴۶	زیرینا	پلاطانو	کتوریه	قندیه
۳۴۷	تغلی	تغل	منوفاج	»
۳۴۸	تجنیا	قاپانو	سلنه	حایه
۳۴۹	تغلی	کیسون	پیر بوتجه	قندیه
۳۵۰	تیلیسو	تیلیسو	مالوز	»
۳۵۱	تیبکی	تیبکی	پیر بوتجه	»
﴿ ث ﴾				
۳۵۲	تراپساو	قتل	پذیه	قندیه
۳۵۳	تروتوس	مدرتوس	آماری	رسمو
۳۵۴	تزیسو	لاقوس	کینونیا	حایه
۳۵۵	توذورا	ذاماستا	میلو پوطهو	رسمو
۳۵۶	تومادیانو	پاپایینا	پذیه	قندیه
۳۵۷	تیشیا	کرامیا	کینونیا	حایه
﴿ ج ﴾				
۳۵۸	جاخانا	ذاماستا	میلو پوطهو	رسمو
۳۵۹	جابانان	قادانو	سلنه	حایه
۳۶۰	جانقاراکی	ذافنون	تنتوس	قندیه
۳۶۱	جانقاریاقوس	قاپانو	سلنه	حایه
۳۶۲	جرمیانو	جرمیانو	لاشید	لاشید
۳۶۳	چچیفیا	طقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۳۶۴	چچیفیس	فره	آقرون	اسفاکیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
﴿ ج ﴾				
۳۶۵	چاقونا	قاپانو	سلنه	حایه
۳۶۶	چاکیترا	کرامیا	کینونیا	»
۳۶۷	چالینا	پالیوخورا	سلنه	»
۳۶۸	چو	خاندرا	استیه	لاشید
۳۶۹	چچیلو پیغانو	کرامیا	کینونیا	حایه
۳۷۰	چچیکینانا	قاپانو	سلنه	»
۳۷۱	»	پالیوخورا	»	»
۳۷۲	چیفوت قستل	تغلو	منوفاج	قندیه
۳۷۳	چیقالاریا	لامپیس	ابواصل	اسفاکیه
۳۷۴	»	پروولیا	کینونیا	حایه
۳۷۵	چیواراس	ارمنوس	آقرون	اسفاکیه
﴿ ح ﴾				
۳۷۶	حلیا	حایه	حایه	حایه
۳۷۷	حایی	پالیوخورا	سلنه	»
۳۷۸	حلاسوس	آرقالو خوری	منوفاج	قندیه
۳۷۹	حامالوری	پتکی	رسمو	رسمو
۳۸۰	حامه تولی	خاندرا	استیه	لاشید
۳۸۱	حامیانا	مانه	آقرون	اسفاکیه
۳۸۲	حامه زی	استیه	استیه	لاشید
۳۸۳	حایه	حایه	حایه	حایه
﴿ خ ﴾				
۳۸۴	خاراسو	پتقوی	پذیه	قندیه
۳۸۵	خاراقوفی	خاراقوس	منوفاج	قندیه
۳۸۶	خارانی	امنتو	رسمو	رسمو
۳۸۷	خارخالپانا	قتل	کیسامو	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۳۸۸	خار کینا	امنانو	رستو	رستو
۳۸۹	خاندراس	خاندراس	استیه	لاشید
۳۹۰	خاندرو	ارقه لو خوری	منوقاج	قندیه
۳۹۱	خرومناسق	خرومناسق	رستو	رستو
۳۹۲	خریستوس	مورنون	او یانو	لاشید
۳۹۳	خوخلا کینا	قار پندی	استیه	»
۳۹۴	خوذالینا	پانه تیو	کیسامو	حایه
۳۹۵	خوذه چی	آبی پراسکی	پذه	قندیه
۳۹۶	خورافا کینا	اقروطور	کینونیا	حایه
۳۹۷	خورذای	اپوذولو	آماری	رستو
۳۹۸	خور پنا کی	اقروطور	کینونیا	حایه
۳۹۹	»	ارخانون	تمنوس	قندیه
۴۰۰	خوستولینا	امبه لوزو	کنور بو	»
۴۰۱	خوستی	لاقوس	کینونیا	حایه
۴۰۲	خومری	ارقه لو خوری	منوقاج	قندیه
۴۰۳	»	ملینونی	میلو پو طمو	رستو
۴۰۴	خومریاقو	خومریاقو	مرامبلا	لاشید
۴۰۵	خوندرو	پالیو خورا	سلنه	حایه
۴۰۶	خوندروس	او یانو	او یانو	لاشید
۴۰۷	خونوس	زاماستا	میلو پو طمو	رستو
۴۰۸	»	قار پندی	استیه	لاشید
﴿ د ﴾				
۴۰۹	دابایانا	قستل	کیسامو	حایه
۴۱۰	داراچو	پروولیا	کینونیا	»
۴۱۱	دارمارو خوری	سبیلیا	کیسامو	»
۴۱۲	داری و یانو	لامیس	ابواصیل	اسفاکیه
۴۱۳	دالابه لو	ملینونی	میلو پو طمو	رستو
۴۱۴	دامبایانا	سبیلیا	کیسامو	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۴۱۵	دبلا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۴۱۶	دره	پیرغو پسیلو زرو	کینونیا	»
۴۱۷	دره آخستو	الیکان	»	»
۴۱۸	دلیبانا	پالیو خورا	سلنه	»
۴۱۹	دل ماتولینا	پیرغو پسیلو زرو	کینونیا	»
۴۲۰	دوم بورچی	ذاقنون	تمنوس	قندیه
۴۲۱	دیملو خوری	الیکان	کینونیا	حایه
﴿ د ﴾				
۴۲۲	ذ فنس	ذاقنون	تمنوس	قندیه
۴۲۳	ذاقنادهس	اودانیتون	میلو پو طمو	رستو
۴۲۴	ذاقنی	رو قاقه	استیه	لاشید
۴۲۵	ذاماستا	»	»	»
۴۲۶	ذامانیا	تقلو	منوقاج	قندیه
۴۲۷	ذاماولوس	اودانیتون	میلو پو طمو	رستو
۴۲۸	ذرا پائیس	قستل	کیسامو	حایه
۴۲۹	ذرا پاتوس	واوس	آپقرون	اسفاکیه
۴۳۰	ذرا په طی	سکینا	منوقاج	قندیه
۴۳۱	ذرا قولیارس	ذاقنون	تمنوس	»
۴۳۲	ذرا قونا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۴۳۳	»	کرابیا	کینونیا	»
۴۳۴	ذرا کینانا	الیکان	»	»
۴۳۵	ذرامینا	مانه	آپقرون	اسفاکیه
۴۳۶	ذروسوس	زارو	کنور بو	قندیه
۴۳۷	ذروغاری	خاندرا	استیه	لاشید
۴۳۸	ذریفس	آپوذولو	آماری	رستو
۴۳۹	ذریفسوس	آپو ماتوس	ابواصیل	اسفاکیه
۴۴۰	ذوراکی	خارا قوس	منوقاج	قندیه
۴۴۱	ذوریزس	بیکشهر	مرامبلا	لاشید

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۴۴۲	ذولی	معالی و بریسس	منو قاج	قندیه
۴۴۳	ذولیاننا	واموس	آپقرون	اسفا کیه
۴۴۴	ذومازبو	آبو بنو ماتوس	ابواصل	»
۴۴۵	ذهمانی	سکینا	منو قاج	قندیه
۴۴۶	ذیوایده	قستل	بذیه	»
۴۴۷	ذیتولیاننا	ماه	آپقرون	اسفا کیه
۴۴۸	ذونیسی	خاراقوس	منو قاج	قندیه
﴿ ر ﴾				
۴۴۹	رابلیانا	اسیلیا	کیسامو	حایه
۴۵۰	رافتیس	زارو	کنوربو	قندیه
۴۵۱	رامنی	فره	آپقرون	اسفا کیه
۴۵۲	راوندوخاس	سبیلیا	کیسامو	حایه
۴۵۳	روتاس	خاراقوس	منو قاج	قندیه
۵۵۴	روذا کینو	فیتقوس	آبواصل	اسفا کیه
۴۵۵	روذوبو	سبیلیا	کیسامو	حایه
۴۵۶	روذو وانی	قامیانو	سلنه	»
۴۵۷	روسا اقلسیا	استیه	خاندرا	لاشید
۴۵۸	روسایقه	روسایقه	رسمو	رسمو
۴۵۹	روسوخورا	پنایا	بذیه	قندیه
۴۶۰	روسوسیتی	خرو مناسقر	رسمو	رسمو
۴۶۱	روفاس	امبه لوزو	کنوربو	قندیه
۴۶۲	روغنبیا	طقوز باره کوی	کیسامو	حایه
۴۶۳	»	تیلیمو	مالو بز	قندیه
۴۶۴	روفا	پانه تیمو	کیسامو	حایه
۴۶۵	روفاقه	روفاقه	استیه	لاشید
۴۶۶	روفاتی	ذاقنون	تمنوس	قندیه
۴۶۷	رومیادی	روسایقه	رسمو	رسمو
۴۶۸	روملی	میلو پو طمو	»	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۴۶۹	رزا	مورنون	او یلو	لاشید
۴۷۰	»	استیه	استیه	»
۴۷۱	ریزوسقالو	آقرو طور	کینونیا	حایه
۴۷۲	ریزوانی	رسمو	رسمو	رسمو
﴿ ز ﴾				
۴۷۳	زارو	زارو	کنوربو	قندیه
۴۷۴	زاغوریانی	ابی پراسکی	بذیا	»
۴۷۵	زاقوس	خاندرا	استیه	لاشید
۴۷۶	زاقروس	قار بذی	»	»
۴۷۷	زد	استیه	»	»
۴۷۸	زوتولاقو	انویا	میلو پو طمو	رسمو
۴۷۹	زوروا	لاقوس	کینونیا	حایه
۴۸۰	زوز بذی	روسایقه	رسمو	رسمو
۴۸۱	زوفوری	قستل	بذیه	قندیه
۴۸۲	زهروو	آرخانون	تمنوس	»
۴۸۳	زبروس	خاندرا	استیه	لاشید
۴۸۴	زیمرو	قالباق	سلنه	حایه
۴۸۵	زینتا	ارقالوخوری	منو قاج	قندیه
﴿ س ﴾				
۴۸۶	ساتا	آبوذولو	اماری	رسمو
۴۸۷	ساختوریا	مد لامبون	ابواصل	اسفا کیه
۴۸۸	سارخوس	قروصونا	مالو بز	قندیه
۴۸۹	سارا کینا	پالیوخورا	سلنه	حایه
۴۹۰	ساسالو	پانه تیمو	کیسامو	»
۴۹۱	سامیاس	قستل	بذیه	قندیه
۴۹۲	سانالی	استیه	استیه	لاشید
۴۹۳	ساماریا	ابویانی	اسفا کیه	اسفا کیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۴۹۴	ساموناس	ارمنون	آبقرن	اسفاکیه
۴۹۵	سپانوروس	روسیتیه	رسبو	رسبو
۴۹۶	سپانیا قوس	پالوخورا	سلنه	حایه
۴۹۷	سپرلته	سپرلته	مرامبلا	لاشید
۴۹۸	سپر بڈیاو	قستل	بڈیه	قندیه
۴۹۹	سبیلیا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۵۰۰	سبیلیار یا	کرامیا	کینڈونیا	»
۵۰۱	سبیلی	لامبیس	ایواصل	اسفاکیه
۵۰۲	سبیلیا	قاداتو	سلنه	حایه
۵۰۳	ستالوس	پروولیون	کینڈونیا	»
۵۰۴	ستامینی	پسکو بی	بڈیه	قندیه
۵۰۵	ستاولیس	خاراقوس	منوفاج	»
۵۰۶	ستاورا کیشا	ابی میرنوس	مالو یز	حایه
۵۰۷	ستاوروس	پالوخورا	سلنه	»
۵۰۸	سترانی	»	»	»
۵۰۹	ستراوو ذوقساری	رو قافه	استیه	لاشید
۵۱۰	سترواس	قاداتو	سلنه	حایه
۵۱۱	ستولی	مغالی و بریسی	منوفاج	قندیه
۵۱۲	سته یاقو	ذاقون	تمنوس	»
۵۱۳	ستهرنس	اقر و طور	کینڈونیا	حایه
۵۱۴	»	خاراقوس	منوفاج	قندیه
۵۱۵	ستهر یانو	ارخانون	تمنوس	»
۵۱۶	ستیروناس	ارقانوخوری	منوفاج	قندیه
۵۱۷	ستلوس	آرمنون	آبقرن	اسفاکیه
۵۱۸	ستور و کھالی	پسکو بی	بڈیه	قندیه
۵۱۹	سفاکیا	طورلو طی	استیه	لاشید
۵۲۰	»	استیه	»	»
۵۲۱	»	پالوخورا	سلنه	حایه
۵۲۲	»	اسفاکیه	اسفاکیه	اسفاکیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۵۲۳	سفاقوس	قاداتو	سلنه	حایه
۵۲۴	سفاقو پیغادی	پانه نیو	کیسامو	»
۵۲۵	سفه ندیلی	موخو	بڈیه	قندیه
۵۲۶	سفیناری	طهوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۵۲۷	سقاتی	قانبانو	سلنه	»
۵۲۸	سقا فینا کیا	لاقون	کینڈونیا	»
۵۲۹	سقا فیو تو	وو قولیون	کیسامو	»
۵۳۰	سقالانی	پسکو بی	بڈیه	قندیه
۵۳۱	سقالونی	قایترا طی	اسفاکیه	اسفاکیه
۵۳۲	سقلاوو دیا قو	استیه	استیه	لاشید
۵۳۳	» روخوری	قستل	بڈیه	قندیه
۵۳۴	سقلارو یولا	پالوخورا	سلنه	حایه
۵۳۵	سقلای	خاندرا	استیه	لاشید
۵۳۶	سقلو به لا	پسکو بی	بڈیه	قندیه
۵۳۷	سقلو بی	استیه	استیه	لاشید
۵۳۸	سقلو ذالو	لاقون	کینڈونیا	حایه
۵۳۹	سقلو ذیلو	مارغار یون	میلو یولمو	رسبو
۵۴۰	»	استیه	استیه	لاشید
۵۴۱	سقلو اخلاذا	کرامیا	کینڈونیا	حایه
۵۴۲	سقلو وولا	زارو	کنور بو	قندیه
۵۴۳	سقلو طینو	پسکو بی	بڈیه	»
۵۴۴	سقلو ملو نا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۵۴۵	سکه پاسچی	ملینونی	میلو یولمو	رسبو
۵۴۶	سکه ویشانا	پانه نیو	کیسامو	حایه
۵۴۷	سکه بڈیا	لاقو	کینڈونیا	»
۵۴۸	سکیناس	فورنیس	مرامبلا	لاشید
۵۴۹	سکینس	الیکان	کینڈونیا	حایه
۵۵۰	سکیناس	سکینیا	بڈیه	قندیه
۵۵۱	سکینلی	آوبراسکون	»	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۵۵۲	سجاری	فستل	بذیه	فندی
۵۵۳	سجلی	مناسرای	آماری	رستو
۵۵۴	سوتیرا	استیه	لاشید	رستو
۵۵۵	سورا کیشانا	سکینا	منوفاج	قندیه
۵۵۶	سوقاراس	خارا قوس	»	»
۵۵۷	سوماتاس	اچیو پولو	رستو	رستو
۵۵۸	سهرونس	لافون	کینونیا	حایه
۵۵۹	سدهریشانا	امبه لوزو	کنور یو	قندیه
۵۶۰	سملی	خره مناستر	رستو	رستو
۵۶۱	سه لیشا	فینکس	ایوا صیل	اسفا کیه
۵۶۲	»	واموس	ایقرون	»
۵۶۳	»	قادانو	سلنه	حایه
۵۶۴	سیناوس	قاری بزی	استیه	لاشید
۵۶۵	سیریدیشانا	ملینونی	میلو پو طمو	رستو
۵۶۶	سیرده سو	فورنیس	مرابلا	لاشید
۵۶۷	سیربقاری	فستل	کیسامو	حایه
۵۶۸	سیربلی	بیر غو یسیلو نه رو	کینونیا	»
۵۶۹	سینس	زاماستا	میلو پو طمو	رستو
۵۷۰	سینسارخا	انویتون	»	»
۵۷۱	سینیشانا	الیکان	کینونیا	حایه
۵۷۲	سدن سیلاموسی	ارخانون	تمنوس	قندیه
۵۷۳	سیمی ایاو	مورنون	ویانو	لاشید
۵۷۴	» قاتو	»	»	»
۵۷۵	سیرراغو	پانوتیو	کیسامو	حایه
۵۷۶	سینایی	ذافنون	تمنوس	قندیه
۵۷۷	سینولوغوس	ایوا صیل	ویانو	لاشید
۵۷۸	سینکینا	خاندرا	استیه	»
۵۷۹	سینوا	آبومرونوس	مالویز	قندیه
۵۸۰	»	تیپاکی	پریو نیجه	قندیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
ش				
۵۸۱	شرشانا	فستل	کیسامو	حایه
۵۸۲	شه لیشانا	غارازو	میلو پو طمو	رستو
۵۸۳	شهرسونیسو	موخو	بذیه	قندیه
۵۸۴	شیلیدو وودو	فره	ایقرون	اسفا کیه
ع				
۵۸۵	عن یزیه	عن یزیه	کینونیا	حایه
۵۸۶	عرا الدین	ارمنوس	ایقرون	اسفا کیه
۵۸۷	عونیه	ویانو	ویانو	لاشید
غ				
۵۸۸	غارازو	غارازو	میلو پو طمو	رستو
۵۸۹	غار بیا	آودانیتون	»	»
۵۹۰	»	سکینا	منوفاج	قندیه
۵۹۱	غازی	ارقالو خوری	»	»
۵۹۲	»	تیلیسو	مالویز	»
۵۹۳	غالیانا	فستل	کیسامو	حایه
۵۹۴	غالیانو	»	بذیه	قندیه
۵۹۵	غالو	اچیو پولو	رستو	رستو
۵۹۶	غاله نی	ذافنون	تمنوس	قندیه
۵۹۷	غالیا	آبه لوزو	کنور یو	قندیه
۵۹۸	غالینا	یسقوی	بذیه	قندیه
۵۹۹	غالییه	اچیو پولو	رستو	رستو
۶۰۰	غارالو خوری	واموس	ایقرون	اسفا کیه
۶۰۱	غالو الموری	ووقولیس	کیسامو	حایه
۶۰۲	غالو ذوس	اسفا کیه	اسفا کیه	اسفا کیه
۶۰۳	غذوشیا	موریتون	ویانو	لاشید

عدد	اسامی فرا	ناحیه	قضا	لوا
۶۰۴	غراس	رو قافه	استیه	لاشید
۶۰۵	غرا کدرا	پانه تیو	کیسامو	حایه
۶۰۶	غرانوس	مقالی وریسی	منو قاج	قندیه
۶۰۷	غریلیانا	سلیبا	کیسامو	حایه
۶۰۸	غلطه	آبی براسکی	پدیبه	قندیه
۶۰۹	»	پروولیا	کیندریا	حایه
۶۱۰	غلوسا	ووقولیس	کیسامو	»
۶۱۱	غلیفور یا	کیسون	پیر بو بیجه	قندیه
۶۱۲	غلیفور بنا	قانو	سلنه	حایه
۶۱۳	»	پلقانو	»	»
۶۱۴	غورغوشی	مناسترا کی	آماری	رسمو
۶۱۵	غورنس	ارقالو خوری	منو قاج	قندیه
۶۱۶	»	پیستوی	پدیبه	»
۶۱۷	»	ذافون	تمنوس	»
۶۱۸	غولذایانا	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۶۱۹	غونیا	آچیو پولو	رسمو	»
۶۲۰	غونیس	تیلیسو	مالو یز	قندیه
۶۲۱	»	موخو	پدیبه	»
۶۲۲	غووس	پیستوی	»	»

ف

۶۲۳	فاراجی	غارازو	میلو پولمو	رسمو
۶۲۴	فارانکی	پالیو خورا	سلنه	حایه
۶۲۵	فاری	زارو	کنو و	قندیه
۶۲۶	فارسارو	جرمبازو	لاشید	لاشید
۶۲۷	فاله رومه تی	کیسون	پیر بو بیجه	قندیه
۶۲۸	فاوریشانا	سکینا	منو قاج	»
۶۲۹	فراتی	لایس	آبواصیل	اسفا کیه
۶۳۰	»	تایشا	پدیبه	قندیه

عدد	اسامی فرا	ناحیه	قضا	لوا
۶۳۱	فراجسکینا نامه نوشا	آچیو پولو	رسمو	رسمو
۶۳۲	فرهس	فره	ایقرون	اسفا کیه
۶۳۳	فلانیا کس	پلاطانو	کنوربو	قندیه
۶۳۴	فلائی	ماه	ایقرون	اسفا کیه
۶۳۵	فلورینا	قدانو	سلنه	حایه
۶۳۶	فوذله	ذاماسنا	میلو پولمو	رسمو
۶۳۷	فورجا	ارسانون	تمنوس	قندیه
۶۳۸	فورفوراس	مناسترا کی	آماری	رسمو
۶۳۹	فورفوریشانو	رسمو	رسمو	»
۶۴۰	فورنانو	مه سو یو	کیسامو	حایه
۶۴۱	فورنوفاراقو	خاراقوس	منو قاج	قندیه
۶۴۲	فورنس	آلیکان	کیندوینا	حایه
۶۴۳	فورنی	فورنیس	مرامبلا	لاشید
۶۴۴	فسینیکیا س مه توشیا	ذافون	تمنوس	قندیه
۶۴۵	»	فیزیفوس	آبواصیل	اسفا کیه
۶۴۶	فونس	ماه	ایقرون	»
۶۴۷	فلیسو	»	»	»
۶۴۸	»	سکینا	منو قاج	قندیه
۶۴۹	فیلیسیا	آبی براسکی	پدیبه	»
۶۵۰	فینیکیا	ذافون	تمنوس	»

ق

۶۵۱	قانتایا	خاراقوس	منو قاج	قندیه
۶۵۲	قاندیانا	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۶۵۳	قایدستری	یره پتره	یره پتره	لاشید
۶۵۴	قانسالیانا	امنانو	رسمو	رسمو
۶۵۵	قاپسو ذاسوس	قالیقراسی	اسفا کیه	اسفا کیه
۶۵۶	قانلاغاری	آبواسکون	پدیبه	قندیه
۶۵۷	قانیانوس	خاندرا	استیه	لاشید

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۶۵۸	قانتزه مازو	قستل	کیسامو	حایه
۶۵۹	قاتو پوروس	ارکیرو پولی	رسمو	رسمو
۶۶۰	قاتوخوری	کرامیا	کینونیا	حایه
۶۶۱	قاتوخور یو	قارخوریو	یره پزه	لاشید
۶۶۲	قاتوفینی	بنایس	بذیه	قندیه
۶۶۳	قاتایانا	افروطور	کینونیا	حایه
۶۶۴	قاداتو	قاداتو	سلنه	»
۶۶۵	قادروس	»	»	»
۶۶۶	قاجاباس	قندیه	قندیه	قندیه
۶۶۷	قاجینوفی	قار بذی	استیه	لاشید
۶۶۸	قاجیفالی	سکینا	منوفاج	قندیه
۶۶۹	قاجولیانا	کرامیا	کینونیا	حایه
۶۷۰	»	پالیوخورا	سلنه	»
۶۷۱	قارانون	لاقوس	کینونیا	»
۶۷۲	قارواذو	بنایا	بذیه	قندیه
۶۷۳	قار پاجولیانا	پالیوخورا	سلنه	حایه
۶۷۴	قارتروس	یسقوی	بذیه	قندیه
۶۷۵	قارثیانا	سیلییا	کیسامو	حایه
۶۷۶	قاردولیانا	قستل	بذیه	قندیه
۶۷۷	قارس	فره	ایشرون	اسفاکیه
۶۷۸	»	بانته تیو	کیسامو	حایه
۶۷۹	»	لاقوس	کینونیا	»
۶۸۰	قار قاذیو تیسا	ذافنون	تمنوس	قندیه
۶۸۱	قاروقی	ارکیرو پولی	رسمو	رسمو
۶۸۲	قاروزانو	قستل	بذیه	قندیه
۶۸۳	قاره	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۶۸۴	قارینا	خارا قوس	منوفاج	قندیه
۶۸۵	قارینا کی	مناسترا کی	آماری	رسمو
۶۸۶	قار بذی	فورنیس	مرابلا	لاشید

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۶۸۷	قار بذی	قار بذی	استیه	لاشید
۶۸۸	قار یس	مهرونوس	آماری	رسمو
۶۸۹	قاسانی	بنایس	بذیه	قندیه
۶۹۰	قاستامو نیجه	قستل	»	»
۶۹۱	قاستری	آوذایتون	میلو پو طهو	رسمو
۶۹۲	قافوروس	پیرغو پسیلو نهرو	کینونیا	حایه
۶۹۳	قافو	سکینا	منوفاج	قندیه
۶۹۴	قافو پتروس	ووقولیس	کیسامو	حایه
۶۹۵	قافوخور یو	تقلو	منوفاج	قندیه
۶۹۶	قافوذینی	قاداتو	سلنه	حایه
۶۹۷	قالانه نس	قستل	کیسامو	»
۶۹۸	قالانایانا	زارو	کنور یو	قندیه
۶۹۹	قالا قاذو	افروطور	کینونیا	حایه
۷۰۰	قالاماس	ملینونی	میلو پو طهو	رسمو
۷۰۱	قالامافنا	اناطولی	یره پزه	لاشید
۷۰۲	قالامافنی	خاندرا	استیه	»
۷۰۳	قالاموس	پالیوخورا	سلنه	حایه
۷۰۴	قالای	ایواصل	و یاو	لاشید
۷۰۵	»	پالیوخورا	سلنه	حایه
۷۰۶	قالامیچی	واموس	ایشرون	اسفاکیه
۷۰۷	» آمیغذالی	»	»	»
۷۰۸	قالانداره	مارغارتون	میلو پو طهو	رسمو
۷۰۹	قالو	ذافنون	تمنوس	قندیه
۷۱۰	قالو ذیانانا	قستل	کیسامو	حایه
۷۱۱	قالو خورا فیتیس	کیسون	پیر بوتیجه	قندیه
۷۱۲	قالو خور یو	قریمیا	مرابلا	لاشید
۷۱۳	»	ارقالو خوری	منوفاج	قندیه
۷۱۴	»	یسقوی	بذیه	»
۷۱۵	»	خاندرا	استیه	استیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۷۱۶	قالوروما	اقروطور	کیدونیا	حایه
۷۱۷	قالوس لاقوس	خاندرا	استیه	لاشید
۷۱۸	قالونیتی	روستقه	رسمو	رسمو
۷۱۹	قالوبری	اناطولی	بره پتره	لاشید
۷۲۰	قالویرو	مهرونوس	اماری	رسمو
۷۲۱	قاله رغو	مارغاریتون	میلو پوٹھو	»
۷۲۲	قاله ریانا	قند تل	کیسامو	حایه
۷۲۳	قاله سا	اپوس میرونوس	مالوز	قندیه
۷۲۴	قالیبیکا	لاییس	ایواصل	اسفا کیه
۷۲۵	قالیقرامی	قالیقرامی	اسفا کیه	»
۷۲۶	قالیونچی	بیرغو بسیلونرو	کیدونیا	حایه
۷۲۷	قالیوس	غاززو	میلو پوٹھو	رسمو
۷۲۸	»	ارمه تون	ايقرون	اسفا کیه
۷۲۹	قالوییا	سکینیا	منوفاج	قندیه
۷۳۰	»	کیسون	بیر یونجه	»
۷۳۱	قالویانی	مهسو یون	کیسامو	حایه
۷۳۲	قالمارا	قستل	»	»
۷۳۳	قالمارا قومولی	سبیلیا	»	»
۷۳۴	قالمارا کی	آنویا	میلو پوٹھو	رسمو
۷۳۵	قالمارجوس	مهسو یو	کیسامو	حایه
۷۳۶	قالمارهس	تقلو	منوفاج	قندیه
۷۳۷	»	کیسون	بیر یونجه	قندیه
۷۳۸	قالماری	تیلوسو	مالوز	قندیه
۷۳۹	قالماریشا	قالپانو	سده	حایه
۷۴۰	قالمار بوتیس	انویا	میلو پوٹھو	رسمو
۷۴۱	قالپانی	اقروطور	کیدونیا	حایه
۷۴۲	قالپانو	قالپانو	سلنه	»
۷۴۳	قالپوس	مقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۷۴۴	قالیومه توشیا	ملینونی	میلو پوٹھو	رسمو

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۷۴۵	قامی	کرامیا	کیدونیا	حایه
۷۴۶	قامبیتا	ارمنون	ايقرون	اسفا کیه
۷۴۷	قامی سیثانا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۷۴۸	قامیلاری	تیبا کی	بیر یونجه	قندیه
۷۴۹	قامینا کی	پسخرو	لاشید	لاشید
۷۵۰	قاندیلا	پلاطانو	کنور یو	قندیه
۷۵۱	قانه نی	خاندرا	استیه	لاشید
۷۵۲	قانی قستلی	ذافنون	تتموس	قندیه
۷۵۳	قاوالاس	ماهه	ايقرون	اسفا کیه
۷۵۴	قاونا	فره	»	»
۷۵۵	قاووس	قاووش	بره پتره	لاشید
۷۵۶	»	مهسو یو	کیسامو	حایه
۷۵۷	»	آناتو	رسمو	رسمو
۷۵۸	قالینارجه	مارغاریتون	میلو پوٹھو	»
۷۵۹	قراس	موخو	پذیه	قندیه
۷۶۰	قراسونا	ملینونی	میلو پوٹھو	رسمو
۷۶۱	قرانا	غاززو	»	»
۷۶۲	قرهواتاس	ایواصل	ویانو	لاشید
۷۶۳	قروتوس	پلاطانو	کنور یو	قندیه
۷۶۴	قروچاس	قریچیا	مرابلا	لاشید
۷۶۵	قروسونا	قروسونا	مالوز	قندیه
۷۶۶	قریباو بریسی	مهلابون	ایواصل	اسفا کیه
۷۶۷	»	پانه یو	کیسامو	حایه
۷۶۸	قریبا	روفاقه	استیه	لاشید
۷۶۹	قریچیا	قریچیا	مرابلا	»
۷۷۰	قسامو ذو خوری	بیرغو بسیلونرو	کیدونیا	حایه
۷۷۱	قستل	امیدلوزو	کنور یو	قندیه
۷۷۲	»	قستل	کیسامو	حایه
۷۷۳	»	»	پذیه	قندیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۷۷۵	قستلا کیا	رسمو	رسمو	رسمو
۷۷۵	قستلوس	مانه	ایقرون	اسفاکیه
۷۷۶	»	آچیو پولو	رسمو	رسمو
۷۷۷	قستلیانا	قستل	پذیه	قندیه
۷۷۸	قستونچیا	سکینا	منوفاچ	»
۷۷۹	قسه رو خور بو	خر مناستر	رسمو	رسمو
۷۸۰	قسه روستنی	واموس	ایقرون	اسفاکیه
۷۸۱	قسه رو قاجی	پیرغو پسیلو نهرو	کیدونیا	حایه
۷۸۲	قسه روایا	ذافون	تمنوس	قندیه
۷۸۳	قسه رو نیچی	قار پدی	استیه	لاشید
۷۸۴	قسه نالیانا	وو قولیس	کیسامو	حایه
۷۸۵	قسه نیاقوس	پنایا	پذیا	قندیه
۷۸۶	قسه نیقو خوری	پیرغو پسیلو نهرو	کیدونیا	حایه
۷۸۷	قسداس	قستل	پذیه	قندیه
۷۸۸	قسیلادیانا	مانه	ایقرون	اسفاکیه
۷۸۹	قلانور یانا	سبیلیا	کیسامو	حایه
۷۹۰	قله بیسیما	غارازو	میلو پو طهو	رسمو
۷۹۱	قلوو یانا	پانه شیو	کیسامو	حایه
۷۹۲	قلیسیندی	مهر ونوس	اماری	رسمو
۷۹۳	»	قار پدی	استیه	لاشید
۷۹۴	قلیما	آبو ذولو	اماری	رسمو
۷۹۵	قو بهتی	قاداتو	سلنه	حایه
۷۹۶	قوتو	مغالی و بریس	منوفاچ	قندیه
۷۹۷	قوتو او فاری	موخو	پذیه	»
۷۹۸	قوچادیانا	الیکان	کیسامو	حایه
۷۹۹	قوستو به راقو	قادیانو	سلنه	»
۸۰۰	قوجه قانو	ذاماستا	میلو پو طهو	رسمو
۸۰۱	قوجیانا	پانه شیو	کیسامو	حایه
۸۰۲	قودومالیشا	بسخرو	لاشید	لاشید

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۸۰۳	قورا کس	اقرو طور	کیدونیا	حایه
۸۰۴	قورناس	مانه	ایقرون	اسفاکیه
۸۰۵	قوروتس	آبو ذولو	اماری	رسمو
۸۰۶	قوسس	پلانانو	کنور بو	قندیه
۸۰۷	قوفوس	الیکان	کیدونیا	حایه
۸۰۸	قوفی	ارکیرو بولی	رسمو	رسمو
۸۰۹	قوفی قارا	طغوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۸۱۰	قوسفاره	لامیس	ایواصل	اسفاکیه
۸۱۱	قوسفاری	پستوی بی	پذیه	قندیه
۸۱۲	قوفونارا	قستل	کیسامو	حایه
۸۱۳	»	پروولیا	کیدونیا	»
۸۱۴	قو کینومه توشی	»	»	»
۸۱۵	» خور بو	پیرو	اسفاکیه	اسفاکیه
۸۱۶	قولو قاجیا	»	»	»
۸۱۷	قولو مودی	آبو پراسکون	پذیه	قندیه
۸۱۸	قوله نا	ذافون	تمنوس	»
۸۱۹	قومارس	اقرو طور	کیدونیا	حایه
۸۲۰	قوماسا	خاراقوس	منوفاچ	قندیه
۸۲۱	قومهس	ابی راسکی	پذیه	»
۸۲۲	قومه نار یا	پروولیا	کیدونیا	حایه
۸۲۳	قومی	خر مناستر	رسمو	رسمو
۸۲۴	قومینادی	پیرو	اسفاکیه	اسفاکیه
۸۲۵	قومیشا	آبو نوماتوس	ایواصل	»
۸۲۶	قومیسپانا	پالیو خورا	سلنه	حایه
۸۲۷	قونای	آبو پراسکون	پذیه	قندیه
۸۲۸	قوندو پولو	کرامیا	کیدونیا	حایه
۸۲۹	قوندو ذیانا	قاداتو	سلنه	»
۸۳۰	قوندو کینیسی	پالیو خورا	»	»
۸۳۱	» ماری	پیرغو پسیلو نرو	کیدونیا	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۸۳۲	قونو پیدانا	اقرو طور	کیدونیا	حایه
۸۳۳	قونو پینجا	قستل	کیسامو	»
۸۳۴	قونو نی	طقوز پاره کوی	»	»
﴿ ل ﴾				
۸۳۵	کدرا	یره پتره	یره پتره	لاشید
۸۳۶	کرا	پانه سو	کیسامو	حایه
۸۳۷	»	موخو	پذیه	قندیه
۸۳۸	کراسا	ایومیر ونوس	مالوین	»
۸۳۹	کراموتا	اودانیتون	میلو پو طهو	رسو
۸۴۰	کراموتی	طقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۸۴۱	کراموچی	لیسو	مالوین	قندیه
۸۴۲	کرامه	ایو بنو ماتوس	ایواصیل	اسفاکیه
۸۴۳	کفالآبانو	ووقولیس	کیسامو	حایه
۸۴۴	» قانو	»	»	»
۸۴۵	»	تقلو	منوفاج	قندیه
۸۴۶	کفالادو	»	»	»
۸۴۷	کفالاس آبانو	واموس	آپرون	اسفاکیه
۸۴۸	» قانو	»	»	»
۸۴۹	کفالی	یره پتره	یره پتره	لاشید
۸۵۰	»	اودانیتون	میلو پو طهو	رسو
۸۵۱	»	پالیو خورا	سلنه	حایه
۸۵۲	کفالوور بیسی	ایواصیل	اویانو	لاشید
۸۵۳	کلاریا	قارینی	استیه	»
۸۵۴	کابیا	ایو پراسکون	پذیه	قندیه
۸۵۵	کنوریا پورتاموشیا	قندیه	قندیه	قندیه
۸۵۶	کنور پو خور بو	پیسقو پی	پذیه	قندیه
۸۵۷	کیناریندا	فروسونا	مالوین	»
۸۵۸	کیریا قوسه لیا	فره	آپرون	اسفاکیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۸۵۹	کیریا	امانو	رسو	رسو
۸۶۰	کیرتومادو	الیکان	کیدونیا	حایه
۸۶۱	کیروس	امبلوزو	کنور بو	قندیه
۸۶۲	کیسون	آو بنو ماتوس	ایواصیل	اسفاکیه
۸۶۳	کیسی	کیسون	پیر پو نیجه	قندیه
۸۶۴	کیور پو تو	استیه	استیه	لاشید
﴿ ل ﴾				
۸۶۵	لاپیتوس	روفاقه	استیه	لاشید
۸۶۶	لاچیندا	وراحاس	مراملا	»
۸۶۷	لارانی	مغالی و براسی	منوفاج	قندیه
۸۶۸	لارداس	موسو یثو	کیسامو	حایه
۸۶۹	لاستروس	طورلو طی	استیه	لاشید
۸۷۰	لاشید	چرمیادو	لاشید	»
۸۷۱	لاغو	قستل	پذیه	قندیه
۸۷۲	»	چرمیادو	لاشید	لاشید
۸۷۳	لاغوتا	سکینا	منوفاج	قندیه
۸۷۴	لاغولیو	کیسون	پیر پو نیجه	»
۸۷۵	لاقوس	لامپیس	ایواصیل	اسفاکیه
۸۷۶	لاقونیا مس	قرینجا	مراملا	لاشید
۸۷۷	» اقسو	خومریاقو	»	»
۸۷۸	لاسی	لاقوس	کیدونیا	حایه
۸۷۹	لالوماس	زارو	کنور بو	قندیه
۸۸۰	لامینی	لامپیس	ایواصیل	اسفاکیه
۸۸۱	لامپونس	مناستراسی	آماری	رسو
۸۸۲	لامنونی	خاندر	استیه	لاشید
۸۸۳	لققو بیئا	فینیرس	ایواصیل	اسفاکیه
۸۸۴	لیقه	مارغان یثو	میلو پو طهو	رسو
۸۸۵	لوترا	پیک	رسو	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۸۸۶	لوتراکی	پیرغو پسیلوترو	کیدونیا	حایه
۸۸۷	»	قوسونا	مالو بز	قندیه
۸۸۸	لوخرینو	آپودولو	اماری	رسو
۸۸۹	لورس	مغالی و یرسی	منوقاج	قندیه
۸۹۰	لوسا کینس	قستل	کیسامو	حایه
۸۹۱	لوشی	مقوز پاره کوی	»	»
۸۹۲	لرکیشا	خاراقوس	منوقاج	قندیه
۸۹۳	لرلوس	کرامیا	کیدونیا	حایه
۸۹۴	لوماس	فورنس	مرابلا	لاشید
۸۹۵	لوووخوری	رسو	رسو	رسو
۸۹۶	لیپینس	خاندرا	استیه	لاشید
۸۹۷	لیچارذا	واموس	آقرون	اسفاکیه
۸۹۸	لیچاروس	پلاطانو	کنوربو	قندیه
۸۹۹	لیرڈینانا	پانه بوس	کیسامو	حایه
۹۰۰	لیغورینوس	نقل	منوقاج	قندیه
۹۰۱	لیغورینارا	واموس	آقرون	اسفاکیه
۹۰۲	لیلیتانو	قستل	پذیه	قندیه
۹۰۳	لینس	خومر پاتو	مرابلا	لاشید
۹۰۴	لیتومه توشیا	»	»	»
۹۰۵	لیتی	مقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۹۰۶	لیوخوری	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۰۷	لیواذا	غارازو	میلر پوٹھو	رسو
۹۰۸	»	قانبانو	سلنه	حایه
۹۰۹	ایواذاس	»	»	»

﴿ م ﴾

۹۱۰	مانه	مانه	آقرون	اسفاکیه
۹۱۱	مانیا	پنایا	پذیه	قندیه
۹۱۲	مائیڈینانا	کرامیا	کیدونیا	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۹۱۳	ماذاروس	کرامیا	کیدونیا	حایه
۹۱۴	ماذس	نقلو	منوقاج	قندیه
۹۱۵	مارائوس	زاماستا	میلو پوٹھو	رسو
۹۱۶	مارائو کفالا	سیلیا	کیسامو	حایه
۹۱۷	مارائیتیس	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۱۸	مارائینا	قانبانو	سلنه	حایه
۹۱۹	مارئا	پنایا	پذیه	قندیه
۹۲۰	مارغارینس	مارغاریتون	میلو پوٹھو	رسو
۹۲۱	مارماکتو	چرمیانو	لاشید	لاشید
۹۲۲	مارنیا	استیه	استیه	»
۹۲۳	مارولامه توشی	خاندرا	»	»
۹۲۴	مارولاس	پیتی	رسو	رسو
۹۲۵	مارولوغرمنوس	مانه	ایقرون	اسفاکیه
۹۲۶	مارولوس	ارکیروبولی	رسو	رسو
۹۲۷	ماریانانا	پیرغو پسیلوترو	کیدونیا	حایه
۹۲۸	ماربو	فیدقوس	ایواصل	اسفاکیه
۹۲۹	مارا	مانه	ایقرون	»
۹۳۰	»	قانبانو	سلنه	حایه
۹۳۱	ماستابا	رسو	رسو	رسو
۹۳۲	ماشدرا	سکینا	منوقاج	قندیه
۹۳۳	ماشدری	ارمنون	ایقرون	اسفاکیه
۹۳۴	ماشا	قادانو	سلنه	حایه
۹۳۵	مانغار بقاری	کیسون	پرویتجه	قندیه
۹۳۶	ماغولاس	بخرو	لاشید	لاشید
۹۳۷	ماقاره لا	پروولیا	کیدونیا	حایه
۹۳۸	ماقروناس	پانه بوس	کیسامو	»
۹۳۹	ماقزی تیخومه توشیا	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۴۰	ماقزیس تیخوس	»	»	»
۹۴۱	»	پروولیا	کیدونیا	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۸۸۶	لوتراکی	پیرغو بسیلوروزو	کیدونیا	حایه
۸۸۷	»	قوسونا	مالو بز	قندیه
۸۸۸	اوخریانو	آبودلو	اماری	رسمو
۸۸۹	لورس	مغالی وریسی	منوفاج	قندیه
۸۹۰	لوساکیس	قستل	کیسامو	حایه
۸۹۱	لوشی	مقوز پاره کوی	»	»
۸۹۲	لرکیئا	خارقوس	منوفاج	قندیه
۸۹۳	لرلوس	کرامیا	کیدونیا	حایه
۸۹۴	لوماس	فورنس	مرامیلا	لاشید
۸۹۵	لوووخوری	رسمو	رسمو	رسمو
۸۹۶	لیئیس	خاندرا	لاشید	لاشید
۸۹۷	لیچارذا	واموس	آبقرون	اسفاکیه
۸۹۸	لیچاروس	پلاطانو	کنوربو	قندیه
۸۹۹	ایرذینانا	پانه بیوس	کیسامو	حایه
۹۰۰	لیغورکینوس	تقل	منوفاج	قندیه
۹۰۱	لیغورکینارا	واموس	آبقرون	اسفاکیه
۹۰۲	لیلیئانو	قستل	پذیه	قندیه
۹۰۳	لینس	خومریانو	مرامیلا	لاشید
۹۰۴	لینومه توشیا	»	»	»
۹۰۵	لیئینی	مقوز پاره کوی	کیسامو	حایه
۹۰۶	لیوخوری	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۰۷	لیواذا	غارازو	میلر پوظمو	رسمو
۹۰۸	»	قانبانو	سلنه	حایه
۹۰۹	ایواداس	»	»	»
﴿ م ﴾				
۹۱۰	مائه	مائه	آبقرون	اسفاکیه
۹۱۱	مائیا	پنایا	پذیه	قندیه
۹۱۲	مائیوڈیانانا	کرامیا	کیدونیا	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۹۱۳	ماذاروس	کرامیا	کیدونیا	حایه
۹۱۴	مادهس	تقلو	منوفاج	قندیه
۹۱۵	ماراتوس	زاماسنا	میلو پوظمو	رسمو
۹۱۶	مارائوکفالا	سیلییا	کیسامو	حایه
۹۱۷	مارائیتیس	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۱۸	مارالیا	قانبانو	سلنه	حایه
۹۱۹	مارئا	پنایا	پذیه	قندیه
۹۲۰	مارغاریتس	مارغاریتون	میلو پوظمو	رسمو
۹۲۱	مارماکتو	چرمیانو	لاشید	لاشید
۹۲۲	مارنیئا	استیه	استیه	»
۹۲۳	مارولامه توشی	خاندرا	»	»
۹۲۴	مارولاس	پیکی	رسمو	رسمو
۹۲۵	مارولوغرمنوس	مائه	آبقرون	اسفاکیه
۹۲۶	مارولوس	ارکیروبولی	رسمو	رسمو
۹۲۷	مارینانا	پیرغو بسیلورونه رو	کیدونیا	حایه
۹۲۸	ماربو	فینیتوس	ابو اصلیل	اسفاکیه
۹۲۹	مارا	مائه	آبقرون	»
۹۳۰	»	قانبانو	سلنه	حایه
۹۳۱	ماسنابا	رسمو	رسمو	رسمو
۹۳۲	ماشهرا	سکینا	منوفاج	قندیه
۹۳۳	ماشدری	ارمنون	آبقرون	اسفاکیه
۹۳۴	ماشاشا	قاندانو	سلنه	حایه
۹۳۵	مانغاریشاری	کیدون	پرویتجه	قندیه
۹۳۶	ماغولاس	بسفرو	لاشید	لاشید
۹۳۷	ماقارلا	پروولیا	کیدونیا	حایه
۹۳۸	ماقروناس	پانه بیو	کیسامو	»
۹۳۹	ماقری تیضومه توشیا	ارخانون	تمنوس	قندیه
۹۴۰	ماقریس تیضوس	»	»	قندیه
۹۴۱	»	پروولیا	کیدونیا	حایه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۹۴۲	ماقری بانی	داماستا	میلو پو طهو	رسمو
۹۴۳	ماقری لیا	بره پتره	لاشید	لاشید
۹۴۴	ماقره س	زارو	کنور بو	قندیه
۹۴۵	مالا تیروس	پانه یو	کیسامو	حایه
۹۴۶	مالا ذنس	ارخا تون	تمنوس	قندیه
۹۴۷	مالا قسا	کرامبا	کینو نیسا	حایه
۹۴۸	مالا کیشا	رو سابقه	رسمو	رسمو
۹۴۹	مالس	اناطولی	رہ پتره	لاشید
۹۵۰	ماله مہ	پیرغو بسیلونہ رو	کینو نیا	حایه
۹۵۱	مالیا	موخو	پذہ	قندیه
۹۵۲	مانقاسا	قار پدی	استیہ	لاشید
۹۵۳	ماتو ایو پولو	الیکان	کینو نیا	حایه
۹۵۴	متوشی	بسچرو	لاشید	لاشید
۹۵۵	متوشیا	انویا	میلو پو طهو	رسمو
۹۵۶	مختار	قستل	پذہ	قندیه
۹۵۷	مرنس	قامباتو	سلنہ	حایه
۹۵۸	مروناس	مدر ونوس	اماری	رسمو
۹۵۹	مساولیا	پانه یو	کیسامو	حایه
۹۶۰	مستلا	لاقون	کینو نیا	»
۹۶۱	مسکبانا	قندیه	قندیه	قندیه
۹۶۲	مسخوریو	خاراقوس	منوفاج	»
۹۶۳	مسوروما	پالیو خورا	سلنہ	حایه
۹۶۴	مسونسی	پانه یو	کیسامو	»
۹۶۵	مسونسیا	مرونوس	اماری	رسمو
۹۶۶	مسولری	بره پتره	بره پتره	لاشید
۹۶۷	مسی	اماناتو	رسمو	رسمو
۹۶۸	مغالا خورافیا	ارمنون	اپقرون	اسفا کیہ
۹۶۹	مغالی و بریسی	مغالی و بریسس	منوفاج	قندیه
۹۷۰	ملا بوس	ملا بون	ابو اصیل	اسفا کیہ

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۹۷۱	ملاہسا	ابو پراسکون	پذہ	قندیه
۹۷۲	ملینونی	فرہ	آقرون	اسفا کیہ
۹۷۳	»	ملینونی	میلو پو طهو	رسمو
۹۷۴	ملیسایاس	مقوز پارہ کوی	کیسامو	حایه
۹۷۵	ملیسو خوری	تقلو	منوفاج	قندیه
۹۷۶	ملیسورخاکی	ملینونی	میلو پو طهو	رسمو
۹۷۷	ملیسور یثو	سبیلیا	کیسامو	حایه
۹۷۸	موخو	موخو	پذہ	قندیه
۹۷۹	موذی	پیرغو بسیلونہ رو	کینو نیا	حایه
۹۸۰	مورجانا	پانه یو	کیسامو	»
۹۸۱	»	غارازو	میلو پو طهو	رسمو
۹۸۲	مورنہ	لامینس	ابو اصیل	اسفا کیہ
۹۸۳	مورنس	ذافنون	ویانو	لاشید
۹۸۴	»	پروولیا	کینو نیا	حایه
۹۸۵	مورنیا	خاراقوس	منوفاج	قندیه
۹۸۶	مورونی	امبہ لوزو	کنور بو	»
۹۸۷	موری	مانہ	آقرون	اسفا کیہ
۹۸۸	»	پانه یو	کیسامو	حایه
۹۸۹	»	اسفا کیہ	اسفا کیہ	اسفا کیہ
۹۹۰	موریا	مغالی و بریسی	منوفاج	قندیه
۹۹۱	موریزانا	پیرغو بسیلونہ رو	کینو نیا	حایه
۹۹۲	موزوراس	اقرو طور	»	»
۹۹۳	موستاقوس	پالیو خورا	سلنہ	قندیه
۹۹۴	موسوتا	ارکیرو پولی	منوفاج	»
۹۹۵	موسہ سی	اودانتون	میلو پو طهو	رسمو
۹۹۶	موسی	رسمو	رسمو	»
۹۹۷	مولاذیانا	قستل	کیسامو	حایه
۹۹۸	مولہ تہ	ووقولیس	»	»
۹۹۹	مولیا آیانو	زارو	کنور بو	قندیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱۰۰۰	مولیا قاتو	مقال و ریسی	منو قاج	قندیه
۱۰۰۱	مولیا نامه سا	طور لوتی	استیه	لاشید
۱۰۰۲	مولیا ناقسو	»	»	»
۱۰۰۳	مونا سترای	مناس تراکی	آماری	رسمو
۱۰۰۴	»	قاووش	یره پتزه	لاشید
۱۰۰۵	»	سکینا	منو قاج	قندیه
۱۰۰۶	موندروس	اودان تون	میلو پو طمو	رسمو
۱۰۰۷	»	روس تیه	رسمو	»
۱۰۰۸	مونو خورو	امبه لوزو	کنور بو	قندیه
۱۰۰۹	مونو پاری	اچیو پولو	رسمو	رسمو
۱۰۱۰	مونی	تیلیدو	مالو یز	قندیه
۱۰۱۱	»	قامبانو	سلنه	حایه
۱۰۱۲	میامو	پلاطانو	کنور بو	قندیه
۱۰۱۳	میترو پولیس	امبه لوزو	»	»
۱۰۱۴	مینی	مورنیون	ویانو	لاشید
۱۰۱۵	میچی چیری	سکینا	منو قاج	قندیه
۱۰۱۶	میرتوس	مورنون	ویانو	لاشید
۱۰۱۷	میرتیو	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۱۰۱۸	میرتیوی	ذافتون	تمنوس	قندیه
۱۰۱۹	میرتوس	فینقوس	آبوا صیل	اسفا کیه
۱۰۲۰	میرس	امبه لوزو	کنور بو	قندیه
۱۰۲۱	میرینوکه قالا	ارکیرو پولی	رسمو	رسمو
۱۰۲۲	میسیری	خرو مناستر	»	»
۱۰۲۳	میسیر بو	قار پندی	استیه	لاشید
۱۰۲۴	میتسوروما	لامینس	ابوا صیل	اسفا کیه
۱۰۲۵	میلانوس	وراخاس	مرامبلا	لاشید
۱۰۲۶	میلونس	قاداتو	سلنه	حایه
۱۰۲۷	میلی	خرو مناستر	رسمو	رسمو
۱۰۲۸	میلیاراندو	پنایا	پندیه	قندیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱۰۲۹	میلیار بیس	ارقالو خوری	منو قاج	قندیه
۱۰۳۰	میتوئیانا	سینلیا	کیسامو	حایه
﴿ ن ﴾				
۱۰۳۱	تریا ا	پیرغو بسیلو نرو	کیدونیا	حایه
۱۰۳۲	ترو خوری	قره	ایقرون	اسفا کیه
۱۰۳۳	ترو قور	پرولیا	کیدونیا	حایه
۱۰۳۴	تیروس	ووقولیس	کیسامو	»
۱۰۳۵	نه آروماته	لاقون	کیدونیا	»
۱۰۳۶	توپا	قستل	کیسامو	»
۱۰۳۷	توشیا	سینلیا	»	»
۱۰۳۸	نومیکینا	تیروس	اسفا کیه	اسفا کیه
۱۰۳۹	تیبوس	قره	ایقرون	»
۱۰۴۰	تیبیدو بتوس	پنایا	پندیه	قندیه
۱۰۴۱	تیبستیا	ارقالو خوری	منو قاج	قندیه
۱۰۴۲	تیروتیوس	زارو	کنور بو	قندیه
۱۰۴۳	تیسسی	غارازو	میلو پو طمو	رسمو
۱۰۴۴	»	روس تیه	رسمو	رسمو
۱۰۴۵	تیساور	اپودواو	آماری	رسمو
۱۰۴۶	تیکینینا	ارمنون	ایقرون	اسفا کیه
۱۰۴۷	تیکینانو	خومر یاقو	مرامبلا	لاشید
۱۰۴۸	تیروس	تیرو	اسفا کیه	اسفا کیه
۱۰۴۹	تیسو خور یز	ارمنوس	ایقرون	»
۱۰۵۰	»	مدسو یشون	کیسامو	حایه
۱۰۵۱	»	پیرغو بسیلو نرو	کیدونیا	»
﴿ و ﴾				
۱۰۵۲	واتو لاقوس	الیکان	کیدونیا	حایه
۱۰۵۳	واتوس	ابو نومانوس	آبوا صیل	اسفا کیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱۰۵۲	وانیا آبانو	پاسوی	پدیه	قدیه
۱۰۵۵	» قاتو	»	پدیه	»
۱۰۵۶	وانی پترو	ارخانو	تمنوس	»
۱۰۵۷	وانی روما	پالیو خورا	سلنه	حائیه
۱۰۵۸	وانیاقو	آپونولو	اماری	رسو
۱۰۵۹	وارادو	طقوز باره کوی	کیسامو	حائیه
۱۰۶۰	وارواری	ابی راسکی	پدیه	قدیه
۱۰۶۱	واروارو	قتل	»	»
۱۰۶۲	واروش	پروویا	کیدونیا	حائیه
۱۰۶۳	واد پترو	»	»	»
۱۰۶۴	واسیلیانا	پانه پتو	کیسامو	»
۱۰۶۵	واسیلیس	ارخانو	تمنوس	قدیه
۱۰۶۶	واسیلیو پولو	سیلیا	کیسامو	حائیه
۱۰۶۷	واسیلیکی	قاووش	بره پتو	لاشید
۱۰۶۸	»	پلاطانه	کنور بو	قدیه
۱۰۶۹	واشوس	ویانو	او یانو	لاشید
۱۰۷۰	واغونیا	خارا فو	منوفاج	قدیه
۱۰۷۱	وافس	فره	ایقرون	اسفاکیه
۱۰۷۲	وا کوتس	سکینا	منوفاج	قدیه
۱۰۷۳	والسا ونه رو آبانو	آچیو پولو	رسو	رسو
۱۰۷۴	» قاتو	»	رسو	رسو
۱۰۷۵	والی	مغالی و بریس	منوفاج	قدیه
۱۰۷۶	واموس	واموس	ایقرون	اسفاکیه
۱۰۷۷	واوولی	خاندرا	استیه	لاشید
۱۰۷۸	وراحاس	وراخا	مرامیلا	لاشید
۱۰۷۹	وراسقاس	تیرو	اسفاکیه	اسفاکیه
۱۰۸۰	وروخاس	فورنس	مرامیلا	قدیه
۱۰۸۱	وردلی	آبدلوزو	کنور بو	»
۱۰۸۲	ور بسس	آبو نوماتو	ابو صیل	اسفاکیه

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	لوا
۱۰۸۳	ور بریس	مناسزاک	اماری	رسو
۱۰۸۴	»	الیکان	کیدونیا	حائیه
۱۰۸۵	»	خوسر یاقو	مرامیلا	لاشید
۱۰۸۶	ولاتوس	طقوز باره کوی	کیسامو	حائیه
۱۰۸۷	ولاشه روینتسا	پسیلوزو	کیدونیا	»
۱۰۸۸	ولاشیانا	ایومیروس	مالو یز	قدیه
۱۰۸۹	ولیناس	پالیو خورا	سلنه	حائیه
۱۰۹۰	ولخاذا	ملیدونی	میلو پو طمو	رسو
۱۰۹۱	ووتس	ایومیروس	مالو یز	قدیه
۱۰۹۲	ووتوفو	ارقالو خوری	منوفاج	»
۱۰۹۳	وویانا	پالیو خورا	سلنه	حائیه
۱۰۹۴	ووری	خاندرا	استیه	لاشید
۱۰۹۵	ووریاس	تقلو	منوفاج	قدیه
۱۰۹۶	ووریزا	زارو	کنور بو	»
۱۰۹۷	وورو	مغالی وریسی	منوفاج	»
۱۰۹۸	»	پسکو پی	پدیه	»
۱۰۹۹	ووری	کیسون	کنور بو	»
۱۱۰۰	وورو ولینس	امبه لوزو	»	»
۱۱۰۱	وور به روس	پانه پتو	کیسامو	حائیه
۱۱۰۲	ووقولیس	»	»	»
۱۱۰۳	وولیرمینی	بیکشهر	مرامیلا	لاشید
۱۱۰۴	وولغارو	قتل	کیسامو	حائیه
۱۱۰۵	وولینوتس	میرتوس	اماری	رسو
۱۱۰۶	وونی	ابو براسکون	پدیا	قدیه
۱۱۰۷	ووواس	تیروس	اسفاکیه	اسفاکیه
۱۱۰۸	وووس	ووقولیس	کیسامو	حائیه
۱۱۰۹	وودهری	آچیو پولو	رسو	رسو
۱۱۱۰	وودزیانا	مارغاریتون	میلو پو طمو	»
۱۱۱۱	وود بجاتا	داماستا	»	»

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۱۱۱۲	وله لولی	خارا فوس	منوفاج	قندیه
۱۱۱۳	وله لوناؤو	روسنیه	رسو	رسو
۱۱۱۴	ونه راتو	ذافون	سنوس	قندیه
۱۱۱۵	وهنی	سبیلیا	کیمامو	حایه
۱۱۱۶	»	غارازو	میلو پوٹامو	رسو
۱۱۱۷	او یانو آبانو	ویانو	لاشید	لاشید
۱۱۱۸	»	»	»	لاشید
۱۱۱۹	ویلیا	ارقالو خوری	منوفاج	قندیه
۱۱۲۰	ویزاری	مناسیراکی	آماری	رسو
﴿ ی ﴾				
۱۱۲۱	یافیرا کیا	ایومیر ونس	مالو یز	قندیه
۱۱۲۲	یانومونو خوری	یلانانو	کنور بو	»
۱۱۲۳	یانقاس	ارقالو خوری	منوفاج	»
۱۱۲۴	یانودی	خر مناسر	رسو	رسو
۱۱۲۵	یانچی	بره پتره	بره پتره	لاشید
۱۱۲۶	یانلیو	فیلکس	ابواصل	اسفاکیه
۱۱۲۷	زیم	واهوس	»	»
۱۱۲۸	براقاری	مرونوس	آماری	رسو
۱۱۲۹	براکی	پنایا	پدیہ	قندیه
۱۱۳۰	براکیاننا	سبیلیا	کیمامو	حایه
۱۱۳۱	برانی	پیرغو بسیلو ترو	کینونیا	»
۱۱۳۲	»	آچیو پولو	رسو	رسو
۱۱۳۳	یرو برنوس	کرامیا	کینونیا	حایه
۱۱۳۴	یرو دوموری	پسخریو	لاشید	لاشید
۱۱۳۵	یرو لافوس	کرامیا	کینونیا	حایه
۱۱۳۶	یرو نیباننا	قتل	کیمامو	حایه
۱۱۳۷	یبری	زارو	کنور بو	قندیه
۱۱۳۸	یکیشهر	یکیشهر	او یانو	لاشید

عدد	اسامی قرا	ناحیه	قضا	اوا
۱۱۳۹	یکیشیری	فره	آقرون	اسفاکیه
۱۱۴۰	بنوس	تفلو	منوفاج	قندیه
۱۱۴۱	بئی	مرونوس	آماری	رسو

احوال طبیعیہ ولایت

حدود و مساحہ، اقلیم و ہوا، اظہار، پرویز، لیانتر، فنار،
طاغز، نیر، اووہل، مغارہل، کوالر .

﴿ كريدك احوال طبيعيه ﴾

— حدود و مساحه —

كريد جزيره، ممالك شاهانه لك اناطولى وروم ايلي قطعه ليله افریقا سواحل شماليه سی
آره سنده و او تونز درت درجه الی دقیقه دن او تونز بش درجه قرق بر دقیقه عرض
شماليه و یكری بر درجه یكری درت دقیقه طول شرقیه و اقصی . شرق دن غربه
طوغری امتدادی او چیوز الشمس بش و شمال دن جنوبه به طوغری و سعفی الی یدی
کیلومتر و به مساحه سطحی سی یوز طقسان یدی میل مربعه قریبدر محیط جزیره
ایسه ۳۹۳ میلدن عبارتدرکه آیدمکی جدول تمامیه تعیین ایلر : حاییه لیانندن سوده
لیانته قدر ۲۰ و سوده لیانندن رسو به ۲۳ و رسودن بالی لیانته ۱۱ و بالی دن
قندی به ۲۵ و قندی دن اسپرلنقه به ۳۵ و اسپرلنقه دن آی بقوله لیانته ۸ و آی بقوله دن
استیه به ۲۲ و استیه دن بالی و قاسر و یه ۲۱ و بالی و قاسر و دن ریه لیانته ۴۰ و ریه لیانته دن
مسارایه ۶۱ و مساره دن فرنگ قستلنه ۲۶ و فرنگ قستلندن نفس اسفا کیه به ۴
و اسفا کیه دن نیر و زه ۶ و نیر و زدن آیار و ملی به ۱۴ و آیار و ملی دن سلنه قستلنه ۱۴
و سلنه قستلندن بالی و خورایه ۲۲ و بالی و خورادن غرابیوسه لیانته ۴ و غرابیوسه دن
کیسامو قستلنه ۹ و کیسامو قستلندن حاییه به ۲۸ میل اولدیغندن اطنه لك محیطی ۳۹۳
میل امتدادنده اولدیغی تعیین ایلر .

﴿ اقلیم و هوا ﴾

ممالك معتدله ده کور یلان محاسن طبیعیه، ممتاز بر نقطه ده بولسان بوجزیره دلارلك
— هر نقطه سنده مشهود باصراه افتخاردر .
عمومیت اعتبار یله هر طرفنده حکمفرما اولان اعتدال هوا لك لطافتیه قوه انباتیه سنك
فیض و برکتی تا اسکی عصر لادنبرو مسلم و مصدقدر وسط جزیره ده باشند باشه
بر سلسله جبال هنددرکه هر ایکی طرفنده دلکشسا بچولر، یمیشیل تپلر، حیات افزا
چایلردن متشکل ایکی لوحه حسن و لطافت حصوله کثیرر یا یلارلك موسم بهارده
کسب آیددیکی منظره ایله اسن ریاح لطیفه نك و او اخر موسم صیفه قدر امتداد ایدن
پوزلی تپلرلك بخش آیددیکی کال طراوت و نضارته، و پیشان میوه لك امتلازل اولان

نفاس و لذت و قارشو فیاض قدرتك نام نامی، سبحانسی یادایله ده بیست اعجاز و حیرت
اولماق قابل دکادر .

کریده صیفانی، صغوق اصلاشده تله اجرای تأثیر ایتر الی شدتلی پرونده یله
از بر اقدام و همت سایه سنده مقاومت اولتیق ممکندر . حتی اکثر اووه زده حسن
اولتیقه حتی در جده حکمفرما اولور .

شدت شتا کانون اولده باشلهرق کانون ثانیک انتها سنده ختام بولور بویکی آیدمکی
استانبول و یابوکا، مائل اقلیم معتدله، سائرده اولدیغی کیی - ایدما طغنی ایله اسفا کیه
جبالدن بشقه جزیره نك بالجله موقعنده باغان قارلر انسانلری صو باشندن ایره میه حتی
در جده شده حکم کوسترمز نادار قار دوشر و دوشدیکی زمان نهایت بر ایکی
قارشدن زیاده اولهمز بالکزر ایدما طغنی ایله اسفا کیه جبالنده تشرین اولدن بدأ ایله
قار یاغنه باشلدیغی ایچون اورالده قیش کرکی کیی حسن اولنور فقط موقع سائرده
کولک یوزی الی چوق و قنلرده تمیز و برافندر . موسم شتاده یوقاروده کوستر دکمز
ایکی آیدم کولک یوزی ایکیده برده ایری بلوطلر ایله قاپلانغنه، کزله یغمور یاغنه
وشدته پوراز روز کاری اسمکه باشلر . شواحوالی متعاقب مزروعات و اشجار
فیضانور و شباط آیدمه طوغری اراضی چچیک کسمکه و مزروعات برالتلندن باش
کوستر مکه باشلر .

موسم صیف دخی ادوس روز کارلر نك موسم هبو بندن بشقه سائر ایلده همان بهار
کعبیدر . یاز موسمنده یاغور یاغور سوده اشجار و نباتات شبنم ایله طراوت
پوله رق نشو و نما بولور . حاصلی جزیره محاسن اقلیمه چه جهانك الی برنجی ملکترلر دن
معدوددر .

اقلیم اعتدالی و هوالك جیادتی شدت و کثرت اوزره علل و امراض ظهور یته مانع
اولدیغی جهنله الحیق و رطوبتی و خصوصیه باناق اولان محالردن بشقه سائر محالده
صحت عمومیه، اولتیق جلب ایدم جهك صورتدر . صولاتی برزده یاز بن جباه
مقنعه، و التهاب معده و قوشین ذات الجنب و ذات الریه کیی امراض حکمفرما اولقده ایسه ده
جدوا لوسون بوانه قدر عمومیتنه نسبته و فیات و قوعنی منتج اوله ماشدر . جاه نایه
تولیدینه مستند اولان اراضی سنك اصلاح و تسویه سنده دخی بوآراق کال

کری و بر بهرک هر طرفه بطاقلقزک قور بدلسند چالشدی جفته علل مذکور هک
دخی پدیری بحویت موق اوله جفی ماملدر .
بلاد ساره دن علل مستولیه ک عدم سراتی ایچون دخی وسائط مکمله موجود اولدیغندن
سایه اصلا حاویبه حضرت بادشاهیده جزیره کلزار سعادت حکمتی حازدر .

آ ط ل ل

کریه جزیره سنک اطرافده داراً مادار یک جوق اطه جقلر موجود ایسه ده اکثریسی
قیالقدن عبارت بولدیغی جفته اسکالری غیر قابلدر ایچیلرنده اسکانه قابل و ترابی
اعمار و زراعتده مساعد اوله رقی کوسر به چک بر اطه و ارایسه اوده جزیره ک جنو بنده
واسفایه لیانندن اوتوز بش کیلومتره مسافه ده واقع اولان « پیولک غاودوس »
اطه سیدر . بو اطه ک اوزرنده در زهانا، قسه ناک، فالاتا، قیستری، واجیانا، آبه او،
فراقدایانا، متوشا نامیه سکر قریه موجود اولوب اوچیوزی میجاوز اهالی طرفندن
اعمار و اسکان اولتمده در اراضی غایتله زراعتده صالح و پیشه بدریکی - قطه
نقاسیجه دیگر یته قاتدر .

بو اطه دن بشقه شنمز، صومز بر طساق قیالقدن عبارت بر قاج اطه جقلر دهاموجود
اولوب اک متعارفلی روجه زیر ذکر و تصریح قنور :

خرابوسه کیسامو فضاسی افر و طورنده کاشن خرابوسه بورونک قارشوسنده واقدر
محصولسز بر قیادن عبارت ایسه ده و ندیک بناسی اوله رقی اوزرنده غایت متین و قدیم
بر قلعه موجود اولدیغندن ایمیثی انکار اوله من . حین قیسه ده اوزرنده سسکسان
قطعه قدر و ندیک طوی بولنش و ۱۸۱۱ تاریخنه قدر مذکور طویله محافظه ایدلشلر
ایدی شمیدی افواه نار به جدیده ایله مستحکم بولدیغندن تخصیری غیر قابل بر قلعه
حالته افراغ اولمشدر دیتله یلور .

بو اطه جقلک بارینه جقی امین و محفوظ بر لیمانی و ارسه ده قیالقدن طرف غربیسی صبق
و جنوب و غرب جهتلرنده دخی بر نوع مولوز صورت پذیر اولدیغندن بتون بتون
مخاطره دن سالمدر دتیه مزجتی ۱۸۲۸ سنه میلادیه سنه انکاتزه دولتک « قار بنان »
ناندنه بر فرقیبیلی فورطنه انناسنده اوراده پاره لشددر .

اسکی خرابوسه، بو اطه جقی دخی خرابوسه سنک چوارنده واقعه دن اوزرنده کثر
اوزره اطه طاوشانی بولور .

قور و واطه سی، حایه کورفرزینک تخمیناً و سطنده و ساحل دن یارم میل مسافه ده واقدر
حایه لیانک محافظه سی ضمنده و ندیکولر طرفندن اوراده ایکی استحکام انشا ایدلش ایدی
خرابه لری باقیدر . قارشویقادن بعضاً حیوانات پکیر یلوب رعی اولتمده در
اسکی سوده، افر و طور قطعه سنک ساحل شرقیسنه غایت قریب بر موقعه کاش اولوب
اولدیقه محفوظ بر لیمانی حاویدر .

سوده، جزیره ک ساحل شمالیسنده بولان مشهور سوده کورفرزینک اغرنده واقع
اولوب کورفرزی داخلی و خارجی ایکی قسده تقسیم ایدر . ۱۲۲۹ سنه میلادیه سنه
وندیکولر طرفندن بنا اولنش اولان قلعه سی طرز جدید اوزره اصلاح اوله رقی
قربو طویله پیکر ایدلشددر .

دنیا « طوشان اطه سی »، قندیبه شهرینک شمال شرقیسنده اون ایکی کیلومتره مسافه ده
واقع اولوب طولاً درت و عرضاً ایکی میل وسعتنده در . اک یولک فورطنه لده ییله
کیلره ملجاً اولغه صالح طرف جنو بیسنده درت مشهور لیمان وارددر . شدتلی
فورطنه لره طویلو بده سوده کورفرزینی واسپرنده لیاننی طومغه موق اوله میان یولک
حرب کیلری دخی اورایه ایجا ایتکده در . اک محفوظ و مصونی « مادونا » نسیمه
اولنایدیر که سکر و دهها زیاده قولاج در یلکنده در .

بو اطه یه یقین غلارونیسس، پاقسمادی نامیه ایکی اوفقی اطه دهاموجوددر .
پسیرا و قویله اطه لری، بو اطه لمرامیلا کورفرزینک دروننده واقدر لر . ایمیثلی
یوق کیددر .

اسپرنده، مرامیلا قضا سنک قارشوسنده وجهت شمالیه ده واقع مسکون و حقی
قلعه ایله مستحکم بر اطه در
ذیونیسادهس جزا لری، سیده رون بورونک غر بنده کاش درت اوفقی اطه لردن
عبسار تدر .

الاساطه سی، بو اطه دخی سیده رون بورونک شرق جنو بیسنده واقدر . اراضیسی
قیالقدن عبارتدر
خراندس اطه سی، پلاتا بورونک تر بنده در . ایمیثی حازر کادر .
قوانی اطه لری، مذکور پلاتا بورونک او بزمیل اچیفنده اوچ اطه دن متشکل بر جزا لری
حقیقه صغیره در .

خود را بپورونیک آچینه دخی قوفونسی ، سزوکیلو ، مافر یلو نامیله اوج امله موجود در .

فوتیا امله سی (آتش امله سی) بره پتره ایله استیه قضاار نیک خط مفارقی فارشوسنده واقع در . وقتیه قورسان کیلر بنه مسکن اولدیغی جهتله بونام ایله تسبیح قلندبغی روایت اولمقده در .

غالبذور امله سی ، بره پتره سواحلی قر بنده کاشدر .

پکسما یا (پکسما امله سی) مانالا کور فزنده واقعدرلر .

غاذو ، غاذو پوللا امله سی ، اسفا کیسه نیک فارشوسنده بکرمی میل آچینه دخی یان یانه واقع ایکی امله دن عبارتدر .

لافونسی امله سی ، قریو بورونک قر بنده کاشدر .

پالینا امله سی ، قوتری بورونک قر بنده واقعدر .

مذ کور بورونک شمالنده و غرامبوسه امله سنک جز بنده تقریباً مرکزده واقع برچکوک امله جق دهها موجوددر که (بودیقونسی) نامیله موسومدر .

پواطدک بوضورتله تسبیح زنده بر سبب تاریخی بولمق طبیعی ایسه ده محلارندن مورود اوراقده بوکا دائر صراحت کور یله مامشدر .

ایمانلر

کرید جز بره سنک سواحلی غایت کیر یقینسی و چیشیقیلی اولدیغی جهتله بک چوق طبیعی قو بلره و فضله اوله رق برده مصنوع اوج لیمان موجود ایسه ده سوده کور فزندن بشقه محزون و محفوظی بولمق کافه سی اوفق و موسم شاده تهلکدن غیر سالدر .

مذ کور سوده کور فزی طبیعی بر لیان اولوب حایه دن بجزاً بکرمی میل مسافه ده واقع و اغزنده کائن عین نام ایله موسوم امله جق ایله داخلی و خارجی ایکی قسمه منقسمدر .

مذ کور امله پشکاهنده مجدداً انشا ایملش اولان عرالدین اسحقکای دخی ایمانی حقیقه تخخیری غیر قابل بر حرب ایمانی حالته افرایغ المشدر . سائر طبیعی ایمانلر دن غرامبوسه اسپرلنده ، قوا کینس قالی لیوونس نامیله موسوم اولان درت لیجان ایسه دروننده موجود بولنان کیلرک فورطنه اتناسنده تمامیله محافظه سنه غیر صالح اولدیغندن اول درجه اهمیتلی حائر دکلا سده زبرده کوستریلان سائر (۱۲) ایمانلر آرز چوق

محزون و محفوظ اولدقن دن موسم شاده کیلرک مجانی نظر یله باقیله از هر جهت شایاندرلر ۱ آیوسوستی ۲ اسکی سوده ۳ دیسا امله سنده کی آیو بوری ، قاپاری ،

آغزولیا ، پانیا لیمانلری . که بونرک اک مشهور واک محفوظی پانیا لیمانلر - ۴ پورو ۵ آویتولا ۶ ایستیه ۷ زاقرو ۸ برایتزه ۹ مانالا ۱۰ آبی غالاتی ۱۱ لوترو ۱۲ ستاورو

مذ کور ایمانلر دن بشقه جز بره سواحلنده بعض اوفق تشک قو یلر دهها موجوددر که فورطنه اتناسنده کیلرک جای سلامتی اولدقنری جهتله در دست اولدیغی معلومات تسبیحده انلرک دخی ذکر ی فائده دن خالی کور یله مدی .

تئوذوری ، میلو پولمو قستلی ، بالی ، سیسون سائره

جز بره سواحلنده رهنمای سفائن اولمق اوزرهمه موضوع اولان فنارلره کلجه بونرک اوجی هر دایم دو تمکده و خصوصیه غاذو امله سنده موضوع اولان فنار اوتوز میل آچینه دن و ذراپاتو سیده رون نامیله موسوم اولان رونلره وضع ایملش اولان ایکی فنار دخی ۱۷ میل مسافه یه قدر ضیا و بره رک بووجه له شدتلی هوالده سفانک خط حرکتلرینی تسبیح خدمتلی درکار ایلو کندن اهمیتلی غیر منکر ایسه ده ایکنجه درجه ده بولنان حایه

سوده رسو قندبه و (آفورزمنوس آیوانی) نامده کی فنارلر ایحق ۱۲ میل مسافه یه قدر قشر ضیا ایتمکده اولدقن دن اهمیتلی مرتبه اولینده دکلا در مع ماقیه موقه نرک اهمیتنه کوره درجه قوتری دخی کافی وهر بر محذور دن سالدر .

برونلر

کیسه امو قضا سنده غرانوسه امله سی جوارنده قلمرو وسیایانا و بوزا و حایه قضا سنده : مده نا ، و ابقرون قضا سنده ذراپاتو ، و میلو پولمو قضا سنده سوزو ، و مالور قضا سنده پلایاس ، و یدیه قضا سنده طی غانی ، و مرابلا قضا سنده ایوانی و استیه قضا سنده مالامون و ماقرون و می ذه رون و پر بونجه قضا سنده ابوس ساراندا

و مانالا و لانتاذا و ایواصل ناحیه سنده ابو بادوس و سلنه قضا سنده فلومینا که بوجدوله نظر آکرید جز بره سی جمعا ۱۷ مشهور بونه مالک اولدیغی تحقیق ایلر

عوارض عمومی سائره

طائر

امله نیک اراضی سی عمومیله قبالق اولدیقه مرتفع برطاق پهلر دن متشکلدر خواص تراپیدسی و متفرقاتی حتمده هنوز تحقیقات فنیله مخصوصه اجرا قلندیقن دن بوخصوصلر ده معلومات صحیحیه دسترس اولد مامش ایسه ده بعض «ژه تولوزی» کتابلر ده

مسطور اولدیغی اوزره تراپک قعر در یادن اولان ارتقایی ودها بوکا مائل کور یلان بعضی
دلایل قیه حسیله جزیره نك اراضی * تاثیر به دن اولدیغنه حکم ایتمک ضرور یدر *
وسط جزیره باشند باشه برسلسله جبال ایله کسب ترغ ایتمشدر . عجمیت اعتبار یله
هر برده بو طاغزلدن تشعب ایتمش بر اینکی صره قبالقلر دخی وارد حیفما که اشاعده
کور یله جک بعضی معادن صفور به دن بشقه استحصالات اجراسنه موقی اولنه مامشدر
کر بک طاغزی بش قسه تقسیم اولنه یلور : کیسامو سلنه ، لقسا اوری نام دیگرله
آق طاغز ، پسیلوریتی ، لاشیدواسیته طاغزی .

* رولن نام حکیمک تحقیقاتنه نظراً کر بدجز برسی بش قسم اراضیدن تشکیل ایتمشدر :
۱ اراضی متقدمه ۲ اراضی لینه اراضی کیلیسه ، و اراضی کلسیه ، ۳ اراضی
شیستیته ، اراضی کلسیه اسودیه ، اراضی تاثیر به ، ۴ نماییه ۵ تالیست .
کیسامو وسلنه اراضی مرتفعه سی تالیست انواعسندن اولوب بر قیمی اسفا کیه
طاغز یله طوغری منتهی اولور . جزیره نك بحال سائر مهنده دخی اندر اولدیغی کی
قندیه ورسمو طاغز نك زروه لری بو نوع اراضیدن متشکلدر . اراضی نماییه لاشید
و پسیلوریتی طاغزلنده کورونور . اراضی شیستیته و اراضی تاثیر به استیته
قضا سنک طاغز لقی مجللارنده ولاید ، اسفا کیه و پسیلوریتی طاغزلنده قندیه ورسمو
مواقعی بحاط اولان جبال متسلسله ده ، سلنه و جهات سائر مه متفرق صورته بولنان
اراضیده بولنور . سینه رون ، ذرابا تون ، مه لخوا ، سپانا ، غرامبوسه ، بورونز نك
بر قیمی بوئن تشکیل ایتمشدر . ذیونیسادهس ، دیا ، غوذو بولا ، و غوذو اطسه لری
دخی اشبو برونزه تابعدر .

اراضی کلسیه جزیره نك سواحل شمالیه سی تشکیل ایلر . اراضی شیستیته جهات
شرقیه ده بولنوب باشند باشه ایکی نوع اوزره عرض و جود ایدر لکه بونلرک بر قیمی
استیته نك اراضی بیسطه سی ، بره پتر نك اراضی متوسطه سی ، تشکیل ایلدکنه صکره
لاشید طاغز نك قواعدینه قدر امتداد ایدر . اشبو اراضی پسیلوریتی و قوفونی
مواقفندن کهرک قندیه شهر نك اطرافنی ورسمونک قسم اعظمی تشکیل ایلدکنه صکره
آقرونه طوغری خط حرکتنی تعدیل ایله اسفا کیه طاغز یلی تشکیل و اورادن
ذرابا تون ، سپانا ، مه لخوا ، غرامبوسه ، بورونز یله قدر امتداد ایلر غاوذونک اراضی
مرتفعه شمالیه سی دخی بو نوع اراضیدن در .
اراضی طوقایه ، مسارا و کیدونیا اووه لری بی و سائر اراضی بیسطه سی تشکیل ایلر .

بو طاغزک که مرتفعی پسیلوریتی نام دیگرله (ایلی) طاغزیدر . سطح مجردن ۲۵۰۰
متره ارتقاعنده در . اورادن جزیره نك اکثر برلی و حتی اطسه لر ذکر نیک بعضی
اوفق تفک اطسه لر نك زروه لری دخی کور یلور . درت سلسله تفرع ایدر که بری
ساحل شمالیه ایپلایا موقعتنه ، دیگر ی ریزو قضا سنده آلیچیان قریه سنه و دیگر ی
جنوب ساحلنده قلیما قریه سنه و در دنجیبی امار ی ناحیه سنه طوغری ممتد اولور .
بو طاغز دن صکره جزیره نك که مرتفع طاغز لری لاشید طاغز یله لقسا اوری نام دیگرله
آق طاغزدر .

لاشید طاغز لری ، ۲۰۰۰ متره دن ۲۴۰۰ متره به قدر کسب ترغ ایدر لاشید قضا سی
دائراً مادار احاطه ایدر سده اهمیت موقعیه چه آق طاغز له نسبت قبول ایده جک
درجه ده دکلدر . آق طاغز له کلنجبه بو طاغز دخی ۲۴۰۰ متره ارتقاعنده اولوب
بین الناس مازارس ناییله مشته در . بو طاغزک زروه لری همسان بتون سنه قار ایله
مستور بولندیقندن آق طاغز له ناییله تمییه قلمشدر . اهمیت موقعیه چه
جزیره نك که معنا طاغزلندن عدلوتور . سلنه ، حانیه ، ایشرون قضا لری نك او رته سندن
کهرک اسفا کیه قضا سنده ذکر کناره منتهی اولور . بو طاغزک که صعب المور
نقطه لری سلنه ایله اسفا کیه اره سنده بولنان اومالوس و (قسیلوسقالو) و قرانی
در بندی واسکیفوس و آباروبلی دره لری و تیه لری و ۶۷۲۰ قدم ارتقاعنده بولنان
ساماریا قریه سی نقطه لری . کیسامو و امیته طاغز لری ایسه ارتقاعده دیگر لردن
اهمیت سزدر . که بیوک نقطه لری سطح مجردن ۱۵۰۰ متره ارتقاعنده در .

بونلردن بشقه رسمو قندیه جهاتنده بعضی اوفق تفک طاغز دهها موجود ایسه ده
ذکر لرنه بر قائده کور یله مامشدر . ارتقاعز لری یک از نقطه لره نهایت ۱۰۰۰ متره به
بالغ اولقده در .

جزیره نك بحال سائر سی بیان اولنان مرتفع طاغزلدن عاری ایسه ده اطول قطعه سنده
و یاسائر ممالک محروسه ده کور یلان جسم جسم اووه ره و واسع و واسع اورمانله
تصادف اولنه منر که بیوک اووه قندیه جهاتنده واقع مسارا تعیر اولنان اووه در که
طولاً ۲۵ و عرضاً ۴ میل وسعتنده در . بونلرک شایان اووه اولوب
ایکنجی درجه ده قلان سائر قستل ، قندیه ، کیدونیا ، کیسامو ، سلنه ، مرامل ، اووه لری
بر ساعتلق مسافه وسعتنده یله دکلدردر .

طاغزك و ضعياتي متخالف اولديغى جهته يك چوق يرلده دخى بهض صعب المورور
در بندزه وواسع يابلاره و قور قونج مغارهزه تصادف اولتقدده در . يابلارك
مهلى اسفاكه طاغزى زره زنده بولسان اومالو و آسكفو يابلارى ايله بسيلور يتي
طاغزدهكى نيزدا ودها اولتقدده بولسان لاشيد يابلارى در . بعضى اوفقى يابلار دخى موجود
ايسدهده اهميتلر بنه نظراً ذكرى تاسيب قلماشدر . موجود مغاره لره كالجيه بومغار لرك
لك مهمى كنور بوقضاسنده واقع (لاور يئنه) « عئول » ناميله موسوم اولان
غار ايسدهده بونك طبيعى اوليوب ازمنه عئبهده انشا ايدلش صنعى برطاش اوچاغندن
هبارت بولنديغى تحقيقات اخيره چله سندندر . بونك باشدن باشه سبرى درت ساعته
محتاج اولديغى روايت اولتقدده در .

بندن صكره افر و طور قطعه سنده واقع (غوره نه تو) مناسرتك قر بنده كائ اوج
مغارهز واردر كه قاتولتو ناميله موسوم اولان مغاره - درونده بحجر ايتش اولان صولر
ستلاقيت حالده بولنديغى جهته - ارباب فن عئنده هفايت مشهور و متعارفدر .
ديكر لر بنه كالجيه : بوجه زير ذكر و تصریحى مناسب كورلمشدر .

كيساه و قضاسى داخلنده (سيليا) قر بنده درت سله قضاسنه تابع آزو بيره قر بهسى
يئيلزنده بر ، آقرون قضاسنده واقع رامين قر به سنده بروكفالا قر به سيله قو كينو خور يو
قر به سنده برزكه جمعاً اوج ، وكذا رسمو قضاسنده آرسانى نامندهكى مناسرتك قر بنده
برو (آر كرو پولى) قر بهسى قر بنده ابى - كه جمعاً اوج ، وكذا ميلو و طهو قضاسى
داخلنده ملبذونى قر بهسى قر بنده بر ، ومالو يز قضاسنه تابع سارخو قر به سنده بر ،
وايدا طاغزك شرق جهته در ، نهايت حايه شهرى قارشوسنده واقع ثوذورى
اطه سنده ابى اوفق مغاره كه جمعاً جز برده ۲۰ مغاره واردر .

اشو جبال مرتفعه تك انكارنده بعضى اوفق تفك اورمانز موجود اولديغى كه
ياض طاغزك بعضى جهاتنده و خصوصيه اسفاكه طرفه لنده آياروملى وسامار يا
كوبلر ارسنده طولاً التى و عرضاً ابى ميل مسافه يى محيط برجام وسروى اورمانى
دخى واردر . سله قضاسنده دخى ۶۸۳۰۰ كيله لك اراضى اشجار منوعه ايله
ملودر . استيه قضاسنده اورتوس قر به سنده اوتوز ميل مربع وسعته برجام اغاج
اورمانى ولاشيد طاغزك بعضى نقاطى دخى بونللو اشجار ايله اورمان حالده در .

انبار

جز برده آقان صولرك اكثر يئى شدت بارانن حصوله كلوب موسم صيفه قدر

امتدادى يك اندر اولديغى جهته نهر اطلاقه و خصوصيه هرايكى موسمه جريان ايدن
التى يدى چاي دخى جبالك ذكره قر بئى جهته له هسان ذكره قارشنده اولديغندن
سير سفاكه صالح چابلر بولتيه چئى مسلم ايسدهده حقه لنده از چوق ايضاحات كافيه
اعطاسى دخى بتون بتون فائده دن خالى كور به مديكى جهته بروجز برتصریح قلمشدر
اساساً كريد جز بهسى شمالى و جنوبى ابى سطح ماله مقصددر شوقدر كه شرق
و غرب جهته لنده دخى برايكى سيل جريان ايتكده اولديغندن سطوح ماله به تقسيمده
بر فائده كور به مديكى جهته شرق دن بدأ ايله جز به نك درت جهته آقان سيلرك بررور
تصریحى دهها مناسب كورلمشدر اسقاي اراضى خصوصنده اهميتلى دركار اولان
مذ كور يدى ايرمقلر شونلدر .

- ۱ پلانانيا ۲ (آقرونده) كيليار ايس ۳ ميلو و طهو ۴ قنده قر بنده بوپروس
 - ۵ استيه ده (پانده ايس) ابواصيلده مهغالوس بوتاموس ۷ (مساراده) پرو بوتاموس
- بارانك شدته كوره كاه توسع وكاه بتون بتون قورويه برق اسقاي اراضى به يله فائده لرى
متعلق اوليان سائر چابلر دخى شونلدر :

كيساه و كور فرنده اغانلر : قوله يئى ، تيفلوس ، قاتو بتوس ، قاعار ياقوس
پير ياتوس ،

حايه كور فرينه اغانلر ، سيليا توس ، تاورون تيس ، فلاذيسوس
قاليوهس كور فرينه : قسيدهس

آلمرو سواحله : المپروس ، ورييس
— رسمو قضاسيله آقرون قضاسنك حدودى اوزرنده دخى مورسه لاهمنده برچاي
جريان ايتكده در —

رسمو سواحله : پترس ، پلانانس ، ستاورومه توس ، ايازماچى
قنده قر بنده كى سواحله : آلمروس ، غازاتوس ، قسه رو بوتاموس
قنده شرقنده كى سواحله : قاجامباس ، قاروس ، آبوساييس

— پنديا قضاسيله مر امبلا قضاسنك حدودى اوزرنده دخى انايغوس اهنده
برچاي چايددر —

آي نيقولا سواحله : قسه رو بوتاموس
استيه سواحله : قالوخور يو

استه ایله بره بزه قضا ريك حد فاصلى اوزرنده دخی آيا فوئيسا ناميله برچای جريان ايتكده در

استيه سواحل شرقيه سنه : پنخرو ، ستومينوس ، لياس استيه قضا سايه و يانو قضا ساي اراسنده ايسه او ميرتوس چای جريان ايتكده دركه مذکور ايکی قضا نك حد فاصليدر .

و ياتوسوا حله : آنا پودازيس ، چوچوروس ، فافلاتقو ، آرويس ، کراتوقابو . ايواصيل قضا سايه بير بونجه قضا ساي اراسنده حد فاصل اولق اوزره پلانيس پوتاموس نام ديگر له آوس غالانيس

ايواصيل قضا ساي داخلنده رودا کينو قري قري بنده دخی يولير روس ناميله برچای نيعان ايدرک جنو به طوغري جريان ايدر .

اسفا کيه سنجاغنده لوترو قري قري بنده دخی آياروملي نامنده ديگر برچای نشأ تله جنو به منصب اولور .

بونل ديشقه بک چوق اوق ايرمقردهام وجود ايسه ده ذکرلندن صرف نظر ايدلشدر . کريدک اوج مخلنده دخی آجي صوتيعان ايدرک ذکره دوکديکی کريدتار يخنده مسطوردر : برسي آقرون قضا سنده قسو پولي قري قري سى اتنده و ديگرى مالو بر قضا سنده استر و مبولو طانغ ايتكده و او چچيبي مرام بلا قضا سنده آيوئقولا لچان قري بنده در . طاغ ايتکلرنده بولنان لايعدو لايحصى پتکارلردن آقوب اکثر برلرنده چاغلبان صولرک نفساستي ايسه حقيقه ناقابل تعريفدر .

اهار يا ايلهر سو قضا ساي آره سنده و چاده اوزرنده طاش صوتي ناميله بر چشمه کاش اولوب بونک صوتي منانه حلنه غایت نافع ايمش

— کولار —

جز برده يالکر آقرون قضا ساي داخلنده کاش قورنا قري قري بنده قورنا ناميله بر کول واردر . دکرذن ايکی ميل مسافه در . بونل ديشقه بر ايکی بجميره دخی وار ايسه ده يازين شدت حرارتدن قورو يهرق محو و نابيد اولدقلى جهتله ذکرلرنده پرفائده کور يله ماشدر .

معلومات مختصره زراعيه

کر يد جز رهمي بولنديغي عرض اوزرنده کندوسندن منبت و محصولدار بشقه برملکت بولنديغنده کافه مدققين متفقدرلر . واقعا اکثر محلاری قوراق و غير مزروع ايسه ده قابل زرع قسمنده بشيوز قدم ارتفاعي اولان محلارده زيتون اغاجي ، خرنوب ، چنار ، پلاموط ، قواق ، ميشه ، فستق ، ليون ، پورتقال ، طوت ، انجير ، بادم ، کستانه ، اوزوم ، ودها بوکا مائل بالجمله اشجار منمره و غير منمره غرس اولنه بولديکی کبي قوجه ميش سپورکه ، زقوم ، مرسين ، لادن ، امله چای ، بوريه ، شوکد بستان ، لپانه ، روغه ، مرور اغاجي ، پابديه ، ودها بوکي نباتات دخی غایت مينواندر . بشيوز قدمن زياده ارتفاعده بولنان اراضيه خدایي نابت اولهرق يتيشان نباتات دو ايه ايسه حددن افزون اولوب اتجق بو آنه قدر ايدبلان تجر يات قيه دن معلومات تامدا کتساب ايديله ماش اولديغندن ذکرى قابل اوله ماشدر .

کيدونيا و کيسامو قضا لرده الهی وسلنه قضا سنده قاداتو قري به سنده کور معدنی و رود و وانی و آيدونوس قري به لرده يه آلیی واستانبول کوينده کور واسفا کيه قضا سنده مرمر و ايواصيل قضا سنده مقدما ايشلشنه مبادرت اولنهرق مؤخرأ ترک و تعطيل ايدلش اولان کور معدنی و کذا ايشلشنه مباشرت اولنوب بالاخره فراغت ايدلش اولان کنور بو قضا سنده واقع کور معدنی و لاشيد سنجاسخی داخلنده واقع اولونده قري به سنده اعلا ييله کو طاشی و استيه قضا سنده بزه قري به سنده کور معدنی بولتيور . لاشيد سنجاغنده اخراج اولنوب امانت اداره اولقنده اولان بيلکو طاشنک حاصلات سنويه سي ايستاسئيق دفترته مندر جدر جز برك اطرافده مرجان و سونکر واردر . حتی بو نوع استحصا لادن استفاده ايتک اوزره هر سنه مخصوص قابسلر کلکده درکه انردن انسان سونکر رسمي دخی - بودجه - ده نصریح ايدلشدر .

اراضينک صورت اداره سنه کلنجه : ايکی قسمه منقسم اولوب بری کوچک قطعه ده بولنان اراضيدرکه متصرفلى تصرفاته وارنجه ده قدر اراضيلر ينک استعداد

و قابلیت تمام به واقف اولدقون هر بر بچندن بر صورتله استفاه ایتمکده و به ضعیلر نیک حیواناتی و آبروجه بجهمی اولوب عالمه لری نیک بالجمله افرادی عملیاتلر به تشریک ایدرک اولدقچه حاصلات المده درلر . ایجق معلوماتلری اولدن بر وجاری اولان اصول و عملیاته مخصر اولوب سرمایه لری دخی اعمال مفیده قتیبه به مساعد ایدر چک پردرجه کافیهده بولندیقندن ثروت عومیه نیک تر ایدر اولان خدمت لری اوله کی اراضی ایجابیه نظراً یک دون بر ایدرده قلشدر ارضده ایکی صفت قتیبه موجوددر بری حال طبیعیده ایکن حاز اولدیغی قوه انبساطیه و دیگر لری ایسه انسانک اجرا ابتدیی عملیات و اصلاحات ایله کندیسته ضم اولسان قوه اختصاص الیه در . ثروت عومیه نیک تر ایدی سرمایه نیک تکثیر نه توقفت ایدر . بناء علیه بومقصد خدمت ایچون سائر قطعات تمدنه نیک کافیه سنده تأسیس ایدلش اولان مؤسسات نافه به احتیاج درکار و موجود اولان منافع صنهدنک ایتمکده اولدیغی خدمت ناقابل انکاردر . صندق مذکور چه سنوی بوزده التی قانص ایله طائفه زراعه ایچده اقراض و تمتعات سنویه سنک نصفی معارف عومیه به و نصف دیگر لری نسویه طرق و معساره صرف واعظا ایدلکده در . سرمایه اصلیه ایله تمتعات سنویه و مصارف عومیه سی ایدر کی جدولده بچر در .

منافع صنهدی

سرمایه	تمتعات	مصارفات	حایه سنجایی
۲۵۴۳۶۷	۲۱۵۴۴۵	۷۲۳۸۵	۰۰
۱۷۶۷۳۹۸	۹۹۰۸۷	۳۶۹۱۸	۳۵
۶۴۹۹۶۲	۴۲۸۱۶	۲۴۶۰۰	۰۰
۱۷۳۰۷۹۲	۴۷۹۴۴	۳۱۰۵۶	۰۰
۱۱۸۳۳۱۵	۶۶۴۹۰	۲۵۱۰۶	۱۰
۷۸۷۴۷۳۴	۴۷۱۷۸۳	۱۸۹۹۶۶	۱۰

کریده اراضیک احوال زه بولور یسی ایجابیه بیک چفتلکر بوغیسهده اورته حالدیه بک چوق چفتلکر موجوددر که اصحابی آرزوق سرمایه به مالک و فن زراعتیک قواعیدهده مهما امکن آشنادرلر . بو بولده کی اراضی یار یچیلیق اصولیه زراعت اولمقده ایسهده اصول مذکور یالکر باغچه محصولاتی قنده جاری اولوب احوال سائرده صوابی تبیر اولنان و حاصلات صفاقیدن اولمه بر نسبتنده حصه الان ارباب و قوف و معلومات نظارتیه احواله قنور . آلات و ادوات زراعت هر حالده صاحب ملک طرفندن تدارک اولتق قاعده عومیه ایجاباتنددر . اصحاب اراضیک ال زیاده اشتغال ابتدیی محصول زیتوندر . زیتون اشجاری جزیره نیک هر طرفنده مبدولدر و کربک سرمایه اصلیه در . اشجار مذکوره محصولاتیک تابع اولدیغی تکالیف امر استیفاسجه صعوبت و مشکلاته دوچار اولماق اوزره هر مقاطعه به اصابت ایدن مقدار رسمک اعداد اشجار اوزرینه تقسیم قلدیغی جهتله جزیره موجود اشجارک مقدار قلمش و والده ایدیلان دفتر مخصوصندن ایسه ایدر کی معلومات اخذ ایدلشدر .

جزیره موجود زیتون اشجار نیک عددی

عدد اشجار	حایه سنجایی	عدد اشجار	اسفا کیه سنجایی
۵۰۶۹۰۳	کینو نیاقضایی	۳۲۸۷۰۲	آقرون قضایی
۴۲۳۷۴۰	کیسارو	۲۹۳۸۸۵	اواصلیل
۲۱۲۶۲۷	سلنه	۶۲۱۵۸۷	
۱۱۴۳۲۷۰			
۴۹۳۸۱۳	رسمو سنجایی	۳۷۷۳۶۳	مرابلا قضایی
۳۵۰۰۸۱	میلو پوسلو	۴۵۷۸۳۵	اسفیه
۱۷۰۸۸۶	امار به	۲۴۵۱۶۳	بره بتره
۹۱۳۷۸۰	یکسون	۲۲۹۵۳۱	ویانو
		۱۳۰۹۸۹۲	
		۱۸۳۸۶۷۵	قنده سنجایی
		۵۸۲۷۲۰۴	یکسون

جدول مذکور مندرجاتن استدلال اولنان مقدار مجموع انجق رسنه تابع اولان اشجاره
 منحصر اولوب یکی باشند بقدر بلکه بولنان بش التی سنه لک فدائراشو مقدار داخل
 اولدبغی جهته جزیره یون اشجار نیک بومقداردن فضله اولسی لازمکه چکی بدبوی
 ایسهده بو بایده معلومات تامه اخذینه موقی اولنه بدبغندن و تخمیناً ذکر می جائز
 کوریه ماش اولدبغندن سنه آتی به ترک ایدلشدر .
 زیتون یاغنیک صورت استحصالیجه بر قاج سنه لردن بر کوریلان ترقیبات و انقلابات
 سایه نده شجرک بولندبغی محالک قوه انبیه سنه وزیتونک نوع و حالته کوره یوز قیه
 زیتوندن یکر می قیه قدر زیت استحصالی قابل اولمشدر .
 اناجک چینیکنسه زمانی نسان اینه مصاد قدر زیتون اوز ماندن اعتبار آمیدانه چیتبغه
 و پیدری کاله بلکه باشلر . موسم ادراکی ایلولدن معتبردر بعض موقعه کچه
 یدی سکرآی قدر دوام ایدر سده عمومینه کوره یالکز اوج آبه حصر اولنه ییلور
 کالده بولنان محصول کندیلکنندن بره دوشدبغی جهته اولجه تعیین قلمش اولان ادمل
 معرفتیه درج اولور . بواصوله - طو پلامه - اطلاق اولور . طو پلاچییلر
 اکثر تله قادی اولوب بعض برلده اجرتله و بعض برلده حصه ایله خدمت ایدرلر .
 اینته بو جهله درج اولنان محصولانک عصاره سی التیق و پیدری یاغنه لره کتورلمک
 اوزره اول امرده بخیزلنده وضع اولنوب بعده ذکر منته اذدر لکدن صکره طو برلره
 وضع ایله اناج منکنه لده تعصیر ایدیلور اشته بوندن استحصالی اولنان یاغنه خالص
 یاغ تعصیر اولنور که لذت و طبیعتجه ساده یاغنه معادل عد اولتیق جائزدر .
 بو عملاتی متعاقب تکرار دکریمن طامایله اذدر لکدن صکره قبل طو برلره وضع
 اولنورق تیور منکنه لره ایله تعصیر ایدیلور بوندن استحصالی اولنان یاغنه دخی جیره
 یاغی اطلاق اولنور . یالکز صابون اعمالته صرف اولنور . باقی قالان جیره دن
 بقین وقتله قدر یالکز احراقات خصوصنده استفاده اولتقدده ایدسهده برایی
 سنه دبرو احداث اولنان دیگر قایر یقه واسطه سیله تکرار تعصیر اولننه بیلکنه درکه
 بوندن اخذ اولنان یاغ دخی دیگر جیره یاغی منلو صابون اعمالته و قالان پوصه عادی
 کور مقامنده صرف استعمال اولتقددهدر .
 ایکنجی درجهده بشدریلان محصولات ارضیه لیون ماندارین، پورتقال ایله پلاموط،
 اوزوم و حبوبات ساره در .

لیون اناجلی بنه بر قاج سنه لردن بر وضع خسته لغی مستولی اولدبغی جهته بو اناجلی
 همان بجو اولق درجه لینه وارمشدر . ولایت زراعت مقتدی مایوق افندی طرفندن
 مقام عالی ولایت تقدیم اولنوب مندرجاتی تحت ریاست علیسه ولایتناهیسه منسکلی
 قومسیون مخصوص طرفندن تدقیق اولنان لایحه ده مذکور خسته لغک اسباب ظهور بیه
 صورت اندفاعی شو یولده تصویر اولمشدر « واشجار منقره دن لیون اناجلی بنه
 عارض اولوب اشجار مذکور بیه میو و نابیده ایدن خسته لغی وضع خسته لغییدن
 علت مذکور کثرله نزول ایدن باراندن محصول اولان صولک اشجار مذکور ک
 بولندقلری محالک طبیعتی تبدیل ایله جنور نیک بشامسی اشکال ایده جهک صورتده
 تطیب ایلنندن و خصوصیه بو حالک بر قاج سنه دبرو دوام ایش بولنندن منبعث
 اولمشدر .
 لیون اناجی پک چوق صولاتی طیر افزده بشامدیغی کبی زیاده قوراق بخلارده دخی
 تمامیه حیاتی تمامین ایدیه من . حتی قوراق طو بر اقل اوزرنده بولنان لیون لقرده دخی
 علت مذکور بوزندن اینجه خسارات وقوع بولمشدر شو حالده اصحاب اراضی
 تقیدات مقادیده بولنورق قوراق طو بر افزده بولنانله یاز مومنده ایدیکده برده صو
 و رملکه برابر اناجلی ک کو کئی هر سنه مقدار کافی صورتده اچهرق حیوانات فشقسیله
 قار یشبکی اسکی اوزوم جیره می وضعنه و صولاتی طو بر افزده بولنانله دخی میل
 ارضه طوغری سسکز و یا اون ایسی و بعضاً دخی محله کوره اون بش متری بر بردن
 بید و سسکان سائترو دن بر متری به قدر درین خندقلر اچوب زمیننه قیاطاشله صو
 یولی اعمالته وضع اقتاده اولان محله ک ضمغری الیدندن صکره قره بو یا و یا قوزی
 قولانغی اوتیله اوجسه اوغده لیوب کوتولک زمیننه بقسین اولان محلی قطران ایله
 صیومغه غیرت ایتمک مجبور بئنده بولغیدر . لیون و پورتقال اناجلی شک دال
 و یار اقلری اوزرنده پیدا اولوب فدائره خبیلی مضرت ایرات ایدن و حتی پیشزدن
 میوه لک سقوطنه دخی سببیت ورن - قرمز - بوچکلر نیک امر اتلافی دخی غایت
 قولای اولوب بوناده صوی و یا وتون چیتیلرندن برمقداری اون بش منلی صوابنده
 قینادیلوب سوزلکدن صکره کرج صوی ایله قارشوریلورق بوچکلر بولندبغی دال
 و یار اقلر اوزر بنه (بولور زانور) دیلان آلت مخصوصه ایله شریقه ایدلمک کفایت
 ایدر . « اینته لایحه مذکورده کوسر بلان صورت تدوی بوندن عبارتدر .

پلاموط و اوزوم محصوله کالجی اولدیگی جزیره نك وسط قضاارنده و ایکنجی
جزیره نك اکثر قطعاً منده حصوله کاور محصولات تجار به دندر . پلاموط
اناج نك هر برندن منده و برده اناجك جسامته کوره ایکیوز قیه به قدر محصول
الندیغی واقعدر . کریدک اوزومی ایسه اکثر بته سیاه و غایت طایلی اولور . ال
ایوسی - آرسانی - مناسرت به مالویز و تموس و پتیا و کیسامو قضاارنده یئشدر یلور
کلیته یئشدر لیدیجه بته پک چوغدن شراب اعمال اولدیغی کبی رسو قندیه
مخرجندن دخی اورو پایه هرسته ایچه اوزوم اخراج اولتقددر . بردوم اراضیده
درتوز عدد اصمه کوتوی بولنوب هر بر کوتوکدن منده و اراضیک حالته کوره
بردن بش والی قیه قدر اوزوم اقلده و برده بوز قیه اوزومدن بش قیه قدر شراب
اعمال اولتقددر . اعمال اولنان شرابله دخی حصددن زیاده آلجی وضع ابدلیدی
جهتله اخراجاته کلی خلل طاری اولشدر .

جزیره محصولات زراعیه صنایعه ساثره می اولوب محصولات مجوه به نسبه
ایکنجی درجه ده فالانل ایسه شونلدر .

خرنوب - اعلامی پتیا قضاارنده کاف حالیا قر به منده حصوله کاور هر برندن منده
وشجرک جسامته کوره بکری قیهدن ایکیوز قیه به قدر محصول الندیغی واردر .
توت - جزیره نك هر طرفنده نشوونما اولور . انجق کرکی کبی تر به می اهالی عندنده
مجمول اولدیغندن منافع طبیعیه سندن هنوز تمامیه استفاده اولنه مامشدر .

استحصال اولنان قوزه ملطوب درجه ده دکادر . بوکا سبب دخی رلی تخمیل نیک
قناپذیر اومی و بیروتدن جلب اولتقددر بولنان قوطیلی جنس اجنی تخمیل نیک دخی
اکثر بته مطلوبه . موافق ظمور انجاسیدر . تحت ریاست علیله اولان پتیا هیده متشکل
ومملکتک ارباب زراعتندن مرکب اولان زراعت قومسیون مخصوصه بوخصوص
نظر اعتباره انهرق برابک بوجی نمونه خانهمی انشاسی در دست تصور بولندیغی
کبی اراضیک قابلیتندن استفاده ایلمک و نواصول زراعت و حرارتک فواید و محسناتی
انهمان زراعه یرلشدر یلوب اسباب ترقینک برآن اول استحضارینه خدمت ایلمش
اولق اوزره مجدداً بر عدد نمونه تر لاسیاه اتصالنده نظریات فنییه به مخصوص برده
زراعت مکتبیک تاسیسی قرار کبر اولشدر .

بدم - جزیره نك هر طرفنده نشوونما بولور منده قیم اعظمی مرابله قضاارنده

یئشدر لیکده در .

کستانه - کریدک کستانه می مشهور اولوب مقدار اعظمی کیسامو وسلنه قضاارنده
حصوله کاور . بوندن بشقه اجزا اصلیه دن اولهرق کتان و پاموق یئشدر یله بئلکده درکه
پاموق منوفاج قضاارنده و کتان منوفاج و کیسامو وسلنه قضاارنده حصوله کثیر لیکده در
برنجیسنک نوع و حاصلاتی اوسط درجه ده اولدیغی کبی ایکنجیسنک دخی قطعی
و تصفییه می عملیاتی حفظ صحتیه مغایر کورلیدیجه جهتله اکثر محالده حاصلاتی تدنی
ایتمکده در . جزیره نك نفاستجه مشهور اولهرق انان محصولات زراعیه نك بریده
پنیر ایله افرولور . بالیدر . پنیر اکثر بته اسفاکده قضاایله ساتر طسایغ کو یلنده
اعمال اولتقددر . جزیره نك بولسان اوکوزلر آسیا اوکوزلری چمنندن ایسه ده
اومدنبور و اقلیک آب و هوا سیله الفت پیدا ایتمکدن کسیدیلنده برچوق تغییرات
و تبدلات باش کوسروب یکیدن کریده مخصوص برنوع دیگر حصوله کثیر مشلدر .
بو بیری برمتروا و نساتتروا دن برمتروا بکری بکری بش ساتتروا به قدر اولوب اینکری
پک آرسود و یرمکه در . صاغین قیونلردن کونده بوز درهمدن اوچبوز درهمه
قدر سودانور . عادی پیکلردن ایسه کونده بر نهاسیت بر بقی قیه به قدر انور .
بردیگر نوع دخی واردر که انرافریقا جنسیدر . اشته بونلردن دخی کونده اوچدرت
قیه سود اننه بئلکده در .

پیشان جبو بانه کالجی : الکی زیاده کثرت اوزره یئشدر یلان حنطه و ایکنجی و اوچجی
درجه ده یئشدر یلان دخی شهیر 'ملف' چودار' مصر بغدادی' بقالا' بورجاق'
مرچک' قاصولیا' پیر' سیسام' پانانس و برالماسیدر . بونلرک تخمیلری انخساب
اولتقددر بر ایریلی اوفلی و ایلی بوش و برده نباتات اجنبیه دن کلبت اوزره دانلر
موجود اولدیغی حالده زرع اولتقددر بولدیغندن مطلوب درجه ده حاصلات
التمامه در .

تقسیمات ولایت

کرید جزیره سی مقدمه اوج سنجافه و بونز دخی یگری قضایه منقسم ابدیده
 یک ایکوز سکسان ایکی تاریخنده حایه، اسفاکده، رسو، قندیه، لاشید بر سنجاق
 اعتبار اولنه رق اولوجهله بش لوابه وانل دخی وسیعی نسبتته و مقتضیات حال و موقعه
 کوره زرده مقراری مصرح قضایه تقسیم اولمشدر . لوارک و معتلیبی قندیه
 سنجافی ابدیده حایه سنجافنگ اهمیت موقعیه و تجار یهسی ذاتاً اوتته دیر و مسلم
 اولدیغندن تقسیمات اخیر ده دخی حایهنگ مرکز ولایت اتخادی ضروری اولمشدر .
 حایه سنجافی اوج قضایه منقسمدر .

کینونیا قضاسی، اشبو قضا غرباً کیماسو قضاسی، جنوباً آق طاغز (لققا اوری)،
 شرقاً آقرون قضا سیه سوده لیانی و شمالاً دکر ایله محدود اولوب اقرو طور، کرامیا،
 آلیکان، پیرغو بسیلونته رو، پروولیا، لاقوس، عزیز به نامیه بدی ناجیدن و ۹۷ عدد
 قریه دن مشکادر اراضیمی غایت مثبت و بجهدل ینک نقاشی دخی غایت مشهوردر .
 مرکز ولایت اولان حایه شهری جزیره نگ ال معهور و تجارارت و صنایع ال
 مترقی شهری اولوب عرضاً اوج چاریک و طولاً ایکی ساعت امتدادنده غایت مثبت
 و لطیف براووهنگ ساحل شمال شرقیسنده کاندیر اطراف بر سور قدیم ایله محاط و ساحل
 بو بنده غرباً محکم بر قلعه و شرقاً بر استحکام واشبو استحکامدن بدایه قلعه به متوجهاً
 تمدید ایتدیرلش اولان قوردونک وسطنده مجدداً تعمیر اولمش دیگر بر استحکام ایله
 محفوظلدر . لیانی مصنوع اولوب تقریباً انش، یتش سفینه استعابته مساعد ابدیده
 موسم شاده خصوصیه بو راز روز کار ینک شدنگه دوام ایتدیی زمانزده درونده
 محفوظ بولنان کیلری محافظه به غیر سالم بولدیغندن شهرک مستعد اولدیغی تجارنگ
 درجه اعلایه ارتقا سنه مانع اسبابک ال برنجیلرندن عدی طبیعیدر
 شوقدروارکه تجارنگ حد مطلوبه وصول دخی مامل اولوب ازجهله اون سنه
 ظرفنده حاصل اولان انقلابات تجار به تیجهسی اوله رق اطهر دکر ینک همان ایکچی
 درجده دخی تجار تکاهل بنه تفرقه لوندره، مارسیلیا، ترسته، استانبول، اسکندر یه،
 هوجدهنگ، ودها بوکامائل ال مهم مراکز تجارته ارتباطی کوندن کونه زیاده ایتمکه
 باشلامشدر .

مذکور لیان شهرک جهات شمالیه سنی شرفدن بدأ ایله فصفندن زیاده سنی مستطیل
 و باقی سنی نصف دائره به یقین بر شکل بعضی صورتده محیط بدر . کرد والی و کبلی
 دولتو محمود جلال الدین پاشا حضرت تل ینک جزیره ساحه آرای حصول اولان . مؤسسات
 خیریه اصلاحی و راه لری چله سندن اولوق اوزره مذکور لیانک بر طرفده اولجه انشاسته
 مباشرت اولنوب اگانه اهتمام ایدیلان ریختیم ایله لیان جهت جنوبی شرقیه سنده
 غایت مکمل بر ریختیم انشا و اشبو ایکی ریختیم ارسنده قالان و نیم دائره شکنده بولنسان
 ساحل ایله حایه شهری داخننده کائن بعضی جاده لر قیامان طاشلر یله دوشده دیلوب
 دیگر جاده لر دخی بوضو رتله تعمیر ایدر یلشدن . تجارتیه بر ایه جق صورتده اصلاح
 ایدلش و شهرک درونی وسعتیه نسبتاً یک غایده لقی و خانه لری غایت صیق انشا ایدلش
 اولدیفندن کرچه داخله قله صفا و بره جک بر منظره یوغیسه ده خارجی غایت لطیف
 باغچیلر و دلکش صیفیلرله مالک بولدیجی جهتله نفاست طبیعیه سنده منضم اولان
 شوآثار عمران سا به سنده همان ایکنجی درجه بی حائر ممالکک ال لطیفی ده اولنسه
 سزادر داخله براق ایلده عالیله ایله سزیدر .

جهت حدلیه به منحصر اجدد صورتیله تعمیر و انشا اولنان دائره وسیع و مجدداً انشا
 اولنان ژاندار ما دایره سی ایله حبسخانه مشار ایله حضرت تل ینک چله اثار نافع سندن
 سورک خارجنده مجدداً تشکیل ایدلش اولان قوم قپو ایلده اورتیه سنده حلیا
 دینلان قصبه ده و سورک غرب جهته ده یکی محله ده اصول مهماری به توفیقاً انشا اولنان
 ایلده ایله نفاست فوق العاده احراز یته باشلیدیجی کال مسرتله کورلمکده در . قوم قپو
 محله سنده احسانیه نامیله بر محله نیک انشاسی در دستدر .

شهرک شمال طرفده ذکره ناظر غایت مفرح بر موقعه حکومت قونای و برآزدها جهت
 جتو بی سنده اسلام و خرسنجان کاتب شده سی و عین حذاده و لوبدر یاده . ترسانه اتخاذ
 ایدلک اوزره و ندیکلیلر طرفدن انشا ایدلش اوزر لری کر لره مستور بدی و اسع انبار و بونله
 بقیشک سواری قشله سی و عسکری خسته خانه سی و اسلام و خرسنجان مکاتبی مایبندده
 موسی پاشا جامع شریفی ایله فاتح کرید جنتکان سلطان ابراهیم خان حضرت تل ینک
 نامرینه منسوب خنکار جامع شریفی و فاتح یوسف پاشا جامع شریفی و بوایکینک مایبندده
 محله ارسنده واقع تریمارطیرس کلیسامی نهایت شهرک خط جنوبی اوزره تکبیری
 زمانندن قله عسکری قشله سی وارد . خنکار جامع شریفی مجدداً تعمیر و بر طرز

تویه افراغ قلنش اولدیجی کبی یوسف پاشا جامع شهر بقیشک بنه او طرزده و مجد
 صورتیله تعمیر و انشاسی مقرر بولنشدن . و بش الی بوز طالبات استیعالی و سعته
 و ایچ قلعه محله سنک جهت شرقیه شمالیه سنده غایت متین و رصین و دلنشین بر باب
 اسلام اناک مکتبی انشا اولنهرق رسم کشادی عهد قر ییده اجرا قلنه جقدر .
 ایلده سنک صیقلی حسیله درون شهرده منظم جاده لر و تنزهه صالح میدانلر مقوددر .
 شهرک وسط شرقیه سنده خنکار جامع شهر بقیشک قارشوسنده خنکار نامیله بر میدان شمال
 غربی سنده اسکله به قر ییب بر موقعه شادروان نامیله دیگر بر میدان موجود ایدده
 شهرک معاملات تجار به سنده و موجود بولنان نفوسه نسبتاً ذکره شایان عد اولتیله جی
 طبیعیدر انجق مذکور خنکار میدانده شهر مرکز ال برنجی اثار نفیسه سندن اولهرق
 بر موقه خانه موجوددر که صدر اسبق مرحوم محمد امین عالی پاشا حضرت تل ینک چله
 اثار خیریه لر دندر .

شهرک خارجنه کالجده : مسیره اتخاذ اولنان بقیه لر دن ماعدا خاصه مشیریت جلیله سنده
 رونق بخشا دولتو رؤف پاشا حضرت تل ینک اثر همت و غیرتی اولهرق زمان اداره لر دن
 تنظیمده موفق اولان ملت بقیه سی و موجود ایلده عالیله میانده . براق فار یقه لر دن
 ماعدا . بقیه قر بنده مجدداً انشا ایدلش اولان عسکری قشله سی شایان ذکردر .
 مذکور قشله نیک ارقه سنده غایت منظم بر جاده نیک منتهاسنده مجدداً انشاسته باشلش
 اولان عسکری خسته خانه سی دخی ایلروده موقه بر لطافت فوق العاده بخش ایده چی
 جهتله اهمیت مخصوصه بی حائزدر . مذکور خسته خانه اساساً ۲۵۰ بتاق استیعال
 ایتک اوزره انشا اولننده ایدده حین اقتضاده ۳۵۰ بتاق دخی صیفیلر یلی قابل
 اوله ییله جقدر . شهر مرکز خیرات و میرات سائر سنده کالجده : مصارقاتی دائره
 بلدیهدن تسویه و امور صحیه سی مامورین مخصوصه ایله رؤیت اولننده بولنان غر یا
 خسته خانه سی اوتوز بتاقی شاملدر . شادروان میداننه ناظر اولدیجه آجیق بر محله
 واقعدر . بوندن بقیه و قشله اعیان مملکتندن وقف ایدلش بر ایکی سبیلخانه و کپوک
 یوک اولن ایکی جامع و اوج کلیسا دخی موجوددر تأسیسات صنایعیه ایدسه اندر
 اولیوب صابون عالی ایچون براق صابونخانه قاریقه سی و براق دوکخانه و اوتوز
 میجاوز دیرخانه و دقیق طخننه مخصوص ایکی قاریقه و نواصول بر زیتون
 قاریقه سی وارد .

۲ کیسامو قضاوی، جزیره نک جهت غربی سنده واقع اولوب غرب باد کز جنو باسله قضاوی شرقاً کیدونیا قضاوی و شمالاً دکر ایله محدوددر . سلیلیا، پانه تیو، قستل، طقوز پاره کوی، ووقولیس، مدهسو بیو نامیه الی ناحیه و ۹۹ قریه دن متشکله اکثر قراسی معور و باغ و بوستانلر نیک محصولدار لغی مشهوردر . مرکز قضا « قستل » قلعه سیدر .

۳ سلنه قضاوی، حایه و کیسامو واسفایکده قضاوی متصل جزیره نک غرب جنوبی سنده واقع مهم بر قضا اولوب قابانو، قادانو، پالیو خورا نامیه اوج ناحیه دن و ۶۸ عدد قریه دن مرکبدر . مرکز قضا « قادانو » قریه سیدر .

— رسمو سنجانی —

رسمو سنجانی رسمو ویلو پو طمو و اماری قضاوی دن متشکله ۱۰ رسمو قضاوی، غرباً آقرون، جنوباً ابو اصل، شرقاً میلو پو طمو، قضاوی له محدوددر . اراضی غیر مستوی دره و تپه لردن متشکل اولغله برابر قوه انبیه سنک فیض و برکتی و خصوصیه کندیسنه مخصوص اولان بعض محصولاتک نفاسی مشهوردر . هوای ساحله معتدل و طاغله بار ددر . ارکیرو پوی، روسقیقه، امناتو، خرو مناسرت، اچیو پو او، بیکی نامیه الی ناحیه دن و ۷۷ قریه دن متشکله .

رسمو مرکز لو اولوب قدیمه ره تی منون دنیان شهرک خرابه لری اوزرنده میندر . جزیره نک سائر مشهور شهر لری کچی بودخی و ندیکیلر طرف دن انشا ایداش ایچ قلعه سی یتش، سکسان متر و ارتفاعده برسیوری قیا اوزرنده تاسیس قلمشدر . لیمانی مصنوع و مملکتک قابلیت تجار به سنده نسبه تک ارفق اولدیغی جهتله اهمیت لازم مددن ساقطدر بعض جاده لری هم کنیش و همده اون اونیش دقیقه امتدادنده در . شهرک خارجی سنکستلدر . بو شهرده سکر جامع شریف و ایکی کلیسا و برکتخانه موجوددر . شهرک جهت غربی سنده - اصول معماری به توفیقاً غایت نفیس بر صورتله انشا ایداش حکومت قونانی - و جنوبی سنده مکمل بر عسکری قشله سی وارددر . بو ایکی اینیه عالییه میاننده دخی غایت واسع بر میدان موجوددر که اهالی ایچون بعض موسمه کوره مسیره اتخاذا ایدلدیگی واقعدر .

کرید والی و کبیلی دولتلو محمود جلال الدین پاشا حضرتلر نیک اثار عمران

برورانه لری چله سندن اولوق اوزره مملکت صوبی مجرا زینه تیور کونکر فرشیله صوبک برطاق عوارضدن مصونیتی قرار کیر اوله رقی مقیمی حفر و انشا قلمش و تیور کونکرک بر لریه موضعی دردست بولمشدر . مذکور مقیم ایچون مشار الیه کزاده طبع عرفان لری اولان تاریخ تیناً زرده دوج قلمشدر .

چو بیار عمده خان عبدالحمید
رونق افزای ریاض ککاشات

اکمل فیاضه اناریدر
خیر جاری محاسن بینات

حوض کور کچی بو بندادنو
رسمونک عطش سانه و پردی نجات

یازدی و الیکده تاریخ جلال
تشنکانه مقیم ماه المیات

۱۳۱۵

۲ آمار یا قضاوی، آواصلک جهت شرقی سنده رسمو ویلو پو طمو قضاوی نک جهت جنوبی سنده واقعدر . مناسرتاکی، آودولو، مدهرونوس نامیه اوج ناحیه سی و ۴۱ قریه سی وارددر . اکثر اهالی سی اندلس قطعه سندن فرار ایله جزیره یی ضبط ایدن عبادیه طاشه سنده منسوب اولدیغی جهتله الحاله هده کندیلرینه (عبادپوتس) اطلاق اولغده در . مرکز قضا « مدهرونا » قریه سیدر .

۳ میلو پو طمو قضاوی، رسمو قضاوی نک جهت شرقی سنده و ساحل شمالی سنده کاش ایدا طاغونک اتکنده واقع اولوب جزیره نک همان الک جسم و غایت منبت قضاوی دن بریدر . ساحلی معتدل و طاغلق بحلاری باطبع بار ددر . ملیذونی، اودانلیون، غارازو، آنویا، داماستا، مار غار یس نامیه الی ناحیه و ۸۳ قریه دن تشکل ایدر . مرکز قضا « قامبومه توشا » قریه سیدر .

— قندیه سنجانی —

قندیه سنجانی، جزیره نک شرقی شمالی سنده کاش اولوب نفس قندیه، مالدوز، و بذه، و منوطاچ و کونور پو قضاوی نه انقسام ایدر .

قدیمه جزیره ننگ الك واسع و الكه جسیم شهری اولوب اوتوز بشر درجه اوتوز التي دقیقه
عرض شمالیه الهی اوج درجه قرق بدی دقیقه قرق بش ثابته طول شرقیده واقعدر
اندلس سلطنت امویه سندن فرار ایله جزیره بی فتح واستقبلا ایش اولان جیهادین
عرب اورالده حفر اینترکری خندنگ وسعت وجسامته دال اولق اوزره « الخندق »
تسمیه قلیشدی مؤخرأ وندیکیلر طرفدن وقوعبولان استیلا اوزر بنه خراب اولان
مخاری یکیدن اعمار وتمدینی حال مستحکمه افراخ اولتشدن . شهری محیط اولان
سورک رصانت وجسامتی هرکسه معلومدر . ایمانی غایت اوفق وکیسرتک بار بنسینه
غیر مساعد اولدیغی جهتله اهمیت حازر دکاسه ده شهرک درونی واسع و ابندی
عالیه می دخی غایت مشهوردر . سواققر کنیش خانه لر بقیه لاله من بندر . لیاندن
چیتلوب شهره کیر بلجه اولدیقه دیک بر جاده ننگ منتهاسنده « وزیر جامعی » دینکاه
مشهور واثار نفیسه ولایتک اک برنجیزدن معدود اولان جامع شریف و انک قر بنسده
- اثار قدیمه دن اولهرق - براتیار و پراز دها اوتنده اوفاجق بر میدانک اورته سنده
چنتکان سلطان عبدالجید خان حضرت ننگ یادکار عالیسی اولهرق بر چشمه و پراز دها
ایرلوسنده اوج کر میدانه چیتقان جاده به چیتقلجه قره العین عثمانیان اولان ذات
شوکت سیمت حضرت یاد شاهینک چله « مائر شاهانه لر دن اولان جیدیه قشله سی
کاشدر . شهرک جهات سائرهمی دخی غایت کوزل بقیه لر اورته سنده انشا اولنش
خانه لاله معموردن . دروننده بکری جامع ایکی مسجد درت سینلخانه اون طقوز
چشمه اوج موقخانه و ایکی مدرسه و متعدد صابون خانه و دبخانه و خارج شهرده
التي بل در کرمانی و درت صدور کرمانی موجوددر .

۱ مالموز قضا سی قدیمه ننگ جهت غربیه سنده اولوب قروسو نوس آومیر ونوس
تیلشبو و ذافنس و آر خانس نامیله بش ناحیه و ۵۱ قر به تی حاویدر من رعه و باغچه لری
غایت مشهوردر . مرکز قضا « چنال کوی » در .

۲ پدیه قضا سی مالموزک جهت شرقیه سنده اولوب مفرح و دلکش موقعی شامل
بر جوق اراضی و اسعددن متشکدر بانایا ، قستلی ، یسقوی ، موخو ، آبا باراسکی
نامیله بش ناحیه و ۹۲ قر به سی وارددر . مرکز قضا « قستل » قر به سیدر .

۳ منو فاج قضا سی کنور بونک شرقی و مالموزک جنوب طرف لرنده واقع اولوب خارافا

سکینیا ، آرقا لوخوری ، تفهلی ، مغالی و ریسی نامیله بش ناحیه و ۱۱۲ قر به بی شاملدر .
مسارا دینلان اووهده کائن اولسوب اراضی سی غایت محصولدار و هوامی غایت
معتدلدر . مرکز قضا « بیرغو » قر به سیدر .

۴ کنور بوقضا سی مالموزک جهت جنوبیه سنده اولوب آبه لوزو ، زارو ، بلاطانو ،
کیسون ، تیبائی نامیله بش ناحیه دن و ۷۰ قر به دن مرکبدر . بودخی مسارا اووه سنده
واقعدر .

قضا سی مذکوره تابع بیر بویجه قطعده سی ایدا طائفتک جانب شمالیه سنده و آماری قضا سنک
طرف شرقیه سنده واقعدر صولزی و هوامی غایت لطیفدر ، مسارا اووه سی داخلنده در .
مرکز قضا « میرس » قر به سیدر .

لاشید سنجانی

جزیره ننگ طرف شرقیه سنده واقع اولوب مرامیلا ، ویاو ، بره پزه ، استیه نامیله درت
قضا به انقسام ایدر . مرکز لوا « یکیشهر » قصبه سیدر .

۱ مالموز قضا سی لاشیدک جهت شرقیه سنده و پدیه قضا سنک شمال طرفنده و جزیره ننگ ساحل
شمالیه سنده واقع اولوب اولدیقه مهمور و مخصوص لاتی مشهوردر . یکیشهر ، سیرلنقه ،
فورنس ، خومر یا قو ، وراخاس ، قر یجا نامیله بش ناحیه و ۳۱ قر به دن متشکدر .

۲ ویاو قضا سی ، ویاو ، آوا صیل مورینو نامیله اوج ناحیه سی و ۱۹ قر به سی وارددر .
مرکز قضا « ویاو » قر به سیدر .

۳ بره پزه قضا سی ، مرامیلا قضا سنک جنوبیه سنده واقع اولسوب بره پزه
قاظو خوری ، اماطولی ، قاووسی ، نامیله درت ناحیه و ۱۹ قر به سی وارددر . بره پزه
قلعه سی مرکز قضا در .

۴ استیه قضا سی بره پزه قضا سنک شرق جهتده و جزیره ننگ اوجنده واقع و اطراف نله سی
دکرله محاط سنکستان و غایت واسع و مفرز - بر قطعه در استیه ، طور لوطی ، قار بدی ،
رو قاقه ، خاندرا نامیله بش ناحیه و ۷۷ قر به سی وارددر . مرکز قضا « عوینیه » قصبه سیدر .

اسفاهانیه سنجانی

اسفاهانیه سنجانی اوج قضادن متشکدر . مرکز او « واموس » قصبه سیدر .
 مذکور قصبه ده مقدمه تأسیس اولوب اون ییش سنه مقدمی اختلال اناسنده احرار
 و تحریب ایدیلان حکومت قوناغنگ اولوقد تهر و حال خرابیتده قالمش اولسی سببیه
 مأمورین ملکیده و عدلیه بر جوقی کرا و برملکه برار متفرق و عسا کر شاهانه و ژاندارما
 افرادی دخی او یقولنیز و طاغنی مجارده اقامت ایلدکنرندن دائره حکومتک حصول
 انتظامی و عسا کر شاهانه ک استحصال اسباب استراحتی مقصدیه برجهتی قشله اولوق
 اوزره مذکور حکومت قوناغی احتیاجات واقعه به غایت الو بریشلی اوله رقی مجدد
 صورتده انشا ایدلیدی کبی جوارنده کاش بر نقطه حاکمه بولنوب مقدمه متخریب
 ایدیلان موسی بک قله سنک دخی اهمیتیه جهتله بر بلوک عسا کر شاهانه استیجاب ایده چک
 درجده قصر انمبر و انشامی در دستدر . سایه معالوایه حضرت پادشاهیده
 شان و شرف حکومته لایق بر طرز مرغوبه حصوله کورلمش اولان اشبو ایدیه جسمیه
 دخی والی و کیلی دولتلو محمود جلال الدین پاشا حضرت تر بک چله اثار پرکزیده لرندن
 بولنشد .

۱ اسفاهانیه قضاسی، سنه ننگ طرف شرقیسنده و حایه قضاسنک جهت جنوبیه سنده سنکستان
 برجلدن عبارت اولوب اسفاهانیه، آسکیقو، قالی قراطی، آویانی، آتوبولی، نیروس
 نامیه الی ناحیه سی وارد قوه انبایه سی بک آزدور ۱۷۰ قریه دن متشکدر غایت
 صرب طاغری و دره و تپه لری چوقدر . نفس اسفاهانیه « مرکز قضاسیدر .
 ۲ آقرون قضاسی، اسفاهانیه ننگ شمال طرفده و حایه قضاسنک شرقی جهتده واقعدر .
 اراضیسی اکثر یله طاغلقدن عبارتدر . آرمئوس، واموس، مانه، فره نامیه درت
 ناحیه سی و ۶۱ قریه سی اولوب علی العموم اعتدال هوا ایله مشهوردر .
 ۳ آواییل قضاسی، اسفاهانیه ننگ شرقی جهتده و ۵۴ قضاسنک جنوب طرفده واقع
 اولوب مهلامیس، فینیقوس، آوینوماوس، لامیس نامیه درت ناحیه و ۳۹ قریه دن
 متشکدر اراضیسی غیر منبدر . مرکز قضا « ایسیلی » قریه سیدر .

